RUDOLF STEINER

DIN ISTORICUL ȘI CONȚINUTURILE PRIMEI SECȚII A ȘCOLII ESOTERICE 1904-1914

GA 264

Scrisori, scrisori circulare, documente și conferințe

CUPRINS

Introducere 7

Poziţia lui Rudolf Steiner în istoria mişcării oculte 7

I. DESPRE ISTORICUL APARIŢIEI ŞI DIN CONŢINUTUL DE ÎNVĂŢĂTURĂ AL PRIMEI SECŢII A ŞCOLII ESOTERICE 1904–1914 17

Observaţii preliminare ale editorului 17

Scrisori către elevi esoterici, cu exerciţii 34

Reguli generale ale şcolii 123

Regulile Şcolii Esoterice de Teosofie a T.S. pe timpul afilierii lui Rudolf Steiner 123

ANEXĂ 140

Câteva exemple de exerciţii date individual 144

Despre esenţa exersării 144

Anexă 162

Din conţinutul de învăţătură despre Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor 179

Prezentări despre fiinţa şi acţiunea maeştrilor în ore esoterice 185

Anexă 218

II. DESPRE ISTORICUL STRUCTURĂRII 241

ŞCOLII ESOTERICE DE TEOSOFIE ÎNTR-O ŞCOALĂ ORIENTALĂ ŞI UNA OCCIDENTALĂ ÎN ANUL 1907 241

Observaţii preliminare ale editorului....241

Trei scrisori în legătură cu aşa-numitul caz Leadbeater prin care s-a început separarea de Şcoala Esoterică de Teosofie....255

Unsprezece scrisori şi un eseu în legătură cu alegerea lui Annie Besant, conducătoarea şcolii Esoterice, în funcţia de preşedintă a Societăţii Teosofice, fapt ce a dus la separarea de şcoala Esoterică....265

Din ore esoterice privitoare la....297

ocultism oriental şi occidental....297

III. RAPORTUL DINTRE MIŞCARE, ŞCOALĂ ESOTERICĂ, SOCIETATE....319

Observaţii preliminare ale editorului....319

Scrieri ulterioare şi notiţe....329

de la şapte conferinţe şi alocuţiuni....329

IV. ANEXE....409

Observaţii preliminare ale editorului....409

Anexa A. Lămuriri cu privire la anumite propoziţii din Lumină pe cărare de Mabel Collins....411

Anexa B. Lămuriri cu privire la Glasul tăcerii de H.P. Blavatsky....422

Anexa C. Din *Glasul tăcerii* de H.P. Blavatsky....431

Anexa D. Citat din H.P. Blavatsky, E.S. Instruction No. III....438

Anexa E. Notiţe privitoare la prezentări făcute de C.A. Walleen 438
Cuvânt de încheiere al editorului 440
Registru de nume cu date biografice 451
privitoare la persoanele menţionate în texte 451
de Rudolf Steiner 451

INTRODUCERE

Poziţia lui Rudolf Steiner în istoria mişcării oculte
ESOTERISMUL LIBER – O CHESTIUNE DE METODICĂ

Rudolf Steiner a devenit conducătorul deschizător de drum în domeniul esoterismului, prin care Eul omului trebuia să dobândească libertatea.

În calitatea sa de întâiul om de ştiinţă modern pentru dimensiunea suprasensibilă, Rudolf Steiner s-a bazat cu totul pe sine insuşi. Mereu instruia numai ceea ce putea da din experienţa proprie şi pentru ce putea să îşi asume responsabilitatea. Cu o privire aflată mult înaintea timpului său, el cunoscuse faptul că trecerea de la secolul al XIX-lea la al XX-lea nu reprezintă doar un secol nou, ci o perioadă cu totul nouă, în care omenirea se va vedea confruntată cu răsturnări sociale de dimensiuni nebănuite. Odată cu conştienţa individuală tot mai puternică urma să înceapă o grozavă luptă pentru libertate; prin modul de gândire agnostic-pragmatic care devenea tot mai dominant asupra vieţii din partea ştiinţelor mecanic-materialiste, urma să fie realizate într-adevăr mari progrese tehnico-economice, dar în acelaşi timp urma să se piardă ultimele resturi ale cunoaşterii, de moştenire străveche, privitoare la corelaţia cu lumea creativ-spirituală drept fundament şi ţel adevărat al întregii existenţe. Consecinţa inevitabilă a acestui lucru urma să fie o pustiire spirituală mondială şi sentimentul lipsei de sens a vieţii.

Din înţelegerea acestui fapt a dobândit Rudolf Steiner convingerea că acest proces istoric necesar pentru progresul general poate fi întâmpinat doar cu un singur lucru: printr-o concepţie nouă despre lume şi viaţă care îşi are rădăcinile în conştienţa individuală modernă, dar care este iarăşi orientată după dimensiunea creativ-spirituală. Şi astfel el a dezvoltat, din

propria sa experienţă de cunoaştere despre determinarea vieţii şi a lumii din perspectiva suprasenzorială, ştiinţa modernă despre spirit, „Antroposofia", şi a trăit şi a instruit conform spiritului noului timp, conform principiului: libertate prin spiritul modern al ştiinţei, şi în domeniul suprasenzorialului, al esoterismului. Cu această intenţie fundamentală el a provocat în acelaşi timp un punct de cotitură în cadrul istoriei mişcării oculte. Căci conţinutul ei de înţelepciune provenea din alte surse de conştienţă. El îşi avea originea în aşa-numita înţelepciune primordială, care îi fusese revelată omenirii în zilele lumii primordiale, şi care făcuse posibilă pentru ea o stăpânire foarte extinsă a forţelor materiale ale existenţei. Atâta timp cât omul mai acţiona încă fără responsabilitate proprie, în deplină concordanţă cu intenţiile lumilor spirituale, această înţelepciune forma un conţinut general de cunoaştere. Dar când, pe drumul către formarea personalităţii, a apărut egoismul şi legătura firească cu lumile spirituale a dispărut tot mai mult şi mai mult, cunoaşterea suprasenzorială care oferea putere trebuia protejată de abuz. A fost retrasă în misterii. De acolo ea a mai determinat însă viaţa culturală publică o lungă perioadă de timp, până la începuturile perioadei creştine. De-abia când, prin creştinism şi intelectualismul care îşi făcea apariţia, conştienţa culturală aflată în progres s-a orientat tot mai mult numai după cunoaşterea legilor materiale ale lumii, vechile misterii au pierdut treptat poziţia lor dominantă şi au fost distruse în final ca instituţii publice. De atunci a putut fi cultivată vechea înţelepciune a misteriilor numai în cercuri restrânse, secrete. Acolo fusese protejată cu stricteţe până când, în secolul al XIX-lea, semnele timpului au cerut să fie creat un pol spiritual contrar faţă de gândirea culturală exclusiv materialist-agnostică.

Deşi aceste două încercări duseseră la mişcări care au atras atenţia, ele au trebuit totuşi să fie considerate în sens mai profund drept eşecuri, mai ales pentru că gândirea din ştiinţele naturii, care determina cultura, a respins calea mediumnică,

considerând-o neştiinţifică. Acest lucru era îndreptăţit în măsura în care calea mediumnică însemna nu doar o întoarcere la trepte de conştienţă anterioare, ci şi o limitare a dreptului de liberă autodeterminare. Pe de altă parte, mediumnismul era singura metodă existentă de până atunci, pentru cercetare suprasenzorială (Lucru prezentat în detaliu în *Die okkulte Bewegung im 19. Jahrhundert und ihre Beziehung zur Weltkultur* (***Mişcarea ocultă din secolul al XIX-lea şi relaţia ei cu cultura lumii***), GA 254. Vezi şi *Spirituelle Seelenlehre und Weltbetrachtung* (***Psihologie spirituală şi privire asupra lumii***), GA 52.)

În timp ce se mai stătea încă în mişcarea ocultă de la sfârşitul secolului al XIX-lea în faţa acestei dileme, problema fusese rezolvată prin Rudolf Steiner pe calea sa spirituală cu totul individuală. Fiind legat de suprasenzorial nu prin învăţăturile tradiţionale păstrate în societăţile secrete, ci în mod cu totul firesc încă din copilărie prin trăirea sa proprie, precum şi stăpânind modul de gândire mecanic-materialist pe baza educaţiei sale din ştiinţele naturii, el dobândise cunoaşterea decisivă a faptului că fiinţa şi cunoaşterea suprasenzorială vor putea să se lase legate doar atunci în mod vindecător de conştienţa culturală modernă, când metoda va putea să ofere la fel de multă siguranţă şi independenţă precum este cazul cu cercetarea modernă a naturii. Pe baza acestei cunoaşteri, el şi-a pus ca primă sarcină să dezvolte o metodă pentru cercetare suprasenzorială care să fie bazată cu totul pe principii din ştiinţele naturii. Pe calea unei autoeducaţii severe, de la gândirea plină de senzorial la gândirea liberă de senzorial, el a găsit siguranţa de cunoaştere necesară privitoare la spiritual ca atare. În acelaşi timp el a descoperit libertatea ca trăire reală şi ca purtătoare a aspectului moral propriu-zis. Astfel gândirea lipsită de senzorial a devenit pentru el punctul de pornire pentru o legătură clară din punct de vedere ştiinţific cu lumea

suprasenzorială şi cu o ştiinţă a libertăţii, ca fundament al unui „individualism etic".

Trăirea formării consecvente a fiinţei Eu-lui a condus mai departe la cunoaşterea reprezentantului macrocosmic al Eu-ităţii, a Spiritului christic, a cărui natură se revelează în adevărata libertate şi iubire. Cu acestea, Rudolf Steiner îşi făcuse şi un drum înspre înţelegerea, ce corespundea cu timpul său, a celor două idealuri mai mari creştine, libertatea şi iubirea, aşa cum se află prezentate tot mereu de către el mai târziu, drept impulsurile fundamentale ale evenimenului central al dezvoltării omenirii – Misteriul de pe Golgotha – şi ale sarcinii celei mai profunde a omenirii, care are legătură cu acesta: de a configura Pământul în aşa fel, încât să devină un cosmos al libertăţii şi iubirii (Düsseldorf, 18 aprilie 1909, [GA 110]). Asupra acestui raport dintre Eul uman şi Eul cosmic indică afirmaţia ulterioară, că individualismul etic al ***Filosofiei libertăţii*** este deja construit pe impulsul christic, chiar dacă acest lucru nu este exprimat acolo direct (Dornach, 24 mai 1920, [GA 74]), precum şi cealaltă afirmaţie, că în prezent nu există nicio altă cale „de a comunica înţelepciunea originară a iniţierii, decât dacă menţii comunitatea cu Christos" (Stuttgart, 7 martie 1920, [GA 197]).

Pe baza acestei comunităţi cu „emanciparea conştienţei umane superioare de cătuşele oricărei autorităţi" [Scrisoare către Rosa Mayreder din 14 decembrie 1893, în *Briefe II* (*Scrisori II*), Dornach, 1953 (GA 39)], realizată prin intermediul gândirii lipsite de senzorialitate, Rudolf Steiner îşi cucerise premisa pentru o eliberare sănătoasă a esoterismului din epoca legării lui de cercuri speciale. Dacă înainte se putea înainta până la lumea realităţilor spirituale doar într-o stare de conştienţă estompată şi sub îndrumarea unui conducător spiritual a cărui autoritate trebuia să fie recunoscută necondiţionat, în ziua de astăzi oricine se străduieşte cu seriozitate poate să facă acest

lucru cu o conştienţă clară şi în răspundere de sine liberă, datorită acţiunii de pionierat a lui Rudolf Steiner.

Singura cerinţă legată de acest lucru, pe care o are de formulat însă fiecare faţă de sine însuşi, este activitatea sufletesc-spirituală. Ea este de nelipsit nu numai pentru progresul individual, ci, în aceeaşi măsură, pentru progresul general, chiar mergând până într-acolo încât civilizaţia trebuie să dispară dacă nu este dispus fiecare în parte, prin noile cunoştinţe despre spirit, să îi dea un nou impuls civilizaţiei. Acest lucru a fost exprimat de Rudolf Steiner deja cu mai mult de şase decenii în urmă (Dornach, 2 iulie 1920, [GA 198]).

Tocmai prin această voinţă a fiecăruia, care este de activat din perspectiva răspunderii sociale comune, se şi distinge în mod fundamental ştiinţa spiritului orientată antroposofic de vechea înţelepciune păstrată în mişcarea ocultă. Căci din reprezentările acesteia, care au reieşit din revelaţiile unei epoci a omenirii care îşi mai avea încă rădăcina în conştienţa de grup, nu mai pot să vină niciun fel de impulsuri sociale susţinătoare. Pe de altă parte, fără o cunoaştere iniţiatică nu se poate dezvolta nicio gândire socială. De aceea se înţelege antroposofia, din necesitate socială, ca instrument al unor noi revelaţii ale spiritului, care se bazează pe conştienţa personalităţii. A face inteligibile pentru omenire aceste noi revelaţii, aşa cum au început ele îndeosebi de la încheierea perioadei Kali Yuga în anul 1899, şi prin acestea de a desluşi în mod nou sensul evenimentului celui mai mare pentru omenire, al Misteriului de pe Golgotha, devenise o sarcină a istoriei culturii, pe care Rudolf Steiner şi-a asumat-o şi despre care spunea cândva: „Cine nu înţelege antroposofia în acest sens, acela nu o înţelege deloc” (Dornach, 20 decembrie 1918, [GA 186]). De aceea el a apelat, în perioada în care începuse să îşi prezinte teoriile sale sociale, la capacitatea de diferenţiere în propriile rânduri, prin faptul că atrăgea atenţia:

„Unde se vorbeşte oare într-un mod devenit cu totul modern, aşa încât este adaptat la realitate, despre întrebările arzătoare ale prezentului? Din ritualurile şi regulile uneia sau alteia dintre comunităţile masonice sau confesionale nu veţi putea afla aceste lucruri. Aici ar fi de dorit să intervină o capacitate de diferenţiere!" (Dornach, 15 decembrie 1918, [GA 186].)

În acelaşi context a evidenţiat faptul că acest curent spiritual reprezentat de el nu a fost niciodată dependent de un altul şi că de aceea el nici nu este îndatorat faţă de nimeni să ţină sub tăcere ceva despre care el însuşi consideră că trebuie să fie spus în prezent:

„O regulă a tăcerii nu există la acela care nu este îndatorat faţă de nimeni cu privire la bunul său spiritual. Acest lucru oferă deja baza pentru diferenţierea acestei mişcări faţă de alte mişcări. Căci cine ar afirma vreodată că ceea ce este prezentat în cadrul ştiinţei spiritului orientată antroposofic este prezentat altfel decât în sensul cuvintelor ce se află în ***Teosofia*** mea şi faţă de care eu îmi asum răspunderea pur personal, acela se poate că nu cunoaşte situaţia şi adesea nu a participat, ci vede lucrurile din afară, dar el prezintă neadevărul, din răutate sau poate că nu din răutate. Dar cine a fost deseori la noi şi spune ceva diferit, de exemplu că ar constata vreun trecut sau vreo corelaţie a acestei mişcări spirituale cu o alta, în condiţiile în care cunoaşte situaţia de aici, acela minte. Acesta e lucrul despre care e vorba. Fie va spune neadevărul din necunoaşterea situaţiei, fie se va minţi în cunoştinţă de cauză. Aşa este de considerat şi întreaga opoziţie faţă de această mişcare.

De aceea trebuie să subliniez tot mereu: Eu am de ţinut sub tăcere doar acele lucruri despre care ştiu că încă nu pot să fie comunicate omenirii de astăzi, din cauza lipsei ei de maturitate. Dar nu am de ţinut sub tăcere nimic din vreun motiv oarecare, pentru că ar fi fost luat vreun angajament sau ceva asemănător faţă de cineva. Niciodată nu s-a revărsat în această

mişcare ceva care să fi venit dintr-o altă parte. Această mişcare nu a fost niciodată dependentă din punct de vedere spiritual de o alta; corelaţiile au fost doar exterioare." (Dornach, 15 decembrie 1918, [GA 186].)

Pe baza acestei afirmaţii se pune întrebarea de ce Rudolf Steiner s-a afiliat atunci în general la alte mişcări, dacă se simţea totuşi obligat să respingă atât practica veche de ţinere sub tăcere, precum şi vechea metodă de cercetare? Această contradicţie se rezolvă doar atunci când se ţine cont de cele două legi principale ale vieţii esoterice, pe care Rudolf Steiner se străduia să le respecte mereu cât mai mult posibil. Sunt cele două cerinţe: pentru veridicitate absolută şi pentru menţinerea continuităţii. Aceste două legi le punea Rudolf Steiner tot mereu în faţa sufletului elevilor săi esoterici.[Transmis de Adolf Arenson, care aparţinea de cercul de lucru esoteric, într-o scrisoare către Albert Steffen din 24 decembrie 1926.] El însuşi urma regula veridicităţii necondiţionate, prin faptul că instruia doar despre acele lucruri pe care le cunoscuse drept adevărate prin propria cercetare, precum şi regula continuităţii, prin faptul că nu punea pur şi simplu ceva cu totul nou, mai desăvârşit în locul a ceva nedesăvârşit, ci peste tot se lega de ceva ce exista deja şi încerca să transforme în ceva mai desăvârşit. Pentru el, acest lucru însemna să facă viu gândul christic cel mai profund, cel al învierii, în domeniul reprezentărilor. El afirma că, dacă se vieţuieşte în sine trăirea vie în continuare a prezentului şi astfel se împlineşte cuvântul lui Christos de a se lega nu numai de trupuri cu sângele, ci de suflete cu spiritul, atunci acest lucru poate deveni o cale spre cunoaşterea Misteriului de pe Golgotha (Berlin, 24 aprilie 1917, [GA 175]).

Multe lucruri ar putea fi câştigate, potrivit convingerii lui Rudolf Steiner, dacă cei care trăiesc ulterior s-ar orienta după cei răposaţi, pentru a menţine astfel continuitatea în dezvoltare. El însuşi, atunci când a scris despre Goethe, spunea că a făcut abstracţie cu totul de propria sa părere şi că a încercat să

exprime doar gândurile care puteau să provină din Goethe; el a scris o teorie a cunoaşterii din concepţia despre lume a lui Goethe, nu a sa proprie. Tot ca şi în lumea de gânduri a lui Goethe s-a cufundat şi în cea a lui Nietzsche şi a lui Haeckel, deoarece la cunoaşterea reală se poate ajunge doar atunci când nu vrei să fie reprezentat în mod absolut propriul punct de vedere, ci te cufunzi în curenţi spirituali străini. şi de-abia după ce se străduise timp de două decenii să acţioneze dintr-o astfel de înţelegere, pentru a-şi dobândi într-o anumită măsură mai întâi îndreptăţirea de a avea voie să acţioneze asupra celor vii, el a luat poziţie pentru răspândirea în public a ştiinţei spiritului. Căci acum nu mai putea să afirme nimeni în mod îndreptăţit că „acest ocultist vorbeşte despre lumea spirituală pentru că nu cunoaşte cuceririle timpului din domeniul filosofiei şi al ştiinţelor naturii". [Vezi schiţa autobiografică din 1907 din *Briefwechsel und Dokumente 1901-1925* (***Corespondenţă şi documente 1901-1925***), GA 262; de asemenea, conferinţa de la Zürich, 3 decembrie 1916, GA 168].

Acest drum al lui Rudolf Steiner, atât de neîntâlnit pentru gândirea şi simţirea obişnuită, nu a putut fi înţeles deloc de către oponenţi, şi numai foarte greu chiar de prieteni ai concepţiei sale despre lume din perspectiva ştiinţei spiritului. Pentru că era conştient de această greutate, el s-a străduit din când în când, mai mereu, să îi lămurească cel puţin pe prietenii săi antroposofi asupra faptului că niciodată curentul spiritual reprezentat de el nu a fost dependent de un altul, şi că anumite corelaţii au fost doar exterioare. El admite într-adevăr că diferenţierea este îngreunată de procesele istorice. Dar chiar dacă, din perspectivă exterioară, ar fi fost poate mai deştept să fie fondată Societatea Antroposofică fără vreo altă relaţie cu alte societăţi, totuşi relaţiile au fost îndreptăţite din punctul de vedere al sorţii (Dornach, 15 decembrie 1918, [GA 186]).

Această observaţie clarifica faptul că afilierea de atunci la alte societăţi era îndreptăţită în relaţia de tensiune a polarităţii

libertate şi *iubire*, în forma ei valabilă pentru viaţa esoterică, şi *veridicitate* şi *continuitate*. Strădania pentru adevăr şi cunoaştere are nevoie de libertate, dar în acelaşi timp ceea ce este cunoscut drept adevărat trebuie să se unească frăţeşte cu ceea ce există deja în lume. Este de la sine înţeles că nici măcar forţa puternică a lui Rudolf Steiner nu putea să echilibreze mereu polul unei vieţi de cunoaştere veridice libere, faţă de polul continuităţii ca aspect fratern. Acest lucru nu a fost posibil în mod obiectiv datorită faptului că la polul continuităţii participă lumea şi tocmai aceasta a fost respectată de el, pe baza idealului său de libertate şi iubire, într-o măsură ce trece mult peste normal. Cu toate acestea, a cultiva aspectul fratern în detrimentul veridicităţii nu era posibil pentru el. Atunci când acest lucru a devenit o problemă pentru el în Societatea Teosofică, s-a ajuns la separare.

Doar atunci când nu se ţine seama de comportamentul subtil al lui Rudolf Steiner faţă de cei doi poli ai vieţii esoterice acest lucru poate duce la neînţelegeri şi la judecăţi greşite faţă de independenţa sa spirituală. Dar dincolo de tot acest gen de judecăţi ale zilei se va întări tot mai mult semnificaţia istorică a faptei sale de cultură, care constă tocmai în faptul de a fi creat, cu metoda sa pentru cercetarea realităţilor suprasenzoriale, o ştiinţă prin care a devenit posibilă libertatea şi în domeniul esoterismului.

Aici s-ar putea obiecta faptul că Rudolf Steiner ar fi practicat însă şi el *ţinerea secretă* prin şcoala sa Esoterică. Această obiecţie nu ar fi însă îndreptăţită. Căci pentru Rudolf Steiner nu a fost vorba niciodată, nici măcar în şcoala Esoterică, de ţinerea secretă în sensul obişnuit. Pentru el conta mereu păstrarea spiritului cu adevărat ştiinţific, care în viaţa educaţională publică de la sine înţeles condiţionează faptul că o ştiinţă serioasă poate fi transmisă doar treptat. De exemplu, nimeni nu poate să fie învăţat geometria superioară, dacă nu cunoaşte fundamentele. În timp ce acest lucru este clar pentru

oricine din perspectiva geometriei, domneşte cu privire la cunoştinţele suprasenzoriale credinţa larg răspândită că în acest domeniu s-ar putea înţelege şi judeca totul fără a avea vreo premisă.

Doar în sensul acestei instruiri treptate condiţionate obiectiv s-a structurat activitatea de instruire a lui Rudolf Steiner de la cea lipsită de orice premisă, publică, la cea care presupunea premise. Rădăcină comună aveau toate treptele de învăţare în ceea ce a desemnat el, înaintea începutului public al activităţii sale pentru o ştiinţă a dimensiunii suprasenzoriale, drept o „faptă de inaugurare":

„Eu vreau să construiesc pe forţa care îmi face posibil să aduc «elevi spirituali» pe calea dezvoltării. Doar acest lucru va trebui să însemne fapta mea de inaugurare." [Scrisoare din 16 august 1902 către reprezentantul de atunci al teosofilor germani, Wilhelm Hübbe-Schleiden (în *Briefe II – Scrisori II*), până acum doar în ediţia Dornach, 1953)].

Şcoala Esoterică a slujit acestui scop în mod deosebit, deoarece aici elevii erau instruiţi conform predispoziţiilor şi necesităţilor lor individuale. Dar la noua fondare a Şcolii Esoterice, în forma „Şcoala Superioară Liberă pentru Ştiinţa Spiritului" din anul 1924, a fost instituit acum şi învăţământul esoteric în mod strict metodic şi general, valabil. În orice caz, acest lucru a putut fi realizat doar pentru prima clasă. Cedarea forţelor fizice în toamna anului 1924 a făcut imposibil ca Rudolf Steiner să îşi desăvârşească ultima sa operă larg fundamentată.

I. DESPRE ISTORICUL APARIȚIEI ȘI DIN CONȚINUTUL DE ÎNVĂȚĂTURĂ AL PRIMEI SECȚII A ȘCOLII ESOTERICE 1904–1914

Observaţii preliminare ale editorului

La noua fondare a Societăţii Antroposofice, de Crăciun 1923/24, Rudolf Steiner a vorbit despre planul său de a organiza noua şcoală esoterică în viitor drept „Școala Superioară Liberă pentru Ştiinţa Spiritului", cu trei clase, şi a arătat asupra faptului că asemenea trei clase au existat deja înainte, doar că într-o formă puţin diferită. Acestea au fost cele trei cercuri de lucru sau secţii ale Şcolii Esoterice, aşa cum au existat din 1904 până la izbucnirea Primului Război Mondial în vara anului 1914. Fidel faţă de regula de a păstra continuitatea cât de mult posibil, el se legase şi pentru aceste cercuri de ceva ce exista deja pe atunci, ce se afla în direcţia propriilor sale intenţii: pentru primul cerc, de Şcoala Esoterică de Teosofie a Societăţii Teosofice, pentru cel de-al doilea şi al treilea cerc, din care s-a format Secţia cultic-cognitivă, de o societate cu forme de cult masone. [A se vedea Zur Geschichte und aus den Inhalten der erkenntniskultischen Abteilung der Esoterischen Schule (***Din istoricul şi din conţinuturile Secţiei de cultic-cognitive a şcolii Esoterice 1904-1914***), GA 265.]

Despre structură

Esoteric School of Theosophy (şcoala Esoterică de Teosofie) – prescurtat E.S.T. sau E.S. – fusese înfiinţată în anul 1888 prin H.P. Blavatsky şi a stat până la moartea ei, în anul 1891, doar sub conducerea ei. După aceea au preluat conducerea, mai întâi, împreună Annie Besant şi W.Q. Judge, din 1895 A. Besant singură.[Despre istoricul devenirii E.S.T., a

se vedea Observaţiile preliminare la partea a doua din volumul de faţă.]

Puţinii teosofi germani, în măsura în care căutau şcolire esoterică, erau afiliaţi la această E.S. din Londra. De abia prin Rudolf Steiner a fost constituită împreună cu Societatea germană şi o şcoală Esoterică germană.

Privitor la organizarea succesivă a primului cerc, ce a fost iniţial afiliat la E.S.T., se mai pot reconstrui astăzi următoarele. La 20 octombrie 1902 a fost fondată oficial Secţiunea germană a Societăţii Teosofice, cu sediul la Berlin, cu Rudolf Steiner în calitate de secretar general şi Marie von Sivers în calitate de secretar. Annie Besant, una dintre cele mai active reprezentate ale Societăţii Teosofice şi conducătoarea de atunci a şcolii Esoterice, a venit la Berlin şi a înmânat documentul de înfiinţare. Cu această ocazie, Rudolf Steiner s-a lăsat admis de către ea în E.S. [Pe 23 octombrie 1902, Marie von Sivers devenise deja membră în E.S.T.] El relatează despre acest lucru în ***Cursul vieţii mele*** (capitolul XXXII), după cum urmează:

„În legătură cu acest lucru trebuie să aduc vorba despre ceva care mi-a fost reproşat mereu de către adversarii mei, învăluit într-un nor de neînţelegeri. N-aş simţi nevoia să vorbesc despre acest lucru, din motive interioare, pentru că el n-a influenţat deloc evoluţia mea şi nici activitatea mea publică. Şi în ceea ce priveşte tot ceea ce am eu de descris aici, el a rămas o problemă absolut «personală». Este vorba de primirea mea în «şcoala Esoterică» din cadrul Societăţii Teosofice.

Această «şcoală Esoterică» fusese întemeiată de H. P. Blavatsky. Ea crease, pentru un cerc restrâns de membri ai societăţii, un lăcaş în care spunea ceea ce nu voia să comunice întregii societăţi. Ca şi alţi cunoscători ai lumii spirituale, ea considera că nu este posibil să se comunice tuturor anumite învăţături mai adânci.

Toate acestea au legătură cu felul în care H. P. Blavatsky a primit ea însăşi învăţătura. A existat dintotdeauna o tradiţie

legată de asemenea învăţături, care îşi au originea în vechile şcoli ale misteriilor. Ea este cultivată în sânul celor mai diferite societăţi, care veghează cu străşnicie ca nimic din aceste învăţături să nu răzbată în afară. Dar dintr-o direcţie anume s-a considerat că este bine să i se comunice lui H. P. Blavatsky astfel de învăţături. Apoi ea a pus în legătură ceea ce aflase pe această cale cu revelaţiile din propriul ei suflet. Fiindcă ea era o individualitate umană în care spiritualul lucra pe baza unui atavism rar întâlnit în zilele noastre, aşa cum lucrase odinioară în conducătorii vechilor misterii, adică într-o stare de conştienţă care, spre deosebire de aceea a omului modern care este luminată de sufletul conştienţei, cobora la nivelul stării de vis. În «omul Blavatsky» se repeta astfel ceva care îşi are locul în timpurile străvechi ale misteriilor.

Pentru omul modern există o posibilitate de a hotărî fără greş ce anume din conţinutul percepţiei spirituale poate fi comunicat unor cercuri mai largi. Acest lucru se poate face cu tot ceea ce poate fi îmbrăcat de către cercetătorul spiritual în ideile proprii sufletului conştienţei şi poate fi considerat valabil în ştiinţa oficial recunoscută.

Altfel stau lucrurile în cazul în care cunoaşterea spirituală nu trăieşte în sufletul conştienţei, ci în nişte forţe mai mult subconştiente ale sufletului. *Acestea* nu sunt suficient de independente de forţele care acţionează în corpul fizic. De aceea, comunicarea unor învăţături care sunt luate în acest fel din regiunile subconştientului poate fi primejdioasă. Pentru că astfel de învăţături nici nu pot fi primite, la rândul lor, decât tot de subconştient. Atât învăţătorul, cât şi elevul se mişcă aici într-un domeniu în care trebuie să se distingă cu multă grijă între ceea ce este folositor şi ceea ce-i este dăunător omului.

Toate acestea nu intră în discuţie în cazul antroposofiei, deoarece ea îşi ridică învăţăturile cu totul deasupra regiunii inconştientului.

Cercul intern al lui Blavatsky îşi ducea existenţa în «şcoala Esoterică». Eu îmi încadrasem activitatea antroposofică în aceea a Societăţii Teosofice. De aceea, trebuia să fiu informat despre tot ceea ce se petrecea în ea. În vederea acestei informări, ca şi din cauză că eu însumi consideram necesar un cerc mai restrâns pentru cei avansaţi pe tărâmul cunoaşterii spirituale antroposofice, am devenit membru al «şcolii Esoterice». În orice caz, cercul meu mai restrâns urma să fie cu totul altceva decât această şcoală. El urma să fie o secţie superioară, o clasă superioară pentru cei care-şi însuşiseră deja destul de mult din cunoştinţele elementare ale antroposofiei. Acuma eu voiam să pornesc peste tot de la ceea ce exista deja, de la datele istorice. Aşa cum făcusem cu Societatea Teosofică, voiam să fac şi cu şcoala Esoterică. De aceea «cercul meu restrâns» a exista, la început, în cadrul acestei şcoli. Dar legătura consta în aspectele exterioare organizatorice, nu în conţinutul de idei pe care eu îl comunicam din lumea spirituală. Aşa încât în primii ani, văzut din afară, cercul meu restrâns părea a fi o secţie a şcolii Esoterice a d-nei Besant. Dar în esenţă el era departe de aşa ceva. şi în anul 1907, când d-na Besant a fost la noi, cu ocazia congresului teosofic de la München, printr-o hotărâre pe care am luat-o de comun acord cu d-na Besant, am rupt cu totul şi legăturile exterioare.

Nu a fost nicidecum posibil ca eu să fi învăţat ceva deosebit la şcoala Esoterică a d-nei Besant, mai întâi şi mai întâi pentru că de la bun început n-am luat parte la întrunirile acestei şcoli, cu excepţia câtorva, foarte puţine, prin care am căutat să mă informez despre ceea ce se întâmpla acolo.

De altfel, în această şcoală nu exista pe atunci nici un alt conţinut real în afară de ceea ce lăsase H. P. Blavatsky, iar acesta fusese deja tipărit.[*Esoterik* (Esoterism) (volumul 3 din *Geheimlehre* – *Doctrina secretă*) al lui Blavatsky, volume publicate de Annie Besant drept scrieri postume (1897).]

Pe lângă aceste lucruri tipărite, d-na Besant mai oferea tot felul de exerciţii hinduse pentru progres, pe care eu, însă, le-am respins.

Aşadar, până în anul 1907, cercul meu restrâns a avut o oarecare legătură în privinţa organizării exterioare, cu ceea ce d-na Besant cultiva drept un asemenea cerc. Dar este absolut neîndreptăţit să faci, pe baza acestor fapte, ceea ce au făcut adversarii mei. Ei au susţinut de-a dreptul absurditatea că eu am fost condus spre cunoaşterea spirituală numai şi numai de către şcoala Esoterică a d-nei Besant."

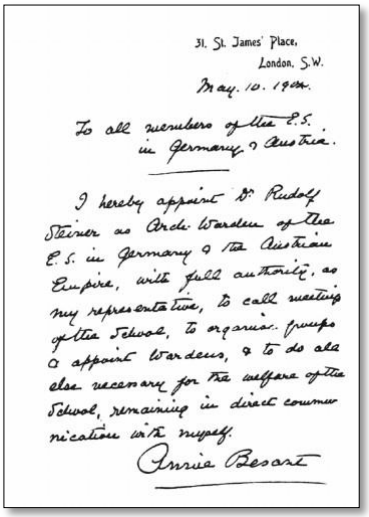
Scrisorile cuprinse în prima parte a acestui volum documentează faptul că Rudolf Steiner a fost rugat imediat după fondarea Secţiunii germane să ofere îndrumări esoterice, aşadar deja înainte de a fi fost nominalizat oficial în anul 1904 drept Arch-Warden (conducător naţional) pentru şcoala Esoterică. Formarea cercului, considerată necesară de către el şi dorită de primii săi elevi, este sugerată în scrisoarea către Marie von Sivers din 16 aprilie 1903, în care se spune: „Fără un fond de adevăraţi teosofi care îmbunătăţesc karma din prezent a lumii prin munca de meditaţie cea mai harnică, ar fi predicată învăţătura teosofică tot numai pentru nişte urechi pe jumătate surde" (GA 262). Este sugerată şi prin răspunsul la o întrebare corespunzătoare adresată de Mathilde Scholl: „Ar fi în general foarte frumos dacă membrii mai noi ai E.S. din Germania s-ar aduna mai mult în vreun fel oarecare. Avem nevoie de acest lucru tocmai în Germania. Căci E.S. trebuie să devină sufletul Societăţii Teosofice" (Scrisoarea din 1 mai 1903, p. 45).

La un an după această afirmaţie, în mai 1904, Rudolf Steiner împreună cu Marie von Sivers s-au aflat timp de o săptămână la Londra pentru a reglementa cu Annie Besant funcţa sa în E.S. Marie von Sivers a fost mereu prezentă în calitate de translator la discuţiile sale personale cu Annie Besant. Printr-o scrisoare circulară din 10 mai 1904 către toţi membrii E.S. din Germania şi Austria, Annie Besant a făcut

cunoscut faptul că Rudolf Steiner era autorizat să activeze în calitate de Arch-Warden pentru Germania şi Austria. Conform afirmaţiilor lui, el era responsabil şi pentru Elveţia vorbitoare de germană şi Ungaria. Scrisoarea circulară a lui Annie Besant din 10 mai 1904 suna astfel (a se vedea facsimilul de mai jos):

To all members of the E.S. in Germany and Austria. I hereby appoint Dr. Rudolf Steiner as Arch-Warden of the E.S. in Germany and the Austrian Empire, with full authority, as my representative, to call meetings of the school, to organise groups and appoint Wardens, and to do all else necessary for the welfare of the school, remaining in direct communication with myself. Annie Besant.

(Către toţi membrii E.S. din Germania şi Austria. Prin prezenta îl numesc pe dr. Rudolf Steiner în funcţia de conducător suprem al E.S. în Germania şi Imperiul Austriac, cu deplină îndreptăţire de a ţine adunări ale şcolii în calitate de reprezentant al meu, de a organiza grupuri şi a numi conducători şi a face, în legătură directă cu mine, tot ce e necesar pentru bunul mers al şcolii. Annie Besant.)

31. St. James' Place,
London. S.W.
May. 10. 1904.

To all members of the E.S.
in Germany & Austria.

I hereby appoint Dr. Rudolf Steiner as Arch-Warden of the E.S. in Germany & the Austrian Empire, with full authority, as my representative, to call meetings of the School, to organise groups & appoint Wardens, & to do all else necessary for the welfare of the School, remaining in direct communication with myself.

Annie Besant

Revenit de la Londra la Berlin, Rudolf Steiner a început acum, pe lângă activităţile sale pentru răspândirea publică a ştiinţei spiritului şi fondarea Societăţii, să structureze şi şcoala sa Esoterică. Deoarece el a pus de la început accentul principal al muncii sale pe activitatea publică, a început să prezinte în eseuri publicate în revista teosofică publică „Luzifer-Gnosis", fondată şi editată de el, calea de instruire christic-rosicruciană necesară pentru Occident: ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?*** (iunie 1904 până în 1908, ediţia I de carte, 1909). Din această lună iunie a anului 1904 provine şi cea mai recentă dată a unui eveniment al E.S., organizat de el în funcţia sa de conducător suprem al E.S.T. Era în zilele congresului teosofic de la Amsterdam, care a durat din 18 până în 21 iunie 1904, la care au participat, în afară de Rudolf Steiner şi Marie von Sivers, şi câţiva teosofi germani, printre care Mathilde Scholl din Köln, Sophie Stinde şi Pauline von Kalckreuth din München, Günther Wagner din Lugano şi sora acestuia, Amalie Wagner, din Hamburg. Mathilde Scholl relatează că Amalie Wagner trebuia admisă atunci în E.S. şi că Rudolf Steiner a desfăşurat această admitere în camera ei de hotel. Aici poate să fie vorba totuşi numai de un fel de activitate preliminară, pentru că pregătirea oficială a E.S. a fost dezvoltată abia după congresul de la Amsterdam, dinspre Berlin. Acolo au avut loc pe 9 şi pe 14 iulie 1904 primele ore esoterice; în orice caz, acestea sunt cele mai recente două date cunoscute ale unor ore esoterice din Berlin, iar din notiţele existente se poate deduce că pe atunci şi-a început activitatea E.S. din Berlin. Dar şi aceste ore trebuie să fie socotite de fapt încă aparţinând de stadiile preliminare, care se întind în fond până în toamna lui 1905. Căci numai după înfiinţarea şi a secţiilor a doua şi a treia şcoala era organizată în ansamblul ei.

În luna de vacanţă august din anul 1904, Rudolf Steiner a adresat scrisori personale către diferiţi membri externi, prin care îi admitea în şcoală sau îi invita să intre. Pentru începutul

lui septembrie fusese programată din nou o adunare a E.S. (conform scrisorii din 29 august 1904 către Günther Wagner); dacă aceasta a avut loc, într-adevăr, nu este însă cunoscut.

În a doua jumătate a lui septembrie 1904, Rudolf Steiner a însoţit-o pe Annie Besant în călătoria ei de conferenţiere prin mai multe oraşe germane şi a redat în limba germană conferinţele publice ţinute de ea în engleză. La ultima oprire din această călătorie, în Köln, unde locuiau amândoi la Mathilde Scholl, a avut loc, conform raportului acestuia, şi o adunare a membrilor E.S.: „Mrs. Besant, dr. Steiner, domnişoara von Sivers, Miss Bright, Mr. Keightley, Mathilde Scholl în camera Mrs. Besant. Înainte să părăsim camera, Mrs. Besant a vorbit cu dr. Steiner despre materialul de studiu pentru elevii E.S. Ea a recomandat *The Christian Creed* (Crezul creştin) de Leadbeater. Politicos, dar ferm, dr. Steiner a răspuns că el nu ar putea să folosească această carte pentru elevii lui."

În perioada ce urmat până în mai 1905 au avut loc apoi la Berlin câteva, puţine, ore esoterice. Dar prima orientare oficială prin „scrisoarea circulară, pregătită de mult timp, către membrii germani ai E.S.", cu reguli, a urmat de-abia la începutul lui iunie 1905. În octombrie 1905, când au venit la Berlin membri în număr mai mare, cu ocazia Adunării generale a Secţiunii germane şi la rugămintea expresă a lui Rudolf Steiner, iar şcoala a fost extinsă cu Secţia cultic- cognitivă, respectiv a doua şi a treia, au avut loc şi mai multe ore esoterice. Conţinutul celor din 24 octombrie 1905 le-a scris cu mâna proprie Rudolf Steiner pentru Anna Wagner, soţia lui Günther Wagner, care din motive de sănătate nu putuse participa.[În ***Din conţinuturile orelor esoterice***, GA 266/I.] Aceasta este singura oră esoterică însemnată de mână, făcând abstracţie de scurtul rezumat din corespondenţă, despre ora din 4 octombrie 1905, pentru Adolf Kolbe din Hamburg. Tot ce s-a mai păstrat în rest ca însemnări de la asemenea ore a fost redat de către participanţi ulterior, din

memorie, deoarece în cadrul orelor în sine nu era permis să se scrie în acelaşi timp.

Începând din toamna anului 1905 au avut loc tot mai mult şi mai mult ore esoterice nu doar în Berlin, ci şi în alte oraşe germane şi mai târziu şi în alte ţări, unde lucrau în acest fel elevi ai lui Rudolf Steiner. După izbucnirea Primului Război Mondial în vara anului 1914 a încetat munca esoterică, pentru că se putea naşte neîncredere faţă de evenimente care erau strict închise, dar şi pentru că într-un timp care era împovărat de emoţii atât de puternice nu se putea lucra din punct de vedere esoteric. Abia zece ani mai târziu, în contextul noii fondări a Societăţii Antroposofice, a fost fondată iarăşi şi o şcoală Esoterică.

Regulile

Din documentele corespunzătoare rezultă faptul că în perioada de fondare a primului cerc de muncă esoterică fuseseră date „reguli" care se orientau după cele ale E.S.T. Cele din urmă trebuie să fi fost iniţial foarte severe, dar pe parcursul timpului se pare că au fost modificate de mai multe ori. În timpul afilierii lui Rudolf Steiner putea fi solicitată admiterea după o perioadă de doi ani de membru în T.S. şcoala era structurată în grade care puteau fi prelucrate prin patru căi sau metode (discipline) diferite: o disciplină generală, una yoghin-gnostică, una creştin-gnostică şi una pitagoreică. Însă înainte să li se permită şcolirea propriu-zisă, trebuia să fi aparţinut cel puţin timp de un an, mai târziu doi ani de Ordinul de verificare sau ascultare (în engleză: Probationary - sau Hearer-, în indiană Shrâvaka-Orden). La admitere trebuia făcută o „promisiune" scrisă, de a trata confidenţial documentele primite şi de a le înapoia la cerere. După perioada de verificare prescrisă puteau fi admişi în primul grad propriu-zis, în măsura în care vroiau să depună angajamentul în scris, de a face din teosofie factorul atotdeterminant al vieţii proprii.

Deoarece primul cerc de muncă esoterică al lui Rudolf Steiner era afiliat în exterior la Ordinul de verificare al E.S.T., în cadrul disciplinei generale – de altfel primele dintre regulile emise de el erau cu desemnarea de „Shrâvaka-Orden" (Ordinul Shrâvaka) – şi elevii săi trebuiau să facă „promisiunea" obligatorie, aşa cum rezultă din diferite scrisori. Dincolo de aceasta, el îşi conducea cercul de lucru cu totul independent. De exemplu, nu existau disciplinele la alegere, chiar dacă în scrisorile către Anna şi Günther Wagner din 2 ianuarie 1905 sunt menţionate cele patru discipline. Dar în timpul acela totul era încă în devenire şi foarte curând se pare că devenise de la sine înţeles că se orientau după intenţiile lui Rudolf Steiner. Aşa îi scria, de exemplu, la 23 ianuarie 1905 Mathlide Scholl, care fusese admisă prin intermedierea lui în mai 1904 de către Annie Besant în primul grad din E.S.T. din Londra, dar nu primise încă instrucţiunile acestuia: „Pentru mine personal nu este acum absolut deloc important dacă Mrs. Mead trimite scrierile sau nu, căci tot ce am nevoie îmi daţi dumneavoastră şi îmi este dat şi asta e atât de mult, încât nu pot ridica privirea decât cu uimire plină de veneraţie către tot ce urmează." Ceva asemănător se exprimă într-o scrisoare a lui Günther Wagner, care îi scria pe 3 aprilie 1905: „Deja acum câteva luni am primit de la Mrs. Oakley o scriere a E.S. tipărită în limba engleză, în care se află comunicări despre cele patru căi care sunt parcurse în E.S., pe care le menţionaţi şi dumneavoastră în preţioasa dvs. scrisoare către soţia mea. Soţia mea şi cu mine ne-am hotărât să mergem pe calea «christică» şi întrebăm acum dacă şi noi, din Germania, trebuie să începem pe 1 aprilie, aşa cum se scrie acolo în tipăritura englezească. Va fi editată o instruire germană? Probabil că da, deoarece dumneavoastră desigur că nu le puteţi da tuturor membrilor E.S. care trăiesc în străinătate instrucţiuni scrise. Aş dori să ştiu, de asemenea, dacă pentru elevi ai primului grad (conform vechii organizări) există alte reguli decât cele din tipăritura englezească, sau dacă toţi trebuie să le

urmeze pe acestea începând de acum. Soţiei mele i-aţi recomandat pe 2 ianuarie să efectueze exerciţiile începând cam din 6 ianuarie, timp de patru săptămâni. Ea a făcut lucrul acesta şi mai continuă şi acum cu asta, însă şi ea vă roagă să îi daţi instrucţiuni în continuare." La aceste întrebări s-a răspuns tot mai mult şi mai mult prin intermediul primei scrisori circulare a E.S. din 5 iunie 1905 şi a îndrumărilor date în continuare.

În această măsură se lasă reconstruită alcătuirea treptată a primului cerc. Trebuie însă să rămână deschisă întrebarea privitoare la angajamentul din E.S.T., deoarece elevii lui Rudolf Steiner nu parcurgeau, de altfel, gradele din E.S.T. şi totuşi există păstrate câteva asemenea angajamente care, în măsura în care sunt datate, provin din anul 1906. Dacă au fost date la admiterea în primul grad al Secţiei pentru cultul cunoaşterii sau într-un alt context, nu este cunoscut. În orice caz, Rudolf Steiner a scris în acelaşi an 1906, către un elev esoteric, şi acest lucru: „ţinerea secretă vă rog să nu o consideraţi o îndatorire principială, ci ca una temporară, condiţionată de situaţiile încurcate din E.S. şi T.S. ... Eu însumi aş fi bucuros dacă nici acest lucru nu ar trebui să existe." Cu această afirmaţie se potriveşte situaţia că nu este transmis nimic despre faptul că – deşi cercul de elevi devenise mare – după separarea de E.S.T., care a avut loc în mai 1907, Rudolf Steiner mai lăsase să se facă promisiuni în scris. Într-adevăr s-a apelat doar la conştienţa răspunderii fiecăruia în parte atunci când a avut loc noua fondare a Şcolii Esoterice din anul 1924, cu referire la îndatorirea de a trata confidenţial conţinutul de învăţare primit. În acest sens, Marie Steiner a scris după moartea lui Rudolf Steiner: „El nu era de părere că se mai putea lucra esoterism ca în timpurile dinainte, în izolarea cea mai profundă, cu angajamente strict obligatorii. Acestea nu mai erau compatibile cu sentimentul de libertate al fiecăruia. În faţa propriului Eu superior trebuie să păşească sufletul şi să cunoască ceea ce îi datorează acestui Eu şi lumii spirituale ca tăcere plină de veneraţie." [Cuvânt înainte la prima ediţie a

conferinţelor *Die karmischen Zusammen hänge der anthroposophischen Bewegung* (*Relaţiile karmice din cadrul mişcării antroposofice*), Dornach, 1926, publicate din nou în *Beiträge zur Rudolf Steiner Gesamtausgabe* (Contribuţii la ediţia de Opere complete ale lui Rudolf Steiner), nr. 23, Crăciun 1968.]

Conţinutul de învăţătură

Învăţământul se structura, într-o anumită măsură, în trei părţi: regulile şi exerciţiile valabile în egală măsură pentru toţi elevii; exerciţiile personale; orele esoterice în care se insista în principal asupra unor intimităţi ale căii de şcolire şi era îndreptată conştienţa către marii învăţători ai omenirii, Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor, drept conducători propriu-zişi ai şcolii. Ţelul ideal al şcolirii era acela ca ei înşişi să găsească treptat accesul la Maeştri, pornind de la conştienţa mai înaltă care trebuia dezvoltată prin intermediul exerciţiilor.

Un ajutor pe acest drum trebuiau să îl dea prezentările despre fiinţa şi acţiunea Maeştrilor, aşa cum erau mijlocite în orele esoterice. Puţinele lucruri care au fost transmise despre aceasta sunt conţinute în partea referitoare la Maeştri. Dar pentru că Rudolf Steiner nu a vorbit doar în ore esoterice, ci şi în conferinţele pentru membrii Societăţii şi chiar în public despre acest lucru, se poate dobândi totuşi o reprezentare suficientă privind imaginea creionată despre Maeştri. Vezi, privitor la aceasta, încercarea unei priviri de ansamblu în anexa capitolului „Din conţinutul de învăţătură despre Maeştrii ...".

Cunoştinţele despre Maeştri erau de o semnificaţie fundamentală în Societatea Teosofică şi în şcoala ei Esoterică, chiar de la înfiinţare.[Detalii despre acest fapt, în cadrul Observaţiilor preliminare pentru partea a doua.] Pentru Rudolf Steiner însuşi, existenţa Maeştrilor era o realitate trăită personal deja cu decenii înaintea legăturii sale cu Societatea Teosofică. Acest lucru l-a mărturisit el însuşi de mai multe ori şi despre faptul că fusese convins de Maestrul său privind necesitatea de a

instrui lumea în legătură cu adevărurile ocultismului există mărturia sa personală:

„... Dacă Maestrul nu ar fi ştiut să mă convingă că, în ciuda tuturor lucrurilor [a imaturităţii timpului cu privire la adevărurile înalte ale ocultismului], teosofia este necesară pentru timpul nostru: şi *după* 1901 aş fi scris numai cărţi filosofice şi aş fi ţinut doar conferinţe literare şi filosofice." (Scrisoare din 9 ianuarie 1905 către Marie von Sivers, GA 262).

De asemenea şi la Societate se afiliase doar după ce a ştiut, la „punctul final al unei dezvoltări interioare ce a durat ani de zile", că „forţele spirituale cărora trebuie să le slujesc se află în T.S."

Însă în timp ce în T.S. se vorbea mereu de Maeştri doar ca despre „Maeştri ai înţelepciunii", el vorbea despre ei ca despre „Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor" sau şi ai „sentimentelor omenirii", pentru că ei nu posedă doar un grad înalt de înţelepciune, ci şi „un izvor nemărginit de iubire faţă de oameni" (scrisoare din 2 august 1904, p. 64). Această nuanţă indică, la fel ca totul la el, asupra punctului central al cunoaşterii sale despre spirit: semnificaţia particulară a principiului christic pentru întreaga dezvoltare a omenirii şi a Pământului. Pentru el, Christos era Maestrul tuturor Maeştrilor, iar „Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor" erau cei „care stau în corelaţie nemijlocită cu forţele ierarhiilor mai înalte" (conferinţă Düsseldorf, 15 iunie 1915, [GA 159]) şi care au înţeles „că progresul omenirii depinde de înţelegerea marelui eveniment de pe Golgotha" (Berlin, 22 martie 1909, [GA 107]).

Cel mai lămuritor pentru raportul personal al lui Rudolf Steiner cu Maeştrii poate fi considerat ceea ce a exprimat într-una dintre primele serii de conferinţe publice de la Berlin. Indicând asupra reprezentării acestor individualităţi înalt dezvoltate din *Geheimbuddhismus* (*Budismul secret*) al lui Sinnett, el a încercat să lămurească faptul că pentru gândirea europeană nu trebuie să fie ceva straniu noţiunea de Maestru,

dacă se ţine cont de faptul că pe scara evoluţiei – de la nivelul mai puţin dezvoltat până, de exemplu, la Goethe şi dincolo de aceasta – există nesfârşit de multe posibilităţi. Iar apoi urmează cuvintele care sunt atât de decisive cu privire la el:

„... Aşa-numiţii Maeştri sunt pentru noi mari stimulatori – nimic altceva –, mari stimulatori în domenii spirituale. În orice caz, dezvoltarea lor trece mult peste măsura pe care o oferă cultura obişnuită. Mari stimulatori sunt pentru noi; dar ei nu cer credinţa în vreo autoritate, nu cer credinţa în vreo dogmă. Ei nu apelează la nimic altceva decât la propria cunoaştere umană şi dau îndrumarea de a dezvolta, prin anumite metode, forţele şi capacităţile care se află în fiecare suflet uman, pentru a urca în domeniile mai înalte ale existenţei" (Berlin, 13 octombrie 1904).

În conferinţa următoare acesteia, el caracterizează Maeştrii astfel încât poate deveni limpede cum tocmai de către ei este respectată în cea mai înaltă măsură libertatea umană, astfel că nu poate să ia naştere niciun fel de dependenţă. Nimeni nu ar putea, de exemplu, ca prin regulile din ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?***, spre diferenţă de multe altele ce sunt oferite astăzi într-un asemenea domeniu, să fie lezat în vreun fel. Dar pentru că sunt oferite atât de multe care nu numai că sunt lipsite de valoare, ci pot fi chiar dăunătoare, „Maeştrii au dat permisiunea pentru publicarea unor asemenea reguli" (Berlin, 15 decembrie 1904, [GA 53]).

Dacă se iau diferitele afirmaţii despre Maeştri, atunci par să se contrazică la o primă privire. Îndeosebi pare să contrazică prezentarea din conferinţa de la Berlin, 13 octombrie 1904, ceea ce se poate citi în scrisori către elevi esoterici: „Eu pot şi am voie să duc numai atât de mult mai departe cât îmi dă îndrumarea sublimul Maestru care mă conduce pe mine însumi" (scrisoare din 11 august 1904); sau şi atunci când se spune că învăţăturile teosofice provin de la Maeştri:

„Noi spunem în mod îndreptăţit că teosofia nu a venit în lume printr-o carte sau alta, nu prin una sau alta dintre sumele

de dogme. Teosofia provine de la acele individualităţi înalte pe care le numim Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor, deoarece au deschis izvoarele vieţii spirituale, care de acum poate să se reverse în oameni." (Berlin, 21 iunie 1909)

„Viaţa spirituală provine în final din acele izvoare pe care le căutăm la acele individualităţi pe care le numim Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor. La ei găsim impul - surile atunci când le căutăm în mod corect, despre felul în care trebuie să acţionăm de la epocă la epocă, de la perioadă la perioadă." (Berlin, 26 decembrie 1909, [GA 117])

Dacă ne adâncim însă în aceste afirmaţii diferite, atunci se dizolvă aparenta contradicţie dintre ele. Se poate recunoaşte faptul că Rudolf Steiner aparţine el însuşi de acei iniţiaţi care întâmpină impulsurile Maeştrilor cu forţele lor de gândire libere şi trebuie să le prelucreze pentru progresul omenirii. Lumea dimensiunii suprasensibile şi astfel şi a Maeştrilor are, de altfel, propriul ei limbaj. Ea se revelează în semne şi simboluri, a căror cercetare, interpretare şi aplicare a limbajului de revelaţie ocult depinde întru totul de profunzimea capacităţii de cunoaştere, precum şi de conştienţa responsabilităţii morale a celui care le reprezintă. Ceea ce a realizat Rudolf Steiner pentru progresul omenirii constă în mod evident în faptul că a fost capabil să transpună limbajul de semne al creativ-spiritualului, care stă la baza întregii existenţe, în limbajul noţional ce corespunde cu conştienţa modernă, al antroposofiei. Această faptă personală o avea de reprezentat în lume, fără a trebui să facă referire la autoritatea Maeştrilor. *Modul* în care instruia, acesta trebuia să fie cu totul răspunderea lui. Poate că în acesta constă unul dintre motivele pentru care, cu cât mai puternic era reliefat caracterul ştiinţific al antroposofiei, îndeosebi în anii de după Primul Război Mondial, nu mai vorbea despre Maeştri în modul intim din anii de început.

Despre modul de instruire din Şcoala Esoterică

Dacă Rudolf Steiner avea de purtat personal răspunderea, în sensul de mai sus, pentru modul în care instruia în public despre cunoştinţele sale din domeniul suprasenzorial, acest lucru nu era valabil în acelaşi mod cu privire la şcoala Esoterică. El însuşi a exprimat faptul că şcoala stătea sub conducerea nemijlocită a Maeştrilor şi că de aceea ar trebui să fie considerată o îndatorire fundamentală a şcolii ca tot ce curge prin ea să pornească doar de la Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor, în timp ce îndatorirea fundamentală pentru elevi ar consta din faptul că aplică întreaga raţiune asupra tuturor lucrurilor care erau predate şi că se întreabă dacă este raţional să meargă pe această cale. (Ora esoterică de la Düsseldorf, 19 aprilie 1909)

Se pare că nu întotdeauna, dar în anumite ore esoterice sau în anumite momente din ore esoterice, Rudolf Steiner vorbea astfel în calitate de mesager nemijlocit al Maeştrilor. Un participant la ora de la Düsseldorf din 19 aprilie 1909 relatează că această oră deosebită a fost începută cu cuvintele: „Dragi surori şi fraţi ai mei! Această oră esoterică este una care nu stă în răspunderea celui care vorbeşte aici!" Iar acest lucru ar fi fost spus pentru că în prezentarea care urma, despre felul în care Zarathustra fusese iniţiat cândva de către Spiritul solar, Rudolf Steiner era el însuşi Zarathustra în acea clipă. Ca o trăire grozavă s-a putut percepe „cum marele nostru învăţător, care ne comunicase rezultatul cercetărilor sale, ne arăta acum el însuşi cum se putea revela inspirator un vechi conducător şi învăţător al omenirii", cum se putea forma Rudolf Steiner, în calitate de prim om al timpului contemporan, prin intermediul şcolirii severe, nu ca medium, ci ca cercetător în spirit deplin conştient, pentru a deveni un instrument ce le slujeşte entităţilor spirituale. [Elisabeth Vreede, într-o conferinţă ţinută la Stuttgart în 9 iulie 1930. Vezi Elisabeth Vreede/Thomas Meyer: *Zur*

Boddhisattvafrage (Referitor la întrebarea despre Boddhisattva), Basel, 1989].

Despre acest mod cu totul deosebit în care Rudolf Steiner putea fi vieţuit în orele esoterice în calitate de mesager al Maeştrilor au transmis doar puţini. Unul dintre ei şi-a îmbrăcat amintirea în cuvintele:

„Îmi aduc aminte cu exactitate cum a intrat Rudolf Steiner. Era el şi nu era el. Când venea la orele esoterice, nu arăta precum Rudolf Steiner, ci numai ca o carcasă a lui. «Vorbesc din mine Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor», începea el. Era întotdeauna festiv. Nici nu se poate uita acest lucru, expresia feţei sale."

Un altul relatează despre impresia profundă pe care a avut-o când a putut să participe prima dată la o oră esoterică, astfel:

„Toţi şedeau în tăcere. Când a intrat Rudolf Steiner, mi s-a părut că pe chipul lui rămăsese lumina unei lumini supraterestre, din al cărei domeniu venea el la noi – nu doar părea aşa: chiar era aşa. Ca dintr-o ştiinţă şi cunoaştere nemijlocită vorbea despre marii Maeştri care conduc deasupra noastră viaţa şi strădania noastră: Kuthumi, Morya, Iisus şi Christian Rosenkreutz – despre «Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor».

Se poate spune atâta, că harul acestei ore a fost indescriptibil de frumos. Aici a apărut Rudolf Steiner întru totul ca mesager al unei lumi superioare. Impresia este de neuitat."

Cel mai impresionant şi într-o formă lingvistică mai subtilă prezintă cunoscutul poet rus Andrei Belîi, în cartea sa de amintiri *Verwandeln des Lebens* (Transformarea vieţii) (Basel, 1975), felul în care a vieţuit în „clasa ascultării" ca sarcină de a şcoli atenţia mai mult pentru Cum decât pentru Ce. Căci o diferenţă exterioară între conferinţele esoterice şi celelalte conferinţe nu a existat, deoarece totul avea un ton fundamental esoteric, cu atât mai fin cu cât mai popular vorbea Rudolf

Steiner. Dar ceea ce se putea trăi în mod concentrat în orele esoterice, asta era tocmai felul în care „Cum" a devenit „Ce" şi a depăşit totul cu strălucirea sa.

Scrisori către elevi esoterici, cu exerciţii

Scrisoarea din 20 septembrie 1907 a fost aşezată la început, deoarece conţine lucruri fundamentale despre educaţia esoterică. Apoi urmează în ordine cronologică scrisorile pe care Rudolf Steiner le-a scris în calitate de învăţător esoteric, în măsura în care sunt păstrate şi cunoscute. Scrisorile către Mathilde Scholl au fost puse la dispoziţie de către Goetheanum.

Timpul pentru începutul meditaţiei, menţionat în scrisori, are legătură cu fazele Lunii.

Către Martha Langen în Eisenach, despre lucruri fundamentale privitoare la educaţia esoterică

Berlin, 20 septembrie 1907

Onorată doamnă Langen!

Abia astăzi pot să vă răspund la scrisoare.[Această scrisoare de solicitare nu s-a păstrat.] În orice ar putea fi dat în întinderea sa completă doar verbal; însă vreau să vă trimit înainte unele observaţii în scris, ca să vedeţi dacă în prezent se poate considera că este practic şi de dorit să faceţi eventual călătoria până la Hanovra.

Prin felul în care trebuie răspândită teosofia în timpul nostru se evidenţiază mult prea uşor neînţelegeri despre fundamentele sale, de exemplu despre ocultism şi educaţia sa. O astfel de neînţelegere constă, de exemplu, din faptul că teosofia ar trebui să îl împingă, pe fiecare om care o preia, într-o formă oarecare, şi către educaţie ocultă. Dar despre acest lucru nu este deloc cazul. *De găsit*, adevărurile oculte pot să fie găsite doar de către cei educaţi ocult; *de înţeles* pot să fie prin înţelegerea

umană cu totul obişnuită. Şi de aplicat în viaţă pot să fie pe baza unei astfel de înţelegeri dobândite prin forţele sufleteşti obişnuite. Eu însumi nu voi instrui niciodată ceva în public, care – dacă este găsit pe căi oculte – nu ar putea fi înţeles prin forţele sufleteşti obişnuite, numai dacă se vrea utilizarea lor. Teosofia este necesară pentru timpul nostru; iar omenirea ar trebui, în punctul actual al dezvoltării sale, să decadă în pustietate şi în lipsă de fertilitate în toate părţile, dacă teosofia nu s-ar revărsa către ea ca un puternic curent de forţă. Ar fi însă rău dacă fiecare teosof ar vrea să devină şi elev ocult. Acest lucru ar fi – iertaţi-mi comparaţia banală – ca şi cum, pentru că *toţi* oamenii au nevoie de haine, fiecare ar trebui să devină croitor. De teosofie au nevoie toţi oamenii în anumite condiţii; de educaţie esoterică, puţini.

Pe de altă parte însă, nimănui nu i se poate refuza această educaţie, atunci când este potrivit pentru aceasta. Căci oricâţi ar căuta-o: în prezent nu vor fi fiind prea mulţi. Aşadar, într-o anumită privinţă, nu îi stă nimic în drum educaţiei oculte a niciunui om. Deoarece în asemenea condiţii mulţi se străduiesc astăzi să facă educaţia, nu lipsesc neînţelegeri chiar şi printre elevi. Astăzi gândeşte fiecare că ceea ce e bun pentru el ar trebui să fie şi pentru alţii. Astfel se formează concepţii generale despre educaţie, care în fond sunt cât se poate de incorecte. Învăţătorul ocult este, bineînţeles, nevoit să spună că drumul pe care merge un om care este ascetic din punct de vedere sexual, este un altul decât cel pe care merge un om care nu se sustrage în această privinţă de sarcina de a realiza servicii pentru omenire. Ceea ce se spune din partea învăţătorului ocult în această privinţă capătă curând schimbarea de sens: asceza ar fi o condiţie pentru dezvoltarea ocultă. Adevărat este mai degrabă ceva cu totul diferit. Asceza în privinţă sexuală *uşurează* cărarea ocultă, o face mai confortabilă într-o anumită privinţă. Aşadar cine vrea din pur egoism al cunoaşterii mai ales să „vadă", acela poate să îşi promită să ajungă curând la un anumit ţel printr-o anumită

asceză în această direcţie. Însă nu poate să existe nicio *îndatorire* faţă de o asemenea asceză, ci doar o *îndreptăţire*, pe care mai întâi trebuie să şi-o cucerească. Ea constă doar din faptul că se dobândeşte posibilitatea de a-i da omenirii o înlocuire *deplin valabilă*, dacă se sustrage de la *îndatorirea* care există în mod normal de a da ocazia pentru încorporarea de suflete. Vedeţi, aşadar, că asceza în această direcţie nu este permis să fie regulă, ci le poate fi acordată doar în anumite condiţii unor ocultişti.

Pornind de la premisele cu care vă apropiaţi dvs. de ocultism, veţi pricepe cu uşurinţă oricum, de altfel, că *orice* fel de egoism, chiar dacă este cel mai ascuns, mai mascat, nu permite să ajungi totuşi prea departe în educaţia ocultă. Desigur că femeia care nu se sustrage de la îndatoririle ei femeieşti va fi curând mai departe dacă face ceea ce este corect, în condiţiile îndeplinirii acestora, decât cea care, fără să îi pese de soarta omenirii, tinde după „cunoaştere" printr-o renunţare care este totuşi de natură egoistă.

Cu aceasta este dat probabil un răspuns la o parte mai mare a întrebărilor din scrisoarea dvs. Educaţia ocultă nu poate să devieze pe nimeni de la sarcinile de viaţă, dacă nu merge pe un drum greşit. Cu siguranţă că puteţi găsi mulţi aşa-numiţi „elevi", pe care dvs. îi consideraţi nefolositori pentru o activitate rodnică. Dar se face o judecată greşită dacă se compară *aceşti* „elevi" cu cei care, fără a vrea să ştie ceva despre teosofie, îşi rezolvă sarcinile lor de viaţă. Nu ar trebui comparaţi primii cu cei de pe urmă, ci întrebat: Cât de nefolositori ar fi aceştia tocmai fără teosofie? Iar privitor la cei de al doilea gen întrebarea corectă ar fi: În ce mod ar fi ridicat conţinutul acţiunii lor, dacă în viaţa lor ar putea să introducă teosofia sau chiar instruirea?

Nici să „exersaţi" fără îndrumări nu v-aş putea recomanda. Nu vreau să conving pe nimeni să se încredinţeze „instruirii". La fiecare trebuie să fie o decizie *proprie*, liberă.

Procesele din viaţa dvs. interioară şi exterioară vă împing către această instruire. Sarcinile dvs. de viaţă le veţi putea rezolva cu siguranţă mai uşor şi mai sigur cu ajutorul instruirii. Soţul dvs. se descurcă mult mai greu cu teosofia decât dvs. înşivă. Acest lucru poate să îl estimeze doar cineva care ştie că în prezent o educaţie elevată îngrămădeşte de-a dreptul piedici *interioare* de netrecut în faţa adevărurilor teosofice. Şi, pe de altă parte, poate că nu este nimic mai potrivit pentru a depăşi aceste piedici, decât o profesie practică, aşa cum [i] se oferă tocmai în prezent soţului dvs.

Instruirea dvs. doar atunci va fi cea corectă când nu vă ia nimic şi, faţă de ceea ce aveţi, adaugă câte ceva: ca sănătate, forţă de viaţă, siguranţa acţiunii şi pace interioară, de care omul nu are nevoie de dragul lui, ci pentru semenii săi. Nicio acţiune nu slujeşte omenirii, care nu provine din pace interioară. *Orice* acţiune care provine dintr-un suflet ce este neîmpăcat în interior distruge dezvoltarea sănătoasă a omenirii, oriunde ar avea loc.

Dacă vreţi să încercaţi, după aceste observaţii, atunci vă va fi oferit din partea mea orice indicaţie posibilă. La Hanovra sunt de pe 21 septembrie seara până pe 4 octombrie. Dacă aţi dori să vă anunţaţi prezenţa acolo personal printr-o carte de vizită, atunci voi organiza totul pentru o convorbire detaliată. Adresa: Dr. Rudolf Steiner, momentan Hanovra, Ferdinandstraße 11 bei Fleissner.

Transmiteţi salutări cordiale soţului dvs. drag şi primiţi dvs. înşivă salutări cordiale din partea

Dr. Rudolf Steiner

Către Mathilde Scholl în Köln

Mathilde Scholl scrisese pe 11 februarie 1903 către Rudolf Steiner:

... În continuarea discuţiei noastre doresc să întreb acum următoarele. În imaginea XXVI din cartea lui Leadbeater [„Man

visible & invisible"] este aura unui elev al lui Buddha, a unui elev care a atins treapta a patra pe cale, treapta unui Arhat. Aura este ordonată concentric, succesiunea culorilor pornind dinspre mijloc:

1) galben	= inteligenţă
2) roz	= iubire
3) albastru deschis	= dăruire
4) verde	= compasiune (simpatie)
5) violet	= spiritualitate

toate acestea înconjurate de o cunună de raze în culorile curcubeului sau mai degrabă în culori sidefii şi străbătute de raze vii de lumină, care pornesc de la corpul Arhat-ului. – Leadbeater spune că pe baza succesiunii culorilor se poate recunoaşte *genul* Arhat-ului, respectiv al Maestrului.

De ce gen sau ierarhie ar putea acum să aparţină o fiinţă la a cărei aură se succed, pornind de la centru, mai întâi 1) albastru deschis = dăruire şi apoi 2) roz = iubire. Ordinea este de asemenea concentrică, tot astfel ca la aura ilustrată – doar că nu erau vizibile alte culori decât albastru deschis şi roz. [Într-o trăire din vis.] Totuşi, corpul fizic apărea doar în contururi şi transparent, *nu* în relief – iar în acesta apăreau centre (asemănătoare cu svastica sau cu nişte roţi) care se învârteau în cea mai rapidă mişcare în jurul lor şi emiteau lumină. faţa avea trăsăturile şi expresia Maestrului M.

Dacă puteţi şi aveţi voie să îmi spuneţi cine este această fiinţă sau în ce fel pot eu însămi găsi o explicaţie, aş fi fericită. ... Dacă mai târziu ar fi posibilă o adunare a E.S. în Germania, eu m-aş bucura. Unele lucruri exterioare mai sunt încă de ajutor pentru mine. De exemplu, mi-ar plăcea să am de-a dreptul reglementări pentru studiu – la început, aşadar acum 2 ani 1/2, fusese indicat într-una din instruiri ce versuri ar trebui să memorez seara. Dar pentru că apoi nu a mai venit nicio altă îndrumare, am parcurs astfel *Bhagavad Gita* – şi apoi *Die Stimme der Stille* (Glasul tăcerii), la care am ajuns acum la sfârşitul cărţii

a 2-a. Pentru mine ar fi un ajutor să nu îmi fac studiile fără o conducere şi să ştiu de exemplu, dimineaţa la meditaţie, că mulţi îşi îndreaptă gândurile lor împreună cu mine asupra aceluiaşi lucru – să ştiu că alţii studiază cu mine aceeaşi carte, şi atât de multe altele ...

Rudolf Steiner a răspuns după cum urmează:
Schlachtensee bei Berlin, 1 mai 1903

Preaonorată domnişoară Scholl! De mult ar fi trebuit să vă scriu. Doar că îndatoririle privitoare la „Luzifer" [Revista fondată şi redactată de R. Steiner. Vezi GA 34.] au avut deocamdată – în plus faţă de toate celelalte – un efect întru câtva apăsător. Acum va apărea, în sfârşit, peste câteva zile; şi sper că voi ajunge atunci şi la activitate cu totul reglementată. În orice caz, nu voi aştepta în viitor cu răspunsurile atât de mult cum a fost – din păcate – cazul până acum.

Mai întâi să vă răspund la întrebarea dvs. principală. Aura pe care o descrieţi nu îmi este suficient de clară pentru a putea să spun despre asta ceva semnificativ. Nu spuneţi nimic despre raze care pornesc de la fiinţa descrisă. Acuma, la un om *avansat*, sunt prezente mereu raze în *corpul cauzal*. Căci aceste raze sunt expresia forţelor active pe care le introduce omul în karma sa aflată în progres. Aşadar, se pare că ceea ce descrieţi dvs. nu este imaginea unui corp cauzal. Acuma nu vreau însă nicidecum să spun că în cazul dvs. nu avem de-a face cu o fiinţă mai înalt dezvoltată. Dar atunci ar putea fi vorba doar de proiecţia corpului cauzal în materia mentală. Iar în acest caz nu înţeleg svasticile, care indică la rândul lor asupra unui element astral. De aceea vă rog să îmi mai scrieţi ceva mai exact despre chestiune. Îmi doresc să lămurim acest lucru.[Cu privire la aceasta, Mathilde Scholl a mai răspuns pe 7 mai 1903 următoarele: „... Călduroasele mele mulţumiri pentru răspunsul la întrebarea mea. Imaginea din vis, pe care v-am descris-o,

emana într-adevăr lumină, iar această lumină părea să izvorască din svastici, care se aflau în cap şi în partea de sus a corpului. Oricum erau vizibile doar capul şi trunchiul corpului şi asta numai conturat. Fiinţa nu apărea corporal, ci părea să fie doar o apariţie de lumină. Impresia a fost însă atât de puternică, încât am crezut în vis că mă voi arunca la picioarele acestei fiinţe şi voi deveni inconştientă. La trezire, totul îmi stătea viu în faţa ochilor şi am mai simţit mult timp după aceea emoţia interioară. Pentru început nu am căutat deloc vreo explicaţie. Prin intermediul cărţii lui Leadbeater am înţeles de-abia cum este posibil să vezi o asemenea succesiune de culori. Dar mi-ar plăcea să ştiu *cine* a fost această fiinţă, căci deşi părea să aibă trăsăturile Maestrului M., acest lucru poate să provină atât din dispoziţia mea individuală, cât şi din realitate." (Răspunsul la această întrebare nu este cunoscut).]

Ar fi în general chiar frumos, dacă membrii *mai noi* ai E.S. din Germania s-ar aduna în vreun fel oarecare mai strâns. Avem nevoie de acest lucru tocmai în Germania. Căci E.S. trebuie să devină sufletul Societăţii Teosofice. În Germania trebuie să se întâmple asta îndeosebi întrucât putem să sperăm de altfel pentru încă multă vreme într-o conlucrare mai profundă, interioară doar la *câte unii*, iar cercuri mai mari se vor ataşa doar în mod exterior. Dar aceia vor forma un fond cu atât mai fidel, mai sigur şi mai plin de forţă. Iar de acest lucru avem nevoie, deoarece la noi atât de multe sunt lipsite de perspectivă.

La Weimar a mers totul destul de bine. Avem acum şi acolo o lojă. Conferinţele au cunoscut o audienţă extraordinar de bună. – La Köln aş dori să vin din cele mai diverse motive cu plăcere, pentru a conferenţia şi acolo. Vă rog, poate puteţi să neteziţi puţin terenul acolo. Contează mult, foarte mult să creăm centre *noi*. Până acum au căutat aproape toţi teosofii germani o corelaţie mult prea puţin strânsă cu mişcarea-mamă englezească. Iar *numai pornind de la aceasta*, în legătura cea mai intensă cu ea trebuie *noi* să acţionăm acum. A existat în

Germania prea multă înclinaţie către dogmatism, către cuprinderea doar intelectuală a doctrinelor, în timp ce pentru spiritualitatea vie nu este de găsit o înţelegere justă. De abia când o trezim pe aceasta din urmă, atunci când deschidem ochiul pentru faptul că de progresul curentului teosofic nu ţine doar învăţarea dogmelor (Hartmann), ci apartenenţa spirituală la individualităţile centrale de la care provine înţelepciunea şi în care ea îşi are izvorul care continuă să se reverse: – de-abia atunci putem să avansăm. – Trebuie să ne clarificăm – nu prin cuvinte, ci prin lucruri imponderabile –, că este vorba de o continuă fructificare a purtătorilor T.S. prin individualităţi centrale. În întregime vor înţelege toate aceste lucruri totuşi numai cei care lucrează esoteric; dar pentru acest lucru, aceştia trebuie să stea împreună şi în mod conştient şi siguri pe forţele lor şi să fie trezitori pentru ceilalţi.

A fost profund mulţumitor pentru mine să fi putut petrece cu dvs. la Düsseldorf câteva ore. Aceasta este acea mulţumire pe care o avem atunci când îl vedem pe celălalt pe calea pe care stau mereu bornele kilometrice pe care scrie „înainte". Căci există pentru teosof o poartă prin care doar o dată trebuie să treacă, adică încolo, şi prin care nu trebuie să mai treacă a doua oară – înapoi.

Noi avem în Germania drept personalităţi cu totul sigure doar patru sau cinci. şi de aceea trebuie să lucrăm intens. Dacă facem acest lucru, atunci vom găsi mijloacele şi căile pentru a merge înainte. Dacă nu găsim aceste mijloace şi căi în Germania, atunci se pare că neglijăm *acum* ceva, ce nu poate fi reparat iarăşi prea curând.

Următoarea mea sarcină exoterică este, pe cât de mult pot, să răspândesc învăţătura.

Sper că vă faceţi un rost bun în Köln, dragă, prea onorată domnişoară Scholl, şi puteţi să acţionaţi acolo pentru cauza noastră şi spre mulţumirea dvs. Cum le merge celor aflaţi sub îngrijirea dvs.?

Cu speranţa de a auzi iarăşi curând de la dvs., sunt cu salutările cele mai cordiale cu totul al dvs. Rudolf Steiner

D-şoara von Sivers vă trimite cele mai cordiale salutări.

Către Günther Wagner la Lugano Günther Wagner scrisese pe 14 nov. 1903 către Rudolf Steiner:

Stimate Domnule Doctor! Inclus aici, respectiv cu aceeaşi corespondenţă vă trimit manuscrisul articolului lui Leadbeater „Unser Verhalten den Kindern gegenüber" (Comportamentul nostru faţă de copii), pentru care m-aţi rugat cu ocazia prezenţei mele la Berlin, pentru a-l tipări în „Luzifer". [Apărut în nr. 7 din decembrie 1903 al revistei „Luzifer", fondată şi editată de Rudolf Steiner. Revistă pentru viaţă sufletească şi cultură spirituală – teosofie.]

A fost foarte îmbucurător pentru mine că am putut să vă cunosc la Adunarea anuală şi sper că încă mult timp vom fi activi la lucrarea comună şi ne vom sprijini reciproc. Mi-ar plăcea dacă aţi dori să îmi daţi o informaţie specială: Sugestia privitoare la o enigmă pe care ar trebui să o rezolve fiecare rasă mi-a fost cu totul nouă; în *Secret Doctrine* (Doctrina secretă) nu am găsit nimic despre aceasta. Aţi putea să îmi numiţi cele patru enigme pe care (se pare că totuşi) le-au rezolvat primele patru rase? Şi sugestia lui H. P. B. despre aceasta mi-ar plăcea să o citesc, poate îmi indicaţi citatul exact.

Până atunci mă semnez cu înaltă preţuire al dvs. Günther Wagner

Rudolf Steiner a răspuns după cum urmează:
Berlin, 24 decembrie 1903

Strict confidențial!
Onorate dragă domnule Wagner!

La pagina 73 (ediția germană) din *Geheimlehre* (Doctrina secretă) stă scris cu privire la strofa I,6 (Dzyan): „Dintre cele șapte adevăruri sau revelații ne sunt înmânate doar patru, deoarece ne mai aflăm încă în runda a patra." – Eu am indicat atunci – când ați fost dvs. la Berlin –, în sensul unei anumite tradiții oculte, asupra faptului că cel de-al patrulea dintre cele șapte adevăruri de care e vorba mai sus provine de la șapte adevăruri-rădăcină esoterice, și că dintre aceste șapte ade văruri parțiale (al patrulea privit drept întreg) fiecare rasă primește – de regulă – unul. Al cincilea va deveni cu totul revelat atunci când rasa a cincea își va fi atins țelul ei de dezvoltare. Acum vreau să corespund întrebării dvs. cât pot eu de bine. În prezent lucrurile stau așa, că primele patru adevăruri parțiale formează propoziții de meditație pentru aspiranții din misterii și că nimic nu poate fi dat mai departe decât aceste propoziții (simbolice) de meditații. Din ele rezultă apoi, pentru cel care meditează, pe cale ocultă unele lucruri mai înalte. Pun așadar cele patru propoziții de meditat – transpuse în limba germană din limbajul simbolic de semne –:

I. *Cugetă*: cum punctul devine sferă și totuși rămâne el însuși. Dacă ai cuprins felul în care sfera infinită este totuși numai punct, atunci vino iarăși, căci atunci ceea ce e infinit îți va străluci în ceea ce e finit.

II. *Cugetă*: cum devine grăuntele spic și apoi vino iarăși, căci atunci ai cuprins felul în care ceea ce e viu trăiește în *număr*.

III. *Cugetă*: cum dorește lumina întunericul, căldura frigul, masculinul femininul, apoi vino iarăși căci atunci ai cuprins chipul pe care ți-l va arăta marele balaur la Prag.

IV. *Cugetă*: cum se savurează în casă străină ospitalitatea, apoi vino iarăşi, căci atunci ai cuprins ceea ce stă înaintea aceluia care vede Soarele de la miezul nopţii.

Dacă meditaţia a fost rodnică, din cele patru taine rezultă cea de-a cincea. Permiteţi-mi să spun *deocamdată* numai atât, că teosofia – teosofia parţială, care se află, spre exemplu, în *Geheimlehre* (Doctrina secretă) şi în esoterismul ei – este o sumă de adevăruri parţiale dintr-a cincea. O sugestie despre felul în care se trece dincolo de aceasta o găsiţi în scrisoarea menţionată de Sinnett, a Maestrului K.H. [Kuthumi], care începe cu următoarele cuvinte: „Eu am de citit fiecare cuvânt ...". În prima ediţie (germană) din *Okkulte Welt* (Lumea ocultă) stă scris la paginile 126 şi 127. Cuvintele din *Die okkulte Welt* (Lumea ocultă) de A.P. Sinnett, despre care se vorbeşte, sună astfel:

„... Bineînţeles că doresc să aflu mai multe despre aceasta; a fost oare un proces prin care gândurile au putut fi exprimate mai repede decât prin cele pe care le cunoaştem noi? Iar privitor la scrisorile primite – oare au fost citite de primitorul ocult în modul obişnuit, sau înţelegea conţinutul fără aceasta?

Răspunsul lui K.H. a fost: Eu am de citit fiecare cuvânt pe care îl scrieţi, altfel aş face o frumoasă dezordine. Iar întrebarea dacă acest lucru are loc acum cu ochiul meu fizic sau spiritual – ambele solicită la fel de mult timp. Acelaşi lucru îl pot spune despre răspunsurile mele; căci fie că le dictez sau le precipit sau le scriu eu însumi, diferenţa de timp astfel economisit este foarte mică. Trebuie să le cuget mai întâi, apoi fiecare cuvânt, fiecare propoziţie să o fotografiez cu grijă în creierul meu, înainte să poată fi repetată prin precipitare. Aşa cum la fotografiere, fixarea imaginilor pe plăci preparate chimic, este necesară o ordonare anterioară în cadrul punctului de focalizare a obiectului de reprezentat, – căci altfel, aşa cum se vede adesea la fotografii proaste, picioarele celui ce stă jos se află în afara oricărei proporţii faţă de cap ş.a.m.d. –, tot astfel trebuie să ne ordonăm mai întâi propoziţiile, şi fiecare literă care trebuie să apară pe

hârtie să o impregnăm în spiritul nostru, înainte să poată fi citită. Acest lucru este pentru moment tot ce am voie să vă spun. Atunci când ştiinţa va fi învăţat mai multe despre enigma Lithophylis-ului (sau Lithobiblion) şi despre felul în care imprimarea de frunze ia naştere iniţial pe pietre, atunci îmi va fi posibil să vă clarific mai mult procesul. Înainte de toate trebuie să ştiţi un lucru şi să îl ţineţi în memorie: – faptul că urmăm doar natura şi o copiem foarte exact în lucrările ei."

Către Mathilde Scholl la Köln [carte poştală]
Berlin, 24 decembrie 1903

Preaonorată domnişoară Scholl!

Cel mai cordial salut de Crăciun către voi trei [Este vorba despre prietenii şi colocatarii lui Mathilde Scholl, Maud şi Eugen Künstler.] şi vestea că sâmbătă primiţi diplomele şi exegeza pentru „L.a.d.W." [*Licht auf dem Weg*] (Lumină pe cărare)]. Vă rog să mai aveţi răbdare până atunci.

Cele mai frumoase salutări cu totul al dvs.
Dr. Rudolf Steiner
Berlin W, Motzstrasse 17

Către Mathilde Scholl la Köln
Berlin, 28 decembrie 1903
Onorată dragă domnişoară Scholl!

În cele ce urmează, începutul de la interpretarea pentru *Licht auf dem Weg* (Lumină pe cărare).[21] Aceasta trebuie să ofere calea pe care trebuie meditat despre carte. Voi continua cât de curând interpretarea pentru dvs. Diplomele le trimit în continuare cel târziu mâine. Doresc ca această scrisoare să plece *imediat* către dvs. Transmiteţi cordiale salutări la dragii dvs. colocatari [fam. Künstler] şi primiţi dvs. Înşivă cele mai cordiale salutări de la al dvs. Rudolf Steiner

Dr. Berlin W, Motzstrasse 17

Către Clara Smits la Düsseldorf
Berlin, 28 decembrie 1903

Preaonorată stimată doamnă!

Se pare că aţi continuat exerciţiile în modul început. Vă rog acum să procedaţi şi în luna ianuarie exact în acelaşi mod cum v-am descris în ultima mea scrisoare. Doar propoziţia pe care o indicasem atunci vă rog să o înlocuiţi prin cea care urmează: fiecare fiinţă căreia îi dăruieşti iubirea ta, îţi deschide fiinţa sa; căci lipsa de iubire este un văl care se pune în faţa lucrurilor lumii şi le învăluie. – Câtă iubire emani, atâta cunoaştere se revarsă către tine.

*

Pentru înţelegerea acestei propoziţii de meditaţie aş dori să adaug câte ceva. Este întru totul aşa, că atâta cunoaştere se revarsă către noi dinspre lume, câtă iubire emanăm noi înşine. În orice caz, nu este permis să credem că în fiecare fază de dezvoltare a vieţii ne este *conştientă* imediat întreaga cunoaştere. Multe se află pentru început în mod *inconştient* în noi. Şi de aceea vă rog să continuaţi meditaţia în mod constant. Numai dacă facem asta şi ne este clar că nu este pierdută nicio zi în care ne dedicăm acesteia, noi avansăm. Fiecare zi acumulează cunoaştere în noi; şi vine cu siguranţă şi acea zi care ne permite să ne apară atunci în conştienţa deplină. – Propoziţiile despre care meditǎm nu sunt propoziţii ale raţiunii, pe care trebuie doar să le pricepem; nu pot decât să repet tot mereu şi mereu: sunt propoziţii care trăiesc şi cu care noi înşine trebuie să trăim, aşa cum trăim cu copiii. Şi pe copii îi cunoaştem de altfel cu exactitate, dar cu toate acestea ne preocupăm în fiecare zi de ei. Aşa trebuie să fie cu propoziţiile noastre pentru meditaţie.

Deci toate celealte rămân şi în ianuarie în meditaţia dvs. aşa cum au fost; doar propoziţia din decembrie este înlocuită prin cea de mai sus. Vă rog, prea onorată stimată doamnă, să continuaţi mereu totul cum este indicat odată, până când vă

scriu din nou. Puteţi fi sigură că veţi primi din timp în timp scrisoarea corespunzătoare. Dacă odată va fi la câteva zile după timpul aşteptat, asta nu strică. M-am bucurat foarte mult că v-am văzut şi ultima dată în Köln. Cu plăcere v-aş mai fi vizitat atunci încă o dată – dar timpul grăbea atât de mult. Lohf a deschis acum perspectiva că se vor găsi în Düsseldorf cel puţin 6 persoane cu care poate să reconstruiască ramura. Acest lucru ar fi *foarte de dorit*. Despre dvs., prea onorată doamnă, ştiu că faceţi ce e posibil. ştiu de asemenea cât de greu este totul. Dar acţiunea noastră comună unită trebuie să reuşească să facă ceea ce cere mişcarea teosofică din partea celor care îi cunosc semnificaţia. Nimeni nu se mai poate sustrage atunci de la această mişcare, dacă a cunoscut semnificaţia ei.

Sper că ne vom revedea destul de curând.

Cordial, întru totul al dvs. Dr. Rudolf Steiner
Berlin W, Motzstrasse 17

Către Clara Smits la Düsseldorf
Berlin, 24 februarie 1904

Preaonorată doamnă Smits!

În următoarele zile sper, aşadar, să vă văd. Domnişoara Scholl mi-a scris că vreţi să adunaţi câţiva oameni la Düsseldorf pentru ziua de luni. Asta va fi frumos, chiar dacă sunt atât de puţini. Vă rog numai să alegeţi o oră potrivită. Eu mă orientez cu totul după ceea ce consideraţi că este potrivit.

Mă bucur să pot vorbi din nou cu dvs. despre meditaţia dvs. Sper că până acuma totul a mers bine. Vă dau, atunci când voi fi la dvs., îndrumări precise privitoare la continuare.

Aşadar la revedere întru totul al dvs.

Dr. Rudolf Steiner
Berlin W, Motzstrasse 17

Către Doris şi Franz Paulus la Stuttgart
Zürich, 14 aprilie 1904

Preaonoraţi doamnă şi domnule doctor!

Înainte să se apropie data de 16, doresc să vă mai scriu câteva rânduri despre următoarele zile ale meditaţiei. Vă rog, aşadar, ca partea care este indicată în explicaţiile mele să o completaţi cu *Stimme der Stille* (Glasul tăcerii), în aşa fel încât lăsaţi în primele paisprezece zile să fie în câmpul vizual al conştienţei primele două propoziţii ale scrierii. Mă refer (cu excluderea chiar a primei propoziţii) la următoarele:

„Cine vrea să înţeleagă glasul spiritului din afara lui, acela trebuie să trăiască mai întâi fiinţa propriului spirit – Dacă cel care caută nu mai vrea să audă doar lumea simţurilor, atunci trebuie să îl caute pe cel care produce această lume, el trebuie să trăiască în gânduri care fac din lumea simţurilor lumea aparenţelor."

Nu contează să se speculeze asupra acestor propoziţii, ci ca să se trăiască împreună cu ele timp de câteva minute. Pentru aceasta, trebuie să fi fost însuşit înainte conţinutul lor în aşa fel, încât [poate] să fie trecut în revistă cu o privire spirituală, poate fi pus în faţă în mod spiritual şi, fără a se specula despre el, să îl lase să acţioneze asupra noastră, în timp ce ne dedicăm lui. Căci numai prin acest fapt devine rodnică meditaţia, că lăsăm gândurile ce sunt de meditat să se reverse asupra noastră în linişte deplină.

Dacă ceva nu e în regulă sau este neclar, vă rog să îmi adresaţi întrebările respective, la care voi răspunde imediat. De la Lugano vă scriu interpretarea promisă despre cele şapte glasuri, care de altfel pot să vină la rând de-abia în următoarele paisprezece zile. [A urmat cu scrisoarea din 11 august 1904.]

Tot astfel o să vă scriu apoi imediat ce ajung, despre explicaţiile privitoare la Bresch.[Dacă a avut loc acest lucru, nu este cunoscut.] Astăzi aş vrea să vă mai spun dvs. amândurora

că am fost umplut de cea mai adâncă mulţumire prin înclinaţia pe care o aveţi faţă de teosofie. Dacă se cunoaşte chemarea mondială a teosofiei, atunci se ştie preţui participarea unor naturi mai profunde. Despre comunicările din partea doamnei doctor voi mai avea de scris câte ceva în următoarele zile. La München a fost plină fiecare oră, şi la fel şi aici la Zürich sunt adunaţi teosofii de aici şi din împrejurimi. În scurt timp pleacă însă trenul.

Deci toate cele cordiale dvs. amândurora şi familiei Arenson de la al dvs. Rudolf Steiner

Adresa provizorie:
Dr. Rudolf Steiner la domnul Günther Wagner
Lugano Castagnola (Elveţia)

Către Doris şi Franz Paulus la Stuttgart
Londra, 14 mai 1904

Strict confidenţial.
Preaonoraţi doamnă şi domnule doctor!

Numeroase activităţi şi călătorii nu mi-au permis până astăzi să răspund detaliat la scrisorile dvs. dragi. Ultima dvs. scrisoare îmi este deosebit de dragă, căci văd că aţi continuat munca de meditaţie şi vă rog să menţineţi acest lucru mereu aşa. Puteţi fi siguri că veţi primi mereu de la mine la timpul potrivit ceea ce e necesar. A trebuit să petrec, tocmai datorită muncii noastre esoterice din Germania, ultimele zile în Londra aici la conducătoarea noastră spirituală, Mrs. Besant, spre a dobândi de la ea deplină autorizare esoterică pentru tot ce fac în acest domeniu. Căci puteţi fi siguri că în domeniul esoteric fiecare îndrumare, fiecare sfat sunt date în cel mai grijuliu mod şi sub adevărată conducere a marilor conducători spirituali ai neamului omenesc. Să nu vă îndoiţi că mai devreme sau mai târziu veţi găsi dvs. înşivă prin munca de meditaţie calea către aceşti conducători. Cine a trăit ce am trăit eu, aceluia îi este

permis să vorbească aşa. Vă rog acum să mai meditaţi şi în următoarele săptămâni tot acele părţi din *Glasul*... care premerg cele şapte glasuri. Eu voi interpreta cu autorizaţie în următoarele zile aceste şapte glasuri şi veţi primi atunci un prim exemplar al interpretării. Va avea atunci încă şi mai multă valoare pentru dvs., decât dacă vi le-aş fi dat înainte cu 14 zile, însă fără autorizaţie deplină. Căci acţiunea mea *esoterică* a primit de-abia în ultimele zile deplina binecuvântare.

Acum mă îndrept către întrebările dvs., dragă doamnă doctor. Dacă nu aş fi esoterist şi nu aş sta în viaţa spirituală, poate că aş spune: întrebările dvs. de la Stuttgart şi mai târziu cele din scrisori m-au surprins. Dar prin însuşirile numite am fost deplin pregătit pentru cunoaşterea privirii dvs. psihologice profunde. Pot doar să vă spun: dvs. aveţi daruri psihice *bune* şi o frumoasă condiţie preliminară atât spre cunoaşterea spirituală, cât şi spre *acţiunea* în lumea fizică dinspre planurile spirituale. Ceea ce vieţuiţi arată pur şi simplu că aveţi legătură cu puterile spirituale ale lumii şi întregul dvs. fel arată că sunteţi chemată să utilizaţi aceste daruri într-un mod nobil pentru a fi în ajutorul oamenilor. M-aţi întrebat, printre altele, în repetate rânduri cine sunt. Va veni desigur şi timpul în care putem să vorbim despre asta. Însă astăzi vreau să vă spun doar că am îndreptăţirea să cred: dvs. înşivă mi-aţi făcut cândva un serviciu destul de mare odată, într-o viaţă anterioară. Să nu mă înţelegeţi greşit. Erorile nu sunt excluse, bineînţeles, nici la observaţii spirituale. Dar eu nu sunt un om care trăieşte în iluzii. Eu sunt în domeniile spirituale unul dintre aceia care este numit precaut şi desigur şi „sobru". De aceea îmi este permis să vorbesc despre credinţă îndreptăţită. În viaţa mea anterioară de acum sute de ani, o personalitate a jucat rolul că m-a smuls dintr-o anumită sferă de familie şi mi-a făcut posibile atunci drumurile care erau necesare pentru profesia mea de atunci, de preot catolic. Erau timpuri în care biserica nu era încă întru totul decăzută ca astăzi. *Dumneavoastră* aţi dovedit atunci lipsa de prejudecăţi care şi

astăzi mi se pare atât de mare la dvs. Dvs. v-aţi creat atunci desigur şi condiţiile pentru viaţa dvs. de astăzi. Acestea sunt sugestii pe care vă rog să le preluaţi cât mai critic posibil; însă pot să vă spun doar că le consider deplin îndreptăţite cu *motiv*. O să vă fie şi clar, dacă vi se pare plauzibil ceea ce spun, că aveţi chemare pentru o viaţă psihică. Să nu vă speriaţi de această predispoziţie. Astfel de daruri trebuie să le considerăm un lucru sfânt; trebuie să trăim cu ele în mod atât de familiar, cum trăim cu mesele şi persoanele din mediul nostru fizic. Trebuie să le acceptăm întru totul obiectiv şi să menţinem mereu intactă şi ca punct central ferm conştienţa noastră de sine, „Eul" nostru.

Niciodată nu este permis să lăsăm să fim făcuţi neliberi de asemenea influenţe. Ele ne sunt dăruite; dar niciodată cu intenţia de a ne copleşi. Orice ar veni, ţineţi ferm de principiul: toate puterile lumii, atât fizice, cât şi spirituale, sunt pentru aceasta aici în epoca de dezvoltare actuală, pentru ca omul, în calitate de fiinţă liberă, conştientă de sine, *gânditoare*, sprijinită pe sine însăşi, să-şi îndeplinească mai întâi *aici* pe acest Pământ sarcina sa. Puterile şi influenţele spirituale trebuie doar să îl conducă pentru a găsi *aici* căile juste. Şi îndeosebi astăzi este chemată femeia să-şi găsească sinea ei şi să o afirme. Tot ce se întâmplă în acest domeniu va contribui la mântuirea omenirii.

Pe 17 mai voi fi probabil iarăşi în Berlin şi voi scrie această scrisoare mai departe.[Scrisoare din 11 august 1904.] Pentru astăzi vă mai transmit vouă amândurora salutări dintre cele mai cordiale de aici cu loialitate, întru totul al dvs. Rudolf Steiner

Către Adolf Arenson din Bad Cannstatt,
de la Londra, 14 mai 1904

Această scrisoare nu s-a păstrat, însă există
răspunsul lui Adolf Arenson din 27 mai 1904:

Dragă Domnule Doctor!

Comunicarea dvs. prietenească din Londra m-a bucurat şi m-a fericit foarte mult. Vă mulţumesc pentru încrederea dvs. faţă de mine – cu siguranţă mă voi arăta demn de aceasta, chiar dacă încercările mele de meditaţie poate că nu vor corespunde aşteptărilor. Acest lucru parţial nu depinde numai de voinţa mea; dar faptul că această adunare zilnică influenţează caracterul meu şi mă face mai sever faţă de mine însumi, asta simt deja de acum. Simt, pe de o parte, lipsurile mele mai puternic decât oricând, pe de altă parte este totuşi mai multă linişte în mine, pentru că mă ştiu pe calea corectă. [Scrisoarea lui Rudolf Steiner conţinea, se pare, comunicarea că Adolf Arenson este admis în şcoala Esoterică. El primise însă deja înainte de asta îndrumări de la Rudolf Steiner (vezi „Exerciţii date individual"), căci i-a scris la 9 mai 1904: „Conform celor convenite de noi, vă relatez astăzi cum mi-a mers cu încercările mele de meditaţie." Iar în încheierea acestei scrisori se spune: „Apoi doresc să vă rog să mă propuneţi la Societatea Esoterică; eu am exprimat de altfel, atunci când aţi fost aici, dorinţa de a mă alătura. Eu nu ştiu însă ce condiţii sunt puse, de asemenea nu ştiu ce îndatoriri presupune; dar orice s-ar cere, eu simt, dacă nu chiar forţa, totuşi voinţa cinstită în mine de a tinde necontenit către asta. – Trebuie să rog direct pentru admitere? V-aş fi foarte recunoscător dacă aţi putea să îmi trimiteţi la aceste întrebări un rând de răspuns. Cu recunoscătoare veneraţie, al dvs. Adolf Arenson."] Asta este tot ce am să vă spun. Cordial şi devotat,

al dvs. Adolf Arenson

Către Mathilde Scholl la Köln
Berlin, 18 mai 1904

Onorată dragă domnişoară Scholl!

Tocmai m-am întors de la Londra. În călătoria de întoarcere am mai ţinut şi la Hanovra o conferinţă. [Pe 15 mai 1904, pentru public, conferinţa „Geburt und Tod im Leben der Seele, ein Blick in die theosophische Weltanschauung" (Naştere şi moarte în viaţa sufletului, o privire în concepţia teosofică despre lume) (fără redactare ulterioară).] Mă simt obligat acum înainte de toate să mă refer la munca dvs. de meditaţie. Scrisoarea dvs. din 15 ale lunii [Această scrisoare nu este disponibilă.] exprimă un simţământ pe care îl aveţi faţă de experienţa dvs. interioară. Spuneţi: „Eu nu mai sunt disperată în legătură cu faptul că uneori simt mai puţin puternic viaţa spirituală." Aceasta este dispoziţia justă a *degajării*, care trebuie să îl stăpânească tot mai mult pe cel care lucrează în interior. Continuarea se instalează tot mai mult, pe măsură ce intrăm în dispoziţia: a prelua totul în *linişte* şi *devoţiune*, orice ar interveni. Nu trebuie nicidecum să vrem să forţăm ceva, ci să *aşteptăm* cu degajare ceea ce vine. Oricum vi s-ar părea dvs. înşivă: aţi ajuns mai departe şi veţi ajunge tot mai departe. Am vorbit, cu privire la aceasta, despre dvs. şi cu doamna Besant. Căci, în principal, misiunea mea acum la Londra a fost de a vorbi cu doamna Besant despre E.S. şi sarcina ei în Germania. Astfel a putut deja acum să mă numească în calitate de „Arch-Warden of the E.S.", cu precizarea că ceea ce fac eu este făcut în numele ei propriu. Printre celelalte lucruri pe care le aveam de discutat apoi cu ea a fost de a vă admite pe *dvs*. realmente ca membru de „primul grad" în şcoală. Vă voi trimite acum în câteva zile „regulile" de la „primul grad" şi dvs. îmi veţi spune ce opinie aveţi. – Mai întâi însă am să vă spun că membrii E.S., prim admiterea în „primul grad", intră în reală legătură ocultă cu curentul spiritual care porneşte de la Maeştri, şi că acest lucru le devine conştient tot

mai mult şi mai mult – chiar dacă poate lent – pe parcursul timpului. faptul că aţi atins treapta pentru admitere pot să îl susţin deplin în faţa „Maeştrilor binecuvântaţi". Ceea ce am să vă comunic verbal vă comunic atunci când ne vom întâlni data viitoare – probabil la Amsterdam.[La congresul federaţiei Secţiunilor europene ale Societăţii Teosofice, din iunie 1904.] Succesul mişcării teosofice germane depinde de faptul că avem un fond de asemenea teosofi care lucrează esoteric. Ei sunt aleşi să ajute şi îndeosebi în această direcţie. Sunt cuvinte serioase pe care le adresez către dvs., însă dvs. sunteţi de altfel mereu pregătită să şi preluaţi serios ceea ce este serios.

Despre toate celelalte în această direcţie vă scriu în curând mai multe. Să nu vă lăsaţi mai ales speriaţi de lucruri cum sunt cele pe care le-aţi trăit, conform scrisorii dvs. Asemenea lucruri sunt efecte de răspuns (reacţii) ale corpului astral, angajat prin meditaţie, asupra corpului eteric şi prin aceasta asupra corpului fizic. *Ceea ce* vedeţi sunt pentru început procese fizic-eterice, care sunt fundamentate şi în propriile dvs. organe fizice. Cauzele pentru aceasta se află în corpul dvs. astral, care este incitat prin meditaţie. Toate acestea vor fi depăşite. Iar în locul acestor lucruri intră mai târziu încorporarea adevăratelor trăiri suprasenzoriale. Trebuie numai să fie parcurse toate. În linişte.

Diploma pentru d-şoara V. Dessauer o pun alăturat[Se referă la calitatea de membru în Societatea Teosofică.] – toate celelalte privitoare la aceasta vă rog să le rezolvaţi cu d-şoara von Sivers.

În Köln merg aşadar lucrurile bine înainte. – Ar fi destul de necesar ca şi în Düsseldorf să aibă loc destul de curând unificarea formală.

Transmiteţi cele mai cordiale salutări colocatarilor dvs. şi primiţi dvs. înşivă salutările cele mai cordiale din partea

al dvs. Dr. Rudolf Steiner
Berlin W, Motzstrasse 17

Către Mathilde Scholl la Köln
Mathilde Scholl îi scrisese la 13 iulie 1904
lui Rudolf Steiner:

Tocmai mi-a scris doamna Lübke, că în Anglia ar fi semnat „pledge" (angajamentul) şi îmi atrage atenţia cu îngrijorare asupra faptului de a vă ruga pe dvs. să îmi permiteţi să semnez şi eu totuşi imediat „pledge", în cazul în care nici celelalte hârtii nu puteţi să mi le trimiteţi încă. Se pare că au fost făcute unele modificări în şcoală despre care însă nu putea să îmi comunice nimic mai în detaliu, înainte ca să fi semnat „pledge".

Eu nu am exprimat absolut nimic despre faptul că nu aş fi semnat încă sau că nu aş fi primit hârtii, pentru că nu am considerat că era atât de important. Deoarece doamna Lübke pare să îşi facă griji din cauza acestui lucru, eu vă comunic aceasta. Întrucât dvs. înşivă şi Mrs. Besant m-aţi admis, eu consider că singur acest lucru este important. Atitudinea mea o cunoaşteţi doar întru totul, îndiferent dacă mai dau verbal sau în scris o promisiune deosebită. Dvs. ştiţi că în fond sunt dispusă la orice s-ar cere din partea mea. Eu nu înţeleg cum schimbări exterioare din cadrul şcolii ar putea influenţa gradul dezvoltării unui om. – Dar trebuie să fie ceva serios şi important în acest fapt, deoarece doamna Lübke, care nu îşi poate folosi mâna dreaptă şi se află în tratament medical, mi-a scris cu mare efort cu mâna stângă. Eu îi sunt cu siguranţă recunoscătoare pentru acest fapt, dar cred că se teme degeaba. Dvs. veţi vedea, de altfel, ce vreţi să faceţi ...

Rudolf Steiner a răspuns după cum urmează:
Berlin, 14 iulie 1904

Dragă domnişoară Scholl!

Anexat vă trimit *pledge* (angajamentul). Vă rog să îl copiaţi şi să îmi trimiteţi copia cu semnătura dvs. pentru a o transmite

mai departe către Mrs. Besant.[A fost realizată la 15 iulie însoţită de următoarea scrisoare:

„În acest plic vă trimit «angajamentul». O fac cu plăcere şi în fiecare punct din toată inima. fie ca să îmi reuşească să-l îndeplinesc cât mai fidel cu putinţă.

Vă mulţumesc foarte mult pentru cuvintele dvs. prietenoase. Multă linişte, curaj şi forţă scot mereu din ceea ce îmi spuneţi dvs., tot astfel din ceea ce spuneţi în scrierile dvs., cum este eseul din ultimul caiet din „Luzifer". Pe cât de mult mă bucur pentru fiecare rând din partea dvs. şi oricât de drag îmi va fi de a primi continuarea exegezei privitoare la *Licht auf dem Weg* (Lumină pe cărare), vă rog să le scrieţi numai atunci când dispuneţi de timp, fără a folosi pentru aceasta în plus din timpul care este neapărat necesar pentru odihna dvs. forţa dvs. trebuie să ne fie păstrată înainte de toate. De aceea nicicum nu ar trebui să vă suprasolicitaţi nici fizic. Cu toţii ne facem griji pentru asta. Dar eu am încredere că şi dvs. consideraţi necesar să vă păstraţi pentru lume şi pentru noi. Noi vrem şi trebuie cu toţii să mai auzim şi să învăţăm atât de multe de la dvs."] Este conţinut în pledge ceea ce uneşte pe membrii E.S. Bineînţeles că sunt valabile în continuare toate îndatoririle pe care le-a preluat deja Shrâvaka. Când îmi veţi trimite *pledge* semnat, vă trimit şi eu *provizoriu* câteva hârtii. Alte lucruri nu pot fi date încă momentan, dar în curând.

Privitor la orice schimbări din cadrul şcolii să nu vă faceţi nicio grijă. Astfel de lucruri nu se referă de altfel niciodată la dezvoltarea interioară a membrilor în parte, ci la acţiunea în jos a şcolii, de pe planurile mai înalte pe planul fizic, *în faţa* lumii şi *în* lume. Aici trebuie, bineînţeles, să se ţină mereu cont de ceea ce îi foloseşte lumii. Pe dvs., care sunteţi o elevă fidelă, dedicată E.S. şi care vă aflaţi întru totul pe calea justă, schimbarea nu vă va atinge deloc în mod substanţial.[Nu sunt cunoscute detalii.]

Punctele particulare din *pledge* sunt de respectat cu necesitate, dacă vrem să avansăm pe calea ocultă. Nu trebuie

luat însă nimic în mod pedant, doar cu *severitate*. Contează doar *atitudinea*. *Felul* în care trebuie să fii un sprijin pentru mişcarea teosofică se poate decide întru totul singur. Poate ca să fie chiar necesar, datorită serviciului şi poziţiei, să nu *spui* în faţa lumii că eşti teosof. Dacă însă acţionezi cu ardoare – însă *serios* – atunci ţi-ai ţinut cuvântul dat.

Multe depind de felul cu vorbeşti, astfel ca alţii să fie tot mai puţin şi mai puţin lezaţi de ceea ce se spune. Acest lucru duce la deschiderea porţii care separă de Maeştri. Slăbiciunile altora nu trebuie să primească *niciodată* dezaprobare din partea noastră – cel puţin nu cea a inimii noastre –, ci trebuie să se caute să fie *înţelese* de către noi în orice mod.

Aceasta este o datorie care trebuie înţeleasă de fiecare elev E.S. Interpretarea pentru L.a.d.W [Licht auf dem Weg – Lumină pe cărare] o primiţi cu siguranţă în curând.[Vezi scrisoarea din 9 august 1904.] La toate celelalte mai răspund cu siguranţă încă în această săptămână.

Devotat, întru totul al dvs., Rudolf Steiner
Berlin W, Motzstrasse 17

Către Amalie Wagner în Hamburg
Berlin, 2 august 1904

Onorată, dragă domnişoară Wagner!

Astăzi pot să vă trimit primele comunicări privitoare la E.S. Primul lucru care trebuie, este de a vorbi despre semnificaţia şcolii. şcoala Esoterică este o organizaţie ocultă, asta înseamnă că stă sub conducerea unor individualităţi înalt dezvoltate. Aceştia sunt oameni care au parcurs deja drumul care mai stă încă în faţa majorităţii oamenilor. Astfel de individualităţi înalt dezvoltate sunt în posesia unui grad înalt de înţelepciune, sunt dotate cu un izvor nelimitat de iubire faţă de oameni şi cu darul de a-i ajuta pe aceia care vor să meargă pe calea desăvârşirii. Cei care intră în Ordinul Shrâvaka nu se

angajează la nimic altceva decât la a lucra conştient, după puterile lor, la propria lor desăvârşire, pentru a deveni tot mai mult şi mai mult şi slujitori în desăvârşirea întregului neam omenesc. fiecare poate să facă, desigur, doar atât cât îi stă în puteri. şcoala nu cere nimic. Ea vrea doar să pună la îndemână mijloacele prin care fiecare se poate desăvârşi aşa cum este necesar pentru el însuşi şi pentru omenire. Iar pentru a ajunge la aceasta sunt de ajutor în mod ocult numitele individualităţi desăvârşite. Cine semnează „promisiunea", pentru acela începe, într-un mod care poate că deocamdată este cu totul inconştient, influenţa acestor individualităţi desăvârşite. Astfel el lucrează pur şi simplu prin apartenenţa sa la şcoală pentru întreaga omenire. – Toate îndatoririle pe care le preia S. [Shrâvaka], el le preia numai faţă de sine însuşi. Căci fără respectarea acestor îndatoriri este imposibil să atingă ţelul propus; iar apartenenţa la şcoală nu ar avea scop. Onorată domnişoară Wagner! Vreau să vă indic acum cu exactitate, foarte pe scurt, ceea ce este de făcut. Puteţi să începeţi cu toate de-abia la 18 august. În acel moment ar trebui să vă rog să faceţi începutul. Din motive care îi sunt cunoscute doar ocultistului, trebuie făcut începutul în momente foarte precise. Mai târziu vă vor deveni limpezi toate acestea. Apoi ar fi de făcut următoarele:

1. Seara, înainte de a merge la culcare – cel mai bine chiar înainte de a adormi – vă rog să repetaţi mai întâi următoarea propoziţie în gând – în fiecare seară:

Mai strălucitoare decât Soarele,
Mai curată decât zăpada,
Mai fină decât eterul Este Sinea,
Spiritul în inima mea. Această Sine sunt eu,
Eu sunt această Sine.

Dacă aţi cugetat asupra acestui lucru, în aşa fel încât niciun gând străin nu se înghesuie în conştienţa dvs. în timp ce ţineţi această propoziţie în faţa dvs.: atunci folosiţi 4-5 minute pentru a realiza o privire retrospectivă asupra trăirilor zilei. Aici vă rog

să lăsaţi aceste trăiri ale zilei să treacă pe scurt prin faţa sufletului dvs. şi să vă clarificaţi dvs. înşivă care este poziţia dvs. faţă de aceste evenimente. Aici te observi pe tine însuţi şi te întrebi dacă şi în ce măsură eşti de acord cu tine însuşi, ce ar fi putut fi trăit mai bine, ce s-ar fi putut face mai bine. Astfel devii propriul tău observator. Sensul acestui lucru este acela că te observi pe tine însuţi dintr-un punct de vedere mai înalt şi astfel treptat devine „Sinea superioară" stăpânitoare peste omul de fiecare zi. În acest timp ar trebui însă să rămână deoparte tot ceea ce se aseamănă cu grija, cu mâhnirea despre cele trăite. Trebuie doar să învăţăm de la propria noastră viaţă, să facem din ea o lecţie. Nu trebuie să ne gândim cu regret la trecut – pentru acest lucru este de altfel timp în restul zilei –, ci să folosim cu curaj acest trecut pentru viitor. Atunci învăţăm pentru existenţa noastră personală din prezent şi învăţăm mai ales pentru timpul care se află dincolo de moarte.

Dacă am realizat în acest fel retrospectiva zilei, atunci adormim cu gândul la oamenii pe care îi îndrăgim şi pe care vrem să îi ajutăm. Se mai poate adăuga la aceasta reprezentarea unui ideal de viaţă cu care suntem deosebit de concrescuţi.

2. Acuma, dimineaţa. Cât mai curând posibil după trezire este de făcut o mică meditaţie. Ea constă din următoarele:

-. Din nou ţinerea în faţă a gândului de mai sus: „Mai strălucitoare ..."

-. Meditaţia propriu-zisă (6-8 minute).

Vă rog ca la aceasta să luaţi în fiecare zi o propoziţie din „Urmarea lui Christos" de Thomas a Kempis. Aceasta, în modul următor.

Luaţi în primele 8 zile din capitolul 3 „ferice de cel luminat nemijlocit ..." Această propoziţie să v-o imprimaţi bine, astfel încât să fie cu totul în memoria dvs. Apoi umpleţi în timpul celor 6 până la 8 minute indicate întreaga dvs. conştienţă cu această propoziţie. Trebuie să fie exclus orice alt gând. Ajungem la aceasta prin faptul că preluăm o asemenea propoziţie spirituală

vie în întreaga noastră fiinţă. Ne pătrundem cu ea. Iar ea îşi emite atunci, peste tot ce facem şi suntem, forţa sa. Menţineţi aceeaşi propoziţie în fiecare zi timp de 8 zile. Apoi următoarea propoziţie ş.a.m.d.

Prima parte a meditaţiei de dimineaţă este devoţiunea faţă de ceea ce ne este dumnezeiesc-sfânt, de exemplu faţă de Christos. Acest lucru trebuie să dureze cel puţin 4 până la 6 minute şi să constea din veneraţie plină de dăruire a fiinţei noastre sfinte.

Acestea sunt pentru început toate exerciţiile. Prin aceste exerciţii le devine posibil fiinţelor desăvârşite (Maeştrilor) să se apropie de noi, să ne preia în curentul care duce la desăvârşire. Referitor la punctul 6 din Reguli mai observ doar că singura excepţie în care este permis să iei o gură de vin este sfânta Cină de Taină; aici nu este prezent efectul dăunător, pentru că este vorba despre o ceremonie. În rest această abţinere ar trebui să fie în orice caz foarte sever respectată. Nu este vorba de a îndeplini o îndatorire faţă de şcoală, ci de a cultiva desăvârşirea. Îndeosebi la Shrâvaka va fi de ajuns dacă *în principal* este evitat consumul de alcool. Dar mai bine este şi aici.

Cartea a 3-a o voi scrie în curând.[Probabil este vorba aici de ***Ştiinţa ocultă*** ca a treia carte teosofică (I carte ***Creştinismul ca fapt mistic***, 1902; a II-a carte ***Teosofia***, mai 1904). ***Ştiinţa ocultă*** fusese iniţial planificată ca a doua parte din ***Teosofie*** şi anunţată din 1905 ca aflată în pregătire, dar datorită suprasolicitării nu a putut să apară decât spre sfârşitul anului 1909.] „Engel" este [Julius] Engel din Berlin. El a tradus *Briefe, die mir geholfen haben* (Scrisori care m-au ajutat).[*Scrisori care m-au ajutat*. Adunate de Jasper Niemand [pseudonim pentru Julia Campbell Ver Plank, din 1891 soţia lui Archibald Keightley]. Traducerea din engleză de Julius Engel, Selbstverlag Charlottenburg, f.a. Ediţia originală în limba engleză a apărut în 1891. Ediţia nouă *Letters That Have Helped Me* de William Q.

Judge (compiled by Jasper Niemand, Theosophical University Press, Pasadena, California, 1981).]

Vă rog însă ca deocamdată lucrurile care sunt menţionate acolo să nu le exersaţi, ci ... [sfârşitul scrisorii lipseşte].

Către Mathilde Scholl în Köln
Berlin, 9 august 1904

Onorată, dragă domnişoară Scholl!

Vă trimit ataşat ceea ce aveţi nevoie acum. [Din răspunsul Mathildei Scholl din 10 august 1904 rezultă că în anexă era vorba de o îndrumare pentru meditaţie şi de continuarea exegezei referitoare la *Licht auf dem Weg* (Lumină pe cale), pe care le promisese în scrisoarea sa din 28 decembrie 1903.] Cât de curând conti nuarea. Despre întrebarea domnului Künstler, într-o scrisoare care urmează îndată.[Întrebarea lui Eugen Künstler se referea la călătoria pentru conferinţe a lui Annie Besant, prevăzută pentru septembrie. Rudolf Steiner i-a răspuns pe 16 august 1904. Această scrisoare este prevăzută pentru GA 263.]

Cordial Dr. Rudolf Steiner
Berlin W, Motzstrasse 17

Către Doris şi Franz Paulus în Stuttgart
Berlin, 11 august 1904

Preaonoraţi doamnă şi domnule doctor!

Dvs. mi-aţi trimis, dragă doamnă doctor, o frumoasă expresie poetică a dispoziţiei dvs. Ea este foarte valoroasă pentru mine. Ea este de altfel atât de plină de forţele mistice care învie din adâncurile fiinţei dvs., încât nu pot decât să găsesc confirmat ceea ce am văzut la dvs. de la începutul cunoştinţei noastre: dvs. aveţi mari forţe, stimată doamnă, şi puteţi multe. Iar într-un timp care nu este foarte îndepărtat vi se va revela

plinătatea dvs. interioară – spre mântuirea omenirii – într-un mod care e surprinzător pentru dvs. Sunteţi atât de drăguţă să mă numiţi în scrisoarea dvs. „conducător". Eu pot şi am voie să conduc doar atât de departe cât îmi dă îndrumarea Maestrul sublim care mă conduce pe mine însumi. Eu îl urmez pe *el* cu deplină conştienţă în tot ceea ce le spun altora. Iar dacă admiteţi acest lucru, atunci vă rog să mă urmaţi într-un lucru, mai mult, urmaţi-l pe el: *în răbdare*. Dispoziţia justă este răbdarea. Eu nu spun asta pentru că vreau să exprim că dvs., onorată doamnă, nu aţi avea această răbdare, ci pentru că iarăşi şi iarăşi trebuie să ne ţinem în faţă această dispoziţie de răbdare.

Dvs. spuneţi într-o scrisoare anterioară că nu puteţi să exprimaţi ceea ce vă mişcă. Eu pot doar să vă dau asigurarea: capacitatea de exprimare care vă corespunde întru totul dvs. va veni. Dar, încă o dată: răbdare. Dispoziţia aşteptării grăbeşte paşii noştri. Dvs. consideraţi că atunci când repetăm în meditaţie cuvintele care sunt, de fapt, de la sine înţelese, acest lucru ar fi totuşi lipsit de scop. Dar nu este cazul. Dacă ar fi vorba despre *cunoştinţe*, atunci ar fi lipsit de scop. Dar este vorba tocmai de a trăi iarăşi şi iarăşi, *prin noi înşine*, ceea ce trebuie să fim şi ce trebuie să facem din noi prin activitate proprie. Găsiţi despre acest lucru detalii în adaosurile pe care vi le- am promis pentru *Stimme der Stille* (Glasul tăcerii) şi vi le ataşez astăzi.

Vedeţi dvs., preaonorată şi stimată doamnă, forţa interioară nu este adunată prin faptul că urâm constrângerea. Ci prin faptul că ne impunem o constrângere de bună voie, în orice caz cu totul de bună voie. Vă rog să nu consideraţi asemenea exemple de formulări cum vi le-am dat la Stuttgart în niciun alt mod decât ca *sfat*, şi numai ca *sfat*. Dar este un sfat care se bazează pe experienţa ocultiştilor din multe perioade de timp îndelungate.

De aceea doresc să vă rog, preaonorată doamnă doctor, şi la fel şi pe dvs., dragă domnule doctor, să continuaţi cu meditaţia în felul în care aţi început. Formula menţionată ar trebui să mai

treacă *scurt* încă mult timp, dar chiar pe scurt, în fiecare dimineaţă prin sufletul dvs. Vreau să spun că menţineţi poate prea mult timp tocmai *această* formulare. Asta nu e necesar. Dar gândiţi-vă numai că şi adepţii lasă să le treacă această formulă prin suflet în fiecare dimineaţă, chiar dacă fulgerător de repede, ca o necontenită auto-somaţie, că viaţa nu este permis să fie niciodată încheiată, ci că fiecare sine mai trebuie să nască încă o sine mai înaltă.

Întreaga muncă de meditaţie ar consta, aşadar, pe mai departe pentru amândoi din:

1. Seara, înainte de odihnă, retrospectiva zilei.

2. a) Dimineaţa, de lăsat să treacă prin suflet formularea pentru Sinea superioară. [„Mai strălucitoare decât Soarele ...",]

b) Meditaţie despre *Licht auf dem Weg* (Lumină pe cărare).[Se pare că aceasta este o greşeală de scriere; din context, şi faţă de celelalte scrisori către Doris şi franz Paulus, trebuie să fie vorba despre *Stimme der Stille* (Glasul tăcerii).] Din 8 în 8 zile o nouă propoziţie. Dar cu răbdare de rămas cele 8 zile la una. (Detalii despre asta în cele ataşate.)

c) Dispoziţie devoţională faţă de cel pe care îl venerăm drept ceea ce e suprem, ce e dumnezeiesc.

Limitaţi timpul, doamnă doctor, în felul care consideraţi că vă serveşte, dacă mai vroiaţi să parcurgeţi încă o meditaţie deosebită, descrisă de dvs. Dar ceea ce v-am indicat este eficient şi rodnic şi conduce în sus pe calea cunoaşterii. Dacă percepem sau nu ca de la sine înţeles ceea ce ştim, acest lucru nu contează, ci contează să treacă prin sufletul nostru. Simţămintelor privitoare la ceea ce cunoaşteţi privitor la mine puteţi să le acordaţi încredere. şi eu ştiu că aveţi o fantezie vie. Dar o fantezie vie ca atare nu duce neapărat în eroare. Ea poate să ducă; dar ea poate să fie şi cea care oferă ocazia pentru revărsarea de experienţe mai înalte. şi vedeţi, dragă stimată doamnă, cum concordă experienţele dvs. cu ale mele într-o anumită privinţă. Despre acestea v-am scris ceva deocamndată

în scrisoarea mea de la Londra. Mai departe vă voi scrie în curând. Iar în ceea ce mă priveşte, eu ştiu că orice fantazare este cât mai departe posibil de mine; totodată, mă ţin cu totul departe, cu toată forţa, de orice fantazare. Dragă doamnă şi domnule doctor, credeţi-mă că ce vă spun izvorăşte din experienţa mea, cu toată severitatea pe care şi-o impune matematicianul. Iar eu am folosit toate mijloacele în viaţa *din prezent* înainte de a îndrăzni să intru în teosofie, pentru ca *niciun fel* de fantazare să nu mă poată ispiti. În această direcţie a fost antrenată viaţa mea timp de mulţi ani de zile.

Pe tânărul Gräser îl descrieţi corect. A fi aşa cum este el, cu siguranţă nu este lipsit de pericol. Iar oamenii de genul lui sunt simptomatici pentru prezent. Eu i-am recomandat să vă abordeze pentru că ştiu cât sunteţi de altfel decât alţii. Ceea ce scrieţi despre Deinhard şi Bresch este cu siguranţă corect. Însă să avem înţelegere. Amândoi domnii chiar că nu pot să fie altfel decât aduce cu sine karma lor. Să ţinem noi împreună, să ne sprijinim pe ceea ce considerăm *noi* drept corect şi să trecem cu vederea slăbiciunile celorlalţi. Mă bucur foarte, foarte mult că în septembrie vine Mrs. Besant la Stuttgart.

Deocamndată vouă amândurora toate cele cordiale de la al dvs.

Dr. Rudolf Steiner
Berlin W, Motzstrasse 17

Franz Paulus a răspuns la această scrisoare a lui Rudolf Steiner la 30 noiembrie 1904:

În primul rând doresc să vă fac cunoscut astăzi decizia mea, pe baza „regulilor" înmânate de dvs., de a deveni elev al E.S.T.; drept urmare, în aşteptarea unor eventuale alte îndrumări din partea dvs., voi începe mâine să îmi notez zilnic felul în care mă simt împăcat cu respectarea regulilor 1,2,3. [Doris Paulus s-a alăturat, în schimb, mai târziu la E.S.T.]

Către Horst von Henning în Weimar
Berlin, 12 august 1904

Dragul meu, onorat domnule von Henning!

Iertaţi-mi răspunsul întârziat.[Cartea poştală la care se răspunde aici nu ne este la dispoziţie.] Voi ieşi abia *acum* treptat din povara lucrului. Iar în viitor cu siguranţă că nu va mai fi nevoie să aşteptaţi atât de mult. M-am bucurat să ştiu că sunteţi la băi şi sper că recuperarea dvs. a făcut un progres destul de bun. A începe munca de meditaţie *practică* în timpul unei perioade de recuperare nu este bine. Nici pentru sănătate, nici pentru meditaţie. Vă pot sfătui doar ca, dacă vreţi să exersaţi meditarea, să o *începeţi în timpul* activităţii profesionale cu totul obişnuite. Căci meditaţia nu trebuie să fure niciun timp. Aceasta este chiar condiţia fundamentală, dacă este să fie rodnică. Vreau să vă indic acum „confidenţial" (adică numai pentru dvs.), în ce constă meditaţia. Seara înainte de adormire, – foarte pe scurt, trei până la patru minute – privire retrospectivă asupra celor făcute şi trăite pe parcursul zilei. Contează aici să lăsăm să treacă pe lângă noi cele mai importante evenimente ale zilei. Ne întrebăm în acest timp: Am urmărit *acest eveniment* aşa, cu privire atentă, încât pot să învăţ din el pentru viaţa mea viitoare; şi cum ar fi trebuit să fac pentru a atinge acest scop? Sau privitor la o faptă pe care am făcut-o: Oare am făcut-o în aşa fel încât acum, când nu mă mai aflu în mijlocul ei, ci mă privesc ca şi cum aş fi un altul, mai pot să îmi dau dreptate? Toate acestea trebuie să se întâmple aşa, încât să *învăţăm de la noi înşine*, să facem din viaţă o lecţie. Se ajunge prin aceasta realmente încetul cu încetul la ridicarea către „Sinea superioară", care trece dincolo de cea inferioară. şi – să credeţi acest lucru din partea experinţei oculte –, contribuie nu numai la lărgirea capacităţilor umane, ci şi la însănătoşire în orice privinţă.

Apoi dimineaţa: Imediat după trezire. Înainte să fi consumat alimente, se folosesc câteva minute – mai multe, doar

mai încolo – pentru meditaţia propriu-zisă. Dacă este posibil 1/4 de oră, atunci e mai bine. Ea constă într-o ridicare la „Sinea superioară", pentru care există o formulare foarte precisă, pe care ne-o rostim încontinuu în gând. Vă transmit *imediat* această formulare „confidenţial", dacă îmi scrieţi că vreţi să o folosiţi. Apoi se adaugă la aceasta în al doilea rând o *concentrare*, ce constă dintr-o golire a conştienţei de tot ce ne aduce viaţa cotidiană. Aici trebuie să dispară timp de câteva minute totul din conştienţă, ce ne preocupă în rest, şi amintirea despre preocupările şi obligaţiile zilnice. Apoi lăsăm în această conştienţă care a fost astfel golită să pătrundă o propoziţie dintr-o scriere inspirată şi ne dedicăm cu totul impresiei ei. Nu speculăm despre propoziţie, *trăim* cu ea, aşa cum trăim cu un copil iubit. şi păstrăm această propoziţie apoi timp de săptămâni. Căci de-abia atunci ea ne acordă forţa sa. Apoi, după săptămâni, o înlocuim printr-o altă propoziţie. Aşa parcurg cei ce meditează, de exemplu, *Licht auf dem Weg* (Lumină pe cărare), lucru care îi dă meditaţiei lor conţinut un timp îndelungat. *Licht auf dem Weg*, *Die Stimme der Stille* (Glasul tăcerii), *Bhagavad Gita* sunt printre cele mai bune cărţi pentru meditaţie.

Ultima parte a meditaţiei este apoi producerea dispoziţiei devoţionale în sine însuşi faţă de ceea ce reprezintă pentru sine aspectul suprem, dumnezeiescul. Aici nu este vorba despre una sau alta dintre reprezentările despre dumnezeiesc, ci despre cea care este pentru noi – conform subiectivităţii noastre – cu adevărat intimă. Pentru creştin poate să fie Christos, pentru hindus „Maestrul", pentru mohamedan „Mohamed", ba chiar un cercetător modern se poate adânci în mod devoţional în „natura dumnezeiască". Contează *sentimentul devoţional*, nu reprezentarea pe care ne-o facem despre „dumnezeiesc".

Dacă dvs., dragul meu domn von Henning, vreţi să avansaţi în dezvoltarea forţelor mistice, atunci vă pot indica mai departe căile pentru aceasta. Vă spun dinainte că de aceasta cu

siguranţă nu este legat niciun pericol, în nicio privinţă. Iar referitor la întrebarea dvs. şi având în vedere felul în care ştiu că sunteţi, *am permisiunea* să vă spun că există un „cerc restrâns" în care pot să vă primesc pe dvs., dacă vreţi. În rest nu există pentru început *nicio* obligaţie, decât cea *faţă de sine însuşi*, pe care v-am exprimat-o deja în această scrisoare. Numai deplina abţinere de la alcool este de luat în considerare. Aceasta însă trebuie să fie, pentru că altfel toată munca ocultă în condiţii obişnuite este degeaba. Deci, dacă sunteţi în căutare de meditaţie, atunci vă trimit „Regulile" şi puteţi să vă decideţi. Dar dacă vreţi să exersaţi meditaţia fără o astfel de afiliere, atunci vă stau alături şi cu sfaturi; doar că afilierea la „cercul esoteric mai restrâns"oferă în acelaşi timp conectarea ocultă, care în sine aduce deja ajutor şi progres sufletesc.

Cu aceasta vreau să vă răspund la cartea dvs. poştală care a fost atât de bine-venită. Dacă nu doriţi afilierea, atunci vă rog să tăceţi cu privire la cele pe care vi le-am scris.

Cordiale salutări de la al dvs. Dr. Rudolf Steiner
Berlin W, Motzstrasse 17

Răspunsul lui Horst von Henning:
Weimar, 24 octombrie 1904

Dragul şi onoratul meu Domnule Dr.!

Dacă vă mulţumesc abia astăzi, după ce au trecut peste două luni, pentru binevoitoarea dvs. scrisoare, atunci asta nu vine din comoditate sau indiferenţă, ci pentru că tocmai în ultima vreme am fost deosebit de împovărat cu lucrul şi mi-a lipsit liniştea necesară pentru a răspunde la scrisoarea dvs. atât de serioasă. Totodată, am găsit în acest fel suficient timp să mă verific şi mă bucur cu atât mai mult că vă pot repeta acum în scris ceea ce am putut doar să vă sugerez, ca urmare a condiţiilor deosebite, cu ocazia ultimei dvs. prezenţe aici, şi anume că m-aş bucura foarte mult dacă m-aţi considera elevul

dvs. şi aţi vrea să mă pregătiţi ca atare pentru admiterea în „cercul mai restrâns", în măsura în care mă consideraţi capabil şi demn de acesta. – Încrederea pe care mi-aţi arătat-o m-a făcut fericit şi mă voi strădui onest să îndeplinesc sarcinile care eventual îmi vor fi date prin „intrare" şi astfel să contribui conştient la binele semenilor mei. – Nu este, pot să vă asigur, dorinţa după avantaje personale (şi nici de natură spirituală) cea care mă impulsionează să caut afilierea la cercul esoteric, ci convingerea interioară că trăsăturile care se află în mine îmi impun sarcina de a păşi pe această cale, dacă mi se întinde de bună voie mâna pentru aceasta, şi sunt serios în decizia mea de a progresa spiritual, în măsura în care acest lucru stă în forţele mele.

De aceea îndrept rugămintea călduroasă către dvs.: luaţi conducerea mea în mâinile dvs. şi daţi-mi ceea ce credeţi că vă este permis să îmi daţi, în funcţie de condiţiile şi capacităţile mele respective; buna voinţă, recunoştinţa şi răbdarea nu vor lipsi din partea mea.

Cu sincere salutări, al dvs. mereu recunoscător şi devotat Horst von Henning

Către Eliza von Moltke în Bankau/Silezia Superioară
Eliza von Moltke a scris la 20 iulie 1904:

Dragul meu dr. Steiner!

M-aţi uitat cu totul! Ştiu că unul din principalele lucruri spre care noi, oamenii, trebuie să tindem este răbdarea şi aş fi aşteptat şi mai mult cu răbdare, dacă nu aş fi avut nevoie atât de mare de ajutor spiritual – vroiaţi să binevoiţi să vă îngrijiţi de mine în această privinţă, să îmi daţi sugestii cum să lucrez cu mine pentru a atinge cândva ţelul sperat cu ardoare: să îi ajut pe oameni... Acum însă vreau să lucrez atât de mult cu succes asupra mea însămi, cum consideraţi dvs. că este corect – iar dacă aţi primit îndrumările respective, pe care vroiaţi să le luaţi

mai întâi de pe planul mai înalt, atunci fiţi [atât de] bun şi împărtăşiţi-mi acest lucru. ...

La această scrisoare a răspuns Rudolf Steiner:
Berlin, 12 august 1904

Mult onorată, stimată doamnă!

Vă rog să nu credeţi că în viitor faţă de *dumneavoastră* voi păstra obiceiul meu de a scrie cât de puţine scrisori posibil. De ce vine aceasta atât de târziu, o să vă spun cândva verbal. În viitor o să vă scriu cu totul regulat. Documentul alăturat [Nu ne este la dispoziţie] vă rog să îl consideraţi ca foarte confidenţial. Eu sunt în astfel de lucruri doar instrumentul unor entităţi mai înalte, pe care le venerez cu *smerenie*. Nimic nu este meritul meu; nimic nu depinde aici de mine. Singurul lucru pe care mi-l atribui mie este faptul că am parcurs un antrenament sever, care mă protejează de orice fantazare. Acest lucru a fost pentru mine regulă. Căci ceea ce aflu în domenii spirituale este prin aceasta liber de orice închipuire, de orice iluzie, de orice superstiţie. Dar şi *despre asta* vorbesc astăzi cu puţini. Oamenii pot să mă considere un fantezist; eu ştiu să disting între adevăr şi înşelăciune. şi ştiu că trebuie să merg pe calea pe care merg.

Dacă vă însuşiţi exerciţiile însemnate în scrierea alăturată, preaonorată stimată doamnă, atunci nu este permis să începeţi înainte de 19 august şi nici după 3 septembrie. Acest lucru este scris, cum zice ocultistul, în „semnele cerului". Dacă nu vreţi să începeţi între 19 august şi 3 septembrie, atunci ar fi iarăşi nevoie să vă înţelegeţi încă o dată cu mine pentru un timp ulterior. Între 19 august şi 3 septembrie este posibilă orice zi.

Mă gândesc adesea la orele frumoase pe care am avut posibilitatea să le petrec în casa dvs. [din Berlin]. Şi pe domnul soţ al dvs. l-am îndrăgit şi sper la foarte multe din partea viitorului său spiritual. Uneori oamenii parcurg drumuri deosebite; dar multe drumuri duc la cunoaştere.[Helmuth von

Moltke nu era teosof, dar a găsit mai târziu un interes profund faţă de ştiinţa spiritului a lui Rudolf Steiner. Vezi cuvântul rostit la moartea lui Moltke, înaintea conferinţei de la Berlin, 20 iunie 1916, în *Unsere Toten* (***Morţii noştri***), GA 261.]

Fie ca să vă meargă bine în Silezia şi să aveţi liniştea interioară de care aveţi nevoie.

Cu sinceră înaltă preţuire
al dvs.Dr. Rudolf Steiner
Berlin W, Motzstrasse 17

Către Michael Bauer în Nürnberg

Michael Bauer îi scrisese lui Rudolf Steiner la 28 iulie 1904, probabil pe baza unei discuţii premergătoare:

Mult onorate domnule doctor!

Fără multe ocolişuri vreau să spun ce mi-ar plăcea: doresc să fiu o vreme elevul dvs. şi m-aş bucura dacă aţi vrea să îmi daţi o sarcină aşa cum este necesară pentru mine. Vă salută cu drag

al dvs. Michael Bauer

Rudolf Steiner a notat pe margine: „răsp. Cu Reguli 14.08.04".

Răspunsul său:

Berlin, 14 august 1904

Mult onorate, dragă domnule Bauer!

La plăcutele dvs. rânduri îmi este permis să vă răspund următoarele. Relaţia dvs. cu mişcarea teosofică este una atât de intimă, încât veţi afla cel mai bine împăcarea în viaţa dvs. esoterică dacă vă afiliaţi la aşa-numita „şcoală Esoterică". Vă rog însă să consideraţi comunicările pe care vi le fac *pe deasupra* ca destinate doar pentru dvs. şi cu totul confidenţiale. Nimeni nu este îndemnat să se alăture la această şcoală ocultă. Dar ne este permis să facem *comunicare* despre existenţa ei, către cel la care

găsim că este posibil. Iar o astfel de comunicare vreau să vă fac. Dacă nu consideraţi oportun pentru dvs. să vă alăturaţi, atunci consideraţi că nu a fost făcută comunicarea şi scrieţi-mi acest lucru. Eu vă voi indica apoi imediat, chiar fără să fiţi membru al şcolii, ceea ce e necesar pentru un parcurs evolutiv esoteric şi voi răspunde tuturor dorinţelor dvs.

Mai întâi găsiţi alăturat regulile aşa-numitului Ordin Shrâvaka. Trebuie să devii mai întâi Shrâvaka (adică ascultător, ca sens al cuvântului) şi să urmezi regulile prescrise, apoi eşti înaintat la gradele mai înalte.

Veţi deduce că respectarea „Regulilor" este foarte uşoară pentru început. În orice caz este necesară respectarea *exactă*, pentru că numai cu această condiţie este posibil un real progres în viaţa spirituală.

Dacă sunteţi pregătit să intraţi, atunci vă rog să îmi scrieţi acest lucru. Eu vă trimit atunci o scurtă „Promisiune", prin care deveniţi membru şi vă indic apoi, cam pe 22 sau 23 septembrie, toate celelalte.

Vreau să vă mai scriu doar unele lucruri despre natura şcolii. ştiţi că „Societatea Teosofică" stă în relaţie cu maeştrii noştri sublimi, că aceştia au dat impulsurile teosofice către H.P. B. [H.P. Blavatsky], lăsând apoi la decizia ei cum vrea să configureze mişcarea pe planul fizic. „Societatea Teosofică" a fost de aceea fondată de H.P. Blavatsky şi Olcott în 1875. Cu aceasta nu are acum de-a face nimic oficial şcoala noastră ocultă. Căci ea este tocmai una „ocultă". Ea este fondată direct de Maeştri şi stă sub conducerea acestor Maeştri. Iar către Societatea Teosofică se revarsă, drept urmare, cunoaşterea realmente vie din această şcoală ocultă. Treptat, treptat, exerciţiile pe care le prescrie şcoala conduc la cunoaşterea Maeştrilor. Conducerea şcolii a fost, atâta timp cât a existat pe Pământ, H.P. Blavatsky. Acum este Annie Besant. În cadrul Germaniei, Austriei şi Elveţiei vorbitoare de germană îmi este transmisă mie conducerea şcolii.

Toate acestea nu trebuie să fie luate drept insistenţă, ci doar o comunicare care se sprijină pe încredere. Dacă vă alăturaţi, nu rezultă pentru dvs. *nicio* îndatorire în afară de respectarea regulilor. Dacă nu puteţi, atunci trimiteţi-mi regulile înapoi. Iar eu vă răspund atunci la scrisoarea dvs. în altă formă, astfel încât dorinţele dvs. să fie satisfăcute şi în afara şcolii. Însă în cadrul şcolii există sprijinul atât de necesar din partea domeniilor mai înalte.

Cine este membru în Germania vă scriu imediat, dacă îmi daţi de veste despre înclinaţia dvs. În acelaşi timp, toate îndrumările pentru o meditaţie autentică, ce intermediază cunoştinţe oculte.

În septembrie e posibil ca Annie Besant să ţină câteva conferinţe în Germania. Dar, întrucât poate să stea în Germania numai câteva zile, ea va conferenţia doar în München pentru Bavaria. Credeţi-mă, dragă domnule Bauer, dacă ar fi fost posibil m-aş fi gândit şi pentru Nürnberg la o conferinţă a lui Annie Besant. Dar nu merge absolut deloc, din cauza timpului limitat al doamnei Besant. Ea va vorbi pe 18 septembrie la Weimar, pe 20 septembrie la München; iar eu nutresc speranţa că dvs. şi soţia dvs. veţi putea asculta conferinţa într-una din localităţi.

Transmiteţi salutări soţiei şi familiei
Al dvs. întru totul cordial Rudolf Steiner
Dr. Berlin W, Motzstrasse 17

Către Mathilde Scholl în Köln
Berlin, 27 august 1904

Onorată, dragă domnişoară Scholl!

Foarte rapid vreau să vă răspund deocamdată câte ceva la scrisoarea dvs.[Mathilde Scholl a scris pe 26 august cât de îngrijorată era să afle din Anglia că Keightley o va însoţi pe Annie Besant în călătoria ei prin Germania şi că va traduce conferinţele ei; acest lucru apare şi în scrisoarea lui Rudolf

Steiner către Marie von Sivers din 27 august 1904 (în GA 262). Se pare că faţă de Keightley exista o anumită neîncredere, probabil pentru că pe atunci, în calitatea sa de secretar general al Secţiunii engleze (foste europene), susţinea o strădanie care vroia să separe de Secţiunea germană o secţiune independentă din Germania de Sud (aşa cum rezultă din scrisoarea sa din 7 martie 1904 către Rudolf Steiner).] În cazul în care Mr. Keightley vine în Germania, atunci pentru noi poate fi doar un singur lucru hotărâtor: să vedem chestiunea cât mai nepărtinitor posibil. Cine o cunoaşte pe Mrs. Besant ştie cum se comportă ea într-un asemenea caz. Ea lasă lucrurile să se desfăşoare şi are încredere în forţele spirituale care sunt cu ea. Iar eu nu fac altfel. Gândirea diplomatică trebuie să fie cu totul departe de noi, cei care nu urmăm cântărirea raţională umană, ci îi urmăm pe Maeştri. De aceea nici nu întrebăm „de ce" într-un asemenea caz. Mrs. Besant i-a scris doar o dată d-şoarei v. Sivers, ea „se aşteaptă" să se întâlnească „cu Mr. Keightley" la Hamburg. Asta e tot. Iar eu nu întreb în legătură cu altele. Dar, dragă domnişoară Scholl: un lucru este necesar, ca noi, cei din jurul Mrs. Besant, să stăm uniţi ferm şi intens în timpul ce urmează. Ceea ce vom face, aceasta va rezulta în fiecare caz în parte. Vă rog acum, de asemenea, ca să nu staţi deoparte de d-şoara Link, din anumite considerente, pe perioada prezenţei lui K, ci să faceţi aşa cum aţi fi făcut fără să ţineţi cont de el şi să vedeţi prezenţa sa ca pe un lucru care nu e deloc de mirare.[Conform scrisorii lui Mathilde Scholl din 26 august, d-şoara Link era prietenă cu Keightley şi era anunţat la aceasta ca musafir.] Vă rog să consideraţi aceste rânduri ca o chestiune confidenţială. Ele trebuie să fie scurte, dacă e să mai ajungă mâine-dimineaţă. În dispoziţiile pentru dată ş.a. nu este *nimic* decisiv, faţă de ceea ce a fost stabilit între dvs. şi d-şoara Sivers. Mâine, urmarea. Trebuie să arunc aceste rânduri în trenul către Köln.

Cordial, Dr. Rudolf Steiner

Către Mathilde Scholl în Köln
Berlin, 29 august 1904

Onorată, dragă domnişoară Scholl!

Relaţia dvs. cu Annie Besant este întru totul cea corectă. Aşa ar trebui să stea toţi teosofii faţă de ea. Dar trebuie să rămâi liniştit şi atunci când s-ar putea să faci experienţa că alţii nu au aceeaşi relaţie cu ea. Maya este puternică şi unii ajung tocmai prin aceasta într-o situaţie dificilă, că avansează de la un sentiment sigur la o judecată nesigură. Contează mult mai puţin că ne opunem faţă de ceea ce e incorect, decât ca noi înşine să slujim lucrului corect. Ştiu că, *în perspectivă îndepărtată*, nu poate să se întâmple nimic dacă facem ceea ce e corect în numele lui Annie Besant; temporar se poate însă întâmpla câte ceva, ce poate face să pară situaţia dificilă. Annie Besant este mesagerul Maeştrilor. Ea nu are nevoie să se implice în acţiuni diplomatice, nici nu poate asta, în calitate de adevărată ocultistă. Dvs., dragă domnişoară Scholl, puteţi să mă credeţi că peste tot unde se evidenţiază o diplomatizare nu este prezentă corelaţia cu Maeştrii. Eu ştiu că este în sensul lui Annie Besant dacă noi, în caz că vine Keightley, ne comportăm cu totul nepărtinitor, ca şi cum am considera prezenţa sa ceva cu totul de la sine înţeles. Şi *în interior* trebuie să facem asta. Neliniştea dvs. este îndreptăţită. Dar chiar faţă de asemenea nelinişti trebuie să rămânem *liniştiţi*. Există în Germania atât de multe lucruri care sunt împotriva noastră în exterior; dar să nu ne deranjăm forţele noastre pozitive prin faptul că ţinem prea mult cont de o asemenea opoziţie.

Este o lege a ocultismului faptul că cei care sunt preluaţi în curentul esoteric pot să întâlnească mai întâi rezistenţe puternice. Poate să ţină de încercarea lor, ca ei să se ţină verticali faţă de asemenea rezistenţe. Cine devine ocultist, acela trebuie să parcurgă în scurt timp lucruri pe care, altfel, le-ar fi întâlnit poate pe parcursul a mai multor vieţi. Dacă urmează

cunoaşterea sa dreaptă, atunci va merge înainte. El trebuie doar să aibă *întregul* curaj faţă de cunoaşterea sa. Un astfel de curaj întreg este o probă puternică. Mult a câştigat acela care, precum dvs., este ataşat de nezdruncinat de un om precum Annie Besant. Veţi face tocmai prin această relaţionare cele mai frumoase progrese.

Dacă există oameni care nu sunt pe această poziţie faţă de Annie Besant, atunci aceştia îşi aduc ei înşişi cele mai grele daune. Dar mulţi dintre cei care greşesc astăzi în această relaţie vor ajunge iarăşi la judecata corectă. Ocultistul pur şi simplu nu întreabă în anumite lucruri. Astfel nici măcar în gând nu vreau să mă preocup mult, de exemplu, cu faptul că Keightley vine în Germania. Eu am auzit de la d-şoara v. Sivers că Annie Besant a scris propoziţia: „Mă aştept să îl întâlnesc la Hamburg pe Mr. Keightley". şi apoi a scris de altfel şi doamna Lübke către d-şoara v. Sivers. D-şoara v. Sivers m-a întrebat atunci şi pe mine ce atitudine am faţă de asta. Eu i-am spus: „deloc".

Dacă Annie Besant va dori traducerea conferinţelor ei din partea lui Keightley, atunci o să vedem. Mie, personal, mi s-ar fi părut, desigur, lucrul cel mai corect dacă d-şoara v. Sivers ar fi tradus peste tot.[Referatul german îl prelua apoi Rudolf Steiner.]

În momentul de faţă nu vă pot trimite continuarea ultimei scrisori cu referire la *Licht auf dem Weg* (Lumină pe cărare). Dar cu siguranţă încă în săptămâna aceasta. [Această continuare a exegezei se pare că nu a mai urmat.]

Transmiteţi cordiale salutări familiei Künstler şi primiţi dvs. înşivă salutările cele mai cordiale

de la al dvs. Rudolf Steiner
Berlin W, Motzstrasse 17

Către Günther Wagner în Lugano
Berlin, 29 august 1904

Dragă onorate domnule Wagner!

Atunci când domnişoara Scholl a formulat cu puţin timp în urmă întrebarea dacă cele două cuvântări ale lui Annie Besant care se referă la chestiunea creştină trebuie să fie traduse, nu am putut să dau niciun sfat. Să nu consideraţi acest lucru, dragă domnule Wagner, ca şi cum aş fi *împotriva* traducerii. Voi saluta chiar cu satisfaţie dacă vom vedea apărând din nou o scriere de Annie Besant în limba germană. Dar ocultistul trebuie să distingă sever între sfatul direct şi ceea ce tocmai am desemnat. Dacă îmi permiteţi să mă exprim banal, aş dori „să mă abţin de la vot" la această întrebare. Doresc însă întru totul ca, în acest caz, părerea mea să rămână aici cu totul nebăgată în seamă.[Aşa cum reiese din două scrisori ale lui Günther Wagner către Rudolf Steiner din 1 şi 2 septembrie 1904, era planul de a traduce broşura lui Annie Besant *Is Theosophy antichristian?* (Este teosofia anticreştină?), care exista în limba engleză, şi să fie răspândită în Germania printre clerici. Se pare că Rudolf Steiner nu putea să se împrietenească cu această intenţie.]

Să nu mă înţelegeţi greşit, dragă domnule Wagner. Desigur că doresc să mă ascultaţi atunci când judec; dar doresc şi să desemnez mereu cu stricteţe atunci când judecata mea nu trebuie deloc să fie luată în considerare. Doar atunci când noi, cei care suntem uniţi în şcoala Esoterică, stăm astfel faţă în faţă, este garantată deplina libertate, pe care o cere ocultismul. În curând vă trimit Regulile E.S. germane. Atunci vă voi scrie şi unele detalii despre mişcarea în favoarea Evangheliei după Ioan. [O scrisoare despre aceasta nu este păstrată. Rudolf Steiner indicase în iulie 1904, în conferinţe de ramură ţinute la Berlin [GA 90a] – la care Günther Wagner asistase –, că din poala Societăţii Teosofice se va naşte „o mişcare" care va aduce „o adevărată înţelegere a creştinismului, pe care nu o avem în

sensul obişnuit" (11 iulie 1904). Iar pe 18 iulie 1904 s-a vorbit despre o „Johannes-Gesellschaft" (Societate a lui Ioan), despre o „Johannes- Evangelium-Abteilung" (Secţie a Evangheliei după Ioan), a cărei sarcină ar consta în a face cunoscut în cercurile cele mai largi ce profunzimi inepuizabile se află în Evanghelia după Ioan. Se spunea că cine ştie ce este de căutat şi de învăţat acolo, se putea „afilia cu toată inima la această Secţie a Evangheliei după Ioan".]

Deocamdată vă rog să consideraţi pentru următoarele săptămâni situaţia privitoare la poziţia dvs. în E.S. ca şi până acum.

Sora dvs. Amalie este membră în E.S. Cealaltă va fi probabil peste puţine zile.

În nr. 15 din „Lucifer-Gnosis" aduc o recenzie detaliată despre „cele patru religii mari".[Patru conferinţe de Annie Besant, ţinute la adunarea aniversară de 21 de ani a Societăţii Teosofice de la Adyar, traduse în germană de Günther Wagner, Editura Max Altmann, Leipzig, 1904. Recenzia lui Rudolf Steiner se găseşte în GA 34, „Luzifer-Gnosis".]

Sper că această carte va face un drum bun. Este potrivită pentru a câştiga multe inimi.

La începutul lui septembrie va fi aici probabil iarăşi o adunare E.S. Atunci, poate, le voi vorbi membrilor E.S. despre fiinţa „Maeştrilor" şi despre ajutorul pe care îl acordă lucrătorilor din E.S. Pe 12 septembrie voi ţine apoi o adunare T.S., pentru a pregăti vizita lui Annie Besant. Iar apoi vrem să facem cu „sufletul" nostru drumul prin Germania. Privesc cu multă împăcare spre acest lucru. Pe 25 septembrie voi vorbi apoi la Dresda despre „Teosofie şi ştiinţa modernă". – ştiu că acest pas va fi foarte mult înţeles greşit. Dar eu nu am nicio altă posibilitate decât să îl fac. El poate să fie înţeles greşit; dar să acţioneze nefavorabil – în sensul mai înalt – nu poate.[Pe 25 septembrie 1904 Rudolf Steiner a vorbit despre această temă la cel de-al III-lea Congres teosofic general de la Dresda. Acesta a

fost organizat de persoanele din cercul Hartmann, care nu erau afiliate la Adyar.]

M-am bucurat foarte mult că dvs., dragă d-le Wagner, aţi fost în iulie la noi. Sper că draga dvs. soţie şi dvs. aţi ajuns cu bine la Lugano. Transmiteţi cele mai frumoase salutări şi primiţi salutarea cea mai cordială

de la al dvs. Fidel Rudolf Steiner
Berlin W. Motzstrasse 17

Către Günther Wagner în Lugano
Berlin, 14 septembrie 1904

Dragă domnule Wagner!

Este fără îndoială corect că această conferinţă a lui Annie Besant, „Is Theosophy antichristian?" (Este teosofia anticreştină?) nu ar putea fi înţeleasă în Germania în acelaşi sens ca în Anglia, pentru că la noi discuţia chestiunilor fundamentale creştine din ultimele decenii din cercurile teologilor şi ale acelor predicatori care sunt dependenţi spiritual de ei etc. a luat un caracter cu totul diferit decât în Anglia.

Din partea conducătorilor noştri spirituali se îndreaptă încontinuu îndrumarea către noi, de a individualiza ţinând cont de fiecare ţară în parte. Acum îndeosebi în ce priveşte propaganda creştină prin noi, ea trebuie să fie aşa, încât să nu meargă sub stindardul „teosofiei". Ea trebuie să pornească de la teosofi, dar nicăieri să nu spună direct acest lucru. Mistica creştină, interpretarea simbolurilor creştine etc. trebuie să fie practicată. Va fi cu siguranţă sarcina noastră de a câştiga predicatori, chiar preoţi catolici pentru creştinismul esoteric. Va fi atunci rostul lor să lase esoterismul să se reverse în învăţăturile lor. Nouă înşine ni s-ar face totuşi numai opoziţie, dacă am vrea să ne apropiem *direct* de cercurile creştine.

În Germania, o dezbatere despre faptul că teosofia este anti christică sau nu ar trezi doar o nouă opoziţie împotriva

teosofiei. Este o mare aversiune împotriva a tot ce înseamnă teosofie, îndeosebi în cercurile de pastori. Iar ea creşte în fiecare clipă. Dacă Bresch traduce lucrurile, nu putem să facem nimic. Căci el face de altfel întotdeauna o anumită opoziţie. El s-a opus, de exemplu, acum împotriva faptului ca Annie Besant să vină la Leipzig. Aici nu putem să facem nimic; trebuie să îl lăsăm pe Bresch în pace. Contează însă ca noi înşine să căutăm să facem ceea ce e corect. Vedeţi dvs., dragă domnule Wagner, noi trebuie pe de o parte să accentuăm cu hotărâre teosofia, iar pe de altă parte, acolo unde nu merge acest lucru, să punem chestiunea mai presus decât numele şi forma. Nouă ni se indică: „Fiţi teosofi; felul *cum* sunteţi, asta trebuie voi să hotărâţi."

Am spus în scrisoarea mea dinainte că „doresc să mă abţin de la vot". Motivul pentru această expresie era următorul. Eu am îndru marea de a cultiva elementul creştin, iar în acel caz special puteam să interpretez numai aşa ceea ce mi s-a indicat, ca să nu fie tradusă conferinţa. De-abia acum începe însă propria muncă de înţelegere, iar aici am găsit exact motivul pe care îl indicaţi şi dvs. După ce îl rostiţi dvs. înşivă, pot să spun şi eu că este valabil şi pentru mine. Înainte am putut doar să spun: eu nu pot fi pentru. Eu sunt sigur că mă veţi înţelege. Mâine o voi întâmpina pe Mrs. Besant – la Hamburg –. Vineri va fi apoi la Berlin.

Un salut cordial către onorata dvs. soţie
În modul cel mai cordial, cu totul al dvs.

Dr. Rudolf Steiner

Către Günther Wagner în Lugano

Günther Wagner îi scrisese pe 13 octombrie 1904 lui Rudolf Steiner:

Astăzi ajung să vă întreb dacă vreţi să o primiţi pe iubita mea soţie în E.S. Ea a ezitat mai mult timp, întrebându-se dacă este oare destul de vrednică, dar mereu a nutrit dorinţa de a-şi folosi această şansă favorabilă spre a merge înainte pe drumul vieţii ei şi astfel m-a rugat să vă cer sfatul, dacă o încurajaţi sau

(pe sub mână) o sfătuiţi contrariul. Chiar dacă în exterior ea nu se simte atât de îmboldită să ia cuvântul pentru strădania noastră, eu ştiu totuşi că ea este serioasă cu privire la stăpânirea asupra ei însăşi. De aceea m-aş bucura pentru ea să fie atrasă personal în mişcarea interioară mai restrânsă. Ea este deja de 5 sau 6 ani membră în T.S. Răspunsul dvs. prietenos îl aşteptăm.

Cu înalta preţuire cunoscută
Günther Wagner

Rudolf Steiner a răspuns:
München-Stuttgart, 24 noiembrie 1904

Onorate, dragă domnule Wagner!

În compartimentul de tren doresc să vă scriu, deocamdată, doar că foarte curând voi răspunde afirmativ la întrebarea dvs. privitoare la draga dvs. soţie. Eu mă aflu într-o călătorie în circuit pentru conferinţe, am ţinut la Nürnberg, Regensburg, München o serie de conferinţe, merg acum la Stuttgart, Karlsruhe, Heidelberg, Köln şi Düsseldorf. Apoi la Leipzig, Hamburg. Vă voi mai relata despre aceasta şi despre mai multe. În Berlin sunt totuşi tot mai mult eliberat de sarcini, iar apoi – veţi vedea – şi întreaga corespondenţă va deveni în sfârşit regulată.

Către draga dvs. soţie şi dvs., deocamdată cele mai cordiale salutări, cu totul al dvs.

Dr. Rudolf Steiner

Către Günther Wagner în Lugano
Berlin, 2 ianuarie 1905

Dragul meu domn Wagner!

În cele ce urmează vă trimit prima scrisoare E.S. către iubita dvs. soţie. Vă rog să îi spuneţi şi să îi comunicaţi tot ce

consideraţi corect. Este în natura lucrurilor ca soţii care aparţin amândoi de E.S. să se sprijine şi să se poarte reciproc.

Regulile oficiale despre cele patru discipline vi le voi trimite cât de curând.

Dvs. înşivă vă voi scrie, de asemenea, curând despre E.S. – Membrii noştri E.S. trebuie să *ştie* pentru început următoarele:

„Mişcarea teosofică germană este de o importanţă deosebită. Germanii sunt avangarda celei de a şasea rase-rădăcină şi vor deveni tot mai conştienţi de această misiune a lor. Acest lucru trebuie să îl facă în toată smerenia. Ei trebuie să se adâncească în proprii lor idealişti."

Acesta este glasul Maestrului. Iar în plus de aceasta: „Citiţi marii voştri idealişti: J.G. fichte, Jakob Böhme, dar îndeosebi Angelus Silesius."

Vă atrag îndeosebi atenţia asupra lucrării *Bestimmung des Menschen* (Menirea omului) de J.G. Fichte. Se poate obţine de la Reclams Universalbibliothek. Nu învăţături teosofice se află în ea; dar prin faptul că citim asemenea lucruri structurăm formele noastre de gânduri în sensul esoterismului, iar învăţăturile Maeştrilor ne devin prin aceasta mai vii.

Vă mulţumesc frumos pentru traducerea eseului despre mistică al lui Besant. Îmi este foarte bine-venit pentru unul din următoarele caiete „Lucifer".[Totuşi nu a apărut în „Luzifer".]

Mâine merg la Stuttgart, apoi la München.

Deosebit de cordial, al dvs. Rudolf Steiner

Din 6 până în 9 ianuarie adresa mea este: *München* la doamna contesă Kalckreuth Adalbertstrasse 55.

Către doamna Anna Wagner în Lugano
Berlin, 2 ianuarie 1905

Preaonorata mea, dragă doamnă Wagner!

Doar pe scurt am putut să vă fac acum câteva săptămâni comunicarea că apartenenţa dvs. de şcoala Esoterică poate fi realizată. Se intră în această şcoală în calitate de „Shrâvaka", ceea ce înseamnă literal „ascultător" sau „elev".

Acum este obligaţia mea mai întâi de a vă vorbi despre fiinţa şi semnificaţia şcolii. Dvs. ştiţi că în spatele întregii mişcări teosofice stau fiinţe superior dezvoltate, pe care le numim „Maeştri" sau „Mahatma". Aceste entităţi sublime au parcurs deja drumul pe care restul omenirii îl mai are de parcurs. Ei acţionează acum în calitate de mari „Învăţători ai înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor omenirii". Ei sunt deja activi astăzi pe planurile (nivelurile) mai înalte, spre care restul oamenilor se vor organiza în sus pe parcursul următoarelor perioade de dezvoltare, a aşa-numitelor „runde". Pe plan fizic ei acţionează prin „mesagerii" însărcinaţi de ei, dintre care primul a fost H.P. Blavatsky, adică pentru mişcarea teosofică primul. O organizare exterioară sau o societate ei nici nu înfiinţează şi nici nu stau în fruntea vreuneia. Societatea Teosofică este într-adevăr chemată la existenţă de fondatorii ei (H.P. Blavatsky, Olcott ş.a.), pentru a duce înainte lucrarea Maeştrilor pe planul fizic, însă asupra Societăţii înseşi ca atare aceşti Maeştri înşişi nu au exercitat *niciodată* vreo influenţă. Ea este ca fiinţă şi conducere lucrarea oamenilor pe plan pur fizic.

Altfel stau lucrurile cu privire la „şcoala Esoterică". Ea este înfiinţată de către Maeştrii înşişi şi stă sub conducerea Maeştrilor. Tot ce se revarsă către mişcarea teosofică în calitate de cunoştinţă şi forţă i se revarsă prin intermediul acestei şcoli. Aparteneţii îşi parcurg perioada de probă şi ajung în final la întâlnirea nemijlocită cu cei sublimi înşişi. În cât timp poate fi realizat acest lucru depinde, bineînţeles, cu totul de înşişi aceşti

aparteneți. Pentru început, nici unul nu poate să facă mai mult decât să promoveze cu dăruire fidelă lucrarea Maeştrilor.

Drept primul „cap al şcolii" a fost desemnată de Maeştri doamna H.P. Blavatsky. Capul din prezent este draga noastră, preaonorata Annie Besant. Shrâvaka trebuie să ajungă atât de departe, încât pentru el reîncarnarea şi karma să nu fie doar teorie, ci certitudini ale vieţii şi mai departe ca prin el însuşi să recunoască marele mesaj venit prin H.P. Blavatsky. Nimănui nu i se impune în şcoală ceva; doar este stimulat către cunoaştere de sine. Acuma, drumul lui Shrâvaka poate fi parcurs în patru feluri. Despre aceste patru feluri veţi primi cât de curând alte comunicări. Atunci o să vă rog să le parcurgeţi pe acestea cu grijă împreună cu dragul dvs. soţ şi să îmi spuneţi pe care dintre cele patru drumuri vă gândiţi să îl alegeţi.

Ca aparţinătoare de şcoală puteţi să vă consideraţi deja de acum, dacă începeţi în ziua condiţionată de constelaţia stelară un exerciţiu de meditaţie. Pe acesta vreau să vi-l descriu deocamdată. Modificat va fi mai târziu.

Deocamdată, acest exerciţiu ar avea să fie constituit din următoarele:

1. Dimineaţa devreme, înainte să fie începută o altă muncă a zilei, pe cât se poate înainte de micul dejun, dacă acest lucru poate fi compatibil cumva cu restul de îndatoriri familiale şi de alt gen, trebuie să se întâmple următoarele:

I. Trebuie să devenim cu totul *treji*, în interior cu totul liniştiţi şi adunaţi. Niciun fel de impresii exterioare nu trebuie să dobân dească acces la interiorul nostru. De asemenea, trebuie să suprimăm amintirea tuturor trăirilor de fiecare zi. Dacă am realizat astfel deplina „linişte interioară", atunci intrăm în ridicarea la *Sinea noastră superioară*.

Acest lucru are loc prin faptul că ne ţinem în faţă, în gând următoarea formulare:

Mai strălucitoare decât Soarele,

Mai curată decât zăpada,

Mai fină decât eterul Este Sinea,
Spiritul în inima mea.
Acest Sine sunt eu; eu sunt acest Sine.
Pentru aceasta trebuie folosite aproximativ cinci minute.

II. Urmează apoi cugetarea liniştită, adâncită în sine, despre o propoziţie dintr-una din scrierile inspirate. Ar fi vorba aici ca în această parte a meditaţiei să vă adânciţi deocamdată timp de patru săptămâni în propoziţia:

„*Statornicia stă mai presus decât orice succes.*"

Această propoziţie ne-au dat-o Maeştrii pentru a insista înainte de toate că niciodată nu trebuie să ne lăsăm deturnaţi sau descurajaţi în faptele noastre prin vreun insucces. O sută de insuccese nu trebuie să ne reţină de la a face – a o sută una oară – ceea ce am cunoscut drept just.

III. Urmează apoi, după ce II a durat cinci minute, *dedicaţia* ca o rugăcine, care durează iarăşi cinci minute, către ceea ce reprezintă pentru noi aspectul suprem, dumnezeiescul. Nu este vorba [despre] a considera una sau alta drept divin, ci ca toate gândurile, sentimentele şi întreaga noastră voinţă să le orientăm înspre ceea ce am considerat deja mereu ca fiind dumnezeiescul. Aceasta poate fi numit de unul aşa, de altul altfel. Nu este vorba de faptul că aceluia către care ne dăruim îi spunem Dumnezeu, Christos sau „Maestru", ci de dispoziţia dedicată (devoţională) însăşi.

Cu aceasta este încheiată meditaţia de dimineaţă care durează cincisprezece minute.

2. *Seara* înainte de adormire are fiecare elev de aruncat o privire retrospectivă asupra vieţii sale din timpul zilei. Aici nu contează ca să lăsăm să treacă pe lângă sufletul nostru cât mai multe evenimente ale zilei, ci ca să facem acest lucru cu cele mai importante. Ne întrebăm: Ce putem să învăţăm din ceea ce am trăit sau am făcut? Astfel facem din viaţa noastră o lecţie. Ne poziţionăm faţă de noi înşine în aşa fel, încât învăţăm de la fiecare zi pentru fiecare zi. – Prin aceasta luăm cu noi trecutul în

viitor şi ne pregătim nemurirea. Apoi încheiem eventual ziua cu gânduri despre semeni dragi, care au nevoie de gândurile noastre bune.

Nu este nimic, la acest exerciţiu de seară, dacă elevul adoarme în acest timp. Căci atunci el adoarme cu tendinţa de a se dezvolta în sus. Iar acest lucru este bun de asemenea. Numai meditaţia de dimineaţă trebuie să aibă loc de la început până la sfârşit în stare cu totul trează. Vă rog numai ca să începeţi cu evenimentele de seara şi să mergeţi apoi înapoi până la dimineaţă.

Începutul cu meditaţia îl puteţi face într-una din zile care se află între 6 ianuarie şi 20 ianuarie. După această zi nu se poate începe. Dacă veţi fi împiedicată să începeţi în acest timp, atunci puteţi să începeţi din nou de-abia între 6 februarie şi 18 februarie. Astăzi nu vă pot spune încă de ce este aşa. Însă va veni o vreme în care acest lucru vă va fi cu totul de la sine înţeles.

Nu este nevoie, deoarece v-aţi organizat viaţa de multă vreme în calitate de teosof, să vă mai spun altceva deocamdată. Vinul sau alte băuturi alcoolice împiedică dezvoltarea.

Dacă desfăşurăm ceea ce am indicat, atunci „Maeştrii sublimi" găsesc accesul la sufletul nostru. Aceştia pot să ne ajute şi creştem, sub influenţa lor binecuvântată, în forţă, cunoaştere şi încredere de viaţă. Draga noastră Annie Besant accentuează tot mereu şi mereu că şcoala Esoterică este „inima mişcării teosofice". şi aşa este. Să credeţi un lucru din partea mea, preaiubită, preaonorată doamnă Wagner: În această şcoală este mult mai puţin vorba despre învăţare şi muncă intelectuală, cât despre dăruire fidelă faţă de idealurile teosofice. Iubire faţă de viaţa spirituală şi, prin aceasta, autentică mare iubire de oameni conduc într-acolo unde trebuie să ajungem. Studiul nu este nimic altceva decât un mijloc. *Trebuie* să înaintăm atât de departe cât putem fiecare. Dar atitudinea teosofică este cea care îl *face* pe autenticul elev de E.S.

Cu aceasta vă salut mai întâi ca aparţinând de noi, în numele sfinţilor Maeştri căror le pun la picioare ceea ce pot eu şi împotriva voinţei cărora niciodată nu vreau să fac în mod conştient ceva în viaţă. Să fie binecuvântaţi ei, cei sublimi.

Cordial, cu totul al dvs.
Dr. Rudolf Steiner

Vă rog în mod explicit: Întrebaţi-mă despre tot ce aveţi nevoie să ştiţi în legătură cu E.S. În viitor îmi voi rezerva un timp doar pentru comunicări pentru E.S.

Către Günther Wagner în Lugano
Berlin, 24 mai 1905

Dragul meu, onorate domnule Wagner!

De mult timp am avut de gând să vă scriu dvs., respectiv şi iubitei dvs. soţii; acum o să o fac într-adevăr pe scurt. A fost obligaţia mea în această iarnă ca prin puţinul pe care îl pot face să contribui la întărirea mişcării teosofice germane. Datorită faptului că este atât de mult de făcut, au toţi de suferit. Acum sunt pe cale să duc la sfârşit scrisoarea circulară către membrii E.S., pregătită de mult timp.

Pentru astăzi numai atât, că sunt cu totul de acord dacă draga dvs. soţie participă la exerciţiile Shrâvaka la draga noastră, onorata Annie Besant.

Cordial, întru totul al dvs. Dr. Rudolf Steiner

Către Günther Wagner în Lugano
Berlin, 23 iulie 1905

Onorate, dragă domnule Wagner!

Privitor la lovitura de soartă care v-a afectat pe iubita dvs. soţie şi pe dvs. particip cu întregul suflet, chiar dacă de-abia astăzi sunt în stare să vă exprim acest lucru în scrisoare.

Gândurile mele adastă adesea la dvs. Noi, teosofii, trebuie să fim în stare să primim lovituri grele de soartă altfel decât puteam să o facem înaintea timpului nostru teosofic. Deşi niciodată iubirea şi participarea nu se vor putea micşora prin viaţa teosofică, însă înţelegerea şi forţa de a purta devin mai mari. Nu putem să pierdem nimic prin teosofie, dar câştigăm foarte mult. Am pierde dacă sentimentele, care ţin de ceea ce e mai frumos în viaţă, ar putea să slăbească chiar şi în cea mai mică măsură. De aceea ştiu ce simţiţi, pornind din nobila şi minunata dvs. iubire. Dar vă cunosc şi ca un adevărat, autentic teosof şi ştiu că legăturile karmice nu sunt o simplă doctrină pentru dvs., ci că trăiţi în ele. Dar unele gânduri doresc tocmai acum să vi le împărtăşesc. Foarte uşor este considerat tot ce se include ca o verigă în karma noastră ca o vină karmică. Iar aceasta nu este nicidecum întotdeauna cazul. Tot atât de adevărat pe cât karma este o lege într-adevărat atotcuprinzătoare, la fel de adevărat este şi că situaţiile karmice se pot include pur şi simplu ca *primele* din corelaţia noastră cauzală. Nu întotdeauna sunt situaţiile care ne lovesc echilibrări pentru lucruri trecute, adesea sunt primele posturi din contul vieţii noastre, care de-abia în viitor îşi găsesc echilibrul lor corespunzător. Aşa cum un neguţător are de trecut o poziţie pentru prima oară pe o pagină, aşa este şi cu poziţiile din cartea noastră de conturi karmice. Aceste gânduri au străbătut în ultima săptămână tot mereu sufletul meu atunci când îndreptam gândurile către domiciliul dvs. iubit din Lugano, iar aceste gânduri au primit în câmpul meu vizual acel caracter care arată că gândurile corespund cu o realitate. Mă înţelegeţi, în timp ce vă scriu, onorate, iubite domnule Wagner, despre această trăire interioară – căci este de aşa natură. şi poate că o acceptaţi după cum consideraţi dvs. şi ca realitate, lucru care pentru mine aşa este.

Tare mult îmi doresc să vă mai pot saluta pe dvs. amândoi încă o dată. Sper că va putea să fie destul de curând.

Festivităţile congresului de la Londra, la care din păcate nu aţi putut participa, au trecut. [Pe 8, 9 şi 10 iulie 1905 a avut loc la Londra al II-lea Congres al federaţiei Secţiunilor Europene ale Societăţii Teosofice. Rudolf Steiner a vorbit pe 10 iulie despre „Die okkulten Grundlagen in Goethes Schaffen" (fundamentele oculte din creaţia lui Goethe), în *Philosophie und Anthroposophie* (***Filosofie şi Antroposofie***), GA 35.]

Este în natura lucrurilor ca asemenea festivităţi, chiar dacă sunt organizate de teosofi, să nu poată merge mult dincolo de lucrurile exterioare. Însă eu sunt de părere că cine a vrut, a putut lua totuşi şi de aici lucruri pentru întărire, pentru simţirea şi inima sa. Doamna Besant, de ex., a ţinut conferinţe care erau pline de impulsul spiritual. Mai întâi joi, înainte de congres, despre „totalitatea elevilor" lui H.P.B., cu referire la anumite atacuri care au căzut în ultimul timp asupra marii fondatoare a mişcării teosofice. Mie mi se pare totuşi important că această doamnă Besant, care stă spiritual atât de sus, indică tot mereu şi mereu fără rezerve asupra felului în care H.P.B. nu a fost pentru ea un om ca oricare altul ieşit din comun care a intrat în viaţa ei, ci – aşa cum spunea – „aducătorul de lumină" pur şi simplu. Petele, spunea ea, nu trebuie cumva negate; dar sunt pete precum petele din Soare, iar acestea sunt acolo tocmai unde este *Soare*. Am simţit atunci cum răsună de-a dreptul experienţele interioare ale propriei vieţi din ultima perioadă. Căci trebuie să spun, cu cât mai departe ajung eu însumi înainte, cu atât mai mult învăţ să cunosc forţa nemăsurată care emană de la H.P.B. şi cu atât mai mult îmi dau seama că eu însumi va mai trebui încă să învăţ multe pentru a cunoaşte doar puţin din profunzimile creaţiei şi acţiunii lui H.P.B.

Apoi a fost vineri Convenţia Secţiunii britanice. Dintre cele întâmplate acolo vă va interesa faptul că Bertram Keightley s-a retras din funcţia de secretar general, şi că Miss Kate Spink a venit în locul lui. Pentru început, Keightley pleacă pentru patru luni în India, apoi vrea să se dedice mişcării antroposofice într-

un fel care îi este făcut posibil prin descărcarea de obligaţiile oficiale ca secretar general.

De asemenea, a avut loc în acest timp deschiderea „Expoziţiei de artă şi meşteşuguri" a congresului. Aici erau, pe lângă lucruri mai puţin semnificative, totuşi şi câteva demne de luat în seamă. Vreau să menţionez doar câteva tablouri simbolice ale unui pictor Russell. Acesta încearcă să caracterizeze procese sufleteşti interioare prin culori simbolice pe tablou (stele, raze etc., care pornesc de la figuri, colorații simbolice ale obiectelor naturale exterioare etc.). Acum pot într-adevăr să spun că nicăieri nu am putut să atribui o reală vedere astrală tablourilor, însă am fost împăcat cu încercarea pe care o face acolo un pictor totuşi înzestrat.

Sâmbătă dimineaţa a fost deschis congresul propriu-zis cu o cuvântare a doamnei Besant. A fost una dintre acele mari priviri de ansamblu despre sarcinile şi ţelurile mişcării teosofice, cum le oferă doamna Besant cu asemenea ocazii. Vă va interesa faptul că a menţionat opera sculpturală, un „Christos", a unui sculptor italian Ezechiel, despre care a spus că aceasta corespunde întrucâtva cu ideea pe care ea, în calitate de teosof, ar trebui să şi-o facă despre individualitatea lui Christos. De asemenea, va fi interesant pentru dvs. faptul că doamna Besant a indicat cu această ocazie asupra lui Richard Wagner, în ale cărui tonuri ar fi auzibile tainele lumii astrale. Pentru mine a fost acest lucru deosebit de remarcabil, pentru că tocmai în primăvara aceasta am ţinut patru conferinţe în faţa teosofilor berlinezi, despre conţinutul spiritual din creaţia lui Richard Wagner. [În Berlin pe 28 martie, 5, 12 şi 19 mai 1905 - GA 92].

După cuvântarea de deschidere a doamnei Besant a urmat ceva nespus de variat. Căci delegaţii tuturor uniunilor teosofice europene au ţinut alocuţiunile lor de salut în propriul lor idiom. Astfel s-au putut auzi una după alta scurte cuvântări în următoarele limbi: olandeză, suedeză, franceză, germană, spaniolă, italiană, finlandeză, rusă, maghiară, indiană. În seara

dinainte ţinuse Mrs. Besant o cuvântare de mare anvergură, cuprinzătoare, în faţa a câtorva mii de oameni la Queen's Hall, despre „Lucrarea teosofiei în lume". Ea a indicat asupra necesităţii unei aprofundări spirituale în timpul nostru, asupra lucrării care este de realizat în cele mai diferite zone ale lumii. Tot ce a spus acolo a fost de o frumoasă largheţe şi mărinimie a inimii.

Sâmbătă seara a urmat apoi reprezentaţia teatrală. Acolo va trebui să se ţină cont, desigur, înainte de toate de bunăvoinţa care a domnit în acest demers. În orice caz, îndeosebi în acestă seară mi-a devenit clar în ce mod ideea acestor congrese va trebui să fie dezvoltată, dacă este să-şi îndeplinească pe deplin scopul lor. Nu trebuie avut în vedere ceea ce savurează aici pentru sine participanţii la congres, ci îndeosebi asupra faptul că găsesc hrană teosofică pentru sufletul lor, pe care pot apoi să o ia cu ei în patria lor teosofică, pentru folosul şi beneficiul acelora care nu pot participa ei înşişi la adunări. Un centru de viaţă spirituală ar trebui să fie congresele, de la care pornesc curenţi apoi peste tot în lume.

Apoi au urmat şedinţele pe departamente. Vă trimit un program sub banderola poştală, din care puteţi să deduceţi cel puţin titlurile bogăţiei care a fost oferită acolo. Îndeosebi doresc să mai menţionez doar conferinţa lui Mrs. Besant de duminică, despre metodele oculte de consultaţie. Asta a fost ceva cu totul grozav. În cel mai frumos mod posibil a prezent care sunt cerinţele cercetării oculte şi în Occident şi ce fel de precauţii etc. sunt de luat în considerare la asemenea cercetări.

Eu însumi am oferit luni dimineaţa o contribuţie mică despre „fundamentul ocult din creaţia lui Goethe".

Îmi pare rău că nu pot să vă scriu mai detaliat; însă în faţa mea se află ultimele lucrări în aşteptare pentru „Lucifer", nr. 24 şi 25. şi puteţi să estimaţi cum mă solicită acest lucru. Este necesar să public aceste lucruri din ştiinţa ocultă, pe care le-a adus Lucifer-ul în ultima vreme. Doar că răspunderea apasă

greu asupra mea. Iar eu trebuie să cântăresc fiecare rând, fiecare întorsătură de zece ori, pentru a reda cât mai exact conţinutul spiritual care mă simt obligat să îl ofer şi care mie însumi îmi este totuşi transmis într-o formă şi un limbaj cu totul diferit.

Cordiale salutări soţiei dvs. şi dvs. de la al dvs. întotdeauna la fel de fidel

Dr. Rudolf Steiner
Berlin W, Motzstrasse 17

Către Paula Stryczek în Hanovra
Berlin, 17 iunie 1905

Dragă domnişoară Stryczek!

În aceste zile vă scriu detaliat despre ce aveţi nevoie pentru exerciţiile de E.S. în următoarea perioadă. Pentru moment continuaţi ceea ce v-am indicat ultima dată.

M-am bucurat foarte mult că am putut să îl vizitez din nou pe bunul nostru dr. Hübbe-Schleiden joia trecută.

Cele mai cordiale salutări
de la al dvs. Dr. Rudolf Steiner

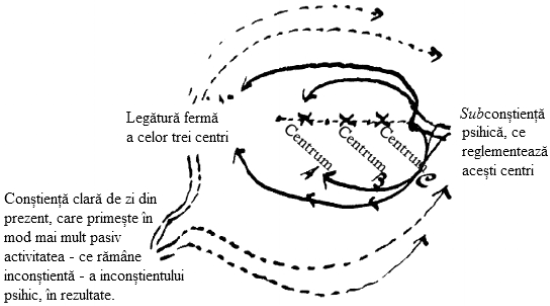
Alăturat vă trimit primele pagini pentru Shrâvaka germani. Pentru dvs. au doar semnificaţia că aveţi sub formă completă tot ce porneşte de aici. ştiţi toate astea deja. [Paula Stryczek era membră a E.S.T din Londra deja înainte de 1902].

Către Mathilde Scholl în Köln
[Haubinda, Klosterheim. ştampila poştei: friedrichshall (Sachsen-Meiningen) 14.08.05]

Dragă domnişoară Scholl! Scrisoarea dvs. – penultima – vorbeşte despre stările dvs. de depresie de acum. [Această scrisoare nu este disponibilă.] Să nu vă faceţi cumva griji pentru asta. Astfel de trăiri sunt manifestări însoţitoare necesare ale

unei munci esoterice eficiente. Lucrul principal în toate acestea este să ne luăm noi înşine în mod clar în mâini. şi anume contează să fim mereu atenţi să nu fie depreciată corelaţia armonioasă cu mediul nostru respectiv. Dvs. sunteţi o natură puternică, dar şi foarte perceptivă şi nimic nu vă împiedică să supravieţuiţi cu totul lipsit de pericol la transformările totuşi destul de profunde prin care trece trupul dvs. astral şi deja şi cel eteric, datorită exerciţiilor dvs. din prezent. Printre membrii germani ai Societăţii Teosofice nu sunt mulţi care merg pe acelaşi drum, respectiv care pot să meargă; dar toţi care fac asta au aceleaşi trăiri ca şi dvs. Iar eu trebuie să consider aceste trăiri drept semn al progresului real. Fără degajarea anumitor centre din trupul eteric şi astral, nu este deloc posibil un progres real.

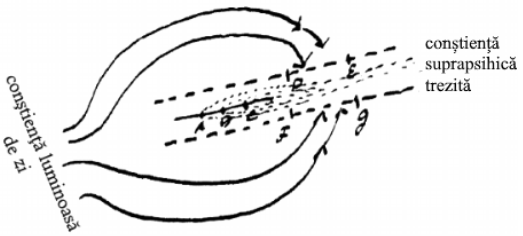
Se trezeşte o conştienţă mai înaltă atunci când centri, care au fost reglaţi până atunci în corelaţia lor prin intermediul unui organism inconştient, sunt desfăcuţi din legătura lor. Atunci organsimul care era înainte inconştient este transformat treptat într-unul conştient, iar acestuia din urmă îi sunt supuşi centrii degajaţi. Doresc să mă fac înţeles printr-un mic desen.

Aşa este „starea normală a omului" din prezent. Acum începe prin munca esoterică

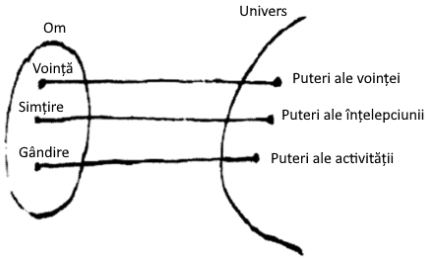
1. Degajarea centrului A B C

2. Subconştientul psihic este ridicat la supraconştienţa psihică, iar rezultatele conştienţei luminoase de zi se transformă în *lucruri ale trecutului*. Atunci lucrul este aşa:

În D E f G se formează centri noi, care sunt reglementaţi de conştienţa luminoasă de zi, dobândită prin fermitatea sa din viaţa senzorială. Centrii A B C stau acum izolaţi şi vor fi de reglementat mai târziu individual, *voluntar*, de conştienţa mai înaltă trezită.

Meditarea lui „Eu sunt, El gândeşte, Ea simte, El vrea" are drept efect degajarea sugerată. [Vezi *Anweisungen für eine esoterische Schulung* (***Îndrumări pentru o educaţie esoterică***), GA 245.] Centrii de gândire, de simţire şi de voinţă se separă şi intră în legătură cu forţele primordiale ale universului, pe care le găsiţi desemnate în ultima scriere [Annie Besant, *A Study in Consciousness* (Un studiu despre conştienţă), Londra şi Benares, 1904.] a lui Mrs. Besant drept voinţă, înţelepciune, activitate, şi anume aşa:

Vă rog să ţineţi cont corect de ordine: Sentimentul subiectiv, de exemplu, corespunde cu înţelepciunea obiectivă din univers, iar gândirea subiectivă corespunde cu activitatea.

Acum intervin în formarea degajării anumite stări de incubare, care sunt legate de estompări. Iar pe acestea le simţiţi acum.

Când veţi fi prezentă în Berlin vom avea de vorbit mult şi despre astfel de lucruri.

Acum vă rog să continuaţi cu exactitate exerciţiile indicate. Dacă găsiţi că chestiunea cu respiraţia reală merge mai bine împreună, atunci asta e foarte bine. Mai târziu ar trebui în orice caz să se unească cu asta. Însă de obicei este dat să se exerseze ca treaptă premergătoare respiraţia „spiritual-simbolică". Dar legaţi-o numai imediat de respiraţia fizică reală.

Cu ultima dvs. scrisoare sunt întru totul de acord. Confidenţial vreau doar să vă spun că ştiu că bunul Bresch nu poate fi judecat ca un om sănătos. Astfel de stări, cum se formează uneori la el, pot să se dezvolte însă foarte încet, iar pentru observatori neatenţi rămâne atunci ascuns faptul că respectiva personalitate a depăşit deja graniţa de la ceea ce e sănătos. Puteţi să vă închipuiţi cum acest lucru face pentru mine toată chestiuniea grea şi plină de griji, căci doar nu pot să spun în public adevărul despre Bresch, aşa cum îl văd eu.

Cordial – şi către fam. Künstler – al dvs.
Rudolf Steiner

Către Adolf Kolbe în Hamburg
(Parte dintr-o scrisoare, în rest este necunoscută, ce rezumă conţinutul orei esoterice care a fost ţinută la Berlin în aceeaşi zi)

Berlin, 4 octombrie 1905

AUM

„Caută calea"

„Caută calea în adâncirea interioară"

„Caută calea, prin aceea că dârz în afara ta însuţi păşeşti."

[Din cuvintele călăuzitoare din *Licht auf dem Weg* (Lumină pe cărare).]

Doar aparent se contrazic ultimele două propoziţii. În realitate ele exprimă două fapte extraordinar de corecte.

Adâncirea interioară este chiar prima jumătate a unui drum. Mai întâi trăieşte omul, pe treapta sa de dezvoltare din prezent, *în* percepţiile senzoriale ale lumii exterioare. Şi atunci când prelucrează cu înţelegerea şi raţiunea sa aceste impresii senzoriale, el rămâne totuşi „în afară".

Dacă se face acum liber de impresiile senzoriale, dacă se retrage în sine însuşi, atunci îi rămâne forţa gândirii. Această gândire este atunci golită de conţinutul exterior. Aceasta este „adâncirea interioară". Dar tocmai pentru că gândirea este „golită" poate să se reverse către el un nou conţinut din interior.

Iar *acest* conţinut este de gen spiritual, aşa cum cel dinainte era de gen senzorial. – Însă tocmai prin aceasta păşeşte omul iarăşi afară din el însuşi. El păşeşte *din* sfera Eu-lui inferior în „lumea spirituală exterioară". Iar acest lucru este sugerat cu propoziţia: „Caută calea, prin aceea că dârz în afara ta însuţi păşeşti."

Acum misticul leagă cu silaba AUM toate trei propoziţiile. „A" este pentru început ţinerea fermă de starea în care se află omul mereu, pe treapta din prezent a evoluţiei sale.

„U" este simbolul adâncirii interioare, iar „M" este păşirea în afară în lumea spirituală exterioară.

Către Paula Stryczek în Hanovra
Berlin W 30, Motzstrasse 17
31 decembrie 1905

Dragă domnişoară Stryczek!

În chestiunea tristă care ne afectează, permiteţi-mi să vă spun următoarele. [Era vorba dspre moartea Annei Wagner, † 30.12.1905, soţia lui Günther Wagner.]

La trecerea în celelalte lumi a unui om care ne este drag este deosebit de important să trimitem gândurile şi sentimentele noastre către el, fără să lăsăm să apară reprezentarea ca şi cum am vrea să îl avem înapoi. Acest din

urmă lucru îngreunează, pentru cel trecut, existenţa în sfera în care are de intrat. Nu *suferinţa* pe care o avem, ci *iubirea* pe care i-o dăm trebuie să o trimitem în lumile sale. Să nu mă înţelegeţi greşit. Nu trebuie să devenim cumva duri sau indiferenţi. Dar trebuie să ne fie posibil să privim asupra celui decedat, cu gândul: „Iubirea mea să te însoţească! Tu eşti înconjurat de ea." După cunoştinţele mele, un astfel de sentiment este un fel de haină cu aripi, care poartă decedatul în sus; în timp ce sentimentele multor purtători de suferinţă, cum ar fi: „Ah, dacă ai mai fi cu noi", îi devin opreliști. Aceasta ar fi aşadar o observaţie generală despre felul în care avem să ne organizăm într-un asemenea caz cu sentimentele noastre.

Îndeosebi doresc să vă sfătuiesc acum următoarele. Eu vă scriu gândurile, pe care nu mi le-am însuşit încă într-o limbă germană foarte bună; însă se bazează pe o veche tradiţie ocultă, în acest caz. Să deveniţi cu totul liniştită înăuntrul dvs. de trei ori pe zi, dintre care o dată trebuie să fie seara chiar înainte de a adormi, astfel încât să luaţi gândurile înseşi cu dvs. dincolo în lumea spirituală. Cel mai bine este să adormiţi cu gândul:

Iubirea mea să fie pentru învelişurile
Care te înconjoară acum –
Răcorind toată căldura,
Încălzind toată răceala –
Jertfind întreţesută!
Să trăieşti purtat de iubire,
Dăruit cu lumină, în sus!

Contează să aveţi sentimentele corecte la cuvintele „căldură" şi „răceală". Nu este vorba despre „căldură" şi „răceală" fizică, ci ceva din căldura sentimentelor şi răceala sentimentelor, deşi omul care se află în învelişul fizic nu îşi poate face prea uşor o reprezentare despre ceea ce înseamnă aceste caracteristici pentru cel decorporalizat. Căci acesta trebuie să îşi dea seama că astralul, care se mai află asupra lui, este activ fără ca el să se poată folosi de instrumentele fizice. Multe din lucrurile către

care tinde omul aici, pe Pământ, îi sunt date prin instrumentele fizice. Acum acestea nu sunt prezente. Acest fapt, de a nu avea organele fizice, se aseamănă – dar tocmai că doar se *aseamănă* – cu sentimentul de sete arzătoare, transpus în sufletesc. Acestea sunt „simţămintele de căldură" puternice, de după decorporalizare. El este obişnuit să se servească de organe fizice şi nu le mai are. Această „privaţiune" se aseamănă cu un sentiment sufletesc de răceală. Tocmai faţă de aceste sentimente pot să ajute, intervenind, cei care trăiesc. Căci aceste sentimente nu sunt *doar* rezultate ale vieţii individuale, ci ele au legătură cu misteriile încarnării. şi de aceea este posibil să îi venim în ajutor celui decorporalizat.

Acum încă ceva, pentru care vă rog. Lăsaţi să premeargă la propoziţiile de mai sus câteva gânduri către domnul Wagner al nostru, aproximativ cu următorul conţinut: „Iubirea ei [a soţiei] fidelă te-a înconjurat până acum; ea te înconjoară neschimbată, în continuare; fie ca ea să te ţină ca forţă a spiritului, aşa cum până acum te-a iluminat în prezenţă vizibilă." Am vrut să vă scriu toate acestea deja astăzi. Apasă în momentul de faţă atâta muncă pe planul fizic asupra mea, încât în afară de cele generale de mai sus nu mai pot să vă spun nimic *deosebit*, căci munca fizică estompează experienţa spirituală. Bineînţeles că sunteţi liberă să le comunicaţi tuturor rândurile mele, celor pe care dvs. înşivă îi consideraţi corect. Doresc ca multe inimi să se îndrepte către personalitatea iubită.

Transmiteţi-i cele mai cordiale salutări iubitului doctor şi primiţi asemenea şi pentru dvs., de la al dvs.

Dr. Rudolf Steiner

Către Jan Lagutt în Binningen lângă Basel
Berlin, 12 ianuarie 1906

Prea onorate domnule doctor!

Începutul corect al meditării este următorul: Se caută ca, într-o *oră a dimineţii*, în care nu a trecut nicio altă impresie prin suflet – cel mai bine imediat după trezire – să se realizeze deplina linişte a sufletului. *Deplină* deturnare a atenţiei de la toate impresiile exterioare şi de asemenea de la toate reprezentările din memorie care se referă la viaţa zilnică.

Din acest suflet devenit astfel liniştit se lasă să urce apoi următoarele propoziţii, astfel că întregul interior este umplut de ele (3-5 minute):

„În razele curate ale luminii
Străluceşte dumnezeirea lumii.
În iubirea curată faţă de toate fiinţele
Străluceşte dumnezeirea sufletului meu.
Eu mă odihnesc în dumnezeirea lumii
Eu mă voi găsi pe mine însumi
În dumnezeirea lumii."

Contează ca aceste propoziţii să fie reprezentate cu totul literal.

Apoi urmează (timp de alte 3-5 minute)

în prima lună în a doua lună în a treia lună în a patra lună	: prima : a doua : a treia : a patra	}	propoziţie din *Licht auf dem Weg* (Lumină pe cărare)

Apoi (timp de alte 3-5 minute) dăruire devoţională către idealul său dumnezeiesc, la care se adaugă *simţirea* intensă a *valorii* unei virtuţi pe care vrem să ne-o inoculăm.

Seara: privire retrospectivă asupra faptelor şi trăirilor zilei. În ordine inversă, dinspre seară spre dimineaţă. fără regret, doar cu tendinţa de a învăţa de la viaţă. Dacă adormim în timpul

ei, nu face nimic. Nu contează să fie completă, ci să dezvoltăm *atitudinea* de a învăţa de la viaţă.

Numai dimineaţa la meditaţie trebuie să aibă loc trezirea completă.

Cu cele mai cordiale salutări
Dr. Rudolf Steiner

Către Anna R. Minsloff în Rusia
Berlin W 30, 7 martie 1906
Motzstrasse 17

Dragă domnişoară Minsloff!

Referitor la propriile dvs. exerciţii trebuie doar să vă spun să le continuaţi pe acestea, aşa cum le-am discutat. Dacă faceţi acest lucru, întăriţi forţele frumoase care se află în dvs., iar acesta este lucrul care corespunde întru totul fiinţei dvs. Succesul nu va lipsi la dvs. O modificare în exerciţii nu putem acum să lăsăm să intervină. Tocmai asta ar deranja mersul dvs. mai departe în lumea spirituală. *Dvs.* sunteţi în aşa fel predispusă, încât avansaţi *repede* prin păstrarea *aceloraşi* exerciţii, în timp ce mulţi alţii trebuie să păşească mai departe prin modificări. Cele mai bune entităţi spirituale stau protectoare alături de dvs. Sufletul dvs. este chemat să îi aducă omenirii mult ajutor. Dvs. sunteţi pătrunsă de un sentiment atât de corect faţă de lumea spirituală, încât astăzi nu mai este nevoie să rostesc mai multe către dvs. înşivă, ci doar să vă mai spun că mă voi ruga mereu pentru protecţia „Maeştrilor sublimi" pentru dvs.

Acum îmi spune domnişoara von Sivers despre doamna care v-a abordat. Cu un tratament bun şi energic, ea poate fi ajutată. Însă tocmai acum, în starea ei, nu este uşor, pentru că aşteaptă un copil. Cu toate acestea aş dori să vă sfătuiesc să efectuaţi cu ea un tratament, după posibilităţi. Acest tratament acţionează de altfel şi asupra dezvoltării copilului; însă *această*

influenţă va fi mai puţin gravă decât dacă doamna rămâne cu totul fără tratament psihic.

De sfătuit sunt acum următoarele. Ar trebui să o lăsaţi pe doamnă să vină la dvs. Pentru început trei zile una după alta, la o anumită oră. Cu o jumătate de oră înainte să vină la dvs., gândiţi-vă dvs. înşivă în următorul mod precis. Vă gândiţi mai întâi la picioarele dvs., ca şi cum întregul dvs. *Eu* ar fi în talpa piciorului, apoi trageţi sentimentul, pe care îl dobândiţi în acest fel în talpa piciorului, prin întregul corp în sus la inimă, gândiţi mereu între timp „Eu"; apoi gândiţi-vă la vârfurile degetelor dvs. de la mâini şi spuneţi-vă, ca şi cum aţi vrea să trimiteţi gândul în vârfurile degetelor: eu vreau să resping cu aceasta tot ce este dăunător.

Apoi poate să vină aşadar doamna la dvs. Acum îi spuneţi ei următoarele:

„Corpul dvs. este un câmp de bătălie pentru două puteri care se combat una pe cealaltă. Vom aduce toate în regulă, dacă Eul dvs. devine stăpânitor peste propriul corp. Prin aceasta nu le dăunăm celor doi luptători, ci le folosim; dar dvs. înşivă ajungeţi la liniştea şi la fermitatea dvs." După ce i-aţi spus doamnei aceste lucruri, lăsaţi-o să stea în picioare în faţa dvs. şi să se uite în ochii dvs. În acest timp luaţi cu mâna dvs. dreaptă mâna stângă a doamnei. Apoi spuneţi-i: „Gândiţi-vă acum foarte ferm «Eu», acum faceţi aşa, că vă gândiţi foarte intens la picioarele dvs., astfel încât simţiţi totul până în cele mai mici detalii în picioarele dvs.; acum trageţi acest sentiment prin întregul corp la inimă şi gândiţi-vă la inimă numai cu *singura* reprezentare «Eu»." Acest lucru trebuie să fie continuat timp de o jumătate de oră. Iar doamna nu are voie în acest timp să se gândească deloc la capul ei. Acest de pe urmă lucru trebuie respectat deosebit de sever. Apoi, după ce s-a întâmplat acest lucru, treceţi cu mâna în două linii de ambele părţi ale coloanei vertebrale ale doamnei, de la capătul de jos al spatelui până la cap şi rostiţi în acelaşi timp cu voce tare: „forţele duşmănoase dispar". În acest timp

insistaţi la doamnă asupra faptului că ea, în timp ce dvs. rostiţi aşa, nu are voie să se gândească la nimic, decât la ceea ce spuneţi dvs.

Apoi trebuie ca doamna, fără dvs., de mai multe ori pe zi, cel puţin de 7 ori *stând în picioare*, să repete singură gândirea la picioare până la inimă. Dacă a avut loc acest lucru timp de trei zile, atunci toate trebuie să rămână aşa, numai gânditul la picioare este înlocuit după alte trei zile, prin gândirea la picioare de la călcâi până la genunchi, apoi trei zile de la genunchi până la şold, apoi trei zile gândit de la mijlocul corpului până la buric, apoi trei zile la corp, de la buric până la inimă, apoi trei zile de la inimă până la umeri, apoi trei zile la partea de sus a braţelor, trei zile la antebraţe trei zile la mâini până la vârful degetelor.

Dacă acest lucru este efectuat *energic*, atunci doamna va fi liniştită după acel timp, dar dacă nu este cu totul aşa, atunci ea trebuie să repete totul.

De fiecare dată când lucrul s-a încheiat, doamna trebuie să spună:

„În razele curate ale luminii
Străluceşte dumnezeirea lumii.
În iubirea curată faţă de toate fiinţele
Străluceşte dumnezeirea sufletului meu.
Eu mă odihnesc în dumnezeirea lumii
Eu mă voi găsi pe mine însumi
În dumnezeirea lumii."

Aceasta trebuie iarăşi să-şi spună de 7 ori pe zi, *după* celălalt lucru.

Dacă aţi efectuat liniile pe spate şi aţi spus cuvintele indicate mai sus, „forţele duşmănoase dispar", atunci numiţi foarte ferm *numele* (prenumele) doamnei şi treceţi în acelaşi timp *încă o dată* de jos în sus cu ambele mâini peste spate.

La revedere, cele mai cordiale salutări
cu totul al dvs. Dr. Rudolf Steiner

Către Michael Bauer în Nürnberg
Berlin W 30, 3 iulie 1906
Motzstrasse 17

Dragul meu domn Bauer!

Cu plăcere v-aş fi scris de mult. Însă timpul meu a fost destul de mult solicitat. Mai întâi am fost la Paris, unde am ţinut timp de patru săptămâni un ciclu de conferinţe. [Vezi *Kosmogonie* (***Cosmogonie***), GA 94.]

Apoi m-au solicitat multe lucrări în patrie. faptul că nu vin la congresul de la Nürnberg va avea desigur acordul dvs. Eu nu cred că într-un timp atât de scurt cât mi-ar fi acordat, ar fi de realizat ceva serios.

În schimb doresc, dacă vă este convenabil, să vă vizitez pe dvs. şi pe ceilalţi dragi membri ai noştri în perioada din jurul datei de 8 august. Asta înseamnă în zilele de după 8. Poate reuşiţi să adunaţi o şedinţă a lojei atunci. Despre zi o să vă mai scriu. şi anume, deoarece vin în aceste zile pentru o altă chestiune în apropiere de Nürnberg. [Rudolf Steiner a fost pe 6/7 august 1906 cu Marie von Sivers pentru o reprezentaţie cu *Parsifal* la Bayreuth. Dacă vizita la Nürnberg a avut loc, nu este cunoscut.]

Cazul Leadbeater este serios. Am conceput o circulară despre acest lucru, care va fi trimisă în următoarele zile la toţi membrii noştri.[Vezi scrisoarea circulară din iulie 1906, în partea a II-a „Despre istoricul structurării şcolii Esoterice de Teosofie într-o şcoală orientală şi una occidentală”.]

În această chestiune trebuie să se insiste asupra substraturilor mai profunde. În ocultism este în aşa fel că, la metoda pe care Leadbeater a făcut-o a sa, prăbuşirea este nespus de uşor posibilă. De fapt, căderea este însă de judecat corect doar din punct de vedere ocult. Sper să vă detaliez întreaga chestiune verbal în următoarele zile. [...] [Aceste detalii

se referă la Secţia cultic-cognitivă din şcoala Esoterică a lui Rudolf Steiner; vezi GA 265.]

Cele mai cordiale salutări soţiei dvs. şi tuturor membrilor, precum şi dvs.

de la al dvs. Dr. Rudolf Steiner

În munca de E.S. nu intervine deocamdată nicio modificare. –

Către Eugenie von Bredow în Landin/ Westhavelland
Berlin W 30, 14 august 1906
Motzstrasse 17

Dragă doamnă v. Bredow!

Pe cât de triste sunt comunicările pe care mi le faceţi cu privire la buna noastră Mathilde Scholl: ele nu îmi oferă nimic surprinzător. Acum însă nu va fi posibil să fie ajutată cu ceva la care ea însăşi ar trebui să participe. Lucrurile sunt cu totul aşa, că ea stă în faţa unei încercări care este imposibil să-i fie luată. Ceea ce putem să facem dvs. şi cu mine, este să găsim tonul potrivit faţă de ea în propriul nostru interior. Iar tonul dvs. pe care mi-l arată a fi scrisoarea pe care tocmai mi-aţi scris-o, este cel corect. O veţi ajuta cel mai bine dacă rămâneţi puternică tocmai în acest ton. Nici nu ar fi tocmai corect dacă starea sufletească a Mathildei am vrea să o considerăm drept „slăbiciune". La treapta ocultă pe care trăieşte ea, nu este vorba acolo de slăbiciunea ei interioară, ci mai degrabă despre tăria agresiunilor care sunt exercitate de anumite puteri asupra sufletului ei. Se dobândeşte punctul de vedere corect, dacă figura în care se manifestă la ea prietenia este văzută tocmai ca încercare. Despre o „vină" din partea dvs., dragă doamnă, nu poate fi vorba. Dacă rămâneţi fidelă faţă de direcţia pe care aţi

apucat, veţi nimeri în ceea ce vă priveşte pe dvs., precum şi pe Mathilde ceea ce e corect.

Trebuie amândouă să aveţi punctul ferm în prietenia dvs., în privirea asupra idealului spiritual. Eu însumi voi scrie către Mathilde peste câteva zile. Astăzi nu ar fi timpul corect. Dacă iese învingătoare din *această* încercare, atunci se va revărsa în final cu atât mai multă forţă către ea.

În timpul pe care am putut să îl petrec la dvs. aş fi fost mai mult pentru dvs., dacă nu ar sta tocmai acum mari îndatoriri în faţa mea, care trebuie rezolvate. Însă lucrul principal este că aţi găsit posibilitatea ca, în condiţiile dvs. dificile, să menţineţi linia potrivită cu dvs. De astfel de lucruri depinde mult în dezvoltarea umană. Siguranţa sufletului este o forţă puternică pentru progresul spiritual. Nu veţi pierde curajul în greutăţi, chiar dacă vi se vor arăta unele nebănuite. Conform sentimentului, staţi de altfel şi corect faţă de mediul dvs. şi chiar dacă vi se pare adesea că acolo nu este destul de mare influenţa dvs., atunci veţi cunoaşte treptat, treptat că ea caută totuşi *mijlocit* drumurile corecte şi le va găsi în final.

Lăsaţi puterile spirituale, pe care le-aţi căutat, să fie la dvs. prin faptul că păstraţi şi dezvoltaţi cărarea pe care vă străduiţi de o vreme să umblaţi.

Cordial salut al dvs. Dr. Rudolf Steiner

Către A.W Sellin în Hamburg
Berlin W 30, 15 august 1906
Motzstrasse 17

Mult onorate domnule director!

[Prima parte a scrisorii tratează despre Secţia culticognitivă a şcolii Esoterice; vezi GA 265.]

Astăzi am să vă spun acum şi ceva despre exerciţiul dvs. Este corect să continuaţi în modul de până acum, aproximativ

până la 23 august. După aceea ar fi să se configureze în modul următor. Începeţi meditaţia dvs. de dimineaţă cu un

1. Exerciţiu de respiraţie. [Referitor la acesta şi la alte exerciţii de respiraţie, vezi volumul cu exerciţii esoterice adunate (GA 267).]

Înainte să începeţi să faceţi respiraţiile din exerciţiu, reprezentaţi-vă, cât mai viu posibil, o plantă care vă este bine cunoscută. Ea trebuie să vă fie cunoscută din toate părţile, pentru ca *imaginaţia* să poată fi una foarte exactă. Această reprezentare menţineţi-o ca *singur* conţinut de conştienţă în faţa sufletului, atâta timp cât durează cele 8 respiraţii care urmează acum. şi anume, acum faceţi următoarele:

Inspirare – ţineţi respiraţia – expirare, aşa încât cele trei se raportează una faţă de cealaltă, după intervalele de timp, precum

1 : 4 : 2 (după cum simţiţi)

deci dacă inspirarea durează, de exemplu, 2 secunde, atunci ţinerea respiraţiei durează 8, expirarea 4 secunde. (Dacă nu puteţi să respiraţi una după alta aşa, atunci se pot infiltra respiraţii obişnuite între acestea, însă reprezentarea plantei nu trebuie să fie întreruptă.)

La inspirare şi la prima jumătate de ţinere a respiraţiei, meditaţi cu privire la plantă:

„*Moartea ta – viaţa mea*"

La a doua jumătate de ţinere a respiraţiei şi la expirare meditaţi

„*Moartea mea – viaţa ta*"

(Sensul acestor cuvinte vă va rezulta de la sine treptat, treptat).

Acest lucru are loc timp de 7 respiraţii.

La a opta căutaţi pe cât mai bine posibil să vă transpuneţi conştienţa în planta însăşi, aşa ca şi cum aţi fi *în* plantă şi v-aţi vedea pe dvs. înşivă ca obiect de afară. (Deci ca şi cum aţi fi ieşit

din dvs. şi aţi sta în faţa dvs.); în acest timp meditaţi, acum, cu privire la dvs. înşivă

la inspirare şi prima jumătate de ţinere a respiraţiei

„*Moartea mea – viaţa ta*"

la a doua jumătate de ţinere a respiraţiei şi la expirare:

„*Moartea ta – viaţa mea*"

Asta numai o dată.

Apoi urmează: Gândire vioaie asupra punctului aflat între sprâncene şi puţin în spatele acestora (rădăcina nasului) şi de meditat în acest timp: *Eu sunt*

Gândire vioaie asupra interiorului laringelui şi de meditat în acest timp: *El gândeşte*

Gândire vioaie asupra braţelor şi mâinilor, de meditat în acest timp: *Ea simte*

Gândire vioaie asupra întregului corp, de meditat în acest timp: *El vrea*

Cordial salut întru totul al dvs. Dr. Rudolf Steiner

Către Günther Wagner în Lugano

Barr (Elsaß), 8 septembrie 1906

Dragă domnule Wagner!

Desigur că este corect că *în general* cele două meditaţii urmează una după alta; însă în cazul dvs. lucrul a fost în aşa fel intenţionat, că a doua (cea scrisă) se ataşează în fiecare zi nemijlocit la prima. Dar dacă asta e prea mult, atunci ar fi bine să faceţi dimineaţa ceea ce stă scris în îndrumarea hectografiată, iar pe parcursul zilei, mai întâi ca pregătire, să desfăşuraţi îndrumarea scrisă.

Prin aceasta aţi merge mai repede înainte. [„Îndrumarea hectografiată" este exerciţiul principal I din ***Îndrumări pentru o educaţie esoterică***, înainte GA 245 (acum ediţie specială), prevăzut pentru GA 267. „Îndrumarea scrisă" a fost un exerciţiu dat pentru Günther Wagner personal.]

Chiar dacă executaţi lucrul acesta seara înainte de culcare, el vă va realiza ceea ce aveţi nevoie pentru liniştea somnului dvs.

Pentru această linişte a somnului, acuma, cel mai bun lucru este următorul. Încercaţi ca, în clipa în care căutaţi somnul şi nu îl puteţi găsi, să vă gândiţi foarte vioi la picioarele dvs. şi ca şi cum aţi deplasa întreaga conştienţă în picioare, gândiţi în picioare cuvintele „forţa mea de viaţă". Nu va dura mult timp şi somnul se va instala. Este necesar doar ca întregul proces să se desfăşoare cât mai nesilit din interior pe cât posibil, astfel că în fiecare clipă reprezentarea să se poată transpune tocmai pe sine însăşi înspre lipsa de reprezentare.

La revedere cordiale salutări, al dvs.
Dr. Rudolf Steiner

Către Edouard Schuré în Barr/Elsaß
München, 20 decembrie 1906

Preaonorate prieten!

... Faptul că exerciţiile notate în Barr reprezintă ceva pentru dvs., mă bucură. Ele sunt de altfel în rezonanţă cu înţelepciunea rosicruciană. Iar dacă îmi permiteţi să vă rog ceva, atunci e următorul lucru: să nu pierdeţi răbdarea, chiar dacă momentul în timp al unui efect perceptibil se lasă puţin aşteptat. Drumul este unul sigur, dar are nevoie de multă răbdare. Într-un timp scurt, dacă va fi momentul potrivit pentru aceasta, vă scriu cu siguranţă continuarea lor. – Mai întâi se află efectul doar prin procese foarte *intime* ale vieţii sufleteşti. De fapt, este necesară o atenţie interioară mare şi în acelaşi timp subtilă, pentru a percepe cum se instalează manifestările dintr-o altă lume. Acestea sunt de observat, am putea spune, doar *printre* celelalte evenimente ale vieţii interioare. ... [Conţinutul complet al scrisorii este tipărit în „Nachrichten der Rudolf Steiner-

Nachlaßverwaltung" (ştiri de la Administraţia moştenirii lui Rudolf Steiner), nr. 6.]

Către Alfred Meebold în Heidenheim a.d.Brenz
[1906, fără dată precisă]

Dragă domnule Meebold!

Repede doresc să răspund sumar la întrebările adresate, resp. punctele atinse.

Întrebarea Maeştrilor am atins-o doar implicit, prin indicaţia faptului că nu înseamnă „Eu"atunci când eu spun „Eu". Eu ştiam că mă înţelegeţi corect, căci preţuiesc foarte mult experienţele făcute de dvs. în viaţă şi am vorbit de aceea cu deplină încredere cu dvs.

Faptul că exerciţiile secundare vă sunt familiare îmi este cunoscut. Însă este necesar să fie parcurse odată cu exersarea sistematică. Ceea ce desemnaţi dvs. ca „experienţă interioară" o datoraţi exersării de până acum. şi veţi avea în timpuri viitoare şi restul din descrierea mea pe care v-am dat-o, ca trăire a dvs., şi anume va lăstări realmente din fiecare exerciţiu deosebit şi un sentiment deosebit. Vă rog să nu vă gândiţi cumva aici, asta vă rog, la „sugestie". Cu asemenea noţiuni ne aruncăm doar pietre în drum.

Sensul „abţinerii de la respiraţie" vi se va arăta când îndreptaţi gândurile dvs. în următoarea direcţie: Procesul încorporării terestre este condiţionat prin „respiraţia pulmonară"; de aceea, mişcarea în sus spre spiritualitate trebuie să parcurgă, sub formă de exerciţiu, acest proces în direcţie inversă etc. etc. Cu aceasta este doar pornit gândul, pe care vă rog să îl gândiţi mai departe.[Vezi, privitor la aceasta, ***Din conţinuturile orelor esoterice***, GA 266.]

„Ţinerea secretă" vă rog să o consideraţi nu ca îndatorire *principială*, ci doar *temporară*, condiţionată prin relaţiile actuale încâlcite din E.S. şi T.S. Eu nu vă oblig pe dvs. să aveţi faţă de

prietenii intimi *în principiu* niciun fel de tăcere, dacă aceşti prieteni se bucură de încrederea *dvs. absolută*. *Deocamdată* însă consideraţi această „tăcere" numai aşa, ca şi cum un prieten îi încredinţează ceva celuilalt şi îi spune: Vă rog să nu vorbiţi despre asta cu nimeni. Cu siguranţă, va veni timpul în care ne vom putea înţelege şi privitor la faptul că [faţă de] *asemenea* prieteni nu va mai fi necesară obligaţia de tăcere. Deci numai în acest sens să consideraţi comunicarea confidenţială, deocamdată drept confidenţială. Eu însumi aş fi bucuros dacă nici acest lucru nu ar avea nevoie să fie. Eu însumi sunt foarte mulţumit tocmai de aceia dintre elevii mei care învaţă să înţeleagă să nu conceapă altfel raportul meu faţă de ocultism decât ca pe cel al unui matema tician faţă de matematică. Cu aceasta este atinsă complet şi neplăcuta întrebare despre autoritate.

Mi-ar plăcea totuşi să vă văd la congres. [Deoarece scrisoarea nu poartă o dată exactă, se poate să fi fost vorba fie de Congresul de la Paris din mai 1906, fie de Congresul de la München din mai 1907.] Îmi dă o mare împăcare faptul că începeţi atât de curând cu exerciţiile. Vă voi sta şi prin scrisori *mereu* în serviciu pentru lucruri importante.

Cordiale salutări de la al dvs. Dr. Rudolf Steiner

Către Michael Bauer în Nürnberg
Berlin, 4 august 1907

Dragul meu domn Bauer!

Alăturat vă trimit „exerciţiile secundare", care cuprind şi cele trei perioade din urmă. Mi-aţi scris cu câtva timp în urmă că acestea le mai lipsesc celor din Nürnberg. Vi le trimit pentru ca dvs. să le daţi esoteriştilor dvs. atunci când consideraţi corect. Acest lucru desigur că poate să aibă loc şi după vacanţa dvs. Căci este întotdeauna bine când cei care exersează rămân cât mai mult timp la un lucru.

Pentru dvs. însuşi vă trimit şapte ziceri, care se împart pe cele şapte zile ale săptămânii.[Michael Bauer a fost pentru Nürnberg „Sub-Warden", adică un conducător al unei grupe esoterice regionale, aşa cum au fost, de ex. ‚Adolf Arenson pentru Stuttgart, Sophie Stinde pentru München. „Exerciţiile secundare" şi cele „şapte ziceri" sunt cuprinse în ***Îndrumări pentru o educaţie esoterică***.]

Ele se exersează aşa, că vineri ne adâncim în cea pentru sâmbătă, sâmbătă în cea pentru duminică etc. Puteţi să faceţi acest lucru de mai multe ori pe zi şi să încercaţi ca timp de 20-30 de minute să epuizaţi adâncimea unei astfel de ziceri. Veţi primi foarte mult de aici pentru câştigarea unei conexiuni cu misteriul aspectului înşeptit care le pătrunde pe toate.

În acelaşi timp vă trimit foi Esoterice, ce vă vor da un instrument pentru a trăi cele patru ziceri care vă sunt cunoscute, şi mai departe în forţa lor. [„Esoterischen Blätter" („foile esoterice") nu sunt la dispoziţie, s-ar putea să fi fost vorba de exegeza despre *Licht auf dem Weg* (Lumină pe cărare).]

Extindeţi în timpul relaxării dvs. timpul de exerciţiu cât de mult poate fi compatibil cu forţa dvs. Însă în orice caz, nu peste măsură.

Îmi trimiteţi totuşi curând copia conferinţei dvs. de la München. Eu trebuie să termin „Jahrbuch der föderation" (Anuarul federaţiei). Iar acolo trebuie să apară conferinţa dvs.[Conferinţa la Congresul de la München din mai 1907, despre cultivarea ocultismului în cadrul Societăţii. „Jahrbuch der föderation" (Anuarul federaţiei) nu a apărut însă.]

Transmiteţi cordiale salutări dragei dvs. soţii. Ea trebuie să exerseze mai departe în acelaşi mod.

Cordial, al dvs. Dr. Rudolf Steiner

Către Eugenie von Bredow în Landin/Westhavelland
Berlin, 4 august 1907

Draga mea Eugenia von Bredow!

Va fi cel mai bun lucru să lăsaţi cu totul la decizia surorii dvs. dacă vrea să continue sau nu activitatea teosofică mai intimă. Îndoielile şi reticenţele la care ajunge prin credinţa ei că nu face ce e just, acestea sunt totuşi şi lucrul deranjant. O dezvoltare ocultă este posibilă doar când omul ţine departe de el în mod energic tocmai asemenea îndoieli şi reticenţe. În orice caz, nu e bine să încercaţi să o convingeţi. De aceea, e recomandabil doar să îi luaţi îndoiala că nu ar putea nicidecum, spunându-i că lipsa de curaj merge prea departe; în rest însă să lăsaţi totul în seama propriei ei voinţe. Nu ar trebui să credem că teosofia ca atare nu aduce deja omul mai departe. Iar acesteia vrea să îi rămână fidelă sora dvs.

În acest sens să consideraţi lucrurile. Atunci nici pentru dvs. nu există vreun motiv de tristeţe faţă de situaţie.

Dvs. înşivă vă trimit cele mai bune gânduri şi sunt mereu cu cordialitate

al dvs. Dr. Rudolf Steiner

Plecarea o putem face până la urmă tot numai astăzi. [Rudolf Steiner şi Marie von Sivers au petrecut luna august în Italia.]

Către Mathilde Scholl în Köln
Berlin, 4 august 1907

Draga mea Mathilde Scholl!

Scrisoarea dvs. este o frumoasă dovadă a faptului că sunteţi în căutarea punctului central al fiinţei dvs; continuaţi în acest mod, aduceţi la executare ceea ce vă puneţi dvs. înşivă ca

ţel al dvs. Lumina pe care i-o dă omului ştiinţa spiritului este de aşa fel că poate să ilumineze toate acţiunile şi gândurile sale, precum şi toate raporturile sale cu alţi oameni. De-abia atunci găseşte el modul just de a se poziţiona faţă de aceşti alţi oameni, când îşi mută relaţiile în această lumină. Atunci nimic nu poate să-i devină periculos, indiferent ce figură ar lua una sau alta în exterior. Raporturile noastre de viaţă nu devin mai reci, atunci când lăsăm să cadă această lumină asupra lor. Dar ajungem repede pe o şină greşită, dacă ne-am mutat odată în această lumină şi apoi nu lăsăm *totul* să fie iluminat de ea. Aşa priviţi acum lucrul şi aşa continuaţi. – Nepoata dvs. este pe o cale frumoasă. Daţi-i puţinele cuvinte ataşate. [Nu sunt la dispoziţie.]

Primiţi cele mai cordiale salutări şi cele mai bune gânduri de la mine.

Al dvs. mereu acelaşi Dr. Rudolf Steiner
Cordiale salutări familiei Künstler

Către Anna R. Minsloff în Rusia
Berlin, 23 martie 1908

Draga mea domnişoară Minsloff!

Un cordial salut înainte de toate. Exerciţiile nu au fost intenţionate astfel încât să se oprească într-o zi, ci să fie continuate tot mereu, până ce primiţi unele noi. Va fi bine acum, dacă exerciţiul de dimineaţă şi de seară îl continuaţi mai departe exact în modul în care l-aţi primit descris la ultima dvs. şedere aici. În acest exerciţiu se află ascunse multe misterii care se dezvăluie în identificarea interioară, prin conţinutul de energie ce durează ani de zile. Mai ales dvs. veţi ajunge prin continuarea răbdătoare a acestui exerciţiu la autentice revelaţii interioare. Dacă simţiţi acum uneori o slăbire a forţelor, atunci asta este o manifestare trecătoare, care nu are nicio altă semnificaţie şi care va trece iarăşi în energie. Deosebit de importante în exerciţiul de dimineaţă sunt: 1.) Cele 7 rânduri care vă sunt cunoscute; 2.)

Cele patru meditaţii despre „Eu sunt”; „El gândeşte”; „Ea simte”; „El vrea” în corelaţie cu respiraţiile care v-au fost descrise. 3.) Cuvântul de forţă care v-a fost dat. 4.) Devoţiunea către idealul dumnezeiesc. Între 2 şi 3 includeţi reprezentarea vioaie a unei plante (imaginaţie) şi căutaţi să vă adânciţi cu totul în reprezentarea felului în care omul îi datorează plantei viaţa sa. Acest lucru se face aşa:

Inspirare împreună cu privirea asupra plantei şi cu gândul:

Moartea ta (a plantei) – *viaţa mea*

Apoi ţinerea respiraţiei şi în acelaşi timp privirea imaginativă asupra plantei reprezentate;

apoi

Expirare împreună cu gândul:

Moartea mea – viaţa ta.

Aceasta se repetă de *trei ori*; apoi se lasă să urmeze:

Inspirare iarăşi împreună cu propoziţia:

Moartea ta – viaţa mea;

apoi expirare

Moartea mea – viaţa ta;

apoi de ţinut respiraţia o vreme (de trei ori mai mult faţă de cât a durat inspirarea).

Aceasta se repetă iarăşi de trei ori.

Apoi de transpus în plantă; de identificat cu aceasta în gând, iar în gând de privit asupra noastră înşine, ca şi cum am fi o cu totul altă fiinţă, în acelaşi timp

Inspirare împreună cu gândul:

Moartea mea – viaţa ta

Expirare împreună cu gândul:

Moartea ta – viaţa mea; apoi iarăşi un timp ţinerea respiraţiei.

Aceasta se face *o dată*.

În acest timp este de ţinut mereu în reprezentare planta în faţa ochiului spiritual.

_____

Seara, exerciţiile care v-au fost descrise.

Exerciţiile secundare: concentrarea gândului, acţiuni din iniţiativă; depăşirea plăcerii şi suferinţei, pozitivitate, nepărtinire, de repetat aşa încât după ce au fost parcurse [se] reiau tot mereu de la început; de lăsat ca, după o lună de concentrarea gândului, să urmeze o lună de acţiuni din iniţiativă etc., aşa cum este descris în hârtiile dvs. Dacă desfăşuraţi aceste exerciţii, totul va merge bine.

Iar dacă dvs., draga mea domnişoară Minsloff, nu vă suprasolicitaţi forţa, atunci eu pot să fiu întru totul de acord cu toate acele lucruri pe care le faceţi pentru alţi oameni. Veţi acţiona bogată în binecuvântări. Este totul just cum faceţi.

_____

Acum câteva lucruri despre fondarea Secţiunii ruse. Pentru *marea chestiune spirituală*, care singură poate să fie vindecătoare şi care este importantă, prin această fondare de secţiune nu se va produce mult. În Germania, Secţiunea este în multe privinţe deja o piedică; dar una necesară, care nu a putut să fie nebăgată în seamă. A *trebuit* să avem aici Secţiunea. La dvs., Secţiunea va fi şi mai puţin favorizantă. Aveţi în ţară, şi anume în popor marea comoară teosofică ce trebuie ca, printr-o legătură spirituală cu ceea ce aţi învăţat să cunoaşteţi aici drept adevărată teosofie, precum şi în calitate de creştinism autentic, dătător de viaţă, sigur de viitor, să ajungă la cea mai înaltă înflorire spirituală tocmai în Estul Europei. În viaţa ne-teosofică a Vestului există o ştiinţă care are valoare din perspectivă *spirituală* pentru viitor, numai prin *tehnica* ei *de gândire* cuprinzătoare. Această tehnică de gândire trebuie să îi fie inoculată vieţii spirituale în întreg viitorul. Însă aveţi în Est un conţinut al sufletului poporului care trebuie să fie adus la evoluţie pentru mântuirea întregii omeniri. Acest conţinut al sufletului poporului face ca în multe lucruri din Est să fie imprimate mari înţelepciuni cu puţine propoziţii, care în Vest nu

pot fi epuizate în cărţi întregi. Suferinţele din ţara dvs. sunt durerile facerii acestui conţinut al sufletului poporului. Ca o suflare de vrajă însă apare germenele acestui conţinut al sufletului poporului faţă de cunoscătorul adevărat al condiţiilor. Aici este de făcut o mare muncă spirituală. Ceea ce a prezentat d-şoara Kamensky la München drept conferinţă la Congres nu are deloc de-a face cu *această* chestiune spirituală, căci acestea sunt în fond doar reflexe teoretice ale Vestului; Sufletul poporului se află mult mai adânc. Multe au germinat din acest suflet al poporului ieşind la iveală în Tolstoi; însă toate acestea trebuie să se lege de teosofie autentică, dacă din aceasta este să devină ceea ce e autentic.

Faţă de toate acestea care, după cum ştiu sunt imprimate şi în ţelurile dvs., draga mea domnişoară Minsloff, faţă de toate acestea fondarea Secţiunii este o muncă de pigmeu copilărească, jocul nevinovat al unor oameni ce teoretizează, care sunt fanatizaţi în interior prin acea formă de teosofie pe care aţi cunoscut-o dvs. Iar faţă de aceştia este cel mai bine: să îi laşi în pace cu fondarea lor de Secţiune şi să îţi spui că pot să facă ce vor. Fondarea Secţiunii va fi folositoare pentru chestiune doar prin ceea ce se toarnă în vasul Secţiunii. Din acest motiv, sigur că nici nu ar fi prea bine dacă tocmai acum aş ţine acolo conferinţe. Lasă să fie mai întâi fondată Secţiunea. Cu şi fără Secţiune, noi nu ne vom abate nici cu un pas de la drumul pe care umblăm. Iar pentru *acest* drum serios nu va folosi secţiunea la dvs. nimic, dar nici nu va dăuna substanţial. Aşa pare să fie cel mai bine: Aşteptăm cu conferinţele mele puţină vreme, chiar dacă *nu mult*; lăsăm să meargă fondarea Secţiunii pe drumurile ei. Propria dvs. muncă, draga mea domnişoară Minsloff, o continuaţi în aşa fel cum aţi făcut-o până acum. Este mai bine dacă faceţi în mod pozitiv această muncă valoroasă şi lăsaţi totuşi liniştită să ia naştere Secţiunea. Dacă dvs. şi puţinii apartenenţi ai Secţiunii germane trebuie să vă afiliaţi la Secţiunea rusească: acest lucru nu e deloc nevoie încă să fie decis acum. Acest lucru poate să se întâmple

atunci când Secţiunea rusească este fondată, dacă va fi să se întâmple în general.

Această scrisoare o scriu doar pentru dvs., şi vă rog să nu comunicaţi conţinutul *nimănui* dintre ceilalţi teosofi, cu o singură excepţie, dacă aveţi ocazia pentru aceasta: domnişoara Olga von Sivers. Dar şi ea trebuie să considere chestiunea doar orientativă pentru ea şi să nu spună aceasta altora.

Mereu în acelaşi fel, cu totul al dvs.
Dr. Rudolf Steiner

Către Sophie Stinde în München
Köln a.Rh., 10 iunie 1908

Draga mea domnişoară Stinde!

Nu-i aşa, conform programului stabilit de noi rămâne E.S. duminică dimineaţa şi Lojă duminică seara. Acum mi-ar plăcea să mai ofer o oră filosofică duminică, aproximativ la ora 5, pentru ascultătorii de atunci de la ora filosofică şi pentru cei pe care dvs. îi consideraţi potriviţi. Dar numai după cum consideraţi dvs. să fie organizat totul. Urmează să fie admişi de data aceasta soţii Stockmeyer în F .M. [F.M. = Francmasonerie, respectiv Secţiunea cultic-cognitivă a şcolii Esoterice a lui Rudolf Steiner, vezi GA 265.]

Oare n-o să meargă să fie făcută o *scurtă* festivitate preliminară luni pentru F.M. Stockmeyer are dorinţa cea mai arzătoare de a fi admis chiar cu ocazia celei de-a 50-a aniversări a zilei de naştere. Admiterea desigur că poate să fie de-abia marţi – o zi după ziua lui de naştere – dar s-ar putea face pe scurt – poate fără dotarea Lojei – luni festivitate preliminară a admiterii, care ar fi configurată în mod deosebit. Dar dacă vă dă prea multă bătaie de cap, atunci Stockmeyer poate să aştepte liniştit până marţi. Mi-ar plăcea de altfel şi în cursul zilei de luni o oră pentru esoterişti avansaţi.

Cele mai cordiale, contesei şi dvs.
Al dvs. Dr. Rudolf Steiner

De ajuns, voi putea ajunge cel mai devreme sâmbătă seara dinspre Eisenach, unde urmează să fie deschisă Loja.

Către Maria Kili în Straßburg
[nedatată, august 1908]

De vorbit nu este permis cu *nimeni* despre exerciţiu. Pe acesta îl copiaţi şi mi-l trimiteţi iarăşi înapoi.

Dragă domnişoară Kili!

Exerciţiile promise cu ocazia şederii mele la Straßburg sunt următoarele:

Dimineaţa devreme, cât de curând după trezire, când nu au trecut încă alte gânduri prin suflet, să se încerce deturnarea atenţiei de la mediu, precum şi de la toate gândurile zilnice şi timp de 5 minute (dar nu după ceas, ci după simţire) a se adânci cu totul în următoarele 7 rânduri:

În razele curate ale luminii
Străluceşte dumnezeirea lumii.
În iubirea curată faţă de toate fiinţele
Străluceşte dumnezeirea sufletului meu.
Eu mă odihnesc în dumnezeirea lumii
Eu mă voi găsi pe mine însumi
În dumnezeirea lumii.

După ce s-a întâmplat asta, a se face o respiraţie profundă, ca şi cum am inspira I; după ce s-a inspirat, se adaugă la I încă CH, astfel că avem în noi „Ich" (Eu), ca forţă care străbate aerul de respirat. Această forţă (şi anume „Eu" în aerul de respirat) a o lăsa cu gândul să pătrundă prin întregul corp; apoi din nou în piept. Apoi se expiră CH şi I se păstrează în corp. Trebuie atunci să se aibă gândul că I mai înseamnă şi Iisus şi CH Christos. Această respiraţie este repetată de trei ori.

Apoi imaginea unei plante, cum ia naştere din sământă, cum creşte, înfloreşte, face fruct, se ofileşte din nou şi moare,

trebuie să umple sufletul timp de cinci minute (nu după ceas, ci după simţire).

Seara, 7-8 rânduri de citit din ***Teosofia*** de Dr. Steiner şi apoi de făcut gânduri proprii despre asta aproximativ 1/4 de oră.

După aceea, *retrospectivă* asupra întâmplărilor zilei, şi anume începând cu seara şi încheind cu dimineaţa.

Cu aceste exerciţii se continuă, zi de zi, până sunt puse unele noi în locul lor. Trebuie avută răbdare pentru a exersa exact acelaşi lucru timp de luni de zile, poate ani de zile. Fructul va şi veni.

Călduros salut teos. Dr. Rudolf Steiner

Către Wilhelm Hübbe-Schleiden în Hanovra
Berlin, 15 noiembrie 1908

Onorate, dragă domnule doctor!

Introducerile mele la *Goethes naturwissenschaftliche Schriften in Kürschners National-Literatur* (Scrierile de ştiinţele naturii ale lui Goethe în Literatura naţională a lui Kürschner), după câte ştiu nu au apărut în ediţie separată. Dacă editorul va fi lăsat să apară aşa ceva, atunci ar fi avut loc fără ştiinţa mea. Dar nu va fi fiind cazul.

Scrierea menţionată de mine la Hanovra se numeşte: *Der Aufbau des Atoms und das Leben* (Construcţia atomului şi viaţa) de dr. Adolf Drescher (Verlag von Emil Roth, în Gießen, 1908). Găsiţi în prefaţa acestei scrieri menţionată şi cartea anterioară numită de dvs., a aceluiaşi autor. Drescher lasă nebăgat în seamă ocultismul, la construcţiile sale de atomi. De aceea l-am şi folosit numai pentru o comparaţie principială. [Rudolf Steiner a fost pe 4 şi 5 noiembrie 1908 pentru conferinţe la Hanovra şi se pare că a avut cu această ocazie o discuţie cu Hübbe-Schleiden, care era foarte preocupat de structurile atomilor.]

Referitor la culoarea pentagramei! Şi pentru dvs. va fi cea mai bună coloraţia următoarei figuri de pentagramă, pe care am lăsat să fie făcută pentru esoterişti în parte. Însă această reprezentare este complicată. Dacă este folosită *o* culoare, atunci cea mai eficace este cea a vârfului dinspre ☽ (violet spre roşu).

Şarpele este reprezentat cel mai bine în galbenul pe care îl găsiţi la pentagrama şi hexagrama ☿.

Sigiliu Crucea cu trandafiri fundal albastru – cruce neagră – *şapte stele* (la München trebuia să fie exoteric 8 pentru esoteric 7). [Se referă la sigiliul Crucii cu trandafiri dat pentru prima oară de Rudolf Steiner pentru Congresul de la München. A se vedea *Bilder okkulter Siegel und Säulen. Der Münchner Kongreß Pfingsten 1907 und seine Auswirkungen* (***Imagini de sigilii oculte şi coloane. Congresul de la München de Rusalii 1907 şi efectele sale***), GA 284/85.]

Ordonare

Scuzaţi scurtimea; este timpul de plecare. De aceea numai cel mai cordial, cel mai prietenesc cu totul al dvs.

Dr. Rudolf Steiner

Către Anna R. Minsloff în Rusia
Berlin, 16 noiembrie 1908

Foarte draga mea domnişoară Minsloff!

Din dragele dvs. scrisori reiese că tocmai la acest moment consideraţi necesară călătoria mea în Rusia. Ei bine, puteţi să fiţi convinsă că voi face de fiecare dată tot ce este posibil, pentru a susţine la dvs. chestiunea căreia îi slujim. şi acum aş fi dispus să depăşesc piedici, dacă chestiunile nu ar fi aşa, că tocmai în clipa de faţă călătoria mea în Rusia nu ar folosi, ci ar *dăuna* dacă ar fi aranjată aşa cum ar trebui să fie aranjată acum. Iar dauna ar fi cu atât mai mare, cu cât o călătorie la un moment de mai târziu va

aduce mult folos. Pe acesta ni-l luăm însă noi înşine, dacă acum, la momentul defavorabil, facem ceva ce nu ar putea fi nimic decât o lovitură în apă. Există multe motive care vorbesc pentru toate acestea. Mai întâi cel esenţial: *Puterile care veghează deasupra mişcării spirituale desemnează un moment de mai târziu drept cel în care are de început misiunea teosofică la dvs.* Căci aceasta trebuie să stea în Rusia pe un teren ştiinţific solid, altfel rămâne neroditoare.

În al doilea rând, călătoria mea la momentul actual poate să provoace doar neînţelegeri. Mai ales neînţelegeri în Societatea Teosofică. Acolo avem însă deja destule neînţelegeri. Este vorba de faptul că într-un timp nu foarte îndepărtat vom sta în Societatea Teosofică în faţa unor situaţii cu totul noi. Aceste chestiuni le-am determina într-un mod nefavorabil dacă am aranja acum călătoria mea în aşa fel, încât aş conferenţia în Rusia ca şi chemat de oponenţi ai Secţiunii teosofice ruseşti. Atunci am avea totul, chiar şi în Adyar, împotriva noastră. Însă pentru noi contează totuşi *lucrul*, iar acestuia îi dăunăm dacă am fi percepuţi ca oponenţi împotriva Secţiunii ruseşti. *Acum* ar fi chiar necesar, ca *înaintea* venirii mele în Rusia, eu *ar trebui* să cer, pentru a nu dăuna lucrului, ca *toţi* membrii noştri germani să intre în Secţiunea rusească. Atunci, dacă aş fi chemat de un grup de membri ruseşti ai Secţiunii, nu ar fi nimic de obiectat *în exterior* împotriva venirii mele; *în interior* ar rămâne însă momentul actual, totuşi, cât de nefavorabil posibil. Dacă dvs. intraţi în Secţiunea rusească sau nu, în acest fapt eu nu o să vă influenţez *niciodată*. Relaţia dvs. şi a tovarăşilor dvs. faţă de mine nu se va modifica deloc, fie că sunteţi membră a Secţiunii germane sau a celei ruseşti. Este vorba doar ca în *lucru* să mergeţi pe drumul care vă corespunde dvs. Iar acesta constă în faptul de a pregăti la dvs. un lucru teosofic care stă pe un fond solid, care se dă la o parte din drumul oricărui diletantism teosofic şi ţine cont de dezvoltarea istorică a omenirii. De toate acestea aţi fost condusă, draga mea domnişoară Minsloff, în

toate demersurile dvs. de până acum. Bineînţeles că trebuie să rămână în seama dvs. felul în care vă comportaţi faţă de Secţiunea rusească nou-înfiinţată. În Adyar se pare că se crede că aş fi avut vreo influenţă asupra deciziilor dvs., în timp ce pur şi simplu aţi aflat doar singură că *această* Secţiune, cu *aceste* organizări nu corespunde cu condiţiile ruseşti.

Dar fie că este Secţiune sau nu: lucrurile merg pe cursul lor, aşa cum *trebuie* să meargă conform necesităţilor spirituale. La toate deciziile pe care le luaţi va trebui de altfel să vă puneţi înainte mereu întrebarea: Se află acţiunea în sensul necesităţilor spirituale? Pentru simple abstracţiuni, aşa cum sunt iubite în prezent în unele cercuri teosofice, timpurile sunt prea serioase astăzi.

Deci, cum am spus, lăsaţi situaţia Societăţii Teosofice şi în Rusia să [se] clarifice. Unele lucruri care se vor întâmpla în Societatea Teosofică în timpul ce urmează vor contribui la o asemenea clarificare. Va fi totuşi bine totul. Această scrisoare este *numai* pentru dvs.

Cel mai cordial şi cu fidelitate al dvs.
Dr. Rudolf Steiner

Către ... [adresant necunoscut]
[fără dată]

Mult onorate domnule doctor!

Alăturat v-am notat ce serveşte pentru început scopului discutat. Fac observaţia că descrierea unor asemenea exerciţii indică mereu numai un fel de direcţie; prin respectarea exerciţiului te găseşti apoi singur într-o anumită practică. Cu aceste premise pot să şi presupun că indicaţia schiţată este suficientă şi nu lasă nimic sub semnul întrebării.

Cu salut teos.
Dr. Rudolf Steiner
Berlin W, Motzstrasse 17

Adaos:

Mult onorate domnule doctor!

Pentru ţelul discutat este recomandabil următorul lucru:

Seara, după încheierea întregii lucrări a zilei, astfel încât nu intervin niciun fel de griji ale zilei etc. între acest exerciţiu şi adormire: umplerea întregului orizont de conştienţă cu un gând serios, preluat din concepţia despre lume, pe care îl cuprindem în puţine silabe.

De ex., să te gândeşti la viaţa sufletului lumii în sufletul uman, timp de câteva minute, astfel încât să treacă prin suflet gânduri concrete despre chestiune şi întreaga cugetare să aibă un caracter de dăruire. Nu gândim doar adevărurile; le *percepem*, le *simţim*. Le rezumăm apoi aşa:

Sufletul lumii în Eu

Asupra unei astfel de reprezentări – care este deci rezultatul final al unui şir de gânduri şi de sentimente – să se concentreze întreaga conştienţă; să se umple cu aceasta în aşa fel, încât orice altă gândire, simţire şi senzaţie să fie exclusă.

Apoi să se umple propria formă a trupului cu totul cu această reprezentare, prin faptul că, în gând, o lăsăm să alunece de la cap prin trup în picioare şi mâini. (Timp, aproximativ 10 min. pentru tot. Nu după ceas; după simţire.)

Poziţia corpului etc. este în sine indiferentă. Contează numai să te transpui într-o asemenea situaţie, în care nu poţi fi deviat prin nimic. Cu cât mai mult se poate apoi – fără a exagera lucrul – ţine ferm în suflet reverberaţia exerciţiului – fără alte reprezentări –, cu atât mai bine.

Dimineaţa, după trezire, să se repete întregul proces de exersare. Se poate continua acelaşi proces timp de multe zile – cel mai bine se înaintează dacă ai răbdare să lucrezi timp de săptămâni cu aceleaşi reprezentări – apoi îl variezi.

Reguli generale ale şcolii

Referitor la aceste reguli, vezi şi *Cerinţele generale* (*Exerciţiile secundare*) în GA 267; sau în ediţia specială ***Îndrumări pentru o educaţie esoterică***.

Regulile Şcolii Esoterice de Teosofie a T.S. pe timpul afilierii lui Rudolf Steiner

Traduse în germană de Mathilde Scholl

În timp ce cele „trei ţeluri" ale Societăţii Teosofice sunt general cunoscute, ea mai are încă un alt ţel, despre care nu se vorbeşte în public, şi anume de a fi un ajutor în dezvoltarea vieţii interioare a acelora dintre membrii ei care sunt mai serioşi şi mai dedicaţi, de a le indica drumul către „cărarea străvechi", şi anume corespunzător cu diferitele lor temperamente, atunci când se hotărăsc să înceapă o viaţă care este dedicată unor scopuri mai înalte. În lunga viaţă a fiecărui individ există un punct de cotitură în care se întoarce de la ţelurile obişnuite ale vieţii pământene: bunăstare, faimă, putere, şi încearcă să se găsească pe sine însuşi. Ţelurile numite pot să îl intereseze pe om în continuare, ba chiar să exercite o forţă de atracţie asupra lui, dar ele nu mai stau pe primul loc, iar în cazul unui conflict ar fi jertfite pentru scopurile mai înalte. A şti, a iubi sau a sluji, aşadar a păşi pe una din cele trei cărări, ale ştiinţei, dăruirii, slujirii, a devenit o necesitate imperioasă a vieţii, căreia toate celelalte îi sunt subordonate. Omul este decis să caute înainte de toate „împărăţia lui Dumnezeu şi a dreptăţii".

Pentru asemenea căutători serioşi şi oneşti îşi deschide şcoala Teosofiei porţile şi se străduieşte să-şi adapteze metodele la necesităţile acestor oameni. În acest scop ea oferă în prezent trei metode deosebite, corespunzător cu trei temperamente fundamental diferite, la care pot să fie adăugate şi altele în măsura în care este necesar, precum şi o metodă generală care poate să fie urmată de oricine nu vrea să se specializeze de la

început şi care serveşte ca fundament pe care poate fi construită mai târziu o disciplină specială. Există aşadar patru drumuri: disciplina generală; disciplina christic-gnostică sau a dedicării; disciplina pitagoreică sau intelectuală şi artistică; disciplina karmică sau a faptelor. Metodele sunt diferite, dar ţelul este mereu acelaşi – realizarea Dumnezeului din interior. Aceasta este adevărata înţelepciune, adevărata gnoză; este cunoaşterea directă a aspectului etern prin dezvăluirea fiinţei noastre eterne proprii, iar faptul că omul este în stare să facă acest lucru este esenţa propriu-zisă a teosofiei. Prin unitatea ţelurilor, toate aparţin de *o singură* şcoală esoterică, iar diversitatea metodelor slujeşte aceluiaşi ţel. Este necesar ca această unitate să fie menţinută, dacă şcoala este să îşi îndeplinească scopul ei, care formează inima Societăţii Teosofice. De aceea este de aşteptat din partea fiecărui membru ca el, deşi preferă propria sa metodă ca fiind pe măsura temperamentului său, să aducă pentru ceilalţi respect şi un sentiment frăţesc faţă de combatanţi, în care Dumnezeul interior caută de asemenea să se reveleze. Numai printr-o toleranţă atât de largă a inimii poate să fie menţinută unitatea şcolii, în timp ce se adaptează, prin aspectul cuprinzător al caracterului ei, la extinderea ce devine tot mai mare a Societăţii Teosofice.

Şcoala esoterică are două secţii. Prima constă în Ordinul încercării, al ascultătorilor. A doua constă din membrii care au depus un angajament; ea este împărţită în grade. Trecerea de la un grad la altul depinde de progresul făcut şi este decisă de secretarul corespondent al Secţiei, care se foloseşte de un raport de la Sub-Warden (conducătorul de grup) al candidatului.

De la nou-venit nu se cere niciun angajament, în afară de promisiunea de a da hârtiile înapoi, la cerere, şi a le considera încredinţate privat atâta timp cât sunt în posesia lui, precum şi după aceea. Nerespectarea acestei promisiuni, dacă devine cunoscută pe plan fizic, are drept urmare excluderea, iar dacă nu devine publică, nimiceşte orice progres interior.

După doi ani în Ordinul de încercare şi după ce candidatul a dovedit că este suficient de familiarizat cu învăţătura teosofică, el poate obţine permisiunea de a depune un angajament. Pentru a deveni părtaş la acest privilegiu, el trebuie să fi dovedit străduanie serioasă şi dedicare în studiu şi în viaţa practică, prin care se face demn să devină un membru angajat; şi trebuie să aibă recomandarea conducătorului său de grup către secretarul corespondent.

Angajamentul nu este permis să fie depus înainte ca respectivul candidat să fi petrecut cel puţin doi ani în Ordinul de încercare, el poate însă să şi rămână în acest Ordin după ce l-a depus şi trebuie să rămână în acesta până ce este pregătit pentru studiile gradului următor. Permisiunea de a depune un angajament presupune fermitate de caracter, precum şi o anumită treaptă în cunoaştere şi în meditaţie, iar membrii angajaţi au permisiunea să asiste la anumite adunări ale Şcolii, de la care sunt excluşi cei neangajaţi.

Intrarea într-o disciplină are loc pe calea încercării, pentru a-i face posibilă candidatului judecata despre faptul că metoda aplicată îi corespunde temperamentului său. Detaliile metodelor se găsesc în paginile următoare, unde sunt date îndrumări pentru fiecare dintre ele. Aceste foi le sunt transmise candidaţilor pentru un timp de şase luni, timp în care studiază metodele generale şi cele speciale, lecturile şi meditaţiile şi se pot decide ce cărare vor să urmeze. Candidatul ar trebui să îi dedice fiecărei discipline o lună de practică zilnică, iar efectul spiritual, de sentiment şi fizic pe care îl exercită ea asupra lui să îl noteze cu grijă. A cincea şi a şasea lună ar trebui să servească pentru a împrospăta lucrul lunilor anterioare, până la decizia luată cu grijă, privind drumul care ar fi de ales.

În tot acest timp se consideră că elevul aparţine de clasa candi daţilor Ordinului de încercare. El poate să asiste la adunări ale fiecărui grup la care îi permite respectivul conducător de

grup. Informaţii despre adunările de grupuri i le dă secretarul corespondent.

La sfârşitul celor şase luni, candidatul poate să îşi desemneze disciplina şi să se anunţe la secretarul corespondent pentru admitere. El este atunci solicitat să scrie de mână şi să semneze următoarea promisiune:

Eu promit să nu îi arăt nimănui din afara E.S. vreun document al Ordinului de încercare al E.S., precum şi să urmez regulile disciplinei ... în care intru acum. Promit, de asemenea, să îi dau înapoi Capului şcolii înspre exterior sau reprezentantului său, la cerere, documentele primite.

Nume .....
Adresă .....
Dată .....
Vârstă .....
Religie .....
Castă, biserică sau sectă .....
Căsătorit sau necăsătorit .....

Regulile Ordinului formează un întreg, dar cel care învaţă trebuie să le urmeze în meditaţia sa pe cele care corespund cu disciplina sa. El poate să adauge de la sine reguli care sunt pe măsura lui, dar nu este permis să lase deoparte nici una.

La sfârşitul perioadei sale de încercare de doi ani, el are permisiunea de a alege o altă disciplină, trebuie însă în acest caz să înceapă din nou şi iarăşi să lucreze douăsprezece luni în disciplina nou aleasă, până ce poate să intre în primul grad sau să depună angajamentul şcolii. El are nevoie şi de o recomandare de la secretarul disciplinei la care renunţă.

Liniile directoare generale se găsesc în regulile disciplinelor de testare în parte, cu detalii şi extinderi suplimentare, în funcţie de progresele realizate. Cu totul, în general, urmează disciplina generală vechea metodă hindusă şi budistă de stăpânire a corpului prin prescripţii de dietă, a

mişcărilor sufleteşti printr-o reglementare de bună voie a acestora, a capacităţii de gândire prin meditaţii prescrise, care duc la practica din yoga; disciplina christic-gnostică sau a dedicaţiei conduce apostolii săi la iluminarea prin rugăciuni, prin meditaţii făcute cu dăruire, încercare de sine, studiu şi postire ocazională; disciplina pitagoreică educă prin tăcere, adâncire de sine în meditaţie, contemplarea a ceea ce este bun şi frumos, studiul ideilor şi al adevăratei „matematici şi muzici"; disciplina karmică sau a faptelor cere acte de jertfă reglementate şi muncă altruistă severă, antrenarea voinţei pentru subordonare şi spre colaborare şi a corpului pentru disponibilitate permanentă, trează. Ele toate formează o singură cărare în principal, cu diferenţe la fiecare în parte. Nu ar fi nevoie de fapt să fie menţionat că învăţăturile mai profunde sunt date doar de învăţătorul individual către elevul individual şi că ajutorul pe care îl acordă şcoala este pregătire pentru cărarea de încercare.

Reguli ale disciplinei generale, resp. raja-yoga

1. Apartenentul la Şcoală trebuie să se trezească la o anumită oră (corespunzător cu sănătatea lui şi cu condiţiile familiale) şi, după ce s-a îmbăiat, să se dedice meditaţiei înainte să fi consumat alimente.

2. Fiecare apartenent la Şcoală trebuie să se dedice, cel puţin un sfert de oră, meditaţiei care i-a fost dată; la amiază trebuie să spună propoziţia care îi este predată; înainte să meargă la culcare trebuie să facă o retrospectivă a zilei şi să supună propriul său comportament la o judecată.

3. Fiecare apartenent la Şcoală trebuie, cel puţin o jumătate de oră pe zi, să studieze o carte din lista alăturată.

4. Fiecare apartenent la Şcoală trebuie să aparţină de o grupare locală sau să fie afiliat la ea prin corespondenţă şi trebuie să participe la lucrările care sunt decise de grup. Grupul este coordonat de un Sub-Warden (conducător de grup).

5. Grupul trebuie să se adune la anumite momente, care sunt desemnate de Sub-Warden, iar membrii din localitate trebuie să participe regulat, resp. în cazul absenţei inevitabile să se scuze în scris. Sub-Warden ţine o listă de prezenţă. Membrii prin corespondenţă trebuie să stea în legătură cu un participant la grup, care îi ţine la curent cu chestiunile de interes, precum şi cu deciziile care sunt luate.

6. Fiecare apartenent la Şcoală trebuie să ţină un jurnal despre respectarea din partea sa a regulilor 2 şi 3 şi trebuie să îi dea Sub-Warden-ului o adeverinţă scrisă la prima adunare din lună, că a urmat regulile sau, dacă nu a fost cazul, ce omisiuni a făcut şi din ce motiv. Elevii neglijenţi sunt îndemnaţi după trei avertismente să dea înapoi hârtiile lor şi nu mai sunt consideraţi membri ai şcolii.

7. Privitor la dietă: vinul, în general toate băuturile alcoolice, precum şi orice droguri narcotice sau otrăvitoare sunt absolut strict interzise. Dacă nu este respectat acest lucru, nu există progres şi strădaniile învăţătorului, ca şi cele ale elevului sunt inutile. Toate asemenea substanţe au un efect de-a dreptul nimicitor asupra raţiunii şi îndeosebi asupra glandei pineale.

8. Carnea nu este interzisă, dar când elevul poate să se descurce fără ea se recomandă să se renunţe la ea. Abţinerea de la carne şi peşte este obligatorie începând de la primul grad. Mâncatul cărnii întăreşte natura pasională şi necesitatea de a acumula posesiuni şi îngreunează lupta cu natura inferioară a omului.

9. Ascultătorul, numit Shrâvaka în această disciplină, trebuie să îi dovedească Sub-Warden-ului său o cunoaştere suficientă a două cărţi dintre cele prescrise pentru studiu, înainte să poată urca în primul grad.

Reguli ale disciplinei generale, resp. raja-yoga

1. Pentru toate înscrisurile trebuie să fie confirmată primirea neîntârziat. Cuvântul „primit" pe o carte poştală, cu iniţialele elevului, este suficient.

2. Elevii trebuie să păstreze toate hârtiile într-o cutie închisă, care serveşte doar pentru acest scop, şi să aibă grijă ca această cutie să fie trimisă, în caz de deces, la secretarul disciplinei lor; către Sub-Warden-ul grupului lor trebuie să comunice cu privire la dispoziţiile lor corespunzătoare.

3. Cine vrea să se retragă dintr-o disciplină poate să solicite să fie şters numele său din lista de membri printr-o cerere scrisă adresată secretarului disciplinei, precum şi prin indicarea acelei discipline în care vrea să treacă.

4. Cine vrea să iasă dintr-un Ordin trebuie să îi comunice acest lucru secretarului disciplinei şi să dea înapoi toate hârtiile.

5. fiecare schimbare de adresă trebuie comunicată imediat secretariatului disciplinei, de asemenea trebuie să i se dea de veste Sub-Warden-ului grupului local.

Practica zilnică a lui Shrâvaka

Shrâvaka ar trebui să aibă zilnic în faţa ochilor faptul că ţelul cel mai nemijlocit al vieţii sale este intrarea pe drumul şcolirii. Cu acest scop el caută să dobândească control asupra gândurilor sale şi să ducă o viaţă curată.

Cel puţin de trei ori pe zi ar trebui să cheme la ordine spiritul rătăcitor şi să ţină în faţa lui idealul său; aceste trei puncte fixe ar trebui să fie: meditaţia de dimineaţă, la amiază, seara înainte de culcare.

Meditaţia: Aşează-te cu picioarele încrucişate pe podea sau pe un scaun scund, cu cele două palme în jos, pe genunchi. Spatele drept, nu strâmb, ochii închişi. Spune lent versul care a fost imprimat în memorie în seara dinainte; gândeşte-te la el, încearcă să îi cercetezi sensul şi nu lăsa spiritul să devieze

asupra altui lucru; dacă o face totuşi, adu-l înapoi şi fixează-l pe vers. fă asta timp de cinci minute. Îndreaptă apoi gândurile tale asupra Sinei supreme în calitate de Dumnezeu aflat în afara ta şi în tine, şi imprimă-ţi faptul că eşti una cu el; spune pentru aceasta: „Mai strălucitoare decât Soarele, mai curată decât zăpada, mai fină decât eterul este Sinea, spiritul în inima mea. Această Sine sunt eu. Eu sunt această Sine." şi aceasta timp de cinci minute. Îndreaptă gândurile tale apoi asupra omului desăvârşit, asupra Maestrului, strălucind de iubire şi frumuseţe dumnezeiească; gândeşte-l ca întrupare a virtuţii lunii. Presupunând că această virtute ar fi „compasiune", reprezintă-ţi cum s-ar exprima acest lucru în comportamentul tău şi încheie cu dorinţa serioasă: „fie ca eu, prin compasiune faţă de toate fiinţele, să mă pregătesc pentru a deveni elev al LUI, care este el însuşi compasiunea." şi pentru aceasta cinci minute. Dacă există posibilitatea de a medita o jumătate de oră, duratele de timp pot fi şi dublate.

La amiază: În jurul amiezii adună-ţi gândurile şi fixează-le asupra reprezentării că nu eşti nici corpul tău, nici spiritul tău, ci omul spiritual. Repetă: „Mai strălucitoare decât Soarele" etc.

Înainte de a merge la culcare: Lasă să treacă pe lângă tine evenimentele zilei, cu atenţie deosebită asupra gândurilor tale, dorinţelor tale şi asupra efectului comportamentului tău asupra stării de bine din mediul tău. Memorează versul pentru meditaţia de dimineaţă a zilei următoare.

Angajamentul pentru Şcoala Esoterică de Teosofie
Pledge of the School

I pledge myself to endeavour to make Theosophy a living power in my life, and to support the Theosophical movement before the world.

I pledge myself to maintain a constant struggle against my lower nature, to abstain from untruthful and injurious speech, and to be charitable to the weakness of others.

I pledge myself to do all in my power, by study and otherwise, to fit myself to help and teach others.

To all this I pledge my word of honour, invokind my Higher Self.

Name .....

Redare în limba germană după un suport de text manuscris al lui Rudolf Steiner. Nr. arhivă 3211

Eu mă angajez să mă străduiesc să fac din teosofie o putere vie în viaţa mea şi să întăresc mişcarea teosofică din lume.

Eu mă angajez să păstrez o severitate constantă împotriva naturii mele inferioare, să mă ţin departe de vorbirea neadevărată şi nedreaptă şi să mă comport iubitor faţă de slăbiciunile altora.

Mă angajez să fac tot ce stă în puterea mea, ca prin studiu şi în alt mod să mă duc înainte pe mine însumi şi să-i instruiesc pe alţii.

Pentru aceasta îmi dau cuvântul de onoare, cu apel la Sinea mea superioară.

Prima dintre regulile date de Rudolf Steiner, din anul 1904

Anexă la scrisoarea către Amalie Wagner din 2 august 1904 Manuscrisul original nu s-a păstrat.

Confidenţial E.S.T. Ordinul Shrâvaka Meditaţie din însărcinarea Capului şcolii

I. Reguli

1. În fiecare dimineaţă, pe cât se poate înainte de a fi consumat vreun aliment, trebuie parcursă o meditaţie. Genul meditaţiei este determinat de Arch-Warden.

2. Seara, înainte de a adormi, trebuie să fie repetat în gând un aforism care este indicat de Arch-Warden şi apoi făcută o scurtă retrospectivă asupra trăirilor zilei.

3. Trebuie folosit zilnic un sfert de oră pentru studiul unei cărţi care este desemnată de conducerea Şcolii.

4. Tot la 14 zile trebuie să îi fie indicat Arch-Warden-ului dacă au fost efectuate exerciţiile zilnice sau, dacă nu este cazul, din ce motiv nu au fost efectuate.

5. Shrâvaka trebuie să îşi procure un carnet de notiţe şi să scrie în acesta în fiecare zi dacă a făcut exerciţiile.

6. Consumul oricărui fel de băuturi alcoolice este interzis pentru Shrâvaka, deoarece acestea acţionează dăunător asupra creierului şi îndeosebi asupra acelui organ care duce la cunoaşterea spirituală. Fără respectările acestei reguli sunt în zadar toate strădaniile, atât ale învăţătorului, cât şi ale lui Shrâvaka. Numai când medicul prescrie băuturi alcoolice se poate face o excepţie.

7. Abţinerea de la consumul de carne nu este cerută, însă se atrage atenţia asupra faptului că abţinerea uşurează lupta împotriva naturii umane inferioare. Modificări de dietă de orice gen trebuie realizate cu cea mai mare precauţie.

II. Reguli administrative

1. Anunţarea recepţionării hârtiilor etc. primite.
2. Păstrarea în cutie încuiată etc.
3. Înapoierea la ieşire
4. Anunţarea schimbării domiciliului.

III. Promisiune

(Este de copiat şi de trimis semnat cu numele întreg şi adresa către Arch-Warden)

Eu îmi dau cuvântul de onoare că am citit cu grijă regulile Ordinului şi că mă voi strădui să le respect cu exactitate. De asemenea, promit ca nimănui altcuiva, care nu aparţine de

şcoală, să nu îi arăt vreuna dintre hârtiile sau cărţile care îmi sunt date cu menţiunea „confidenţial, eliberate de capul E.S.T.”

De asemenea, promit că la solicitare voi da înapoi toate hârtiile către conducerea şcolii.

Vârstă:..... Nume:..... Religie:..... Adresă:.....

Anexă manuscrisă la scrisoarea către Michael Bauer din 14 august 1904. Coperta poartă înscrisul:

Confidenţial. Din însărcinarea Capului şcolii E.S.T (Esoterische Theosophische Schule) (şcoala Teosofică Esoterică)

Reguli ale Ordinului Shrâvaka

1. Fiecare membru trebuie să cultive o *meditaţie* la o anumită oră a dimineţii (după cum este compatibil cu sănătatea sa şi cu îndatoririle sale), şi anume înainte să fi consumat vreun aliment.

2. Fiecare membru trebuie să cultive înainte de a merge la culcare un sfert de oră de meditaţie în modul următor: a) trebuie să ridice gândul la Sinea superioară prin faptul că liniştit, în reprezentare, vizualizează o propoziţie anume; b) ţine o retrospectivă asupra experienţelor şi acţiunilor zilei.

3. Fiecare membru trebuie să folosească o jumătate de oră din zi pentru studiul unei cărţi serioase, care este aleasă pentru el de Şcoală.

4. Fiecare membru trebuie să îşi procure un carnet de notiţe, în care [notează] zi de zi – foarte pe scurt – dacă a meditat şi, în caz că nu a efectuat meditaţia, din ce motive. Trebuie făcut tot la 14 zile o comunicare către conducătorul secţiei respective despre succesul meditaţiei. Membrii neglijenţi sunt solicitaţi după trei avertismente să părăsească Ordinul şi trebuie să dea înapoi hârtiile lor.

5. Membrii trebuie să se abţină de la toate băuturile ce conţin alcool, cu excepţia cazului în care acestea îi sunt prescrise

de un medic. Asemenea băuturi au efect nefavorabil asupra creierului şi îndeosebi asupra acelor organe care slujesc la formarea vieţii spirituale. Consumul de carne nu este interzis, dar se atrage atenţia asupra faptului că este mai bine să nu se mănânce carne, pentru că astfel devine mai uşoară lupta împotriva naturii inferioare.

Suport de text, probabil, pentru primele Reguli emise hectografiat 1904. După două file manuscrise, cu o copertă, nr. arhivă 3023-25. Coperta poartă înscrisul:

Confidenţial. În numele Capului Şcolii. Ordinul Shrâvaka al E.S.T. Reguli. Transmise prin dr. Rudolf Steiner, Arch-Warden E.S.T. pentru Germania, Austria şi Elveţia germană.

1. Fiecare elev trebuie să se trezească la o oră stabilită (de el însuşi), care este de pus în acord cu sănătatea şi cu îndatoririle sale de familie, iar după ce s-a spălat, înainte să fi consumat vreun aliment, să desfăşoare o meditaţie.

2. Elevul trebuie să folosească pentru această meditaţie atâta timp cât poate, pentru a o desfăşura intens şi nederanjat. (Timp mediu aproximativ 15 minute.)

3. Elevul trebuie să utilizeze câteva minute înainte de adormire pentru o retrospectivă a zilei.

4. Elevul trebuie să se dedice unei lecturi, dacă i se desemnează una de către Şcoală.

5. Elevul trebuie să ţină un carnet de notiţe în care însemnează zilnic felul în care se simte împăcat cu respectarea regulilor 1, 2, 3.

Elevul trebuie să se adune cu alţi membri ai şcolii într-un grup, atunci când conducătorul şcolii prevede acest lucru. [Grupuri regionale, care erau conduse de un aşa-numit „Sub-Warden", existau de asemenea sub Rudolf Steiner. De exemplu, în Nürnberg sub Michael Bauer (vezi scrisoarea lui Rudolf Steiner către el, din 4 august 1907), de asemenea, în Stuttgart

sub Adolf Arenson care, conform mărturiei sale, a fost numit în 1906 de către Rudolf Steiner şi a ţinut şi adunări.]

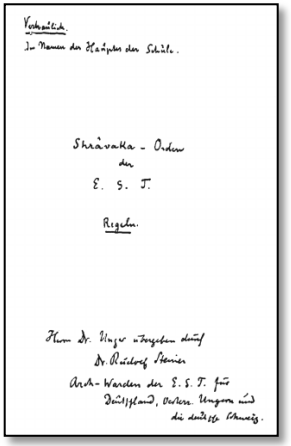
6. Consumul de băuturi alcoolice este strict exclus deoarece, conform experienţelor oculte, un astfel de consum distruge organele spirituale şi face imposibile orice strădanii ale elevilor şi ale conducătorului. O excepţie ar putea fi făcută doar în urma unei prescripţii medicale.

7. Consumul de carne nu este exclus, însă elevul va afla, la abţinerea de la consumul acesteia, că i se uşurează lupta împotriva principiilor sale inferioare.

Referitor la pagina următoare (manuscris):

Prima pagină din Regulile manuscrise care i-au fost transmise personal lui Carl Unger în Stuttgart, nr. arhivă 6851-53. Formularea este aceeaşi ca şi precedenta. Apoi urmează meditaţia (aceeaşi ca şi la prima scrisoare circulară din 5 iunie 1905), cu îndrumarea „Începere 14 decembrie 1904".

(Confidenţial / În numele Capului Şcolii / Ordinul Shrâvaka / al / E.S.T. / Reguli / Predate domnului dr. Unger prin / dr. Rudolf Steiner / Arch-Warden al E.S.T pentru / Germania, Austro-Ungaria şi / Elveţia germană)

Vertraulich.
Im Namen des Hauptes der Schule.

Shrâvaka - Orden
der
E. S. T.

Regeln.

Herrn Dr. Unger übergeben durch
Dr. Rudolf Steiner
Arch-Warden der E. S. T. für
Deutschland, Austria Ungarn und
die deutsche Schweiz.

Prima scrisoare-circulară, trimisă hectografiat, pe 5 iunie 1905 [Înscris în carnetul de notiţe (nr. arhivă 124): „5.VI.05 Comunic. Esot. I trimisă la 8 membri."] **Pe şapte foi manuscrise nedatate (nr. arhivă 4407-13). Pagina de titlu sună astfel:**

Confidenţial. Primele Reguli ale şcolii Esoterice ale S.T. Din însărcinarea Capului şcolii.

Şcoala Esoterică a Teosofiei

În timp ce cele „trei ţeluri" ale Societăţii Teosofice sunt general cunoscute, ea mai are încă un alt ţel, despre care nu se vorbeşte în public, şi anume de a fi un ajutor în dezvoltarea vieţii interioare a acelora dintre membrii ei care sunt mai serioşi şi mai dedicaţi, de a le indica drumul către „cărarea strâmtă, veche", care îi duce la domeniile mai înalte ale existenţei.

Prin acest ţel, Şcoala esoterică este inima Societăţii Teosofice. Şcoala este împărţită în grade.

Primul grad constă din Ordinul încercării; este primul grad, după aceea urmează al doilea ş.a.m.d.

Cel care intră nou, vine în Ordinul încercării. El nu are încă de depus un angajament, doar să facă promisiunea că va înapoia hârtiile sale dacă va fi solicitat să o facă şi să le considere o chestiune despre care se vorbeşte doar cu membri ai şcolii.

Celor care intră în şcoală le va fi înmânată pe parcursul următoarelor trei săptămâni o descriere a organizării şcolii în continuare. Aici însă se vorbeşte pentru început de sarcinile imediat următoare, prin care cel care se află pe cărarea încercării ajunge la ţelurile lui. Aceste îndrumări sunt valabile deocamdată pentru primele două luni. După trecerea acestora are loc îndrumarea următoare. Trebuie să se rămână cel puţin douăsprezece luni pe cărarea de încercare. Apoi poate să aibă lor ridicarea în primul grad.

Se ating ţelurile cărării de încercare mai întâi prin observarea unei „reguli zilnice". Ea constă din următoarele:

Apartenentul la şcoală trebuie să se trezească la o anumită oră şi, înainte de a fi consumat vreo hrană, să cultive o meditaţie. Ora pentru aceasta nu este determinată de şcoală. Fiecare trebuie să şi-o stabilească singur, dar apoi să o respecte cu stricteţe. Numai prin configurarea regulată (ritmică) a vieţii poate omul să se includă în ritmul universului şi să imite pe această cale legile dumnezeieşti ale acestui univers însuşi. În această reproducere a marilor legi ale lumii se află însă posibilitatea de a ajunge la existenţa superioară.

1. Meditaţia de dimineaţă are de început cu faptul că cel aflat pe cărarea încercării caută o adunare deplină în sine însuşi, astfel încât în timpul desemnat pentru această adunare nu aude, nu vede etc. nimic din exterior şi nici nu îşi aduce aminte de nimic din viaţa obişnuită. Pentru început trebuie să-şi îndrepte, într-o astfel de linişte, gândurile către dumnezeiescul din cosmos. Iar apoi trebuie să-şi clarifice faptul că Sinea proprie este una cu acest cosmos. În acest scop trebuie să-şi spună în sufletul lui, în stare de deplină concentrare, [următoarele] cuvinte. Aceste cuvinte trebuie să se adreseze nu numai raţiunii, ci întregului om; ele trebuie să fie o deplină trăire interioară:

Mai strălucitoare decât Soarele,
Mai curată decât zăpada,
Mai fină decât eterul
Este Sinea
Spiritul în inima mea.
Această Sine sunt eu
Eu sunt această Sine.

2. După ce s-a încheiat cu asta, să se concentreze asupra uneia din propoziţiile din *Licht auf dem Weg* (Lumină pe cărare), şi anume primele 14 zile asupra

„Înainte ca ochiul să poată vedea, trebuie să se dezobişnuiască de lacrimi", următoarele 14 zile asupra:

„Înainte ca urechea să poată auzi, trebuie să îi dispară sensibilitatea", alte 14 zile asupra:

„Înainte ca glasul să poată vorbi în faţa maeştrilor, el trebuie să se dezveţe de a răni”, alte 14 zile asupra:

„Înainte ca în faţa lor să poată sta sufletul, sângele inimii lui trebuie să ude picioarele”.

Nu este vorba de a se specula despre propoziţii, ci de a se *trăi* în interior câteva minute cu ele, de a se adânci în ele iubitor.

3. După ce a fost încheiat şi acest lucru, fiecare trebuie să îndrepte gândurile spre ceea ce este pentru el dumnezeirea. El trebuie să se dăruiască cu *deplină devoţiune* către acest dumnezeiesc. Această a treia parte trebuie să fie un fel de dăruire *a sentimentului* către ceea ce admite ca fiind Dumnezeul lui.

Întreaga meditaţie ar trebui să dureze cam 15 minute. Este de observat cu severitate ca în timpul meditaţiei să fie deplin *treaz*, să nu se cadă într-o stare de estompare a conştienţei.

4. Seara înainte de adormire a se arunca o privire retrospectivă timp de 3-4 minute asupra trăirilor zilei. A se întreba referitor la ce s-a *trăit*, dacă s-a tras suficient folos din aceasta; iar faţă de ceea ce s-a *făcut*, a se întreba dacă nu s-ar fi putut face mai bine. Aşa să se devină pentru sine însuşi *judecător* obiectiv. Nu părerea de rău trebuie dezvoltată. Aceasta este lipsită de valoare pentru propria personalitate şi pentru lume. Noi trebuie să *învăţăm* în fiecare zi din trecutul nostru pentru viitorul nostru şi astfel să facem din viaţă o lecţie. În aceasta constă întreaga evoluţie. Privirea retrospectivă este de ţinut aşa, încât se începe cu ultimele trăiri de seara şi se înaintează către dimineaţă (mergând înapoi).

5. Trebuie ţinut un carnet de notiţe, în care zilnic se notează cu câteva cuvinte felul în care a reuşit meditaţia de dimineaţă şi meditaţia de seară şi din care, la solicitare, se transmite conducătorului şcolii cu privire la progresele sale.

6. Consumul de băuturi alcoolice este incompatibil cu sarcinile meditaţiei.

7. Abţinerea de la alimente cu carne *nu* este dată ca regulă, dar e recomandată pentru că stimulează atingerea ţelurilor Şcolii esoterice.

Altele în următoarele trei săptămâni. [Nu este cunoscut.]

A doua scrisoare-circulară cu reguli către toţi elevii esoterici. După un suport de text manuscris

Berlin, 17 octombrie 1906

Confidenţial!

Tuturor celor care m-au abordat pentru a căuta educaţia lor esoterică, să le fie comunicate următoarele, cu cele mai bune salutări „în spirit şi în adevăr". [Aşa-numitele „exerciţii secundare", vezi ***Îndrumări pentru o educaţie esoterică.***]

Această comunicare conţine lucruri din a căror respectare trebuie să îşi facă o obligaţie oricine tinde către o dezvoltare esoterică. Ele nu aparţin de meditaţia propriu-zisă, ci trebuie să fie cultivate în afara acesteia. Chestiunea este de înţeles aşa, că educaţia esoterică numai atunci este *îndreptăţită*, când în acelaşi timp sunt puse aceste cerinţe de către elev către sine însuşi. Un succes bun numai în *acest* caz poate să fie realizat.

În acelaşi timp, trebuie să fie atrasă aici atenţia asupra faptului că pentru educaţia esoterică este necesară răbdarea. Să nu creadă nimeni că succesul său va fi mai mare dacă îşi doreşte noi îndrumări sau le cere. Fiecare să rămână energic la îndrumările care i-au fost date odată; să le repete tot mereu iarăşi şi iarăşi, până ce primeşte unele noi. Nimeni care are *realmente* nevoie de ceva nu va rămâne nebăgat în seamă la timpul potrivit. faptul că se exersează răbdare în acest lucru, de aceasta depind multe.

Îndeosebi despre ceea ce observă sau crede că observă elevul ca neregularităţi în starea sa sufletească şi trupească, ca urmare a exerciţiilor, să îmi relateze imediat. De asemenea, despre tot ce are nevoie în rest ca sfat sau sprijin sufletesc.

Alte trimieri necesare vor urma la timpul potrivit. Dacă totul este observat corect, Maeştrii adevărului vor conduce drumul elevului.

În asemenea sens Dr. Rudolf Steiner
Berlin, Motzstrasse 17

ANEXĂ

În următoarele însemnări se pare că este vorba de proiecte pentru o scriere despre Şcoala Esoterică, ce nu a fost însă realizată.

Manuscris nedatat, nr. arhivă 3220

1. Şcoala vorbeşte: Indicând asupra faptului că omul *nu* se găseşte în existenţa senzorială.
2. Şcoala vorbeşte despre lumea de cunoaştere ca despre una ce este intermediată de un mesager spiritual.
3. Şcoala vorbeşte despre cuvântul creat de spirit.
4. Şcoala arată cum trebuie omul să depăşească în el duşmanii cunoaşterii. –

Manuscris nedatat, nr. arhivă 3196/97
În faţa porţii Şcolii

Învăţător:	Ce vrei de la mine?
Elev:	Eu vreau să verific tot şi să păstrez ce este cel mai bun.
Învăţător:	Atunci nu ai ce căuta în *această* şcoală, căci atunci ştii deja care este norma pentru ce este cel mai bun.

În şcoala premergătoare

	I
Învăţător:	Ce vrei de la mine?
Elev:	Eu tind către adevăr.
Învăţător:	Atunci lasă-te încercat de adevăr; el va păstra ce este cel mai bun din tine.
	II
Învăţător:	Ce ai învăţat?
Elev:	Eu am învăţat să las adevărul să judece asupra mea.
Învăţător:	Atunci ştii ce este smerenia: *exerseaz*-o, până ce este cu totul a ta proprie.

Întrebare

Tinzi către cunoaşterea de sine? Aşa-numita ta Sine va însemna mâine pentru lume mai mult decât astăzi, dacă ai cunoscut-o?

1. Răspuns

Nu: dacă mâine nu eşti nimic altceva decât ce eşti astăzi şi cunoaşterea ta de mâine repetă doar existenţa ta de astăzi.

2. Răspuns

Da: dacă mâine eşti un altul decât eşti astăzi şi noua ta existenţă de mâine este efectul cunoaşterii tale de astăzi.

Teosofia este cunoaşterea Sinei dumnezeieşti din om; dar mulţi cred că sunt teosofi atunci când consideră propria lor Sine mică drept dumnezeiască.

Cunoaşterea de sine nu este în multe cazuri nimic altceva decât auto-oglindire egoistă.

Unii teosofi cred că recunosc în ei Sinea dumnezeiască; dar ei confundă doar mica lor Sine umană cu cea dumnezeiască.

Tu vrei să găseşti *Maestrul* doar în tine, nu în celălalt; cât de adânc eşti totuşi încâlcit în existenţa distinctă! Nu ştii oare că Sinea Conducătorului este Sinea ta!?

Se spune: Maeştrii sunt de găsit *peste tot*; acest lucru este cu siguranţă corect – dar dacă tu nu eşti *nicăieri*, nu îi poţi găsi în „Pestetot".

Despre ierarhia adepţilor
Manuscris nedatat, nr. arhivă 3207/08

De când rasa-rădăcină a ierarhiei adepţilor a coborât pe Pământ şi fiii negurii de foc au venit jos în calitate de învăţători ai omenirii, lumea nu a fost niciodată fără învăţători şi niciodată nu a lipsit vreo verigă în lanţul sfânt care începe la Unul Cel fără Nume, care este marele Iniţiator, şi care se încheie la elevii de jos, care se obligă în serviciul marii Loje pe unul din drumurile prescrise. Secţia încheietoare a ierarhiei, care îşi are începutul ei la primii, marii iniţiaţi, este formată din rândurile elevilor ştiinţei sfinte. Iar ca elevi sunt recunoscuţi aceştia, dacă intră în şcoală şi sunt admişi pe cărarea de încercare. Atunci li se dau primele instrucţiuni care îi ajută să facă primii paşi.

Într-o astfel de şcoală păşeşti tu astăzi ca membru ce se obligă, poarta cărării de încercare pluteşte deasupra ta şi se închide; noi te salutăm înăuntrul ei în numele Maeştrilor, care au acordat mijloacele pentru intrarea în templul în care este dată adevărata iniţiere şi către care trebuie să-ţi îndreptţi inima şi gândul în fiecare zi. Căci inutilă ar fi intrarea ta, dacă ea însăşi nu este deja primul pas pe cărarea de încercare. şi la ce foloseşte să păşeşti pe o cărare, pe care nu mergi până la capăt. Nu există aici nicio greutate pe care să nu ţi-o pregăteşti tu ţie însuţi; nu există nicio piedică pe care Dumnezeul din tine nu ar putea să o depăşească. Ascultă ce spune Maestrul nostru:

„O viaţă clară, un spirit deschis, o inimă curată, o raţiune serioasă, o concepţie spirituală care se deschide, înclinaţia frăţească faţă de fiecare coleg de instruire, disponibilitatea de a da şi a primi sfat şi îndrumare, un simţ loial pentru îndatorirea faţă de învăţător, supunerea de bunăvoie la cerinţele adevărului, încrederea faţă de învăţător şi credinţa că el este în posesia

adevărului; suportarea curajoasă a nedreptăţii personale, explicarea curajoasă a principiilor, o apărare fără reţinere a celor care sunt atacaţi pe nedrept şi o privire constantă pentru idealurile progresului uman şi ale desăvârşirii care sunt descrise de ştiinţa sfântă: acestea sunt stelele de aur pe drumul pe care trebuie să meargă cel ce învaţă către templul înţelepciunii."

Discuţie între maestru şi elev [În notiţe ale participanţilor transmise de la ora E.S. din Berlin din 5 iu 1908 se găseşte prezentată această discuţie ca provenind „din Cartea primordială a şcolii rosicruciene". Vezi ***Din conţinuturile orelor esoterice***, GA 266/I.]

Însemnare dintr-un carnet de notiţe din anul 1906, nr. arhivă 488

Vorbea elevul către *Maestru*:

Care este calea către viaţa în regnurile suprasensibilului, în care creează spiritele şi sufletele cunosc?

Vorbea *Maestrul*:

Dacă poţi să fii o vreme acolo unde niciuna din fiinţele dependente nu te atinge, atunci tu stai în creaţia spiritelor, dacă poţi să fii o vreme acolo, unde niciunul din simţurile care percep nu îţi vorbeşte, atunci cunoşti prin forţa sufletului.

Vorbea elevul către *Maestru*:

Unde este locul către care eu sunt îndrumat astfel?

Vorbea Maestrul:

Locul este în Eu; dar tu îl găseşti doar când Eul *tău* îl părăseşti, când tăcută e voinţa *ta* şi stinsă cugetarea *ta*; şi rostit „Eu vreau"-ul şi viu „Eu gândesc"-ul.

Vorbea elevul către *Maestru*:

Cum pot eu să rostesc: „Eu vreau", dacă tăcută e voinţa mea; cum pot eu să învigorez „Eu sunt"-ul, dacă stinsă e cugetarea mea?

Vorbea Maestrul:

Numai voinţa pe care *tu* nu o vrei revelează „Eu”; numai gândul pe care *tu* nu îl gândeşti vesteşte „Spiritul”.

Câteva exemple de exerciţii date individual

Despre esenţa exersării

Redactare pentru prof. dr. Hans Wohlbold, München, din anul 1917 Manuscrisul original nu este la dispoziţie.

Esenţa exersării constă din însuşirea acelei activităţi de reprezentare care poate ridica realitatea spirituală la nivel de cunoaştere. Esenţialul este că această activare a reprezentării este trăită independent de organizarea fizică. Este o chestiune de experienţă să ştii: acum observ cum pot să gândesc etc., fără ca obişnuitele condiţii ale reprezentării legate de trupesc să vorbească şi ele. Acest moment în timp apare pe parcursul exersării. Îndeosebi sfătuiesc:

1. Seara o reprezentare inversă a trăirilor zilei. Prin aceasta se face un prim pas, cu o reprezentare care nu se leagă de parcursul obişnuit al reprezentării. Reprezentarea devine mai liberă.

2. A se concentra în linişte deplină asupra unui conţinut de gândire scurt. Acela trebuie să fie *deplin limpede*, astfel încât nu sunt amestecate reminiscenţe inconştiente sau subconştiente de reprezentări etc., ci realmente rămânem cu conştienţa completă într-o activitate spirituală. Apoi lăsăm în conştienţă să cadă conţinutul de gândire şi căutăm să păstrăm energia, să rămânem scurt timp conştienţi, fără conţinut de gândire. Se aduce prin aceasta capacitatea de cunoaştere la acea energie liniştită care este necesară pentru a cuprinde spiritualul, care altfel ne cade într-o anumită măsură printre ochiurile gândirii obişnuite şi care datorită acestui fapt nu ajunge la conştienţă.

Exerciţiile 1 şi 2 sfătuiesc să fie făcute seara.

Dimineaţa este bine să se facă o concentrare de gândire asemănătoare cu 2. Aici poate reprezentarea imaginativă să joace bine un asemenea rol, cum am explicat principial cu exerciţiul rosicrucian din partea a 2-a din ***Ştiinţa ocultă***.

Pentru a câştiga liniştea necesară a concentrării de gânduri este bine să se facă cele 6 exerciţii (ca exerciţii ajutătoare), pe care le-am prezentat în partea a 2-a din cartea mea ***Ştiinţa ocultă***.

Sensul exersării constă parţial în producerea activării sufleteşti mai puternice decât cea obişnuită. Aşa cum la evenimentul din fizică, în puncte critice, în mod natural trece aspectul cantitativ într-unul calitativ, tot astfel potenţarea capacităţii obişnuite de gândire devine cea care poate să aibă drept obiect lumea spirituală.

Exerciţiu pentru Adolf Arenson, dat în Stuttgart la începutul lui aprilie 1904 Manuscris nr. arhivă 5299, 5300, 5301

I. În fiecare zi este de exersat o retrospectivă asupra trăirilor personalităţii în ziua aceea. Ţine în faţa sa însuşi cele mai importante experienţe pe care le-a făcut în timpul zilei, precum şi felul în care s-a comportat în cadrul lor. Toate acestea au loc din punctul de vedere că vrem să *învăţăm* de la viaţă. Cum pot să fac mai bine un lucru pe care l-am făcut astăzi? Asemenea întrebări ne aşezăm înainte. Nu ne facem prin asta obtuzi faţă de plăcere şi suferinţă. Dimpotrivă. Devenim mai fin perceptivi. Căci nu rămânem agăţaţi de grija şi părerea de rău pentru ceea ce am făcut, ci le transformăm pe acestea în intenţia de a face totul mai bine în viitor. Devenim propriul nostru constructor. Aşa cum acesta nu se pune şi se jeleşte plin de remuşcare că o casă pe care a construit-o nu este mai bună, ci evaluează experienţele pe care le face la lucrul mai puţin bun pentru o eventuală următoare construcţie, aşa procedează şi omul faţă de sine însuşi. În remuşcare şi grijă se scufundă personalitatea noastră, prin învăţare merge în sus. Părerea de rău şi grija nu

folosesc la nimic; timpul pe care îl irosim pentru ele trebuie să îl folosim pentru dezvoltarea noastră în sus. Tot acest lucru nu e nevoie să ia mai mult de 3-4 minute. Se adoarme apoi cu un Manas care a dobândit în el forţa de a se dezvolta în sus. Dacă pe lângă aceasta se mai poate lua o importantă intenţie pentru viaţă sau şi un gând bun pentru semeni, atunci este deosebit de bine. Prin aceasta suntem treptat ca şi metamorfozaţi, pentru că i-am dat lui Manas, care în somn este liber de toate barierele aspectului personal, un conţinut demn, care stimulează dezvoltarea.

II. Dimineaţa, ca primă lucrare de gândire a zilei:

a) Ridicare la propria Sine superioară, prin dedicare deplină asupra formulării: Eu sunt pornirea vie în învelişurile mele. Sinea mea superioară este curată precum cristalul cel mai curat.

b) Dedicare concentrată către un gând înalt. Cea mai bună este aici meditarea din Bhagavad-Gita, cap. III, Karma Yoga. Începând de la al treilea vers:

3. Aşa cum ţi-am spus deja, ... Tot numai câte *un vers*. Se rămâne 2 săptămâni la *un* vers. După două săptămâni se alege următorul ş.a.m.d. Aici trebuie ca, atât la această meditaţie, precum şi la ridicarea premergătoare către Sinea superioară, câmpul privirii conştienţei să fie cu totul *curat*. *Oricare* alt gând trebuie *cu totul* ţinut departe. Dacă apare unul, el trebuie îndepărtat cu toată forţa.

c) Dispoziţie devoţională faţă de ceea ce îţi este cel mai sfânt. (Universul creator, Dumnezeu etc., în funcţie de cum s-a învăţat, conform personalităţii proprii, să se preţuiască şi să se denumească ceea ce este suprem.) Pentru meditaţia de dimineaţă, 8-10 minute.

Răbdare şi anduranţă, seriozitate absolută sunt neapărat necesare. Trebuie să se ajungă în acea dispoziţie, că spiritul percepe această meditaţie ca pe o necesitate de un gen care e în aşa mare măsură de la sine înţeles, precum corpul percepe

necesităţile fizice. şi atunci, de aşteptat până ce ţi se dă. – I se dă fiecăruia după timpul care îi este pe potrivă. Începutul cu aceasta poate fi făcut acum, la 16 aprilie (nu mai devreme), apoi iarăşi la 16 mai. –

Exerciţiu. Manuscris nr. arhivă 3105/06
Meditaţie de dimineaţă

1).	Mai strălucitoare decât Soarele, Mai curată decât zăpada, Mai fină decât eterul Este Sinea Spiritul în inima mea. Această Sine sunt *Eu* Eu *sunt* această Sine.	}	*5 minute*

2.)	Inspirare: (adânc, liniştit)	*Caută calea*	1 timp	}	de 3 ori	}	5 min.
	Ţinerea respiraţiei:	*Caută calea în adâncire*	3 timpi				
	Expirare: (nu sacadat)	*Caută calea, prin aceea că dârz în afara ta însuţi păşeşti*	2 timpi				

14 zile: Înainte ca ochiul să poată vedea ...
14 zile: Înainte ca urechea ...
14 zile: Înainte ca glasul ...
14 zile: Înainte ca în faţa lor ...
3.Dedicare devoţională către propriul ideal dumnezeiesc.
5 minute

Reverberare:	I-a lună:	încredere în sine

	a II-a lună: a III-a lună: a IV-a lună:	stăpânire de sine prezenţă de spirit energie

Seara

Retrospectivă asupra zilei:	La o trăire: Am învăţat suficient din ea? La o acţiune: Nu pot să o fac mai bine?

Fără părere de rău. Doar cu intenţia de a învăţa de la viaţă.

Din urmă spre înainte. Dinspre seară către dimineaţă.

Fără niciun alcool.

Exerciţiu. Manuscris nr. arhivă 3107
Dimineaţa

I Mai strălucitoare decât Soarele,
Mai curată decât zăpada,
Mai fină decât eterul
Este Sinea
Spiritul în inima mea.
Această Sine sunt eu
Eu sunt această Sine.

Trezie deplină.

II. Gând la mâna stângă şi la inimă şi între timp reprezentarea: *Caută calea*

Acum îl ţinem la inimă şi gândim: *Caută calea adâncirii interioare*

Acum ne gândim la mâna dreaptă şi o punem peste cea stângă, în acest timp ne reprezentăm: *Caută calea, prin aceea că dârz în afara ta însuţi păşeşti.*

III. Devoţional se dedică faţă de ceea ce consideră a fi un ideal dumnezeiesc.

Seara

Privire retrospectivă asupra zilei.

Fără remuşcare.

Dinspre seară spre dimineaţă. Înapoi.

Între timp se poate adormi.!!

Exerciţiu. Din carnetul de notiţe nr. arhivă 105, din anul 1906

16 februarie

1. Mai strălucitoare ……..

2. Inspirare, expirare, ţinerea respiraţiei: *Eu sunt*, care este revărsat prin întregul corp.

Aceasta *de trei ori* una după cealaltă, unde, de fapt, „Eu sunt" trebuie să însoţească întregul proces.

Inspirare, expirare, ţinerea respiraţiei

El – unde el este de fapt „Eu" – El este

Aceasta iarăşi *de trei ori*

Inspirare, ţinerea respiraţiei, expirare *Interiorul este*

3. Curenţii din cadrul corpului. –

Apoi după meditaţie o cufundare de sine şi lăsare să acţioneze asupra sa a următoarelor figuri:

Fig. 1: Ce înseamnă să dispară în sine şi din dispariţia sa iarăşi să ia naştere?

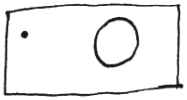

Fig. 2: Cum devine punctul cerc, şi cum devine cercul punct?

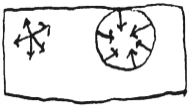

Fig. 3: Ce este interior, ce este exterior; ce este de sus, ce este de jos; ce este materie, ce este spirit; ce este substanţă fizică, ce este eter?

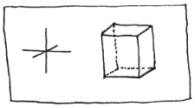

Fig. 4: Ce este astral?

Fig. 5: Cum acţionează Spiritele simţirii asupra purtătorului substanţei?

Fig. 1: Cum are loc „răsucirea" în evoluţie? (Involuţie – Evoluţie) De reprezentat aceasta ca şi cum liniile ar fi agrafe din os de peşte, care sunt în poziţia de mai sus; dar în fiecare clipă se opun prin forţa lor la această poziţie.

Exerciţiu. Manuscris nr. arhivă 3187/88

Seara

Mai întâi de făcut o retrospectivă asupra vieţii din timpul zilei; în imagini, de reprezentat episoade distincte ale acestei vieţi. Mergând înapoi, dinspre seară spre dimineaţă. Poate să dureze doar 5-7 minute.

Apoi, cu simţirea: „Din lumea spirituală mi se revarsă mie Sinea mea", a se concentra pe mijlocul sprâncenelor şi între timp a conduce spre acest loc cuvintele: „Eu sunt".

Apoi, cu simţământul: „Lumea spirituală trăieşte sufleteşte în cuvântul care tace”, a se concentra pe laringe şi între timp a conduce spre acest loc cuvintele: „El gândeşte”

Apoi, cu simţământul: „În mine îşi creează lumea spirituală cunoaşterea ei”, a se concentra pe inimă, braţe şi mâini şi în această zonă de condus cuvintele „Ea simte”.

Apoi, cu simţământul: „În mine îşi creează lumea spirituală conştienţa ei de sine”, a se concentra pe aură, care este gândită cuprinzând corpul într-o formă de ou; în această zonă de condus cuvintele: „El vrea”.

Meditaţia ar trebui să dureze 10-15 minute.

Dimineaţa

Meditaţia Crucii cu trandafiri, aşa cum e descrisă în ***Ştiinţa ocultă***.

_____

În afară de aceasta, cele 6 exerciţii secundare.

Exerciţiu. Manuscris nr. arhivă 6860-62 cu notiţă: sfârşitul lui august [1906], Stuttgart

A se adânci cu totul în reprezentarea

Sine superioară impersonală

Nu contează să se aibă în vedere o reprezentare prescrisă de cineva, ci să se încerce să se formeze cea mai bună reprezentare posibilă despre „Sinea superioară” care se poate forma conform gradului propriu de dezvoltare.

Această reprezentare să fie tratată acum ca şi cum am plasa-o în locul din interiorul capului unde se află aproximativ P (glanda pineală). Acolo să se plaseze pentru o vreme conştienţa şi să se umple acest loc întru totul cu reprezentarea de mai sus, „Sine superioară impersonală”. Pentru o vreme, aşadar, se imaginează că propria fiinţă ar fi îngrămădită la un loc în P şi că

ea ar fi acolo reprezentarea de mai sus. Toate celelalte să le surghiunim din conştienţă.

Dacă s-a făcut o vreme aşa, atunci să se conducă reprezentarea de mai sus, încet, de la P de-a lungul unei linii până la începutul măduvei spinării, aproximativ acolo unde creierul trece în măduva spinării. Apoi se conduce de aici mai departe aproximativ în regiunea măduvei spinării în jos până la un punct care este numit K (Kundalini). După ce s-a imaginat că acolo s-a saturat reprezentarea de mai sus cu forţă Kundalini, foc (spiritual), se conduce iarăşi în sus, încet, de-a lungul măduvei spinării până la un punct care se află în interiorul capului: aproximativ în locul (B) al creierului mic (partea din spate a capului). Acum se conduce reprezentarea (Sine superioară impersonală) de la acest punct în două linii la cei doi ochi şi se lasă prin aceştia ca şi cum să se reverse în spaţiul nesfârşit. Apoi se trage înăuntru la fel, prin ochi, şi se conduce la punctul B. Se face acest lucru încă o dată, prin faptul că se conduce reprezentarea de la B către cele două urechi, se lasă să se reverse prin acestea în spaţiul nesfârşit şi apoi iarăşi se conduce prin urechi către B.

Dacă s-a imaginat aşa, că reprezentarea „Sine superioară impersonală" a fost purtată de două ori prin cosmos şi a fost umplută cu conţinutul acestuia, atunci să se conducă reprezentarea, astfel îmbogăţită, din nou de la B prin măduva spinării către K, să se îmbibe acolo în imaginaţie cu focul spiritual şi să se conducă acum *foarte încet* (atât de încet, încât timpul în care se urcă de la K la punctul care se află în gât la înălţimea laringelui, durează cam 20 de minute) până la gât (la înălţimea laringelui). Acolo să se gândească acum intens:

Eu nu sunt tu.

Eu, reprezentarea Sinei superioare după toate căile pe care le-a parcurs în sensul de sus.

Tu, Eul obişnuit, cu care nu te indentifici în această clipă.

Exerciţiu. Manuscris nr. arhivă 3192

Meditaţie christic-gnostică

I. Dimineaţa devreme, imediat după trezire, când nu au trecut încă niciun fel de alte impresii prin suflet, se caută să se facă cu totul liberă conştienţa de toate amintirile despre viaţa zilnică, se caută să se devieze atenţia de la toate percepţiile exterioare. Apoi, când a fost cucerită această linişte interioară, se lasă singure să trăiască în suflet:

Primele cinci versete din Evanghelia după Ioan. –

II. Apoi urmează în primele paisprezece zile, în fiecare zi, încercarea de a trece prin faţa sufletului întreaga sa viaţă proprie parcursă, pentru a se cunoaşte în acest mod pe sine întru totul.

După aceste paisprezece zile se parcurge întreaga Evanghelie după Ioan, astfel că timp de 7 zile se trăieşte cu totul, în fiecare zi, într-un capitol.

Deci în primele 7 zile: primul capitol de la propoziţia 6 până la sfârşit în următoarele 7 zile: capitolul 2 ş.a.m.d.

Dacă s-a ajuns la capitol 13, atunci se încearcă la

Spălarea picioarelor să se treacă trăind prin sentimentul cum fiecare fiinţă superioară îşi datorează existenţa celei inferioare, aşadar trebuie să se încline către ele în smerenie.

Flagelare, sentimentul că se poate sta drept faţă de flagelările vieţii, adică faţă de toate suferinţele şi durerile.

Încununarea cu spini, sentimentul că trebuie să stai drept, chiar faţă de orice dispreţ şi orice batjocură.

Răstignire, sentimentul că propriul trup îţi este ceva străin, pe care îl porţi şi de care eşti legat din afară.

Moartea mistică: Se trăieşte perdeaua care mai acoperă încă lumea spirituală, apoi cum se rupe şi se priveşte înăuntru în lumea spirituală. În acest timp se învaţă să se vadă cauzele răului şi ale relelor: coborârea în iad.

Punerea în mormânt: Te simţi una cu toate fiinţele Pământului, cu Pământul însuşi. Eşti cufundat în acesta.

Înviere: Poate fi doar trăită, întrucât cuvintele limbii obişnuite nu sunt de ajuns pentru a înfăţişa acest lucru.

III. Apoi se cheamă figura lui Christos Iisus în faţa sufletului şi se trece la reprezentarea în care te adânceşti un timp îndelungat:

Eu, în spiritul Tău.

Seara: privire retrospectivă asupra întregii vieţi din cursul zilei.

I şi III sunt la fel în toate zilele; doar II se schimbă după câte 7 zile, aşa cum e descris.

După încheierea turului II se începe iarăşi de la început ş.a.m.d. După un timp mai îndelungat se pot trăi *simptomele* interioare şi exterioare indicate la descrierea dezvoltării christice.

Exterior:	Interior:
Se simt picioarele ca înconjurate de apă.	Se trăieşte viziunea, ca şi cum ai desfăşura tu însuţi spălarea picioarelor.
Se simte senzaţie arzătoare etc.	Te vezi biciuit pe întreaga piele
Se simte durere în cap	Te vezi cu cununa de spini
Locurile stigmatelor se înroşesc în timpul meditaţiei	Te vezi răstignit.

Exerciţiu cu reprezentarea Crucii cu trandafiri. Manuscris număr arhivă 3229

Seara:	1.)	Privire retrospectivă. Imaginativ. În ordine inversă.
	2.)	Caută tu, sufletul meu Pe tine intuindu-te, în tine însuţi să te adânceşti; În străfundul tău se află spiritul tău; În spiritul tău acţionează spiritul cosmic. Eu sunt în toate acelea

		gândind simţind trăind
		(linişte sufletească)

Dimineaţa:	
	În tine, tu, literă cosmică Văd eu A spiritului înşeptită acţiune În şapte stele de trandafiri Ale vieţii cărări întunecate În lemnul negru al crucii Eu sunt în toate acelea.
	(linişte sufletească)

Exerciţiu. Manuscris număr arhivă 3236/37/38

Dimineaţa:
A se concentra pe o line, care trece prin corp, aşa

Linia nu trece prin măduva spinării, ci cu puţin *prin faţa* acesteia prin corp.

Apoi de meditat ceea ce se află în următoarele cuvinte:
Lumină încălzitoare pătrunde de sus în mine
Greutate a Pământului răspândeşte lumină încălzitoare în mine şi mă configurează, apoi o perioadă mai lungă de timp ţinerea fermă a reprezentării *Eu sunt* apoi *nimic* reprezentat, ci *aşteptat*, în conştienţa goală, ceea ce vine.

Seara: De încercat să se concentreze pe propria percepţie a trupului, în următoarele etape:

Eu sunt capul meu
Eu sunt gâtul meu
Eu sunt braţele mele
Eu sunt învelişul pieptului meu
Eu sunt inima mea
Eu sunt sângele care circulă în mine
Eu sunt plămânul meu

apoi a se concentra pe respiraţie în modul următor:

Concentrare pe inspirare şi simţirea aerului ce intră drept ***I***

Concentrare pe aerul inspirat care umple trupul şi simţirea acestuia drept ***A***

Concentrare pe expirare şi simţirea aerului care iese din trup drept ***O***

Acestea de făcut cu *şapte* procese de respiraţie care urmează unul după celălalt; apoi, concentrarea contemplativă asupra interiorului capului (punctul a)

Acolo de simţit, ca şi cum ar răsuna cuvântul I a o; acest ton de ţinut ferm timp de 1-2 minute, apoi a nu reprezenta *nimic*, ci a aştepta în conştienţa goală ceea ce vine.

Curent de lumină de la mijlocul sprâncenelor la ceafă: ***I***		de şapte ori, fiecare câte 2 minute
Curent de lumină merge de-a lungul coloanei		

vertebrale: ***A***	(14 minute)
Curent de lumină înăuntru de la coloana vertebrală înapoi la mijlocul sprâncenelor: ***O***	

I A O pătrunde în mine prin mine din mine I A O creează forţe în mine prin mine din mine I A O trăieşte ţesând în mine prin mine din mine	cât [de des] posibil

Dispoziţie:

I A O ca nume al lui Christos

Aceasta are legătură cu taina felului în care Christos acţionează în om.

Exerciţiu. Manuscris număr arhivă 5273

1.) *Seara*: 4-5 minute retrospectivă asupra vieţii din timpul zilei (în sens invers).

2.) Seara: Următoarea meditaţie:

4-5 min.	⎧	Eu mă simt în spaţiul de lumină (în acest timp reprezentarea lumii umplută de lumină de jur-împrejur)
	⎪	Lumina îmi ţese trupul eteric (reprezentarea propriului corp constând din lumină)
	⎪	Eu mă simt în lumea de culori (reprezentarea unei mări de culori, în care sunteţi dvs. înşivă)
	⎩	Lumea de culori a spiritului îmi dă sufletul (reprezentarea propriului suflet)

		În lumină şi culoare Gândeşte, simte şi vrea Sinea mea.

3.) *Dimineaţa*: Reprezentarea unei cruci negre cu şapte stele lucitoare

de meditat la aceasta:

4-5 min.	{	Sinea mea Gândeşte, simte şi vrea Prin lumină şi culoare Eu odihnesc tăcut În Sinea mea superioară Eul meu În Christos.

La aceasta, cele 6 exerciţii: concentrarea gândului etc., aşa cum sunt descrise în ***Ştiinţa ocultă***.

Exerciţiu. Manuscris număr arhivă 3233

I-a zi:	*Seara*:	Rezumat al unei cunoaşteri într-o scurtă propoziţie Transformare într-un simbol din matematică sau fizică. Respiraţii: Inspirare: Consumarea	}	10 min.

		simbolului prin cap. Ţinerea respiraţiei: Păstrarea simbolului Expirare: Reprezentarea că simbolul este înăuntru şi aerul de respirat se lasă să iasă afară fără simbol.		
	Dimineaţa:	Repetarea aceluiaşi exerciţiu. Aşteptarea cu suflet interior uniform fără impresii exterioare şi fără amintiri din viaţa de pe planul fizic	}	15 min.
A II-a zi:	*Seara*:	Rezumat al unei cunoaşteri într-o propoziţie Transformarea într-un simbol de plantă Respiraţii: Inspirare: Consumarea simbolului prin inimă Ţinerea respiraţiei: Păstrarea simbolului Expirarea: Reprezentarea că se păstrează simbolul înăuntru şi se lasă să iasă aerul respiraţiei fără simbol.		
	Dimineaţa:	Repetarea exerciţiului şi aşteptarea ca în prima zi.		
A III-a zi:	*Seara*:	Rezumat al unei cunoaşteri într-o scurtă propoziţie Transformare în simbol din regnul animal Respiraţii: Inspirarea simbolului prin		

		laringe Ţinerea respiraţiei: Păstrarea simbolului Expirare: Reprezentarea că simbolul rămâne înăuntru şi că iese afară aer de respi raţie gol.		
	Dimineaţa:	Repetarea ca şi în celelalte zile.		

Fără alcool. Fără linte, fasole, mazăre. –

Exerciţiu. Manuscris număr arhivă 5269

Seara:

1.) Retrospectivă asupra vieţii din cursul zilei în ordine inversă. 4-5 minute.

2.) Mai întâi concentrare pe reprezentarea:

Eu gândesc lucruri şi fapte.

Această reprezentare ţinută ferm aproximativ un minut, cu excluderea altor gânduri.

Apoi concentrare pe reprezentarea:

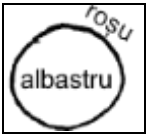
Gândirea mea curge în timp.

Din nou această reprezentare de ţinut ferm timp de un minut.

După această pregătire, concentrare asupra următoarelor, una după alta:

3-4 minute	{	*Eu urmez gândirea curgătoare* *Eu vreau să cunosc voinţa mea în gândirea mea* *Eu vreau să găsesc Eul meu în voinţa mea de gândire* *Eu vreau să trăiesc drept Eu în voinţa mea de gândire* *Eu aştept soluţia Eu-lui de la Eu*

apoi dispoziţie sufletească interioară liniştită.

Dimineaţa: Reprezentarea unei suprafeţe *albastre* de cerc		conturată cu roşu.

Apoi transformarea în suprafaţă de cerc roşie, conturată cu albastru. Transformarea înapoi în starea anterioară.

Aceasta de făcut de 7 ori una după alta.

În observare interioară de cuprins felul cum prin aceasta gândirea devine treptat mobilă, liberă în ea însăşi şi în final este ridicată la starea liberă de corp.

Cu această stare sufletească astfel pregătită, a se concentra asupra oricărui obiect simplu şi a observa cum această activitate interioară este acum altceva decât fără această pregătire.

Totul timp de 4-5 minute.

Cele 6 exerciţii ca în partea a 2-a din ***Ştiinţa ocultă***.

Indicaţiile de timp, bineînţeles considerate după simţire.

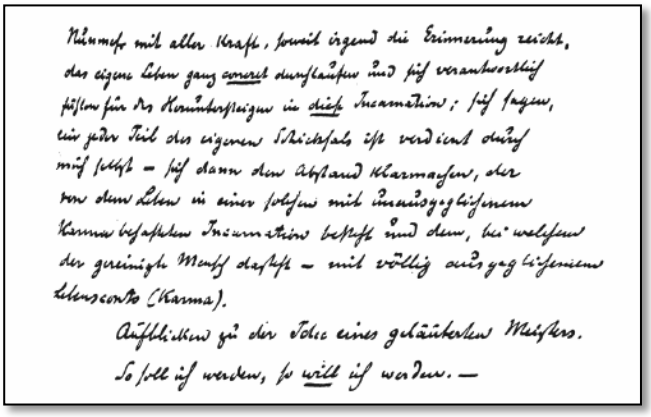
Exerciţiu dimineaţă-amiază-seară. Manuscris număr arhivă 3230

Dimineaţa:	Eu cunosc imaginea de gând A fiinţei mele În capul meu; Eu gândesc ritmul simţirii Învigorând fiinţa mea În inima mea; Eu simt forţa de voinţă Întărind membrele mele În întregul meu trup.
La amiază:	Să se reverse A ochiului drept forţă

	În braţul meu stâng Iar a braţului meu stâng forţă În piciorul meu drept – Să se reverse A ochiului stâng forţă În braţul meu drept și a braţului meu drept forţă În piciorul meu stâng. –
Înainte de adormire:	Eu voi Părăsi trupul meu – Simţirea mea mă urmează Voinţa mea păşeşte în domeniul spiritului forţa să îl străbată El să cuprindă trezitor toate membrele - - -

Anexă

Încheierea unui exerciţiu al cărui început lipseşte. Număr arhivă 1704

Nunmehr mit aller Kraft, soweit irgend die Erinnerung reicht, das eigene Leben ganz konkret durchlaufen und sich verantwortlich fühlen für das Heruntersteigen in diese Welt für die Heraufsteigen in diese Incarnation; sich sagen, ein jeder Teil des eigenen Schicksals ist verdient durch mich selbst – sich dann dem Abstand klarmachen, der von dem Leben in einer solchen mit ausgeglichenem Karma behafteten Incarnation besteht und dem, in welchem der gereinigte Mensch steht – mit völlig ausgeglichenem Lebensconto (Karma).

Aufblicken zu der Idee eines geläuterten Meisters.

So soll ich werden, so will ich werden. –

Nunmehr mit aller Kraft, soweit irgend die Erinnerung reicht, das eigene Leben ganz konkret durchlaufen und sich verantwortlich fühlen für das Heruntersteigen in diese

Inkarnation; sich sagen, ein jeder Teil des eigenen Schicksals ist verdient durch mich selbst – sich dann den Abstand klarmachen, der von dem Leben in einer solchen mit unausgeglichenem Karma behafteten Inkarnation besteht und dem, bei welchem der gereinigte Mensch dasteht – mit völlig ausgeglichenem Lebenskonto (Karma).

Aufblicken zu der Idee eines geläuterten Meisters.

So soll ich werden, so will ich werden. –

Acum cu toată forța, cât de departe poate ajunge amintirea, a se parcurge propria viață cu totul concret și a te simți responsabil pentru coborârea în această încarnare; a-ți spune că fiecare parte a soartei proprii este meritată prin tine însuți – a-ți clarifica apoi distanța care există între viața într-o astfel de încarnare, de care e prinsă o karmă neechilibrată, și cea la care stă omul curățat – cu un cont al vieții (karma) cu totul echilibrat.

Privire în sus la ideea unui Maestru purificat.

Așa trebuie să devin eu, așa vreau să devin. –

Lămuriri privind „Licht auf dem Weg" (Lumină pe cărare). Dintr-un carnet de notițe din anul 1906. Număr arhivă 105. La ce se referă datele în parte, nu este cunoscut.

La II/1 (Meditația din 11/1.) este vorba despre următoarele:

Când Sinea superioară a luat cu totul în stăpânire omul, așadar a căzut învelișul personalității, atunci poate să vorbească prin el întregul cor al spiritelor mai înalte, așa cum înainte vorbește prin el lumea senzorială... pentru a se pregăti în vederea acestui moment, trebuie format în sine atitudinea care renunță să apere ceea ce este propriu, separat. Se încetează de a fi combatant; se devine instrument al combatantului.

Zicerea nu se referă la faptul mai înalt însuși, ci dă îndrumarea pentru dezvoltarea atitudinii prin care se ajunge la faptul mai înalt.

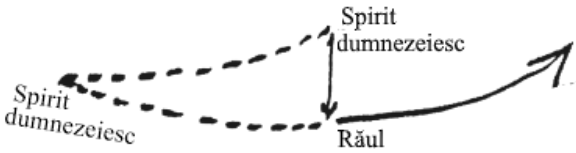
Referitor la meditaţia din 12/1.

În loc de „rege” trebuie să se spună „regi”, căci avem de-a face cu cete întregi de spirite mai înalte; doar că se poate în orice caz vorbi de Un combatant, pentru că la această înălţime a existenţei cei mulţi răsună împreună în armonie deplină, astfel că manifestarea lor se arată ca o unitate.

Referitor la meditaţia din 13/1.

Nimic – cel puţin nimic esenţial – nu se cufundă înapoi, ci este *eliberat* pe parcursul timpurilor, adică este preluat în ceea ce e mai înalt. Ceea ce e mai înalt (binele) preia în sine chiar şi răul, pe parcursul timpurilor, şi îl transformă prin forţă proprie într-un bine.

Mai întâi avem de-a face cu spiritul dumnezeiesc, el nu s-ar putea dezvolta până la anumite trepte dacă nu ar respinge răul de la sine şi nu ar atinge, deci, mai întâi *fără* acest rău o anumită înălţime.

Cu răul înăuntrul lui nu ar fi putut să ajungă la nicio înălţime; acum însă, pe această înălţime, el este în stare să aducă iarăşi înapoi răul şi să îl ia cu el pe drumul său în continuare.

Sfântul îl mântuie pe răufăcător Dumnezeu îl mântuie pe Satana.

Referitor la 16.1

Peste tot unde se spune aici cunoaştere intuitivă trebuie să se spună cunoaştere „imaginativă”.

Cunoaşterea intuitivă este desluşită prin [cea de] a doua propoziţie: Dezvăţarea perceptivităţii.

1. Cunoaştere senzorială: Cunoaşterea de fiecare zi

2. Cunoaştere imaginativă: Vedere spiritual (imagini)

3. Cunoaştere intuitivă: Auzire *spirituală* (Cuvântul interior).

4. Cunoaşterea dumnezeirii – A fi deplin una cu absolutul.

_____

Cunoaşterea cu privire la [nume] este cu totul corectă şi cu cât mai mult dobândiţi în această direcţie, cu atât mai repede merge înainte. Doar că trebuie prin aceasta să înzestrăm fiecare asemenea gând cu greutatea spirituală justă, încât să acţionăm ca şi cum am putea să facem totul, chiar în condiţiile contrare:

1. Mie îmi este clar în *simţirea* mea că soarta [respectivului] este cea justă.

2. Mie îmi este clar în *voinţa* mea că totuşi trebuie să acţionez aşa, ca şi cum aş putea să prelungesc viaţa [respectivului] în mod nemăsurat.

Întotdeauna trebuie să meargă *simţirea* şi *voinţa* în direcţie opusă. Altfel, cunoaşterea nu este spirituală, ci abstractă.

_____

În afara meditaţiei: cugetare *În* meditaţie: a *trăi* cu gândul contemplativ.

_____

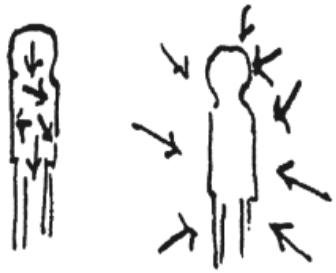
Referitor la 19 ianuarie:

La astfel de reprezentări este întotdeauna de ţinut în conştienţă şi gândul contrar: Pacea interioară nu trebuie niciodată să fie cumpărată prin *întoarcerea* de la lumea exterioară, ci întotdeauna numai după armonizarea cu lumea exterioară. Aceasta e întocmai, de exemplu, cu alte două gânduri polare; esoteristul niciodată nu gândeşte sau nu rosteşte unul sau altul dintre lucruri, fără să atingă cel puţin încet, în fundal, polul opus corespunzător. Dacă spun de ex.

Dumnezeu este în mine atunci trebuie cel puţin să gândesc subtil:

Eu sunt în Dumnezeu

Prin aceasta este paralizată mereu forma unilaterală de gând prin cealaltă corespunzătoare, ca de exemplu corpul fizic prin corpul eteric.

Forţele (↗) acţionează în cadrul corpului şi l-ar dizolva imediat, dacă nu l-ar ţine adunat forţele polare din afară. Din punct de vedere dinamic, corpul eteric este polul pozitiv, cel fizic este cel negativ.

_____

Referitor la 20.

Accentuarea prea mare a interiorului duce uşor la o întărire în Ahamkara. Se poate urca foarte sus şi totuşi să se rămână în ea. De aceea tot esoterismul are o propoziţie importantă:

La nemurirea ta contribuie tot ce pentru această nemurire *nu* se face.

De ex.: Dacă mă dedic unei învăţături, atunci mă aduc într-adevăr mai sus; dar nu cu totul eficient; dacă construiesc această învăţătură într-un dom gotic sau în sufletul unui alt om, sau chiar numai în comportamentul meu cu oamenii, atunci ceea ce am plantat în afara mea devine parte a corpului meu de eternitate.

Planul de construcţie ca atare		Maestrul constructor. moare.

Efectele domului vor fi pietrele de construcţie la sufletul etern al maestrului constructor. Aceasta stă şi la baza propoziţiei:

Roagă-te şi munceşte.

Văzând absolutul, relativul a pierdut orice putere pentru tine.

Gând polar:

Nimic absolut nu poţi cunoaşte, fără să luminezi înăuntrul relativului cu lumina absolutului.

Un răufăcător este numai atunci cunoscut în relativitatea lui, când îţi este clar: cum se revelează dumnezeirea în răufăcător.

Un astfel de vis poate să fie un foarte bun indicator: Rândunică obosită – Privirea spre dezvoltare (simbolizată prin apariţia rândunicii din reptilă) oboseşte la început şi permite aripilor să se întindă mai puţin decât mersul înainte independent în apatie. Văzut mai profund, prima situaţie conduce însă mai sigur la ţel. Tocmai cei mai profunzi înţelepţi le par ca fiind lipsiţi de valoare pentru progres, oamenilor care doar trăiesc. Asemenea forme de gând sunt împrejurul tău şi erup uneori în vise.

Visul din 24 este semnificativ. Toate asemenea vise sunt simboluri pentru adevăruri mai înalte. Prima parte: plutirea în elementul vegetal corespunde întrucâtva cu imaginea omului în a 5-a rundă. (Aici nu mai există nimic mineral.) Toate viziunile care au fundament sunt, într-o anumită privinţă, profetice. Căci niciun om mai înalt dezvoltat nu poate să vadă ceva la care nu ar fi părtaşi mai târziu toţi oamenii.

Continuitatea conştienţei este atinsă abia atunci când nu numai în vis, ci şi în somnul fără vis sunt prezente trăiri.

Trăirile din vis sunt *imagini*, analoage cu imaginea văzută.

Trăirile din somn fără vis sunt în orice caz *trăiri de auzire, şi anume, dacă este să aibă vreo valoare, trăiri de auzire articulate, de ex. cuvinte*.

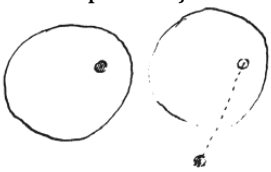
Uneori nici nu este nevoie să se înţeleagă cuvintele. Căci ele pot să apară la rememorare ca fiind într-o limbă care nu este înţeleasă de noi.

---

ad. 25.

Toate formele sunt în acelaşi timp expresie a eternului.

De căutăm *în* formă eternul, atunci îl găsim; de îl căutăm prin fuga de formă, atunci ne separăm şi mai mult.

---

ad. 26.

Finețea vibraţiilor condiţionează perceptibilitatea mai înaltă faţă de lumea exterioară. Un băutor este imun faţă de vibraţiile unui alt băutor. De aceea pentru început băutorul îi devine nebăutorului neplăcut. Aşa este cu toate. Dezvoltarea desluşeşte tocmai prin finețea vibraţiilor tot ce este impur, inferior etc. faţă de lumea înconjurătoare şi doar pe această cale se atinge o înălţare a răstignirii în materie. Capacitatea de suferinţă din cauza lumii din jur creşte odată cu dezvoltarea. De-abia când s-a reuşit să se depăşească *pe sine*, adică s-a păşit afară dincolo de finețea vibraţiilor, atunci vine pacea. Dar atunci nu avem în noi vibraţii mai fine, ci dimpotrivă, mai simple. Nu rafinarea, ci simplificarea vibraţiilor este ceea ce contează.

I. Doi oameni nedezvoltaţi

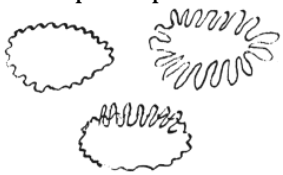

Vibraţiile corespund unele cu altele, prin urmare cad unele în altele; unul nu îl percepe pe celălalt.

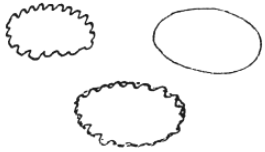

II. Un om nedezvoltat şi unul dezvoltat

Fiecare extensie în parte a celui de-al doilea le percepe pe cele ale primului, dar nu le poate paraliza.

III. Un om nedezvoltat şi un om şi mai înalt dezvoltat

Vibraţiile simple ale celui de-al doilea observă într-adevăr devierile de la primul, dar sunt destul de puternice pentru a le paraliza.

ad. 27.

Tocmai aceasta ar fi de observat în lumina legii dinainte, a simplificării. Mai mare devine omul atunci când devine mai simplu.

ad. 29.

Contează într-o anumită măsură ca „sensitiveness" să fie înţeles de-a dreptul ca sensibilitate şi nu ca emotivitate. Se spune deci:

Înainte ca urechea să poată auzi, ea trebuie să pună în locul emotivităţii receptivitatea simplificată. În emotivitate reacţionează persoana la lumea exterioară. În receptivitate, eternul care este preluat în persoană străbate lumea exterioară cu ritmurile simple ale infinitului.

ad. 30. Totul în sensul de la I, II, III.

ad. 3/2.

Maeştrii nu sunt un meterez protector împotriva răului, ci conducătorii pentru absorbţia răului. Nu trebuie să separăm răul, ci trebuie să îl preluăm şi să îl folosim în sfera binelui. Mânia leului este rea doar atâta timp cât este folosită egoist asupra leului; dacă un stăpânitor şi-ar putea însuşi această mânie a leului şi să realizeze cu ea organizaţii de binefacere, atunci ea ar fi bună. De aceea este de cunoscut *răul* ca *ne*-real. Nu există rău. Răul este doar un *bine* mutat. Numai cu această cunoaştere este posibilă alchimia spirituală.

ad. 6.

Tocmai acesta este progresul care este făcut prin creştinism, că personalitatea este luată şi ea în etern.

De aceea este corect principiul christic: Tu vei învia cu trupul tău *transfigurat*, adică prin atitudine creştină *personalitatea* devine *eternă*.

Exerciţiu de pentagramă şi de hexagramă

drept completare la scrisoarea către Wilhelm Hübbe-Schleiden din 15 noiembrie 1908

Notiţe din memorie de la orele esoterice din Berlin, 29 noiembrie 1907 şi 7 ianuarie 1908

Berlin, 29 noiembrie 1907. Notiţe din memorie de Günther Wagner

Sub forma unei pentagrame (desenul de mai jos) merge un curent prin corpul eteric: de la punctul Eu-lui, din frunte, către cele două picioare, de acolo către mâinile antipolare şi de la o mână la cealaltă prin inimă. Odată cu îndoirea corpului şi a membrelor se îndoaie şi curenţii. Cu diferitele părţi ale curenţilor stau în legătură diferitele planete, precum e indicat. Planetele sunt de înţeles mai mult ca principii care acţionează de fapt mereu şi pe toate globurile, doar că pe cele particulare în mod ieşit din comun.

Principiul	lui Saturn	este fundamentul fizic
	Soarelui	creştere eternă, progres etern
	Lunii	ţinere fermă, retardare, rigidizare
	lui Marte	curajul de a introduce agresivul în viaţa senzorială, sângele roşu
	lui Mercur	conducerea în afară din viaţa senzorială
	lui Jupiter	eliberarea Eu-lui
	lui Venus	deschiderea în iubire.

Culorile indicate corespund cu aceste planete, respectiv cu principiile: [În alte contexte se găsesc parţial indicate alte corespondenţe: de ex. pentru euritmie sau pe schiţa de culoare „Der Mensch im Zusammenhang mit den Planeten" (Omul în corelaţie cu planetele), lucru care nu este de înţeles ca o contradicţie, ci ca expresie a diferitelor aspecte. Vezi, privitor la aceasta, de ex., conferinţa de la Viena, 1 iunie 1918, GA 271.]

Saturn – verde
Soare – portocaliu
Lună – violet
Marte – roşu
Mercur – galben
Jupiter – albastru
Venus – indigo

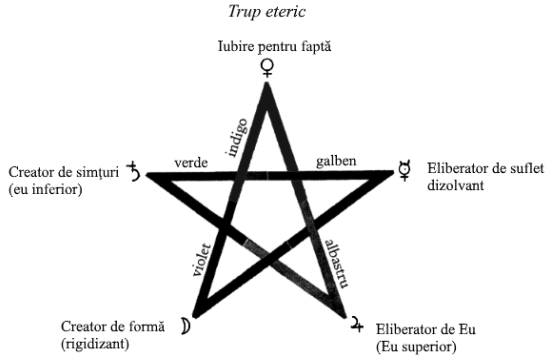
Hexagrama (de mai jos) corespunde cu curenţi din corpul astral, însă aceasta nu e de înţeles ca figură compusă din linii, ci dublul triunghi este doar o secţiune. (În timp ce curenţii din corpul eteric formează liniile unei pentagrame, hexagrama reprezintă trupul astral în cu totul alt mod, nu sub formă de linii, ci *sub formă de suprafeţe, corporal*.) Dacă este rotită figura pe axul ei vertical, reiese cumva figura reală, chiar dacă secţiunea

orizontală nu corespunde întru totul cu un cerc (oval). Liniile orizontale formează, aşadar, de fapt o suprafaţă; cea de sus, la înălţimea braţelor, cealaltă la înălţimea genunchilor.

Triunghiul care arată în jos are de-a face cu trupurile: trupul astral (Luna), trupul eteric (Soarele), trupul fizic (principiul lui Saturn). Celălalt triunghi, cu părţile mai înalte: sufletul senzaţiei (Marte), sufletul raţiunii (Mercur) şi sufletul conştienţei, care este de-abia la începutul dezvoltării lui (Jupiter). În mod corespunzător, culorile.

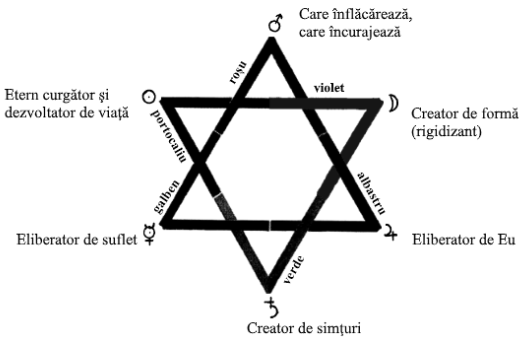
Trebuie să meditezi asupra acestor figuri şi a semnificaţiei detaliilor lor, pentru a deveni conştient de reala ta viaţă interioară şi de relaţia ta cu cosmosul. Vei trezi atunci sentimente particulare în tine însuţi.

Exerciţiu cu pentagrama şi cu hexagrama

Pentru exerciţiul cu pentagrama şi hexagrama din Ora Esoterică, Berlin, 29 noiembrie 1907.

Trup astral

Notiţe din memorie de la aceeaşi oră, de Camilla Wandrey

Principiul lui *Saturn* (Orifiel. Verde. Plumb): fundamentul fizic, dar spiritual.

Principiul *Soarelui* (Michael. Portocaliu. Aur): Creştere eternă, progres etern. Viaţă individuală.

Principiul *Lunii* (Gabriel. Violet. Argint): ţinere fermă. Retardare. A face să devină rigid. Manifestare în Maya.

Principiul lui *Marte* (Samael. Marte. Roşu. fier): Curaj. Ceea ce e agresiv. Conducerea înăununtrul vieţii senzoriale prin sângele roşu. Conştienţă.

Principiul lui *Mercur* (Rafael. Galben. Mercur): Conducerea afară din viaţa senzorială. Inteligenţă dumnezeiască. Sfântul Spirit.

Principiul lui *Jupiter* (Zahariel. Albastru. Staniu): Eliberarea Eu-lui. Putere. Tatăl.

Principiul lui *Venus* (Anael. Indigo. Cupru): Deschidere în iubire pură. Iubire. Fiul. Trecerea de la Dumnezeu la om. Intermediar.

Hexagrama corespunde curenţilor din trupul astral. Dar este numai o secţiune. Dacă figura ar fi răsucită în jurul axului ei vertical, ar reieşi figura reală, a cărei secţiune orizontală nu

corespunde întru totul cu un cerc. Suprafaţa de sus este de trăit la înălţimea braţelor, cea de jos la înălţimea genunchilor.

Triunghiul care indică în jos are de-a face cu corpul fizic, Saturn. Luna: trupul astral. Soarele: trupul eteric. Triunghiul care tinde în sus, cu părţile mai înalte: sufletul senzaţiei – Marte. Sufletul raţiunii – Mercur. Sufletul conştienţei – Jupiter.

Prin meditaţie puternică asupra acestor figuri, omul dobândeşte cunoaştere despre sine şi corelaţia sa cu macrocosmosul. Pentagrama reprezintă curenţii corpului eteric şi corelaţia lor cu planetele.

Corpul fizic stă în legătură cu toate forţele din univers. El este punctul central al radierii dinspre toate forţele Cercului Zodiacal.

Corpul eteric stă mai întâi în legătură cu punctul central al Pământului.

Trupul astral, cu punctul central al Lunii.

Eul nu este doar un punct care s-a unit treptat la rădăcina superioară a nasului, prin creşterea părţii de frunte şi intrarea corpului eteric, ci mai există un al doilea punct înaintea lui. Linia de unire către acesta se schimbă, direcţia acestei linii indică spre punctul central al Soarelui. Cu cât mai mult se dezvoltă omul, cu atât mai aproape vin cele (două) puncte. Omul care se dezvoltă trebuie să se transpună în acest al doilea punct, adică în afară, şi trebuie să înveţe să privească asupra corpului său ca şi asupra oricărui alt lucru fizic din afara lui (Tat tvam asi [= Asta eşti Tu! Renumită formulă din Veda]); acest lucru îl eliberează pe om de egoism. O puternică trăire imitativă a Misteriului de pe Golgotha şi a faptului că acolo a curs sângele superfluu, egoist al omenirii, este de ajutor la aceasta.

Meditaţia trebuie să fie ca un fum de jertfă, care urcă la divinităţi.

Berlin, 7 ianuarie 1908 (continuarea din 29 noiembrie 1907) Notiţe din memorie, manuscris, autor necunoscut

Dacă vrem să observăm cu folos o asemenea figură ocultă (hexagrama) ca în ora trecută, atunci nu ajunge dacă o fixăm cu privirea necontenit. Mai degrabă trebuie să ne-o desenăm în faţa sufletului tot mereu şi mereu în orele liniştite şi să medităm la semnificaţia culorilor în parte. Numai în acest fel vom câştiga avantajul şi folosul pe care îl pot avea asemenea semne oculte, dacă le observăm în mod just. Căci întreaga înţelepciune cosmică ne este dată în câteva asemenea figuri oculte. Iar prin adâncirea în acestea ne devin treptat-treptat clare corelaţiile spirituale ale lumilor superioare.

Să ne luăm din hexagramă două culori care stau faţă în faţă: roşu şi verde. Cu totul intenţionat stau aceste două culori faţă în faţă. Ce ar putea să însemne culoarea roşie, ce ar putea să însemne cea verde? Găsim culoarea verde în lumea plantelor, afară, care acoperă Pământul cu pătura ei. Şi în ce relaţie stă omul faţă de plantă? Noi ştim că omul a dus pe Saturn o existenţă care corespunde într-o anumită privinţă cu mineralele noastre de astăzi. Nu că omul ar fi fost vreodată mineral! Regnul nostru mineral de astăzi este chiar cel mai tânăr dintre regnurile naturii. De asemenea, ştim că omul a dus pe Soare o existenţă asemănătoare cu plantele. Astăzi curge prin plante o sevă verzuie. O sevă asemănătoare se revărsa prin fiinţa umană de atunci. Dacă astăzi s-ar putea presa printr-o vrăjitorie componente astrale în plantă, atunci seva ar deveni roşie! Datorită faptului că omului i s-a adăugat trupul astral pe Lună, seva interioară s-a colorat în roşu – din ea a devenit sângele roşu.

Gândiţi-vă că planta este castă, ea nu are pofte, pasiuni: furie, teamă, frică. Datorită faptului că omul a devenit, într-o anumită privinţă, mai rău decât planta, el a primit ceva ce l-a ridicat peste plantă: conştienţa trează de zi. Lumea plantelor de

astăzi doarme. O plantă este omul inversat. O plantă arată cu rădăcinile ei către punctul central al Pământului, acolo unde se află Eul ei. Tocmai aceeaşi forţă care acţionează în plantă în jos, acţionează invers la om, în sus. Faptul că omul a primit sângele exprimă primirea Eu-lui. Expresia Eu-lui este sângele roşu.

Dacă observaţi cu ochi spirituali suprafaţa interioară a unei frunze verzi, atunci aceasta vă apare ca fiind roşie. Această forţă roşie este aşa-zis spirituală. Dacă se vede o suprafaţă roşie în faţa unui fundal alb, o privim pe aceasta intens şi apoi privim asupra suprafeţei albe, atunci va apărea o pată verde. Şi invers este acelaşi lucru. Aceste culori sunt numite culori complementare. Aşadar şi într-o asemenea apariţie din fizică se exprimă corelaţia spirituală interioară.

Sau să luăm alte două culori: albastru şi portocaliu, care stau faţă în faţă. Trebuie să ştiţi că portocaliul are două aspecte: portocaliu şi auriu.

Unde găsim în natură albastrul? Dacă privim în sus, în depărtările nelimitate ale boltei cerului! şi unde auriul? Pe picturi ale vechilor maeştri vedem fundaluri aurii. Aceşti vechi maeştri mai pictau încă după o tradiţie care poseda ceva cunoştinţe despre manifestările şi entităţile lumilor superioare. Dacă privim afară cu ochi spirituali în spaţiul ceresc, atunci el apare în adâncimi cu fond auriu. De aceea vedem în vechi picturi chipuri de îngeri pe fundal auriu, pentru că, dacă priviţi afară (din punct de vedere spiritual) în spaţiul ceresc, acesta vă apare în culori aurii.

Aşa trebuie să căutăm să adunăm ceea ce se află împrăştiat ca sens în întregul cosmos, pentru construirea sufletului nostru. Gândiţi-vă numai cum se află împrăştiate peste Pământ toate acele alimente care servesc la construirea corpului nostru. Reprezentaţi-vă acest lucru foarte viu! Tot aşa este şi din perspectivă spirituală. Din haos trebuie şi sufletul să caute să adune ceea ce e potrivit pentru construirea lui.

Când un suflet începe să mediteze în acest fel, atunci începe să se dezvolte un organ în corpul fizic: glanda pituitară. Glanda pituitară este la omul normal obişnuit un organ aproape de mărimea unui sâmbure de cireaşă, aflat în spatele glandei pineale. Dar conţine forţe disproporţionat de mari. Şi anume, ea reglementează construcţia corectă a corpului cu privire la mărimea lui. La aşa-numiţii uriaşi care sunt prezentaţi uneori este vorba despre o îmbolnăvire a glandei pituitare. În vreun fel trebuie să se manifeste forţele care au fost puse în mişcare prin ea. Dacă cel ce meditează începe să lucreze asupra sa, sunt trezite forţe în glanda pituitară. Dinspre glanda pituitară se desfăşoară construcţia organică din haosul simţămintelor către corpul astral. Când glanda pituitară înconjoară cu curenţi de fire de aur glanda pineală, atunci a venit momentul în care transformarea corpului astral în Sinea spirituală, în Manas, este atât de avansată, încât acum corpul eteric poate fi transformat în Buddhi.

Cine meditează în acest fel despre asemenea semne oculte va lucra pe măsura scopului la construcţia corpurilor sale superioare. Uneori sufletul creşte în totală tăcere, în timp foarte scurt, grozav de repede. Am putea spune: Nici nu este nevoie de timp pentru dezvoltare, ci doar de linişte profund interioară.

_____

De la aceeaşi oră, notiţe din memorie de Günther Wagner:

De meditat despre hexagramă. Vârful în sus roşu, în jos verde. Opoziţii: culori complementare. Verde, culoarea plantelor. Roşu, culoarea sângelui oamenilor.

Oamenii au putut să atingă progresul numai prin faptul că au luat în calcul şi poftele şi pasiunile. Partea trupului astral al Pământului care aparţine de lumea plantelor este roşie. Aşadar, din punct de vedere fizic verde, spiritual roşu: planta. La plante, forţele roşii, astrale arată în jos, către punctul central al

Pământului, în timp ce aceleaşi forţe s-au întors la om şi arată în sus.

Oamenii au putut să atingă progresul numai prin faptul că au luat în calcul şi poftele şi pasiunile. Partea trupului astral al Pământului care aparţine de lumea plantelor este roşie. Aşadar, din punct de vedere fizic verde, spiritual roşu: planta. La plante, forţele roşii, astrale arată în jos, către punctul central al Pământului, în timp ce aceleaşi forţe s-au întors la om şi arată în sus.

Verde şi roşu: contrarii. Tot aşa albastru şi portocaliu, respectiv într- unul din cele două aspecte: auriu [adăugat cu alt scris: violet şi auriu]. şi acestea sunt culori complementare. Pe plan fizic, cerul albastru, în Devachanic auriu, aşa cum mai era pictat pe tablouri din Evul Mediu timpuriu. La fel, celelalte contrarii.

Prin observarea unor asemenea simboluri pe care ni le-au dat Maeştrii, noi reordonăm şi reconfigurăm corpul nostru astral, îndeosebi aura (până ce ajunge Manas). Toate experienţele exterioare minore posibile pot să ne indice aceste raporturi de culoare, şi astfel este format, configurat şi dezvoltat corpul nostru spiritual, prin faptul că se fac utile toate experienţele posibile, precum trupul nostru fizic, prin asimilarea tuturor alimentelor fizice posibile, adunate de pe întreg cuprinsul Pământului.

Iar în timp ce corpul nostru astral se ordonează şi se organizează astfel, el acţionează în special asupra glandei pituitare sau asupra anexei la creier (hipofiza), un organ mic, aproape cât un sâmbure de cireaşă, care are pentru început de-a face cu creşterea corpului. Printr-o astfel de organizare a corpului astral începe glanda pituitară să devină tot mai luminoasă şi mai luminoasă; ea emite raze şi treptat înconjoară cu razele ei glanda pineală care se află în faţa ei, o stimulează pe aceasta; ca urmare a acestui fapt, efectele se extind asupra

corpului astral şi încep să îl impresioneze şi să îl reorganizeze pe acesta.

Din conţinutul de învăţătură despre Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor

Această parte cuprinde numai însemnări ale lui Rudolf Steiner şi notiţe din memorie ale participaţilor la ore esoterice, care tratează despre fiinţa Maeştrilor.

Entitatea cu douăsprezece componente a Maeştrilor. Răspuns în scris la o întrebare adresată în scris, Dornach, 29 mai 1915

Întrebare: Sunt oare diferiţii Maeştri aşa-zise părţi ale unei entităţi, astfel că această entitate conţine atunci doisprezece Maeştri diferiţi în ea, din care mereu şapte sunt întrupaţi în fizic şi cinci rămân în domeniul spiritual?

Răspuns: Da.

Întrebarea i-a fost adresată lui Rudolf Steiner pe 29 mai 1915 de către Alma von Brandis, o membră din Berlin, care trăia pe atunci la Dornach; i s-a răspuns tot atunci şi a fost transmisă mai târziu de ea Mariei Steiner-von Sivers. În calitate de aşa-numit membru „vechi" ea era familiarizată cu reprezentările despre Maeştri, aşa cum trăiau ele în T.S. de când au apărut lucrările lui Sinnett *Die okkulte Welt* (Lumea ocultă) şi *Geheimbuddhismus* (Budismul secret). Şi anume, Sinnett abordase deja în al său *Geheimbuddhismus* întrebarea legată de corelaţia dintre Mahatma şi principiile omului. Pasajul corespunzător sună astfel:

Natura unui Mahatma este greu de cuprins corect şi abia ar deveni inteligibilă dacă nu s-ar lua în considerare pasaje ulterioare din această carte, astfel că pare a fi corespunzător scopului să insistăm deja de acum mai îndeaproape asupra acestui aspect. Natura dublă din el este atât de pregnantă, încât

forţa şi înţelepciunea sa, care aparţin de domenii mai înalte, sunt de atins de către cei care se află în relaţii sufleteşti deosebite cu el, fără ca Mahatma să trebuiască să fie conştient de apelarea la ele la timpul respectiv. Din aceasta se deschide pentru gândirea noastră posibilitatea ca raportul dintre Mahatma cel spiritual şi cel uman să devină uneori de o natură ce este desemnată în scrierile secrete mai mult cu „umbrire" sau influenţare decât cu întrupare în deplinul sens al cuvântului.

De asemenea – pentru o îngreunare şi mai mare a înţelegerii – ajungem la faptul că fiecare Mahatma nu este numai o fiinţă umană de dezvoltare sublimă, ci am putea spune că aparţine de un alt regn din marea gospodărie a naturii. fiecare Mahatma trebuie să îi corespundă uneia sau alteia din cele şapte mari forme de bază, dar, deşi aproape că am putea concluziona că aceste forme de bază ar putea să fie raportate la relaţii cu cele şapte părţi de bază din om, eu mă sfiesc să încerc o explicare deplină a acestei presupuneri. Este suficient să aplic acest gând asupra ceea ce ştim, în contururi palide, despre domeniile mai înalte ale structurării interioare secrete. De câtva timp s-a făcut afirmaţia în scrieri secrete că ar exista cinci mari Chohani sau Mahatma superiori, care conduc întreaga frăţie de Mahatma. Când am scris la vremea sa pasajul premergător din această carte, eram sub impresia faptului că ar conduce o căpetenie supremă – care stă pe o treaptă şi mai înaltă – domnia peste aceşti cinci Chohani; dar acum este insistent gândul că această personalitate ar fi de conceput cu o probabilitate mai mare drept un al şaselea Chohan, drept capul celei de a şasea forme fundamentale de Mahatma; iar această presupunere conduce imediat la următoarea concluzie, că pentru desăvârşirea corespondenţelor sau a relaţiilor recunoscute ar trebui să existe un al şaptelea Chohan. Dar aşa cum partea fundamentală a şaptea din natură sau din om este o noţiune care de-abia se poate cuprinde, care se sustrage gândirii noastre, care ar putea fi înfăţişată doar în expresii neclare cărora le lipseşte

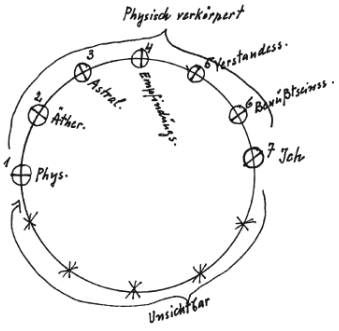
interpretarea suprasensibilă, atunci cu siguranţă se va dovedi inaccesibil şi al şaptelea Chohan pentru orice forţă de reprezentare neşcolită. Dar şi el umple, fără îndoială, un loc în gospodăria lumii spirituale, iar eu sunt convins că există o asemenea personalitate care ocazional este vizibilă pentru ceilalţi Mahatma. Cugetarea despre acest lucru de-abia dacă aduce vreun alt avantaj decât o claritate mai mare privitoare la gândul exprimat mai sus, că Mahatma nu trebuie consideraţi doar ca oameni ieşiţi din comun, de o mare sublimitate spirituală, ci ca apariţii necesare în natură, fără de care o dezvoltare progresistă a omeniririi abia dacă ar putea fi gândită.

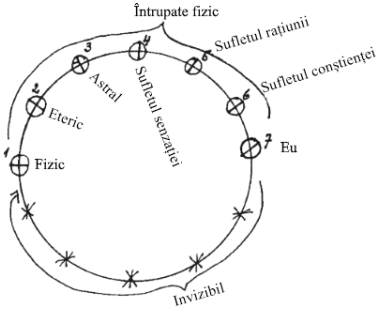
Întrebare: Conţine unul dintre ei, de exemplu, caracteristicile corpului fizic dezvoltate până la desăvârşire, în aşa fel încât el reprezintă armonia organelor fizice, un altul exprimă armonia temperamentelor (deci corpul eteric) în corpul fizic, un altul reprezintă în sine armonios ştiinţa (corpul astral), un altul exprimă la nivel de simţământ caracteristicile numite, un al cincilea exprimă sau reprezintă la nivel de raţiune caracteristicile numite, un al şaselea le exprimă deplin conştient şi îi stăpâneşte pe ceilalţi şase (cuvintele „şi îi stăpâneşte pe ceilalţi şase" au fost corectate de Rudolf Steiner în: „şi *este* stăpânit *de* ceilalţi şase")

Manas drept al 8-lea, Buddhi al 9-lea, Atma al 10-lea, Sfântul Spirit drept al 11-lea şi fiul drept al 12-lea, aceste cinci individualităţi sunt invizibile în prezent?

Răspuns: Cel de-al 7-lea este servitorul celorlalţi 6, este stăpânit de ei şi cel de-al 7-lea îi stăpâneşte apoi pe ceilalţi 5, adică aducându-i la întrupare. Sunt încarnaţi mereu şapte. Dacă se încarnează al optulea, atunci primul nu este încarnat.

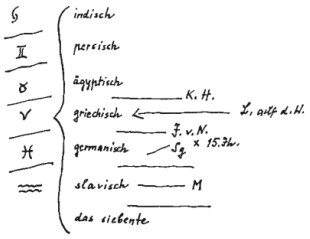
Privitor la aceasta Rudolf Steiner a făcut următoarea schemă:

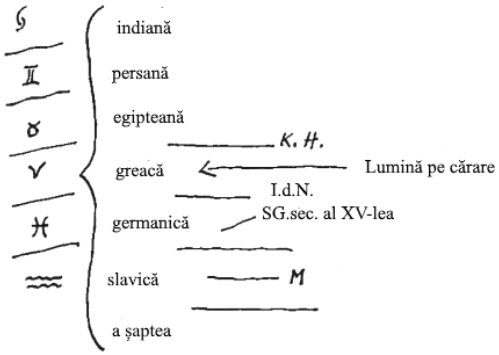

Schema acţiunii cultural-istorice a Maeştrilor. Desenată pentru Elise Wolfram, Leipzig între 1906 şi 1908 **[**Originalul nu este la dispoziţie. Redare după o copie autentificată.]

Lămuriri ale lui Rudolf Steiner, transmise de Elise Wolfram:

Referitor la schema de sus:

1, 2, 3, 4, 5, 6 înseamnă perioadele culturale postatlanteene.

Referitor la schema de jos:

KH = Kuthumi, inspirator al trecerii de la Egipt la perioada greacă

Referitor la desemnarea „inspirator al trecerii": În conferinţa de la München, 29 mai 1907, [GA 99], se spune: „Se zice despre Maestru: el este născut în acelaşi corp. El îl foloseşte timp de secole, ba chiar de milenii. – Acest lucru este cazul la marea majoritate a individualităţilor conducătoare. O excepţie fac anumiţi Maeştri care au misiunea lor cu totul deosebită. La aceia se păstrează trupul fizic, astfel că moartea nici nu intervine pentru ei. Aceştia sunt Maeştrii care trebuie să se îngrijească de trecerea de la o rasă la alta." Însă cum e de înţeles nemurirea fizică a adepţilor în realitate este explicat în conferinţa de la Berlin, 16 decembrie 1904, [GA 93] după cum urmează: „Nu despre moartea fizică este vorba, ci de următorul lucru. Moartea fizică a celui care pentru sine însuşi a cunoscut Piatra înţelepţilor şi a ştiut cum să o scoată afară, este doar un eveniment aparent. Pentru ceilalţi oameni este un eveniment

real, care înseamnă o mare secţiune în viaţa lui. Pentru cel care ... înţelege să folosească Piatra înţelepţilor, moartea este doar un eveniment aparent. Ea nu formează nici măcar o secţiune deosebit de importantă în viaţă; şi anume, ea este ceva ce există doar pentru ceilalţi, care eventual pot să observe adeptul şi care spun că el moare. El însuşi nu moare însă deloc, în realitate. Lucrul, de fapt, stă aşa, că respectivul a învăţat să nu trăiască deloc în corpul lui fizic; că a învăţat ca toate acele procese care se petrec dintr-odată în corpul fizic în momentul morţii, să le lase să se desfăşoare treptat-treptat în timpul vieţii sale. Cu corpul respectivului s-a desfăşurat deja tot ce se desfăşoară în rest în cadrul morţii. Atunci moartea nu mai este posibilă, căci respectivul a învăţat de mult să trăiască fără corpul fizic. El depune corpul fizic într-un mod asemănător cum te-ai dezbrăca de o manta de ploaie şi îmbracă un nou corp, ca şi cum ai îmbrăca o nouă manta de ploaie."

L. auf d. W. = inspiratorul pentru Licht auf dem Weg (Lumină pe cărare) (numele său ocult, Hilarion), inspiră perioada greacă

Faptul că Maestrul Hilarion a fost inspiratorul scrierii lui Mabel Collins *Licht auf dem Weg* (Lumină pe cale) era general cunoscut în T.S. fiica lui Oskar von Hoffmann, care a tradus în germană *Light on the Path*, a transmis afirmaţia făcută personal către ea de Rudolf Steiner, că Maestrul Hilarion l-ar fi ajutat inspirator pe tatăl ei la traducere. El ar fi fost un grec, de unde vine şi limbajul frumos al traducerii sale, care ar avea mantric chiar mai mare efect decât textul englezesc.

J.v.N. = Iisus din Nazareth, inspiră trecerea de la perioada greacă la cea germanică

S. G. = Saint-Germain, inspirator al culturii germanice

M = Morya, inspirator al culturii slave

Prezentări despre fiinţa şi acţiunea maeştrilor în ore esoterice. Cele două, probabil primele, ore esoterice de la Berlin. Notiţe însemnate din memorie de Franz Seiler

I. Berlin, 9 iulie 1904

Pentru început o rugăciune rostită de dr. Steiner. Apoi indicarea asupra faptului că Maeştrii vorbesc prin dr. Steiner, că el este doar mijlocul de a exprima gândurile Maeştrilor.

Maestrul Morya ne dă informaţii despre ţelul dezvoltării umane. El este cel care conduce omenirea către ţelul ei. Maestrul Kuthumi este cel care ne indică drumurile către acest ţel.

Reprezentarea Eu-lui inferior şi a Eu-lui superior. În fiecare om este un Eu inferior, care trebuie să fie depăşit.

Apoi este luat în considerare aspectul trecător al trupurilor. Corpul meu va trece şi de asemenea şi corpurile dvs. se vor descompune în cei mai mici atomi ai lor, dar cuvintele care sunt rostite acum nu vor trece, pentru că noi înşine vom deveni ceea ce vorbim acum. Aceasta este sămânţa din care vom apărea cândva din nou.

Gândurile şi sentimentele sunt realitate, ele sunt ceea ce constituie materialul pentru construirea celor ce urmează. De aceea trebuie să ne străduim să nutrim gânduri şi sentimente atât de înalte şi de nobile, pe cât este cumva posibil mereu. Prin aceste gânduri şi sentimente suntem legaţi de ceea ce este asemănător cu aceste gânduri şi aceste sentimente. Noi legăm aici mii şi iarăşi mii de relaţii. Există patru grade, părţi sau drumuri ale dezvoltării. Există şi şapte simţuri; cinci simţuri, aşa cum le cunoaştem şi în viaţa fizică, şi două simţuri care mai trebuie încă să se desfăşoare.[Detalii în *Grundelemente der Esoterik* (***Elemente fundamentale ale esoterismului***), GA 93a].

Zece centri de forţă în om: 1. Prana – în piept; 2. Apan – în regiunea organelor de secreţie; 3. Saman – în buric; 4. Udan – în mijlocul faringelui; 5. Vayu – străbate întregul corp; 6.

Kurm – în ochi, ajută la deschiderea acestuia; 7. Krikala – în stomac, produce foame; 8. Nag – provoacă vărsături; 9. Devadatta – duce la căscat; 10. Dhananjaya – ceea ce nu părăseşte corpul nici măcar după moarte. [Conform *Die Wissenschaft des Atems.* Übersetzt aus dem Sanskrit - Original von Pandit Rama Prasad Kasyapa B.A., F.T.S" (Ştiinţa respirării. Traducere din originalul în sanscrită de Pandit Rama Prasad Kasyapa B.A., F.T.S.), Leipzig, f.a.]

Prana corespunde cu floarea de lotus cu opt petale, Udan corespunde cu floarea de lotus cu şaisprezece petale. Floarea de lotus cu două petale se află între sprâncene.

Despre moarte s-a spus: aşa cum trebuie să înveţi să mori, aşa trebuie să înveţi şi să mori pentru sentimente. Dar primul lucru care este de învăţat este a învăţa să stai, asta înseamnă să avem o poziţie sigură în încurcăturile vieţii, să nu mai cunoaştem nicio frică şi nicio teamă, ci să privim în ochi, linştiţi şi siguri, fiecare eveniment, oricum ar fi să vină.

Apoi există patru etape, pe care avem să le urcăm. Mai întâi este vorba de a căuta Eul, miezul din noi. Apoi vom cunoaşte şi non-Eul. Trebuie să căutăm acest punct central din noi, căci acest punct central se află în fiecare fiinţă în parte. Peste tot este punct central, peste tot este periferie. Chiar dacă vă gândiţi că sunteţi mutaţi la cele mai extreme graniţe, peste tot puteţi să găsiţi punctul central. Pământul se învârte în jurul Soarelui; Soarele se învârte cu Pământul prin marele cosmos. Iar pe lângă el se învârt nesfârşit de multe alte corpuri cereşti. Fiecare fiinţă în parte formează un punct central. Pe acele corpuri cereşti nu trăiesc oameni aşa cum suntem noi. Trăiesc într-adevăr şi fiinţe pe ele, dar nu oameni. Oamenii nu au nicio legătură cu ei, nu există nicio relaţie. Această relaţie o puteţi cuceri doar dacă vă ridicaţi în interior pe o treaptă unde toate acele fiinţe îşi au fundamentul comun.

Al doilea lucru este de a face viu corpul astral, asta înseamnă de a se simţi în marea astrală în calitate de Eu.

Al treilea lucru este depăşirea mării astrale şi ajungerea la liniştea adâncă.

Al patrulea lucru este perceperea glasului tăcerii. Aceasta este acolo unde Maestrul strigă ca şi de afară: Asta eşti Tu!

Cea mai bună imagine pentru această dezvoltare este următoarea: Dacă ai găsit Eul tău, atunci te gândeşti că eşti plecat afară pe marea mare a lumii. Nimic nu se vede pe suprafaţa apei. Cât se vede cu ochii, doar apă şi cer. Capetele mării sunt limitate de orizont. Pe această suprafaţă ne gândim ca un val în marea mişcată, ca un singur val printre multe valuri. Dacă ne simţim atunci aşa de-a dreptul una, atunci trebuie să liniştim valurile mării. Linişte adâncă trebuie să apară. Nimic nu se aude, nimic nu se vede. Apa în care suntem scufundaţi este deplin liniştită. Nicio mişcare nu se evidenţiază. În această linişte deplină, în această deplină izolare va putea să răsune glasul Maestrului, el nu va mai putea să fie acoperit de zgomotul vieţii zilnice. Cu aceasta se leagă acest exerciţiu de practică. Am exersat cu toţii această imagine prin faptul că ne-am transpus cu toţii în gândul Eu-lui, apoi în vălurirea mării, apoi în liniştea adâncă a mării.

II. Berlin, 14 iulie 1904

1.	Mahatma o să aibă de spus ceva către noi astăzi.	
2.	Ne sunt numite trei îndatoriri ale elevului ocult: mândria şi vanitatea de depăşit, teosofia de trăit practic, de intervenit pentru teosofie.	
3.	}	[Menţionate ca puncte în notiţe, dar fără text]
4.		
5.		
6.		

7.	Acum va vorbi Maestrul Morya.
8.	Maeştrii pot să fie consideraţi de noi ca ideal, ei au atins ceea ce noi mai trebuie să atingem. De aceea putem să îi întrebăm despre dezvoltarea noastră în continuare.
9.	În noi se află forţele ca germene, care în Maeştri au crescut până la înflorirea deplină.
10.	Pentru înţelegerea dezvoltării poate să fie observată dezvoltarea de la plantă la animal, la om.
11.	Ca simbol pentru dezvoltarea plantei ne este arătat acest semn:[1]
12.	Ca simbol pentru dezvoltarea animalului: T
13.	Ca simbol pentru dezvoltarea omului: †
14.	[fără text]
15.	Trei trepte ale dezvoltării există şi în mod corespunzător trei virtuţi. În afară de aceasta
16.	se găsesc doi curenţi în fiecare om: Kama şi Manas, curentul bun şi cel rău; cel rău este Kama.
17.	Drumul mântuirii ne este arătat în Evanghelia după Ioan. Găsim aici 1. Spălarea picioarelor, 2. Lovitura peste obraz, 3. Biciuirea, 4. Încununarea cu spini, 5. Iisus îşi poartă crucea, 6. Răstignirea, 7. Stigmatele.[2]
18.	Aceasta poate fi calea pentru o deplină metamorfozare.

[1] Referitor la semne, vezi ***Legenda Templului şi Legenda de Aur***, GA 93.

[2] În general, Rudolf Steiner a indicat cele şapte trepte ale iniţierii creştine după cum urmează: 1. spălarea picioarelor, 2. biciuirea, 3. încununarea cu spini, 4. purtarea crucii, 5. moartea mistică, 6. punerea în mormânt, 7. învierea. Vezi, de ex., în *Vor dem Tore der Theosophie* (***În faţa porţii teosofiei***), GA 95.

München, 10 sau 11 noiembrie 1905. Notiţe din memorie de Eugenie von Bredow

Necesitate pentru esoterist, de a înţelege planul pe care omenirea îl prelucrează inconştient sub conducerea Lojei albe.

Omenirea Pământului este punctul central al acestuia, ceea ce contează în această lume. Pe multe alte lumi acţionează alte entităţi, iar oamenii din acele lumi sunt precum animalele noastre superioare. Oamenii Pământului au primit configurată planeta din partea divinităţilor şi într-o anumită măsură o reconfigurează pentru ei. Mai întâi are loc dezvoltarea lor pe planul senzorialului – în cea mai largă semnificaţie a acestui cuvânt. Pentru aceasta a fost necesar să îşi dezvolte inteligenţa, pentru ca o gândire logică să unească oamenii într-o omenire.

Atlanteenii încă nu puteau gândi; ei erau conduşi de divinităţi. Arienii trebuie să devină din ei înşişi stăpânitori ai lumii lor. Din perspectivă intelectuală, unitatea care exclude diferite concepţii este deja atinsă. Nu există concepţii diferite despre construirea unei maşini cu aburi sau altele asemenea. Ştiinţa şi produsele ei, utilizarea forţelor naturii, mijloacele de transport au unit diferitele rase şi naţiuni într-o unitate. Înainte cu 5000 de ani: ce diferenţă, de exemplu, între produsele poporului chinez şi ale celui european. Astăzi este realizată o anumită punte chiar şi între aceste popoare aflate pe moarte şi Occident. Un episcop din Bremen scrie despre obiceiurile din Marcă în secolele al XI-lea şi al XII-lea, cum erau sacrificate animale în cultele religioase, era băut sânge de cal. Aceasta se întâmpla în estul Germaniei, în timp ce în vest se desfăşura deja înflorirea oraşelor. Asemenea opoziţii una lângă cealaltă ar fi astăzi imposibile.

Abia acum a început însă omenirea să-şi pună în serviciul ei forţe ale naturii. Acest lucru va deveni cu totul altfel deja în timpul ce urmează şi cursul următoarelor milenii. Oamenii vor scoate forţele din apa curgătoare şi le vor pune în serviciul lor, ei

vor capta puternicele forţe care se află în razele solare prin oglinzi puternice şi vor şti să le pună în serviciul lor; ei vor învăţa să stăpânească forţele dinăuntrul Pământului, care acum se declanşează prin erupţii vulcanice şi care provin de la o puternică fiinţă spirituală dinăuntrul Pământului; cele mai minunate maşini vor fi concepute de oameni, pentru a pune toate aceste forţe declanşate în serviciul omeniri, da, vor avea forţa magnetică a întregului Pământ în stăpânirea lor, căci Pământul este numai un mare magnet, al cărui pol sudic se află la Polul Nord şi pol nordic la Polul Sud. Acum ei pot doar să-şi conducă vapoarele prin această forţă. Atunci când, în timpuri primordiale, au fost necesare modificările Pământului, forţele divinităţilor au pus axa Pământului înclinată; în timpurile ce vin, omenirea va putea să răsucească axa. Formarea inteligenţei şi logicii omenirii se desfăşoară deci tot mai mult şi produce unitatea omenirii în domeniul senzorial.

Formarea aspectului moral a fost făcută posibilă de-abia de divinităţi prin învăţăturile etice ale tuturor marilor religii. Trebuie însă să vină un timp în care oamenii vor cunoaşte legea binelui atât de clar, precum astăzi legile logicii. Ce este bun şi ce este adevărat în domeniul spiritual atunci nu mai poate să fie o chestiune de opinie, aşa cum se mai exprimă astăzi încă prin diferite religii, prin formarea de parlamente pentru a soluţiona una sau alta dintre chestiunile juridice. Când oamenii devin conştienţi de faptul că există ceva bun, ceva moral care este aşa de determinat şi de clar ca o teoremă matematică, atunci oamenii s-au unit şi în acest domeniu într-o omenire care poartă o fizionomie cu totul diferită faţă de omenirea de astăzi. Pentru a conduce la această cunoaştere a aspectului moral, a-i revela omenirii legile acestuia pentru ca să ia naştere o ceată de oameni care lucrează în acest domeniu conştienţi din ei înşişi, cel de-al patrulea Maestru, Christian Rosenkreutz, a fondat Ordinul rosicrucian. Educaţia intelectuală diferită a Occidentului cere o altă învăţătură. În Orient a acţionat puternic în popor

învăţătura spirituală dată indienilor de vechii Rishi. Christian Rosenkreutz şi cei şapte elevi ai săi au pus începutul pentru cunoaşterea legii aspectului moral, pentru ca aceasta să nu reverbereze în oameni în cele date de religii, ci pentru ca legea, cunoscută ca atare, să se trezească în fiecare om la viaţă individuală. Adevărul în domeniile moralei, ale binelui, trebuie să ia naştere în om ca ceva cunoscut şi simţit.

A deschide calea pentru această unitate care leagă oamenii într-o omenire este munca şcolilor esoterice.

Berlin, 13 decembrie 1905. Notiţe din memorie de Eugenie von Bredow

După câteva cuvinte introductive pentru un membru ce urma să fie nou admis, a vorbit nespus de mişcător, astfel că în final am simţit mai mult decât pe 4 octombrie.

El a vorbit despre cel mai important eveniment al timpului nostru: cucerirea Tibetului prin englezi, poporul egoismului, prin care va dispărea ultimul rest de spiritualitate pe Pământ. A vorbit despre religia tibetanilor, despre curăţia lor interioară în concepţie, despre budism, aşa cum l-a predat Buddha în deplină intimitate discipolilor săi; faptul că învăţătorul încarnat pe Pământ ar fi elementul feminin, care trebuie fructificat de dumnezeiesc, de elementul masculin. Din această căsnicie ar lua naştere Boddhisattva, despre care tibetanii spun: el are Avalokidishvara, înţelepciune dumnezeiască. A vorbit despre Dalai Lama şi alegerea sa dintre copiii care sunt născuţi în cadrul unor evenimente naturale deosebite. A vorbit despre Spiritele negurii de foc, ai căror elevi au fost Maeştrii noştri; a vorbit despre dezvoltarea omului pentru a ajunge asemenea fiinţe puternice. A vorbit despre ritm în natură, despre constelaţii, despre întregul sistem cosmic; faptul că numai corpul astral al omului ar mai fi haotic şi că omul

ar trebui să îl facă şi pe acesta ritmic, căci altfel ar deranja evoluţia.

A ajuns apoi să vorbească despre Crăciun şi despre importanţa sărbătorilor anului; faptul că de Crăciun Soarele stă cel mai jos şi că pe 25 începe din nou urcuşul, şi că în această noapte Maeştrii Lojei albe au o şedinţă în care revarsă forţa solară a anului ce vine asupra acelor oameni care vor să li se dedice lor cu totul, vor să renunţe la personalitatea lor cu totul şi îi roagă să le dea forţă. Dacă se sărbătoreşte Crăciunul în acest sens, se roagă Maeştrii în acest sens, atunci ei trimit forţa lor înăuntrul acelor oameni la acel 25 decembrie, astfel încât forţa Maestrului acţionează prin ei.

Apoi a vorbit despre ultima încarnare a Maestrului Kuthumi şi faptul că a frecventat universităţi pentru a putea să interpreteze în alte limbi şi în spirit modern înţelepciunea înaltă, însă că această încarnare nu ar fi fost *într-o anumită personalitate*, ci că *forţa* lui a acţionat când aici, când acolo. [În însemnările făcute doar cu cuvinte cheie ale Eugeniei von Bredow despre ora esoterică de la München, [14 sau 15] decembrie 1905 se spune: „Îndoială, dacă Kuthumi a fost la universităţi *europene*. Necesitatea acestui fapt, pentru a învăţa *noţiuni europene*. Aceeaşi necesitate, de a învăţa chineza pentru a se putea înţelege cu chinezii."]

Berlin, 28 decembrie 1905. Notiţe din memorie de Eugenie von Bredow

Două lucruri a vrut să ne spună astăzi despre mantre şi despre cele mai importante reguli pe care le dă sublimul Maestru Morya elevilor săi.

Sunt 9 trăsături care sunt proprii Maeştrilor:

1. Adevăr
2. Înţelepciune
3. Incomensurabilitate

4. Bunătate
5. Nesfârşire
6. Frumuseţe
7. Pace
8. Binecuvântare
9. Unitate.

De la noi cere cinci lucruri:

1. Purificarea simţirii
2. Curăţarea iubirii
3. Golul memoriei
4. Claritatea raţiunii
5. Stingerea sau aprinderea voinţei.

Simţirea trebuie să fie purificată. Iubirea trebuie să piardă tot ce este lipsit de castitate şi să devină dumnezeiască. Memoria trebuie, pentru a deveni obiectivă, să nu reţină nimic ce ar putea trezi prejudecăţi. Raţiunea trebuie să fie clară şi voinţa trebuie, acolo unde este egoistă, să se stingă, dar unde serveşte ca instrument al Maeştrilor, să fie aprinsă.

Mantrele produc vibraţii ale cuvântului care sunt în consonanţă cu vibraţiile gândului din materia Akasha.

Despre zicerea de Crăciun „Gloria in excelsis Deo et pax homini bus bonae voluntatis": ea acţionează *mantric* în latină. Apoi a mai spus o mantră indiană cu conţinut asemănător, cu care a şi încheiat.

Sărbătorile sunt puncte nodale stabilite de Maeştri. Şi Anul Nou. De aceea, importantă elevarea.

Köln, 12 februarie 1906. Notiţe din memorie de Mathilde Scholl

Ioan Botezătorul l-a vestit înainte pe Christos Iisus la mijlocul celei de-a patra subrase. Acum, în schimb, individualitatea lui Meister Iisus conduce omenirea dincolo, de

la a cincea într-a şasea sub-rasă – din nou înspre Ioan Botezătorul, Vărsătorul.

Christos Iisus este cuvântul viu. Toate fiinţele naturii se revarsă la un loc în om şi formează în el cuvântul. Acesta este Eul în om – Iisus Christos. Omul devine Christos atunci când trăieşte în interior faptul că întreaga lume se revarsă la un loc în el, este una cu el. Timpul în care Christos a apărut mai întâi printre oameni a fost cel în care El i-a înfăţişat primul omenirii, în încorporarea Lui, Eul. Aceasta a fost sămânţa din care a lăstărit toată conştienţa de sine, conştienţa de Eu, tot ce e personal.

Dar El a dat Eul său înapoi la lume. Cu aceasta le-a arătat oamenilor calea către lipsirea de sine.

În ziua de pe urmă, când toţi vor învia, atunci se va arăta dacă omul a dus Eul numai până la egoism sau până la lipsirea de sine. Atunci are loc separarea între oameni. Cei care s-au dezvoltat în sus până la altruism, vor fi cei a căror deşteptare, trezire în Eu conţine germenii de viitor ai omenirii. Aceasta este a şasea subrasă, de la care va descinde cea de-a şasea rasă-rădăcină. Cei care au condus Eul numai până la egoism nu trăiesc o reală înviere; ei au germenele morţii în ei – aceasta devine a şaptea subrasă, care se dezvoltă devenind regnul răului şi devine zgură. Aceasta este pleava care este aruncată în foc; a şasea subrasă este grâul din care poate să lăstărească ceva nou.

Această separare este pregătită acum. Prin principiul iubirii frăţeşti, care îşi are reprezentantul în Meister Iisus, este produsă unificarea omenirii devenind a şasea subrasă, care, bazându-se pe acest principiu frăţesc de iubire, creşte înăuntrul viitorului.

Când ajunge la desăvârşire a şasea subrasă, atunci Cuvântul, Christos, nu va fi aici numai într-o individualitate, ci în toţi, iar oamenii formează atunci împreună literele acestui cuvânt, noul Christos, care atunci este Cel Înviat într-un sens cu totul diferit. În calitate de *Eu* a fost cufundată deja viaţa sa în a

treia rasă-rădăcină în omenire. În desfăşurare deplină învie El atunci într-a şasea rasă-rădăcină, în ansamblul omenirii.

Berlin, 26 iunie 1906. Notiţe din memorie de Eugenie von Bredow

Ca introducere, despre cei patru Maeştri, care acţionează şi ei în mişcarea noastră:

Maestrul Morya: forţă

Maestru Kuthumi: înţelepciune

Maestrul Saint-Germain: către el te îndrepţi când ai greutăţi ale vieţii zilnice

Meister Iisus: ceea ce este mai intim în om.

Berlin, 22 octombrie 1906. Notiţe din memorie de Amalie Wagner

Sublim, încântător, lipsesc cuvintele pentru a exprima ceea ce am primit. Maeştrii înţelepciunii etc. au fost cu siguranţă de-a dreptul printre noi. Forţa care se revărsa de la iubitul nostru învăţător a fost mare, în final l-am văzut luminând şi transfigurat tinereşte. Şi apoi cuvântul sfânt:

A trecutul

U prezentul, întreaga lume care ne înconjoară

M viitorul încă necunoscut, pentru care vrem să trăim.

Pionieri trebuie să fim, elita omenirii. Sublim trebuie să ne simţim, dar nu trebuie să devenim aroganţi, ci să ne arătăm demni de o asemenea sarcină, o asemenea poziţie, nu în trufie, ci în smerenie.

Despre cei patru Maeştri ni s-a spus din nou: Meister Iisus a fost „Necunoscutul din ţara de Sus" care a venit la Tauler, care i-a învăţat pe gnostici etc.

Trebuie să învăţăm să cunoaştem tot mai bine entităţile Maeştrilor. Pentru aceasta este necesar să ne transpunem înapoi în trecut.

Pe Lună nu existau încă fiinţe care să respire prin plămâni. Ei inspirau căldură sau o absorbeau, şi cedau răceală. Prin aceasta îi sustrăgeau Lunii căldura. Aşa cum acum pentru noi, fiinţe ce respiră, plantele fac aerul utilizabil prin aceea că inspiră dioxidul de carbon dăunător, pe care îl expiră omul şi animalul, folosesc carbonul conţinut în el şi apoi expiră oxigenul curat, aşa au existat pe Lună şi fiinţe care aveau de îndeplinit funcţiunea plantelor noastre de acum: şi anume ca, prin expirarea de căldură să oprească procesul prea rapid de răcire. Aceste fiinţe sunt numite Spirite ale căldurii. Acestea nu ajunseseră încă pe treapta de om. În afară de aceasta existau pe Lună spirite care depăşiseră treapta de om şi care ajutau la pregătirea respiraţiei cu aer. Într-adevăr erau nevoite să se încarneze în trupuri care nu aveau plămâni, dar tânjeau după oxigen. Acesta a fost pregătit numai pe Pământ prin lumea plantelor aflată în devenire. De-abia la mijlocul perioadei lemuriene a fost atât de departe fiinţa umană încât a putut să îi fie insuflată „suflarea vie". Prima respiraţie a inspirat oxigen. Acest lucru a avut o mare semnificaţie. Spiritele care produc acest lucru sunt numite Spirite ale aerului.

Balaurul care împroşcă flăcări este un simbol al Spiritelor focului.

Iisus a fost un Chela de gradul al treilea. Când era de treizeci de ani, s-a întâmplat următorul lucru cu el. El şi-a părăsit corpul şi Christos a luat în posesie acest corp pur, nobil: corpul fizic, cel eteric şi cel astral. El însuşi s-a retras pe planul astral unde a rămas unit cu fraţii din Loja albă şi a atins el însuşi calitatea de Maestru etc.

Morya – adevăratul său nume le este comunicat doar elevilor mai avansaţi – întăreşte voinţa.

Kuthumi este Maestrul propriu-zis al adevărului.

Iisus, conducătorul bisericii sale, acţionează îndeosebi asupra laturii sufleteşti. Noi putem să îi apelăm atunci când avem nevoie de ei.

Cei doisprezece maeştri ai Lojei albe au parcurs cu toţii întreaga dezvoltare a Pământului nostru. În mod direct nu pot să acţioneze în planul fizic. Noi trebuie să ne ridicăm la ei. Ei acţionează prin şcoală asupra noastră şi în noi şi prin noi. Intermediarul, învăţătorul şcolii, nu este dator să îi dea socoteală nimănui, decât celui în al cărui nume vorbeşte.

Un alt participant la această oră, Ludwig Kleeberg, relatează: [În *Wege und Worte. Erinnerungen an Rudolf Steiner aus Tagebüchern und aus Briefen* (Căi şi cuvinte. Amintiri despre Rudolf Steiner din jurnale şi din scrisori), Stuttgart, 1961.]

Ca dintr-o ştiinţă şi cunoaştere nemijlocită a vorbit el despre marii Maeştri care conduc deasupra noastră viaţa şi strădania noastră: Kuthumi, Morya, Iisus şi Christian Rosenkreutz – Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor.

Basel, 23 noiembrie 1907. Din notiţe scrise din memorie de Alice Kinkel

Cine sunt Maeştrii? Oameni care doar au parcurs mai repede decât ceilalţi oameni calea dezvoltării omenirii; oameni care au prefigurat trăirile şi de aceea pot să fie conducători. O astfel de personalitate a fost „marele Necunoscut din ţara de Sus", care a acţionat în mod multiplu. Din „ţara de Sus" s-a numit el, pentru că venise din lumea superioară. Era Iisus din Nazareth, care a acţionat şi a trăit sub numele de „marele Necunoscut din Ţara de Sus" în secolele al XIII-lea, XIV-lea. Johannes Tauler a fost instruit de el.

Esoteristul trebuie să ajungă într-o relaţie reală cu Maeştrii.

Düsseldorf, 15 aprilie 1909. Notiţe din memorie de Mathilde Scholl

Vrem astăzi, ca în fiecare oră esoterică, să aducem în faţa sufletului faptul că ceea ce este comunicat în aceste ore porneşte de la Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor.

Vrem să ne dezvoltăm, nu dintr-un dor egoist după dezvoltare, ci pentru a deveni ajutoare în dezvoltarea omenirii, de a cărei karmă este legată a noastră. Trebuie să ieşim din aceste ore, ca şi cum am fi alţi oameni faţă de cum am intrat în ele, prin faptul că tragem folos din îndrumările pentru lucrarea noastră de zi esoterică. Aceste cele mai intime lucrări ale sufletului a le desfăşura mereu cu atitudinea corectă este lucrul principal care nu ne poate fi imprimat suficient de des.

Meditaţiile noastre ţin cont în primul rând de împărţirea în două a omului de acum, în conştienţă de somn şi conştienţă de trezie. Ele ne sunt date din timpuri străvechi, preatlanteene şi sunt croite după această împărţire în două a omului. De ce este necesar ca omul să îşi tragă afară noaptea Eul şi trupul său astral din trupul fizic şi cel eteric? Entităţile dumnezeieşti, care au construit trupul fizic şi eteric făcându-l un templu atât de minunat, de desăvârşit, pătrund în acesta iarăşi în timpul nopţii, în timp ce Eul şi trupul astral al omului intră de asemenea în regnuri dumnezeieşti. Dacă nu ar face acest lucru, ei ar deteriora cu totul trupul fizic şi trupul eteric, pentru că în afară de entităţile spiritual-dumnezeieşti care au fost creatorii lor, şi entităţile luciferice au influenţă asupra trupului astral. Căci acestea au fost cele care au făcut trupul astral liber şi autonom. Datorită acestui fapt, atunci când se întoarce în corpul său fizic, în timpul zilei omul decade în erori şi vină. Nu trupul fizic şi cel eteric sunt supuse rătăcirilor, ci trupul astral, care este ispitit prin Eu, care a cedat în faţa şoaptelor entităţilor luciferice. Omul normal este protejat de influenţe mai adânci, mai periculoase ale acestor fiinţe luciferice prin creatorii spiritual-dumnezeieşti, prin faptul că acestea l-au înzestrat cu o forţă puternică, forţă pe

care esoteristul trebuie să o folosească pentru a urca la trepte mai înalte de dezvoltare.

Esoteristul trebuie acum să-şi spună la adormire: „Eu mă întorc înapoi la creatorii mei", iar la trezire: „Eu vin de acolo unde m-am aflat înainte să fi fost creat corpul meu". Iar el trebuie să mai rămână încă în meditaţie câteva clipe în aceste regnuri conştient. Dacă face asta cu această atitudine, va aprinde în el focul sfânt, căldura interioară care sunt necesare pentru el. Iar înainte să adoarmă seara, el trebuie să dezvolte aceleaşi sentimente la munca sa esoterică de seară, chiar dacă ar fi doar retrospectiva zilnică. Prin faptul că lasă să treacă pe lângă el dinapoi spre înainte ziua sa în imagini, el creează imagini spirituale pe care le ia cu el dincolo, în lumile spirituale, ca extract. De la capăt înapoi trebuie să se întâmple acest lucru, pentru că în lumile spirituale totul se întâmplă astfel şi aşa ne creăm o trecere în acestea, aşa încât ele pot să se reverse mai uşor în noi, noi pătrundem mai uşor în ele. Prin gândirea obişnuită spre înainte, pe care o transpunem în lumile spirituale, noi ne proptim împotriva acestora, le împingem de la noi şi ne frânăm astfel pe noi înşine şi frânăm şi dezvoltarea.

Aşa cum noaptea entităţile luciferice îl influenţează pe om, am putea spune, dinăuntru, aşa în timpul zilei cele ahrimanic-mefistofelice fac aceasta din afară. Ce anume au provocat aceste entităţi la om prin influenţa lor? Cele luciferice au adus odată cu libertatea şi conştienţa de Eu şi expresia cea mai extremă pentru aceasta, *ura*. Niciodată nu ar fi putut omul să urască, dacă nu s-ar fi izolat tot mai mult şi mai mult în Eul său. Iar pe entităţile ahrimanice le-au învăluit entităţile dumnezeiesc-spirituale pentru ochiul omului în fumul Mayei, astfel că omul nu mai vede ce stă în spatele lucrurilor. Prin aceasta a luat naştere *frica*. Niciodată nu ar cunoaşte omul frica, dacă ar putea să vadă creatorii dumnezeieşti, în loc de a se lovi de obiectele din spaţiu. Un copil mic învaţă frica în momentul în care vine în atingere cu materia, se loveşte de ea.

Acestea două, ura şi frica, trebuie să caute esoteristul să le depună jos şi în cele mai fine nuanţări ale lor, pentru a înainta cu succes. Zarathustra, unul dintre cei mai uriaşi învăţători ai noştri, ne-a lăsat moştenire cuvintele care trebuie să ne servească pentru a ajunge cu succes la lipsa de frică, dacă le preluăm în sens just. El a spus: „Eu vreau să vorbesc, acum veniţi şi ascultaţi-mă, voi, cei care purtaţi dorinţă pentru aceasta, de departe, de aproape. Vreau să vorbesc despre ceea ce poate să devină pentru spirit revelat şi nu mai trebuie simţul înşelător să deruteze oamenii, cel care a provocat atât de mult rău în dezvoltarea omenească. Vreau să vorbesc despre ceea ce este în lume primul şi cel mai mare lucru, despre ceea ce mi-a revelat el, marele spirit, care este Ahura Mazdao. Dar cine nu aude cuvintele mele cum le intenţionez şi le cuprind, acela va afla lucruri rele atunci când mersul Pământului se va fi sfârşit în timpul său." [Redare liberă a unui pasaj din Gatha, Yasna 45.]

Cu acestea a vrut să le indice oamenilor că Soarele exterior este doar învelişul pentru *marele regent* al Spiritelor focului, aşa cum tot ce e fizic este un înveliş pentru ceva spiritual, iar dacă ne concentrăm asupra acestui mare Auramazda care stă în spatele Soarelui dătător de viaţă, atunci lipsa de frică va fi partea noastră.

Iar pentru a atinge lipsa de ură ne-a aşezat marele Zarathustra mult mai târziu un alt simbol. El a avut doi elevi. Unuia i-a pregătit trupul astral aşa încât a fost clarvăzător şi de aceea a putut acest elev, într-o încarnare ulterioară, să lege de trupul său astral pregătit pe cel al lui Zarathustra, care şi l-a jertfit pe al său în acest scop. Acest elev a devenit marele Hermes, care a condus misteriile greceşti. Trupul său eteric l-a jertfit Zarathustra celui de-al doilea elev, pe al cărui trup eteric îl pregătise la fel de grijuliu pentru această legătură. Acest elev s-a reîncarnat în Moise, iar faptul că acesta primise un trup eteric deosebit se poate deduce din povestirea din Biblie despre coşul de papură în care a trebuit să adaste în apă o vreme pe când era

mic copil, cu totul închis faţă de lume, pentru ca Eul său şi trupul său astral să nu acţioneze prin impresii din afară derutant asupra acestor procese subtile.

Eul lui Zarathustra era destul de puternic şi de tare pentru a-şi crea la o nouă încarnare un nou trup eteric şi trup astral. După ce fusese Nazarathos, învăţătorul lui Pitagora, el a devenit în final Iisus din Nazareth, care a putut acum să-şi jertfească cele trei corpuri ale sale, şi pe cel fizic, pentru Auramazdao, pe care îl vestise mereu. Acesta a coborât acum şi a locuit în el şi de aceea a putut Iisus să spună în acest sens: Eu sunt lumina lumii. (În Evanghelia după Ioan.)

Iar simbolul pentru lipsa de ură, pe care Zarathustra ni l-a lăsat moştenire pe această cale este sângele care a curs pe Golgotha. Ura este expresia cea mai extremă a Eu-lui. Şi în ce locuieşte Eul nostru? În sânge. Chiar şi sângele nostru fizic se modifică atunci când este transformată această întărire, această lignificare a Eu-lui, ura, în lipsă de ură şi aceasta în iubire. Dacă ar avea chimiştii instrumentele fine corespunzătoare, ei ar putea să descopere diferenţa sângelui, de exemplu, dintre un vechi indian şi un francisc din Assisi. Şi în plan fizic se exprimă această spiritualizare. Cu sângele care a curs pe Golgotha pentru omenire avem simbolul lipsei de ură, prin care putem metamorfoza orice sentiment de ură în iubire, pentru a-l aduce în faţa altarului entităţilor creatoare. Suflarea de vrajă care porneşte de la Golgotha acţionează metamorfozant asupra urii şi fricii, care sunt fraţi, aşa cum sunt fraţi Lucifer şi entităţile ahrimanic-mefistofelice.

Düsseldorf, 19 aprilie 1909. Notiţe din memorie de Mathilde Scholl

Elevul esoteric are de îndeplinit la intrarea în şcoală doar o condiţie, şi anume aceea că îşi foloseşte raţiunea, intelectualitatea sa întru totul asupra ceea ce se revarsă către el

ca învăţături, că se întreabă la ascultarea învăţăturilor: Este raţional pentru mine să merg pe această cale? că el cunoaşte şi cuprinde cu raţiunea sa, cu înţelegerea sa ceea ce i se dă. Acest lucru este neapărat necesar, pentru ca ceea ce avem de lucrat asupra noastră în mod esoteric să aibă efectul corect. Doar cu această condiţie poate să aducă munca noastră esoterică roadele corecte. Şcoala are, în schimb, de îndeplinit condiţia ca tot ce curge prin ea să pornească numai de la marii învăţători pe care îi numim Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor.

Ce scop unesc ei oare de aceste şcoli esoterice? Trebuie educată o mică grămăjoară de oameni, care trebuie înzestraţi cu ştiinţa despre dezvoltarea lumii şi a omenirii şi să aducă cu ei atitudinea corectă faţă de marile adevăruri spirituale care stau în spatele evenimentelor lumii. Aceste adevăruri trebuie apoi să fie lăsate din nou să se reverse în dezvoltarea omenirii, pentru sprijinirea acesteia. Cum se face că tocmai acum a luat naştere această mişcare spirituală? Acest lucru se bazează pe procese importante din lumile spirituale, căci totul pe Pământ este doar o oglindire din ele. Noi am văzut că mari ierarhii spirituale pun în aplicare ordinele dumnezeirii şi conduc sorţile omenirii. Cu opt secole înaintea erei noastre a fost necesar, pentru a pregăti dintr-o latură Misteriul de pe Golgotha, să fie trimise forţe de frânare în dezvoltare şi au fost eliberate în acest scop cetele unui conducător care este numit în ocultism Mammon. Ele le-au întunecat oamenilor tot mai mult şi mai mult conştienţa pentru corelaţia lor cu dumnezeirea. Vechea clarvedere au pierdut-o oamenii şi a înflorit ştiinţa şi filosofia Occidentului. Vechea filosofie orientală îşi mai are încă originile în vechea clarvedere, în timp ce cea grecească creşte cu totul din aspectul material. Expresia lui Thales „Totul provine din apă" a fost treptat înţeleasă întru totul din perspectivă materială. Pentru spiritualul din spatele apei s-a pierdut amintirea. Dar şi în aceste timpuri de întunecare au acţionat mari învăţători, care le-au

adus aminte oamenilor de originea lor spirituală. Să presupunem că un om din acel timp nu ar fi avut nicio ocazie să asculte învăţăturile unui Buddha, ale unui Zarathustra ş.a.m.d., ce s-ar fi întâmplat cu un astfel de om după moarte? Ştiţi că viaţa dintre două încarnări este supusă în aceeaşi măsură modificării precum viaţa istorică din planul fizic.

Întunecarea conştienţei umane intervenise bineînţeles numai treptat, aşa cum totul se întâmplă doar treptat în dezvoltare. Aceste spirite ale lui Mammon putuseră doar treptat să-şi facă simţită influenţa şi de fiecare dată fiul era mai puţin clarvăzător decât tatăl, bunicul era mai clarvăzător şi aşa mai departe. Dacă murea un om cu o conştienţă cu totul întunecată faţă de dumnezeiesc, atunci lua cu el această întunecare dincolo şi trebuia să lucreze pentru a ieşi foarte treptat din acest nor, şi anume prin faptul că, am putea spune în sens figurat, mergea de la mână la mână pe şirul strămoşilor lui în sus, până la acel strămoş care mai avusese încă vechea clarvedere deplină. Datorită acestui fapt se desfăcea treptat norul pentru el. Acest lucru desigur că solicita mult timp şi se putea întâmpla ca un astfel de om să nu îşi mai întâlnească strămoşul, pentru că acesta era între timp iarăşi încarnat, şi astfel trebuia să se întoarcă imatur la o nouă încarnare. Această cale era numită „calea părinţilor" sau „Pitri (părinţi)-yana" în înţelepciunea orientală. Cine însă prelua învăţăturile unui Zarathustra, ale unui Buddha, cine urma un mare învăţător, acela era primit dincolo de mâna acestuia şi învăţătorul îi scurta Pitriyana, desfăcea norul pentru el şi îl conducea la originea sa dumnezeiască. Această cale era numită în înţelepciunea orientală „Devayana" (calea divinităţilor).

În timpul celei mai profunde întunecări luminează înăuntru ca lumină Misteriul de pe Golgotha. Elevii esoterici ştiu sau ar trebui să ştie că, odată cu clipa în care sângele a curs din răni, Christos a pornit în călătoria în lumea spiritului, că el a apărut în Devachan. Aceasta a fost oglindirea spirituală de sus,

faţă de evenimentele fizice de jos. Ceea ce i-a adus omenirii Misteriul de pe Golgotha, aceasta se află aici; dar înţelegerea pentru asta, ea poate de-abia foarte gradual să lumineze în sufletele umane; da, nici măcar astăzi nu poate să intre pe plan general. Puterea conducătoare din sorţile oamenilor fusese preluată din mâinile lui Michael, pe timpul Misteriului de pe Golgotha, de către Orifiel, cel care este unul din conducătorii căruia îi slujesc cetele lui Mammon şi care trebuie să pună în faţa dezvoltării opreliştile şi piedicile.

Michael l-a înlocuit pe Gabriel, cel care se întorsese în secolul al XVI-lea, după ce alţi patru arhangheli urmaseră după Orifiel, şi care a preluat domnia din nou. Gabriel are conducerea naşterilor umane în subordinea sa, de aceea el este cel care, de exemplu, anunţă naşterea lui Ioan, a lui Christos. El ne-a pregătit în secolul al XVI-lea creierul, fruntea omului prin alegerea naşterilor în aşa fel, încât se formează un organ în ea, care însă nu poate fi descoperit cu mijloacele ştiinţei materiale, dar care lasă să apară creierul de astăzi în alt fel decât cel al unui om din secolul al XIII-lea sau al XIV-lea, de exemplu.

Începând din secolul al XVI-lea s-a modificat, aşadar, creierul uman într-un mod clar perceptibil pentru clarvăzător, şi anume cu scopul de a face oamenii capabili să înveţe să înţeleagă treptat creştinismul în întreaga sa semnificaţie.

Noi am văzut că din secolul al IV-lea până în secolul al XIV-lea multiplicările trupului eteric şi astral ale lui Christos fuseseră acordate unor personalităţi care au menţinut în acest fel spiritul adevăratului creştinism în mod viu. Sf. Augustin, care primise o copie a trupul eteric, a ajuns după multe rătăciri la cunoaşterile mistice care au atât de multă asemănare cu învăţăturile noastre teosofice. Împărţirea în şapte a omului, de exemplu, era un lucru cunoscut pentru el, chiar dacă avea alte desemnări pentru asta. Toţi aceştia, ce erau înzestraţi cu trup eteric sau astral, se distingeau printr-o adâncă smerenie, pentru că purtau în ei conştienţa faptului că marile adevăruri pe care le vesteau se

apropiau de ei ca nişte iluminări, ca un har, că nu le puteau înţelege cu Eul lor. Când intervin asemenea evenimente cosmice, cum este acordarea unui trup eteric sau astral al lui Christos unui om, atunci adesea sunt însoţite de fenomene ale naturii pe care suntem înclinaţi să le considerăm coincidenţe, dar care stau într-o profundă corelaţie cu evenimentele spirituale. Pentru a da numai un exemplu, merită să fie menţionat că atunci când Toma din Aquino a primit, când era mic copil, un trup astral de-al lui Christos, a căzut un fulger care a ucis-o pe surioara lui Toma din Aquino, ce era culcată într-un leagăn în aceeaşi încăpere, dar care a făcut ca trupul astral al băiatului să fie elastic, pentru a prelua înaltul trup astral.

Prin intermediul pregătirii oamenilor în secolul al XVI-lea de către Gabriel, pentru a dezvolta un nou organ în creierul frontal, a devenit posibil ca în ultima treime a secolului al XIX-lea, după ce Gabriel i-a predat din nou conducerea lui Michael, să poată să se reverse înăuntru ceea ce noi numim teosofie, din partea marilor Maeştri ai înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor, pentru a apropia treptat de omenire semnificaţia Misteriului de pe Golgotha în întregul său efect. Când omul trece acum prin poarta morţii, atunci el poate – fiecare în parte – să îşi găsească marele său maestru, care se lasă deja găsit de fiecare om ce trăieşte în fizic.

Despre personalităţi de Maeştri în corelaţie cu trezirile din Evanghelii. Fără indicarea locului şi a datei, notiţe din memorie de Elisabeth Vreede

În Evanghelia după Matei ni se povesteşte cum vin din Răsărit cei trei magi, care îi oferă tămâia, aurul şi smirna lor nou-născutului copil Iisus, lui Zarathustra cel renăscut. Ei i se închină Maestrului lor reîntrupat, care a acţionat în diferitele sale încarnări în cele trei epoci de cultură premergătoare. Ei

sunt ca şi păstrătorii vechilor comori de înţelepciune din epoca veche indiană, din epoca protopersană şi cea egipteano-babiloniană. Iar în timp ce le aşează pe acestea în forma lor simbolică de tămâie, aur şi smirnă la picioarele copilului Iisus, e ca şi cum indică asupra felului cum ceea ce a acţionat în calitate de germeni de cultură în aceste perioade numai prin acest fapt poate fi salvat pentru omenire dacă este străbătut de forţa lui Christos care va însufleţi cândva acest copilaş. Ei înşişi nu vor mai trăi această înviere a comorilor de înţelepciune din epocile lor de cultură. „Ei s-au dus pe o altă cale iarăşi în ţara lor".

Putem să ne aşezăm însă în faţa noastră întrebarea: Unde rămân mai târziu aceşti trei înţelepţi, ce se întâmplă de fapt cu înţelepciunea lor? Şi trebuie să aducem aminte că aceste culturi ce iau naştere şi trec aici pe Pământ ascund în ele un germene care poate fi fructificat de impulsul christic şi va ajunge la o nouă înflorire în acele perioade de timp care se desfăşoară după Misteriul de pe Golgotha. Ceea ce i-au jertfit cei trei magi din Răsărit în calitate de germeni de cultură copilului Iisus, asta va fi trezit de Christos; aceasta conţine forţele care pot să străbată realmente cu impulsul christic aceste trei perioade de cultură de mai târziu. A treia perioadă postatlanteană este trezită de Christos în tot ce conţine drept conţinut de înţelepciune, pentru ca să poată fructifica a cincea perioadă a noastră. A doua perioadă, aceea a lui Zarathustra, este trezită pentru ca în a şasea perioadă postatlanteană să poată fi aici adevărata înţelegere pentru Christos. Iar prima perioadă, cea veche indiană, îşi află învierea în a şaptea perioadă postatlanteană, cu ajutorul forţei christice.

Iar orice caz, trebuie Christos să trezească o anumită personalitate, un suflet uman, care prin soarta lui este chemat să fie purtătorul special al acestui germene cultural din vechi timpuri, şi care, în acelaşi timp, este acel suflet ce poate să se îngrijească ca ceea ce Christos i-a adus omenirii drept daruri să fie dus mai departe, ca înţelegerea pentru Christos şi misiunea

lui să poată fi instruită şi în timpuri ulterioare ale omenirii în mod corespunzător.

Vrem să privim pe rând aceste treziri.

În primul rând: În Evanghelia după Luca (cap.7) ni se înfăţişează în cuvinte impresionante trezirea tânărului din Nain. Plin de semnificaţie este fiecare cuvânt din această povestire, care indică felul în care în tânărul din Nain trăia întreaga perioadă a treia postatlanteană, cultura egipteano-caldeeană, aşa cum aceasta s-a putut dezvolta sub influenţa forţelor care acţionau atunci asupra sufletului uman.

Tânărul din Nain din Evanghelia după Luca nu este nimeni altul decât tânărul din Sais; până în nume este tăinuită diferenţa dintre mediul spiritual al perioadei culturale a treia şi a patra. Tânărul din Sais a vrut să cunoască, nepregătit fiind, tainele lumii spirituale; el a vrut să devină ca şi ceilalţi iniţiaţi un „fiu al văduvei", al lui Isis, care jelea după soţul ei pierdut, Osiris. Dar pentru că era nepregătit, deoarece a vrut să dezvăluie aici pe planul fizic însuşi imaginea lui Isis şi să vadă tainele cereşti, el a căzut pradă morţii. Niciun muritor nu putea în *acel* timp să ridice vălul lui Isis. În tânărul din Sais se simbolizează înţelepciunea neputincioasă a timpului egiptean.

El este renăscut, el creşte ca tânărul din Nain, el este iarăşi un „fiu al văduvei", iarăşi moare la vârsta tinereţii. Iar Christos Iisus se apropie atunci când mortul este purtat afară, pe poarta cetăţii. şi „mult popor din cetate" era cu mama lui; este ceata iniţiaţilor egipteni. Ei cu toţii sunt morţi care îngroapă un mort. „Domnului, când a văzut-o, I s-a făcut milă de ea". I s-a făcut milă de mama care stă ca şi Isis, care era sora şi soţia lui Osiris. şi apropiindu-se El a spus: „Tinere, ţie îţi zic, scoală-te!" „Mortul s-a ridicat şi a început să vorbească. Iisus l-a dat înapoi mamei lui." – Ea a coborât de altfel pe Pământ, Isis cea dinainte; forţele ei pot să fie trăite acum pe Pământul însuşi. fiul îi este dăruit iarăşi mamei, acuma depinde de el să se unească deplin cu ea. „Iar cei din jur îl slăveau pe Dumnezeu şi spuneau: Un mare profet s-a

ridicat dintre noi". Căci în tânărul din Nain aşezase Christos Iisus un germene, prin genul de iniţiere pe care o reprezintă această înviere, care de-abia în următoarea sa încarnare putea să ajungă la înflorire.

Un mare proroc, un uriaş învăţător religios a devenit tânărul din Nain! În secolul al III-lea după Christos a apărut mai întâi în Babilonia Mani sau Manes, fondatorul maniheismului. O legendă stranie povesteşte despre el următoarele.

Skythianos şi Therebinthus sau Buddha au fost premergătorii săi. Ultimul a fost elevul celui dintâi. După moartea violentă a lui Skythianos, el fuge cu cărţile acestuia în Babilonia. Şi lui îi merge rău; doar o bătrână văduvă acceptă învăţătura sa. Ea îi moşteneşte cărţile şi le lasă pe acestea moştenire fiului ei adoptiv, care se află la vârsta de doisprezece ani şi pe care îl luase ca pe propriul copil, pe când avea şapte ani şi era copilul unor sclavi. Acesta, care iarăşi poate fi numit un „fiu al văduvei", apare la vârsta de 24 de ani ca Manes, fondatorul maniheismului.

În învăţătura lui era cuprins tot ce conţinuseră vechile religii ca înţelepciune, iar el a iluminat-o cu o gnoză creştină, care făcea posibil ca mărturisitorii înţelepciunii stelare babiloniano-egiptene, adepţii vechii religii persane, ba chiar şi budiştii din India să se poată pătrunde cu o înţelegere a impulsului lui Christos în această formă.

Pregătitor a acţionat acest suflet, care a trăit înainte în tânărul din Nain şi care a fost iniţiat de Christos în acest fel, pentru timpuri de mai târziu, în care ceea ce era conţinut în maniheism şi care nicidecum nu a ajuns la o dezvoltare deplină se va deschide spre mântuirea popoarelor vechiului Orient, – pregătitor a acţionat acest suflet în încarnarea lui ca Manes, pentru misiunea lui propriu-zisă de mai târziu: de a aduce adevărata consonanţă a tuturor religiilor.

Pentru ca să poată face acest lucru, el trebuia să fie renăscut drept acel suflet care stă într-un raport cu totul

deosebit cu impulsul lui Christos. A trebuit ca şi cum să se scufunde încă o dată tot ce urcase din acest suflet, în acea încarnare ca Manes, ca ştiinţă veche şi nouă. Ca „prostul curat" a trebuit să stea în faţa ştiinţei exterioare a lumii şi a acţiunii impulsului christic, în străfundurile sufletului său. El este renăscut ca Parzival, fiul lui Herzeleide, figura tragică părăsită de soţul ei. Ca fiu al acestei văduve o părăseşte şi el acum pe mamă. El pleacă în lume. După unele rătăciri, el ajunge să fie ales păzitor al Sfântului Graal. Iar continuarea legendei lui Parzival ne povesteşte cum iarăşi merge către Orient, cum îşi găseşte fraţii în apartenenţii la rasele închise la culoare, cum şi la aceştia vor veni cândva binecuvântările Sfântului Graal. Astfel el s-a pregătit în viaţa sa ca Parzival pentru a deveni mai târziu un nou învăţător al creştinismului, a cărui sarcină va fi de a străbate creştinismul tot mai mult şi mai mult cu învăţăturile despre karmă şi reîncarnare, când va sosi timpul pentru asta.

În al doilea rând: A doua perioadă postatlanteană este cea a lui Zarathustra. O relaţie deosebită o are prin aceasta cu Christos. Căci Zarathustra a indicat către divinitatea Soarelui, Ahura Mazdao, care se apropia de Pământ, şi care nu era nimeni altul decât viitorul Christos. Iar în întreaga sa misiune Zarathustra a fost un deschizător de drum pentru Christos, prin faptul că instruia despre preţuirea şi prelucrarea Pământului, despre cum să nu fugi din faţa puterilor rele, ci să le depăşeşti şi astfel să le eliberezi. Astfel a putut Eul lui Zarathustra, Eul uman care urcase cel mai sus, să fie ales ca timp de 18 ani să trăiască în învelişurile care apoi trebuiau să îl preia pe Christos. Eul său a părăsit învelişurile cu puţin timp înainte de botezul lui Ioan din Iordan. Astfel, el nu era încorporat în carne în acel timp când Christos a umblat pe Pământ. El însuşi s-a încarnat curând după ce a părăsit cele trei învelişuri ale lui Iisus natanic; Eul său s-a unit cu trupul eteric al lui Iisus solomonic, care la moartea acestuia fusese luat de mama lui Iisus natanic cu ea în lumea spirituală.

Aşadar, Christos Iisus nu a putut să îl trezească pe Zarathustra ca reprezentant chemat al perioadei a doua postatlanteene. Însă era ca şi locţiitor o altă individualitate întrupată pe Pământ în acel timp, a cărei dezvoltare şi cea mai importantă misiune pentru omenire mergea în mod ciudat în paralel cu cea a lui Zarathustra. Acesta era Lazăr, Hiram Abiff cel renăscut, cel mai semnificativ dintre fiii lui Cain, care lucrase de asemenea la misiunea Pământului pornind dinspre Eul uman, aşa cum făcuse Zarathustra în vechea Persie. El devine „bolnav", „moare" şi este pus în mormânt. Christos Iisus află despre boala sa şi le vorbeşte apostolilor săi despre moartea lui Lazăr. „Atunci a zis Toma, care e numit Geamănul, către apostoli: Să mergem şi noi cu el şi să murim cu El" (Ioan, 11,16).

În această trezire care trebuie să aibă loc cu Lazăr, sufletele care aparţin de perioada a doua postatlanteană – aşa cum „poporul din cetate" la trezirea tânărului din Nain reprezintă a treia perioadă postatlanteană – sunt reprezentate de Toma, „Geamănul". Căci epoca a doua postatlanteană a fost epoca Gemenilor. Cuvintele sale, care în rest nu au niciun sens, dovedesc faptul că epoca a doua postatlanteană este dispusă să fie trezită de Christos. Ceea ce a trăit ca germene cultural în vechea epocă persană nu a murit. Nu este vorba despre trezirea unui mort, ci despre iniţierea unuia viu. Aceasta este marea diferenţă dintre povestirea despre această trezire şi celelalte două. De aceea spune Christos Iisus: „Eu sunt învierea şi viaţa. Cine crede în mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi."

Iar Christos Iisus vine la mormântul în care a fost pus Lazăr cel crezut mort, şi rosteşte cuvintele sacramentale în faţa întregului popor: „Lazăre, vino afară!" – Iar cel decedat a ieşit afară, legat cu fâşii de pânză pentru înmormântare la mâini şi la picioare, şi chipul înfăşurat cu un giulgiu. Iar Christos Iisus rosteşte cuvintele care sunt sugestive pentru faptul că începând din acea oră acest iniţiat va începe să acţioneze: „Dezlegaţi-l şi lăsaţi-l să meargă".

El nu este un tânăr precum tânărul din Nain, el este un bărbat în deplina posesie a forţelor sale spirituale. Iar Lazăr cel trezit devine cel care a scris Evanghelia după Ioan. El este cel care stă sub cruce şi căruia îi vorbeşte Christos Iisus de sus, de pe cruce, arătând spre mama Sophia- Maria: „Priveşte, aceasta este mama ta!" Aşa este vestit încă o dată raportul său particular, locţiitor faţă de Eul lui Zarathustra, care fusese născut, ca băiat Iisus salomonic, cu adevărat ca fiu al acestei mame.

Cu această forţă în el poate el să acţioneze deja înaintea perioadei a şasea postatlanteene, deja în a cincea perioadă culturală o pregăteşte pe a şasea, ceea ce va arăta cea mai profundă înţelegere pentru impulsul lui Christos, care va înţelege cel mai bine Evanghelia după Ioan.

(Printre cei doisprezece apostoli, Lazăr-Ioan însuşi este de asemenea reprezentat iarăşi de un altul. Ioan, fratele lui Iacob şi fiul lui Zebedeu, nu este un apostol în sensul propriu-zis. Iacob şi Ioan sunt într-o anumită măsură una, ei întruchipează printre ucenicii mai intimi ai lui Christos Iisus forţa sufletului raţiunii sau al senzaţiei, care are de altfel o dublă funcţiune în om, dar este totuşi o unitate. De aceea sunt numiţi „fii ai tunetului", căci tunetul este din punct de vedere macrocosmic acelaşi lucru cu gândul în microcosmosul uman. Dar când Lazăr devine Ioan, el ia locul acelui fiu al lui Zebedeu şi ca atare este acela care a stat la Cina cea de Taină la pieptul lui Iisus.)

În al treilea rând: Când Christos Iisus umbla pe Pământ, mai erau prezenţi din a treia perioadă postatlanteană numai urmaşii decăzuţi. A doua perioadă postatlanteană dispăruse aproape cu totul de pe suprafaţa Pământului în calitate de purtătoare de cultură, numai puţini adepţi ai religiei lui Zarathustra, care era multiplu degenerată, trăiau ici şi colo împrăştiaţi. Dar prima perioadă, cea veche indiană, cea mai veche şi mai spirituală, avea urmaşii săi atât pe timpul lui Christos Iisus, cât şi încă în al nostru, chiar dacă cultura devenise

neputincioasă şi îmbolnăvită de materialism. Este acea perioadă care va învia ultima, care trebuie să aştepte cel mai mult.

În mod tainic ne este relatată această înviere în povestirea despre trezirea fiicei de doisprezece ani a lui Iair şi despre premergătoarea vindecare a femeii care avusese scurgere de sânge timp de doisprezece ani.

Fata este aproape de moarte, Christos Iisus trebuie să o vindece. Dar şi femeia trăieşte, a cărei boală a început la naşterea acestei fete. Sângele, viaţa se revarsă din ea. Ea este ceea ce a devenit cultura vechii Indii, care era cândva atât de înfloritoare, de spirituală, ce nu putea fi vindecată de medici, căci nicio metodă yoga, nicio filosofie Vedanta nu puteau, cu tot sublimul lor, să salveze cultura indiană de la dispariţie.

Ea este karmic legată de fata care se află la vârsta de doisprezece ani, asta înseamnă că dezvoltarea trupului eteric este aproape să fie încheiată. Perioada de cultură indiană veche a fost de altfel timpul dezvoltării trupului eteric. Ceea ce a fost pus ca germene în acest trup eteric în cultura indiană străveche, acesta trebuie să fie trezit şi păstrat pentru ultima perioadă, cea de a şaptea.

Această trezire poate să aibă însă loc numai după ce femeia este vindecată. Ea vine dinspre popor către Christos, „pe la spate" (Luca, 8,44), atinge poala hainei sale şi este vindecată, căci „credinţa ta te-a mântuit" (Marcu, 5,34). Ea este vindecată pentru că avea în ea credinţa în spiritul care este încorporat în carne, pe Pământ. Iar când este vindecată de scurgerea de sânge prin faptul că din decizie liberă a atins haina lui Christos Iisus, atunci poate ca şi ceea ce a fost cândva forţă vie în ea şi care acum se află pe moarte, ba chiar este considerat ca fiind mort, să fie trezit: Este fiica lui Iair, un „fruntaş al sinagogii", căci prima perioadă de cultură a fost cea a brahmanilor, a preoţilor. O mare ceată este în jurul fetei moarte, „care plângeau şi boceau"; ei sunt iarăşi aparteneţii la prima perioadă postatlanteană, care se jelesc pentru ceea ce a trecut. Matei menţionează cântăreţii

din flaut (9,23) care cântă la morţi; şi Krishna cânta la flaut şi poporul urma acest sunet.

Christos Iisus îi scoate însă pe toţi afară. Un mare misteriu se va desfăşura, căci trezirea tocmai a primei perioade cu dezvoltarea sa a trupului eteric are de-a face cu taine profunde ale naturii umane. El îi ia cu el doar pe Petru, pe Ioan, pe Iacob, pe tatăl şi pe mama copilului. Cu Christos Iisus şi copilul însuşi erau aşadar şapte persoane împreună: cele trei forţe sufleteşti, cele trei forţe spirituale şi Christos în calitate de Eu cosmic. Aşa s-a oglindit perioada vechilor Rishi sfinţi în aceştia şapte prezenţi. Aşa cum Rishi puteau să acţioneze doar când erau împreună câte şapte, aşa a putut fi trezită fata doar când numărul de şapte forţe era prezent. Iar ea este vindecată şi Christos Iisus spune să îi dea să mănânce. Căci înainte nu avusese nevoie să mănânce cultura indiană veche, ea primea cunoştinţele sale tocmai prin minunata dezvoltare a trupului eteric, nemijlocit din lumea spirituală. Dar această hrană i s-a terminat. Acum ea trebuie să mănânce din ceea ce îi poate da mediul ei. „Iar Christos Iisus le-a pouncit să nu spună nimănui cele întâmplate." Un ordin care pare imposibil de considerat în sens fizic-real. Dar tainele care s-au desfăşurat odată cu această trezire trebuiau să rămână necunoscute şi ascunse pentru timpuri îndelungate.

Pe lângă aceste trei treziri ale celor trei perioade de cultură premergătoare perioadei lui Christos Iisus, se mai găsesc în Evanghelii câteva povestiri ciudate, care se pot aduce în legătură cu includerea impulsului christic în dezvoltarea omenirii.

În al patrulea rând: În Evanghelia după Ioan (cap. 4, 47-54) se povesteşte despre fiul căpeteniei împărăteşti, adică a romanului, care era bolnav de moarte. În el boleşte perioada a patra postatlanteană, cea greco-romană. Iar Christos îl vindecă, la rugămintea tatălui, pentru că tatăl a crezut şi fără „semne şi minuni". Fiul nu este trezit, el nu a murit, căci a patra perioadă

mai era încă vie în timpul lui Christos Iisus, ea este doar bolnavă şi poate fi vindecată doar prin credinţă. Căci numai sub forma credinţei a putut perioada greco-romană să preia în sine forţa lui Christos.

În al cincilea rând: Imediat după această povestire din Evanghelia după Ioan a urmat cea despre vindecarea bolnavului din Bethesda, scăldătoarea cu cinci pridvoare. Cu aceasta este sugerată epoca a cincea postatlanteană, cu tot ce trăieşte în ea ca forţe ale perioadelor culturale premergătoare. Bolnavi sunt oamenii care stau întinşi aici, ei nu au raportul corect cu lumea spirituală, ei sunt prea adânc căzuţi pradă materiei. Din când în când coboară un înger care atinge apa: o nouă revelaţie din lumile spirituale îi vindecă pe cei care stau cel mai aproape de aceasta, însă nu îi mai ajută pe cei care vin mai târziu. şi astfel era aici un om care aşteptase 38 de ani fără să fi ajuns la timp la apă. 38 =2x19, iar la 19 ani este timpul după care Soarele, Luna şi Pământul se află din nou în aceeaşi raport reciproc sau, cu alte cuvinte, timpul în care gândirea, simţirea şi voinţa omului au parcurs toate nuanţele posibile în raportul lor reciproc. Astfel, timpul de 19 ani reprezintă *o* încarnare, iar cei 38 de ani indică asupra celor două încarnări pe care oamenii le-au trăit în medie de la apariţia lui Christos Iisus şi care ne aduc sus până în timpul nostru, în care va avea loc o revelaţie înnoită a lui Christos dinspre lumea spirituală. Christos nu îl vindecă pe acest bolnav prin faptul că îl lasă în apă atunci când coboară îngerul, ci îi spune cuvintele: „Scoală-te, ridică-ţi patul şi umblă!", asta înseamnă că întăreşte în omul acela acea forţă care poate să depăşească boala. Dar omul nu ştia cine îl vindecase, „căci Christos Iisus se făcuse nevăzut din mulţimea care era în locul acela" (Ioan, 5, 13). Christos acţionase într-adevăr în el, însă omul nu ştia despre asta în conştienţa sa superioară. Aşa a fost tot timpul de la Misteriul de pe Golgotha şi până în zilele noastre. Dar după aceasta „Iisus l-a găsit în templu şi omul acela

s-a dus şi a spus iudeilor că Iisus este Acela care-l făcuse sănătos."

Acum ştia că erau adevărate cuvintele pe care le rostea Christos Iisus către evrei: „Tatăl Meu lucrează până acum; şi Eu, de asemenea, lucrez". Iar mai departe Christos spune: „Vine ceasul, şi acum a venit când morţii vor auzi glasul fiului lui Dumnezeu, şi cei ce-L vor auzi vor învia", ora care va bate acum, în prezentul nostru, ora în care Christos va prelua postul de judecător peste cei morţi şi va deveni domnul karmei. Astfel indică în mod variat această povestire despre vindecarea bolnavului din Bethesda, asupra timpului nostru.

În al şaselea rând: În mod particular este tăinuită în Evanghelia după Luca o parabolă, care indică asupra raporturilor spirituale ale epocii a şasea postatlanteene. Am văzut că această epocă, ce înseamnă învierea epocii a doua postatlanteene, este pregătită de Christos Iisus prin faptul că îl trezeşte pe Lazăr. Iar în Evanghelia după Luca, imediat după ce a vorbit despre bine şi rău, despre „a-i sluji lui Dumnezeu, a-i sluji lui Mammona", Christos Iisus povesteşte o parabolă (cap. 16). El povesteşte: Era un bărbat bogat, precum şi unul sărac cu numele de Lazăr. Acestuia îi merge rău pe Pământ, dar după moarte ajunge în sânul lui Avraam, în timp ce cel bogat, care trăia în opulenţă, ajunge în iad.

Aşa se separă în a şasea epocă de cultură binele de rău, iar ceea ce indică raporturile adevărate se desfăşoară în lumea spirituală. Cu numele săracului din parabolă se indică asupra corelaţiei cu Lazăr din Evanghelia după Ioan. Iar faptul că avem de-a face cu a şasea perioadă de cultură postatlanteană îl exprimă în parabolă cu bogatul, care spune: „eu mai am cinci fraţi", care şi ei sunt toţi neconvertiţi. Ei sunt acea parte a omenirii care în a şasea epocă nu l-a preluat încă în sine pe Christos şi care trebuie de aceea să-i cadă pradă răului.

În al şaptelea rând: Cea de a şaptea perioadă de cultură nu mai este menţionată în mod deosebit, deoarece ea este deja

indicată în raportul care există între femeia cu scurgere de sânge şi fata de doisprezece ani. Femeia este deja vindecată atunci când fata este trezită; un lucru nu se poate întâmpla fără celălalt. În modul acesta şi în mod asemănător au tăinuit scriitorii Evangheliilor parcursul istoric al dezvoltării omenirii în scrierile lor. [Vezi, privitor la aceste prezentări, şi conferinţa de la München, 31 august 1909 [GA 113]; de asemenea, despre Manes şi învăţătura lui, conferinţele de la Berlin, 11 noiembrie 1904 [GA 93] şi 19 aprilie 1917 GA 175].

Aspecte transmise din discuţii personale cu Rudolf Steiner Despre Meister Iisus şi Christian Rosenkreutz

La o întrebare privind Prietenul lui Dumnezeu din ţara de Sus, Rudolf Steiner ar fi răspuns că a fost Meister Iisus, care de la Misteriul de pe Golgotha ar fi încarnat în fiecare secol. La următoarea întrebare, dacă şi acum este încarnat, s-a răspuns: momentan se află în Carpaţi şi Rudolf Steiner a sugerat că se află în legătură pur spirituală cu el. (Transmis prin friedrich Rittelmeyer fără o indicare mai precisă a datei.)

La o întrebare privind semnificaţia adunării de Paştele anului 1380 a doisprezece Înalţi Prieteni ai lui Dumnezeu cu Prietenul lui Dumnezeu din ţara de Sus, care era deja foarte în vârstă, prezentată în ultima scrisoare a Prietenului lui Dumnezeu, Rudolf Steiner ar fi răspuns: Vedeţi dvs., aici aveţi trecerea la rosicrucianism. Este vorba despre acelaşi lucru pe care Goethe l-a sugerat în poezia sa *Die Geheimnisse* (Tainele). De atunci este Christian Rosenkreutz entitatea conducătoare în viaţa spirituală occidentală. El este încarnat de atunci în fiecare secol, la fel ca şi Meister Iisus, Prietenul lui Dumnezeu din ţara de Sus. Amândoi se înlocuiesc reciproc în fiecare secol şi Meister Iisus acţionează de atunci şi în sensul lui Christian Rosenkreutz. (Transmis de Wilhelm Rath din discuţia sa cu Rudolf Steiner la Stuttgart, pe 16 octombrie 1922.)

La întrebarea dacă Prietenul lui Dumnezeu din ţara de Sus a fost Christian Rosenkreutz, Rudolf Steiner ar fi răspuns: Nu! Dar Christian Rosenkreutz a fost în cercul celor 12 Prieteni ai lui Dumnezeu, despre ale căror adunări relatează Prietenul lui Dumnezeu din ţara de Sus. – La următoarea întrebare: A fost Prietenul lui Dumnezeu Zarathustra, Rudolf Steiner a răspuns: Da. (Transmis din discuţiile cu Rudolf Steiner avute de preoţii W. Klein şi Emil Bock, de la Comunitatea Creştinilor, în februarie 1924.)

Meister Iisus ar fi mereu încarnat, cu pauze de cel mult 12 ani. (Transmis prin Emmy von Gummppenberg, fără indicarea mai precisă a datei.)

La întrebarea: Este apostolul Ioan, cel numit în primele trei Evan ghelii, acelaşi cu Lazăr? Rudolf Steiner a dat răspunsul: Redactorul Evangheliei după Ioan este Lazăr. Ioan se numeşte doar aşa ca mulţi oameni din timpul său. Ce însemna atunci Ioan!

Întrebare: Este Lazăr acelaşi care este numit fiul lui Zebedeu?

Contraîntrebare: Aparţineau oare fiii lui Zebedeu în general de cercul cel mai restrâns al celor doisprezece? În cercul stelelor în care Christos îşi vedea oglindită fiinţa sa? Aceasta trebuie să fie o confuzie, dacă asta scrie în Evanghelii. Confuziile nu trebuie să ne minuneze deloc aici, căci apostolii puteau să-şi schimbe trupurile chiar şi sub legile sufleteşti cu totul diferite care domneau pe atunci. Cei trei apostoli din Ghetsimani aparţineau în orice caz de cercul cel mai restrâns al celor doisprezece şi Lazăr aparţinea şi el de acesta.

(Transmis din discuţiile cu Rudolf Steiner avute de W. Klein şi Emil Bock, de la Comunitatea Creştinilor, în februarie 1924.)

Despre Mani

Tânărul de la Nain l-a urmat după trezirea sa pe Christos în calitate de ucenic. Nu aparţinea de cei doisprezece.

Întrebare: Nu este el numit ca ucenic al lui Christos în Evanghelii apocrife? Răspuns: În următoarea încarnare el a fost Manes; următoarele încarnări sunt de recunoscut după legendele care se aseamănă cu trezirea lui Lazăr.

(Transmis din discuţiile cu Rudolf Steiner avute de preoţii W. Klein şi Emil Bock, de la Comunitatea Creştinilor, în februarie 1924.)

Mani nu se va întrupa în acest secol; el intenţionează să facă acest lucru în următorul secol, cu condiţia să găsească un corp corespunzător. Educaţia obişnuită nu oferă nicio posibilitate pentru dezvoltarea lui Mani, numai educaţia Waldorf. Dacă sunt date premisele, el va apărea ca învăţător al omenirii şi va prelua conducerea în domeniile artei şi religiei. El va acţiona în forţa misteriilor Graalului şi va îndruma oamenii de a decide ei înşişi în legătură cu binele şi răul. (Transmis prin Ehrenfried Pfeiffer din discuţiile acestuia cu Rudolf Steiner între 1919 şi 1921.)

Anexă

Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor în opera lui Rudolf Steiner (Hella Wiesberger)

Hella Wiesberger

La prima Adunare generală a Secţiunii germane din octombrie 1903, Rudolf Steiner a schiţat viitorul său program de instruire în munca de „cercetare ocultă a istoriei", atunci când a fost numită acea parte a învăţăturii ei despre marii conducători spirituali ai omenirii. Căci, conform aspectelor marii trinităţi trup, suflet, spirit, este arătat prin cercetarea ocultă a istoriei cum existenţa corporală a omenirii este determinată prin marile

forţe naturale cosmice; ce rol joacă elementul personal în istorie; cum intervine spiritul general al universului în soarta oamenilor, prin faptul că viaţa acestora se revarsă în Sinea superioară a unui mare conducător al omenirii şi astfel îi comunică întregii omeniri:

„Căci aceasta este calea pe care o ia această viaţă superioară: ea curge în Sinele superioare ale spiritelor conducătoare, iar acestea o comunică fraţilor lor. De la întrupare la întrupare se dezvoltă Sinele superioare ale oamenilor şi acolo învaţă tot mai mult şi mai mult să facă din Sinea lor proprie misionarul planului dumnezeiesc al cosmosului. Prin cercetarea ocultă a istoriei se va cunoaşte felul în care se dezvoltă un conducător al omenirii la acea înălţime de la care poate să preia o misiune dumnezeiască. Se va recunoaşte felul în care Buddha, Zarathustra, Christos au ajuns la misiunile lor." [Autoreferat „Okkulte Geschichtsforschung" (*Cercetarea ocultă a istoriei*), în „***Luzifer-Gnosis***", GA 34.]

La următoarea Adunare generală, din octombrie 1904, tema conducătorilor omenirii a fost dusă mai departe, prin faptul că s-a indicat în repetate rânduri asupra faptului că pentru înţelegerea acestora ar trebui făcută distincţia între Maeştri ai trecutului, ai prezentului şi ai viitorului.

Maeştrii trecutului, ai prezentului şi ai viitorului

După asemenea observaţii făcute în cadrul conferinţelor din 7 octombrie [GA 92] şi 24 octombrie 1904 [GA 90a], pe 28 octombrie [GA 92] a fost prezentat în detaliu acest aspect, cu motivaţia că el îi este într-adevăr cunoscut majorităţii, dar că totuşi ar trebui să se insiste tot mereu asupra faptului că „pe parcursul celei de-a cincea rase-rădăcină a noastre, deci în timpul de la căderea rasei atlanteene până la următoarea rasă-rădăcină, este făcut un pas extrem de important în întreaga evoluţie a omenirii, şi anume prin faptul că din cadrul omenirii înseşi vor lua naştere conducători ai omeniiri, Manu.

Toţi acei mari conducători, Manu, care au dus mai departe omenirea în timpul raselor-rădăcină dinainte, care i-au dat marile impulsuri, ei nu şi-au absolvit dezvoltarea doar pe Pământ, ci parţial au parcurs-o şi pe alte corpuri cereşti şi au adus dintr-aceasta ceea ce aveau să îi dea omenirii drept mari impulsuri din alte lumi pentru acest Pământ. Manu din rasa lemuriană, precum şi cei din cea atlanteană, precum şi Manu-trunchiul celei de-a cincea rase-rădăcină, a noastră, sunt indivi dualităţi supraomeneşti, care au parcurs pe alte planete marea lor şcoală, prin care au putut să devină conducătorii omenirii.

În schimb, se formează în timpul celei de-a cincea rase-rădăcină, a noastră, în cadrul omenirii înseşi individualităţi atât de înalt dezvoltate, încât acum pot să devină, începând de la a şasea rasă-rădăcină, conducători ai omenirii. Şi anume, conducătorul principal al celei de-a şasea rase-rădăcină va fi un om aşa cum suntem noi, doar că unul dintre cei mai avansaţi – chiar cel mai avansat dintre oameni. Va fi o entitate care a început cu dezvoltarea, atunci când în mijlocul rasei lemuriene a avut loc în general devenirea de om, care a fost mereu om printre oameni, doar că a putut să avanseze mai repede şi a participat la toate treptele dezvoltării umane. Acesta va fi caracterul fundamental al lui Manu cel dintr-a şasea rasă-rădăcină. Astfel de entităţi trebuie să treacă prin cele mai diverse iniţieri, trebuie să fi fost iniţiate în repetate rânduri.

De aceea a avut a cincea rasă-rădăcină de la fondarea ei întotdeauna oameni iniţiaţi, oameni care am putea spune că erau iniţiaţi în acea direcţie, că puteau să meargă pe calea lor proprie, de bună voie. Acest lucru nu a fost cazul în timpul întregii perioade lemuriene, ca şi în timpul întregii perioade atlanteene. Atunci, cei care au ajutat omenirea să meargă mai departe, care au domnit peste ea şi au direcţionat-o, care erau conducătorii statelor şi conducători ai marilor comunităţi religioase, toţi stăteau sub influenţa unor entităţi superioare. Ei erau, în timpul rasei lemuriene şi atlanteene, nemijlocit

dependenţi de acele entităţi mai înalte care parcurseseră dezvoltarea lor pe alte planete. De-abia într-a cincea rasă-rădăcină va fi dat drumul omenirii. Atunci avem iniţiaţi care într-adevăr stau în legătură cu entităţile mai înalte, dar cărora nu li se dau sfaturi atât de aprofundate încât sunt deplin prelucrate, ci iniţiaţilor din cea de a cincea rasă-rădăcină li se dă tot mai multă libertate în detalii. În general sunt date directive, nu numai către iniţiaţi, ci şi către cei care sunt stimulaţi de ei. Lor li se dau impulsuri, însă totuşi aşa încât este propria lor spiritualitate cea din care au de executat lucrurile" (Berlin, 28 octombrie 1904, [GA 92]).

La câteva luni după această reprezentare se găseşte accentuat încă o dată faptul că într-a cincea rasă-rădăcină – epoca postatlanteană – conducătorii omenirii şi Maeştrii trebuie să provină din neamul omenesc însuşi:

„Acuma devine acela un Maestru, care a trecut doar mai repede prin toate fazele omenirii şi se avântă el însuşi ca să ajungă conducător al omenirii" (Berlin, 5 mai 1905, [GA 92]).

Asemenea oameni vor fi atunci „adevăraţii" Maeştri ai înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor (Düsseldorf, 7 martie 1907, [GA 97]). În ce direcţie trebuie tins către această dezvoltare, rezultă din următoarea prezen tare:

„Sarcina noastră constă astăzi în faptul de a cuprinde aspectul ocult în Manas, în cel mai pur element al gândului. Cuprinderea aspectului spiritual în acest cel mai fin distilat al creierului este misiunea propriu-zisă a timpului nostru. A face acest gând atât de plin de putere încât are ceva dintr-o forţă ocultă, aceasta este sarcina care ne este dată, pentru a ne putea împlini locul pentru viitor" (Düsseldorf, 7 martie 1907, [GA 97]).

Acelaşi lucru se exprimă în răspunsul la întrebarea formulată cândva: Unde sunt oare acum de fapt iniţiaţii omenirii, când este în joc o lucrare ca a sa:

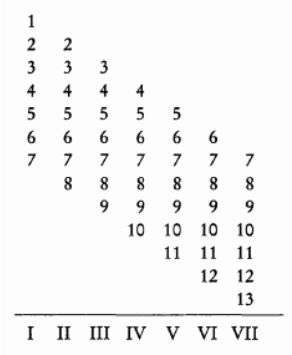
„Acum contează ca adevărurile mai înalte să fie cuprinse prin gândirea oamenilor. Dacă aţi întâlni aceşti iniţiaţi astăzi,

poate că nici nu aţi găsi deloc la ei ceea ce căutaţi. Ei au avut sarcina lor mai mult în încarnări anterioare. Acum trebuie să fie spiritualizată gândirea oamenilor." [Friedrich Rittelmeyer, Meine Lebensbegegnung mit Rudolf Steiner (Întâlnirea vieţii mele cu Rudolf Steiner).]

Despre acţiunea în structură de doisprezece, şapte şi patru a Maeştrilor

Până la separarea primului cerc de lucru esoteric de E.S.T. în anul 1907, Rudolf Steiner a numit patru Maeştri care sunt legaţi în mod deosebit cu mişcarea teosofică: cei doi Maeştri ai Orientului, Kuthumi şi Morya, şi cei doi Maeştri ai Occidentului, Christian Rosenkreutz şi Meister Iisus. După separare, el a mai vorbit numai de cei doi Maeştri ai Occidentului.

Dacă se încearcă urmărirea întrebării de ce au fost numiţi doar patru, respectiv doi, în timp ce doisprezece sunt cei, conform altor prezentări, care formează Marea Lojă albă (Köln, 3 decembrie 1905, [GA 90b]), şi se spune de asemenea că niciodată nu au existat mai mult de şapte iniţiaţi în acelaşi timp (Berlin, 10 octombrie 1905, [GA 93a]), atunci rezultă faptul că la baza numerelor 12, 7, 4 stau anumite legităţi. Mai întâi există un anumit raport între 12 şi 7, care se găseşte reprezentat în notiţele de la o oră acordată privat Mariei von Sivers (Berlin, 3 iulie 1904, [GA 91]), după cum urmează:

„Dacă ne reprezentăm dezvoltarea unui sistem planetar, atunci trebuie să ţinem cont de următoarele. Dezvoltarea are loc în aşa fel, încât alternează mereu pentru fiecare fiinţă: evoluţie şi involuţie. Acum trebuie să ne reprezentăm cele şapte evoluând şi involuând.

La următoarea planetă, fiecare dintre cei care domnesc are de mers mai departe cu o treaptă. 8 este 7 evoluat. Prin faptul că se dezvoltă mai departe, ei se dezvoltă înăuntrul celuilalt. Ajuns la 7, nu poate să meargă mai departe. Dacă 7 ar deveni 8, procesul ar fi fost deja prezent, nu este nimic decât repetarea celui dintâi, 7 pe o altă treaptă. Prin faptul că ne mutăm mai departe, vedem că se schimbă conducătorii înşişi. Primim 12 regenţi şi un al 13-lea, în plus. Acest al 13-lea aduce întreaga planetă într-o stare cum era la început, doar că mai înaltă.

Cu 12 trebuie să încheiem. Aşa încât în orice constituire a unui lanţ planetar nu avem 7, ci 12 spirite conducătoare sublime. Dintre acestea, doar la primul nu este al 8-lea în acţiune ş.a.m.d. (Noţiunile noastre aparţin de lumea rupic-mentală, aceste noţiuni se află dincolo de noţiunile noastre, astfel încât nu poate fi vorba despre o apariţie, ci de relaţii – atemporal). [Despre spaţiu şi timp în legătură cu numerele 7 şi 12, vezi şi conferinţa de la München, 31 august 1909, GA 113].

Au fost recunoscute aceste fiinţe în calitate de 12 regenţi în simboluri, de exemplu, ale Cercului Zodiacal, prin care trece Soarele. Corespunzător cu etapele macrocosmosului este şi potenţarea conştienţei dezvoltării microcosmice. Astfel că numărul 12 a fost întotdeauna hotărâtor şi peste tot au existat 12 spirite conducătoare: 12 triburi ale lui Israel, 12 apostoli, 12 cavaleri ai Graalului.

Atât din perspectivă macrocosmică, cât şi microcosmică, deci numărul 12 este sfânt, care stă la baza tuturor lucrurilor. 7 sunt în acţiune, 5 au alte sarcini. Pentru planeta fizică sunt consi deraţi doar 7, de aceea sunt şi instruite din 12 numai 7 principii

ale omului." [Şi în scrierea ***Din Cronica Akasha***, GA 11, este sugerată ideea că de fapt există douăsprezece trepte de conştienţă, dintre care totuşi ar putea fi descrise doar şapte. Ochiul văzătorului ar putea într-adevăr să privească asupra altor cinci, dar o descriere a acestora ar fi cu totul imposibilă.]

Prin această înfăţişare, precum şi prin răspunsul la întrebări din 29 mai 1915 (p. 193), că dintre cele douăsprezece spirite conducătoare doar şapte sunt de luat în considerare pentru planul fizic, se explică de ce în Societatea Teosofică s-a vorbit despre şapte Maeştri: Maeştrii Kuthumi, Morya, Iisus, Christian Rosenkreutz (după încarnarea sa din secolul al XVIII-lea numit şi contele de Saint-Germain), Hilarion, Serapis şi aşa-numitul Maestru veneţian. Această alcătuire de şapte era înţeleasă drept cele şapte radieri ale Logosului şi fiecărui Maestru îi era atribuit, în mod corespunzător razei sale, un mod de acţiune deosebit. Despre Christian Rosenkreutz se spunea, de exemplu, că el ar acţiona, în calitate de reprezentant al razei a şaptea, prin intermediul magiei ceremoniale. Rudolf Steiner se pare că respingea acest lucru, căci în conferinţa de la Berlin, 20 iunie 1912 [GA 133], se găseşte observaţia că individualitatea lui Christian Rosenkreutz, pe care „noi îl recunoaştem drept conducătorul mişcării oculte spre interiorul viitorului", era de multe ori greşit înţeleasă şi de către ocultişti, şi că foarte sigur că nu îşi va manifesta niciodată autoritatea sa în lume printr-un „cult exterior".

Cu toate acestea, despre o acţiune structurată în şapte a Maeştrilor a vorbit şi Rudolf Steiner, aşa cum rezultă din conferinţa menţionată de la Berlin, 3 iulie 1904 [GA 91] şi în acel răspuns la întrebare, din 29 mai 1915. La o întrebare formulată către el dintr-o altă parte, referitor la această structură de şapte, se pare că a răspuns: Doi acţionează în Est, doi în Vest, doi la mijloc, unul însă trece printre.[111] Expresia „la mijloc" nu se referă la Europa Centrală, ci la spaţiul mediteraneean ca mijloc al lumii; Europa Centrală aparţine, din perspectivă globală, de

lumea occidentală, motiv pentru care Rudolf Steiner a şi vorbit întotdeauna despre cei doi Maeştri ai Occidentului ca despre cei care sunt hotărâtori pentru Europa Centrală.

[111] Transmis prin friedrich Rittelmeyer.

Dacă mai privim acum asupra diferitelor afirmaţii despre încarnări ale Maeştrilor, atunci acestea ar putea să apară la prima vedere ca fiind la rândul lor contradictorii, dacă se spune, pe de o parte, că ei sunt deja mutaţi din lume în calitate de individualităţi înalt dezvoltate şi, pe de altă parte, se vorbeşte despre încarnări concrete, de anumiţi Maeştri cu o misiune deosebită, chiar în aşa fel încât se păstrează trupul lor fizic, astfel încât moartea nici măcar nu intervine. Această aparentă contradicţie indică numai asupra modului de acţiune multiplu, complicat al Maeştrilor, precum şi asupra treptelor de rang ale aspectului de Maestru, aşa cum au fost înfăţişate adesea de Rudolf Steiner, de exemplu cu referire la treptele Boddhisattva-Buddha. Asupra aspectului de atât-cât-şi în chestiunea încarnare sau nu, indică de exemplu cele două afirmaţii următoare:

„Maeştrii sunt de regulă nu tocmai personalităţi istorice, ei se încarnează uneori, atunci când e necesar, în personalităţi istorice; dar este până la un anumit grad o jertfă. Gradul conştienţei lor nu mai este compatibil cu o acţiune pentru sine însuşi. Iar o acţiune pentru sine însuşi este deja numai menţinerea numelui" (Berlin, 23 decembrie 1904, [GA 93]).

„Dacă acolo afară, în lume, în îmbrăcămintea lor de om, umblă conducătorii de astăzi ai omenirii, atunci ei nu sunt cunoscuţi în lumea exoterică exterioară. Iar dacă vorbim pe terenul ştiinţei spiritului despre Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor, atunci oamenii s-ar minuna adesea în ce mod omenesc simplu ajung prin toate ţările aceşti Maeştri ai înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor. Ei sunt prezenţi pe planul fizic. Cele mai importante învăţături însă ei nu le împărtăşesc pe planul fizic, ci ... pe planul spiritual. Iar cel care vrea să îi audă pentru a primi învăţături de la ei, acela nu trebuie

să aibă doar accesul la ei ca la trupul lor fizic, de carne, ci ca la forma lor de spirit" (München, 24 august 1911, [GA 129]).

Tocmai ultima afirmaţie sugerează şi faptul că este recomandat ca în judecarea şi gândirea mai departe a afirmaţiilor lui Rudolf Steiner despre încarnări ale Maeştrilor – îndeosebi pe cele transmise lacunar şi care nu sunt realmente autentice –, să se procedeze cu atenţie. Căci se mai adaugă faptul că Maeştrii nu acţionează în încarnare fizică, ci şi prin încorporizare, inspiraţie sau/şi apariţie astrală. Asupra acestui fapt indică notiţa transmisă dintr-o oră esoterică, în care s-a vorbit despre modul de acţiune a Maestrului Kuthumi, şi s-a spus „că această încarnare nu a fost într-o anumită personalitate, ci că forţa lui a acţionat când aici, când acolo" (Berlin, 13 decembrie 1905). Este evident că aici este vorba, pentru conştienţa raţională obişnuită, despre fenomene oculte care pot fi greu sau deloc cuprinse, motiv pentru care desigur că şi diferitele modalităţi de manifestare a Mahatmas-ilor la H.P. Blavatsky şi la alţii au trebuit să ducă la mari neînţelegeri în cadrul T.S. Posibilitatea materializării însă nu o punea sub semnul îndoielii nici Rudolf Steiner, căci friedrich Rittelmeyer a transmis faptul că Rudolf Steiner i-a vorbit odată despre asta:

„Deosebit de vie îmi este în amintire o discuţie într-o seară de la secţiunea din Berlin. Dr. Steiner a povestit despre încorporările anterioare ale Maeştrilor. «Atunci intră cineva la dvs. în cameră. Îi daţi mâna şi vorbiţi cu el, el părăseşte iarăşi camera, dar nu veţi observa că părăseşte casa»."

Friedrich Rittelmeyer mai relatează referitor la aceasta şi faptul că Rudolf Steiner, oricât de dispus era să îi răspundă la asemenea întrebări, totuşi ar fi deturnat treptat discuţia spre două direcţii: pe de o parte, asupra sarcinii care este cea mai importantă astăzi, şi anume de a spiritualiza gândirea, pe de altă parte, asupra corelaţiilor istorice.

Cele şapte mari taine ale vieţii şi Maeştrii

Dacă în privinţa acţiunii Maeştrilor în omenire se trece de la întrebarea privitoare la raportul dintre doisprezece şi şapte la întrebarea privitoare la raportul dintre şapte şi patru, atunci dăm de o problemă şi mai complicată. Pentru a o limpezi, trebuie să pornim de la scrisoarea către Günther Wagner din 24 decembrie 1903. Această scrisoare răspunde la rugămintea pentru o explicaţie mai detaliată a chestiunii care fusese sugerată la prima Adunare generală a Secţiunii germane, ce a avut loc în octombrie 1903 la Berlin, şi anume că fiecare dintre cele şapte rase ar avea de rezolvat o enigmă. Răspunsul către Günther Wagner începe cu o propoziţie din *Geheimlehre* (Doctrina secretă) de H.P. Blavatsky:

„Dintre cele şapte adevăruri sau revelaţii ne sunt înmânate doar patru, deoarece ne mai aflăm încă în runda a patra."

Această propoziţie provine din comentariul lui Blavatsky la cele zece strofe din aşa-numita carte *Dzyan*, care formează în calitate de cosmogeneză teosofică miezul *Doctrinei secrete*. Restul conţinutului ei este un singur comentariu la ele. Rudolf Steiner estima comentariile lui H.P. Blavatsky, de altfel, în general foarte critic, despre strofele din *Dzyan* el a vorbit însă mereu cu cea mai mare recunoaştere (de ex., în conferinţa de la Düsseldorf, 12 aprilie 1909, [GA 110]). Prima strofă şi-a transpus-o cândva el însuşi din engleză, după cum urmează. [Carnet de notiţe din anul 1903, număr arhivă 427 şi foi de notiţe 580/81.]

„Mama eternă, învăluită în veşmintele ei etern nevăzute, dormitase iarăşi odată timp de şapte eternităţi.

Nu era timp, căci ea stătea dormind în pieptul nemărginit al duratei.

Gândirea universală nu era, căci nu era niciun Ah-hi pentru a o conţine.

Cele şapte moduri (căi) către beatitudine nu existau. Marile cauze ale suferinţei nu existau, căci nu era nimic ce ar fi putut să se încâlcească în ele.

Singur întunericul umplea universul nesfârşit, căci Tatăl (legea, necesitatea), Mama (substanţa lumii) şi fiul (lumea legică, substanţa, cosmosul) erau în una, iar fiul nu se trezise încă pentru un nou parcurs şi pentru pelerinaj.

Cele şapte entităţi sublime şi cele şapte adevăruri încetaseră să fie, iar universul, fiul necesităţii, se cufundase în Paranishpanna, pentru a fi expirat de ceea ce este şi nu este. Nimic (supraexistenţa) era.

Cauzele existenţei erau stinse; vizibilul, care era, şi invizibilul, acesta este, rămânea în eterna non-existenţă – în unitară existenţă (supraexistenţă).

Numai această Unică formă a existenţei (a supraexistenţei) se întindea fără sfârşit, nemărginit, fără cauză, în somn visător; iar viaţa ţesea inconştient (în beatitudine) în spaţiul universal, străbătând totul, acea atotprezenţă care este percepută numai de ochiul deschis al lui Dangma.

Dar unde era Dangma când A-laya al universului era în Paramartha şi era marele parcurs Anupadaka?

Ah-hi = sufletul Dhyan-Choan-ilor

Paranishpanna = împlinire

Dangma = văzător

A-laya = sufletul lumii

Paramartha = împlinire (parama = peste toate, artha = a cuprinde)

Anupadaka – fără părinţi".

Comentariul lui H.P. Blavatsky la a şasea propoziţie a primei strofe din *Dzyan*, prezentată mai sus, la care se referă Rudolf Steiner în scrisoarea sa din 24 decembrie 1903 către Günther Wagner, sună astfel în forma completă: [Blavatsky, Geheimlehre (Doctrina secretă), vol. I, ediţia germană Leipzig, f.a., p. 73 şi urm.]

„Cei «şapte stăpânitori sublimi» sunt cele şapte spirite creatoare, Dhyan-Choan-i, care le corespund Elohim-ilor ebraici. Este aceeaşi ierarhie de arhangheli de care aparţin Sf. Michael, Sf. Gabriel şi alţii în teogonia creştină. Doar că, în timp ce Sf. Michael, de exemplu, în teologia latină dogmatică, are voie să păzească doar poalele munţilor şi golfurile, în sistemul esoteric Dhyan-ii păzesc pe rând peste una dintre runde şi marile rase-rădăcină ale lanţului nostru de planete. Se spune, de asemenea, că îşi trimit Boddhisattv-ii lor, reprezentanţii umani ai Dhyani-Buddha în timpul fiecărei runde şi rase. Dintre cele «şapte adevăruri» sau revelaţii sau mai degrabă taine revelate, ne sunt înmânate doar patru, deoarece ne mai aflăm încă în runda a patra şi lumea a avut până acum doar patru Buddha. Aceasta este o întrebare foarte complicată şi va cunoaşte mai târziu o tratare detaliată.

În acest sens, hinduşii şi budiştii spun: «Există doar patru adevăruri şi patru Vede». Dintr-un motiv asemănător insista Irineu asupra necesităţii de a avea patru Evanghelii. Dar pentru că fiecare nouă rasă-rădăcină trebuie să primească la începutul unei runde revelaţia sa şi revelatorii săi, următoarea rundă o va aduce pe a cincea, următoarea pe a şasea ş.a.m.d."

Din cele şapte adevăruri sau revelaţii, conform lui H.P. Blavatsky – lucru confirmat prin scrisoarea lui Rudolf Steiner din 24 decembrie 1903 către Günther Wagner –, i-au fost date lumii până acum doar patru. Şi pentru că fiecare revelaţie are nevoie de revelatorul ei, lumea a şi avut doar patru Buddha. Dacă şi în ce mod aceşti patru Buddha sunt identici cu cei patru Maeştri despre care a vorbit Rudolf Steiner în cadrul şcolii Esoterice, trebuie să rămână o întrebare deschisă, deşi odată el a pus la acelaşi nivel cele două trepte de rang, „Maestru" şi „Buddha" (Lugano, 17 septembrie 1911, [GA 130]).

Aici stăm în acelaşi timp nemijlocit în faţa întrebării, în ce raport stau Maeştrii cu aceşti Buddha, respectiv Bodhisattvas, căci despre ambii vorbeşte Rudolf Steiner în aceeaşi măsură ca

despre cei mai mari învăţători spirituali ai omenirii şi despre ambii se spune că formează o structură de doisprezece, a căror sarcină constă în reglementarea dezvoltării continue şi instruirea cu privire la semnificaţia impulsului lui Christos pentru dezvoltarea omenirii. Premisa pentru studiul mai aprofundat al acestei întrebări este foarte sigur faptul că la desemnările de Maestru, Buddha, Bodhisattva nu este vorba despre nume proprii, ci despre trepte de rang, despre demnităţi în ierarhia adepţilor, care pot fi atinse de o individualitate umană în cadrul unei dezvoltări corespunzătoare. În conferinţa de la Berlin, 1 octombrie 1905, [GA 93a] se găseşte definită noţiunea de Bodhisattva în sensul că un Bodhisattva este un om care a preluat toate experienţele pământene, încât ştie despre orice lucru cum este de valorificat şi astfel poate să acţioneze creator. Înţelepţii Pământului de aceea nu sunt încă Bodhisattvas, întrucât şi pentru un înţelept mai există încă lucruri în care nu poate să se descurce. După un timp îndelungat de acţiune ca învăţător al omenirii în rangul unui Bodhisattva, el urcă la demnitatea de Buddha; el nu mai are nevoie să se încarneze, ci acţionează pur spiritual pentru dezvoltarea în continuare.

Deoarece Rudolf Steiner numeşte aceleaşi individualităţi, de exemplu pe Zarathustra, odată Bodhisattva, altă dată Maestru şi altă dată pune la acelaşi nivel calitatea de Maestru şi cea de Buddha (Lugano, 17 septembrie 1911, [GA 130]), se poate presupune că la marii Maeştri ai înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor este vorba de aceleaşi trepte de rang care în tradiţia înţelepciunii orientale sunt considerate Bodhisattva şi Buddha. Însă faptul că pentru cunoaşterea corelaţiilor concrete este de luat în considerare o alcătuire extraordinar de complicată, care ia naştere prin acţiunea înăuntru a unor entităţi din ierarhiile superioare, a fost înfăţişat de Rudolf Steiner cu diverse ocazii. [Referitor la întrebarea despre Bodhisattva-Buddha, vezi *Grundelemente der Esoterik* (***Elemente***

fundamentale ale esoterismului), GA 93a; *Geistige Hierarchien und ihre Widerspiegelung in der psysischen Welt* (***Ierarhiile spirituale şi reflectarea lor în lumea fizică***), GA 110; *Der Christus-Impuls und die Entwickelung des Ich-Bewußtseins* (***Impulsul christic şi dezvoltarea conştienţei de Eu***), GA 116; *Der esoterische Christentum und die geistige Führung der Menschheit* (***Creştinismul esoteric şi conducerea spirituală a omenirii***), GA 130.]

O înţelegere pentru raportul, desemnat deja de H.P. Blavatsky drept foarte complicat, între şapte şi patru se deschide în orice caz de-abia prin prezentările lui Rudolf Steiner despre aşa-numitele „şapte taine mari ale vieţii". Ele nu sunt altele decât cele „şapte adevăruri sau revelaţii sau, mai degrabă, taine revelate", cum au fost desemnate de H.P. Blavatsky. Rudolf Steiner le numeşte, în scrisoarea sa menţionată, şi cele şapte „adevăruri-rădăcină esoterice". În notiţele transmise, de la conferinţa ţinută la Berlin, 28 octombrie 1903, [GA 88], se spune:

„Noi vorbim despre şapte taine mari. Şapte mari taine există, care ne revelează cele şapte mari faze ale vieţii. Sunt numite cele «inexprimabile»" (Berlin, 28 octombrie 1903, [GA 88]).

În Adunarea generală care a avut loc cu zece zile înainte de această conferinţă, Rudolf Steiner arătase deja asupra acestui lucru „în sensul unei anumite tradiţii oculte" (scrisoare din 24 decembrie 1903). Această tradiţie îşi găsise pe atunci deja precipitatul său literar prin ocultistul englez C.G. Harrison. În scrierea *The Transcendental Universe* (Universul transcendental), Londra, 1894, [Prima traducere germană, 1897, prin teosoful Carl conte de Leiningen- Billingheim, Das transzendentale Weltall. Ediţie nouă, Stuttgart, 1990.] care redă şase conferinţe, el dezbate critic din perspectiva ocultismului tradiţional european-creştin teosofia lui H.P. Blavatsky, dar admite că *Doctrina secretă* a acesteia aduce ştiri foarte valoroase

despre civilizaţii şi religii preistorice, sugerează anumite taine, „a căror însăşi existenţă nu a fost presupusă" şi că unele dintre acestea au fost „verificate printr-un procedeu cunoscut ocultiştilor şi s-a găsit că sunt adevărate" (conferinţa I). În a şasea conferinţă, Harrison prezintă apoi cele „şapte taine mari". Se spune despre asta că ele sunt valabile pentru toate treptele de conştienţă şi nu pot fi explicate în cuvinte, ci fac necesară aplicarea unui sistem simbolic, explicarea naturii căruia el nu are libertatea să o facă. Într-o notă de subsol referitor la aceasta, ele sunt enumerate după cum urmează: „1. Abisul, 2. Numărul, 3. Afinităţile elective, 4. Naşterea şi moartea, 5. Răul, 6. Cuvântul, 7. Beatitudinea."

În notiţele foarte fragmentare din primii ani ai activităţii de conferinţe a lui Rudolf Steiner din domeniul ştiinţei spiritului se găsesc aceste şapte taine adesea numai parţial numite, iar numele Harrison nu apare aici niciodată. Şi în reprezentări chiar mai concrete de mai târziu ele sunt tratate doar parţial, astfel că din aceasta nu se poate recunoaşte că este vorba de un întreg cu o structură din şapte componente. [Vezi *Die Geheismnisse der Schwelle* (***Tainele Pragului***), GA 147; *Okkultes Lesen und okkultes Hören* (***Citire ocultă şi auzire ocultă***), GA 156; *Geisteswissen schaftliche Erläuterungen zu Goethes Faust* (***Faust – Consideraţii spiritual- ştiinţifice***) (3, 4 nov. 1917), GA 273.]

Numai o singură dată se găsesc prezentate toate cele şapte enigme cu aceeaşi denumire ca cea de la Harrison. Acest lucru este la conferinţele de la Paris, din mai/iunie 1906, [GA 94]. În conferinţa din 13 iunie 1906 se spune:

„Există şapte taine ale vieţii, despre care nu s-a vorbit până astăzi încă niciodată în afara frăţiilor oculte. De-abia în epoca actuală este posibil să se vorbească exoteric despre aceasta. Ele sunt numite şi cele şapte taine «inexprimabile» sau «de nerostit». [Referatul lui Schuré este iniţial în limba franceză. În traducerea germană din GA 94, *Kosmogonie* (***Cosmogonie***) se

spune în loc de „unsagbaren" (innomable) (de nerostit) „namenlose" (fără nume), ceea ce este o greşeală de traducere.]

Enigmele sunt acestea:

1. Taina abisului.

2. Taina numărului (Se poate studia în filosofia pitagoreică.)

3. Taina alchimiei. (Aceasta se poate pricepe prin operele lui Paracelsus şi Jakob Böhme.)

4. Taina naşterii şi a morţii. [Această a patra taină este reţinută în referatul lui Schuré doar ca „Taina morţii", lucru care ar putea fi o lipsă datorită redactării făcute ulterior prezentării.]

5. Taina răului, pe care o tratează Apocalipsa.

6. Taina Cuvântului, a Logos-ului.

7. Taina beatitudinii; este cea profund ascunsă."

Faptul că la aceste şapte mari taine sau adevăruri-rădăcină esoterice nu este vorba doar de noţiuni principiale, care „trec ca laitmotive prin întreaga mişcare esoterică" (Paris, 5 mai 1913, [GA 150]), ci că prin ele se indică asupra unor înalte entităţi spirituale, reiese din notiţele pe care Marie von Sivers le-a făcut de la o oră ce i-a fost dată în particular (Berlin, 2 iulie 1904, [GA 91]). Conform acestora, cele şapte relaţii posibile, în care intră trinitatea Tată – Fiu – Spirit, sunt de înţeles drept entităţi, iar desemnările date pentru aceste şapte entităţi-relaţii posibile corespund la rândul lor cu cele date pentru cele şapte taine ale vieţii. În primul ciclu de conferinţe despre cosmologie din perspectiva ştiinţei spiritului (17 octombrie până pe 10 noiembrie 1904, [GA 89]) se găseşte apoi explicat în mod fundamental felul în care întreaga dezvoltare este determinată prin cele trei principii, conştienţă, viaţă, formă, şi cum fiecare dintre aceste trei principii trebuie să parcurgă şapte stadii sau faze. Stadiile sau fazele vieţii numite acolo corespund, la rândul lor, cu cele şapte mari taine ale vieţii. Cunoaşterea lor şi trăirile sufleteşti legate de aceasta constituie cele două jumătăţi ale iniţierii ce aparţin la un loc şi astfel constituie conţinutul

antroposofiei ca ştiinţă modernă a iniţierii (Dornach, 30 decembrie 1914, [GA 275]).

În timp ce cele şapte stadii ale conştienţei şi cele ale formei, drept cele şapte principii ale construcţiei omului şi a lumii, se întâlnesc tot mereu în ştiinţa spiritului a lui Rudolf Steiner, despre cele şapte faze ale vieţii cosmice nu este cazul în aceeaşi măsură. Se pare că acest lucru are de-a face cu faptul că spiritul planetei îşi păstrează pentru sine viaţa sa de senzaţii (Berlin, 3 noiembrie 1904, [GA 89]). De aceea cele şapte taine ale vieţii probabil şi sunt numite cele „inexprimabile", a căror descriere trebuie să fie foarte dificilă, aşa cum este sugerat de exemplu în conferinţele de la München, 4 decembrie 1907, [GA 98], şi Dornach, 30 decembrie 1914, [GA 275].

Observaţia cea mai decisivă pentru întrebarea legată de relaţia dintre şapte şi patru, atât cu privire la cele şapte taine, cât şi la revelatorii lor, Maeştrii, o dau notiţele de la conferinţa ţinută la Berlin pe 1 noiembrie 1904, [GA 89]. Conform acestora, caracteristica principală a celor şapte taine ale vieţii se află în faptul că ele sunt valabile pentru toate ciclurile de evoluţie, pentru că se repetă mereu, şi anume „la fiecare dezvoltare de rundă şi de rasă, şi în plus la toate dezvoltările ciclice, şi în om". De-abia această observaţie face inteligibil motivul pentru care, conform scrisorii din 24 decembrie 1903 către Günther Wagner, „cel de al patrulea din cele ... şapte adevăruri provine din şapte adevăruri-rădăcină esoterice şi că dintre aceste adevăruri parţiale (al patrulea considerat ca întreg) fiecărei rase îi este – de regulă – livrat câte unul."

Din aceasta se pot deduce trei lucruri:

1. Cele şapte adevăruri-rădăcină sau taine sunt valabile în primul rând pentru marile cicluri de dezvoltare ale lanţului de planete Saturn-Soare-Lună-Pământ-Jupiter-Venus-Vulcan.

2. Pentru întreaga dezvoltare a Pământului este valabilă a patra taină, a naşterii şi a morţii.

3. Deoarece cele şapte taine se repetă mereu, ele sunt valabile şi pentru toate subdiviunile alcătuite din şapte componente ale dezvoltării Pământului în ansamblu, însă ca adevăruri parţiale ale celei de-a patra taine supraordonate (vezi, de ex., Dornach, 3 şi 4 noiembrie 1917, [GA 273]).

Din toate acestea rezultă întrebarea: În ce relaţie stă prezentul şi acţiunea lui Rudolf Steiner cu cele şapte mari taine ale vieţii?

Activitatea lui Rudolf Steiner şi a cincea dintre cele şapte mari taine ale vieţii

Deoarece cele şapte mari taine ale vieţii sunt valabile pentru toate ciclurile de dezvoltare alcătuite din şapte componente, trebuie ca pentru prezentul nostru nemijlocit, în calitate de a cincea epocă de cultură postatlanteană, să devină determinantă a cincea taină, cea a răului. Într-adevăr, nu ca întreg, ci ca adevăr parţial prefigurat, căci ca principiu supraordonat pentru dezvoltarea în ansamblu a Pământului mai este valabilă încă a patra taină. Mai puternic decât astăzi, într-a cincea epocă de cultură se va revela a cincea taină pe a cincea treaptă de viaţă a Pământului şi în deplina sa forţă când Pământul se va fi dezvoltat până la a cincea treaptă planetară, conştienţa de Jupiter. (München, 16 ianuarie 1908, [GA 266/I]).

Dacă se spune apoi în scrisoarea din 24 decembrie 1903 către Günther Wagner că teosofia, teosofia parţială, care se află şi în *Geheimlehre* (Doctrina secretă) şi *Esoterik* (Esoterism) (al treilea volum din *Doctrina secretă*) ale lui Blavatsky, este o sumă de adevăruri parţiale ale celei de-a cincea taine, atunci acest lucru ridică întrebarea serioasă: Ce poate să aibă de-a face răul cu teosofia?

Această întrebare găseşte un anumit răspuns prin concepţia despre bine şi rău din ştiinţa spiritului. Conform acesteia, cunoaşterea Binelui şi a Răului în epoca noastră de cultură este legată de cunoaşterea impulsurilor spirituale de

dezvoltare ale omului şi ale cosmosului. (Dornach, 28 septembrie 1918, [GA 273]). Răul apare atunci când omul în parte sau în calitate de comunitate deviază de la concordanţa cu impulsurile progresiste ale cosmosului. Căci un rău în sine nu există. Tot ce e rău nu este ceva absolut real, ci ia naştere prin faptul că ceva, ce este bun în vreun fel, este folosit într-un mod necorespunzător în lume. Datorită acestui fapt ceva bun este răsucit în ceva rău (München, 25 august 1913, [GA 147]).

O altă concepţie a Răului a fost determinantă pentru epoca de cultură premergătoare, perioada greco-latină, căci ea stătea în calitate de a patra epocă sub a patra taină, cea a naşterii şi a morţii. Poate fi citit acest lucru la următoarea modificare a celor şapte trepte de iniţiere. Calea de iniţiere creştin-gnostică, aşa cum era hotărâtoare în epoca a patra, avea cele şapte trepte: spălarea picioarelor, flagelarea, încununarea cu spini, răstignirea, moartea mistică, punerea în mormânt, înălţarea. Calea de iniţiere creştin-rosicruciană, hotărâtoare pentru a cincea epocă de cultură, are cele şapte trepte: studiul pentru adevărata cunoaştere de sine, imaginaţie, învăţarea scrierii oculte sau a cunoaşterii inspirate, ritmizarea vieţii (pregătirea Pietrei înţelepţilor), corespunderea între microcosmos şi macrocosmos (cunoaşterea corelaţiei dintre om şi lume), adăstarea sau adâncirea de sine în macrocosmos, beatitudinea. Desigur că trăirea Răului se află într-adevăr pe a cincea treaptă în fiecare din cele două căi de iniţiere, dar pe calea creştin-gnostică a celei de a patra epoci ea era legată, în calitate de aşa-numită „coborâre în iad", de trăirea morţii mistice. În calea de iniţiere din epoca noastră a cincea, în schimb, se învaţă pe cea de a cincea treaptă de iniţiere să se cunoască adevăratul Bine, în calitate de corespundere între microcosmos şi macrocosmos, iar Răul în calitate de respectiva rătăcire de la această corespundere. Deoarece calea de iniţiere hotărâtoare pentru o epocă este întotdeauna legată de forţele care sunt de dezvoltat în respectiva epocă în corelaţie cu cele şapte taine ale vieţii,

antroposofia a trebuit în mod necesar să devină ştiinţa despre corespunderile sau şi non-corespunderile dintre microcosmos şi macrocosmos. Întrebarea despre Bine şi Rău trebuie aşadar să fie soluţionată astăzi prin cunoaşterea corespunderii corecte.

Astfel privit, se explică pasajul din scrisoarea din 24 septembrie 1903, că teosofia este o sumă de adevăruri parţiale ale celei de-a cincea taine, prin faptul că se poate înţelege prin aceasta doar dubla semnificaţie a celei de-a cincea trepte a căii de iniţiere moderne: corespunderile dintre microcosmos şi macrocosmos pe de o parte, Răul drept devierile de la acestea, pe de altă parte. Datorită acestui fapt, cunoaşterea Binelui şi a Răului, care în a patra epocă avea un caracter mai fixat, într-o anumită măsură mai spaţial, dobândeşte în spiritul celei de-a cincea epoci un caracter mai fluid. Ea devine tot mai mult şi mai mult o întrebare legată de cunoaşterea impulsurilor corecte de timp sau, altfel spus, de impulsurile de dezvoltare corecte din perspectivă cosmic-istorică. La baza acestui pas în dezvoltare, de la cunoaşterea mai spaţială la una cu caracter mai temporal, stă o anumită legitate, asupra căreia atrăgea atenţia odată Rudolf Steiner, când a vorbit despre relaţia dintre primele patru epoci de cultură şi următoarele trei. Aici se spune:

„Când un raport spaţial trebuie să devină temporal, acest lucru se întâmplă aşa, că are loc în raport de patru la şapte, că structura de patru se extinde la structură de şapte ... Relaţia dintre patru şi şapte se bazează pe o lege foarte precisă" (Berlin, 28 octombrie 1904, [GA 92]).

Faptul că referitor la întrebarea despre Bine şi Rău trebuie să fie găsită o poziţie cu totul diferită decât a fost corect pentru epocile premergătoare, se exprimă şi din următoarea notare dintr-un carnet de notiţe: [1906, număr arhivă 105; vezi în anexa la partea „Exerciţii date individual".]

„Maeştrii nu sunt un meterez protector împotriva Răului, ci conducătorii pentru absorbţia Răului. Nu trebuie să separăm Răul, ci tocmai să îl preluăm şi să îl folosim în sfera Binelui.

Mânia leului este rea doar atâta timp cât este folosită egoist asupra leului; dacă un conducător şi-ar putea însuşi această mânie a leului şi să realizeze cu ea organizaţii de binefacere, atunci ea ar fi bună. De aceea este de cunoscut Răul ca ne-real. Nu există rău. Răul este doar un Bine mutat. De-abia cu această cunoaştere este posibilă alchimia spirituală."

În corelaţie cu cele şapte mari taine ale vieţii, în sensul cuvintelor lui H.P. Blavatsky, că „fiecare nouă rasă-rădăcină trebuie să primească la începutul unei runde revelaţia sa şi revelatorii săi", Rudolf Steiner nu poate fi înţeles în acţiunea lui altfel decât ca primul vestitor al celui de-al cincilea adevăr-rădăcină esoteric, a cincea dintre cele şapte mari taine ale vieţii, şi anume în dubla sa semnificaţie: a corespunderilor dintre microcosmos şi macrocosmos, pe de o parte, şi a devierilor de la acestea drept Rău, pe de altă parte.

În consemnările de notiţe de după conferinţe, din anii de început ai activităţii sale de conferenţiar despre ştiinţa spiritului, într-adevăr apare vestirea tainei Răului doar sugerat, dar, cu toate acestea, conform întregii sale semnificaţii profunde. De exemplu, în referatul despre expunerile lui Rudolf Steiner făcute la prima Adunare generală a Secţiunii germane a T.S. (Berlin, 18 octombrie 1903), se spune că, printre diversele motive care au dus la fondarea mişcării ca „grozavă necesitate în sens ocult", unul dintre cele mai importante este cel că fiecărei rase umane îi este înmânată „o taină", iar noi, în calitate de a cincea rasă, suntem la a cincea taină, care însă astăzi nu poate fi rostită încă. Literal se spune mai departe:

„Suntem însă pe cale să pătrundem trăind în aceasta. De ce gen este, ne indică deja Pavel, care era un iniţiat. Se vesteşte de-abia pe parcursul dezvoltării rasei noastre. O ghicire prematură a acestor taine prin capacităţi pur intelectuale ar însemna un pericol indescriptibil pentru omenire. Deoarece deja de două ori aproape că s-a petreceut o asemenea ghicire[120] şi într-un timp previzibil iarăşi stă înainte, marii învăţători ai

omenirii au adus mişcarea teosofică. Omenirea trebuie să fie pregătită pentru marele adevăr. Teosofia lucrează înspre un anumit moment din timp. Un nucleu trebuie format, care înţelege acest adevăr, atunci când va apărea cândva neînvăluit – un nucleu care o cuprinde corect şi nu o foloseşte ca blestem, ci ca binecuvântare pentru omenire. Rasele dinainte au fost formate dintr-una deja existentă, prin alegerea unor indivizi sau familii potrivite şi conducerea acestora prin Manu în peisaje potrivite, fără oameni. Acest procedeu nu ar mai fi posibil în situaţia circulaţiei desfăşurate pe tot cuprinsul sferei pământeşti, dar nici nu mai este necesar. În locul lui vine astăzi educaţia prin Societatea Teosofică internaţională, cosmopolită, care trebuie să formeze acest nucleu" (Berlin, 18 octombrie 1903).

[120] Detalii despre aceasta nu sunt cunoscute.

Dacă atunci a fost caracterizată mai mult în general cea de a cincea taină a vieţii, ea a fost mai târziu descrisă, mergând în concret, drept utilizarea neîndreptăţită a forţelor sfinte ale transformării:

„Ne permite cu adevărat să aruncăm priviri adânci în taina existenţei faptul că ştim de unde vine nedreptatea, răul, crimina litatea şi nenorocirea care se întâmplă în lume. Se întâmplă prin faptul că cele mai bune, cele mai sfinte forţe care există, şi anume forţele de transformare, sunt aplicate în mod sucit. Nu ar exista nimic rău în lume, dacă nu ar exista cele mai sfinte forţe ale transformării" (Dornach, 5 octombrie 1914, [GA 156]).

Tot mai pătrunzător şi tot mai concret a vorbit Rudolf Steiner, îndeosebi de la izbucnirea Primului Război Mondial, despre domnia Răului, îndeosebi despre domnia acestuia în istorie, în calitate de devieri de la curentul evolutiv progresist. Marea însemnătate care îi revine cunoaşterii Răului ca taină fundamentală a epocii noastre, permite şi să devină inteligibil motivul pentru care punctul de reper vizibil al mişcării antroposofice, construcţia Goetheanum-ului, a fost legat de

aceasta. La punerea pietrei de temelie (Dornach, 20 septembrie 1913, [GA 42]), urmând o „îndatorire ocultă", s-a vorbit pentru prima oară despre Evanghelia a Cincea, evanghelia cunoaşterii, al cărei miez, Tatăl Nostru macrocosmic, sună astfel:

Domnesc relele
Martori ai egoităţii ce se eliberează
Vină a sinei de alţii purtată
Vieţuită în pâinea zilnică
În care nu domneşte Voinţa Cerurilor
Fiindcă omul s-a despărţit de Împărăţia Voastră
Şi a uitat Numele Voastre
Voi, Părinţi din ceruri.

Iar în următorii zece ani de muncă intensă de construire a fost configurat, cu mult ajutor benevol, motivul central, grupul statuar „Reprezentantul Omenirii între Lucifer şi Ahriman", ca expresie artistică vizibilă a naturii duale a celei de a cincea enigme a vieţii. Reprezentantul Omenirii – Christos, aşa cum îl vedea Rudolf Steiner cunoscând, în calitate de Maestru al tuturor Maeştrilor – reprezintă întreaga corespundere dintre microcosmos şi macrocosmos şi depăşeşte, prin radierea sa de iubire, puterile devierii, ale Răului: Lucifer şi Ahriman. Atunci când construcţia, aproape finalizată, a fost distrusă prin incendiere în noaptea de Anul Nou 1922/23, singura care s-a păstrat a fost această sculptură din lemn – o moştenire şi un memorial al creatorului ei pentru cunoaşterea celei mai profunde taine a epocii noastre a cincea.

II. DESPRE ISTORICUL STRUCTURĂRII ŞCOLII ESOTERICE DE TEOSOFIE ÎNTR-O ŞCOALĂ ORIENTALĂ ŞI UNA OCCIDENTALĂ ÎN ANUL 1907

Această parte cuprinde scrisori şi documente din anii 1906 şi 1907, care luminează fundalurile desprinderii de şcoala Esoterică a lui Annie Besant; de asemenea, notiţe de la ore esoterice din anul 1912/13, atunci când s-a făcut încă o dată referire la aceste fundaluri, în contextul separării de Societatea Teosofică. Pentru noua ediţie din 1996 a fost verificat din nou materialul de arhivă utilizat pentru această secţiune. Cu aceasta au putut fi extinse observaţiile şi a rezultat corectarea unei date: scrisoarea numerotată în prima ediţie cu „XI" este acum în poziţia „IV", lucru care a atras o modificare corespunzătoare pentru următoarele scrisori.

Observaţii preliminare ale editorului

Cât de puternic se obligase Rudolf Steiner faţă de cele două reguli principale ale vieţii esoterice, veridicitate şi continuitate, reiese deosebit de limpede din motivele mai profunde care l-au determinat să desprindă din E.S.T. prima sa secţie esoterică. Faptul că la doar trei ani de apartenenţă a fost din nou desfăcută legătura arată că, cu toată disponibilitatea pentru colaborare, nu era nicidecum dispus să realizeze concesii în chestiuni spirituale. Deasupra tuturor lucrurilor stătea pentru el mereu regula veridicităţii absolute, fără de care orice strădanie esoterică trebuie să devină lipsită de obiect şi fără de care nu este nici posibilă o adevărată fraternitate. Lapidar a fost exprimat acest lucru de către el în timpul celei mai puternice controverse cu Annie Besant. Pe atunci el formula ca „ideal" al său faptul că a inaugurat şi respectat cu stricteţe o mişcare teosofic-ocultă care „vrea să fie fondată numai şi numai pe veridicitate şi adevăr". Chiar

dacă nu va rămâne nicio piatră din ceea ce s-a putut dezvolta până atunci, idealul său ar fi totuşi atins dacă s-ar putea spune că acolo s-a tins către o mişcare ocultă orientată cu totul şi cu totul după veridicitate. Avertizând, a arătat în acelaşi timp asupra faptului că ocultismul, dacă nu este realizat corect, poate să submineze forţele de judecată, în loc să le formeze (Berlin, 20 iunie 1912, [GA 133]). Acest lucru apăruse pe atunci în T.S. nu numai prin comportamentul modificat al lui Annie Besant în conducerea Societăţii, ci şi prin faptul că ea a constituit din nou şcoala Esoterică şi a pus membrii să depună un angajament de ascultare. [Angajamentul suna: „Eu mă oblig să sprijin în faţa lumii Societatea Teosofică şi în mod deosebit să mă supun necondiţionat şi neîntârziat ordinelor conducerii Secţiunii Esoterice în tot ce priveşte raportul meu cu mişcarea teosofică; să lucrez cu ea în direcţia pe care o va determina ea, pentru a pregăti venirea Învăţătorului lumii şi a-i acorda Societăţii orice sprijin care îmi este posibil, prin timp, bani şi muncă." Citat din articolul „O nouă sclavie spirituală", din „Mitteilungen für die Mitglieder der Anthroposophischen (Theosophischen) Gesellschaft" (Comunicări pentru membrii Societăţii Antroposofice/Teosofice), aprilie 1914.]

Tendinţa către această dezvoltare se arătase deja pentru Rudolf Steiner atunci când a desfăşurat în anul 1907 desprinderea de şcoala Esoterică. Ea a avut loc pe baza unei convenţii personale între el şi Annie Besant, cu ocazia prezenţei ei la Congresul teosofic de la München în zilele de Rusalii din anul 1907. Faptul desprinderii ca atare a fost menţionat de Rudolf Steiner în diverse rânduri, de exemplu şi în ***Cursul vieţii mele***. Cu toate acestea, temeiurile propriu-zise devin vizibile de-abia din documentele corespunzătoare ale acestui volum. Ele clarifică faptul că el considera că nu mai pot fi tolerate anumite acţiuni ale unor personalităţi conducătoare din T.S. Mai târziu

le-a caracterizat drept „începutul sfârşitului" Societăţii Teosofice (Dornach, 15 iunie 1923, [GA 258]).

Era vorba acolo despre incidente în legătură cu Maeştrii, care aveau de la început o semnificaţie fundamentală în T.S. şi în Esoteric School. Desemnarea de „Maeştri" – din englezescul „Master" pentru cuvântul sanscrit „Mahatma", ceea ce înseamnă literal „mare suflet" şi în India este un titlu de onoare general valabil pentru personalităţi înalt dezvoltate spiritual – dobândise în T.S. o semnificaţie deosebită atunci când în anul 1879 a fost mutat sediul principal din America în India şi a devenit cunoscut faptul că fondarea Societăţii şi învăţăturile teosofice îşi au originea la Mahatma tibetani care aveau cunoştinţe şi capacităţi supraomeneşti, care se aflau în legătură cu H.P. Blavatsky. În primii ani ai existenţei Societăţii, se pare că Mahatma – care trăiau de altfel în cea mai mare izolare – au apărut adesea: parţial în figură astrală, parţial într-una materializată, parţial într-una fizică. Dădeau învăţături şi însărcinări, lăsau uneori şi obiecte, mai ales scrisori, aşa-numitele scrisori ale Maeştrilor. După o înşelătorie la care a fost supusă H.P. Blavatsky cu scrisori ale Maeştrilor falsificate, ei s-au retras de la Societate şi au devenit capul „interior" al şcolii Esoterice; prin capul „exterior" s-a denumit H.P. Blavatsky, mai târziu succesoarea ei, Annie Besant.

Către Europa a pătruns prima veste despre Mahatma prin scrierile de senzaţie ale jurnalistului englez care locuia în India, Alfred Percy Sinnett. Blavatsky îi intermediase o corespondenţă cu unul din învăţătorii ei tibetani, în care acesta răspundea la diferitele întrebări. Ca rezultat al acestei corespondenţe, Sinnett a publicat în 1881 scrierea sa *The occult World* (Lumea ocultă), cu un număr de scrisori ale Maeştrilor (în germană *Die okkulte Welt*, Leipzig, f.a.). [O seamă de scrisori ale Maeştrilor către Sinnett şi altele au fost publicate în 1923 de Trevor Barker sub formă de carte. Acum se află şi în traducerea germană a lui Norbert Lauppert: *Die Mahatma-Briefe* (Scrisorile de la

Mahatma), 3 volume, Editura Adyar, Graz, 1977/1980. Originalele se află astăzi la British Museum din Londra.]

În 1883 a urmat *Esoteric Buddhism* (Budism esoteric) (în germană *Die esoterische Lehre oder Geheimbuddhismus*, Leipzig, 1884). Aceste două scrieri ale lui Sinnet au adus prima reprezentare sistematică a imaginii teosofice despre lume. În 1885 a urmat scrierea multcitită a lui Mabel Collins, *Light on the Path* (Lumină pe cărare) (în germană *Licht auf dem Weg*, a 2-a ediţie germană cu observaţii şi explicaţii, Leipzig, 1888), în care este, de asemenea, vorba mult despre Maeştri şi despre care Rudolf Steiner a scris o exegeză. Şi în lucrarea principală teosofică propriu-zisă, *Secret Doctrine* (Doctrina secretă) (1888, în germană *Die Geheimlehre*, Leipzig, f.a.) de H.P. Blavatsky se găseşte exprimat în prefaţă faptul că este vorba de învăţături ale Maeştrilor, cu rezerva că răspunderea pentru modul redării, cu siguranţă adesea deficitar, este numai şi numai a redactoarei.

În timp ce publicaţiile lui Sinnett erau afectate de o simplificare jurnalistică ce cu siguranţă avea efect de senzaţie, Blavatsky se străduia să sublinieze multiplele şi complicatele corelaţii din ierarhia adepţilor, unde totuşi toţi marii adepţi şi iniţiaţii cunoscuţi istoric, precum crengile unui copac, îşi aveau punctul de pornire la un prim mare conducător al omenirii timpurii, la acel iniţiat numit „Mahaguru". Către acesta indică şi însemnarea scrisă a lui Rudolf Steiner despre ierarhia adepţilor, precum şi următoarea notiţă pe care şi-a făcut-o Marie Steiner la detalii care i-au fost date în particular:

„Când individualitatea lui Mahaguru s-a încarnat ca Buddha, învăţăturile acestuia duseseră la neînţelegeri şi la scindări; el dăduse prea mult. Încă o dată a trebuit să se încarneze Buddha ca Shankarasharya. Şi de el au fost formaţi apoi învăţătorii tibetani, Mahatmas, [Eventual ar trebui să se numească „Mathams" (şcoli filosofice fondate de Shankarasharya).] care au predat parţial către public învăţăturile teosofiei, pentru a le da prin ele diferitelor religii din

nou conţinutul esoteric, ce se află în aceeaşi măsură la baza tuturor, şi pentru a ridica nivelul spiritual scăzut al omenirii" (1903, fără dată).

Cu aceşti Mahatmas tibetani sunt desemnaţi îndeosebi cei doi care erau consideraţi învăţători de către H.P. Blavatsky. Despre ei este vorba şi atunci când se spune despre conducerea şcolii Esoterice prin Maeştri. Ei sunt cunoscuţi de mult timp în literatura teosofică sub numele de „KH" (Kuthumi) şi „M" (Morya). De asemenea, portretele lor, – istoria apariţiei cărora este înfăţişată în *Die okkulte Welt* (Lumea ocultă) de A.P. Sinnett – au fost desenate după schiţele lui H.P. Blavatsky de către un teosof german, Hermann Schmiechen. Acesta s-a afiliat mai târziu la Secţiunea germană şi a desenat copii şi pentru Rudolf Steiner, care erau arătate în orele esoterice în perioada de început. Marie Steiner îşi aducea aminte că aceste imagini jucau un rol mare şi exercitau un efect mare: „Eu însămi am trăit cum unii îşi pierdeau glasul când le priveau şi o vreme erau cu totul absenţi şi derutaţi. Dar imaginile erau arătate înainte foarte tainic sau la ore esoterice; acum sunt de altfel multiplu tipărite." [Într-o scrisoare din 29 septembrie 1948.]

Deoarece istoria T.S. fusese determinată prin raportul ei cu Maeştrii, se poate citi astăzi din acest lucru că ea trebuia să eşueze tocmai datorită dezvoltării greşite a acestui raport. Căci datorită faptului că ea a fost înţeleasă iniţial ca o fundaţie a Maeştrilor structurată în trei secţiuni, dintre care pe a treia o conduceau ei înşişi, pentru credibilitatea învăţăturilor şi pentru măsuri din cadrul Societăţii se făcea mereu referire la întâlnirile care aveau loc cu Maeştrii şi la instruirile şi însărcinările primite de la ei. O astfel de referire la autorităţi invizibile, care este anacronică pentru conştienţa modernă, a trebuit în mod inevitabil să ducă la neînţelegeri şi situaţii neplăcute. S-au dezvoltat din aceasta două mari scandaluri, care au subminat eficienţa şi semnificaţia ulterioară a Societăţii Teosofice în ochii persoanelor capabile de judecată şi critică.

Primul scandal a luat naştere la începutul anilor optzeci din secolul al XIX-lea. Atunci a fost etichetată H.P. Blavatsky în public drept impostoare, prin presupusa descoperire a unor scrisori falsificate ale Maeştrilor. Conform prezentărilor lui Rudolf Steiner, nu a fost însă ea înşelătoarea, ci ea însăşi devenise victima unei înşelătorii. El arată odată cum ea a fost înşelată prin faptul că „puterile sublime", care stătuseră la punctul de pornire al mişcării teosofice, ar fi fost „falsificate", căci ocultiştii care îşi urmăresc interesele lor speciale ar putea „să ia figura acelora care au dat înainte impulsurile propriu-zise" (Helsingfors, 11 aprilie 1912, [GA 158]). Acest lucru este probabil valabil şi cu privire la autorii scrisorilor Maeştrilor. Din acest motiv nici nu este o reală contradicţie dacă Rudolf Steiner vorbeşte o dată despre aceste scrisori ca despre documente culturale de înaltă semnificaţie (Berlin, 21 iunie 1909), iar altă dată le denumeşte un rezultat al unei înşelătorii (Dornach, 12 iunie 1923, [GA 258]). Odată se face referire tocmai la scrisorile iniţiale şi autentice ale Maeştrilor, aşa cum au fost publicate de Sinnett, altă dată la cele falsificate.

Dar de ce a putut să fie în acest fel înşelată o personalitate precum H.P. Blavatsky, care se afla în ocultismul practic? Rudolf Steiner, care a iluminat adesea enigma Blavatsky, explică odată că ar trebui înţeles în contextul epocii motivul pentru care Maeştrii au trebuit să se servească tocmai de Blavatsky drept instrument, pentru a reuşi să realizeze „minunea culturală" a revelaţiilor oculte atât de necesare pentru noul timp. Blavatsky ar fi avut tocmai o astfel de „mărime a sufletului" şi o dăruire nereţinută către intenţiile Maeştrilor, cum nu ar fi putut să o producă niciodată mărimile ştiinţifice din ultima treime a secolului al XIX-lea, datorită rezervelor pornind din caracterul lor doct; în schimb, ei îi lipsea o astfel de şcolire ştiinţifică a gândirii, lucru ce ar fi făcut posibil ca ea să nu se refere mereu la Maeştri, ci să răspundă personal pentru ceea ce reprezenta.

(Berlin, 5 mai 1909, [GA 283]; Helsingfors, 11 aprilie 1912, [GA 158]; Dornach, 11 octombrie 1915, [GA 254].)

Pentru T.S., scandalul privitor la scrisorile falsificate ale Maeştrilor a avut drept efect că marea masă a membrilor s-a văzut pusă în faţa alternativei: fie să creadă în continuare în autorităţi invizibile, fie să le considere înşelătorie. Discuţiile despre acest lucru din cadrul Societăţii şi din cadrul publicului interesat de aceasta au fost nenumărate. Mulţi membri au părăsit atunci Societatea, deoarece nu mai puteau crede că Blavatsky era o trimisă a unor Maeştri adevăraţi. Ea a trebuit să pună la dispoziţie postul ei în cadrul Societăţii şi să părăsească sediul central din India. Ea a cerut să fie apărată din partea Societăţii, pentru ca Maeştrii să poată rămâne în legătură cu aceasta; dacă ea însăşi trebuia să părăsească Societatea, şi Maeştrii urmau să meargă cu ea. Se pare că nu a fost apărată de Societate în măsura aşteptată, căci deşi a fost rugată curând oficial să-şi reia postul în Societate, ea a rămas în Europa şi nu s-a mai întors niciodată în India.

Aceasta a fost în jurul anilor 1885/86. În 1887 ea a fondat la Londra propria revistă „Lucifer" [Şi Rudolf Steiner a numit prima sa revistă teosofică „Lucifer", pentru că numele sugera principiul autonomiei: „De aceea a numit Blavatsky prima ei revistă aşa şi de aceea se numeşte a noastră aşa, pentru a documenta acest principiu" (Stuttgart, 29 aprilie 1906, GA 97]).şi în corelaţie cu aceasta „Loja Blavatsky", ai cărei membri o considerau învăţătorul lor spiritual şi primeau de la ea instruire esoterică. Din aceasta a luat naştere în 1888 – în acest an a apărut şi *Geheimlehre* (Doctrina secretă) a ei – „Esoteric Section of Theosophical Society" (Secţiunea esoterică a Societăţii Teosofice) cu obligaţia de a rămâne fideli faţă de Maeştri, indiferent ce s-ar întâmpla. Iniţial, şcoala Esoterică era inclusă în Societate. Dar curând au apărut antagonisme cu privire la conducere, care au dus la faptul că Blavatsky a reformat Secţiunea Esoterică în „Eastern School of Theosophy" (şcoala

Orientală de Teosofie) (în general, prescurtată E.S.T. sau E.S.). Acest lucru a fost în anul 1889 şi acum şcoala stătea doar sub conducerea ei. În anul reformării a apărut în acelaşi timp scrierea lui Blavatsky *Schlüssel zur Theosophie – eine Auseinandersetzung in Fragen und Antworten über Ethik, Wissenschaft und Philosophie, zu deren Studium die Theosophische Gesellschaft begründet worden ist* (Cheia teosofiei – o confruntare în întrebări şi răspunsuri despre etică, ştiinţă şi filosofie, pentru al căror studiu a fost fondată Societatea Teosofică) şi în care într-un capitol („Die theosophischen Mahatmas") este luată poziţie cu privire la chestiuni referitoare la Maeştri. [Conform unui schimb de scrisori existent în arhiva de la Rudolf Steiner-Nachlaßverwaltung (Administraţia moştenirii lui Rudolf Steiner), între Rudolf Steiner şi editorul din Leipzig, Max Altmann, „noua, singura ediţie autorizată" din Germania a fost tradusă şi editată de Rudolf Steiner. Este remarcabil faptul că acest lucru a avut loc în anul 1907, an în care Rudolf Steiner s-a văzut pus în situaţia, prin întâmplările din Adyar cu privire la Maeştri, de a se separa de şcoala Esoterică a Societăţii de Teosofie.] Maeştrii încetaseră relaţia lor nemijlocită cu Societatea şi deveniseră acum „The inner Head" (capul interior) al şcolii Esoterice, în timp ce Blavatsky – iar după moartea acesteia Annie Besant – conduceau personal şcoala în calitate de „The outer Head" (cap exterior). Societatea devenise o societate de administrare democratică. Astfel se ajunsese totuşi, printr-un scandal înscenat de oponenţi ai chestiunii teosofice căreia îi căzuse victimă H.P. Blavatsky, la o nouă configurare şi o consolidare interioară.

Aceasta era situaţia atunci când Rudolf Steiner s-a legat, după trecerea dintre secole, de Societatea Teosofică şi de şcoala Esoterică a acesteia; ea stă şi la baza prezentării sale, de exemplu, în scrisoarea din 2 ianuarie 1905 către Amalie Wagner, despre opoziţia dintre Mişcare şi Societate, respectiv dintre şcoală Esoterică şi Societate.

La al doilea scandal din Societate, care a luat naştere de asemenea în legătură cu Maeştrii, s-a ajuns în 1906/07. În mai 1906, C.W. Leadbeater, care era un scriitor teosofic proeminent datorită propriilor sale cercetări clarvăzătoare, fusese acuzat de anumite greşeli morale şi, drept urmare, a trebuit să se retragă din T.S. În ianuarie 1907 a devenit cunoscut faptul că la patul de suferinţă al preşedintelui-fondator H.S. Olcott din Adyar ar fi apărut de mai multe ori Maeştrii K.H. şi M. şi i-ar fi confirmat dorinţa acestuia de a o desemna pe Annie Besant drept succesoarea sa şi i-ar fi sugerat, de asemenea, să clarifice chestiunea Leadbeater, care ar fi fost încheiată prea grăbit. Drept urmare, Olcott a lăsat să ajungă o comunicare corespunzătoare la secretarii generali.

După moartea lui Olcott la 17 februarie 1907, până la alegerea noului preşedinte stabilită pentru luna mai, a ocupat funcţia vicepreşedintele A.P. Sinnett, care şi-a făcut cunoscută, împreună cu mulţi alţi englezi, îndoiala sa asupra faptului că Maeştrii care apăruseră erau realmente cei care au spus că sunt. Acest lucru a dus iarăşi la mari discuţii în Societate. Deoarece chestiunea ajunsese nu numai în presa teosofică, ci chiar în cea publică, Rudolf Steiner s-a văzut pus în situaţia de a lua poziţie şi în public privitor la aceasta în revista sa „Lucifer-Gnosis", vezi „Zur bevorstehenden Präsidentenwahl der Theosophischen Gesellschaft" (Referitor la viitoarea alegere de preşedinte al Societăţii Teosofice). În acelaşi sens îi mai scrisese şi personal lui Olcott, iar după moartea acestuia către diferite foruri. Într-o scrisoare către George Mead din 6 martie 1907 se spune la sfârşit „desigur consider cu totul imposibil ca preşedintele Societăţii noastre să poată fi capul unei şcoli esoterice". Deosebit de liber şi de limpede s-a exprimat într-o scrisoare către rusoaica Anna Minsloff din 26 martie 1907. Pe baza acestui fapt, când Annie Besant a venit în mai 1907 – în timp ce alegerea preşedintelui mai era încă în plină desfăşurare – să participe la Congresul teosofic de la München, el a încheiat convenţia de a

desprinde cercul său de lucru esoteric din legătura de până atunci cu Esoteric School. În prima oră esoterică pe care a ţinut-o încă la München după congres (1 iunie 1907), el a caracterizat această desprindere ca o modificare drastică. Remarca din final, că prin aceasta este dat un răspuns la întrebările pe care probabil unii şi le-au pus „ca urmare a ultimelor evenimente", se pare că indică asupra procedurilor discutabile de la moartea lui Olcott. Începând din acest moment, Rudolf Steiner a mai vorbit doar de Maeştrii Occidentului.

Şi Annie Besant s-a exprimat atunci referitor la structurarea şcolii Esoterice într-o şcoală orientală şi una occidentală, îndrumată de Rudolf Steiner. După ce se întorsese de la München la Londra, ea i-a scris despre asta unui teosof german de frunte la trecerea dintre secole, Wilhelm Hübbe-Schleiden. Se pare că el o abordase cu o întrebare referitoare la aceasta – deoarece aparţinea şi el de prima secţie esoterică a lui Rudolf Steiner – şi a primit la aceasta, cu data de 7 iunie 1907, următorul răspuns:

„Dragă dr. Hübbe-Schleiden, şcolirea ocultă a dr-ului Steiner este foarte diferită de a noastră. El nu cunoaşte calea orientală, de aceea nici nu poate să o instruiască. El instruieşte calea christic-rosicruciană, care pentru unii oameni este un ajutor, dar este diferită de a noastră. El are propria lui şcoală şi poartă şi răspunderea el însuşi pentru asta. Eu îl consider un învăţător foarte bun în direcţia sa proprie şi un bărbat cu reale cunoaşteri. El şi eu lucrăm în deplină prietenie şi armonie, dar în direcţie diferită.

Mereu a dvs., Annie Besant".

Dincolo de aceasta, ea a orientat oficial membrii E.S.T. într-una din aşa-numitele Esoteric Papers „Membership in the E.S." (1908). În aceasta se spune că acum există în Germania o şcoală, al cărei cap este „bunul ei coleg, dr. Steiner". Că ea a discutat anul trecut (1907) cu el despre faptul că ar fi mai bine „dacă elevii lui formează o organizaţie distinctă sub răspunderea

lui, în loc să rămână o parte doar nominală a E.S.T. dar să privească la el drept cap al lor." Adevărul era că iniţiativa pentru acest fapt pornise totuşi de la Rudolf Steiner, şi anume din motivele prezentate şi în mod esenţial altfel dispuse.

Aceste motive au dus de altfel apoi şi la separarea de Societatea Teosofică. Piatra care a pus în mişcare această despărţire a fost cazul Leadbeater. În timp ce Annie Besant mai era în 1906 printre cei care îl judecaseră cel mai sever pe Leadbeater, prin faptul că a cerut: „Societatea Teosofică ar trebui să îndepărteze de la sine toate învăţăturile care murdăreau şi înjoseau", [Scrisoare-circulară a E.S. din 9 iunie 1906 din Simla, India. Aici se scrie: „Judge a alunecat pe această cărare periculoasă a ocultismului, Leadbeater a alunecat, foarte probabil voi aluneca şi eu ... Dacă va fi să vină ziua căderii mele, le cer acelora care mă iubesc să nu ezite să condamne greşeala mea, să nu o înfrumuseţeze sau să spună că negrul ar fi alb; ci să îmi uşureze karma grea, aşa cum eu încerc să o uşurez pe cea a prietenului şi fratelui meu, prin faptul că ei numesc negrul negru, prin faptul că ei vestesc puritatea de nezdruncinat a idealului şi prin faptul că declară că decăderea unuia lasă nezdruncinată încrederea lor în Maeştrii purităţii şi ai bunătăţii."] după ce a fost aleasă preşedintă a T.S. a organizat readmiterea lui într-un fel care a întâmpinat adesea critică şi respingere. Printre alţii, George Mead a părăsit atunci Societatea. Rudolf Steiner clarificase în profunzime poziţia sa faţă de cazul Leadbeater deja în 1906 într-o scrisoare către Annie Besant. Când a fost solicitat într-o scrisoare din 1 octombrie 1908 să angajeze Secţiunea germană pentru readmiterea lui Leadbeater, el a refuzat acest lucru în scrisoarea sa de la începutul lui noiembrie. După aceasta, A. Besant scrie la 23 noiembrie din Adyar: „... Ceea ce scrieţi dvs. este în consonanţă cu aceasta, aşa încât, dacă nu voi auzi de la dvs. contrariul, voi considera votul dvs. a fi în favoarea cererii." Deoarece şedinţa decisivă a Consiliului general începea în Adyar

pe 27 decembrie 1908, iar vaporul poştal către Madras făcea trei săptămâni, Rudolf Steiner a insistat, într-o telegramă de la mijlocul lui decembrie, pe abţinerea sa de la vot.

Întreaga problematică legată de acest lucru a fost prezentată de Edouard Schuré în scrisoarea sa din 1 mai 1913 către preşedintele Societăţii Teosofice din franţa, prin care motiva retragerea sa, rezumată după cum urmează:

„... Personalitatea remarcabilă a preşedintei, doamna Annie Besant, nobilul ei trecut păreau să ofere garanţie pentru faptul că S.T. va menţine calea largă a toleranţei, a nepărtinirii şi a veridicităţii, care constituie o parte esenţială a programului ei.

Din păcate, a ieşit altfel. Motivul iniţial al acestei devieri constă în legătura strânsă dintre doamna Besant şi domnul Leadbeater, un ocultist învăţat, dar o natură tulbure, de o moralitate îndoielnică. După ce domnul Leadbeater a fost condamnat de Consiliul general al S.T., doamna Besant a anunţat în public condamnarea ei faţă de mijloacele de educare care i se reproşau. Formularea judecăţii ei asupra teosofului recunoscut drept nedemn a fost chiar una dintre cele mai severe. Printr-o transformare incredibilă, subită, ea a declarat la scurt timp după aceea intenţia ei de a-l lăsa pe domnul Leadbeater să intre iarăşi în S.T. şi a reuşit, chiar dacă nu cu totul fără efort, să câştige majoritatea voturilor colegilor ei pentru această hotărâre. Pretextul pe care l-a găsit pentru această revocare au fost mila şi iertarea. Adevăratul motiv era că preşedinta avea nevoie de Leadbeater pentru cercetările ei oculte şi că această conlucrare i se părea necesară pentru a-şi păstra reputaţia. Celor care au urmărit cuvintele şi faptele ei începând din acea zi le este clar că Mrs. Besant a căzut pradă sugestiei dezastruoase a colaboratorului ei periculos, că putea să vadă, să gândească, să acţioneze doar în mrejele stăpânirii lui absolute.

Personalitatea care vorbeşte acum din gura ei nu mai este autorul înţelepciunii străvechi, ci vizionarul îndoielnic, sugestionarul priceput, care nu are voie să se mai arate nici la

Londra, nici la Paris, nici în America, dar care, ascuns într-o casă cu grădină în Adyar, dirijează de acolo S.T. prin preşedinta ei.

Urmările dezastruoase ale acestei influenţe aveau să se arate curând la lumina zilei prin afacerea Alcyone şi fondarea *Ordinului Steaua Orientului*.

Printr-o stranie coincidenţă am avut ocazia să surprind motivul tainic al mişcării şi, ca să zic aşa, arcul psihologic al acestei întreprinderi jalnice. Eu încep cu faptul că în acel moment nu vorbea încă nimeni despre un nou Învăţător care trebuia să vină din India, nici de o apropiată încarnare a lui Christos, şi că probabil nimeni nu se gândea la asta. Nu fusese încă descoperit Alcyone. Era 1908. Tocmai publicasem traducerea cărţii de dr. Rudolf Steiner: ***Creştinismul ca fapt mistic***. Această carte îndreptase atenţia publicului european asupra învierii esoterismului occidental în lucrarea grozavă şi în fapta teosofului german. În timpul unei şederi în Stuttgart m-am întâlnit cu aproximativ zece teosofi englezi, olandezi, francezi şi elveţieni. A fost formulată următoarea întrebare: «Cele două şcoli, cea din Adyar şi cea a dr-ului Steiner, vor putea merge ele împreună?» Noi eram toţi de părere că s-ar putea ajunge la o înţelegere, în ciuda diferenţei dintre punctele de vedere şi că acest lucru era în cea mai mare măsură de dorit, în interesul mai înalt al teosofiei, care nu reprezintă un curent particularistic sau naţional, ci un curent universal al omenirii actuale. Un singur întrebător din grup a protestat. Era un teosof olandez, foarte inteligent, cu raţiune sceptică şi batjocoritoare, un prieten intim al lui Leadbeater şi al Adyar-ului. El a declarat explicit că cele două şcoli niciodată nu se vor putea înţelege şi a dat drept motiv faptul că «singură India posedă transmiterea şi că în Occident niciodată nu a existat un esoterism ştiinţific.»

Această afirmaţie decisivă m-a uimit. Urma să înţeleg sensul şi dimensiunea ei curând după aceea, când, ca o bombă sau, mai degrabă, ca un foc de artificii, a explodat afacerea Alcyone. Căci această afacere nu este în realitate nimic altceva

decât răspunsul Adyar-ului la renaşterea esoterismului creştin în Occident, iar eu sunt convins că fără acesta din urmă noi nu am fi auzit niciodată despre viitorul profet Krishnamurti ..."

În timp ce Annie Besant mai declarase în 1907 faţă de Rudolf Steiner că privitor la creştinism ea nu era competentă şi că de aceea mişcarea, în măsura în care în ea urma să se reverse creştinismul, o cedează în favoarea lui, la trecerea dintre anii 1909/10 a fost proclamat de ea şi de Leadbeater faptul că se poate lua în considerare reapariţia în curând a lui Christos şi că drept purtător al lui era desemnat Iddu Krishnamurti. Pentru a pregăti acest eveniment, a fost fondat în ianuarie 1911 „Ordinul Steaua Orientului". [Iddu Krishnamurti (1895-1986) a dizolvat în anul 1929 „Ordinul Steaua Orientului" şi s-a distanţat cu totul de rolul care i-a fost impus, precum şi de Societatea Teosofică. El a trăit până în 1986 la Londra, ca scriitor filosofic.] Despre Christos se vorbea ca despre o entitate Bodhisattva, un învăţător al lumii ca şi alţi mari învăţători spirituali, în timp ce Rudolf Steiner instruia deja dintotdeauna că prin Christos este de înţeles o entitate cosmică, care s-a întrupat doar o singură dată. Deoarece el se simţea obligat să îşi apere concepţia sa despre Christos faţă de credinţa confuză a lui Annie Besant, care mergea împotriva oricărui simţământ occidental, acest lucru a condus în continuare la faptul că în martie 1913 Secţiunea germană, care avea pe atunci 2.400 de membri, a fost exclusă oficial din T.S., după ce, ca urmare a acestei proceduri care fusese previzibilă, de Crăciun 1912 fusese fondată Societatea Antroposofică independentă.

Trei scrisori în legătură cu aşa-numitul caz Leadbeater prin care s-a început separarea de Şcoala Esoterică de Teosofie

I. Către membrii Secţiunii germane a Societăţii teosofice [Berlin, începutul lui iulie 1906]

Dragi prieteni!

Preşedintele fondator al Societăţii Teosofice a trimis către mine, în calitate de secretar general al Secţiunii germane, următoarea notiţă executivă şi îmi solicită să le comunic membrilor conţinutul acesteia.

Acuze serioase, [Referitor la acuzele aduse împotriva lui Leadbeater, a se vedea biografia lui Leadbeater scrisă de Gregory Tillet, *The Elder Brother* (Fratele mai vârstnic), Londra, 1982.] care au fost aduse prin Comitetul Executiv al Secţiunii americane a Societăţii Teosofice împotriva d-lui C.W. Leadbeater l-au determinat pe preşedintele fondator să convoace o adunare pe data de 16 mai la Londra, la care au fost prezenţi întregul Comitet Executiv al Secţiunii britanice şi delegaţi ai Secţiunilor americane şi franceze. Trebuiau să se sfătuiască cu preşedintele ce măsuri trebuiau luate.

După o atentă luare în considerare a acuzelor şi după ce s-a luat la cunoştinţă contraargumentarea verbală a d-lui Leadbeater, a fost acceptată următoarea rezoluţie.

După luarea la cunoştinţă a acuzelor formulate împotriva d-lui C.W. Leadbeater şi după ascultarea obiecţiilor sale, comitetul îi recomandă preşedintelui în mod unanim acceptarea demisiei pe care acesta o depusese deja înaintea luării vreunei decizii a comitetului.

Cu aceasta, calitatea de membru a d-lui Leadbeater în cadrul Societăţii Teosofice încetează, de asemenea mandatul său ca delegat prezidenţial.

H.S. Olcott P.T.S.

Dragi prieteni!

O comunicare importantă ajunge prin scrierea de mai sus într-o formă destul de scurtă către membrii Societăţii Teosofice. Dl Leadbeater nu este doar membru al Societăţii; el este unul dintre propagatorii cei mai remarcabili ai concepţiei teosofice despre lume. Cărţile sale au devenit pentru mulţi îndrumarea către teosofie şi conducătorul în cadrul acesteia. El are numeroşi elevi, care urmează întocmai direcţia sa. De asemenea, are în urmă o îndelungă activitate de conferinţe, prin care a realizat lucruri semnificative cu privire la mişcarea teosofică în America, în Australia. Iar nemijlocit la aceasta se leagă acum „acuze grele", care sunt aduse din partea Secţiunii americane, aşadar acea secţiune în cadrul căreia tocmai a lucrat înainte atât de activ.

Având în vedere aceste condiţii trebuie să admit că membrii Secţiunii germane au dreptul să ceară din partea mea, în calitate de secretar general, o explicaţie a acestui fapt. Se subliniază din anumite părţi tot mereu faptul că Societatea Teosofică nu ar trebui pusă, în ţelurile şi sarcinile ei, la un loc cu ceea ce realizează membrii ei în parte. Dar, pe de altă parte, nu se poate iarăşi nega nici faptul că ansamblul activităţii Societăţii se compune din lucrările membrilor ei în parte, şi că nu poate fi indiferent dacă încrederea faţă de lucrări remarcabile trebuie să sufere o grea cutremurare prin fapte de genul celor comunicate în circulara preşedintelui. Căci, cu această încredere în lucrători scade de altfel cu siguranţă şi cea în realizările lor. Iar aceste realizări formează adevăratul conţinut viu al Societăţii. Ei sunt lucrul prin care Societatea trebuie să îndeplinească o mare sarcină, de unde membrii ei vor să soarbă hrană spirituală. Din enumerarea tot mereu repetată a „celor trei ţeluri fundamentale" care trebuie să stea mai presus de toate realizările individuale, cu siguranţă că Societatea nu poate să trăiască.

Acum, există însă motive pentru a nu vorbi într-o circulară despre acele lucruri din cauza cărora unii dintre membrii noştri

americani au ridicat acuze grele împotriva d-lui Leadbeater şi din cauza cărora membrii Comitetului Executiv al Secţiunii britanice şi unii delegaţi ai Secţiunii franceze şi ai celei americane s-au simţit îndemnaţi să-şi dea acordul pentru acceptarea demisiei d-lui Leadbeater.

Eu însumi pot să vorbesc acum despre acest caz Leadbeater cu atât mai nepărtinitor, cu cât, din acel punct de vedere al ocultismului pe care trebuie să îl reprezint, a trebuit mereu să resping metodele prin care dl Leadbeater ajunge la cunoştinţele sale oculte şi pe care le recomandă şi ca metode folositoare pentru alţii. Nu spun prin asta nimic pentru sau împotriva corectitudinii celor pe care le reprezintă Leadbeater în cărţile sale în calitate de adevăruri oculte. În ocultism este aşa, că cineva poate să ajungă la unele înţelegeri corecte, cu toate că metodele pe care le aplică sunt periculoase şi pot duce uşor pe căi greşite. Aşadar, trebuie să duc cazul Leadbeater la baze care se află mult mai adânc. În acelaşi timp însă, trebuie să explic faptul că aproape pentru nimeni nu există o garanţie că nu va ajunge într-o rătăcire dezastruoasă, dacă aplică acele metode care stau la baza lucrărilor lui Leadbeater. De aceea, pentru că asum acest punct de vedere, cazul Leadbeater nu a fost nicio surpriză pentru mine. Dar eu nu cred că cineva care este de acord cu fundamentul metodic al cercetărilor oculte ale lui Leadbeater are acum un motiv să îl condamne. Fie ar trebui în circulara trimisă către membri să fie indicat clar că acuzele se referă la asemenea lucruri care nu au absolut nimic de-a face cu ocultismul, fie însă cade odată cu Leadbeater întregul său sistem ocult. Ultimul lucru îmi este foarte clar; de aceea am expus aici, în locul unei explicaţii oficiale care nu este conţinută în notiţa executivă, punctul meu de vedere către membrii Secţiunii germane.

În ceea ce priveşte judecarea d-lui Leadbeater în calitate de om, care pentru unii ar putea să fie importantă, se poate exprima faptul că el a subliniat în explicaţiile sale mereu buna

intenţie pe care a avut-o în toate lucrurile de care este acuzat. Iar un motiv raţional de a întâmpina această afirmaţie a lui Leadbeater cu vreo îndoială nu are nimeni. De asemenea, este de luat în considerare pentru această întrebare faptul că tocmai acum a trimis un număr mai mare de membri americani ai Societăţii Teosofice o scrisoare-circulară, în care se protestează energic împotriva procedurii cu privire la dl Leadbeater şi se cere vehement repunerea acestuia în toate drepturile sale. Din aceasta s-ar putea deduce totuşi şi concluzia că se poate avea şi o altă părere faţă de cele aduse împotriva lui Leadbeater decât o are Comitetul Executiv american şi decât o au cei care pur şi simplu au făcut din părerea acestui comitet părerea lor.

Îi rog pe onoraţii membri ai Secţiunii germane să nu se lase cutremuraţi în ţinerea lor fermă de chestiunea teosofică, orice urmări ar mai avea cazul Leadbeater; iar cu aceasta le trimit tuturor prietenilor un cordial salut teosofic Dr. Rudolf Steiner Secretar general al Secţiunii germane

Pentru alte lămuriri verbale despre chestiune stau cu plăcere la dispoziţia fiecărui membru, cu o ocazie corespunzătoare.

II. Către Annie Besant, început de iulie 1906

[Text conform suportului de text manuscris pentru a fi tradus în engleză de Marie von Sivers. A. Besant nu pare să fi răspuns la această scrisoare; în orice caz, în arhivă nu se află niciun răspuns printre scrisorile ei care s-au păstrat destul de complet.]

Dear Mrs. Besant,

Comunicările dvs. din 9 iunie 1906 din Simla, India, către Warden-ii şi Sub-Warden-ii ai E.S. le-am primit. Vă mulţumesc din inimă pentru ele. Permiteţi-mi să scriu următoarele referitor la aceasta. Deoarece aţi admis pentru mine deplină libertate în conducerea chestiunilor E.S. în

Germania, nu am vrut până acum să vă ocup prin scrisori timpul dvs. atât de preţios; dar în cazul prezent – Leadbeater – este totuşi suficient de important pentru a îndreptăţi această scrisoare. Dinainte doresc să remarc faptul că eu, pentru a vă uşura citirea scrisorii mele, o las să fie tradusă de Marie von Sivers. Cu siguranţă că acest lucru nu este un gest nesocotit, după părerea mea, căci această colaboratoare a mea nu va mai putea să fie zăpăcită prin ceea ce am de spus; iar în ceea ce priveşte chiar ultimele lucruri pe care le am de spus, eu nu le voi exprima cu totul. Gândesc că *dvs*. le veţi citi printre rânduri.

Acum încă un cuvânt înainte. Voi vorbi cu deschidere neîngrădită. Iar în acest sens vă rog, dear Mrs. Besant, să preluaţi următoarele.

Pe mine însumi nu m-a uimit nicio clipă ceea ce a fost prezentat împotriva d-lui Leadbeater. Şi nici ceea ce domnii Mead şi Keightley mi-au putut spune la Paris, care de altfel au fost prezenţi în şedinţa Comitetului Executiv, şi nici raportul de la această şedinţă care le-a fost trimis secretarilor generali nu au putut să facă din judecata mea – în fondul ultim – o alta decât era *înainte* de înştiinţarea condiţionat publică asupra acestei întregi chestiuni.

Mie mi se înfăţişează întreaga chestiune într-o lumină şi într-un context mult mai adânci. Eu *trebuie* să văd răul din toată această chestiune în particularitatea metodei oculte a d-lui Leadbeater. Această metodă ocultă trebuie în mod necesar să ducă în anumite cazuri la astfel de greşeli sau la unele asemănătoare, cum se găsesc la dl Leadbeater, întrucât ea nu mai este aplicabilă pentru ciclul de omenire de care aparţine populaţia occidentală. Nu trebuie să fie aceleaşi greşeli în fiecare caz; dar se poate ajunge la unele asemănătoare, care nu sunt mai puţin rele. Căci aceste metode pot duce la un rezultat sigur doar atunci când în spatele fiecăruia care păşeşte pe cale stă o autoritate atât de absolută a unui guru,

cum este cu totul imposibil în Occident, datorită condiţiilor culturale generale. O persoană este permis, în Occident, să fie condusă la acea treaptă de dezvoltare psihică pe care stătea Leadbeater, doar dacă pentru ea acea parte de conducere care nu mai poate să pornească de la un guru este înlocuită printr-o şcolire *mentală* ajunsă la un anumit grad. Iar această şcolire îi lipseşte d-lui Leadbeater. Mă refer prin aceasta nu doar la o şcolire intelectual-filosofică, ci la dezvoltarea acelei trepte de conştienţă care constă în vedere *gânditor-interioară*. Acest lucru o cere pur şi simplu treapta de dezvoltare a creierului pe care trebuie să stea occidentalul. În Germania, de exemplu, trebuie luate căile către această şcolire de la mistica de gândire a lui Fichte, Schelling şi Hegel, care de fapt nici nu sunt înţeleşi conform fundamentului lor, în realitate ocult.

Toate acestea sunt întrucât gândul însuşi, pentru toate planurile, este acelaşi. Indiferent unde este format gândul, fie pe planul fizic, fie pe unul mai înalt: el va fi pentru totul un conducător sigur, atunci când este unul lipsit de senzorialitate şi unul cuprins în cunoaşterea de sine. Dacă el – conform substratului creierului occidental – este dezvoltat pe planul fizic, atunci el rămâne firul ce conduce cu siguranţă prin toate treptele cunoaşterii fizice şi a celei suprafizice. Dacă lipseşte, atunci occidentalul umblă *fără cârmă*, indiferent dacă se mişcă pe planul fizic sau pe unul mai înalt. Iar la înrudirea atât de apropiată, în momentul actual, a tuturor forţelor umane mai înalte cu forţele care aparţin pe o treaptă inferioară de sfera sexuală, poate să aibă loc în orice clipă o deraiere asemănătoare cu cea a d-lui Leadbeater. Căci „cazul" său nu este singurul, ci aparţine de acel domeniu care în prezent este exersat acum în multe grupuri oculte ce se străduiesc mai mult sau mai puţin către calea stângă. Din previziunea bună în specificul celei de-a cincea subrase umane Maeştrii şcolii rosicrucienilor au prelucrat pentru

Occident „cărarea" care este singura aplicabilă în ciclul actual. În măsura în care este permis să fie adusă în faţa publicului, această „cărare" a fost comunicată de mine în revista „Lucifer-Gnosis"

Nu trebuie aşadar reflectat asupra cazului singular al d-lui Leadbeater, ci asupra pericolelor metodei sale. Acest pericol se află în ea însăşi; şi nu ar trebui să se presupună niciodată că nu poate să ducă pe asemenea căi greşite. Ceea ce nu este corect nu începe nicidecum de-abia acolo unde una sau alta dintre persoane este condusă la lucruri care stau în atenţie aici, ci deja acolo unde se ajunge în sensul acestei *metode* la acele rezultate, aşa cum se găsesc în scrierile d-lui Leadbeater.

Dacă aş fi stat cu totul singur, atunci nu aş fi recomandat *niciodată* scrierile d-lui Leadbeater drept lectură teosofică potrivită. Deoarece – din motive mai profunde – am intrat însă în T.S., desigur că nu am putut să resping cărţile unui conducător recunoscut.

Astfel stă, aşadar, „cazul" din perspectivă meritorie. Tratamentul, însă, pe care l-a cunoscut prin comité al Secţiunii britanice, este însă totuşi în sens ocult unul cu totul imposibil. Cum se poate să nu fie clar că printr-o asemenea judecată s-a făcut ceva ce este la fel cu fapta unui om care îşi taie singur creanga pe care stă?

Greutatea constă tocmai în faptul că mereu trebuie să colideze caracterul exoteric al T.S. cu punctul de vedere ocult, dacă este vorba despre un caz serios, care rezultă din lumile oculte. Ar trebui în orice condiţii să se aibă grijă ca dl Leadbeater să nu fie condamnat din punct de vedere moral în sens obişnuit, astfel ca oricine aude despre chestiune să şi afle că aici este vorba de un caz care le poate fi inteligibil *doar* ocultiştilor, şi că Leadbeater *nu* a „greşit moral" în sensul obişnuit al cuvântului, ci că a căzut victimă metodei sale, că ceea ce condamnă aici publicul din punct de vedere moral

este de judecat după principiul „acolo unde este lumină puternică, trebuie să fie şi umbră puternică". Numai printr-o asemenea interpretare se poate trece deasupra cutremurării în care ar trebui să cadă Societatea dacă se întâmplă altfel.

Nu va conta deloc să judecăm despre dl Leadbeater, pe care acum îl condamnă atât de mulţi, ci doar să găsim calea justă, cum este de lucrat mai departe în mod roditor. Iar aceasta poate să constea doar în faptul că este recunoscută cărarea rosicrucienilor ca fiind cea corectă pentru condiţiile europene. Dacă nu facem acest lucru, atunci se vor repeta cazuri asemănătoare cu cel al lui Leadbeater şi Societatea se va dizolva în atomii ei. În faza actuală a dezvoltării omenirii trebuie să fie instruit ocultismul în mod public, bineînţeles cu toate acele îngrădiri pe care ni le pun sfinţii Maeştri; dar trebuie totuşi şi la această instruire să te pui pe o poziţie realmente ocultă. Ar fi o contradicţie faţă de cerinţele timpului nostru, dacă ne-am limita la o simplă desfăşurare a lucrurilor care pot fi controlate prin aşa-numitul „simţ al comunităţii". Aceste cuvinte, „simţ al comunităţii", au jucat de altfel chiar la Congresul de la Paris un rol dezastruos.

Dear Mrs. Besant, nu doresc să vă deranjez acum mai departe cu propuneri singulare referitor la ceea ce este de făcut în Germania spre binele marelui nostru lucru, căci oricum este posibil ca şi în acest caz să am deplina libertate care mi-a fost acordată. În Europa Centrală sunt însemnate dinainte cu precizie liniile acţiunii oculte, începând din secolul al XIV-lea; iar noi trebuie să urmăm aici cu toată necesitatea aceste direcţii. Cei care mai umblă în Germania încă pe căile care au fost pornite aici *înaintea* înfiinţării Secţiunii noastre, mi-au spus adesea la conferinţele mele: „Da, dar Leadbeater spune totuşi altfel ..." Şi anume, au spus asta însă întotdeauna străini care au venit în vizită în Germania. Ştiam că *trebuia* să spun altceva.

În încheiere am numai de spus că la fiecare cuvânt al acestei scrisori sunt conştient de devoţiunea mea faţă de Maeştri şi de aceea pot să cred că dvs., dear Mrs. Besant, nu veţi vedea sinceritatea mea într-o lumină nedreaptă.

Cu toată fidelitatea şi abnegaţia al dvs. Devotat
Dr. Rudolf Steiner

III. Către Annie Besant, cca 1 noiembrie 1908

...Cu adevărată tristeţe poate să umple faptul că chestiunea Mr. Leadbeater, care este atât de merituos pentru Societate, a provocat cutremurări atât de puternice. Cu acest lucru se întâmplă ca şi cu atât de multe din lume. Ea este în fond simplă în rădăcina ei; dar prin tot ce s-a format în jurul ei imediat după apariţie, şi anume pe parcursul ultimilor ani, a devenit complicată. Pentru mine nu a avut chestiunea niciodată ceva neclar; iar punctul meu de vedere este astăzi acelaşi ca la prima apariţie. Poziţia mea faţă de dl Leadbeater nu a fost în general nici în cea mai mică măsură cutremurată de întregul caz. Cazul a fost smuls din sfera ocultismului şi adus pe un teren de care ca principiu nu aparţine, pe terenul măsurilor T.S. Nu este acceptabil să se intervină în sfera de răspundere a unui ocultist pe căi exoterice. S-ar putea ajunge la declaraţia că cineva „nu e de acord" cu concepţiile şi măsurile sale. Dar în Societatea exoterică nu există niciun forum care ar putea fi chemat să judece asupra acestora. Eu însumi nu aş fi permis, de exemplu, niciodată o discuţie despre chestiune într-o adunare generală a Secţiunii germane şi nu aş fi participat eu însumi la o asemenea discuţie decât în cadrul unui comitet pur ocultist. Însă aceasta este părerea mea individuală, care nu s-a schimbat niciodată. Eu am încercat de altfel să acţionez de la bun început, cât de mult am putut, clarificator şi liniştitor. Dar doresc să mă exprim în poziţia mea oficială ca secretar general al Secţiunii germane cu referire la situaţia actuală a chestiunii. Condiţiile din Secţiunea noastră fac cu totul imposibil tocmai în acest moment să urmăm

exemplul altor secţiuni şi să îndreptăm către dvs., dear Mrs. Besant, în calitate de preşedinte, rugămintea de a-l repune pe Mr. Leadbeater. Atunci când comitetul pentru tratarea chestiunii a fost chemat acum doi ani la Londra, Secţiunea germană a fost cu totul ignorată. Acuma, desigur, nu o spun din motiv că poate cineva din Secţiunea germană s-ar fi simţit cât de puţin jignit, ci numai pentru că, datorită acestui fapt, Secţiunea germană nu a ajuns deloc vreodată în poziţia de a emite o judecată despre caz. Strădania mea a fost acum să nu las valurile pe care le-a provocat cazul să se spargă în Secţiunea germană. Acest lucru a reuşit deplin. Acum însă este cu totul imposibil să angajez Secţiunea germană pentru repunere, deoarece ea nu a participat în niciun fel la ieşire.

Acum se poate obiecta, desigur, împotriva acestei argumentaţii ceva esenţial, şi anume că Societatea este un întreg şi că de aceea o astfel de chestiune îi priveşte pe *toţi* membrii. Acest lucru ar fi luat neapărat în considerare, dacă reintrarea d-lui Leadbeater ar depinde de un vot general. Dar asta nu e cazul. Mr. Leadbeater a demisionat de bună voie şi de aceea poate în orice zi să fie din nou primit în orice secţiune. Împotriva unei astfel de reprimiri bineînţeles că Secţiunea germană nu va obiecta nimic.

Deoarece lucrurile stau aşa pentru Secţiunea noastră, desigur că dvs., dear Mrs. Besant, veţi fi de acord cu faptul că şi la ultima noastră Adunare generală a trebuit să mă abţin de la o discutare a chestiunii. Privitor la dezvoltarea acestui lucru în Secţiunea engleză este normal să fie avute în vedere luarea de poziţie [a] d-lui van Hook din America. Permiteţi-mi să menţionez cu privire la acest lucru că puteţi să vă bazaţi întotdeauna pe atitudinea mea loială în această direcţie. Faţă de afirmaţia că unul sau altul dintre mesaje provin din izvoare spirituale, eu voi sublinia întotdeauna că nu este permis să îi fie negat nimănui dreptul de a face referire la izvoare spirituale şi de a se ţine în acţiunea sa de asemenea izvoare, chiar dacă, pe de

altă parte, fiecare poate să evalueze pentru sine însuşi o astfel de referire aşa cum i se pare corect. Eu ar trebui să îmi contest mie însumi dreptul la unele lucruri pe care le fac, dacă, de exemplu, l-aş certa acum pe dr. W. van Hook. [Dr. Weller van Hook, secretar general pentru America, trimisese prin mai 1908 o scrisoare deschisă pentru justificarea lui Leadbeater, şi spusese într-o scrisoare particulară că acea scrisoare îi fusese dictată cuvânt cu cuvânt de un Maestru. Printr-o indiscreţie a primitorului, acest lucru a devenit general cunoscut. – Indignată, Adunarea generală a Secţiunii engleze a apelat la preşedintă, la Consiliul General şi la membri, pentru a în cheia scandalul. A. Besant s-a folosit de ocazie şi a răspuns pe 7 septembrie 1908 cu o „Letter to the members of the T.S." (Scrisoare către membrii T.S.) (care a fost tipărită în noiembrie în Anglia), în care situaţia a fost astfel întoarsă: Leadbeater a ieşit în 1906, pentru a scuti Societatea de ceartă şi pentru a nu-i dăuna reputaţiei ei. Deoarece niciuna nu a reuşit, iar el este un om onorabil, trebuie să fie rugat să intre iarăşi în Societate. Numai aşa s-ar putea pune capăt disputelor.]

Unsprezece scrisori şi un eseu în legătură cu alegerea lui Annie Besant, conducătoarea şcolii Esoterice, în funcţia de preşedintă a Societăţii Teosofice, fapt ce a dus la separarea de şcoala Esoterică

I. Către Preşedintele fondator al Societăţii Teosofice, H.S. Olcott în Adyar[19]

Împreună cu exprimarea celui mai deplin respect, subsemnatul îşi permite, în calitatea sa de secretar general al Secţiunii germane şi ca membru în General-Council al Societăţii Teosofice, să facă următoarele prezentări privind comunicările Preşedintelui fondator, din ianuarie 1907, deciziile unei părţi din General-Council, precum şi privitor la scrisorile lui Mrs. Besant.

1. Este cu totul imposibil să fie desemnat un membru ca nefiind potrivit pentru Societate, pentru că reprezintă una sau alta dintre păreri şi suportă consecinţele opiniei sale în cadrul metodelor de instruire. Societatea poate să fie doar – în sensul constituţiei ei actuale – un corp administrativ; şi nu se poate forma din ea un colegiu de judecători privitor la faptul că vreo părere ar fi corectă sau incorectă. De la acest principiu s-ar putea face excepţie doar atunci când membrii ar fi obligaţi la admitere să aibă una sau alta dintre opinii. Dar asta nu ar fi în spiritul Societăţii.

2. În cazul lui Mr. Jinarajadasa nu poate să fie găsit nimic, dacă se face abstracţie de neînţelegeri, care să justifice excluderea sa. Excluderea sa ar fi numai atunci legală, când s-ar admite că ar putea fi exclus un membru pentru că nu are opinia pe care o are o altă parte a Societăţii. Astfel ar trebui neapărat anulată excluderea lui Mr. Jinarajadasa. Dacă nu este anulată, atunci acest lucru ar fi o nerespectare a celor spuse la punctul 1 de mai sus. *Subsemnatul se declară de aceea întru totul de acord ca Mr. Jinarajadasa să fie considerat în continuare membru al Societăţii*.

3. Cu deplină împăcare salută subsemnatul nominalizarea lui Mrs. Besant ca succesoare a preaonoratului Preşedinte fondator. El mai adaugă la acest lucru doar urarea de a fi acordat încă destul de mult timp individualităţii onoratului Preşedinte de a rămâne în trupul fizic. El trimite, aşadar, cele mai bune dorinţe şi gânduri pentru însănătoşirea Preşedintelui.

4. Despre comunicarea că nominalizarea lui Mrs. Besant ar fi avut loc din însărcinarea înalţilor Maeştri, subsemnatul nu poate să ia niciun fel de notă în calitatea sa de secretar general al Secţiunii germane. Oricât de importantă ar fi manifestarea înalţilor Maeştri pentru esoterist: asta nu e deloc treaba administraţiei Societăţii Teosofice. Iar aceasta trebuie să considere nominalizarea lui Mrs. Besant doar ca expresie a opiniei de voinţă a Preşedintelui fondator. Dacă el a fost sfătuit

în aceasta de Maeştrii înalţi sau de altcineva: acest lucru este pentru Societatatea exoterică doar chestiunea *privată* a Preşedintelui fondator însuşi. De aceea, subsemnatul nici nu este în situaţia de a transmite oficial către Secţiunea sa această motivare a nominalizării lui Mrs. Besant. El poate să trateze acest lucru numai ca o chestiune esoterică. În schimb, el va reprezenta categoric nominalizarea lui Mrs. Besant pentru funcţia de preşedinte ca act de voinţă a Preşedintelui, şi nu se îndoieşte nicio clipă de faptul că marea onorare de pretutindeni pentru Mrs. Besant va avea ca efect alegerea aproape unanimă din partea Secţiunii germane. Dorinţele şi gândurile subsemnatului o vor însoţi pe Mrs. Besant în calitate de preşedinte aşa cum a fost cazul faţă de acţiunea ei de până acum.

Cu salutările cele mai pline de adânc
respect şi cu salutări teosofice
Dr. Rudolf Steiner
Secretar general al Secţiunii germane

II. Către Marie von Sivers în Berlin
Budapesta, 25 februarie 1907

La scrisoarea către secretarii generali vroiam să mai adaug numai pe o foaie ataşată separat următoarele rânduri: „Subsemnatul, Secretar general al Secţiunii Germane a T.S. [Theosophical Society] a răspuns la scrisorile din partea General-Council, a Preşedintelui fondator şi a lui Mrs. Besant din ianuarie 1907 în modul următor, ce se află ataşat. El îşi permite ca acest răspuns să ajungă şi la secretarii generali, ca opinie a sa privitoare la întrebările aflate în suspensie. Cu salut teosofic, dr. Rudolf Steiner." Aşa poate să plece chestiunea deja de astăzi. Numai că pasajul referitor la trăirea mai departe a lui Olcott trebuie să fie pur şi simplu tăiat. În orice fel vor merge lucrurile acum: pentru T.S. va fi totul fatal, pentru mişcarea spirituală totuşi nu va fi nefavorabil. Şi decăderea T.S. ca atare nu trebuie

să ne sperie în niciun caz. Trebuie să pricepi faptul că chiar şi faţă de tine trebuie să rămân numai la sugestii cu privire la chestiunea Maeştrilor din Adyar. Dar un lucru va trebui să recunoşti faţă de mine, că acum aceasta ar fi mai mult decât o „orbire", dacă ar fi de părere că s-ar putea impune o acţiune administrativă a Societăţii prin referirea la Maeştri. Mrs. Besant probabil că nu va putea să facă nimic mai rău în poziţia ei de acum, decât să facă din această referire propriile ei împulsuri. Tocmai pe cei care se consideră alături de ea îi va aduce prin aceasta într-o poziţie strâmbă. Căci dacă o alegem, va trebui să o alegem din motive care nu sunt deloc ale ei proprii. Poate oare să existe ceva mai absurd? Nu ar trebui abuzat de referirea sfântă la Maeştri pentru a sprijini o chestiune care este compromisă prin gândire filistină. Căci Maeştrii nu au nimic de-a face cu acea „iubire generală de oameni", care este doar haina ipocrit întoarsă pe cealaltă faţă a egoismului mic-burghez al timpului nostru. Dacă se răsfrânge acest egoism, atunci din nuanţa de ruşine pe care o poartă pe partea sa din faţă nu reiese nimic la lumina zilei decât plăcerea milei şi a „iubirii frăţeşti generale" a celor de stânga! Maeştrii au de-a face cu cunoaşterea şi nu cu predicile moralizatoare.

Tu o să mă înţelegi. Fie că e Sinnett, fie că e Olcott: asta nu schimbă de altfel nimic. Trebuie să mergem înainte.

III. Scrisoare-circulară, sfârşit de februarie 1907, probabil către responsabilii de ramuri din Secţiunea germană. Text dactilografiat, pagina 1 şi semnătura lipsesc.

I-a fost recunoscut Preşedintelui fondator ca atare dreptul de a face după părerea şi voinţa personală o propunere privitoare la succesorul său. Vicepreşedintele preia între timp afacerile şi introduce actul de alegere. fiecare poate să aleagă pe cine vrea. Propunerea preşedintelui nu este obligatorie. Actul alegerii nu va începe înainte de 1 mai. Nicio hârtie de vot care va

fi trimisă înainte de 1 mai nu are deci valabilitate. În cursul lunii mai au de votat toţi membrii cu privire la noul preşe dinte al Societăţii Teosofice. Sinnett este vicepreşedintele în funcţie până la noua alegere.

Eu nu voi face uz de ceea ce vreau să spun acum, deci nu voi spune nimic despre acest fapt, deşi în alte secţiuni s-a vorbit despre asta.

Dacă ne-ar fi fost făcută de Olcott comunicarea că el o propune pe Annie Besant, atunci am fi ales-o toţi pe Annie Besant. Propunerea colonelului Olcott apare însă în legătură cu manifestări psihice. A fost transmis într-un Communiqué, care a fost trimis către toţi secretarii generali, că în ultima zi de viaţă a lui Olcott i-ar fi apărut la patul de suferinţă cei doi Maeştri care şi-ar fi exprimat dorinţa lor în sensul ca Mrs. Besant să devină succesoarea colonelului Olcott.

Îmi permiteţi, desigur, să discut această chestiune, întrucât, eu cred că ştiu ceva precis despre aceste lucruri. Dar sunt, cu toate acestea, în situaţia deosebită de a nu putea să mă exprim mai departe despre toate aceste lucruri. Am ajunge într-o situaţie dificilă dacă ne-am raporta la acest Communiqué. De aceea trebuie să îl tratăm ca şi cum nu ar exista. Trebuie să îl considerăm aşa, ca şi cum ar fi vorba doar de dorinţa personală a colonelului Olcott. Vrem să trecem cu vederea conţinutul chestiunii şi să discutăm doar aspectul pur formal al chestiunii.

Trebuie să ne fie indiferent dacă Olcott a fost sfătuit de un Schulze sau de un Müller sau de un Mahatma. Se poate să-i fi fost dat de altfel sfatul de un Mahatma. Este vorba aici de o acţiune administrativă şi este adevărat că Maeştrii nu se preocupă cu chestiuni administrative pe planul fizic. Altfel am ajunge într-o situaţie stranie, dacă ne-am pune în contradicţie cu afirmaţia Maeştrilor. Deci, pur şi simplu, trebuie să scriem pe foaia de vot acel nume pe care îl vrem. Pentru cel care stă în viaţa ocultă, ar fi absolut obligatorie afirmaţia maestrului. Olcott se poate să se fi lăsat sfătuit. Asta îl priveşte pe el ca esoterist, dar nu Societatea.

Dacă am considera-o dorinţa Maeştrilor, atunci am ajunge în calitate de teosofi în cea mai dificilă situaţie. Dacă ar fi corect comunicatul din Adyar, atunci ar însemna că preşedintele ar fi desemnat şi nu am mai avea nevoie să îl alegem.

Doresc să vă rog insistent să contribuiţi cu ceea ce depinde de dvs. la faptul ca despre această chestiune să se vorbească în general puţin sau deloc. Trebuie însă să se recunoască faptul că Secţiunea germană cel puţin înţelege că aceste lucruri nu îşi au locul în public şi că, dacă tot trebuie tratate, ele sunt considerate în Societate ca o chestiune intimă de familie. Putem să îi slujim adevăratului, marelui lucru doar dacă nu numai încercăm să tăcem despre această chestiune, ci dacă şi încercăm să păstrăm tăcerea în aşa fel încât chestiunea să nu ajungă în public, să nu poată ajunge niciodată în ziarele noastre. Gândiţi-vă numai ce şoc i-ar putea fi aplicat Societăţii noastre, dacă ar deveni cunoscut în lume că Societatea Teosofică lasă să-i fie desemnat preşedintele printr-o modalitate suprasenzorială. Această desemnare trebuie considerată ca inexistentă. Este greu acest lucru, desigur, pentru că peste tot poate fi citită şi se discută despre asta, dacă să fie considerat un lucru de valoare sau lipsit de valoare. Singurul lucru care poate fi făcut este de a nu se preocupa cu asta. Căci înaltele învăţături de înţelepciune nu au de-a face cu chestiunile administrative ale Societăţii. Conţinutul îl oferă înţelepciunea, cadrul pentru asta îl au de oferit şi de format oamenii.

Nu numai din conştiinţa mea, ci şi din cunoaşterea mea a trebuit să vă dau acest sfat: să ingoraţi Communiqué-ul.

IV. Către George R.S. Mead, care a trimis o scrisoare lui Rudolf Steiner la 3 martie 1907, cu rugămintea de a aduce la cunoştinţă în Secţiunea germană circulara lui Mead către ramurile S.T. din 1 martie 1907, care era îndreptată împotriva candidaturii lui A. Besant. După un suport de text dactilografiat, în germană şi engleză. (data după textul englezesc, care are dintr-o greşeală *May* în loc de *März*.)

München, 6 mai [martie] 1907

My Dear Colleague,

Mulţumesc frumos pentru scrisoarea dvs. din 3.3. cu textul inclus despre alegerea preşedintelui.

Mărturisesc deschis că eu consider în legătură cu întreaga chestiune lucrul cel mai rău faptul că a putut să apară în general în ca Societăţii ideea de a aduce în legătură o astfel de chestiune cum e alegerea preşedintelui cu vreun mesaj al lumii suprasenzoriale. Singur faptul că ceva a putut să fie făcut public este rău. Căci orice s-ar întâmpla acum: deruta pe care o provoacă acest lucru este greu de reparat. De aceea, aş fi preferat să tac în legătură cu întreaga chestiune despre Mahatma, aş fi ignorat cuvântul „Appointment". Şi aş fi anunţat nominalizarea lui Mrs. Besant ca o părere şi un act de voinţă personală a iubitului nostru Olcott. Astfel am fi trecut peste manifestările fatale din Adyar şi am fi discutat ordinea de zi. Acest lucru nu mi s-a părut neîndreptăţit, căci anunţurile lui Olcott referitoare la aceasta se datorează, desigur, numai stărilor de slăbiciune ale bolii sale.

Toate acestea le spun, desigur, doar cu privire la Secţiunea germană. Acum este făcută o astfel de politică tot mai mult o imposibilitate, prin aducerea la cunoştinţă a chestiunii şi discuţia din celelate secţiuni. Iar cel care, ca mine, are de acţionat într-o Secţiune tânără, ce tinde în sus, care în ultimul

timp a făcut progrese frumoase, acela este pus în acest moment în faţa unei situaţii jalnice.

Acest lucru, datorită următoarelor:

1. Nu este permis să-i punem pe membrii noştri în faţa situaţiei că într-o alegere liberă, conform statutului, să poată fi influenţaţi prin vreun mesaj suprasenzorial.

2. Ne expunem batjocurii lumii extra-teosofice, dacă *aceste* mesaje devin cumva cunoscute. Eu nu aş sta pe gânduri nicio clipă să accept în linişte această batjocură şi dispreţul, dacă ar fi în joc un principiu relevant. Aici nu numai că nu este cazul, ci dimpotrivă, am renunţa la dreptul de a ne mai raporta vreodată la trăirile lumilor superioare, dacă am arăta intenţia de a ne raporta la aceste mesaje de la Mahatma. Iar după felul în care mişcarea teosofică germană a fost condusă de mine până acum, este aproape imposibil, pentru timp îndelungat, ca, la o întrebare privind aspectul conţinutului acestui lucru, doar să ridici din umeri. În fond, membrii au dreptul să audă o opinie despre asta. Dar în clipa în care eu spun această opinie a mea, eu distrug câte ceva din ceea ce am construit aici.

Din toate aceste motive, aşa cum până acum nu am făcut public în cadrul Secţiunii germane nimic din toate cele suprasenzoriale de la Adyar, trebuie să îmi rezerv deciziile mele şi în legătură cu publicarea onoratelor lor comunicări. Dar nu voi înceta să acţionez în acea direcţie, ca o chestiune pur administrativă să nu fie încurcată prin introducerea lucrurilor suprasenzoriale. I-am transmis d-lui Sinnett că nu voi începe alegerea înainte de 1 mai. Până atunci, totuşi ar apărea posibilitatea de a repara situaţia care ne-a fost creată de la Adyar.

Personal, doresc să mai observ cu privire la acel punct din circulara dvs. doar faptul că eu consider cu totul imposibil că preşedintele Societăţii noastre să fie capul unei şcoli Esoterice.

Yours very sincerely
[Rudolf Steiner]

V. Către toţi membrii Secţiunii germane a Societăţii Teosofice

Berlin, 12 martie 1907

Dragi prieteni!

Anumite procese care se desfăşoară în prezent în cadrul Societăţii Teosofice fac necesar faptul ca următoarele rânduri să le fie adresate membrilor Secţiunii germane. Aceste procese nu au jucat până acum un rol în cadrul Secţiunii germane şi aceasta pe bună dreptate. Acum însă lucrurile se învolburează în cadrul altor secţiuni – din păcate întru totul spre nenorocirea Societăţii –, ridicând mult praf şi desigur nu este imposibil ca lucrul să fie preluat din afară şi în Secţiunea noastră şi să neliniştească sufletele. De aceea, devine necesară această scrisoare. Procesele respective se referă la alegerea unui succesor pentru iubitul şi onoratul nostru Preşedinte-fondator H.S. Olcott. Conform statutelor Societăţii noastre, alegerea unui nou preşedinte ar fi putut fi cea mai uşoară, clară chestiune din lume.

Ea este încâlcită acuma, cu totul fără motiv.

Statutele spun:

Preşedintele-fondator, colonelul H.S. Olcott, ocupă funcţia unui preşedinte pe timpul vieţii şi are dreptul să-şi propună succesorul. Această propunere se supune recunoaşterii prin Societate. Acordarea votului urmează să se desfăşoare în modul prevăzut.

Preşedintele este ales pe o perioadă de şapte ani.

Cu şase luni înainte de încheierea mandatului unui preşedinte, este propus succesorul lui de către Consiliul General, la o adunare care este de ţinută pentru aceasta. Iar propunerea le este comunicată secretarilor generali şi secretarului Societăţii. Fiecare secretar general adună voturile din Secţiunea sa conform statutelor ei, Secretarul pe cele ale restului de membri ai acesteia. Pentru alegere este necesară o majoritate de două treimi din voturile exprimate.

Din aceasta se vede că Preşedintele-fondator avea drepturi deosebite, care în viitor vor dispărea.

În sensul acestor drepturi trebuie acum să alegem. Asta înseamnă că secretarul general al unei secţiuni are să le aducă la cunoştinţă membrilor ce propunere a făcut Preşedintele-fondator cu privire la succesorul său. De asemenea, secretarul general are de înmânat sau de trimis fiecărui membru al secţiunii sale un bilet de vot, pe care membru îl completează după libera sa estimare.

Bineînţeles că niciun membru nu e nevoie să se orienteze după propunerea Preşedintelui-fondator, ci pune pe biletul de vot numele care i se pare potrivit. Biletul de vot completat este de trimis secreta rului general.

Pentru Secţiunea germană s-a întâmplat în fond deja tot ce e conform statutelor, până la desfăşurarea alegerii înseşi. Iar aceasta trebuie realizată în sensul indicaţiilor vicepreşedintelui, care are de îndeplinit toate funcţiunile preşedintelui până la preluarea funcţiei de un nou preşedinte. Acest vicepreşedinte în funcţie este în prezent dl Sinnett. Se va realiza aşadar în Secţiunea noastră alegerea la timpul corect.

Cu aceasta ar fi deci totul în ordine absolută.

Dezordine este însă adusă în chestiune prin următorul lucru.

Onoratul nostru Preşedinte-fondator a trimis înainte de decesul său tot felul de circulare către secretarii generali şi către alţii, în care comunica faptul că din lumi superioare i-ar fi parvenit îndrumarea de a numi o anumită personalitate, şi anume pe Mrs. Besant, ca succesor al său.

Preşedintele-fondator afirmă că anumiţi Maeştri, care obişnuit sunt desemnaţi cu numele de M. şi K.H. în cercurile teosofice, i-ar fi apărut şi i-ar fi dat îndrumările numite.

A discuta despre autenticitatea sau neautenticitatea acestor îndrumări este o chestiune de esoterism. Şi ar fi fost necesar să se ignore deplin toată această chestiune în

administraţie. Căci de la cine acceptă Olcott un sfat pentru propunerea sa referitoare la succesorul lui, acest lucru nu priveşte pe nimeni în afară de Olcott. Aici nici nu contează deloc dacă Olcott s-a lăsat sfătuit de un om obişnuit sau de o putere suprasenzorială.

Se poate avea părerea că Olcott nu ar fi trebuit să comunice toată chestiunea. Doar că această comunicare este desigur de pus pe seama slăbiciunii ultimei sale perioade de boală grea. Tot pe seama acestei slăbiciuni este de pus faptul că a spus, contrar statutelor, că el îşi numeşte succesorul. Căci statutele nu îi dau un drept la numire, ci numai un drept la propunere.

De aceea ar fi fost just din circulara lui Olcott să se desprindă ceea ce era corect şi să se ignore toate celelalte lucruri.

Acest lucru nu s-a întâmplat în diferitele secţiuni.

Tocmai despre acel lucru se discută mult, care nu ţine de chestiunea alegerii. Datorită acestui fapt există pericolul ca o chestiune pur administrativă să fie pusă la un loc cu lucruri ale esoterismului. Tocmai atunci când este luată poziţia esoterică corectă, faptul că *învăţăturile* noastre provin din izvoare suprasenzoriale, atunci ar trebui să ne păzim cu grijă de a aduce o chestiune care ţine doar de Societate, cum este alegerea preşedintelui, în vreo corelaţie cu puterile suprasenzoriale. Ar fi contrar tuturor principiilor esoterice să se aducă elementul suprasenzorial în discuţia în care totuşi se poate ajunge întotdeauna la o alegere de preşedinte. Aici este de subliniat în mod explicit faptul că nu era deloc nevoie, în principiu, să se spună următoarele lucruri şi că aici sunt spuse doar pentru a preîntâmpina neînţelegeri, pot fi provocate prin discuţii de care conducerea Secţiunii germane nu este vinovată, dar care, din păcate, s-au ridicat acum.

Niciuna din acele individualităţi pe care le putem cunoaşte în vederea suprasenzorială nu se va amesteca vreodată într-o

asemenea chestiune cum este actuala alegere de preşedinte. Asta ar însemna să lege voinţa noastră, însă aceste individualităţi tocmai că vor să facă liberă voinţa noastră prin modul în care stau faţă de noi, astfel că ea poate să nimerească în particular ceea ce e corect. De aceea nu vin niciodată curenţii de viaţă spirituală de la ei la noi în acea formă, că se poate afla în ei o îngrădire a liberei alegeri. Eu spun cu aceasta deja ceva ce trece dincolo de autoritatea secretarului general, însă trebuie să spun asta în calitate de prieten al membrilor.

Va veni şi timpul în care voi putea să spun cum este de fapt cu mesajele despre care se vorbeşte de la Adyar. Eu nu aş face ceea ce e corect, dacă aş vorbi despre asta deja acum.

Doresc să îi rog pe membri ca, chiar în timpul de acum, să distingă cu grijă între mesajele oficiale şi cele neoficiale. Un mesaj întru totul privat este, de exemplu, cel trimis acum de Mr. Mead către ramuri. El nu trebuie conceput drept altceva decât ca o părere personală a lui Mr. Mead. Toate comunicările oficiale pot să le parvină membrilor doar prin secretarul general al secţiunii. Şi preşedintele locţiitor Mr. Sinnett va lăsa să ajungă toate comunicările numai la mine, iar eu voi lăsa să ajungă totul la membri, conform îndatoririi.

Acestea, pentru clarificarea stării de fapt.

Altele, în curând.

Cu cordiale salutări teosofice

Dr. Rudolf Steiner

Secretar general al Secţiunii germane a Societăţii Teosofice

VI. Către Anna Minsloff în Rusia
Berlin, 26 martie 1907

Privat!
Draga mea domnişoară Minsloff!

Sentimentul dvs. cu privire la ceea ce este răspândit de la Adyar drept comunicări despre procese oculte vă îndrumă corect. Acum însă ne aflăm într-un timp greu, nu numai pentru continuarea Societăţii Teosofice, ci şi pentru viaţa spirituală în general. Se află la lucru multe puteri întunecate, pentru a distruge tocmai cea mai onestă strădanie ocultă, care este atât de necesară în epoca actuală pentru mântuirea omenirii. În momentul de faţă trebuie să rămână încă închisă gura mea cu privire la fundamentele mai adânci propriu-zise ale luptei care este dusă în culise. Poate să devină o luptă îngrozitoare şi va trebui să stăm cu ochii deschişi faţă în faţă cu ceea ce vine de acolo. Va veni poate curând timpul în care nu va mai fi închisă gura mea cu privire la procesele din Adyar. Deocamdată rămâne cel mai bun lucru să fie pur şi simplu ignorat tot ce este răspândit de la Adyar sau în general despre procese oculte, dacă se mişcă în acea linie cu cele făcute public până acum. Realmente se cheamă că te legi la ochi dacă faci aşa ca domnişoara Kamensky şi eşti bucuros dacă găseşti undeva un pai pentru a-ţi lua cu acesta o piatră de pe inimă. Trebuie ignorat tot ce vine de la această sursă.

Ei bine, în momentul de faţă nu este importantă întrebarea cine va fi ales, ci lucrul principal este ca sfântul lucru al Maeştrilor să nu fie aruncat la un loc cu un asemenea lucru cum este o alegere. Nu contează dacă este aleasă Mrs. Besant sau nu, ci faptul că ea poate să aducă în general alegerea în corelaţie cu Maeştrii sublimi. Acest lucru este cel care trebuie să producă cea mai mare derută imaginabilă, şi care ar putea duce în viitor ca şi ultima corelaţie dintre Maeştri şi Societate să fie întreruptă. Căci Maeştrii poate că

nu se vor mai preocupa deloc cu o Societate care se aşteaptă ca ei să joace un asemenea rol cum se afirmă în prezent dinspre Adyar.

Mult mai important decât dacă este aleasă Mrs. Besant este ca ea însăşi să revină pe drumul corect. Dacă nu mai intervin încurcături cu totul deosebite, atunci Mrs. Besant va trebui desigur să fie aleasă. Dintre toţi membrii mai vechi ai Societăţii ea trebuie să pară până acum ca fiind cea mai potrivită. Vă rog ca nu cumva să spuneţi vreunui om că vă gândiţi la mine, căci dincolo de faptul că acest lucru este lipsit de orice speranţă, sarcina mea este aşezată într-un domeniu cu totul diferit decât cel al administrării Societăţii. Trebuie totuşi căutat ca poziţia preşedintelui să facă din el tot mai mult o simplă personalitate administrativă. Acela va fi cel mai bun preşedinte, care ţine bine registrele, organizează hârţogăriile de la Adyar şi în rest nu deschide gura despre lucruri oculte. Faptul că Mrs. Besant nu va concepe postul ei în acest fel, acest lucru pare a fi cel mai important motiv împotriva alegerii ei. Numai că o asemenea concepţie despre poziţia preşedintelui va pătrunde de-abia după mulţi ani. De aceea va fi desigur cel mai bun lucru deocamdată dacă va fi aleasă Mrs. Besant. Practica, modul în care acţionăm după aceea şi cum respingem mereu cu severitate comunicări oculte care sunt răspândite aşa ca acelea de acum, de aceasta va depinde dacă Societatea va putea fi în viitor un cultivator al celor spirituale. Însă deocamdată să nu se decidă încă niciun membru. Alegerea în Secţiunea germană va avea loc de-abia pe 1 mai, iar acolo se mai pot întâmpla unele lucruri care ar putea duce votul într-o direcţie sau alta. Până atunci însă veţi mai auzi prin mine ceea ce consider corect.

Viaţa dvs. interioară merge mai departe pe drumurile corecte, aşa cum am discutat aici. Deoarece dvs. faceţi totul corect, eu nu am să vă dau nicio nouă îndrumare, ci doar să

trimit din depărtarea fizică, dar apropierea spirituală, în gând ceea ce pot să vă trimit.

În acest sens, cu totul al dvs.
Dr. Rudolf Steiner

VII. Către membrii Consiliului Secţiunii germane a Societăţii Teosofice

Berlin, 28 aprilie 1907

Dragi prieteni!

Din scrisorile pe care le-am adresat către unii membri în parte şi către responsabilii Ramurilor este cunoscut faptul că în timpul ce urmează ne va reveni îndatorirea de a alege succesorul iubitului nostru Preşedinte-fondator care a decedat. Au fost discutate şi condiţiile acestei alegeri în general, în aceste acte. Prin aceste rânduri mă adresez acum în această chestiune către dragii prieteni din consiliu. Subliniez încă o dată că în relaţie formală nu există *deocamdată* nicio neclaritate. Această neclaritate ar putea să rezulte doar mai târziu, dintr-o nedesăvârşire a statutelor, despre care vreau să vorbesc mai jos.

Aşez aici pentru început pasajele care au relevanţă pentru alegere, şi anume în acea formulare în care sunt stabilite acum, începând din aprilie 1905. Ele sună astfel:

Art.9 Preşedintele-fondator, colonelul H.S. Olcott, ocupă funcţia de preşedinte pe timpul vieţii şi are dreptul să nominalizeze succesorul său. Această nominalizare se supune confirmării de către Societate. Pentru aceasta, acordarea votului urmează să se desfăşoare în modul prevăzut pentru alegerea preşedintelui.

Art.10 Cu şase luni înainte de încheierea mandatului preşedintelui, Consiliul General, la o adunare care este de ţinută pentru aceasta, trebuie să nominalizeze succesorul lui, iar propunerea trebuie să le fie comunicată secretarilor generali şi arhivarului. Fiecare secretar general trebuie să adune voturile

conform regulilor din secţiunea sa, iar arhivarul trebuie să preia voturile restului de membri ai Societăţii. Este necesară o majoritate de două treimi din voturile exprimate pentru alegere.

Acum mai vreau să enumăr aici şi numele membrilor Consiliului General:

Ex officio: A.P. Sinnett, Hon. Sir. S. Subramania Aiyer, W.A. English, Alexander fullerton, Upendra Nath Basu, Bertram Keightley, W.G. John, Arvid Knös, C.W. Sanders, W.B. fricke, dr. Theodor Pascal, Decio Calvari, dr. Rudolf Steiner, José M. Masso. În afară de aceştia, sunt următorii asesori: Annie Besant, G.R.S. Mead, Khan Bahadur Kaoroji Khandalwala, Dinshaw Jivaji Edal Behram, francesca Arundale, Tumachendra Row, Charles Blech.

Acuma este clar fără doar şi poate că aceste reglementări conţin neclarităţi regretabile, ba chiar că noi, dacă alegerea de acum nu evidenţiază imediat din primul tur un rezultat pozitiv, nu avem deloc o reglementare pentru acest caz, doar dacă nu vrem să considerăm, aşa cum par să facă unii, că este de la sine înţeles că atunci Consiliul General poate să procedeze la o a doua nominalizare. Dar în orice caz aşa ceva nu este exprimat în pasajele de mai sus. De asemenea, este de luat în considerare faptul că la o lectură literală a statutelor – iar noi trebuie să ne ţinem fără îndoială de o astfel de lectură – un membru nici nu poate face nimic altceva decât fie să aleagă acea personalitate pe care a desemnat-o Preşedintele fondator, fie să exprime pe biletul de vot faptul că nu o vrea pe aceasta. Deci nu ar avea nici cel mai mic scop să scrii un alt nume pe biletul de vot. Dacă mai poate fi desemnat ca alegere ceea ce urmează să se întâmple acolo, asta este cel puţin discutabil. Căci se poate spune doar „Da" sau „Nu".

Acum bineînţeles că nu putem însă să facem nimic altceva decât să ne ţinem în cazul de faţă pentru început de statute.

În ianuarie a lăsat Preşedintele fondator o circulară să ajungă la mine, în care comunică faptul că la patul său de suferinţă ar fi apărut Maeştrii şi că l-ar fi determinat să o

desemneze (appoint) pe Mrs. Besant ca succesoare a sa. Prin aceasta şi alte asemenea documente nu a fost transmis nimic altceva decât faptul că Preşedintele fondator o nominalizează pe Mrs. Besant ca succesoare a sa. Oficial nu era permis să se ia deloc în considerare faptul că preşedintele afirma că a primit de la Maeştri sfatul pentru aceasta. Căci printr-o astfel de luare în considerare am fi invocat întrebări esoterice, precum cea referitoare la Maeştri şi la adevărul aparițiilor lor la patul de suferinţă al lui Olcott, în cadrul rezolvării unei chestiuni pur administrative precum este alegerea preşedintelui. şi la ce a dus acest lucru, a trebuit să trăim destul de dureros. În alte secţiuni nu s-a făcut ceea ce mie mi s-a părut că este singurul lucru corect – de a tăcea în privinţa aparițiilor Maeştrilor, aşa cum sunt de tratat întrebările esoterice în domeniul pur administrativ –, ci s-a vorbit despre ele. Iar asta a produs ca atare şi un potop de scrieri şi contrascrieri, o discuţie regretabilă, în cadrul căreia se vorbeşte despre lucruri care pot fi discutate doar în muncă esoterică liniştită şi cu siguranţă nu la o alegere de preşedinte. Oficial chiar nu putea să fie luat nimic altceva în considerare decât nominalizarea lui Mrs. Besant de către Preşedintele fondator. Toate celelalte nu ne priveau din punct de vedere oficial, căci de cine s-a lăsat sfătuit Olcott la nominalizare, dacă de un muritor obişniuit sau de un Maestru, asta era treaba lui. Membrii nu aveau să ţină cont de nimic altceva, decât de faptul că această nominalizare era prezentă, apoi aveau să se decidă dacă o consideră pe Mrs. Besant personalitatea potrivită sau nu. Cu aceasta bineînţeles nu este de spus că nu ar fi putut fi aduse totuşi la cunoştinţă neoficial aparițiile Maeştrilor, pentru ca sfatul, care era unul pentru Olcott, să fi putut deveni unul la alegere şi pentru cei care cred în Maeştri şi care şi pot să creadă că aparițiile din Adyar au fost realmente Maeştrii. Astfel că din punct de vedere logic era foarte clar ceea ce aveam de făcut în calitate de secretar general. Mai întâi, să anunţ în mod oficial că este dorinţa lui Olcott de a o

alege pe Mrs. Besant. Apoi, de a desfăşura alegerea, după moartea lui Olcott. şi, în acelaşi timp, să las să ajungă la membri în mod neoficial, în calitate de prieten, comunicarea confidenţială despre apariţiile Maeştrilor. A porni poate chiar alegerea înainte de decesul lui Olcott mi s-ar fi părut cu totul absurd. Căci dacă eventual în calitate de esoterist s-ar fi putut vorbi de moartea lui Olcott ce urma să survină în curând, a funda o acţiune administrativă pe aceasta nici nu mi-ar fi venit în minte. Căci, teoretic, Olcott ar fi putut totuşi să mai trăiască încă zece ani. Deoarece conform statutelor durata mandatului noului preşedinte ţine doar şapte ani, atunci noi, dacă Olcott ar mai fi trăit zece ani, am fi avut doi preşedinţi, dintre care al doilea de fapt nu ar fi putut niciodată să îşi intre în funcţie. Trebuie să recunosc că nu pot deloc să înţeleg cum unele Secţiuni au putut să pornească alegerea încă în timpul vieţii lui Olcott.

Imediat după decesul iubitului Preşedinte fondator am primit o scrisoare oficială datată 22 [21] februarie a vicepreşedintelui dl Sinnett, care dispunea ca alegerea să aibă loc în luna mai, şi ca numai acele bilete de vot să aibă valabilitate, care sunt predate după întâi şi înainte de ultima zi de mai la secretarii generali. Cu aceasta era dată pentru mine o directivă determinată, de necontestat. Aveam de desfăşurat alegerea în luna mai. Căci Mr. Sinnett conduce administraţia în mod îndreptăţit, după decesul preşedintelui. Este, aşadar, şi obligaţia lui de a conduce alegerea.

În sensul acestei scrisori a lui Mr. Sinnett se va proceda acum şi în Secţiunea germană.

Fiecare membru va primi un bilet de vot la momentul corespun zător, cu informaţiile necesare.

Dacă nu s-ar fi întâmplat nimic altceva, eu nu ar fi trebuit să adresez această scrisoare către iubiţii prieteni teosofi. Căci totul este de fapt clar.

Dar prin comunicările neobişnuite pe care le-am menţionat au avut loc discuţii ample. S-au exprimat în afara Secţiunii germane împotriva autenticităţii apariţiilor Maeştrilor. Chiar şi membrii cei mai vechi ai Societăţii Teosofice au făcut acest lucru. Parţial s-au îndreptat destul de vehement împotriva lui Mrs. Besant. S-a spus că Mrs. Besant ar avea deja prea multe funcţii. Că nu ar putea să mai aibă şi altele ş.a.m.d. În fine, au apărut atacuri vehemente împotriva lui Mrs. Besant datorită unui articol pe care l-a scris în caietul din februarie al „Theosophical Review". Bineînţeles că aici nu este posibil să fie redat în detaliu conţinutul acestui articol, iar o scurtă indicare a conţinutului ar putea să stârnească mult prea uşor reproşul concepţiei subiective. De aceea nu doresc aici, în calitatea mea de secretar general, ci ca prieten al membrilor să redau ceea ce am spus despre asta în caietul 33 al revistei „Lucifer-Gnosis". Acest articol ar putea fi considerat astfel, că nu conţine nimic decât următoarele.

Societatea Teosofică solicită de la membrii ei recunoaşterea unei uniuni generale frăţeşti a omenirii. Cine recunoaşte faptul că Societatea are de realizat o astfel de muncă, că este potrivită pentru aducerea la îndeplinire a unei asemenea uniuni frăţeşti, acela poate să fie membru al Societăţii. şi nu ar trebui să se spună că un membru ar putea fi exclus din cauza unor asemenea acţiuni care produc ici şi colo deranj, cu condiţia să admită regula de mai sus a Societăţii. Căci Societatea Teosofică nu are un codex moral, iar la cele mai mari spirite ale omenirii se găsesc acţiuni de care unul sau altul ar putea să fie deranjat, conform condiţiilor epocii şi ale ţării sale.

Trebuie să mărturisesc că am considerat acest eseu drept o revărsare corectă, ba chiar de la sine înţeleasă, a unei atitudini de ocultist şi că am presupus că aşa gândesc şi alţi teosofi, până ce mi-a ajuns în mâini numărul din aprilie al „Theosophical Review", în care se spune din multe părţi, într-o repetiţie fără sfârşit, că o asemenea atitudine este culmea imoralităţii şi că ar

submina toată buna moralitate. şi tot mereu refrenul rostit sau nerostit: Oare poate să fie cineva preşedinte al Societăţii, care predică o astfel de imoralitate? Probabil că acum nici nu este timpul pentru a formula întrebarea cu toată modestia: Unde rămâne transpunerea învăţăturii despre karma în viaţă, care ne arată că omul este dependent de karma sa în acţiunile sale din prezent, că va fi dependent cu privire la viitoarele sale acţiuni de gândurile sale din prezent. Trebuie noi ca teosofi să judecăm aşa cum fac oamenii care nu ştiu nimic despre karma, sau trebuie să considerăm acţiunile semenilor condiţionate prin viaţa lor anterioară? Mai ştim că gândurile sunt stări de fapt şi că cel care lucrează pentru gânduri corecte în rândurile noastre pune tocmai fundamentul pentru depăşirea celor care sunt ataşate de oameni dintr-un timp anterior? Ceea ce a discutat Mrs. Besant în acest eseu nu este nimic altceva decât un străvechi principiu al ocultiştilor, care este exprimat în romanul *Zanoni*, care în rest cu siguranţă poate fi contestabil, cu următoarele cuvinte: „Gândurile noastre sunt partea de înger din noi, faptele noastre partea de Pământ". În timpuri mai liniştite, probabil că eseul lui Mrs. Besant ar fi fost considerat ceea ce ocultistul trebuie să exprime adesea faţă de morala obişnuită: Din toate acestea şi din încă altele s-a arătat că în cadrul Societăţii a fost prezentă o opoziţie împotriva lui Mrs. Besant. Acest fapt le-a fost însă cunoscut de mult timp acelora care au avut ocazie să observe anumite procese. El doar a ieşit la suprafaţă acum, când prin nominalizarea neaşteptată de către Olcott a lui Mrs Besant trebuia să urce la postul de preşedinte. Ciudat pentru mulţi va fi însă şi faptul că chiar şi vechi prieteni ai lui Mrs. Besant s-au îndepărtat acum de ea, respectiv sunt împotriva ei.

Acum doresc, în cât mai mare măsură, tocmai în acest caz să fiu departe de a influenţa pe cineva în cel mai mic mod. Dar trebuie să mă consider obligat să spun câte ceva, care poate să fie tocmai pentru aceasta util, de a-şi forma o judecată proprie.

Faptul că ea acţionează la sfatul Maeştrilor sau chiar la comanda acestora i-a fost reproşat lui Mrs. Besant. Cu siguranţă acesta este un fapt derutant. Unii au indicat cu toată forţa asupra faptului că existenţa Maeştrilor nu este o dogmă pentru Societate, că totuşi poţi să fii un membru foarte bun al Societăţii fără a crede în Maeştri. De asemenea, s-a spus că în general se poate să fii convins că există Maeştri, dar că revelaţiile de la patul de suferinţă al lui Olcott totuşi ar putea fi considerate iluzii sau altele asemenea. S-a subliniat în continuare că ar duce la o tiranie psihică dacă într-o chestiune cum este o alegere care trebuie să fie lăsată pe seama liberei aprecieri a fiecărui membru, este dat ceva ca nişte ordine girate cu autoritatea Maeştrilor.

Acestea sunt lucruri pe care le-au prezentat oponenţii. Acum este de menţionat aici ceea ce spunea ea însăşi despre acest punct principal. Cuvintele ei proprii, într-o scrisoare datată Benares, 24 martie, sunt:

„Referitor la afirmaţia care a fost făcută în scrisoarea sa informatoare" – este vorba despre scrisoarea menţionată mai sus, din ianuarie, despre apariţiile Maeştrilor – „că Maestrul lui l-ar fi determinat să mă facă succesoarea lui, eu declar cu toată fermitatea – având în vedere scrisorile primite de la câţiva dragi prieteni, care doar din acest motiv vor să voteze împotriva mea – că într-adevăr şi cu conştienţă sănătoasă a făcut colonelul aceste comunicări şi că eu însămi în mod special pentru mine, ca şi în prezenţa sa am primit ordinul de a prelua acest lucru. Mai degrabă aş vrea să fiu eliminată pe cuvântul Maestrului meu, decât să am succes prin negarea acestui lucru, care după părerea mea duce la cinstiri mai înalte decât vreo alegere prin aplauzele mulţimii. În timp ce mulţi membri nu cred în Maeştri şi alţii neagă această revelaţie deosebită, Societatea Teosofică îşi extrage fiinţa ei, viaţa ei, forţa ei din Maeştri şi la fel ca H.P.B. Şi colonelul Olcott sunt şi eu servitorul lor şi numai în calitate de servitor al lor îmi desfăşor munca mea în cadrul Societăţii. Eu

nu-i cer nimănui să creadă, dar eu trebuie să îmi afirm propria mea credinţă. Să se separe Societatea de Maeştri şi e moartă. Cei care nu doresc ca al doilea preşedinte să aibă această credinţă, să voteze împotriva mea."

În aceste propoziţii sunt exprimate clar două lucruri. În primul rând, că Mrs. Besant vrea să facă tot ce face în sensul Maeştrilor şi că ea crede în Societate numai în măsura în care în aceasta se exprimă lucrarea Maeştrilor. În al doilea rând însă şi faptul că ea consideră că revelaţiile Maeştrilor care se află acum de faţă sunt absolut hotărâtoare.

Acum, se poate să fii de acord întru totul cu primul punct, dar nu cu al doilea. Eu pot să dau aici numai asigurarea faptului că mie însumi nu îmi este încă permis în prezent să spun ceea ce îmi este cunoscut despre apariţiile din Adyar. Dar cu siguranţă că va veni timpul în care voi putea să vorbesc deschis faţă de prietenii teosofi despre chestiune. Alegerea nu va putea deci să depindă de această cunoştinţă a mea.

Acuma trebuie să spun imediat deschis că tocmai prin lucruri care, spre durerea mea, au legătură cu poziţia ocultă a doamnei Besant şi cu altele de la ea, eu prevăd unele dificultăţi care ar putea să vină tocmai asupra muncii noastre din Secţiunea germană. Deci nu ţin sub tăcere faptul că şi eu am grozave reţineri. Iar puţini sunt cei care intuiesc cât de greu îmi este să exprim acest lucru aici.

Doresc să spun acum ceva ce poate să le fie util şi altora. Se poate să vrei să fii un servitor al Maeştrilor, se poate susţine faptul că Societatea are un sens numai atunci când ea face lucrarea Maeştrilor, şi totuşi nu este nevoie să iei ca linie directoare revelaţiile care sunt anunţate acum dinspre Adyar. Căci nu este corect ceea ce par să creadă mulţi, că aceste revelaţii fie provin de la Maeştri, după care trebuie să te orientezi, fie că ele sunt miraje. Căci există, aşa cum ar trebui să ştie de fapt fiecare ocultist real, şi o a treia situaţie. Dar pentru că, aşa cum am spus, nu pot vorbi despre revelaţiile înseşi,

atunci trebuie să rămân deocamdată la aceste sugestii. În orice caz însă, chestiunea stă aşa, că eventual nu e nevoie să fii de acord cu direcţia spirituală deosebită a lui Mrs. Besant şi totuşi ai putea să admiţi că în condiţiile actuale ea este acel candidat pentru preşedinţie care este singurul şi unicul ce poate să fie luat în considerare. Căci trebuie să ne gândim că opoziţia împotriva lui Mrs. Besant nu se referă la personalitatea ei, ci la faptul că cei care se îndreaptă acum împotriva ei se îndreaptă împotriva vieţii spirituale în general. Aceştia cu siguranţă că nu vor admite acest lucru fără doar şi poate, dar este totuşi aşa. Căci există un curent în cadrul Societăţii care, dacă ar străpunge, ar aduce treptat viaţa spirituală la stingere. Prin el Societatea ar deveni poate o asociaţie pentru compararea religiilor, pentru consideraţii filosofice, pentru cultură etică sau altele asemenea, dar nu ar rămâne o uniune frăţească spirituală. Se poate, aşadar, lua şi poziţia că nu se poate merge împreună cu direcţia spirituală a lui Mrs. Besant, dar că se vrea ca spiritualitatea în general să se păstreze pentru Societate şi că de aceea ar trebuie aleasă Mrs. Besant în condiţiile actuale, chiar dacă este posibil ca mai târziu să se ajungă la conflicte legate de direcţia ei spirituală. Acest fapt trebuie să îl acceptăm, ca fiind determinat chiar prin condiţiile Societăţii.

În timpul ce urmează voi trimite către fiecare membru biletul său de vot însoţit de informaţii, şi voi porni astfel alegerea în modul corespunzător. Dacă vreţi să îmi scrieţi acum în legătură cu aceste prezentări ale mele, v-aş fi foarte recunoscător dacă acest lucru s-ar întâmpla destul de curând, pentru ca să ajungă încă înainte de alegeri în mâinile mele.

Cu un cordial salut teosofic, cu loialitate,
al dvs. dr. Rudolf Steiner
Secretar general al Secţiunii
germane a Societăţii Teosofice

VIII. Către Wilhelm Selling în Berlin
München, 4 mai 1907

Dragul meu domn Selling!

Alăturat vă trimit lucrurile care mai sunt necesare pentru alegere şi vă rog să le multiplicaţi.

1. O scrisoare confidenţială către toţi elevii mei esoterici. Pe aceasta vă rog să o faceţi în 250 de exemplare. Este de trimis de sine stătătoare – deci nu împreună cu altceva – în plic închis la acele adrese pe care cel târziu mâine-dimineaţă (duminică) vi le trimit cu scrisoare rapidă. Deci puteţi să multiplicaţi mâine, duminică, această scrisoare şi domnişoara Boesé poate apoi să scrie adresele pe plicuri şi să organizeze luni expedierea. Cheltuielile de timbru le socotiţi cu mine.

2. Bilet de vot şi informaţia aferentă. Acestea sunt de dat împreună într-un plic închis şi trimise la fiecare membru al Secţiunii germane. Pentru a menţine ordinea nu putem totuşi să facem altfel. Deci către fiecare membru al Secţiunii germane se trimite prin scrisoare biletul de vot şi informaţia aferentă.

Circulara către esoterişti trebuie să plece *cel puţin* cu 24 de ore înaintea expedierii biletelor de vot. Deci dacă sunteţi în situaţia de a expedia luni scrisoarea către esoterişti, atunci biletul de vot poate să plece marţi sau, dacă e nevoie de o amânare, la timpul corespunzător.

Domnişoara Boesé vă va ajuta în orice caz la toate, iar eu vă rog să ţineţi lucrurile foarte exact. Scrisoarea confidenţială bineînţeles că niciun [non-]esoterist nu poate să o primească în mână.

Cu cele mai cordiale salutări al dvs.
Dr. Rudolf Steiner

IX. Către Wilhelm Selling în Berlin

München, 4 mai 1907

Dragul meu domn Selling!

Aici sunt acum numele esoteriştilor pe numele cărora se trimite circulara. Mâine mai urmează încă unele într-o scrisoare rapidă. Atunci probabil va fi gata chestiunea aceasta până luni şi poate să plece luni seara. Iar marţi, biletele de vot.

Restul circularelor vă rog să *mi le trimiteţi mie* aici. Voi avea nevoie de ele. Apoi cu aceasta am încheiat deocamdată chestiunea alegerii.

Cordial al dvs.
Dr. Rudolf Steiner

Adresele esoteriştilor vă rog să mi le trimiteţi imediat, după ce sunt scrise plicurile. O rog pe domnişoara Boesé să scrie adresele – şi cele esoterice.

X

München, 5 mai 1907

Dragul meu domn Selling!

Alăturat vă mai trimit restul de adrese ale esoteriştilor, rog să le daţi să fie copiate şi expediate şi acestea de domnişoara Boesé şi să-mi trimiteţi mie restul exemplarelor.

Cordial salut
Dr. Rudolf Steiner

XI. Scrisoare-circulară către toţi elevii esoterici

München, 4 mai 1907

Confidenţial

Apropiata alegere a preşedintelui Societăţii Teosofice Către toţi acei membri ai Secţiunii germane care caută o şcolire esoterică prin mine

Este obligaţia mea în aceste zile, în care trebuie să se desfăşoare votul Secţiunii germane privitor la viitorul preşedinte al Societăţii Teosofice, să le vorbesc unele lucruri îndeosebi acelora care aparţin de curentul esoteric.

Esoteristul stă de altfel faţă de viaţa spirituală încă într-un alt raport decât este cel care condiţionează calitatea de membru în Societatea exoterică. Membrii Societăţii Teosofice exoterice nu au de-a face cu nimic altceva decât cu statutele. Iar conform statutelor, există nominalizarea lui Mrs. Besant prin col. Olcott. Membrul va avea doar să se întrebe dacă el consideră că Mrs. Besant este preşedintele potrivit sau nu, şi pe baza acestui lucru să îşi depună votul. Cu aceasta este epuizat din punct de vedere exoteric tot ce este de luat în considerare.

Altfel stau lucrurile dacă le priveşti în calitate de esoterist. Aici există faptul că dinspre Adyar s-a anunţat că nominalizarea s-a desfăşurat prin col. Olcott la îndemnul Maeştrilor săi, care ar fi apărut cu puţin timp înaintea plecării sale de pe planul fizic, la patul său de suferinţă. Iar Mrs. Besant a subliniat cu toată claritatea posibilă că ea acceptă alegerea pentru că Maestrul ei i-ar fi spus că trebuie să facă asta.

Le vorbesc acum în această scrisoare numai acelora care au încredere faţă de mine. Căci numai aceştia s-au îndreptat către mine cu privire la sfaturi esoterice. Dacă nu ar avea această încredere, nu s-ar fi îndreptat către mine. Iar eu solicit încă o dată aici, ca numai aceia să audă aceste cuvinte ale mele, care au această încredere. Ceilalţi să le lase pur şi simplu neluate în seamă.

Corelaţiile oculte sunt încurcate. Şi de aceea nici nu trebuie să creadă cineva că este uşor să vorbeşti despre ele. Va veni timpul în care voi avea permisiunea să vorbesc mai limpede decât astăzi despre apariţiile din Adyar.

A fost până acum principiul meu, să nu prezint în cadrul mişcării teosofice niciun lucru pentru care nu pot să port răspunderea eu însumi cu cunoaşterea mea. Acest lucru

trebuie să rămână şi mai departe principiul meu. Cu aceasta nu trebuie spus ca alţii să nu instruiască ceea ce ei acceptă pe bază de încredere. Eu subliniez explicit că ei au dreptul să facă acest lucru. Doar principiul meu trebuie să fie cel de mai sus. Din acest singur principiu pornind, mă simt îndreptăţit să mă poziţionez esoteric faţă de teosofi şi faţă de oameni în general, aşa cum o fac.

Pornind de la aceste premise spun acum ceea ce am de spus privitor la nominalizarea lui Mrs. Besant.

Din toate discuţiile care s-au desfăşurat despre apariţiile de Maeştri din Adyar, răsună tot mereu: fie sunt adevărate, atunci ar fi o rebeliune împotriva Maeştrilor să nu le urmezi; fie sunt greşite, atunci nu poate fi vorba de a ţine cont de ele, şi atunci trebuie pus în general sub semnul întrebării tot ce are legătură cu aspectul conducerii din partea lui Mrs. Besant. Dar nu există deloc o *asemenea* contradicţie. În cadrul adevăratului ocultism nu ar trebui deloc să se vorbească de o eventuală lipsă de autenticitate a apariţiilor din Adyar. A contesta *autenticitatea* lor nici nu îi va veni în minte unui real ocultist.

Eu însumi *trebuie* acum totuşi să am o altă părere despre aceste apariţii decât Mrs. Besant. Dar acest lucru nu schimbă următoarele stări de fapt.

Mrs. Besant stă în cadrul vieţii spirituale. În ea trăieşte acea viaţă spirituală care porneşte de la puterile spirituale. Iar cine vrea să aibă în cadrul Societăţii Teosofice această viaţă spirituală, pentru acela apare în momentul de faţă Mrs. Besant ca personalitatea potrivită pentru preşedinţie.

Eu am alte trăiri cu privire la multe lucruri care au greutate, decât Mrs. Besant. Eu trebuie să presupun că prin ea pot să vină unele greutăţi în conducerea chestiunilor esoterice central-europene. Şi nu mă voi comporta niciodată altfel faţă de cei care au încredere în mine, decât aşa cum pot să îmi asum răspunderea cu cunoaşterea proprie, cum pot să îmi asum răspunderea chiar şi în faţa acelor individualităţi pe care le

desemnăm drept Maeştri. Încă o dată subliniez: Cine nu are încredere în mine în această direcţie, să nu asculte de mine. Eu vreau să îi dau fiecăruia mesajul pe care pot să îl dau; dar doresc ca nimeni să nu îl primească altfel decât din decizia cu totul liberă a inimii sale.

Tocmai pentru că mă simt atât de deplin independent de orice credinţă în autoritate faţă de Mrs. Besant, tocmai pentru că eu pe o cale oarecum diferită trebuie să găsesc previzionat credinţa prin individualităţile sublime pe care le numim Maeştri: tocmai de aceea pot să şi spun că sunt cu totul de o părere cu Mrs. Besant în faptul că Societatea Teosofică are tăria, forţa, ba chiar conţinutul ei de la Maeştri şi că trebuie să moară dacă ar vrea să nege Maeştrii şi cu aceasta viaţa spirituală.

Chiar dacă în cadrul preşedinţiei lui Mrs. Besant ar trebui să merg pe o cale oarecum diferită faţă de Mrs. Besant, totuşi ar trebui să spun: ea îmi apare ca fiind preşedintele corect. Şi chiar dacă am spus: eu am alte trăiri despre apariţiile de la Adyar decât Mrs. Besant, totuşi trebuie să spun: din punct de vedere esoteric, Mrs. Besant are dreptate cu raportarea ei la Maeştri.

Toate acestea sunt hotărâtoare numai pentru mine, dacă exprim aşa de clar şi de deschis faţă de cei ce se străduiesc din punct de vedere esoteric faptul că pentru mine Mrs. Besant este personalitatea potrivită pentru preşedinţie, dar, pe de altă parte, şi că, pentru toţi cei care au încredere în mine, *niciodată* nu va putea să se exercite prin vreo personalitate o „tiranie psihică".

Însă discuţia despre faptul că apariţiile de la Adyar sunt autentice sau nu, esoteristul o poate desemna doar drept neesoterică şi să se abţină de la ea.

Având în vedere răspunderea pe care o preiau faţă de înţelepţii omenirii cu această scrisoare, vă salut

Rudolf Steiner

Eseu din revista „Lucifer-Gnosis", nr. 33 (1907, f.l.), GA 34 REFERITOR LA APROPIATA ALEGERE A PREŞEDINTELUI SOCIETĂŢII TEOSOFICE

Mi-ar plăcea să nu fac niciun fel de observaţii mai aprofundate despre această chestiune în cadrul acestei reviste, şi doar să comunic ceea ce este de interes pentru chestiunea teosofică generală. Căci este vorba aici totuşi despre lucruri interne ale Societăţii; iar această revistă trebuie să fie dedicată muncii teosofice obiective, iar chestiunilor administrative numai în măsura în care acestea au de-a face cu acea muncă.

Însă nu pot să urmez întru totul acest punct de vedere, în condiţiile actuale. Această chestiune legată de alegeri stârneşte atât de multe lucruri, a provocat deja atât de multe discuţii, încât din multe părţi ar fi luat în nume de rău dacă aş tăcea aici cu totul.

Răposatul Preşedinte-fondator avea dreptul statutar de a nomi naliza succesorul său. Această nominalizare se supune confirmării prin Societate. Iar dacă nominalizarea este să aibă valabilitate, atunci trebuie ca pentru candidatul nominalizat, două treimi din toate voturile exprimate în cadrul actului de alegere să fie: „da". Acum, Preşedintele-fondator a propus-o pe Mrs. Besant. Vicepreşedintele care funcţionează acum statutar le-a solicitat secretarilor generali să desfăşoare alegerea în luna mai. Acest lucru va avea loc în cadrul Secţiunii germane, în forma legală indicată. Cu aceasta ar putea, de fapt, dacă în rest nu s-ar fi întâmplat nimic, nicio chestiune să nu fie mai la ordine decât aceasta.

Da, desigur, dacă în rest nu s-ar fi întâmplat nimic. Din păcate s-au întâmplat diferite lucruri, iar acest lucru face simpla chestiune complicată.

Vreau să povestesc pentru început ce s-a întâmplat. Răposatul preşedinte Olcott nu a transmis aşa pur şi simplu că o nominalizează pe Mrs. Besant ca succesoare al lui, ci a lăsat să

ajungă prin cele mai diferite circulare către secretarii generali comunicarea care apoi a găsit drumul şi în presa teosofică şi din păcate nu numai în acesta, că acele individualităţi înalte care sunt desemnate drept Maeştri, şi anume cei care stau într-o relaţie deosebită cu chestiunea teosofică, ar fi apărut la patul său de suferinţă şi i-ar fi dat însărcinarea de a o nominaliza pe Mrs. Besant în calitate de succesor. Nu numai aceasta, ci i-au făcut şi o comunicare importantă despre Mr. Leadbeater, cel care de curând a ieşit din Societate. Acum, acest adaos la nominalizarea lui Mrs. Besant ar fi putut să fie pur şi simplu ignorat. Căci fie că se crede în acest caz în autenticitatea apariţiei Maeştrilor, fie că nu: ce îi interesează pe membrii care aleg în sensul statutelor, din ce parte a fost sfătuit Olcott atunci când a făcut nominalizarea? Dacă că el s-a lăsat sfătuit de Maeştri sau de vreun muritor obişnuit, asta îl priveşte doar pe el. Alegătorii au să se ţină de statute şi să nu se întrebe de nimic altceva, decât dacă consideră că Mrs. Besant este personalitatea justă sau nu. O dificultate a rezultat însă imediat prin faptul că Mrs. Besant a făcut comunicare despre faptul că a fost îndemnată de Maestrul ei să accepte alegerea şi că din acest motiv ia povara asupra ei, ba chiar că ea consideră de-a dreptul ordinul Maestrului ca fiind ceva decisiv pentru alegere. Acest lucru provoacă o calamitate obiectivă. Căci Mrs. Besant se bucură de încrederea esoterică din partea multor membri. Pentru aceştia, o chestiune pur administrativă a devenit prin procedeul ei o chestiune de conştienţă. Căci dacă ar fi să se pună cu sentimentul lor pe terenul statutelor, atunci s-ar pune în opoziţie faţă de personalitatea care trebuie să se bucure de încrederea lor esoterică. De asemenea, unii îşi spun: dar oare poate fi aleasă Mrs. Besant, dacă înainte de preluarea funcţiei confundă o chestiune pur administrativă cu o chestiune esoterică, ca şi cum este un mesaj de la Maeştri? Nu se stă oare aici în faţa pericolului ca în viitor să se primească de la Adyar în locul simplelor note prezidenţiale, ordine de la Mahatma? E de

negândit încurcătura care ar trebui să intervină dacă s-ar întâmpla asta. În cadrul Secţiunii noastre germane, bineînţeles, pericolul nu a fost mare, pentru că munca noastră din ultimii ani a reuşit să ţină deoparte unele din furtunile care vuiau pe dinafara Societăţii. Chiar şi cazul Leadbeater a trecut pe la noi fără o furtună inutilă. Despre revelaţiile din Adyar va fi timp să vorbim mai târziu. Acest lucru s-ar fi întâmplat şi se va şi întâmpla, căci tocmai cel care, precum scriitorul acestor rânduri, stă sever pe solul că înţelepciunea mai înaltă este doar o revărsare de la individualităţile mai înalt dezvoltate, care nu va spune niciodată în învăţătură lucrul pentru care nu ar putea să poarte răspunderea faţă de aceste individualităţi, tocmai o asemenea persoană va simţi necesitatea să vorbească la timpul potrivit despre acele lucruri cum vor să fie revelaţiile comunicate de la Adyar. Dar el tocmai că nu are voie să-şi aleagă un timp nefavorabil pentru aceasta.

La toate acestea se mai adaugă ceva. Dacă cele discutate deja au dus în Societatea din afara Germaniei la discuţii care au ca rezultat faptul de a fi împotriva alegerii lui Mrs. Besant, a fost mărit şi mai mult cuprinsul acestor discuţii printr-un articol pe care l-a scris Mrs. Besant în numărul din martie al „Theosophical Review" despre fundamentele Societăţii. Acest articol ar putea fi considerat astfel, pentru că nu conţine nimic altceva, în afară de următoarele. Societatea Teosofică solicită de la membrii ei recunoaşterea unei uniuni generale frăţeşti a omenirii. Cine admite faptul că Societatea are de realizat o astfel de muncă, că este potrivită pentru aducerea la îndeplinire a unei asemenea uniuni frăţeşti, acela poate să fie membru al Societăţii. Şi nu ar trebui să se spună că un membru ar putea fi exclus din cauza unor asemenea acţiuni care sunt deranjante ici şi colo, cu condiţia să admită regula de mai sus a Societăţii. Căci Societatea Teosofică nu are un codex moral, iar la cele mai mari spirite ale omenirii se găsesc acţiuni de care unul sau altul ar putea să fie deranjat, potrivit condiţiilor epocii şi ţării sale.

Scriitorul acestor rânduri trebuie să mărturisească faptul că a considerat acest eseu drept o revărsare corectă, ba chiar de la sine înţeleasă a unei atitudini de ocultist, şi că a presupus că aşa gândesc şi alţi teosofi, până ce i-a ajuns în mâini numărul din aprilie al „Theosophical Review", în care se spune din multe părţi, într-o repetiţie fără sfârşit, că o asemenea atitudine este culmea imoralităţii şi că ar submina toată buna moralitate. Şi tot mereu refrenul rostit sau nerostit: Oare poate să fie cineva preşedinte al unei societăţi decente, care predică o astfel de imoralitate? Probabil că acum nici nu este timpul pentru a formula întrebarea, cu toată modestia: Unde rămâne transpunerea învăţăturii despre karma în viaţă, care ne arată că omul este dependent de karma sa în acţiunile sale din prezent, că însă va fi dependent în viitoarele sale acţiuni de gândurile sale din prezent. Trebuie noi ca teosofi să judecăm aşa cum fac oamenii care nu ştiu nimic despre karma sau trebuie să considerăm acţiunile semenilor ca fiind condiţionate prin viaţa lor anterioară? Mai ştim că gândurile sunt stări de fapt şi că cel care lucrează pentru gânduri corecte în rândurile noastre pune tocmai fundamentul pentru depăşirea celor care sunt ataşate de oameni din vieţi anterioare? Ce a făcut Mrs. Besant în acest eseu altceva decât să discute un străvechi principiu al ocultiştilor, ce este exprimat corect în romanul *Zanoni*, care în rest cu siguranţă poate fi combătut, cu următoarele cuvinte: „Părerile noastre sunt partea de înger din noi, faptele noastre partea de Pământ." În timpuri mai liniştite, probabil că eseul lui Mrs. Besant ar fi fost considerat ceea ce ocultistul trebuie să exprime adesea faţă de morala obişnuită. Aceasta arată că actuala alegere de preşedinte ameninţă să îndepărteze discuţia de pe solul liniştit, obiectiv. Din întrebarea dacă este permis să fie atrasă o chestiune pur administrativă înspre domeniul esoteric, ar putea uşor să rezulte una principială, despre cum ar trebui să se comporte Societatea pe mai departe faţă de ocultism? Şi dacă ar fi vorba despre acest fapt, cei care trebuie să vadă în menţinerea

fundamentului ocult o condiţie de viaţă a Societăţii nu ar putea să aibă nicio clipă îndoiala despre faptul că alegerea unei personalităţi care porneşte de la punctul de vedere ocult este lucrul corect, chiar dacă ei sunt de părere că această personalitate se înşeală în momentul de faţă cu privire la statute şi constituţii. O asemenea eroare ar putea să fie remediată, dar nu ar putea să fie făcut iarăşi ceva bun dacă cumva Societatea, prin alegerea actuală de preşedinte, ar fi să fie înstrăinată de ocultism. Pentru astăzi, aceasta, să fie suficient. Despre ceea ce este de spus mai departe cu privire la alegerea însăşi, o să mai vorbim. Dacă acest lucru se va întâmpla în această revistă sau numai în cercul membrilor, aceasta va depinde de condiţii. Trebuie să se întâmple.

Şi aceste rânduri ar fi fost inutile, dacă nu s-ar vorbi atât de mult în afara Germaniei despre chestiune. Însă, cititorii acestei reviste pot să ceară să nu se tacă întru totul cu privire la ceva despre care se vorbeşte atât de mult în altă parte.

Din ore esoterice privitoare la ocultism oriental şi occidental

Prima oră esoterică după separarea de Şcoala Esoterică de Teosofie, despre structurarea într-o şcoală orientală şi una occidentală.

München, 1 iunie 1907

Dragi surori şi fraţi ai mei! Voi toţi staţi mai mult sau mai puţin departe înăuntrul unei şcoliri oculte. Despre fiinţa unei astfel de şcoliri oculte vrem să ne lămurim astăzi. Esoteristul trebuie să fie lămurit asupra faptului că el este mereu înconjurat de fiinţe nevăzute, pentru omul obişnuit nevăzute. Aşa cum noi păşim, de exemplu, prin aer, aşa păşim mereu, ori încotro ne-am îndrepta, prin nenumărate fiinţe nevăzute. Totul, tot ce ne înconjoară este expresia unor astfel de entităţi. Dacă inspirăm

odată, noi nu inspirăm doar aer, ci în acelaşi timp se revarsă o fiinţă spirituală înaltă, al cărei trup fizic este aerul, înăuntrul nostru şi umple întregul nostru organism. La expirare se revarsă iarăşi din noi această fiinţă. Trebuie să devenim acum conştienţi la fiecare inspirare că o fiinţă dumnezeiesc-spirituală îşi face intrarea în noi şi să ne fie clar că noi înşine vrem să devenim cândva o asemenea fiinţă. Fiinţa care este încorporată în aer stă mult mai sus decât noi astăzi, însă cu toate acestea ea a stat cândva acolo unde stăm noi acum şi va veni timpul în care şi noi ne vom fi dezvoltat atât de departe în sus [ca aceasta].

Dacă ne aflăm într-o şcoală esoterică, atunci trebuie să se producă prin exerciţii, în oricare mod ar fi date, faptul ca noi să dobândim o conştienţă vie a acestui spirit care se revarsă în noi. Ce anume este ceea ce spune în noi „Eu”? Acesta este curentul de aer inspirat. El creează sângele roşu din noi, iar de-abia de când sângele roşu străbate corpul nostru unduindu-se, noi am învăţat să spunem „Eu”. Dar nu numai în aerul care se revarsă înăuntru acţionează asupra noastră o fiinţă spirituală, ci peste tot în corpul nostru, în muşchi, nervi şi oase lucrează entităţi mai înalte. Dar prin faptul că noi cunoaştem acest lucru, încă nu suntem esoterişti. Dacă îmi spun: La inspirare intră aerul în mine, atunci sunt un materialist. Dacă ştiu şi cunosc că o entitate spirituală curge în mine împreună cu curentul de aer, atunci sunt un cunoscător, dar încă nu un esoterist. Dar atunci când las plin de veneraţie să se reverse în mine curentul de aer, plin de cea mai profundă veneraţie faţă de fiinţa dumnezeiească ce îmi străbate organismusl, dacă mă umple cu totul un sentiment viu despre această entitate înaltă, atunci sunt un esoterist.

Ce anume creează acum în mine acest spirit încorporat în aer? El pătrunde în aer, umplând întregul meu organism, aşa încât în interiorul meu este format un trup de aer, înconjurat de oase, muşchi, tendoane ş.a.m.d. De acest trup de aer trebuie să devin cu totul conştient prin exerciţii, căci este acelaşi care spune „Eu” în mine. Dacă ne facem exerciţiile în acest sens, atunci devenim tot

mai liberi şi este ca şi cum s-ar ridica în noi un om cu totul nou. Atunci nu mai spunem „Eu" către oasele, muşchii şi tendoanele noastre, atunci ne simţim noi înşine cu totul în acest trup de aer, în spiritul Dumnezeului încorporat în aer ne găsim propria noastră Sine.

Ce face oare omul de fapt, atunci când face exerciţii? Despre acest lucru trebuie să fim cu totul lămuriţi. El trăieşte, atunci când exersează, aşa cum vor trăi cândva în viitor toţi oamenii. În timpul exerciţiilor sale, esoteristul se află într-o stare din viitor a omenirii. În viitor vor respira toţi oamenii ca esoteristul în timp ce face exerciţii de respiraţie, dar o vor face doar condiţionat. De-abia într-un viitor şi mai îndepărtat va fi pentru toţi oamenii natural să respire aşa. Dar atunci corpul omului va fi devenit cu totul şi cu totul altfel. El va fi aşa, încât rezultă în mod cu totul natural să respire aşa cum o face acum esoteristul uneori. Ceea ce face elevul esoteric este, de fapt, o anticipare a lucrului care se va întâmpla mai târziu. Într-un anumit sens nu este încă întru totul pe măsura timpului. Corpul fizic nu este încă organizat pentru aceasta. Esoteristul aleargă aşadar înaintea timpului său şi creează înăuntrul viitorului.

Dar numai prin acest lucru este posibil un progres. Niciodată nu ar putea să se dezvolte în continuare Pământul nostru, dacă nu ar exista oameni pe el care să trăiască deja aşa cum o va face întreaga omenire în viitorul îndepărtat. Dacă nu ar exista nimeni pe Pământ care să vrea să facă exerciţii esoterice, atunci Pământul ar trebui să înţepenească tot mai mult şi mai mult. Într-adevăr toţi oamenii lucrează de altfel în Devachan la reconfigurarea Pământului. Dar dacă cei întrupaţi pe Pământ s-ar strădui doar să menţină totul aşa cum este acum şi în acelaşi timp cei care trăiesc în Devachan ar vrea să reconfigureze Pământul, atunci nu ar fi nicio armonie între acţiunile din cele două părţi. Oamenii de pe Pământ ar face în aşa fel încât Pământul s-ar osifica întru totul şi s-ar rigidiza, iar prin acţiunea celor din Devachan, care vor să reconfigureze Pământul rigid,

Pământul s-ar fragmenta în final şi ar fi distrus. De aceea, fiecare esoterist trebuie să devină clar conştient despre ce fel de îndatorire sfântă pentru progresul omenirii îndeplineşte el atunci când face exerciţii esoterice.

În sine este desigur o contradicţie faţă de condiţiile de acum, dacă esoteristul trăieşte aşa cum poate să fie natural de-abia în viitor. Dar numai prin acest lucru este posibil un progres. Mereu trebuie omul să folosească acel trup care este tocmai cel natural şi posibil după stadiul dezvoltării. O fiinţă care conform dezvoltării sale spirituale aparţine pe Jupiter sau pe Venus, trebuie totuşi, pentru a putea rămâne printre noi, să se folosească de trupul fizic pe care îl avem cu toţii. Dar în spirit el duce o viaţă care aparţine de un viitor foarte, foarte îndepărtat şi poartă, prin acesta, această stare din viitor treptat înăuntrul nostru, face posibil ca acest viitor să fie atins de noi.

Acum ar putea cineva să spună: Dar oare oamenii nu ar putea şi de la sine, fără şcoală esoterică, să parcurgă o asemenea dezvoltare? Sigur că ar putea. Căci fiecare om va ajunge, de exemplu, pe parcursul dezvoltării sale la o metamorfozare a procesului de respiraţie. Dar este aşa ca şi cum cineva ar spune: Eu vreau să învăţ matematica cu totul de la mine, fără învăţător. – Bineînţeles că ar trebui să renunţe atunci şi la orice manual. Bineînţeles că ar învăţa şi aşa matematică, dar ar avea nevoie de aproximativ 3000 de ani pentru a învăţa ceva ce ar putea să înveţe în cinci luni cu ajutorul unui profesor.

În sine ar fi foarte posibil, ba chiar foarte sigur, ca tot ceea ce învaţă omul acum drept exerciţii esoterice să găsească şi singur. Căci exerciţiile sunt de altfel toate fundamentate în natura umană. Doar că oamenii nu ar avea nevoie pentru asta de 3000 de ani, ci de multe sute de mii de ani. Calea trebuie să fie scurtată prin şcolile esoterice. Ele nu au alt scop. Prin faptul că omul face astfel de exerciţii esoterice, el creşte spiritual înăuntrul viitorului, el trăieşte în sine ceea ce va exista cândva în viitor, iar ceea ce trăieşte el în acest fel este ceea ce noi

cunoaştem drept lumile superioare. Ele reprezintă stări din viitor ale omenirii. În fiecare clipă trebuie, aşadar, să fim conştienţi de sarcina noastră sfântă, la fiecare respiraţie să simţim Dumnezeul care curge înspre interiorul nostru. El se revarsă în noi atunci când inspirăm, dar la expirare noi îi ucidem trupul prin faptul că facem aerul inutilizabil. Însă exerciţiile noastre ne învaţă treptat să expirăm aerul din nou la fel de curat pe cât l-am inspirat. Cine nu vrea să înveţe acest lucru prin exerciţii, acela va putea ajunge şi la aceasta cândva în mod natural, dar mai trebuie încă să aştepte până ce în viitor trupul omenesc va fi metamorfozat în aşa fel, încât o astfel de respiraţie va rezulta aşa de natural, cum este la constituţia actuală a trupului modalitatea actuală a respiraţiei.

Aerul se revarsă astăzi înăuntru şi în afară din noi şi transformă sângele consumat într-unul folositor. A fost întotdeauna aşa? Nu. A existat un timp în care ceea ce este astăzi căldura sângelui nostru încă nu era în noi, ci se revărsa tot aşa înăuntrul şi în afara organismului nostru ca aerul în ziua de azi. Aşa cum astăzi Spiritele aerului ne străbat cu undele lor, aşa făceau atunci Spiritele focului. Căldură inspira şi expira omul pe atunci. Şi aşa cum sub influenţa Spiritelor aerului s-a putut forma sângele roşu, aşa se revărsa atunci, pe când Spiritele focului lucrau în organismul nostru, o altă substanţă drept sevă de viaţă prin toate fiinţele: laptele. Ceea ce astăzi curge drept lapte în toate fiinţele care îşi alăptează puii este o rămăşiţă din acel timp. Doar că astăzi funcţiile din trupul omenesc, ce au de-a face cu laptele, sunt conduse de alte spirite.

Pe când tânăra omenire începea să se formeze pe Pământ, de exemplu pe vremea Atlantidei şi a primelor rase ale maselor noastre de popoare postatlanteene, pe atunci conducătorii care o îndrumau nu erau încă oameni, ci Spirite de foc. De aceea, cu ei trebuie să intrăm mai întâi în legătură, în strădania noastră înspre înalt. Dar cum mai este şi acum, că nu toţi oamenii se dezvoltă mai departe în mod egal ci mereu rămâne o parte în

urmă, aşa era şi atunci. O parte a Spiritelor focului a rămas în urma celorlalte şi a format apoi o rezistenţă împotriva noii dezvoltări. Deja Spiritele aerului şi ale vântului îşi începuseră acţiunea lor printre oameni, înlocuind vechile Spirite ale focului, când acestea regresate li s-au pus în drum, împiedicându-le. Legenda nordică i-a oferit poporului o reprezentare a fiinţei lor în legendele despre zeul Loki. El este un astfel de Spirit regresat al focului şi păşeşte duşmănos împotriva Asilor. El este cel care provoacă moartea lui Baldur. Wodan, cel adietor, este un zeu al vântului. Pe el îl simţeau vechile popoare nordice atunci când auzeau vuietul furtunii, atunci când inspirau vântul în trupul lor.

Aceste popoare nordice nu erau fără misterii. Noi ştim cum rasa noastră postatlanteană s-a revărsat dinspre Vest, dinspre vechea Atlantidă, spre Răsărit. Aşa cum înfloriseră în Atlantida şcolile de misterii, tot aşa s-au menţinut şi în noua rasă principală, aflată în formare. Patru subrase au dezvoltat, mai întâi, această a cincea rasă principală sau rasă-rădăcină: în primul rând rasa indiană, în al doilea rând cea persană, în al treilea rând cea caldeeano-babiloniano- egipteano-semitică, în al patrulea rând cea greco-latină. Dar nu toate cetele de popoare venite din Atlantida călătoriseră până în aceste teritorii către Răsărit. O parte a rămas în Vest, în regiunile Europei de astăzi. Şi acesta avea misteriile lui, care s-au dezvoltat mai târziu ajungând la ceea ce cunoaştem drept misteriile druizilor şi trottilor. Dar această cultură vestică nu a rămas separată de ceea ce se forma în Orient. Ceea ce creştea treptat înflorind, s-a dezvoltat drept cea mai înaltă coroană care stă la baza înţelepciunii Vechiului şi Noului Testament. Ca impact uriaş a venit acest lucru către Vest şi s-a unit cu ceea ce se dezvoltase aici în linişte. Nespus de plin de binecuvântare a fost acest impact.

Izvorul întregii acelei înţelepciuni a Orientului, cât şi a Occidentului, şi acest lucru trebuie să ne fie clar, este Atlantida.

Atlantida era o ţară învăluită în mase dense de neguri de apă. Aceste mase dense de neguri de apă aveau o relaţie cu totul specifică cu omul. Omul de atunci simţea ceva în prezenţa lor. Ele făceau sufletul său receptiv pentru vorbirea dumnezeirii. În susurul izvoarelor, în foşnetul frunzelor, atlanteanul îl auzea pe Dumnezeu vorbindu-i. Iar când devenea solitar şi întors liniştit spre sine, atunci el percepea un sunet drept voce a lui Dumnezeu care îi vorbea. Acolo nu avea nevoie de legi şi porunci, Dumnezeu însuşi îi spunea ce trebuia să facă. Iar acel sunet, care răsuna peste tot în Atlantida şi care reverbera din inimile oamenilor în orele liniştite de solitudine, acesta a fost aşezat mai târziu în Egipt în semne, drept semnul Tau: T. Acesta este şi forma originară a crucii.

Deci dacă ne este acuma clar modul în care masele de neguri de apă realizau legătura cu dumnezeiescul, astfel încât omul putea să preia şi să înţeleagă cu totul nemijlocit înţelepciunea Dumnezeului său, atunci vrem să ne îndreptăm odată privirea asupra apei care curge prin ţările noastre. Dacă vedem atunci o picătură de rouă lucind în iarbă în strălucirea luminii din zorii de zi, atunci inima e cuprinsă de evlavie. Iar această picătură lucitoare de rouă ne este un memorial, un memorial al acelor timpuri din Atlantida, în care apa învăluia ca negură ţara, iar omul percepea în jurul său înţelepciunea divinităţilor.

Înţelepciunea Atlantidei se întrupează în apă, în picătura de rouă. Tau („rouă", în lb. germană), cuvântul nostru german Tau nu este nimic altceva decât acel vechi sunet atlantean. Aşa vrem să privim cu veneraţie şi evlavie fiecare picătură de rouă care luceşte pe firul de iarbă, drept moştenire sfântă a acelui timp, în care legătura dintre oameni şi divinităţi încă nu era ruptă. Semnul Tau, vechiul semn al crucii, se numeşte în latină „crux". şi cum se numeşte „Tau", picătura de rouă?: ros. „Ros-crux" este Crucea noastră cu trandafiri.

Acum cunoaştem adevărata sa semnificaţie. Este acel Tao al Atlantidei, înţelepciunea Atlantidei, care astăzi ne întâmpină strălucind în picătura de rouă. Nimic altceva nu vrea să ne spună Crucea cu trandafiri. Este un simbol pentru viaţa nouă, care în viitor va înflori în mod spiritual.

În acest fel a rămas pentru rasa noastră nordică o corelaţie strânsă cu vechea Atlantidă. Altfel a fost pentru acele rase care călătoriseră către Răsărit şi s-au dezvoltat până la cele patru sub-rase ale indienilor, perşilor, egiptenilor, greco-romanilor. Ele au parcurs o evoluţie autonomă. Dar există o lege în lumea spirituală, că fiecare rasă ce s-a străduit în sus o vreme în mod autonom trebuie să piară, dacă nu primeşte din nou o intervenţie din acele regiuni din care a pornit, care fuseseră ţara ei mamă. Astfel a fost necesar pentru înalta cultură orientală să primească o intervenţie din regiunile noastre, să se contopească cu cultura spirituală care se formase în linişte în ţările noastre.

Acea individualitate spirituală înaltă, care a cunoscut acest lucru, a fost Christian Rosenkreutz. El a fost cel care, în secolele al XIII-lea şi al XIV-lea, a desfăşurat marea lucrare de a contopi cultura spirituală a Orientului cu cea a Vestului. El a trăit mereu printre noi şi mai este şi astăzi la noi în calitate de conducător în viaţa spirituală. Cultura spirituală a Orientului, aşa cum se prezintă ea drept înflorirea supremă a înţelepciunii orientale în Vechiul şi în Noul Testament, el a adus-o în armonie strânsă cu înţelepciunea veche, provenind din Atlantida.

Aşa ne-a dat el creştinismul în forma în care fusese deja pregătită şi introdusă de acel misterios „Necunoscut din Oberland" care a venit la Johannes Tauler. „Oberland" („Ţara de Sus") înseamnă lumea spirituală, împărăţiile cerurilor. Acea individualitate spirituală ce se ascundea în „Necunoscutul din Ţara de Sus" nu era nimeni altcineva decât Meister Iisus însuşi, în al cărui trup trăise cândva Christos pe Pământ. Şi el se mai află cu noi în ziua de astăzi.

Meister Iisus şi Maestrul Christian Rosenkreutz ne-au pregătit două căi pentru iniţiere, cea creştin-esoterică şi cea creştin-rosicruciană. Aceste două căi au existat mereu din timpul Evului Mediu. Dar tot mai mult a dispărut, odată cu ridicarea materialismului, viaţa spirituală din conştienţa oamenilor. Odată cu sfârşitul secolului trecut, materialismul ajunsese atât de sus, încât omenirea, dacă era să nu piară, avea nevoie de o nouă intervenţie spirituală.

O singură personalitate s-a găsit, care prin predispoziţia ei psihică era capabilă să perceapă vocea Maeştrilor. Aceasta a fost H.P. Blavatsky. Atunci când şi-a început munca, nu erau însă pierdute încă toate tradiţiile oculte. În plus, existau numeroase frăţii care primiseră învăţătură ocultă, dar într-o formă rigidă, osificată, fără viaţă vie. Acestea erau frăţii orientale. Aşadar, atunci când H.P.B. a scris *Isis dezvăluită*, aceste frăţii au insistat asupra faptului că asta ar fi de altfel înţelepciunea lor, căci multe semne şi învăţături le erau cunoscute şi căutau în toate felurile să-i pună piedici în cale.

În acest fel a fost deranjată H.P.B. în cel mai rău mod de la desfăşurarea muncii ei în sensul esoterismului creştin, cum fusese intenţia ei iniţială. Ea a trebuit, într-adevăr, pe atunci să treacă prin lucruri îngrozitoare. Iar acele frăţii oculte au reuşit realmente ca în a doua lucrare, *Învăţătura ocultă*, ea să îmbrace într-o haină orientală ceea ce a avut de spus. Chiar şi astăzi suntem obişnuiţi să avem majoritatea denumirilor corelaţiilor oculte în limbaj oriental. Dar această formă orientală a adevărului nu este nimic pentru noi, popoarele vestice. Ea ar putea doar să ne frâneze şi să ne întoarcă de la ţelul nostru. Aici, în Vest, se află popoarele care trebuie să formeze miezul pentru următoarele rase.

Astfel trebuie dat răspunsul real pentru ceea ce fusese făcut cunoscut drept glas al Maeştrilor din Orient, acum câtăva vreme. Maeştrii noştri din Vest au vorbit şi ei, chiar dacă mai puţin zgomotos. Iar ceea ce au spus ei, asta vrem să ne scriem

adânc în inimile noastre. Ei ne-au chemat să conlucrăm la viitoarea evoluţie a omenirii, să stăm fermi şi să rezistăm în toate luptele care ne mai stau înainte; să ţinem ferm de ceea ce posedăm ca tradiţie vie, sfântă.

Această chemare trebuie să răsune tot mereu în sufletul nostru. Nimeni să nu creadă, însă, că ar exista vreo discordanţă între Maeştrii Orientului şi cei ai Occidentului. Maeştrii trăiesc întotdeauna în armonie. Dar, cu toate acestea, s-a petrecut în ultima vreme o modificare profundă cu privire la şcoala esoterică a Orientului şi cea a Occidentului.

Până acuma erau unite ambele şcoli într-un mare cerc, sub conducerea comună a Maeştrilor. Acum, însă, şcoala occidentală s-a făcut autonomă şi există în momentul de faţă două şcoli egale între ele: una în Orient, cealaltă în Occident; două cercuri mai mici în locul aceluia mare. Şcoala orientală este condusă de Mrs. Annie Besant, iar cine se simte atras în inima sa mai mult către ea, acela nu poate să mai rămână în şcoala noastră. Fiecare să verifice precis, pe ce cale îl conduce dorul inimii. La vârful şcolii noastre occidentale stau doi maeştri: Meister Iisus şi Maestrul Christian Rosenkreutz. Iar ei ne conduc pe două căi, pe cea christică şi cea christic-rosicruciană. Marea Lojă albă conduce toate mişcările spirituale, iar Meister Iisus şi Maestrul Christian Rosenkreutz aparţin de ea.

Acesta să fie răspunsul dat, ca răspuns real la întrebările pe care probabil unii şi le-au formulat ca urmare a ultimelor evenimente. Noi stăm în zorii celei de a şasea zile a creaţiei. Noi trebuie să dezvoltăm din noi subrasa a şasea şi a şaptea. În noi se află deja viitorul, ca zori de zi. Cuprinzând acestea, preluaţi ceea ce vorbeşte Maestrul Christian Rosenkreutz către dumneavoastră. (Urmează citirea cuvintelor Maestrului.) [Aceste cuvinte nu au fost notate.]

Notiţe din memorie ale altui participant pentru ultima parte a aceleiaşi ore din 1 iunie 1907

În anul 1459 Christian Rosenkreutz a fost cel care a recunoscut necesitatea faptului că înţelepciunea Tau, unită cu creştinismul, trebuia să aducă noua evoluţie. El le-a adus oamenilor Europei Centrale înţelepciunea Tau sau Ros-crux, care se unea cu înţelepciunea Vechiului şi a Noului Testament.

Pe timpul lui Johannes Tauler trăia o personalitate ce este numită „Necunoscutul din Oberland" (Oberland = Ţara de Sus). Această personalitate l-a instruit pe Johannes Tauler, care a predicat apoi atât de grozav, încât unii dintre ascultători rămâneau ca morţi. Individualitatea care a apărut în această personalitate era individualitatea lui Meister Iisus, care a condus mereu dezvoltarea Vestului, chiar dacă în ascuns. Împreună cu această individualitate a acţionat în Vest cealaltă individualitate de Maestru: Christian Rosenkreutz. Ei sunt şi acum maeştrii Vestului, care conduc evoluţia în Europa Centrală. O uniune frăţească o formează Loja Maeştrilor, dar munca este diferită, cea pe care o realizează pentru progresul omenirii. Aşa cum ceilalţi doi Maeştri acţionează pentru Orient, aşa acţionează aceşti doi Maeştri pentru Occident.

Dintre toţi învăţaţii din ultima treime a secolului al XIX-lea care trăiau pe atunci în Vest, niciunul nu era potrivit să-i mijlocească lumii noua intervenţie spirituală, care fusese recunoscută drept necesară de Marea Lojă albă, pentru a proteja lumea Occidentului de prăbuşirea prin materialism. În H.P.B. au găsit însă Maeştrii cel mai adecvat instrument pentru a-i aduce lumii noile învăţături, înţelepciunea ce trebuie să aducă viitorul. H.P.B. a redactat înţelepciunea occidentală, ce îi fusese dată atunci, pentru început, în *Isis Unveiled* (Isis dezvăluită). Aceasta este o lucrare semnficativă, care conţine mari comori ale celor mai mari adevăruri, dar ele sunt parţial prezentate ca într-o

imagine deformată. De aceea H.P.B. nu a fost înţeleasă pe atunci în Occident.

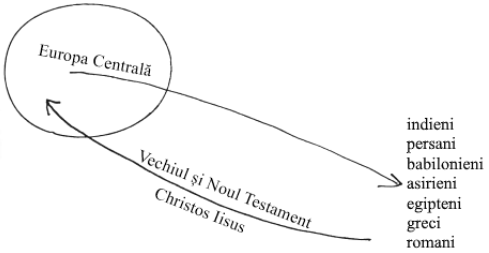
Există şi în Occident mari frăţii oculte. Multe dintre ele nu au fost de acord cu ceea ce făcea H.P.B. S-a născut printre ele o imensă urmărire împotriva ei, din cauza căreia H.P.B. a suferit extrem de mult, despre care niciun om nu are habar. Aceste frăţii oculte vroiau să transmită înţelepciunea ocultă doar în sens ortodox. De aceea s-au unit împotriva lui H.P.B. Aceasta vroia să-i aducă Occidentului tocmai înţelepciunea viitorului. Dar pentru că nu a fost înţeleasă, ea s-a îndreptat către Orient şi s-a lăsat inspirată de înţelepciunea Orientului, pe care a redactat-o în *Secret Doctrine* (Doctrina secretă). Aceasta este înţelepciune orientală. La început ea ar fi trebuit însă să aducă tocmai înţelepciunea occidentală a viitorului.

Un răspuns este de dat la întrebările care au fost formulate cu privire la apariţiile (Maeştrilor) în Adyar. Nu este deloc obligaţia ocultistului să decidă dacă aceste apariţii au fost autentice sau nu. Mai puţin zgomotos decât Maeştrii Orientului au vorbit Maeştrii Occidentului. Chemarea acestora se îndreaptă către toţi cei din Vest, dacă vor să se alăture conducerii celor doi Maeştri ai Vestului.

Dacă am vrea să introducem aici înţelepciunea Orientului, să urmăm şcolirea orientală aici în Occident, atunci aceasta ar însemna pentru Occident prăbuşirea. Noi avem nevoie de înţelepciunea viitorului, de şcolirea occidentală, ce ne este dată de aceşti doi Maeştri.

Înainte, şcoala occidentală era doar ataşată la cea orientală, subordonată; acum însă cele două mai sunt doar legate frăţeşte, însă merg cu totul independente una lângă cealaltă. Şcoala occidentală nu-i mai este de acum subordonată celei a Orientului, ci coordonată. Ceea ce este dat din însărcinarea Maeştrilor Occidentului prin mine, merge independent lângă ceea ce Mrs. Besant instruieşte din însărcinarea Maeştrilor Orientului.

În Occident există de acum înainte şcolirea christică şi cea christic-rosicruciană. Prima educă prin sentiment, cealaltă prin raţiune. Rasele aflate pe moarte, din Orient, mai au încă nevoie de şcolirea orientală. Şcolirea occidentală este cea pentru rasele viitorului.

În alte notiţe din memorie de la aceeaşi oră se spune la sfârşit:

Chiar şi Maeştrii trebuie, pentru a duce mai departe dezvoltarea, să se afle în trup fizic. Maestrul pentru zorii celei de-a şasea zile este Christian Rosenkreutz. Iisus din Nazareth, Christian Rosenkreutz. Dacă încercăm să preluăm aceasta în simţirea noastră şi să o lăsăm să devină senzaţie, atunci vom înţelege că trebuie să existe o şcoală esoterică a Occidentului şi una a Orientului. Echivalente, ele stau una lângă cealaltă. Fiecare îşi are proprii ei doi maeştri: Mahatma K(uthumi) şi Mahatma M(orya); Meister Iisus din Nazareth şi Maestrul Christian Rosenkreutz. Pe una din aceste şcoli o conduce doamna Besant, pe cealaltă dr. Steiner. O decizie însă, spre care dintre ele vrea fiecare să se îndrepte, trebuie să fie luată.

Alte prezentări despre ocultism oriental şi occidental în ore esoterice ţinute cu ocazia separării de Societatea Teosofică 1912/13

Basel, 20 septembrie 1912. Notiţe din memorie de Mathilde Scholl

Este de înţeles dacă esoteristul, în vremurile de acum, cu tot ce se întâmplă momentan în mişcarea teosofică exterioară,

este de părere că viaţa sa esoterică ar putea fi periclitată prin aceasta. Căci tot ce trăim şi aflăm acum chiar *trebuie* să provoace critica, dar totuşi unul din cele mai importante exerciţii ale noastre este cel al pozitivismului, faptul că în toate vedem pozitivul, binele.

Faţă de aceasta este de spus că esoteristul trebuie să se lămurească ce anume contează, ce se înţelege propriu-zis prin acest pozitivism. Aici vrem să privim odată la cum trebuie să fie, de fapt, un esoterist faţă de viaţă. Cu toţii vă aduceţi aminte de un timp din copilăria dvs., în care vă jucaţi jocurile copilăriei cu deplină seriozitate, în care aceste jocuri vă erau scop al vieţii. Dacă vedeţi, ca adult, copii jucându-se şi vă jucaţi cu ei jocurile lor, atunci veţi simţi imediat diferenţa în simţămintele dvs. cu care vă jucaţi acum, faţă de cele cu care vă jucaţi atunci. Vă veţi juca, poate, mai bine decât copiii, dar din motivul că acuma vă aflaţi deasupra situaţiei, nu vă mai folosiţi întregul interes pentru ea. În acelaşi raport ca adultul faţă de jocurile copilăriei trebuie să stea esoteristul faţă de viaţa zilnică. Seriozitatea sa, demnitatea sa trebuie să aparţină de viaţa sa esoterică şi el trebuie să simtă mereu clar graniţa care îl separă de activitatea sa exoterică, altfel nu este un adevărat esoterist. De aceea, el trebuie să facă lucrările sale exoterice la fel de bine ca înainte; ba le face poate mai bine, dar trebuie să le facă mereu ca ceva *deasupra* căruia se află. El va observa treptat cum se modifică starea sa sufletească prin viaţa sa meditativă. Dacă *nu* observă acest lucru, atunci doar la el e cauza, pentru că nu se observă atât de subtil în direcţia corectă. Să presupunem odată că un esoterist şi-a făcut meditaţia de dimineaţă cu adevărată iubire, dăruire şi intensitate; a reuşit şi să se golească după aceea, să se deschidă faţă de lumile spirituale, dar trebuie să îşi spună că nu a aflat nimic. Acum, se poate că în timpul activităţii exoterice ce urmează – oricât de exterioară ar fi, ca, de exemplu, să facă ordine în cameră, să pună rufele la loc etc. – dintr-odată să aibă simţământul că trebuie să se concentreze asupra lui însuşi, să

privească în sine însuşi. Dacă nu urmează acest simţământ, atunci pierde o ocazie de a face progrese. Dacă îl urmează, atunci va observa că prin sufletul său trec fugitiv gânduri care uneori sunt foarte frumoase, alteori îi pot apărea groteşti, care însă foarte des, ba chiar în majoritatea cazurilor, dispar iarăşi repede din memoria sa. Contează să simtă că, independent de gândirea noastră raţională, ceva în noi gândeşte, despre care putem să spunem: „Nu eu gândesc, ci se gândeşte în mine."

Chiar dacă asemenea gânduri înseamnă deocamdată puţin pentru noi, putem să le întărim şi să le stimulăm printr-un sentiment, prin sentimentul recunoştinţei faţă de puterile mai înalte. Dacă după fiecare asemenea clipă – poate să fi fost scurtă cât o clipită şi e suficient dacă doar am observat-o –, deci dacă după o asemenea clipă spunem: „Vă mulţumesc vouă, puteri ale ierarhiilor mai înalte, că mi-aţi permis să observ aşa ceva", atunci, prin acest sentiment de recunoştinţă, de veneraţie, se vor înmulţi asemenea clipe în care lumi superioare vor să ni se reveleze. Vom putea ca ceea ce la început trecea întunecat, ca nişte vise prin sufletul nostru, să putem ţine în memorie iar, apoi, vom putea provoca volitiv asemenea stări, pentru ca ulterior, treptat, să ne devină limpede că această gândire este, de fapt, tot timpul în noi, independent de gândirea raţională, de tot ce se apropie de noi din afară prin intermediul vieţii. De aceea un esoterist nu poate să spună niciodată că viaţa exterioară l-ar împiedica să-şi conducă corect viaţa esoterică. Acest lucru depinde întotdeauna de el, de dispoziţia pe care şi-o creează. Dacă după fiecare meditaţie trezim în noi acest sentiment de recunoştinţă şi veneraţie – un sentiment pe care îl putem numi dispoziţie de rugăciune – şi devenim conştienţi de harul la care devenim părtaşi, dacă la fiecare savurare a naturii, la privirea unui trandafir, la ascultarea unei simfonii simţim adevărata frumuseţe din spatele lor, atunci lumile spirituale se vor deschide într-o zi.

Aşa cum staţi aici laolaltă, drept şcoală esoterică, în acelaşi fel nu a putut să aibă loc acest lucru până acum în dezvoltarea omenirii, iar puterile care li se opun Maeştrilor înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor, cele luciferice şi ahrimanice, se străduiesc, desigur, în mod deosebit să intervină la esoterişti în laturile lor slabe. Veţi observa că înaintea şi în timpul meditaţiei dvs., simpatiile şi antipatiile pe care le aveţi pentru oameni apar deosebit de puternic, faptul că pofte şi pasiuni de care înainte poate că v-aţi fi ruşinat, vă apar ca deloc neîndreptăţite, că asemenea trăsături care apăreau înainte doar slab în afară, îndeosebi la oameni bine educaţi, acum se eliberează cu violenţă elementară. Pentru aceasta nu există decât *un* mijloc: stăpânirea de sine.

Despre aceste lucruri vrem să vorbim duminică mai departe; acum vrem să vedem cum putem să aplicăm ceea ce am auzit şi asupra ceea ce se întâmplă în momentul de faţă în Societatea Teosofică. Tot ceea ce are voie să se reverse acum din lumile spirituale cu permisiunea Maeştrilor înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor este aşa o plinătate de înţelepciune, iar ceea ce ne este dat drept explicaţii ale Evangheliilor şi ale Misteriului de pe Golgotha este atât de adânc şi de cuprinzător, încât adevăratul esoterist trebuie să jertfească timp, dăruire, energie şi forţă şi câte altele, dacă vrea să preia totul în sine, să avanseze la o înţelegere. Şi e de înţeles dacă unii au căzut deja şi spun că nu pot să vină cu noi, căci trebuie să învăţăm, să învăţăm şi iarăşi să învăţăm pentru a pătrunde în aceste adâncuri, însă este doar o încercare a sufletului dacă suntem de părere că nu putem să mergem mai departe.

Desigur, există suflete delăsătoare care nu *vor* să înveţe; pe acestea le iau în stăpânire puterile luciferice şi le şoptesc că ele, în loc să înveţe, în loc să caute singuri drumul drept – iar acela merge doar prin studiu neîncetat, în jos, pe de o parte de la Krishna, pe de alta de la Ilie, prin Buddha şi Socrate până la Christos, pentru a-L găsi pe acesta –, mai bine să aştepte un

învăţător al lumii, care le va da atunci cu ambele mâini, ca să nu fie nevoie să facă efort singuri.

Pentru a nu cădea pradă unei asemenea erori, trebuie să cultivăm tot mereu veridicitatea ca pe bunul cel mai înalt, cel mai sfânt pe care îl avem, să nu facem niciodată concesii care contravin adevărului, căci faţă de adevăr nu are voie esoteristul *niciodată* să păcătuiască. Este îngrozitor şi grav, dacă un esoterist suceşte adevărul de dragul fraternităţii, dacă, pentru a nu jigni un om, tulbură adevărul chiar şi în cel mai mic lucru, căci el îi dăunează cu asta şi respectivului om. Şi chiar dacă trebuie să vedem, cu inima sângerândă, că un om pe care poate că îl iubim contravine adevărului, atunci trebuie totuşi să rămânem la adevărul admis de noi, indiferent ce consecinţe ar reieşi pentru noi din asta. Un lucru, însă, putem, iar acesta trebuie să ne fie răspunsul pentru întrebarea pusă la început: Chiar dacă trebuie să condamnăm *faptele* unui om, pe omul *însuşi* nu trebuie să îl criticăm, ci să îl iubim. Dacă oare îl iubim realmente, asta ni se va arăta apoi în clipele meditaţiei noastre. Nimic din simpatii şi antipatii şi din micile griji ş.a.m.d. să nu luăm cu noi în lumile spirituale – asta ni le va deschide şi ne va lăsa să intrăm în modul corect.

Basel, 25 septembrie 1912. Notiţe din memorie de Elisabeth Vreede

Ceea ce trebuie să fie înţeles aici este că această mişcare ocultă nu poate fi comparată cu nici o alta din lume. Prezentul nostru aduce cu sine faptul că există numeroase curente oculte sau pe jumătate oculte, dar trebuie totuşi înţeles faptul că mişcarea aceasta a noastră nu este permis să fie pusă pe o linie cu alte mişcări şi că cei care se lasă admişi în aceasta trebuie să simtă răspunderea pentru sarcina care le este dată prin acest fapt.

Ar trebui să se înveţe, să se înţeleagă, că o concepţie orientală nu poate niciodată să prindă rădăcini în Europa şi că

un caz precum cel al generalului japonez Nogi, care s-a sinucis la mormântul împăratului său, le poate arăta occidentalilor cât de străină trebuie să le rămână viaţa sufletească a orientalului. Cu mijoacele civilizaţiei moderne învinsese generalul Nogi, la vremea lui, europenii (ruşii); dar în aceasta nu se află principiul fundamental al unei înţelegeri sufleteşti reciproce, faptul că orientalul a preluat cu totul mijloacele noastre mecanice. Atunci când am vorbit în ciclul ***Evanghelia după Marcu*** (prima conferinţă) despre Ram Mohan Roy, am vrut intenţionat să dau prin aceasta un exemplu despre atitudinea unui oriental iluminat faţă de creştinism. Unul din succesorii lui, care a ţinut conferinţa despre „Christos şi creştinismul", nu a putut, la rândul lui, să-şi gândească mântuirea spirituală în alt fel decât provenind de la avatari. [Avatara = încorporare dumnezeiească. Coborârea unei entităţi dumnezeieşti, care pentru sine este sublim, fiind deasupra necesităţii reîntrupării într-un corp uman].

El afirma că strădania lui Ram Mohan Roy pentru reformă în India nu ar avea succes, dacă nu s-ar putea veni cu un Avatar, căci în India nu există succes cu mijloace naturale. Contele Björnstjerna, [În traducerea în germană, aflată în biblioteca lui Rudolf Steiner, a scrierii contelui Magnus Björnstjerna, *Die Theogonie, Philosophie und Kosmogonie der Hindus* (Teogonia, filosofia şi cosmogonia hinduşilor) se spune: „Ceea ce ar avea nevoie învăţătura lui Brahma în starea ei actuală, decăzută, ar fi un reformator care, la fel ca Luther, ar putea să o conducă pe aceasta la puritatea ei iniţială. Ram Mohan Roy a făcut încercarea; dar aceasta nu a reuşit şi nimănui nu îi va reuşi care nu ia figura unui nou Avatar; căci cu mijloace naturale nu se fac prozeliţi în Asia."] trimisul suedez de atunci (la Londra), a luat o atitudine de respingere faţă de această învăţătură a Avatarilor, pe care Orientul vroia să i-o impună Occidentului.

Astfel provine deja din acel timp [anii patruzeci ai secolului al XIX-lea] respingerea credinţei orientale pentru

Occident. Astfel de evenimente aproape neobservate sunt de considerat ca nişte profeţii; ca şi cum s-a prevestit deja viitorul pe atunci (respingerea înşelătoriei Alcyone prin dr. Steiner). În Ram Mohan Roy şi în Björnstjerna se afla deja germenele întregului conflict dintre Orient şi Occident, pe care îl trăim astăzi în Societatea Teosofică. În acest mic episod este conţinută întreaga istorie preliminară a Societăţii Teosofice, căci Ram Mohan Roy a fost fondatorul lui Bramo Samaj, a adevăratei secte sau mai bine zis asociaţii teiste. Aceasta avea ca ramură Ârya-Samâj. Pentru a se afilia la această asociaţie şi aşteptând din partea acesteia întreaga mântuire, H.P. Blavatsky şi Olcott s-au dus în 1878 în India. Reprezentanţii acelei mişcări i-au întâmpinat la sosirea vaporului, au negociat cu ei şi în final i-au lăsat baltă.

Ultimul lucru pe care l-am primit de la Orient este cultura grecească – care a fost purtată prin Alexandru cel Mare temporar până pe teren est-asiatic –, care însă era ultima apariţie a gândirii cu adevărat orientale. Grecia avea întotdeauna orientată privirea asupra Asiei şi era din punct de vedere spiritual ca un colţ extrem al Asiei. Astăzi există înclinaţia de a şterge din educaţia superioară studiul Antichităţii clasice, iar pentru prezentul nostru este îndreptăţit până la un anumit grad să se opună unei educaţii care trebuie să îşi adape tăria din înţelepciunea grecească ce astăzi este neînţeleasă.

Romanitatea a mai preluat la început câte ceva din cultura grecească, dar imediat ce a început să se extindă peste Europa prin faptul că a fondat peste tot oraşe (adică prin mijloace de putere exterioare), cultura a ajuns pe sol individual. Începutul acestei culturi romane este încă mitic, iar pentru apusean (omul vestic) greu de înţeles. Cu perioada celor şapte regi – care nu mai sunt considerate acum ca figuri istorice –, cu Numa Pompilius şi Sibila este sugerată trecerea vechii înţelepciuni orientale asupra Europei, lucru prin care a fost trasată graniţa între înţelepciunea aceasta şi cea latină, care avea să străbată cu

totul cultura Europei. Apoi a venit perioada republicii, după aceea cezarii, iar aceşti împăraţi putem să îi înţelegem deja în acţiunea lor, în timp ce un Alcibiade este pentru noi încă adevăratul prinţ din basm. În această epocă cade perioada dezvoltării dreptului roman, care mai târziu a străbătut întreaga justiţie. Apoi a urmat papalitatea, care a stăpânit lumea orientală dinspre Roma şi a atins punctul ei culminant pe timpul lui Raffael şi Michelangelo. Papalitatea este de considerat ca ultimă revărsare a răspunderii orientale (pentru viaţa spirituală a omenirii). Dar acum s-a încheiat romanitatea. (Ce se mai întâlneşte din asta în Italia nu este cu mult mai mult decât un muzeu.) Acum trece răspunderea asupra Europei. Acest lucru ar trebui să îl simtă fiecare din noi care se află în acest templu: Până în secolul al XIX-lea, Orientul a fost răspunzător din punct de vedere moral pentru Occident; acum asta a trecut.

Sarcina pe care am luat-o asupra noastră la admiterea în acest templu este una uriaşă. Faţă de omul din viaţa obişnuită, din lumea profană putem să ne simţim ca oameni care pun deoparte grijile lor umane şi le pot simţi pe acestea ca fiind mici faţă de grijile pe care divinităţile le au pentru oameni, precum grija pentru aducerea răspunderii din Orient către Occident. (Ar trebui să simţim asta ca o grijă a divinităţilor pentru om şi partea noastră din ea.)

Completarea editorului la faptele sugerate în aceste notiţe:

Ram Mohan Roy, fondatorul lui Brahmo-Samaj (decedat în 1836 la Londra) a făcut în anii 30 ai secolului al XIX-lea o mare impresie în viaţa spirituală apuseană prin strădania sa de a reforma hinduismul de la idolatria crasă şi de a indica asupra adevăratului teism din învăţătura Vedanta. Acela dintre succesorii săi care a ţinut conferinţa despre „Christos şi creştinismul" (1870) a fost Keshub Chandra Sen, decedat în 1884. Asociaţia Ârya-Samâj, care a provenit din Brahmo- Samaj

a lui Ram Mohan Roy, a fost fondată în acelaşi an în care a apărut cartea lui Blavatsky *Isis Unveiled* (Isis dezvăluită) (1877), care a stârnit aşa o senzaţie, încât ediţia a fost epuizată în 10 zile. Atunci a fost fondată în Lahore Ârya-Samâj prin Swâmi Dayânand Sarasvati, cu scopul de a se desprinde de cultul idolilor, cu ajutorul teismului adevărat. Prin conducătorul grupului Âray-Samâj din Bombay s-a ajuns la o corespondenţă între Olcott şi fondatorul lui Ârya-Samâj, Swâmi Dayânand Sarasvati. Olcott i-a scris acestuia în mai 1878, că o serie de căutători ai spiritului serioşi, americani şi alţii, vor să se îndrepte către Orient pentru a găsi lumină, deoarece nu o găsesc pe aceasta în creştinism şi de aceea s-au declarat deschis drept duşmani ai creştinismului. Ca urmare, s-au unit, la propunerea lui Sarasvati, în mai 1878 Theosophical Society americană şi în iunie 1878 şi cea engleză cu „Ârya-Samâj din Âryavart", sub numele „The Theosophical Society of the Ârya Samâj of India" şi s-a decis ca Theosophical Society, pentru sine şi toate ramurile ei din America, Europa etc. să îl recunoască pe Swâmi Dayânand Sarasvati drept învăţătorul lor. Reprezentanţii menţionaţi de Rudolf Steiner, care i-au aşteptat pe Blavatsky şi pe Olcott în Bombay, erau din grupul Ârya-Samâj din Bombay. (Conform lui Josephine Ransom, *A short History of the Theosophical Society* – O scurtă istorie a Societăţii Teosofice, Adyar, 1938.)

Cuvinte introductive la două ore esoterice
Köln, 2 ianuarie 1913

De pe calea esoterică, un om poate ajunge să cadă datorită lipsei de veridicitate, a ambiţiei etc. Astfel pot şi comunităţi mai mari sau un întreg curent esoteric să iasă de pe calea corectă şi să se rătăcească în eroare. Deoarece ştim cât de uşor poate să vină o astfel de cădere peste un om în parte, trebuie să înţelegem şi rătăcirea unor grupuri mai mari de oameni. Ar fi o dovadă de iubire egoistă – acolo unde se arată acest lucru –,

dacă cineva ar dori să rămână fidel cuiva despre care se poate şti că se află pe cărări greşite. Aşa ar fi, de asemenea, o dovadă de iubire egoistă faţă de Mrs. Besant, dacă cineva ar vrea să se închidă în faţa faptului că direcţia reprezentată de ea trebuie desemnată drept una sucită, a cărei răspândire mai departe ar putea să aducă doar nenorocire. Iar Mrs. Besant a rugat chiar ea cândva – atunci când a scris despre cazul Leadbeater – să i se atragă atenţia şi să fie avertizată dacă „ar fi ameninţată de cădere" Noi ne facem, aşadar, doar datoria atunci când îi atragem atenţia lui Mrs. Besant; dar trebuie înţeles clar că lucrurile stau astfel cu însăşi direcţia ei şi că, din clipa în care ne-am dat seama de acest lucru, poarta templului nostru trebuie să rămână închisă pentru adepţii acestei direcţii esoterice.

Köln, 4 ianuarie 1913

Adesea, când se vorbeşte despre raporturile esoterice în care trăim, se spune că direcţia noastră, cea occidentală, s-ar fi separat de cea orientală. Acest lucru este însă, îndeosebi în timpul de acum, foarte incorect. Deja de mult nu mai este vorba despre occidental sau oriental, ci despre adevăr sau neadevăr. Atâta timp cât în cadrul diferenţelor mai era încă vorba despre chestiuni legate de suprasenzorial, dacă chiar se vroia, se mai putea spune: acest lucru e ceva despre care nu pot emite o judecată; aici se mai putea încă vorbi despre două direcţii. Acum, însă, diferenţele au coborât pe planul fizic; acum lucrul nu mai are deloc de-a face cu ocultism oriental sau occidental; acum lumea are, pentru a putea judeca acest lucru, ceea ce îi place să aibă: „documente fizice" pentru a verifica lucrul. Fiecare se poate convinge cu documente materiale că ceea ce a spus Mrs. Besant în anul 1909 stă în totală contradicţie cu ceea ce a afirmat în 1912. Se pune însă întrebarea dacă lumea va admite tocmai *acel* lucru pe care de obicei jură. Dacă se ajunge atât de departe încât un secretar general (cel englez) scrie că Mrs.

Besant trebuie să fi uitat scrisoarea din 1909, atunci e cu adevărat rău pentru omenire. Dacă este desemnat celălalt curent (cel esoteric al lui Mrs. Besant) drept cel oriental, se aduce o jignire adevăratului esoterism oriental şi filosofiei orientale. La punctul de pornire al mişcării teosofice, pe când mai erau impulsuri orientale adevărate în Societatea Teosofică, H.P. Blavatsky nu avea încă, spre exemplu, o reprezentare corectă despre ceea ce este un Avatar. Mrs. Besant nu a avut-o niciodată şi de aceea nici nu e de mirare că nu a înţeles nimic din Christos. Este vorba, la acea orientare, doar de impunerea dorinţelor şi concepţiilor personale. Dezastruos ar deveni pentru lume dacă ceea ce Leadbeater consideră a fi adevăr s-ar răspândi în întreaga lume.

III. RAPORTUL DINTRE MIŞCARE, ŞCOALĂ ESOTERICĂ, SOCIETATE

Această parte cuprinde redactări din timpul conferinţelor şi notiţe de la astfel de conferinţe care nu au fost ţinute pentru şcoala Esoterică, ci pentru Societate, şi aceasta, întrucât tematica lor cu siguranţă a fost discutată şi în şcoala Esoterică, dar nu există nicio însemnare despre ele. Deşi trei dintre aceste redactări din timpul conferinţelor există deja în alte volume ale ediţiei de Opere complete, ele au fost totuşi preluate, pentru a putea avea o privire de ansamblu asupra tuturor prezentărilor referitoare la această problemă, atât de esenţială pentru Rudolf Steiner.

Observaţii preliminare ale editorului

În primii ani ai constituirii Societăţii şi şcolii Esoterice, Rudolf Steiner a arătat în mai multe rânduri asupra faptului că

între Mişcare şi Societate, respectiv între şcoală Esoterică şi Societate ar trebui să se facă o distincţie fiinţială.

Prin *Mişcare* el înţelegea noua revelaţie a spiritului, aşa cum s-a putut intermedia omenirii începând din ultima treime a secolului al XIX-lea prin Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor şi mesagerii lor tereştri. Raportul dintre mesageri şi Maeştri el îl caracteriza odată aşa:

„Iniţiaţii au îndatorirea să instruiască omenirea; ei au primit la rândul lor acest mesaj, începând din ultimii trezeci de ani, de la entităţile mai înalte care au urcat deja peste dezvoltarea omului, de la Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor, de la aceste entităţi sublime care într-adevăr influenţează fiecare curent spiritual pe Pământul nostru şi treptat lasă să se reverse tot mai mult din înţelepciunea lor în lume, în funcţie de cum urcă omul în dezvoltarea sa mai sus şi tot mai sus" (Viena, 14 iunie 1909, [GA 109]).

Ca prim mesager pentru mişcarea teosofică, Rudolf Steiner a numit-o pe H.P. Blavatsky (scrisoarea din 2 ianuarie 1905); ca al doilea mesager pe Annie Besant (scrisoarea din 29 august 1904 către Mathilde Scholl), totuşi în sensul limitativ exprimat la trei ani după aceea, că a fost doar un mic episod, în care ea a venit prin modul ei de gândire nobil, cu o cugetare înaltă şi prin conducerea vieţii ei în curentul iniţiatorilor (notă din 1907 către Edouard Schuré). Al treilea mesager ar fi, din perspectivă istorică, Rudolf Steiner, dar care în realitate a fost primul care a putut să fundamenteze şi să configureze ştiinţa despre spirit cerută de conştienţa timpului. Cu metoda sa de instruire ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?*** el a făcut posibil să se păşească pe calea către cunoaşterea suprasenzorială, cu răspundere de sine din perspectivă spirituală, cale pe care fiecare elev spiritual îl va întâlni pe Maestrul său la timpul său. În ce sens a înţeles el această muncă a sa de inaugurare, „de a aduce elevi spirituali pe calea dezvoltării", şi faptul că o asemenea inaugurare sau

instalare în funcţia unui învăţător spiritual, la fel ca în viaţa educaţională publică, are nevoie de o chemare corespunzătoare, acest lucru îl descrie în prefaţa la prima sa scriere de introducere în cunoaşterea lumii şi determinarea omului din perspectivă suprasenzorială, ***Teosofia***, cu cuvintele:

„Pentru a fi «învăţător» în aceste domenii mai înalte ale existenţei, nu este însă suficient ca omului să i se fi desluşit pur şi simplu simţul pentru ele. De acest lucru ţine la fel de mult o «ştiinţă» în aceste domenii, aşa cum de profesia de învăţător din domeniul realităţii obişnuite ţine ştiinţa. «Vederea mai înaltă» te face la fel de puţin să fii deja «ştiutor» în spiritual, precum simţurile sănătoase te fac să fii un «învăţat» în realitatea senzorială. Iar pentru că într-adevăr *toată* realitatea, cea inferioară şi cea spirituală mai înaltă sunt doar două laturi ale uneia şi aceleiaşi entităţi fundamentale, astfel că cel care este neştiutor în cunoştinţele inferioare adesea va rămâne tot aşa şi în cele superioare. Acest fapt produce în cel care se simte dispus să se exprime – datorită chemării spirituale – despre domeniile spirituale ale existenţei, sentimentul unei răspunderi care se întinde nemăsurat."

Ceea ce avea el de reprezentat în lume în calitate de învăţător spiritual cu o astfel de chemare, a fost instruit de el în public, în Societate şi în Şcoala Esoterică şi înţeles de el drept Mişcare. Mişcarea şi Şcoala Esoterică – în calitate de instrument al ei nemijlocit – erau considerate de el drept o fondare a Maeştrilor, pentru care poate fi purtată răspunderea doar de către cei chemaţi în modul corespunzător; Societatea organizată democratic, în schimb, o vedea drept o fondare a oamenilor, pentru care este de purtat răspunderea şi care este de administrat de către aceştia înşişi. Datorită acestui fapt, s-a alcătuit cea de pe urmă formă pe câmpul mişcării oculte, „prima comunitate care tinde către organizare cu libertate"[1]. Ea trebuia să devină o punte, care uneşte ocultismul propriu-zis cu deschiderea deplină către public. În acelaşi timp trebuia să ofere

solul pe care, într-un timp care ameninţă să conducă tot mai puternic în fragmentarea aspectului comunitar, se pot uni frăţeşte oameni în aceeaşi tendinţă către înţelepciune. Acest ideal de frăţie s-a manifestat la fondarea Theosophical Society în trei principii:

1. De a forma miezul unei fraternităţi generale a omenirii, fără diferenţă de rasă, credinţă sex, castă sau culoare.

2. Cultivarea cunoaşterii miezului de adevăr în toate religiile şi în lume.

3. Cercetarea forţelor spirituale mai adânci din natura umană şi din lume.

[1] Notiţă manuscrisă pentru alocuţiunea de la Adunarea generală a Secţiunii germane de la Berlin, 21 octombrie 1906.

De spiritul acestor principii a ţinut ferm întotdeauna Rudolf Steiner, şi pentru statutele Societăţii Antroposofice. Din spiritul lor trebuie pregătită de altfel conştienţa general-christică a fraternităţii pentru următoarea epocă de cultură. Asupra acestui lucru a indicat deja în 1904 cu cuvintele:

„În şcolile oculte există trei cuvinte care desemnează noua perioadă, perioada unei noi rase umane caracteristice ... iubire fraternă, pneumatologie, autoritate proprie în aspectul religios" (Berlin, 10 octombrie 1904, [GA 90a]).

Acest ideal al fraternităţii care stă la baza Societăţii nu doar că a fost puternic subliniat de Rudolf Steiner în anii de construcţie, ci el a exprimat chiar faptul că acest lucru avea loc stimulat de Maeştri (Berlin, 2 ianuarie 1905). O nouă orientare după acest ideal a fost necesară atunci, deoarece prin Societatea Teosofică nu a putut să fie realizat. Deoarece destul de curând după fondare interesul pentru înţelepciunea veche orientală a fost pus deasupra spiritului general-uman şi prin aceasta a ocultismului cu adevărat christic. Fundalul acestei dezvoltări este iluminat de următoarea redactare a lui Rudolf Steiner, care a fost notată curând după convenţia încheiată cu Annie Besant la Congresul de la München din mai 1907 despre separarea de

şcoala Esoterică, pentru orientarea personală a lui Edouard Schuré, la 9 septembrie:

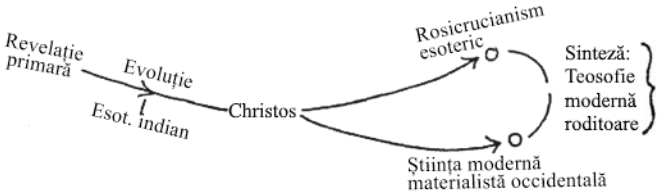
Ca informare; în această formă nemjlocită nu poate încă să fie spusă mai departe:

Societatea Teosofică a fost fondată în 1875 la New York prin H.P. Blavatsky şi H.S. Olcott. Această primă fondare a purtat un caracter pregnant occidental. De asemenea şi scrierea *Isis Unveiled* (Isis dezvăluită), în care Blavatsky a făcut publică o mulţime de adevăruri oculte, poartă un astfel de caracter occidental. Despre această scriere trebuie totuşi spus că marile adevăruri care sunt comunicate în ea, le redă în mare măsură distorsionat, ba chiar adesea caricatural. Este aşa ca şi cum un chip armonios apare cu totul distorsionat într-o oglindă convexă. Lucrurile care sunt spuse în „Isis" sunt adevărate; însă felul *cum* sunt spuse este o oglindire necorespunzătoare a adevărului. Acest lucru provine din faptul că adevărurile înseşi sunt *inspirate* de la marii *iniţiaţi ai Occidentului*, care sunt şi iniţiatorii înţelepciunii rosicruciene. Distorsiunea provine de la modul necorespunzător în care aceste adevăruri au fost preluate de *sufletul* lui H.P. Blavatsky. Pentru lumea educată, tocmai acest fapt ar fi trebuit să fie o dovadă despre sursa mai înaltă de inspiraţie a acestor adevăruri. Căci niciodată nu ar fi putut să aibă aceste adevăruri *prin sine însuşi* cineva care le-a redat într-un mod distorsionat. Pentru că iniţiaţii Occidentului au văzut cât de puţin au posibilitatea de a lăsa să se reverse în acest mod curentul de înţelepciune spirituală în omenire, ei au decis să lase chestiunea, deocamdată, *în această formă*. Însă poarta era de acum deschisă: sufletul lui Blavatsky era în aşa fel preparat, că în ea puteau să se reverse înţelepcuni spirituale. Puteau să exercite putere asupra ei iniţiaţii *orientali*. Aceşti iniţiaţi orientali au avut pentru început cel mai bun ţel. Ei au văzut cum prin anglo-americanism omenirea se îndrepta către pericolul îngrozitor al unei depline materializări a modului de reprezentare. Ei – aceşti iniţiaţi orientali – vroiau să îi inoculeze

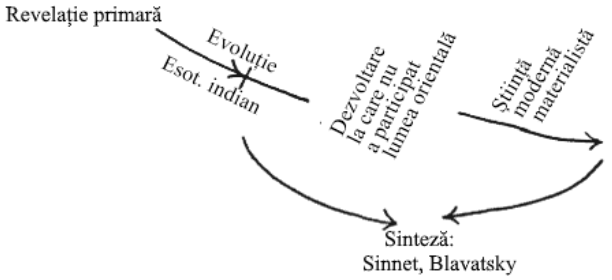
lumii occidentale forma *lor* de cunoaştere spirituală păstrată din vechime. Sub influenţa acestui curent a adoptat Societatea Teosofică un caracter oriental şi sub aceeaşi influenţă au fost inspirate cărţile scrise de Sinnett: *Esoterischer Buddhismus* (Budism esoteric) şi de Blavatsky: *Geheimlehre* (Doctrina secretă). Amândouă însă au devenit iarăşi distorsionări ale adevărului. Lucrarea lui Sinnet distorsionează înaltele mesaje ale iniţiaţilor printr-un intelectualism filosofic insuficient care este adus în ele, iar *Doctrina secretă* a lui Blavatsky prin propriul ei suflet haotic.

Urmarea acestui lucru a fost că iniţiaţii, şi cei orientali, şi-au retras tot mai mult influenţa de la Societatea Teosofică oficială şi că aceasta a devenit un loc de zbenguială pentru tot felul de puteri oculte care deformau chestiunea înaltă. A intervenit un mic episod, în care Annie Besant a ajuns prin modul ei de gândire nobilă, cu o cugetare înaltă şi prin conducerea vieţii ei în curentul iniţiaţilor. Însă acest mic episod a avut un sfârşit atunci când Annie Besant s-a dedicat influenţelor anumitor indieni, care sub influenţa mai ales a raţionamentelor filosofice germane, pe care le interpretau greşit, au dezvoltat un intelectualism grotesc. Aşa era situaţia atunci când eu însumi m-am văzut pus în faţa necesităţii de a mă afilia la Societatea Teosofică. La leagănul acesteia stătuseră iniţiaţii autentici, iar *prin aceasta* este ea, chiar dacă evenimentele ulterioare au dat o anumită lipsă de desăvârşire, *deocamdată* un instrument pentru viaţa spirituală din prezent. Dezvoltarea ei rodnică în continuare în ţările occidentale depinde întru totul de măsura în care se arată capabilă să preia principiul iniţierii occidentale sub influenţele ei. Căci iniţierile orientale trebuie, în mod necesar, să lase neatins *principiul christic* în calitate de factor de evoluţie *cosmic* central. Fără acest principiu ar trebui însă mişcarea teosofică să rămână fără efect determinant asupra culturilor occidentale, care au la punctul lor de pornire viaţa lui Christos. Revelaţiile iniţierii orientale ar

trebui, pentru ele însele, să se poziţioneze în Occident ca un aspect sectant *lângă* cultura vie. O speranţă de succes în evoluţie ar putea ele să aibă doar dacă ar eradica principiul christic din cultura occidentală. Acest lucru ar fi însă identic cu stingerea *sensului* propriu-zis *al Pământului*, care constă în cunoaşterea şi realizarea intenţiilor lui *Christos cel viu*. A le dezvălui [pe acestea] în deplină formă de înţelepciune, frumuseţe şi faptă este însă cel mai profund ţel al rosicrucianismului. Despre valoarea înţelepciunii orientale în ceea ce priveşte studiul poate să existe doar părerea că acest studiu este de cea mai înaltă valoare, pentru că popoarele occidentale au pierdut sensul pentru esoterism, însă cele orientale şi l-au păstrat. Despre *introducerea* esoterismului corect în Occident ar trebui, însă, să existe doar părerea că acesta poate fi numai cel rosicrucian-creştin, pentru că acesta a şi născut viaţa occidentală, şi pentru că prin pierderea lui omenirea i-ar nega Pământului sensul şi determinarea lui. Numai în acest esoterism poate să înflorească armonia dintre ştiinţă şi religie, în timp ce orice contopire de cunoaştere occidentală şi esoterism oriental poate să producă numai asemenea bastarzi infertili precum este Budismul esoteric al lui Sinnett. Se poate reprezenta schematic ceea ce este corect:

ceea ce e incorect, pentru care *Budismul esoteric* al lui Sinnett şi *Doctrina secretă* a lui Blavatsky sunt exemple:

După ce Annie Besant mai declarase la Congresul de la München din mai 1907 că în privinţa creştinismului ea nu era competentă şi că de aceea, în măsura în care trebuie să se reverse creştinismul în aceasta, ea cedează mişcarea în favoarea lui Rudolf Steiner, curând după aceasta a apărut cu o învăţătură despre Christos care stătea în totală contradicţie cu cea a lui Rudolf Steiner. În timp ce el instruise deja dintotdeauna faptul că Christos devenise de la evenimentul de la Golgotha Spiritul conducător al Pământului, care numai o dată a apărut într-un trup fizic, Annie Besant instruia faptul că Christos ar fi un învăţător al omenirii, la fel ca Buddha şi alte mari spirite, a cărui reapariţie în carne se poate aştepta în curând. Acest lucru se afla în fundal deja la următorul Congres teosofic din Budapesta, în 1909. În acest context dobândesc o greutate cu totul specială următoarele prezentări făcute atunci de Rudolf Steiner, cu privire la o lege din cercetarea ocultă şi cu necesitatea legată de aceasta, de a cultiva bunurile spirituale în comunitate:

„De ce trebuie oare să ne ocupăm de fapt cu gânduri şi teorii teosofice, înainte ca noi înşine să putem trăi ceva în lumea spirituală? Unii vor spune: Ne sunt comunicate rezultatele cercetării văzătoare; eu însumi nu pot însă să privesc înăuntru. Oare nu ar fi atunci mai corect dacă nu rezultate de cercetare clarvăzătoare, ci înainte de toate ni s-ar spune doar cum eu însumi mă pot dezvolta pentru a deveni un clarvăzător? Căci atunci fiecare ar putea el însuşi să parcurgă apoi dezvoltarea

ulterioară. – Cine stă în afara cercetării oculte, acela poate să creadă că ar fi bine dacă nu s-ar vorbi deja înainte de asemenea lucruri şi fapte. Dar există în lumea spirituală o lege foarte precisă, a cărei deplină semnificaţie vrem să ne-o clarificăm printr-un exemplu. Să presupunem că într-un an anume un oarecare văzător, şcolit cum se cuvine, ar fi perceput una sau alta în lumea spirituală. Acum închipuiţi-vă că după zece sau douăzeci de ani, un alt clarvăzător la fel de şcolit ar percepe acelaşi lucru, chiar dacă nu ar fi aflat nimic despre rezultatele primului clarvăzător. Dacă aţi crede acest lucru, v-aţi afla într-o mare eroare, pentru că în realitate un fapt al lumii spirituale, care odată ce a fost găsit de un clarvăzător sau de o şcoală ocultă, nu mai poate fi cercetat dacă cel care vrea să îl cerceteze nu a primit mai întâi comunicarea că el este deja cercetat. Aşadar, dacă un clarvăzător a cercetat un fapt în anul 1900 şi un altul a ajuns în 1950 atât de departe încât să îl poată percepe pe acesta, el poate să facă acest lucru dacă a învăţat şi a aflat înainte că unul l-a găsit şi l-a cercetat deja. Deci pot fi văzute în lumea spirituală chiar şi lucruri deja cunoscute, doar când te decizi să le primeşti comunicate şi să înveţi să le cunoşti pe cale obişnuită. Aceasta este legea care fundamentează fraternitatea universală în lumea spirituală pentru toate timpurile. Este imposibil să intri în vreun domeniu fără să te uneşti mai întâi cu ceea ce a fost cercetat şi văzut de fraţii mai vârstnici ai omenirii. Se are grijă în lumea spirituală pentru faptul ca nimeni să nu poată deveni un aşa-numit solitar şi să spună: Eu nu mă preocup cu ceea ce există deja, eu cercetez doar pentru mine. – Toate faptele care sunt comunicate astăzi în teosofie nu ar putea fi văzute de cineva oricât de educat şi de avansat, dacă nu s-ar fi aflat despre ele înainte. Pentru că lucrurile stau aşa, pentru că trebuie să te legi de ceea ce este deja cercetat, de aceea a trebuit şi mişcarea teosofică să fie fondată în această formă.

Într-un timp relativ scurt vor exista mulţi oameni care vor fi clarvăzători; aceştia ar putea vedea doar ceva lipsit de fiinţă,

dar nu adevărul în lumea spirituală, pentru că nu ar putea vedea ceea ce este important, care a fost deja cercetat în lumea spirituală. Mai întâi trebuie învăţate aceste adevăruri, cum le dă teosofia, de-abia apoi se pot percepe. Deci chiar şi clarvăzătorul trebuie mai întâi să înveţe ceea ce este deja cercetat, şi apoi poate să vadă el însuşi faptele, cu o şcolire conştiincioasă. Se poate spune: Dacă fructifică doar o dată, pentru o primă vedere, entităţile dumnezeieşti un suflet uman, şi dacă această fructificare unică, feciorelnică s-a desfăşurat, atunci este necesar pentru celelalte să îndrepte mai întâi privirea asupra ceea ce şi-a dobândit acest prim suflet uman, pentru a avea un drept să-şi dobândească ceva identic şi să îl vadă. – Această lege fundamentează în modul cel mai lăuntric o fraternitate universală, o adevărată frăţie umană. De la epocă la epocă a călătorit astfel bunul de înţelepciune prin şcolile oculte şi a fost păstrat cu fidelitate de Maeştri. De asemenea, şi noi trebuie să ajutăm să fie purtată această comoară şi să ţinem fraternitatea cu cei care au ajuns deja undeva, dacă vrem să ieşim în domeniile mai înalte ale lumii spirituale. Lucrul spre care se tinde în calitate de lege morală pe planul fizic, este, aşadar, o lege naturală a lumii spirituale" (Budapesta, 4 iunie 1909, [GA 109]).

Tocmai această prezentare face iarăşi de înţeles de ce s-a făcut legătura cu Societatea Teosofică. Faptul că totuşi s-a ajuns apoi la separare nu a fost în primul rând din cauza divergenţei cu Annie Besant cu privire la cunoaşterea christică, ci din cauza comportamentului ei lipsit de adevăr faţă de procese reale din conducerea Societăţii. Modul în care Rudolf Steiner era poziţionat pe atunci faţă de întreaga problematică, în consonanţă cu intenţiile Maeştrilor, rezultă din cele două alocuţiuni din 14 şi 15 decembrie 1911.

Scrieri ulterioare şi notiţe de la şapte conferinţe şi alocuţiuni

Maeştrii – dătători de impuls ai Mişcării teosofice

Dresda, 27 septembrie 1904

Alocuţiune în Ramura nou-fondată

Cu deplină previziune a celor ce trebuie să vină şi pentru a aduce omenirea cât de bine la înţelegerea acestui lucru, a fost chemată în lume mişcarea teosofică de către entităţi care ajung mult peste măsura celor pe care le poate ajunge cel mai înalt educat om în cadrul culturii noastre. Cel care nu crede aici în deplină lipsă de modestie că înţelepciunea *lui* este suma *întregii* înţelepciuni, că forţa sa de judecată ar reprezenta cea mai înaltă forţă de judecată, acela va putea observa destul de curând că există alţi oameni lângă el, care au mai multă înţelepciune şi mai multă forţă de judecată [decât el însuşi] şi va asculta de aceste entităţi, se va lăsa învăţat de acestea. El va ajunge, dacă dobândeşte oarecare înţelegere, să îşi spună: Eu mai am de parcurs drumul pe care alţii l-au parcurs deja.

Cu cât mai mult dobândeşte omul înţelegere, cu atât mai modest devine în această direcţie. Cu atât mai clar îi devine cât de mult mai are de învăţat şi cu atât mai mult este el atunci potrivit să îi găsească pe cei care au să-i spună ceva de la înălţimea lor, la care el nu a ajuns încă. Dacă crede cineva că nu poate să înveţe nimic de la nimeni, atunci acest lucru este o dovadă sigură că nu a avansat deloc. Cu cât mai avansat este omul, cu atât mai mult ajunge la o cunoaştere sigură a faptului că oamenii stau pe diferite trepte ale dezvoltării şi că în toate timpurile au existat unii care au fost conducători spirituali ai omenirii, unii care erau avansaţi în dezvoltarea confraţilor lor, cei mai dezvoltaţi, fraţii care păşiseră cel mai mult înaintea omenirii. Ei sunt cei care pot fi înţeleşi, ba chiar numai să fie recunoscuţi cel mai greu de confraţii mai puţin dezvoltaţi. De la

asemenea entităţi, greu de străvăzut şi greu de cunoscut, înalt dezvoltate a pornit în anul 1875 marele curent spiritual care s-a revărsat cu ajutorul mişcării teosofice asupra omenirii, care avea dorul după acesta.

Adesea este formulată întrebarea, de ce aceste entităţi înalt dezvoltate nu se arată, de ce se fac doar puţin observabile. Răspunsul îl găsiţi într-una din lucrările cele mai profunde pe care le-a produs mişcarea teosofică, în cărticica mică, dar care cuprinde în acelaşi timp o lume de înţelepciune, în *Licht auf dem Weg* (Lumină pe cărare) [de Mabel Collins]. Ceea ce se spune aici, faptul că entităţile conducătoare, aceste individualităţi înalt dezvoltate, care ajung departe peste semenii lor, pot să fie aici, ba chiar să fie în mijlocul unei mulţimi de oameni fără a fi cunoscute, că pot să se afle în Petersburg, Londra, Berlin, Paris, fără ca cineva, în afară de foarte puţini, să ştie ceva de asta, acest lucru este literalmente adevărul.

Există motive, anumite motive, pentru care conducătorii avansaţi ai omenirii trebuie să se ţină ascunşi. Astăzi nu putem să ne ocupăm cu asemenea motive. Dar este necesar ca cei mai înalţi învăţători să ridice un fel de zid în jurul lor şi ca doar cei care sunt pregătiţi printr-o conducere potrivită a vieţii, să primească acces la ei. Asemenea entităţi au fost şi sunt încontinuu cele de la care provin mişcările pe care le desemnăm drept teosofice. Asemenea entităţi au, pe lângă nesfârşita lor bunătate, în acelaşi timp o mare putere şi unele lucruri care se întâmplă în omenire pornesc de la aceste fiinţe, fără ca omenirea să bănuiască.

Dacă vorbim despre noi curente în viaţa spirituală, de o nouă psihologie [?], care pare să se afle deoparte de marele curent teosofic, atunci şi acest lucru este cazul doar aparent. Acţionează şi aici aceleaşi entităţi şi forţe, ele vorbesc limbajul care poate fi înţeles în cercurile învăţaţilor şi în cercurile cercetării ştiinţifice, căci observarea acestei „minuni a Rusaliilor", a „vorbirii în toate limbile", acesta este principiul

teosofului, acesta este lucrul care îl umple cu totul. De aceea el vorbeşte cu orice rasă, cu orice popor şi cu orice trib propria sa limbă; de aceea vorbeşte acolo unde a umplut inimile o învăţătură străveche, precum în India, limba hinduşilor, iar la alte popoare în alte limbi.

Pentru cei care aud vorbind glasul [Maeştrilor] în momente liniştite, pentru astfel de bărbaţi şi de femei este Societatea Teosofică doar instrumentul exterior. Nu contează dacă în Societatea Teosofică ceva este mai mult sau mai puţin bine sau rău, că doar este constituită, ca toate organizaţiile umane, din slăbiciune omenească şi judecată omenească. Marii Maeştri înşişi, care ne-au adus înţelepciunea teosofică, care le vorbesc acelora ce îmbină mişcarea teosofică cu viaţă, ei nu se pot ocupa cu fondări exterioare de societăţi. Lasă asta în seama acelora care au de îndeplinit însărcinările lor, care se pun în serviciul lor ca mesageri ai lor. Nu contează cadrul exterior, dar vrem să îl protejăm, tocmai pentru că nu îl supraevaluăm, pentru că avem nevoie de el şi pentru am fi deranjaţi şi împiedicaţi în acţiune dacă nu am avea acest cadru exterior ca o împrejmuire care cuprinde Europa, America, Asia, Africa şi Australia. Vrem să atragem atenţia asupra faptului că nu acest cadru, ci spiritul este cel de care are nevoie omenirea şi care se revarsă prin mişcarea teosofică, se revarsă către cei care vor să îl aibă. Prin aceasta, în prezent, o societate în care sunt adunaţi teosofi este ceva diferit, ceva esenţial diferit faţă de o societate în care sunt adunaţi alţii.

Esenţa mişcării teosofice şi raportul ei cu Societatea Teosofică

Berlin, 2 ianuarie 1905

Despre esenţa mişcării teosofice şi raportul ei cu Societatea Teosofică doresc să vă vorbesc iarăşi astăzi – înainte să pornesc în călătoria mea în Germania de sud şi de vest –, căci

mişcarea teosofică are o semnificaţie atât de cuprinzătoare, încât la începutul unui nou an – fie ca el să fie unul foarte rodnic pentru munca noastră – putem desigur să ne aducem iarăşi aminte de sarcina, ţelurile şi modul de lucru al acestei mişcări teosofice.

Mişcarea teosofică nu este una care să se poată compara cu nici o altă mişcare din prezent, nici măcar pe departe. Oamenii stau desigur faţă de această mişcare – care s-a extins, în timpul existenţei ei de mai puţin de treizeci de ani, peste toate zonele Pământului nostru – în cele mai diferite moduri şi au stat în acest fel în faţa ei de la bun început.

De când mesagera marilor noştri Maeştri sublimi, doamna Blavatsky, a fondat această mişcare, ea a parcurs transformări multiple. Ea a văzut oameni în mijlocul ei care au părăsit-o iarăşi, şi alţii care au rezistat fideli şi sârguincioşi. Au existat membri care au venit din curiozitate, pentru ca, printre oarecare alte lucruri interesante pe care le poţi cunoaşte în prezent, să înveţe să cunoască şi privirile pe care le poate arunca omul în lumi mai înalte, spirituale.

După cum drumul pe care mişcarea teosofică îl poate oferi oamenilor este unul sigur, tot aşa nu este nici cel mai uşor, nici cel mai confortabil, nici cel pe care îl poţi absolvi de pe azi pe mâine, aşa încât manifestările spirituale cele mai înalte să se prezinte ca un adevăr necondiţionat. Mai degrabă este necesară o străduinţă sârguincioasă, o dăruire cu adevărat intensă.

De aici rezultă faptul că cei care intră în mişcarea teosofică din curiozitate devin cu timpul apostaţi, pentru că nu pot să atingă într- un timp scurt ceea ce vor să atingă ca într-o furtună; sau pentru că ei cred că mişcarea teosofică nu le-ar putea oferi nimic. Dar această curiozitate a fost desigur mai puţin pusă la socoteală de la bun început în mişcarea teosofică, deşi curiozitatea este adesea o cale ocolită pentru a ajunge la adevăr şi la cunoaşterea teosofică. La mulţi s-a dezvoltat mai târziu din curiozitate o justă străduinţă teosofică.

Alţii vin în mişcarea teosofică pentru a parcurge realmente o dezvoltare sufletească interioară. Ei vor realmente să ajungă la certitudinea unei vieţi sufleteşti şi spirituale şi să cucerească aprofundarea mistică, pentru a deveni o componentă corectă în dezvoltarea omenirii. Aceştia sunt membri deja mai buni. Într-adevăr se străduie pentru început să cunoască şi să trăiască în ei înşişi cât mai mult. Desigur, acest lucru mai este încă în sens mai înalt, o străduinţă egoistă; dar şi cea mai înaltă străduinţă după cunoaştere este, bineînţeles, una egoistă şi nu una altruistă. Dvs. ştiţi şi că acesta nu este ţelul cel mai înalt. Dar există un proverb frumos, care caracterizează această situaţie: Dacă trandafirul se împodobeşte pe sine, împodobeşte şi grădina.

Calea ocolită, prin acest egoism, este aşadar una serioasă şi bună, iar cei care merg pe ea pot să fie membri demni şi autentici ai mişcării teosofice. Pe drept se străduiesc spre propria lor desăvârşire, pentru că omul de-abia atunci va putea să fie un membru util şi valoros al societăţii, când s-a făcut pe sine însuşi desăvârşit. Cu ce le poate oare fi de folos semenilor cel nedesăvărşit; cu ce poate să le fie de folos cel care pătrunde cu privirea doar puţine în viaţă?

Numai când poţi privi înăuntrul inimilor şi sufletelor umane, când eşti în stare să rezolvi într-o anumită măsură marile enigme ale lumii, poţi interveni în mecanismul uman; doar atunci poţi face ceva în mod corect pentru semeni şi pentru lume. De aceea desăvârşirea-de-sine, dezvoltarea-de-sine prin cunoştinţe spirituale este o cale corectă şi bună. Nimănui nu i se poate face reproşul că este egoist, dacă el caută calea desăvârşirii de sine. Iar cine rămâne fidel, acela va afla că nu a căutat degeaba în mişcarea teosofică, faptul că drumul ei duce liniştit, dar sigur la ceea ce caută el.

Unii s-ar putea să spună că mai există şi alte căi. Aceste alte căi nu trebuie nici în cel mai mic sens combătute sau contestate. Eu ştiu cum îi slujesc lumii celelalte mişcări

spirituale. Niciun cuvânt de contrazicere nu trebuie să pornească împotriva lor de la un adevărat teosof. Despre aceasta nu poate fi vorba. Dar cel care caută în sensul cel mai înalt spiritul, trebuie să caute acest spirit prin cunoaştere de sine. Fiecare poartă spiritul în el şi nu este folositor, în fond, să cauţi cunoaştere spirituală în mediul înconjurător, dacă nu vrei să cunoşti, în adevăratul sens al cuvântului, spiritul cel mai accesibil posibil, cel care este în noi înşine.

Există destul de mulţi care caută să cunoască spiritul prin toate manifestările artificiale posibile, dar în acelaşi timp uită cu totul că acelaşi spirit este într-o apropiere atât de mare: el este propriul suflet, propriul spirit. Pe el putem să îl găsim, dacă vrem să căutăm în modul corect. Dar el se află ascuns adânc în interiorul uman. Trebuie să îl căutăm tot mai adânc şi mai adânc în straturile propriului nostru interior. Căci ceea ce locuieşte în interiorul nostru este desigur acelaşi lucru care locuieşte în calitate de spiritual şi sufletesc în lume. Dumnezeul care creează în lume, care a creat în lume de milioane de ani, Dumnezeul este de găsit în inima omului. Şi aşa cum cercetătorul naturalist studiază afară în lume, aşa cum cercetătorul naturalist caută să înţeleagă pietrele, plantele, animalele şi oamenii conform forţelor lor fizice, aşa nu poate nimeni să cunoască sufletul, spiritul, care nu studiază realmente sufletul şi spiritul în lume. Iar spiritul care a creat etern în lume şi va crea etern în lume, acela locuieşte într-o reflectare, într-o oglindire în noi înşine. Tot mai departe putem să ne dezvoltăm în sus către acest spirit şi tot mai departe se va dezvolta propriul suflet.

Astfel, străduania teosofică nu este nimic altceva decât străduania după percepţia entităţilor creatoare sufleteşti şi spirituale din lume. Ceea ce purtăm astăzi în noi, ce găsim atunci când coborâm în straturile vieţii noastre sufleteşti, ne-am creat, ne-am format cândva. Dacă am putea merge înapoi – iar teosoful învaţă treptat să meargă înapoi în timpuri trecute, aflate în depărtări primordiale –, atunci am găsi aceleaşi forţe sufleteşti

lucrând la construcţia lumii, înainte să existe încă o substanţă fizică afară. Şi am găsi spiritul, care trăieşte ca scânteie în noi, creând afară în lume, înainte să fi existat forţe chimice şi fizice. Forţe spirituale şi dumnezeieşti erau acolo la lucru. Iar mai înaltă decât toată fiinţarea fizică, decât toată existenţa corporală este această existenţă spirituală; şi nu numai mai înaltă, ci şi mai veche.

Deci din propria noastră inimă şi din straturile noastre sufleteşti aducem în sus întrebarea tainei primordiale cu soluţia ei: cum a luat naştere lumea însăşi. Cine se adânceşte în teosofie şi coboară în straturile propriei vieţi sufleteşti şi spirituale, acela găseşte acolo forţele care erau la lucru înainte ca un ochi să fi văzut sau o ureche să fi auzit. Înainte ca focul, aerul şi apa să fi fost pe Pământul nostru, au fost suflet şi spirit în spaţiul ceresc şi au alcătuit mai întâi toate acestea. Ceva durabil şi supraordonat fizicului găsim atunci când coborâm în aceste straturi ale inimii şi spiritului nostru. Şi apoi aducem de acolo sus nu ceea ce este în noi înşine, ci forţele formatoare ale lumii. Toţi marii învăţători au parcurs acest drum înspre interiorul uman. Ei nu s-au cunoscut astfel doar pe ei înşişi, ci li s-a deschis şi privirea peste stele şi infinituri.

Cum a luat naştere lumea, unde şi-a avut omul originea, precum şi ţelurile omului, cele îndepărtate şi cele apropiate, precum şi sarcina noastră cosmică putem să le scoatem astfel din straturile noastre spirituale prin adevărata cunoaştere de sine. Ceea ce ştim despre naşterea planetelor, rundelor şi raselor, ceea ce ştim despre corpuri solare şi sisteme solare şi ceea ce ştim despre apariţia fiinţelor vii din sistemul solar şi din corpurile cosmice, aceste lucruri au fost câştigate prin cunoaştere de sine, prin acea cunoaştere de sine care s-a luptat pentru a cunoaşte în propriul spirit ceea ce este el astăzi, ceea ce a pătruns în el pe timp de Eoni. Ceea ce se află acum în el, aceasta ne duce la cunoaşterea acelui lucru care a fost mereu prezent în el, a fost prezent în el şi în acelaşi timp afară în lume.

Dacă observaţi un copac, atunci vedeţi că are inele anuale. Dar trebuie mai întâi să secţionaţi copacul pentru a putea observa inelele anuale. Aşa şi-a păstrat şi sufletul inelele sale, pentru cel care le poate observa. Fiecare suflet adaugă asemenea inele. Sufletul a păşit prin cicluri, runde şi rase şi peste tot a depus un astfel de inel anual. Pe acestea nu le vede astăzi omul. Dar dacă a devenit văzător, el vede ce a rămas de pe urma dezvoltării, ca rezultat. Aceasta este calea autocunoaşterii, a autodesăvârşirii. Astfel se desluşeşte lumea, prin cunoaştere de sine. Astfel învaţă omul să cunoască sarcina sa prin această autocunoaştere a sa. Şi atunci ajunge el şi la cuprinderea sarcinii mişcării teosofice. El cunoaşte faptul că această mişcare este o necesitate pentru omenirea actuală şi viitoare.

Doar să sugerez pot ceea ce am exprimat adesea. Alte rase au premers rasei noastre; alte rase, care mai aveau încă o cunoaştere spirituală. Rasa lemuriană – deşi nu era atât de avansată în forţă de raţiune şi reprezentare şi apoi a pierit prin foc – ea mai avea încă o corelaţie nemijlocită cu entităţile spirituale ale lumii, o cunoaştere nemijlocită a lumilor spirituale. Omul a pierdut cunoaşterea spirituală pentru că era chemat să îşi dezvolte raţiunea, pentru că era chemat să formeze raţiunea prin simţuri.

Rasei lemuriene i-a urmat cea atlanteană. şi atlanteenii mai erau încă în stare să ajungă în corelaţie în mod sufletesc cu alte fiinţe care se aflau deasupra lor. Noi ştim că prin mici colonii au fost aduşi încoace lemurienii la atlanteeni, pentru a forma noua rasă-trunchi. Şi ştim şi că atunci când vechea Atlantidă s-a înclinat către apus, când au început să se reverse undele, prin care s-a distrus continentul atlantean, că acolo a condus Manu un mic grup care trebuia să fie fundamentul pentru noua rasă, a noastră, către mijlocul Asiei în deşertul Gobi sau Şamo. Acolo au fost protejaţi de locuitori decadenţi, care rămăseseră de la atlanteeni şi lemurieni. Noi înşine provenim din această mică ceată, din care s-a dezvoltat a cincea rasă-rădăcină.

A cincea rasă-rădăcină a noastră nu îşi va găsi pieirea prin foc sau apă, ci îşi va trăi în alt fel apusul ei, pentru a fi condusă dincolo la o nouă treaptă, la o nouă existenţă. Această treaptă învaţă teosoful să o vadă dinainte, iar el realizează muncă anticipată pentru viitorul omenirii, pentru rasa ce urmează să vină. Lupta pentru existenţă va fi forma de pieire a rasei noastre. O mică ceată va fi salvată dincolo. Se va recruta din cei care au recunoscut ei înşişi că trebuie să conducă şi care au căutat suflet şi spirit.

Altfel decât în timpurile dinainte trebuie acţionat în prezent. În timpurile dinainte, oamenii erau separaţi în mici zone culturale şi fiecare cultură putea să acţioneze doar asupra unei mici zone. Încă în timpul vechii culturi indiene şi în timpul culturii persane, egiptene, greceşti şi romane, oamenii erau limitaţi la teritorii mai mici. Acum a devenit întregul Pământ spaţiul nostru de locuit. Tehnica noastră, care constituie mărimea rasei noastre, se întinde peste tot Pământul. Nicio separare nu mai este prezentă. Mărfurile care au fost produse departe de noi sunt răspândite pe întreg Pământul. Pământul a devenit un spaţiu de locuit comunitar. Oamenii nu mai pot fi diferenţiaţi după culori, rase, climate în parte; ele fac acuma nu numai schimb de mărfuri, ci şi de păreri. Nimic nu mai poate să existe doar pentru o mică grămăjoară. Astăzi avem o sarcină prin care putem cu toţii să creştem înăuntrul unui nou viitor. A înţelege aceasta este în obligaţia mişcării teosofice.

Conducătorii omenirii au fost, pe parcursul primei subrase a celei de a cincea rase-rădăcină, acei Rishi din India despre care cercetătorul de astăzi nu ştie mai nimic, doar cel care a ajuns prin cunoaştere mistică la vederea lumilor mai înalte. Ei au creat acea cultură minunată, din care cultura Vedelor este doar o palidă reflecţie. Tot ce ne-a devenit cunoscut despre cultura Vedelor a luat naştere într-un timp mult mai târziu. Pentru cel care poate să observe lumea în mod spiritual, se relevă un timp despre care niciun document nu vorbeşte

ceva, unde spirite înzestrate de la Dumnezeu, precum erau Rishi, îşi instruiau în mod nemijlocit poporul lor în vechea Indie. Aceasta era cultura unui ţinut.

Apoi vine o cultură care iarăşi este mărginită la un ţinut: cea persană străveche, cultura zarathustriană. Şapte Zarathustra au existat. Acel Zarathustra care este numit de obicei este al şaptelea. El este încarnarea tuturor acelor Zarathustra dinainte. Ceea ce s-a păstrat în cărţile religiei persane a fost însemnat într-un timp mult mai târziu. Acolo privim înapoi asupra unei a doua confesiuni religioase inspirate în cadrul dezvoltării Pământului nostru.

Mai departe păşeşte dezvoltarea către Vest. Întâlnim aici minunata cultură egipteană, o cultură despre care ne dau de veste deja cărţile. Cartea egipteană a morţilor este un rezultat al culturii lui Hermes.

Apoi ajungem în Grecia şi Italia la cultura primordială orfică, ce a crescut pe solul Europei şi din care încă mai consumăm; apoi ajungem la religia sublimă a fondatorului creştinismului şi în final în timpul nostru.

Privim astfel asupra unui şir de confesiuni religioase umane, care au reieşit prin mari fondatori singulari de religii. Pentru noi, aceşti mari fondatori sublimi nu sunt nimeni alţii decât membrii unei comunităţi spirituale de fiinţe şi individualităţi, care stau înalt sublime peste omenirea noastră, atât de înalt sublime, încât astăzi omul poate să ridice privirea doar cu admiraţie şi smerenie către cei mari, care au adus impulsurile spirituale pentru dezvoltarea noastră. Dar în acelaşi timp în care ridicăm privirea către ei, noi ştim că şi noi suntem chemaţi să urcăm la o asemenea claritate şi spiritualitate. Bărbaţii sfinţi au provenit din ceea ce numim loja sublimilor conducători ai omenirii.

Cei care au adus cultura egipteană au plecat apoi către Vest, iar atunci când au ajuns în Vest, în Europa, în calitate de trimişi, le-au adus popoarelor europene acele cunoştinţe de care

aveau nevoie corespunzător cu condiţiile lor. Loja albă a acţionat în aşa fel, încât fiecare popor a putut să o înţeleagă. Fiecare popor a avut nevoie de ceva deosebit în decursul timpurilor. Fiecare popor era închis în cadrul unui spaţiu mai restrâns. Ce ştiau, de exemplu, vechii indieni despre ceea ce se petrecea în Europa? Ei trăiau în condiţii sociale cu totul deosebite. Marii iniţiaţi vorbeau în aşa fel cu ei, cum aveau nevoie. Şi aşa vorbeau cu toate popoarele.

Astăzi este chemată omenirea să cultive schimbul, nu numai de mărfuri, ci şi de ceea ce oamenii cunosc drept adevăr. Nu mai rămâne închis pentru oameni ceea ce au instruit vechii Rishi. Astfel devenise necesar ca cei sublimi din Marea Lojă Albă să îi vorbească iarăşi omenirii. Aceleaşi fiinţe care fuseseră cândva active la fondarea vechiului hinduism, aceleaşi fiinţe care fuseseră active la fondarea vechiului zarathustrism şi la fondarea religiei egiptenilor, aceeaşi fiinţă care cândva i-a oferit trupul Dumnezeirii Christos pentru a putea acţiona aici pe Pământ, Iisus din Nazareth, – aceste entităţi trebuiau iarăşi să îi vorbească omenirii, şi anume într-o nouă formă, într-o nouă limbă, astfel ca omenirea unificată să o poată înţelege. De aceea vorbesc aşa încât în limba lor nu este făcută nicio diferenţă între rasă şi limbă, nicio diferenţă între sex şi rang. Nu mai pot să fie uniuni speciale, ci ceva comunitar trebuie să aibă omenirea. Iar aşa ceva comunitar este învăţătura noastră teosofică, prin care ne dezvoltăm trecând dincolo înspre noua rasă. Acesta este sensul, spiritul mişcării teosofice moderne.

Cei care consideră această mişcare teosofică drept cuvântul vorbit al acelora care de la începutul omenirii au înţelepciunea şi armonia sentimentelor, aceia ştiu că teosofia nu este nimic altceva decât mişcarea de pionierat care poate să lucreze anticipat pentru mântuirea unei noi omeniri. Acela înţelege corect mişcarea teosofică, care crede că toate marile întrebări care bat la uşă trebuie să fie rezolvate prin mişcarea teosofică centrală.

Astăzi unul caută mântuirea sa pe calea unei mişcări sociale, altul pe calea uneia spirituale, un altul pe calea uneia morale, iar un altul pe calea unei reforme alimentare. Toate asemenea mişcări sunt mari, semnificative şi folositoare. Ele însă fac doar muncă preliminară. Ele vor putea să aibă roade doar atunci când vor fi devenit ramuri ale marii mişcări teosofice. Nu prin îmbunătăţiri exterioare ale alimentelor, ale industriei, ale muncii practice poate fi atins progresul adevărat, ci numai prin faptul că sufletele sunt aduse înainte. Cine a studiat cu grijă toate aceste mişcări, acela ştie cum trebuie să se reverse ele în mişcarea teosofică.

Cereţi de la semenii dvs. să nu fie atât de îngrozitori faţă de alţii în lupta pentru existenţă, ci să se comporte aşa cum doresc să se comporte alţii faţă de ei, aşa va fi suportabil. Dar dacă scrieţi pe steagul dvs. „luptă", atunci nu veţi ajunge la nimic. Doar prin iubire, prin unificare, prin consonanţa tuturor sufletelor noastre poate fi găsită mântuirea. Când ne-am clarificat faptul că suntem cu toţii fiinţe sufletesc-spirituale şi că sufletul nostru şi spiritul nostru sunt scântei ale focului primordial şi că suntem chemaţi să ne unim în acest foc primordial, numai atunci vom acţiona spre mântuirea viitorului nostru. Atunci vom trăi până dincolo în timpul în care trebuie să trecem cu viaţa, pe care însă trebuie să îl şi configurăm. Iar acest lucru va depinde de munca la propriul nostru suflet.

Mulţi cer de la oameni să devină altfel: Această clasă, acel rang şi aşa mai departe trebuie să devină altfel. şi se luptă pentru aceasta. Dar cine poate să garanteze pentru faptul că o astfel de luptă va reuşi vreodată? Un lucru însă trebuie să reuşească: Niciodată nu putem să greşim dacă ne îmbunătăţim propriul nostru interior, dacă fiecare dintre noi începe să-şi reformeze propriul interior, aşadar dacă fiecare în parte se face mai bun pe sine însuşi. În această strădanie nu poate să existe diferenţă de clasă, rasă, rang şi sex. Iar acesta este sensul mişcării teosofice, care face din ea o mare mişcare a viitorului.

Acest lucru ne-au învăţat fiinţele sublime care au vorbit către noi în tonurile care sunt vestitori ai viitorului.

Mulţi au venit la mişcarea teosofică şi întreabă: Voi ne spuneţi că aşa-numiţi „Maeştri" stau la vârful mişcării; dar noi nu vedem aceşti Maeştri. – Ei bine, asta nu e de mirare. Să nu credeţi că se află în voinţa Maeştrilor să nu păşească ei înşişi printre dvs. şi să vă vorbească. Dacă ar putea, dacă ar avea voie: fiecare ar face-o. Dar vreau să vă dau doar o mică noţiune despre motivul pentru care Maestrul trebuie să fie izolat de cei pe care îi iubeşte şi pentru care el trebuie să îşi caute mesageri care vestesc cu cuvântul lor fizic cuvântul lui.

Legile după care sunt conduse lumea şi omenirea sunt nesfârşit de sublime deasupra celor pe care şi le poate gândi omul de rând de astăzi. Numai cel care acţionează doar în serviciul acestor sublime legi cosmice – după ce le-a cunoscut – poate să conducă omenirea în trăirea sufletească şi spirituală. Maeştrii străbat cu privirea nu numai prin ani, ci prin secole şi milenii. Ei văd în timpuri îndepărtate ale viitorului. Învăţăturile pe care le dau sunt cele care trebuie să îi servească omenirii pentru impulsionare, pentru a o duce mai departe. Nu învăţături pasive pentru curiozitate dau Maeştrii, ci învăţături ale marii iubiri de oameni, care aduc în viitor fericirea omenirii.

Uitaţi-vă la oameni, cum trăiesc, cum sunt dependenţi de mii de nimicuri ale zilei. Însă, nu vreau să arăt asupra miilor de nimicuri ale zilei, ci doar asupra faptului cum sunt dependenţi de spaţiu şi timp, cum le este greu să treacă dincolo de acestea, să dobândească o judecată liberă, să îşi mărturisească ceea ce este necesar pentru stimularea semenilor. Mii şi milioane de consideraţii, de care omul este legat în fiecare oră, fac imposibil ca el să dobândească o judecată liberă, independentă. Dar dacă poate să urmeze doar glasul cel mai lăuntric al interiorului dumnezeiesc, atunci este chemat să conducă oameni, să îi îndrume, să îi dirijeze. Asta poate Maestrul.

Foarte puţini pot să îşi facă o reprezentare despre mărimea libertăţii de judecată ce nu este legată de nicio consideraţie, pe care o are de exprimat Maestrul. Numai într-o rază palidă, într-o reflectare întunecată putem să exprimăm în domeniu fizic ceea ce Maeştrii exprimă pe scaunul lor sublim. Trebuie să se ţină cont de ţară, cultură şi educaţie. Numai într-o rază frântă poate să ajungă la omenire ceea ce conducătorul dumnezeiesc poate să intermedieze drept marea lege cosmică. Numai cel care este în stare să îl asculte pe Maestru astfel încât nici cea mai mică contradicţie să nu se mişte în inimă, întrucât nu ţine cont de timp şi spaţiu, ci îi dedică în totalitate urechea Maestrului, în deplină dedicare devoţională, care nu răspunde la toate cu „da, dar", ci ştie că Maestrul vorbeşte dinspre dumnezeiesc, numai acela este chemat să îl audă pe Maestru.

Fiecare trebuie să amuţească acolo faţă de adevărurile dumnezeieşti. Trebuie să înceteze lucrul care este astăzi cel mai răspândit: insistarea pe propria judecată. Maestrul nu ne impune judecata sa, doar vrea să ne stimuleze. Atâta timp cât exercităm critică, noi suntem dependenţi de timp şi spaţiu, iar în acest timp nici nu poate să ajungă la urechea noastră glasul Maestrului. Dacă ne dobândim acea lipsă de consideraţie faţă de tot ce ne leagă de aspectul personal, de ceea ce e trecător, de ceea ce dispare, dacă lăsăm această consideraţie în urma noastră, ne creăm ca nişte clipe de sărbătorire a vieţii, ne smulgem afară, ne desprindem din ceea ce trăieşte în jurul nostru şi ascultăm doar glasul interior, atunci sunt momentele în care Maestrul poate să ne vorbească.

Cei care şi-au cucerit acea mare libertate şi-au cucerit şi posibilitatea de a avea ei înşişi un Maestru; ei au reuşit să ajungă până acolo încât să aibă certitudinea că ei există în slava înconjurată de curgerea luminii a acestor înalte entităţi. S-au dezvăţat de „verificaţi totul şi păstraţi ce e mai bun", căci de aceasta trebuie să se dezveţe cei care vor să se apropie de Maestru. Cu aceasta ei afirmă principii despre lucruri pe care

desigur le ştiu. Dar dacă vor să înveţe, atunci acest principiu încetează. Cine trebuie să hotărască despre ce este mai bun? Cei care l-au cunoscut sau cei care nu l-au cunoscut? Nu lipsiţi de judecată, nu lipsiţi de critică trebuie însă să devenim, ci să ne putem transpune într-o dispoziţie cu adevărat independentă, dacă vrem să urcăm la aceste înălţimi sublime. Acesta este dintre toate lucrurile ceva ce trebuie să curgă prin teosof ca un sentiment. Şi dacă se pătrunde tot mai mult şi mai mult cu acest sentiment, atunci va fi el însuşi condus în sus la înălţimile în care poate să îi vorbească Maestrul.

Nu întrebaţi: De ce se află Maeştrii în locuri izolate? Este adevărat că în Petersburg, Berlin şi Londra se află Maeştrii şi sunt abordabili pentru cei care vor şi pot să vorbească cu ei, anume cei care au cucerit dispoziţia necesară prin autodepăşire. Dacă teosoful se străbate cu această dispoziţie, atunci el devine membru al acelei părţi a omenirii care este condusă în sus la o existenţă nouă, înălţată. Şi de aceea mişcarea teosofică este cea mai practică mişcare pe care o putem avea în prezent. Mulţi obiectează că ea ar fi idealistă, fantezistă, că ar fi ceva nepractic. Dar cugetând puţin poate să înveţe deja că această mişcare nu e nevoie să fie ceva nepractic numai datorită faptului că mulţi oameni practici – adică oameni care se numesc aşa – o consideră nepractică. Dar priviţi numai la oamenii care se consideră atât de practici. Este un lucru special cu asemenea oameni care s-au considerat pe ei înşişi atât de practici. Câteva exemple din ceea ce au făcut practicienii în lumea secolului al XIX-lea pot să arate acest lucru.

Practicienii au avut, de exemplu, până la mijlocul secolului al XIX-lea un sistem poştal extrem de nepractic. Pe atunci, la fel ca şi astăzi, practicienii au insistat pe practica lor. Dar apoi a venit un învăţător de şcoală în Anglia, care a inventat timbrul poştal. A fost un idealist „nepractic" pe nume Hill. La vârful sistemului poştal englez stătea un „practician" pe nume Lefield. Acesta a declarat în parlament că din introducerea timbrului

poştal nu o să iasă nimic, „practicianul” ar şti că asta nu merge. Circulaţia ar putea să crească, dar atunci nu ar mai ajunge cutiile poştale, aşadar lucrul este prost. – Acesta a fost aproximativ răspunsul la o asemenea invenţie „nepractică” ca aceea a timbrului poştal. Tot aşa inventase Gauß deja în prima treime a secolului al XIX-lea un telegraf electromagnetic. Nu a fost introdus. Erau idealiştii care au făcut invenţiile şi practicienii au refuzat să acorde mijloacele băneşti. Tot aşa a fost cu trenul. Ce au făcut practicienii când a trebuit să fie organizat trenul? Dirigintele de poştă Nagler din Berlin a spus atunci: Pentru ce un tren? Eu trimit deja zilnic 16 omnibuze către Potsdam şi nimeni nu stă în ele. Aşadar ce e cu trenul? Pe lângă aceasta a venit luarea de poziţie a colegiului medical bavarez cu privire la construcţia trenurilor. Documentul mai poate fi văzut şi astăzi. Ei erau de părere să nu fie construite trenuri, pentru că oamenii, dacă ar călători cu ele, ar căpăta comoţii cerebrale; cel puţin ar trebui să fie mărginită linia de cale ferată de ambele părţi cu garduri de scânduri, pentru ca nu cumva acei oameni pe lângă care trec să capete comoţii cerebrale sau să nu capete vreo altă pagubă.

Toate marile cuceriri ale omenirii nu au răsărit niciodată din capetele celor care se consideră practicieni. Practicienii nu au nicio judecată despre adevăratul progres al omenirii. De-abia când omul se avântă la marii factori mişcători de cultură care vin din spirit şi din suflet, de-abia când stă sub conducere spirituală el poate să îi dea omenirii marile impulsuri. Inconştient, aceşti inventatori erau influenţaţi de Maeştri. Fără să ştie chimistul din laborator sau din fabrică, el este influenţat de ierarhia spirituală a Maeştrilor, pe care trebuie să o cunoaştem mai îndeaproape prin mişcarea teosofică.

Mişcarea teosofică va interveni în mişcarea nemijlocită a zilei, nu va trăi numai în creiere şi inimi. Da, în inimi va trăi, dar până în vârful degetelor îi va însufleţi pe oameni şi va reconfigura întreaga viaţă. Atunci ea va fi cea mai practică

mişcare, care acţionează nemijlocit asupra ceea ce ne înconjoară în fiecare oră, ba chiar în fiecare minut. Asta nu o spune cel care vrea să predice mişcarea cu fanatism, ci cel care are chemare pentru aceasta. S-a trecut prin multe erori; s-au căutat în lume factorii care aduc un progres social, s-a recunoscut însă faptul că progresul trebuie căutat în suflet, că progresul trebuie să lăstărească din suflet şi pentru ceea ce este transpus în faptă. Unde stă acest lucru în fundal, noi ne unim în mod corect în Societatea Teosofică.

Societatea Teosofică este numai instrumentul exterior pentru cei care cred că trebuie să participe la mişcarea culturală prescrisă prin mişcarea teosofică. Dacă sunt întrebaţi Maeştrii ce este de făcut pentru a intra în atingere cu ei, atunci ei răspund: Omul găseşte conexiunea prin Societatea Teosofică; prin aceasta omul are îndreptăţirea în mână.

La mişcarea teosofică este vorba de faptul că învăţăturile pe care le răspândim sunt mijlocul pentru a aprinde viaţa interioară din om. La cel care le vorbeşte semenilor, nu cuvântul este cel care acţionează, ci ceea ce curge în mod tainic prin cuvânt. Nu sunt numai undele sonore, ci este forţa spirituală care trebuie să se reverse asupra noastră prin cuvânt. Prin această forţă spirituală acţionează asupra noastră forţa Maeştrilor, acţionează forţa marilor conducători asupra noastră, pentru ca noi să fim uniţi în spirit şi inimile noastre să bată împreună. Dacă de la inimă la inimă, de la suflet la suflet se ţese curentul, atunci trece prin ele forţa Maeştrilor care stau în spatele nostru. Acesta e lucrul care contează: contează atitudinea.

De aceea lucrăm în Ramurile noastre într-o asemenea dispoziţie, de aceea ne învaţă Maeştrii că nu trebuie să ne însuşim cunoaştere din curiozitate, doar pentru a şti mereu mai mult, ci pentru ca să ne unim în armonia sentimentelor. De aceea nu vom pleca niciodată de la adunări teosofice aşa cum se pleacă de la alte adunări.

Annie Besant a exprimat odată faptul că nu este potrivit să te vaiţi: Cât de puţin m-am folosit astăzi iarăşi de această adunare! – Nu aceasta contează. Teosoful nu trebuie să se întrebe cât de plictisitor a fost, ci trebuie să întrebăm: Cât de plictisitor am fost *eu*? Nu ne adunăm pentru a învăţa, ci lucrăm cu sufletul, cu spiritul, atunci când creăm forme de gânduri care sunt concordante. Fiecare adunare teosofică, fiecare Ramură trebuie să fie un acumulator de forţă. Fiecare asemenea Ramură acţionează asupra mediului locului. Forţa spirituală nu are nevoie de nimeni care poartă cuvântul în afară. Forţa unei astfel de ramuri merge prin valuri tainice afară, în toată lumea. Cine crede că există un aspect spiritual, va şti că o puternică mişcare porneşte de la asemenea loje teosofice. Fiecare lojă teosofică este o acţiunie invizibilă, de necuprins pentru unii. Acolo instruieşte, de exemplu, undeva un predicator; un învăţător instruieşte altundeva. Şi deşi nu erau în legătură cu o lojă teosofică, ei găsesc totuşi cuvinte spirituale. Chimiştii şi fizicienii din laborator primesc noi idei: este un efect al uniunii teosofice.

Numai cel care are atitudinea indicată, cel care îngrijeşte şi cultivă ceea ce posedă ca iubire şi bunătate şi apare şi atunci când nu sunt de ascultat vorbitori interesanţi, pentru că ştie că există efecte şi acolo unde nu sunt material vizibile, acela este un teosof just. Deoarece câte unele s-au blocat în mişcarea teosofică, Maeştrii ne-au dat impulsul să vorbim aşa cum v-am vorbit eu acum dvs. Aşa s-a atras atenţia de curând şi în Anglia, America şi India, din însărcinarea Maeştrilor, asupra adevăratei atitudini spirituale a unei loje teosofice. Leadbeater vorbeşte aşa în America, Annie Besant în Londra şi în India şi aşa trebuie să vorbim noi. Nu este vorba despre faptul că îl îndrăgim pe unul mai mult sau mai puţin, conform noţiunilor noastre personale, ci de faptul că ne adunăm în mod altruist. Atunci nu doar luăm, ci şi dăm. Noi dăm, înainte de toate, dacă dăm sufletul nostru. Iar acesta este cel mai bun dar. În acest sens vrem să ne unim şi în Ramura noastră. Tot mai mult şi mai mult trebuie Ramurile

teosofice să asume această figură, faptul că orice critică, orice deşteptăciune trebuie să tacă, faptul că acţionăm pe cât posibil în muncă pozitivă, că acţionăm în sufletul nostru aşa cum a fost indicat.

Dacă putem să fim convinşi că efectele nu sunt vizibile în exterior ci invizibile, atunci prin atitudinea noastră mişcarea teosofică va deveni ceea ce trebuie să fie. În linişte au acţionat toate marile mişcări spirituale. Despre Iisus Christos nu s-au transmis comunicări contemporane. Philon din Alexandria nu ne-a adus nicio veste despre Maestru. De abia documente mai târzii ne mărturisesc despre Maestru. Şi Maestrul religiei christice le-a fost cunoscut doar celor mari şi fideli în adevărata sa figură. În aceasta se află tăria sa şi acţiunea sa uriaş de mare, care nu este încă nicidecum epuizată, şi care va acţiona încă în viitorul îndepărtat.

Dacă înţelegeţi să credeţi în aspectul spiritual al cuvintelor, care nu trebuie să se vestească în succese exterioare, atunci înţelegeţi sensul serios al mişcării teosofice. Să punem cu adevărat la inimă acest lucru la începutul unui nou an, să ne revărsăm la un loc în acest sens şi fie ca din fiecare suflet în parte să curgă acest salut de an nou, faptul că ne vom face munca noastră teosofică în sensul sublimilor noştri Maeştri care stau deasupra noastră.

Impulsuri iniţiale ale Mişcării teosofice – ideea de fraternitate

Berlin, 29 ianuarie 1906

Se arată tot mereu cât de greu este pentru contemporanii noştri să înţeleagă viaţa teosofică. De aceea vor fi rostite câteva gânduri în general despre acest lucru. Teosofia este ceva despre care oricine se simte atras către ea îşi face reprezentarea că ea ar trebui să satisfacă dorul său cel mai profund cu privire la viaţa spirituală. Dar dacă vrem să ne ţinem în faţa sufletului

ideea teosofică de bază, aşa cum este corectă în prezent, să ne umplem întreaga noastră conştienţă cu gândul că spiritualul este ceva real, atunci trebuie să ajungem în final să admitem demnitatea persoanei celui de lângă noi. Aspectul personal îl acceptăm, căci nu ne-am permite, în calitate de om care are un suflet simţitor în trup, să lezăm în mod intenţionat aspectul personal exterior al semenilor noştri, nu ne- am permite să îl atacăm în libertatea sa personală. Dar nu suntem încă atât de departe, nici nu vom fi mult timp de acum înainte, să extindem această toleranţă asupra aspectului cel mai lăuntric al omului, pentru că încă nici pe departe nu ştim – cel mult teoretic, dar încă nu practic – că senzaţia şi gândul, spiritualul în general este ceva real. Acest lucru vă este desigur clar tuturor. De asemenea, le este deja clar tuturor oamenilor şi acest lucru, că este ceva extrem de real dacă îi aplic o lovitură cuiva cu mâna mea. Dar nu la fel de uşor cred oamenii că este ceva real, dacă îi trimit cuiva un gând rău. Acest lucru trebuie să îl conştientizăm, că gândul rău cu care îl întâmpin pe seamănul meu, gândul de antipatie, de ură, pentru sufletul lui este la fel ca o lovitură pentru faţa omului. Iar un simţământ negativ, un simţământ de ură şi de lipsă de iubire cu care stau în faţa seamănului, ele sunt reale precum leziunea exterioară obişnuită pe care i-o provoci unui om. De-abia când eşti conştient de acest lucru devii teosof.

Dacă ne pătrundem cu totul de această conştienţă, dacă ne este clar faptul că spiritul din noi înşine este o realitate, atunci am cuprins gândul teosofic şi urmează ceva pentru noi, care este consecinţa propriu-zisă, urmarea importantă a unei asemenea concepţii spirituale. Pentru început, oamenii dintr-o societate educată nu se vor bate, ei nu îşi vor provoca leziuni exterioare. Dar cu ce gânduri, cu ce păreri stau alături oamenii societăţii noastre educate, despre asta nu e nevoie să vă povestesc. Ştiţi asta. Societatea Teosofică are sarcina de a aduce la conştienţă simpatia şi inviolabilitatea persoanei. Dacă în timpurile noastre, în care pentru oameni contează în primul rând să aibă păreri,

opinii, stau împreună şapte semeni, atunci au treisprezece păreri, iar ca urmare a celor treisprezece păreri mai degrabă vor să se scindeze în treisprezece partide. Aceasta este urmarea diferenţei de opinii, iar în locul acestei diferenţe de opinii mişcarea teosofică are de pus în lăuntrul cel mai adânc ideea de fraternitate. Noi pricepem teosofia, această idee de fraternitate în mod deplin, de-abia atunci când suntem în stare să stăm împreună într-o frăţie, în timp ce există cea mai mare diferenţă posibilă de gânduri. Nu vrem doar să respectăm şi să preţuim persoana celui de lângă noi şi să ne înfăţişăm în faţa ei în aşa fel încât o recunoaştem în deplina ei demnitate umană, ci vrem să îl recunoaştem în interiorul cel mai profund al sufletului pe fratele nostru drept suflet. Însă atunci trebuie să şedem împreună cu el şi să rămânem împreună cu el, chiar dacă există cea mai mare diferenţă de opinii. Nimănui nu-i este permis, datorită diferenţei de opinii, să iasă din comunitatea teosofică, din frăţia teosofică. Tocmai acesta este avantajul teosofilor, că rămân frăţeşte împreună, chiar dacă nu sunt de aceeaşi părere. Până ce nu ne găsim împreună frăţeşte nu suntem în stare să parcurgem un gând teosofic fundamental. Doar prin aceasta ne devine posibil să ridicăm din suflete cele mai adânci taine care dormitează în ele, cele mai adânci capacităţi care trăiesc dormitând în străfundul sufletului nostru, precum ne devine clar faptul că putem să acţionăm împreună cu semenii noştri şi atunci când nu acţionăm aşa cum acţionează ei.

Nu degeaba, aşa cum am spus adesea, a fost fondată în ultima treime a secolului al XIX-lea Societatea Teosofică. Modul şi felul în care caută ea spiritualul se diferenţiază totuşi esenţial de alte străduinţi care de asemenea tind să dobândească dovezi pentru nemurirea omului. Este o mare diferenţă în căutarea eternului, cum este el găsit în Societatea Teosofică, şi căutarea eternului în alte curente orientate asupra spiritului. Cu adevărat mişcarea teosofică nu este nimic altceva decât configurarea populară a frăţiilor oculte care înconjoară tainic lumea, din

mileniile trecute. Am menţionat deja că cea mai remarcabilă, cea mai mare frăţie a Europei a fost fondată în secolul al XIV-lea drept frăţie rosicruciană. Această frăţie rosicruciană este de fapt izvorul, aşezământul de pornire pentru toate celelalte frăţii pe care le-a primit cultura Europei. În aceste frăţii a fost cultivată strict secret înţelepciunea ocultă. Dacă este să vă caracterizez ce vroiau să dobândească oamenii care erau uniţi în aceste diferite frăţii, atunci ar trebui să vă spun: acele învăţături de înţelepciune înalte şi sublime şi acea muncă de înţelepciune ce erau cultivate în aceste frăţii oculte, dintre care cea mai remarcabilă era frăţia rosicruciană. Învăţăturile şi lucrurile care erau cultivate acolo îl aduceau pe om în stare să devină conştient de miezul său fiinţial etern. Ei îl aduceau pe om până într-acolo încât găsea corelaţia cu lumea superioară, cu lumile care se află deasupra noastră şi privea înspre conducerea fraţilor noştri mai vârstnici, înspre conducerea acelora care trăiesc printre noi şi care au atins o treaptă pe care dvs. toţi o veţi atinge într-un timp ulterior. Noi îi numim pe aceia fraţii mai vârstnici din motiv că ei, grăbindu-se înaintea dezvoltării generale, au ajuns la această poziţie înaltă mai devreme: aşadar, certitudinea miezului fiinţial etern, trezirea acestuia, astfel ca omul să poată vedea eternul precum omul obişnuit lumea simţurilor. Pentru a atinge acest lucru, el trebuie să se ia după fraţii mai vârstnici, care trăiesc peste tot printre noi. Aceşti fraţi mai vârstnici sau Maeştri, marii conducători ai omenirii, au fost ei înşişi mereu conducătorii supremi şi capii supremi ai inţelepciunii oculte sublime, prin care omul devine conştient de miezul său fiinţial etern. Cei care vroiau să se lase admişi într-o astfel de frăţie ocultă, până la mijlocul secolului al XIX-lea, erau supuşi la încercări şi probe severe. Numai acela putea să găsească admitere într-o astfel de frăţie, despre care erau lămuriţi că prin caracterul său oferea o garanţie că de înalta învăţătură de înţelepciune nu se poate abuza niciodată pentru scopuri inferioare. De asemenea, trebuia să ofere prin

inteligenţa sa garanţia că el înţelegea în mod corect şi în sensul corect ceea ce îi era dat în frăţiile oculte. Numai dacă cineva îndeplinea aceste condiţii, dacă oferea o garanţie deplină că era în starea şi în dispoziţia necesare pentru a primi cele mai înalte învăţături ale vieţii putea să fie admis într-o asemenea frăţie.

Oricât de puţin ar vrea să creadă oamenii: tot ce este cu adevărat mare, ce s-a întâmplat până la Revoluţia franceză şi până în secolul al XIX-lea a pornit de la aceste frăţii oculte. Oamenii nu ştiau deloc cum erau influenţaţi de curenţii care porneau de la frăţiile oculte. Să vă înfăţişez o scenă cum acţionau aceste frăţii în mod ocult în lume? Să luăm următoarea scenă. Un om foarte înzestrat, important, primeşte puţin cam subit vizita unui om aparent necunoscut. Acest om ştie să aducă lucrurile în aşa fel, încât între el şi acea personalitate importantă, poate un om de stat, se leagă o conversaţie. Toate acestea în modul cel mai firesc şi cu totul „întâmplător", unde cuvântul întâmplător este de pus între ghilimele. Discuţia nu conţine doar o chestiune aleatorie, căci pe parcursul discuţiei sunt spuse lucruri care cu totul pe neobservate pătrund trăind în simţire, în intelectul respectivului care este vizitat. De la o asemenea întrevedere, care durează poate numai trei ore, se petrece apoi o deplină metamorfoză a respectivului. Astfel au fost – fie că credeţi sau nu – implantate în suflete unele idei mari, care au acţionat semnificativ asupra lumii. Astfel au fost stimulate în *Voltaire* marile idei, fără ca el să aibă poate vreo bănuială în legătură cu cel care era în faţa lui, ca despre o apariţie aparent nespus de nesemnificativă, care însă avea să îi spună ceva important. Tot aşa au fost aşezate în *Rousseau* câteva gânduri fundamentale primite astfel; şi în *Lessing*.

Acest gen şi mod de acţiuni care au pornit din frăţii oculte se sting tot mai mult şi mai mult pe parcursul secolului al XIX-lea. Secolul al XIX-lea a fost în mod necesar secolul materialismului. Frăţiile oculte se retrăseseră. Marii Maeştri ai înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor s-au retras, cum se

desemnează aceasta cu o expresie tehnică, înapoi în Orient. Ei au încetat să acţioneze asupra Apusului. Acum s-a întâmplat în Apus ceva cu totul deosebit de important. Să ţinem aceasta în faţa noastră, pentru a ne lămuri cu privire la semnificaţia mişcării teosofice mondiale.

Era în anul 1841, atunci au cunoscut cei care erau membri ai celei mai secrete societăţi, că în Europa trebuia să se petreacă ceva important. Era necesar, pentru a îndigui revărsarea furtunoasă a materialismului, să se conducă un curent de viaţă spirituală în omenire. Pe atunci era timpul, când întâi printre ocultiştii înşişi se evidenţia o anumită diferenţă de opinii. Unii spuneau: Omenirea nu este încă matură să primească deja de acum fapte şi experienţe spirituale, noi vrem să menţinem sistemul tăcerii. – Aceştia erau ocultiştii conservatori. Acest sistem are multă valoare în sine, căci răspândirea adevărurilor oculte are multe pericole. Ceilalţi spuneau: Pericolul materialismului este prea mare, trebuie făcut ceva împotrivă –, astfel că cel puţin cele mai elementare lucruri sunt comunicate omenirii. Dar – în ce formă? Omenirea se dezvăţase complet să cuprindă spiritul în forma adevărată, se dezvăţase să se ridice realmente la lumile superioare, se dezvăţase complet de noţiunea despre ele, astfel că o asemenea lume nu mai exista deloc pentru ea. Cum să înveţi o asemenea omenire, care are doar un simţ pentru material, că există ceva spiritual? De ce era atât de necesar să fie învăţată omenirea o conştienţă despre lumea spirituală?

Aici atingem una din cele mai importante taine care dormitează în prezentul nostru. Eu am mai indicat ici şi colo de ce există de fapt o mişcare teosofică, pentru ce este ea necesară. Cine poate să privească înăuntru în lumea spirituală, acela ştie că tot ce există exterior material îşi are originea sa spirituală, provine din spiritual. Nu există nimic substanţial, care să nu provină din spiritual. Aşa vine deci şi ceea ce au oamenii în exterior ca sănătate şi boală din

atitudinea lor, din gândurile lor. Este cu totul adevărat proverbul: Ceea ce gândeşti astăzi, asta eşti mâine. – Trebuie să vă fie clar că dacă o perioadă de timp are gânduri rele, stricate, următoarea generaţie şi următoarea perioadă de timp are de ispăşit acest lucru în mod fizic. Este adevărul zicerii: Păcatele părinţilor se vor răzbuna în al nu ştiu câtelea membru. Nu nepedepsiţi au început oamenii din secolul al XIX-lea să gândească atât de vârtos material, să îşi îndrepte raţiunea de la orice este spiritual. Ceea ce au gândit oamenii atunci, asta se va împlini. Iar noi nu suntem prea departe de momentul în care vor apărea boli şi epidemii ciudate în omenirea noastră! Ceea ce numim nervozitate va lua forme rele cel târziu într-o jumătate de secol. Aşa cum au existat cândva ciuma şi holera şi în Evul Mediu lepra, aşa vor exista epidemii ale vieţii sufleteşti, îmbolnăviri ale sistemului nervos în formă epidemică. Acestea sunt realele urmări ale situaţiei că oamenilor le lipseşte miezul spiritual al vieţii. Acolo unde există o conştienţă despre acest miez al vieţii drept punct central, acolo omul devine sănătos sub influenţa unei concepţii despre lume sănătoase, adevărate, înţelepte. Dar materialismul neagă sufletul, neagă spiritul, îl goleşte, îl îndreaptă spre periferia sa, spre mediul său înconjurător. Sănătate există numai atunci când miezul fiinţial profund lăuntric al omului este spiritual şi adevărat. Adevărata boală, care urmează după golirea interiorului, aceasta este epidemia spirituală în faţa căreia stăm noi.

Pentru a le da oamenilor acum o conştienţă despre miezul lor fiinţial spiritual, avem o Societate Teosofică. Pentru însănătoşirea omenirii este chemată ea înainte de toate şi nu pentru ca unul sau altul să ştie una sau alta. Faptul că ştiţi că există reîncarnare şi karma – vreau să spun, dacă doar ştiţi acest lucru –, aceasta nu contează, ci contează că aceste gânduri devin cu totul şi cu totul sângele sufletului, miezul fiinţial spiritual, căci ele sunt sănătoase. Dacă le dovedim sau nu le dovedim, dacă

putem să fundamentăm o ştiinţă care prezintă în mod strict, matematic, reîncarnarea şi karma, asta nu contează. Există numai o dovadă pentru învăţăturile ştiinţei spiritului, iar aceasta este viaţa. Învăţăturile din ştiinţa spiritului se vor dovedi ca adevărate dacă va lua naştere o viaţă sănătoasă sub influenţa lor. Acest lucru va fi adevărata dovadă pentru învăţăturile teosofice. Cine vrea să aibă o dovadă pentru teosofie, trebuie să trăiască ceea ce e teosofic; atunci se dovedeşte ca adevărat. Fiecare pas şi fiecare zi trebuie să aducă treptat dovada pentru învăţăturile ştiinţei spiritului.

Din acest motiv a luat naştere, aşadar, o Societate Teosofică. Dar cum să înveţi o omenire materialistă a secolului al xIx-lea că există un spirit? A luat naştere mai întâi mişcarea spiritistă. Ea a luat naştere tocmai pentru că nu se credea că s-ar putea învăţa omenirea că există ceva spiritual; trebuia să fie arătat spiritul, să fie văzut cu ochii. În Stuttgart a întrebat cineva, de ce teosofia nu putea să reuşească să îi ofere lui Haeckel dovada palpabilă că există spirit. Vedeţi, palpabil trebuie să arăţi ce este spiritul! Acest lucru s-a încercat pentru început prin spiritism. Timp de decenii s-a încercat, până în anii şaizeci, şaptezeci. Acum a rezultat însă, cu toate acestea, un fapt fatal. Acest fapt vrem să ni-l aducem o dată în faţa sufletului. Puteţi să observaţi pe baza acestuia care este diferenţa între modul teosofic de a se ridica în lumile superioare şi oricare altul. Nu vorbim aici nici o clipă despre adevărul sau neadevărul apariţiilor spiritismului. Este clar că există apariţii care cheamă entităţi din alte lumi în lumea noastră, astfel că şi pentru cei care admit doar lucruri senzoriale poate fi creată o dovadă reală. Am trecut dincolo de prostia ca cineva să spună că există multă înşelătorie în spiritism. Există de altfel şi bani falşi, există însă şi bani adevăraţi.

Despre chestiunea adevărului nu vrem însă să discutăm mai departe. Ce a aflat însă un om care participa la o séance spiritistă? Să presupunem – toate celelalte sunt excluse – că

avem de-a face cu revelaţii adevărate. Dacă i-a fost prezentată apariţia unui decedat, atunci el a dobândit o dovadă clară despre nemurirea sufletului uman. El a avut o dovadă materială, a putut să se convingă că morţii mai sunt încă prezenţi într-o lume oarecare şi că pot chiar să fie chemaţi înăuntru în lumea noastră. Dar cu acest lucru se arată tocmai că nu depinde de cunoaştere, că nu cunoaşterea este lucrul principal. Să presupunem că dvs. cu toţii aţi fi convinşi în acest mod, că aducem un decedat printr-o séance spiritistă în această Societate. Atunci aţi şti că sufletul uman este nemuritor. Acum însă întrebarea este aceasta: Are o asemenea cunoştinţă o reală semnificaţie în sensul mai înalt pentru adevărata viaţă umană superioară? Acest lucru s-a crezut pentru început. S-a crezut că oamenii ar fi aduşi o treaptă mai sus dacă ştiu că există o nemurire. Dar aici este punctul în care concepţia despre lume a ştiinţei spiritului cu siguranţă deviază de la una care doar livrează o dovadă clară, vizibilă pentru nemurire.

Aici un fel de comparaţie: Eu am povestit deja de mai multe ori despre tot felul de lumi superioare, am înfăţişat cum arată în lumea astrală şi cum arată în Devachan, iar dvs. ştiţi că după moarte omul are de intrat mai întâi în lumea astrală şi apoi în lumea Devachan-ului. Să presupunem acum că ar putea şedea aici mulţi care spun: Ce ne povesteşte acela, asta nu putem să credem, asta e prea improbabil pentru noi! – Cei care nu cred asta, pleacă şi nu se mai întorc, aceia ar avea de dovedit de fapt singuri părerea lor. Însă cei care, în ciuda faptului că nu cred asta, se întorc, la aceia nu contează. La cei care se întorc, eu le-aş spune: Nu credeţi nimic de la mine, nu aveţi nimic de crezut, nu asta contează! Puteţi chiar să consideraţi că e înşelăciune, sau să credeţi că vă povestesc ceva ce provine dintr-un domeniu cât mai fantastic – dar ascultaţi şi preluaţi aceasta! – Acest lucru e cel care contează. Gândiţi-vă că v-aş desena harta Orientului Apropiat. Aici ar putea să vină cineva şi să explice: Ce desenează acesta ca râuri şi munţi, asta e o prostie. – Atunci i-aş spune:

Pentru mine nu contează că nu mă crezi. Dar preia aceasta, uită-te la asta şi păstreaz-o în memorie. Când vei ajunge în Asia Mică, atunci vei găsi că este corect şi te vei descurca atunci. – Acesta e lucrul principal – şi la astronomi –, să meargă cu harta în mână în domeniile mai înalte; acesta e esenţialul care contează. Aşa este şi cu ştiinţa despre o lume superioară: Numai atunci putem să pătrundem în această lume mai înaltă, dacă preluăm în noi ceva din natura acestei lumi mai înalte. Dacă aici este înfăţişat astralul, atunci trebuie să preluaţi ceva din felul şi modul acelei lumi unduitoare şi mişcătoare a astralului, iar dacă este vorba despre Devachan, trebuie să preluaţi ceva din specificul acestei lumi, care este atât de opusă faţă de a noastră. Dacă doar vă uniţi cu acest gând şi trăiţi în sus în aceste domenii mai înalte, atunci veţi dobândi un sentiment despre starea conştienţei pe care o avem atunci când lumea astrală este în jurul nostru, despre starea conştienţei atunci când lumea devachanică este în jurul nostru. Dacă urmăriţi cu trăirea stările pe care le are văzătorul atunci când se ridică în aceste lumi, atunci dvs. mai aveţi încă ceva diferit decât dacă aţi avea o dovadă palpabilă despre faptul că puteţi să trăiţi ceva. Aceasta este diferenţa între metoda din ştiinţa spiritului şi toate celelalte genuri de a face rost de certitudine cu privire la spiritual.

Prin teosofie încercăm să ne ridicăm în sus în lumile superioare, să ne facem capabili să simţim spiritualul în mod nemijlocit, astfel că simţim în lumea fizică deja o suflare a lumilor superioare. Concepţia spiritistă, pe care am înfăţişat-o înainte, caută să poarte lumea spirituală în jos, în cea fizică, să o pună în faţa noastră ca şi cum ar fi materială. Teosoful caută să ridice lumea umană în sfera spirituală. Spiritistul spune: Dacă este să îmi fie dovedite spiritele, atunci trebuie să vină jos la mine. Ele trebuie, am putea spune, să mă gâdile, atunci devin perceptibile pentru mine, pentru simţul tactil. – Teosoful merge sus la ele, el caută să se apropie de ele; el caută să se formeze în suflet în aşa fel, încât poate să înţeleagă spiritualul.

Puteţi să vă faceţi o noţiune despre acest lucru, dacă luaţi o comparaţie simplă. Chiar la unele entităţi spirituale mai înalte, care sunt întrupate în carne, este greu în condiţiile actuale să te ridici în sus la ele. Puneţi-vă numai o dată în situaţia, cum ar fi dacă Christos Iisus ar apărea astăzi, în prezent! Ce credeţi, câţi ar exista, care l-ar accepta? Nu vreau să spun deloc că unii ar fugi la poliţie dacă ar apărea unul cu pretenţia cu care s-a înfăţişat cândva Christos Iisus. Depinde însă de aceasta: dacă oamenii sunt maturi pentru a vedea ceea ce trăieşte lângă ei.

O comparaţie: O cântăreaţă fusese invitată la cină, ea a ajuns însă puţin cam târziu. Scaunul ei stătea gol între doi domni. Unul era Mendelssohn, celălalt era un domn pe care nu-l cunoştea. Cu Mendelssohn ea a conversat, dar celălalt, din stânga, era foarte galant, i-a adresat tot feluri de politeţuri. Când cina s-a încheiat, ea i-a spus lui Mendelssohn: Dar cine e tipul prost care a şezut lângă mine? – Acesta este Hegel, renumitul filosof –, i-a răspuns Mendelssohn. Dacă ar fi fost poate invitată pentru a-l vedea pe Hegel, atunci cu siguranţă s-ar fi dus acolo. Dar aşa, deoarece stătea lângă el fără să ştie, avea părerea că era un tip prost.

Aşa este şi la individualităţile mai înalte. Personalităţile care [nu] sunt întrupate în carne le poate cunoaşte omul doar dacă se dezvoltă pe sine însuşi. Aceasta este ceea ce face teosofia: Ea vrea să îl dezvolte pe om, să îl metamorfozeze, şi nu să le ceară spiritelor să coboare la noi. Dacă Christos Iisus vrea să fie Christos Iisus, atunci el trebuie să se arate aşa cum şi-l imaginază oamenii, aşa cum ar trebui, după părerea lor, să fie un mare bărbat; el nu are voie să stea ca un prost în societate.

Vedeţi, pentru conştienţa noastră culturală de astăzi există o dificultate. Dar contează că ceea ce trăieşte în lumea superioară nu trebuie să coboare la noi, ci că noi urcăm la ea. Trebuie să ne facem capabili să urcăm la lumile superioare. Numai acest lucru ne dă capacitatea ca, atunci când trecem de aici cu moartea, să ajungem în lumile superioare într-un mod

demn. Acela poate să se descurce realmente în Orientul Apropiat, care are harta, acea hartă care este formată pornind de la viaţă. Cine a cunoscut deja aici lucrurile care îl aşteaptă acolo, acela intră într-o lume cunoscută, acela ştie ce există acolo.

Simpla ştiinţă că există o asemenea lume nu contează însă atât de mult. Aici stăm la marginea unei mari taine şi a unui alt fapt de mare importanţă, iar pornind din acest fapt au decis ocultiştii europeni şi cei americani să lase deoparte tactica spiritistă şi să conducă mişcarea teosofică pe cale. Marea conferinţă a ocultiştilor care a fost ţinută atunci la Viena a dat impulsul important pentru modificarea tacticii.

Pentru a introduce mişcarea spiritistă a fost necesar să fie făcute anumite proceduri. Aceste proceduri, care au fost făcute în ţările educate, porniseră de la ocultişti sau loje americane. În aceste loje s-a hotărât calea spiritistă. Ea consta din faptul că li se oferea anumitor cercuri posibilitatea de a da, printr-un fel de galvanizare a anumitor morţi, dovezi palpabile pentru nemurire. Asta înseamnă că pe planul astral au fost automatizate mai întâi cadavrele astrale ale anumitor morţi şi trimise în cercurile spiritiste, în lumea fizică. Ele trebuiau să dovedească nemurirea. Se poate întreba acum: Se cade ca ocultiştii Pământului să lase să apară morţii? – Sigur că pentru cel care lucrează ocult nu există graniţa dintre mort şi viu. El poate să viziteze răposaţii în lumea astrală şi în Devachan. Dacă vrea, el poate realmente – ceea ce de altfel am povestit – să şi ducă în cercuri spiritiste dovada pentru nemurire. Acest fapt vă rog să îl marcaţi şi să ţineţi cont de el. Cine nu este priceput la aceste lucruri, pentru acela se putea să nu fie cu totul inteligibil. Pentru ocultişti era însă altfel. S-a arătat că acest fel de a se convinge de nemurire nu doar că era lipsit de valoare, ci era extraordinar de dăunător într-o anumită privinţă. Acest fel, fără ca omul să devină mai bun, de a primi o dovadă pentru nemurire, palpabilă în lumea

senzorială, nu era doar lipsit de valoare, ci chiar destul de dăunător, şi anume din următoarele motive.

Gândiţi-vă că oamenii care au dobândit în acest mod dovada pentru nemurire se îndepărtează de dorul de a trăi în sus spre lumea spirituală; ei au devenit materialişti şi cu privire la lumea spirituală. Conform cunoştinţelor lor erau spiritualişti, conform obiceiurilor lor de gândire nu erau nimic altceva decât materialişti. Ei credeau într-o lume spirituală, erau însă de părere că ea ar trebui să fie văzută cu mijloace senzoriale şi nu cu unele spirituale. Astfel s-a dovedit faptul că cei care ajungeau în Kamaloka cu asemenea obiceiuri de gândire materialiste erau şi mai neobişnuiţi să recunoască lucrurile dincolo decât materialiştii. Materialiştii cred de obicei că sunt într-o lume de vis; acesta e lucrul obişnuit, atunci când se ajunge dincolo. Materialistul crede că visează şi crede în fiecare moment că ar trebui să se trezească. În Kamaloka se vede omul: el visează, el doarme, el vrea să se trezească.

La cel care şi-a făcut rost în mod complicat de o convingere despre lumea spirituală şi care observă acum că lumea spirituală arată însă cu totul altfel, că nu este doar aşa că se află într-o lume de vis, ci că diferenţa între ceea ce a crezut că ar fi lumea spirituală şi cum îi apare acum acţionează asupra lui ca o greutate de plumb. Iar când oamenii ajung dincolo, în Kamaloka, unde oricum au de suportat deja destul, mai ales când nu au satisfacerea plăcerilor lor – cum ar fi, de exemplu, gurmanzii, cărora această satisfacere le este posibilă doar dacă au limba lor sau simţurile lor, iar pe acestea nu le mai au –, atunci este asemănător ca şi cum ar avea o sete arzătoare sau dacă ar fi într-o sobă încinsă. Acesta este un sentiment oarecum diferit sentimentul de sete arzătoare, dar totuşi ceva asemănător. Dacă vă gândiţi la toate acestea pe care le are de trăit omul dincolo şi prin ce trebuie să treacă, atunci se poate cuprinde în cuvintele: El trebuie să se obişnuiască să poată trăi fără corp. – Acest lucru e greu pentru cel care atârnă greu de

senzorial. Pentru cel care s-a smuls din senzorial nu este deloc atât de dificil. Cine nu a făcut nimic pentru a-şi aduce sufletul mai sus, nu a făcut nimic pentru a-şi dezvolta sufletul mai sus, acela percepe această diferenţă între ceea ce este spiritual şi ceea ce este senzorial ca o diferenţă de greutate, ca o greutate de plumb care atârnă de el. Este realmente ca o diferenţă de greutate. Spiritualul condiţionează un fel şi un mod de percepţie cu totul diferit decât senzorialul, iar acum respectivul se aşteaptă ca spiritualul să fie iarăşi material şi concret; iar acolo în lumea spirituală el găseşte că astralul este de un fel cu totul diferit. Atunci îi apare diferenţa ca o greutate, care îl trage din nou înăuntru în lumea fizică. Iar acest lucru este cel mai rău.

Din acest motiv s-au îndepărtat Maeştrii înţelepciunii [şi ai armoniei sentimentelor] propriu-zişi de la acel fel şi mod în care în anii cincizeci, şaizeci şi la începutul anilor şaptezeci trebuia să fie ridicată lumea superioară la certitudine. Modul de până atunci a fost abandonat şi s-au decis pentru calea teosofică de dezvoltare, ca acces la lumea spirituală. În mod esenţial ea duce înapoi la două fapte fundamentale. Unul este acela că este necesar în sensul cel mai stringent să se formeze un miez spiritual, pentru a proteja omenirea de epidemiile spirituale. Celălalt este acela, de a-i da posibilitatea să trăiască înăuntrul unei lumi superioare, să se dezvolte în sus şi nu de a vrea să tragă lumea superioară în jos la sine. Nu lumea superioară trebuie să fie trasă în jos la noi, ci noi trebuie să fim urcaţi în lumea spirituală. Acest lucru, cuprins în sens corect, dă o idee, o senzaţie despre sarcina propriu-zisă a mişcării teosofice. În acest sens ne pune mişcarea teosofică sarcina că trebuie să ne dezvoltăm tot mai sus, pentru a creşte înăuntrul lumii spirituale. Atunci, cred eu, se va revărsa către noi de la sine ideea de fraternitate în sensul cel mai bun. Atunci nu vom mai tinde să ne separăm. Numai atâta vreme se separă oamenii, cât vor să fie cu totul singuri în mod materialist pe acest plan fizic. În realitate noi suntem doar atunci separaţi, cât timp ne aflăm pe planul

fizic. Îndată ce trăim în sus spre lumea superioară, observăm deja fraternitatea spirituală; unitatea spirituală ne vine în conştienţă.

Eu am încercat să aşez în faţa dvs. adesea această fraternitate spirituală, cel puţin în idei raţionale. Ea se exprimă atât de frumos în cuvintele: Acesta eşti tu. – Să ne-o aşezăm în faţa sufletului. Eu am mai spus deja odată: Dacă îmi tăiaţi mâna, în scurt timp ea nu mai este mâna mea. Ea poate să fie mâna mea doar atunci când este la organismul meu, altfel nu mai este o mână, se usucă. O asemenea mână sunteţi şi dvs. la organismul Pământului. Gândiţi-vă că aţi fi ridicaţi la câteva mile deasupra Pământului: Aici nu puteţi să trăiţi ca om fizic, încetaţi să trăiţi ca om. Sunteţi doar un membru al Pământului nostru, aşa cum mâna este un membru al corpului meu. Iluzia că sunteţi fiinţe autonome ia naştere doar prin faptul că vă plimbaţi pe Pământ, în timp ce mâna este concrescută. Dar asta nu face nimic. *Goethe* se referea la ceva cu totul real atunci când vorbea despre spiritul Pământului. El este de părere că Pământul are un suflet, ale cărui membre suntem noi. El vorbeşte despre ceva real atunci când lasă spiritul Pământului [în *Faust*] să vorbească:

În unduiri de viaţă, în furtună de fapte
Mă învolburez în sus şi în jos,
Ţes încoace şi încolo!
Naştere şi mormânt,
O mare eternă,
O ţesere schimbătoare,
O viaţă dogoritoare,
Aşa creez la războiul de ţesut zumzăitor al timpului
Şi alcătuiesc a dumnezeirii haină vie.

Aşa este omul fizic un membru al organismului Pământului şi parte a unui întreg. Şi acum reflectaţi la aceasta din perspectivă spirituală şi sufletească: aici este exact aşa. Cât de des nu am subliniat că omenirea nu ar putea trăi dacă nu s-ar fi dezvoltat pe baza celorlalte regnuri. Tot aşa nu poate să fie

omul superior dezvoltat fără de cel inferior dezvoltat. Ceva spiritual nu poate să fie fără cei care au rămas în urmă, aşa cum un om nu poate să fie fără ca să fie rămase în urmă animale, aşa cum un animal nu poate fi fără plantă, o plantă nu poate fi fără mineral. Cel mai frumos este exprimat acest lucru în Evanghelia după Ioan, după spălarea picioarelor: Eu nu aş putea să fiu fără voi ... – Apostolii sunt o necesitate pentru Iisus, ei sunt solul său fertil. Acesta este un mare adevăr. Dacă priviţi într-o încăpere de judecată – un judecător stă la masa de judecată şi se simte superior acuzatului. Judecătorul ar putea însă şi să cugete şi să spună că poate a fost împreună cu acela într-o viaţă anterioară şi nu şi-a îndeplinit îndatorirea sa faţă de el, motiv pentru care acuzatul a devenit astfel. Dacă, poate, ar fi consultată karma sa, atunci ar rezulta că judecătorul ar trebui să fie de fapt cel care să stea pe banca acuzării. Întreaga omenire este de altfel un organism. Dacă smulgeţi un singur loc din el, atunci el nu poate să existe, se veştejeşte. O bandă unitară se leagă în jurul nostru al tuturor. Acest lucru ne va deveni clar, dacă încercăm să trăim înăuntrul acestei lumi superioare, să ne ridicăm realmente şi să trăim în noi miezul fiinţial spiritual. Dacă trăieşte în noi un miez fiinţial spiritual, el ne va conduce la fraternitate. Ea este deja aici pe planurile mai înalte. Pe Pământ este din aceasta doar o copie; o imagine a celor care există pe planurile superioare este fraternitatea pe Pământul nostru. Noi negăm ceea ce este deja în noi, atunci când nu cultivăm pe Pământ fraternitatea între noi.

Aceasta este semnificaţia mai profundă a ideii de fraternitate. De aceea trebuie să încercăm tot mai mult şi mai mult să realizăm gândurile teosofice, aşa încât să îl înţelegem pe seamănul nostru până în lăuntrul cel mai profund al sufletului, încât să stăm împreună frăţeşte în situaţia celei mai mari diferenţe de păreri. Aceasta este apartenenţa corectă, fraternitatea corectă, dacă nu cerem ca celălalt să se înţeleagă cu noi pentru că are aceeaşi părere, ci dacă îi recunoaştem fiecărui om dreptul ca el să aibă propria sa părere. Atunci va fi cucerit în

acţiunea comună vârful înţelepciunii. Aceasta este o concepţie mai profundă a primului nostru principiu teosofic. Să ne concepem ideea noastră de fraternitate în aşa fel, încât să ne spunem: Noi aparţinem împreună în toate condiţiile, şi oricât de diferite ar fi părerile cuiva de ale noastre – diferenţele de opinii nu pot fi niciodată un motiv pentru a ne separa. De-abia atunci ne înţelegem cu totul, când ne acceptăm în întregime. Bineînţeles că suntem încă departe de această concepţie a fraternităţii teosofice şi ea nu poate să acţioneze mai devreme de momentul în care gândul teosofic a prins rădăcină în acest sens, în acest stil.

Care sunt motivele pentru faptul că astăzi există o mişcare teosofică?

Leipzig, 25 aprilie 1906

Nu este o coincidenţă faptul că există o mişcare teosofică. Ea are legătură cu întreaga dezvoltare a secolului al XIX-lea, cu răspândirea materialismului, care a devenit decisiv în anii patruzeci – aproximativ, şi puţin înainte şi după. Deja în ultimele patru secole premergătoare s-a pregătit materialismul. Pentru a înţelege acest lucru trebuie să ne transpunem odată până în secolele al V-lea şi al VI-lea. Se face o reprezentare cu totul greşită despre condiţiile spirituale din acele timpuri. Este cea mai mare eroare să presupui că omul gândea atunci ca şi astăzi. De exemplu, despre stele se mai avea încă în secolele al XIII-lea, al XIV-lea şi al XV-lea o cu totul altă reprezentare. Acuma omul vede la ele doar aspectul material. În Evul Mediu se vedea în fiecare stea un spirit. Nu numai pentru cel neînvăţat, ci şi pentru cel educat, steaua era expresia pentru un spirit. Aşa era spiritualizat întregul spaţiu ceresc. Aceasta este o mare diferenţă faţă de faptul că se presupune a fi doar corpuri sau şi aspect spiritual. Omul de atunci se simţea cu totul ocrotit într-un

spaţiu cosmic spiritual. Dar nu este nevoie să ne dorim să fim înapoi la această concepţie medievală.

Copernic a cucerit spaţiul cosmic pentru o concepţie materialistă. Cercetarea lumii fizice a urcat pe punctul culminant. *Schleiden* şi alţii au descoperit celula. Trenurile şi toate asemenea au stimulat puternic materialismul. Atunci s-au întrebat marii conducători ai omenirii: Ce e de făcut? În ce mod sunt de învăţat oamenii că există viaţă spirituală? – Exista doar simţul pentru aspectul material. Se spunea: Dacă există spirit, atunci să se şi dovedească drept spirit. – Aşa s-a făcut, aşadar, o încercare prin spiritismul care s-a revărsat. Deoarece din partea iniţiaţilor se caută mereu instruirea în modul care este inteligibil pentru oameni, s-a făcut strădania de a aduce la iveală manifestări, revelaţii din lumea de dincolo. Trebuie să privim acum pentru început odată soarta omului după moarte. Când omul doarme, trupul fizic şi trupul eteric sunt unite, trupul astral pluteşte peste trupul fizic. Când omul moare, nu se separă numai trupul astral de trupul fizic, ci trupul astral şi trupul eteric pleacă împreună, trupul fizic rămâne în urmă. Trupul astral şi trupul eteric mai rămân încă unite pentru scurt timp, are loc o retrospectivă a vieţii care are loc timp de două până la trei zile. Apoi se separă şi ele, trupul eteric se desprinde ca forţă de viaţă în forţa generală de viaţă, iar trupul astral ajunge în starea care este numită Kamaloka. El este decorporalizat, dar mai are încă obiceiurile şi înclinaţiile trupului fizic. Aici un caz lămuritor: Gurmandul mai are încă poftele sale. Aceasta este o caracteristică sufletească, o poftă. Gâtlejul nu îl mai are, dar pofta gâtlejului îi rămâne ca sentiment arzător de sete. În Kamaloka are loc dezobişnuirea, căci pofta se consumă pe sine treptat, iar atunci este depus şi trupul astral, în măsura în care el este purtătorul poftelor.

Acum există o posibilitate de a galvaniza asemenea cadavre astrale, de a le chema înăuntru în lumea senzorială. Pentru aceasta îşi pune un medium trupul său eteric la

dispoziţie. Cu ajutorul acestuia se alcătuiesc aşa-numitele materializări. Aceasta a fost metoda de a-i arăta omenirii materialiste ce rămâne în urmă după moarte, iar iniţiaţii au sperat să îi convingă pe oameni prin aceasta.

Însă două situaţii neplăcute s-au evidenţiat. Mai întâi, cei care au fost convinşi prin spiritism nu au devenit mai buni din punct de vedere moral odată cu această concepţie, au rămas deci fără ridicare morală. În al doilea rând, însă, acest gen de concepţie sau convingere s-a arătat chiar nefavorabilă – după moarte. Căci pentru cei care o aveau nu a devenit mai uşoară starea din Kamaloka, ci mai grea. Şi anume, pe lângă toate celelalte, au adus cu ei şi dorinţa de a vedea satisfăcut tot spiritualul în mod material prin intermediul simţurilor, pentru că fiecare asemenea concepţie apare ca trăsătură aparţinând de Kamaloka. Era o greutate apăsătoare ca de plumb pe cel decedat. Acesta a fost motivul pentru care iniţiaţii şi-au spus: Aşa nu merge mai departe. – Aşadar greşeau iniţiaţii – se va obiecta aici. Dar şi iniţiaţii trebuie să îşi adune şi să îşi probeze experienţele lor. Atunci s-a decis aproape unanim în marea comunitate a ocultiştilor, după ce acest mijloc extern nu s-a dovedit valabil, să se abordeze o altă cale, una interioară, calea teosofică. Ce vrea aceasta? Ea vrea să înveţe să cunoască ceea ce trăieşte în omul însuşi în calitate de spirit. Acest spirit este ţelul. Dar spiritul se poate cunoaşte doar dacă te dedici nepărtinitor. Trebuie să înţelegi aspectul comunitar al omenirii.

Ca manifestare paralelă a materialismului se dezvoltase egoismul. Aici doar un exemplu: La organizarea generală de călătorii există o condiţie deosebită pentru participare: Toate întrebările religioase sunt excluse ca obiect de discuţie. – Există temerea faţă de egoismul părerilor, căci acolo unde sunt împreună şapte oameni se pot găsi şapte păreri. Se pun aşadar părerile deasupra iubirii generale de oameni. Însă aici începe de-abia fraternitatea, unde iubirea de oameni stă deasupra părerilor.

Pentru aceasta este teosofia, ca în echilibrarea părerilor să caute unicul adevăr. Oamenii trebuie să devină iarăşi toleranţi unii faţă de alţii, nu numai până în interiorul personalităţii, ci până în individualitate. A fi tolerant nu înseamnă doar a fi răbdător, a-i accepta pe alţii, ci înseamnă aici a te deschide, a înţelege particularitatea lor. Teosofia nu trebuie deci să fie o dogmă, ci expresia iubirii. Trebuie să îi ajuţi pe fraţii oameni, deci să pui iubirea deasupra părerilor, iar acest lucru aduce spiritul unitar în dezvoltarea omenirii. Acesta este aspectul practic, care trebuie să fie format în mişcarea teosofică.

Şcoala adepţilor din trecut. Misteriile Spiritului, ale Fiului şi ale Tatălui Misiunea mişcării teosofice

Düsseldorf, 7 martie

Mişcarea teosofică nu este ceva ce a venit în timpul nostru prin actul aleatoriu al unuia în parte, al unuia sau altuia dintre oameni, a uneia sau alteia dintre societăţi. Ea ţine de întreaga dezvoltare a omenirii şi este de considerat ca atare drept unul dintre cele mai importante impulsuri culturale (introduse prin cei care pot să înţeleagă dezvoltarea omenirii). Dacă vrem să ne găsim înăuntrul acestei misiuni a mişcării teosofice, atunci trebuie să ne transpunem în trecutul şi în viitorul omenirii. Aşa cum oamenii în parte au parcurs o dezvoltare, începând de acolo de unde au coborât pentru prima oară ca suflete individuale din poala dumnezeirii, aşa a parcurs şi întreaga omenire o dezvoltare.

Clarificaţi-vă odată ce diferenţe, ce modificări şi ce dezvoltare sunt de observat pe suprafaţa Pământului în decursul mileniilor – cât de temeinic s-a modificat totul aici! Ceea ce obişnuim să numim „omenire" este de-abia un rezultat al aşa-numitei a cincea rase-rădăcină. Înaintea acesteia a mers o altă omenire, cea de-a patra rasă-rădăcină, al cărei continent, Atlantida, l-am avea de căutat aproximativ între Europa şi

America de astăzi. Această Atlantidă a văzut strămoşii noştri într-o cu totul altă figură. Acolo domnea o cu totul altă cultură. Vechiul atlantean nu era format în raţiune şi gânduri, în schimb era dotat cu forţe fine somnabulic-clarvăzătoare. Logica, raţiunea combinatoare, ştiinţa, arta, ca acuma, nu existau în vechea Atlantidă, căci reprezentarea, gândirea şi simţirea oamenilor erau acolo cu totul altfel. Să combine, să socotească, să numere, să citească nu ar fi putut omul atunci ca astăzi. Dar anumite forţe spirituale somnabulic-clarvăzătoare trăiau în el. El putea să înţeleagă limbajul naturii, ce îi spunea Dumnezeu în clipocitul valurilor, în ceea ce răsuna tunetul, în ceea ce foşnea pădurea, în ceea ce exprimau mirosurile fine ale florilor. El înţelegea acest limbaj al naturii şi era la unison cu întreaga natură. Pe atunci nu existau lege, jurisprudenţă, pentru a-l face pe vecin să se înţeleagă cu vecinul. Nu, atlanteanul mergea afară şi asculta sunetele copacilor, ale vântului, iar ele îi spuneau ce avea de făcut.

Frumos s-a păstrat în legenda populară, care nu este niciodată ceva întâmplător, născocit, amintirea despre vechea Atlantidă, Nibelheim, de exemplu, în Cântecul Nibelungilor. În cuvântul „Nibel" sau „Nifel" se sugerează că Rinul şi toate alte râuri sunt ape rămase în urmă din masele de neguri ale vechii Atlantide. Iar înţelepciunea care a rămas de la ea este sugerată drept comoara care este ascunsă în ele. În acest continent aflat între America şi Europa avem de căutat şi şcoala de plante a vechilor adepţi, unde stăteau cei care erau potriviţi pentru a deveni elevi ai marilor individualităţi pe care le numim Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor.

Locul în care se afla această şcoală de adepţi, a cărei perioadă de înflorire se află în a patra subrasă a vechii Atlantide, ar fi de căutat la mijlocul Oceanului Atlantic. Acolo elevul era instruit cu totul altfel decât astăzi. Cu totul altfel, în mod colosal se putea acţiona atunci de la om la om prin forţa care se mai afla încă în cuvinte. Ceea ce mai trăieşte astăzi în popor, acesta este

un simţământ fin pentru forţa interioară spirituală, ocultă a cuvintelor. Forţa actuală a cuvintelor nu o puteţi compara absolut deloc cu cea de atunci. Acest lucru era ceva cu totul colosal: cuvântul ca atare trezea forţe în sufletul elevului. O mantră de astăzi nu mai are nici pe departe forţa de atunci, unde cuvintele nu erau străbătute aşa de gânduri. Când acţionau aceste cuvinte, forţele sufleteşti ale elevului se deschideau. Aceasta s-ar putea numi o iniţiere umană prin natura limbajului cu efect colosal. Un limbaj limpede se mai vorbea acolo şi prin fumigaţia de substanţe, arderea de materii, precum tămâia ş.a.m.d.

Acolo exista o relaţie mult mai nemijlocită între sufletul învăţătorului şi cel al elevului. Iar ceea ce exista drept semne de scriere în şcoala adepţilor din vechea Atlantidă, acestea erau imitări ale unor procese din natură, care erau desenate cu mâna în aer şi care acţionau, acţionau şi ulterior, asupra spiritului populaţiei de atunci. Ele trezeau în suflet forţe. (Acest lucru acţiona puternic asupra spiritului somnabulic al populaţiei de atunci şi stimula forţele sufleteşti spirituale.)

Astfel are fiecare rasă sarcina ei în dezvoltarea omenirii. Sarcina rasei noastre, a cincea principală sau rădăcină, constă în faptul de a adăuga la cele patru componente ale entităţii umane ceea ce este numit aspectul Manasic, asta înseamnă să se trezească înţelegerea prin noţiuni şi idei. fiecare rasă are sarcina ei: cea a celei atlanteene era formarea Eu-lui. Rasa-rădăcină a cincea, a noastră, perioada post atlanteană, are de format Manas, Sinea spirituală.

Odată cu scufundarea Atlantidei nu s-au scufundat însă cuceririle ei, ci din tot ce exista în şcoala plantelor atlanteană a adepţilor a fost luat cu ei esenţialul, de către un miez mic de oameni. Această mică masă s-a dus sub conducerea (colosalei individualităţi) a lui Manu (până în Asia Centrală), în regiunea deşertului Gobi de astăzi. Iar această mică ceată a pregătit acum copii ale culturii şi învăţăturii dinainte, dar mai mult la nivel de

raţiune. Erau forţele spirituale anterioare transpuse în gânduri şi semne. De acolo, de la acest centru au plecat apoi ca nişte raze, ca radieri, diferitele curente culturale. Mai întâi, minunata cultură străveche pre-vedică, care a transpus pentru prima dată în gânduri înţelepciunea ce se revărsa înăuntru.

A doua dintre culturile care a pornit de la vechea şcoală de adepţi a fost străvechea cultură persană. A treia a fost cea chaldeo-babiloniană cu minunata ei înţelepciune despre stele, măreaţa ei cunoaştere preoţească. A patra a fost cultura greco-latină cu coloraţia ei personală, iar, în final, drept a cincea, cultura noastră. Către cea de a şasea şi a şaptea trăim în întâmpinare. Cu aceasta v-am semnalat sarcina noastră în dezvoltarea omenirii: să transpunem în gânduri, să aducem în jos până pe planul fizic ceea ce a existat până acum ca înţelepciune cosmică.

Când vechiul atlantean asculta printre sunetele care răsunau către el asupra tonului intermediar, atunci el auzea numele acelui lucru pe care el îl cunoscuse drept a fi dumnezeiescul: Tao. – În misteriile egiptene aveţi transpus acest ton în gânduri, în scriere, în semne – în semnul Tao, în cărţile Tao. Tot ce este cunoaştere, scriere, gând, a venit de-abia în timpul postatlantean în lume. Mai devreme nu s-ar fi scris asta niciodată. Înţelegerea pentru asta nu ar fi existat. Acum stăm în mijlocul dezvoltării manasice. A aduce cultura raţiunii, dar în acelaşi timp şi egoismul la extrem, acest lucru îl face rasa noastră. Se poate spune prea bine, chiar dacă sună grotesc: Nu a existat niciodată atâta forţă de raţiune în lume şi atât de puţină capacitate de vedere ca în prezent. Gândul este foarte îndepărtat de ceea ce este entitate interioară a lucrurilor, foarte departe de vederea interioară, spirituală.

Când preotul atlantean scria un semn în aer, atunci efectul era în principal trăirea sufletească interioară a elevului. În epoca a patra, greco-latină, aspectul personal vine tot mai mult în prim-plan. În Grecia se dezvoltă arta personală. La Roma găsim

aspectul personal în reglementarea statală ş.a.m.d. În timpul nostru trăim egoismul, aspectul personal uscat, aspectul raţional uscat. Dar sarcina noastră constă astăzi în cuprinderea aspectului ocult în Manas, în cel mai pur element al gândului. Cuprinderea spiritualului în acest cel mai fin distilat al creierului este misiunea propriu-zisă a timpului nostru. A face acest gând atât de plin de forţă încât să aibă ceva dintr-o forţă ocultă, aceasta este sarcina care ne este dată, pentru a ne umple locul nostru pentru viitor.

Prin masive mase de foc a fost distrusă vechea Lemurie, prin masive revărsări de ape, vechea Atlantidă. Şi cultura noastră se va scufunda, şi anume prin războiul tuturor împotriva tuturor: asta ne stă înainte. Aşa va pieri a cincea rasă-rădăcină a noastră, prin egoismul potenţat la maxim. În acelaşi timp, se va forma un mic grup de oameni care dezvoltă dinspre forţa gândului forţa de Buddhi, a Spiritului vieţii, pentru a o duce apoi cu ei în noua cultură. Tot ceea ce e productiv în omul ce se străduieşte va deveni tot mai mare şi mai mare, până ce personalitatatea sa a ajuns atât de sus, încât a atins culmile libertăţii. În timpul nostru fiecare individualitate în parte va trebui să găsească în sine un fel de spirit conducător în interiorul sufletului, pe Buddhi, forţa Spiritului vieţii. Dacă am merge înspre viitor în aşa fel încât să putem prelua impulsurile culturale numai ca în timpurile dinainte, atunci ne-am îndrepta spre o fragmentare a omenirii.

Ce avem acum în prezent? Fiecare vrea să fie stăpânul lui: egoismul, iubirea de sine, este împinsă la culme. Vine timpul în care nu va fi recunoscută nicio altă autoritate decât cea pe care oamenii o recunosc de bunăvoie, a cărei putere se bazează pe încrederea liberă. Acele misterii care fuseseră construite pe puterea spiritului sunt numite Misteriile Spiritului. Cele care vor fi construite în viitor pe fundamentul încrederii, pe puterea încrederii, sunt numite Misteriile Tatălui. Cu acelea ne încheiem cultura noastră. Acest nou impuls al puterii încrederii trebuie să

vină, căci altfel ne îndreptăm către o fragmentare, către un cult general al Eu-lui şi al egoismului.

În timpurile Misteriilor Spiritului, care erau construite pe puterea, autoritatea şi domnia Spiritului, în orice caz îndreptăţită, existau mari înţelepţi singulari. Ei erau în posesia înţelepciunii şi numai cel care parcurgea probele dure putea să fie iniţiat. Acum ne îndreptăm în viitor către Misteriile Tatălui şi trebuie să lucrăm tot mai mult la faptul ca fiecare în parte să devină înţelept. Va ajuta aceasta oare împotriva egoismului şi a fragmentării? – Da! Căci numai dacă oamenii primesc înţelepciune supremă, în care nu pot să difere, în care nu există părere proprie, niciun punct de vedere al personalităţii, ci numai *o* opinie, ei pot să devină unitari. Dacă oamenii ar rămâne aşa cum sunt ei diferiţi în rest, cu puncte de vedere diferite ş.a.m.d., atunci s-ar separa tot mereu. Cea mai înaltă înţelepciune produce însă mereu la toţi oamenii aceeaşi concepţie. Înţelepciunea reală este una singură, care îi aduce pe oameni iarăşi împreună în cea mai mare libertate posibilă, fără nicio autoritate constrângătoare. Aşa cum membrii Marii frăţii Albe sunt mereu în armonie unii cu alţii şi cu omenirea, aşa vor fi cândva oamenii cu toţii, prin această înţelepciune. Numai această înţelepciune va fundamenta adevărata idee de fraternitate. Teosofia nu are deci să îşi pună nici o altă sarcină decât de a duce oameni către această idee, acum prin desfăşurarea Sinei spirituale şi mai târziu a Spiritului vieţii. A face posibil ca omul să devină liber, să devină cu adevărat înţelept, acesta este marele ţel al mişcării teosofice; a lăsa să se reverse acest adevăr şi această înţelepciune în oameni, aceasta este misiunea ei.

În mişcarea modernă pentru ştiinţa spiritului s-a început cu învăţătura cea mai elementară. Au fost dezvăluite astfel multe lucruri importante în (cei treizeci de) ani care s-au scurs de la începutul acestei mişcări, şi lucruri şi mai importante vor ajunge tot mai mult să fie dezvăluite. Lucrul mişcării teosofice este

aşadar o lăsare treptată să se reverse înţelepciunea Marii Frăţii albe, care are originea ei în Atlantida. Această lucrare a fost mereu pregătită pe parcursul unor lungi perioade de timp. Astfel avem ca pregătire pentru acel mare eveniment al singularei apariţii a lui Christos Iisus întreaga acţiune a marilor fondatori de religii. Teosofia vrea să fie executorul testamentar al creştinismului. Iar asta va fi. Dacă vor fi cândva împlinite Misteriile Tatălui, deci dacă dezvoltarea Buddhi va fi împlinită în fiecare om în parte, atunci va găsi fiecare în sine însuşi cea mai profundă entitate a sa, Atma, Omul spiritual. A fost aşadar pregătită apariţia lui Christos Iisus prin şirul fondatorilor de religii, prin Zarathustra, Hermes, Moise, Orfeu, Pitagora. Toate învăţăturile lor urmăresc acelaşi ţel: să lase să se reverse în omenire înţelepciunea, întotdeauna în forma care este cea mai potrivită pentru poporul respectiv. Astfel că atunci, ceea ce a spus Christos nu este propriu-zis lucrul nou. Lucrul nou în apariţia şi învăţătura lui Christos Iisus este că în Christos Iisus era forţa de a aduce la viaţă tot ceea ce înainte era doar învăţătură.

Prin creştinism a luat naştere pentru omenire forţa ca, la cea mai mare individualizare posibilă, să se unească toţi în recunoaşterea de bunăvoie a autorităţii lui Christos Iisus şi ca, prin credinţa în el, în apariţia sa, în dumnezeirea sa, oamenii să se poată uni într-o uniune frăţească. Astfel, între Misteriile Spiritului şi cele ale Tatălui stau Misteriile Fiului, a căror pepinieră a fost şcoala Sfântului Pavel, la conducerea căreia îl desemnase pe *Dionisie Areopagitul*. Sub el a avut această şcoală perioada ei de înflorire, căci Dionisie a instruit aceste misterii într-un mod cu totul deosebit, în timp ce Pavel a răspândit învăţătura în mod exoteric.

Acum mai vrem să căutăm şi dintr-o altă latură o explicaţie, pentru a înţelege ce înseamnă: vin Misteriile Tatălui. Învăţătorii din vechea şcoală de adepţi atlanteană nu erau încă oameni, ci fiinţe mai înalte decât oamenii. Ei îşi desăvârşiseră

dezvoltarea pe planete anterioare. Iar ei, cei care erau aici de la alte dezvoltări planetare, instruiau pentru o ceată mică, selecţionată, Misteriile Spiritului. În Misteriile fiului a apărut cu ocazii deosebite Christos însuşi în persoană ca învăţător: deci un învăţător care nu era om, ci Dumnezeu. De-abia cei care devin învăţători în Misteriile Tatălui vor fi oameni. Asemenea oameni, care s-au dezvoltat mai repede decât restul omenirii, vor fi atunci adevăraţii Maeştri ai înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor. Ei sunt numiţi Părinţii. Conducerea omenirii trece aşadar în cadrul Misteriilor Tatălui de la entităţi care au coborât din alte lumi, în mâinile oamenilor înşişi. Acest lucru este cel semnificativ.

A-i pregăti pe oameni pentru aceasta, a forma un miez pentru acest ţel, a-i pregăti pentru o înţelepciune comună, pentru o autoritate care este construită doar pe încredere, şi a dezvolta înţelegerea pentru aceasta deocamdată într-un mic miez de oameni: aceasta este sarcina teosofiei. Dezvoltarea culturii materiale atinsese în secolul al XIX-lea punctul ei culminant. De aceea a venit în acest timp intervenţia teosofiei în lume. Cu ea a fost creat – şi a fost aici – impulsul contrar pentru materialism, direcţia contrară, către spiritualitate. Teosofia nu este nimic nou, mişcarea teosofică asemenea, ea este numai continuarea a ceea ce era aici. Materialismul, egoismul aduc fragmentarea omenirii, omul în parte îşi vede numai interesele sale. Înţelepciunea trebuie să adune iarăşi la un loc oamenii care sunt astfel separaţi. În cea mai deplină libertate, prin niciun fel de constrângere, vor fi adunaţi oamenii în înţelepciune. Aceasta este sarcina mişcării teosofice în timpul nostru. Clar trebuie să ne fie faptul că trebuie să ne însuşim înţelepciunea în mod concret. Cunoaştem cu toţii exemplul sobei, a cărei sarcină constă în a încălzi camera. Oricât de mult i-am înfăţişa sobei sarcina ei în cuvinte deosebit de mişcătoare şi am ruga-o să încălzească încăperea, nu o va face. Numai când o încălzim poate să îşi îndeplinească sarcina. Tot astfel nu are aproape nicio

valoare toată vorbăria despre fraternitate şi iubirea aproapelui. Doar cunoaşterea apropie de ţel. Pentru fiecare în parte şi pentru omenire în general, calea către înţelepciune, către fraternitate poate fi atinsă numai prin cunoaştere.

Noi am urmărit acum această cale prin trei feluri de misterii. Teosofia trebuie să realizeze faptul ca un mic miez de omenire să aibă înţelegere pentru cele spuse, pentru a trezi în a şasea rasă înţelegerea pentru aceasta, în masă. Aceasta este sarcina pe care o are de îndeplinit teosofia. O mică parte a celei de-a cincea rase-rădăcină va premerge evoluţia, va spiritualiza Manas, va desfăşura Sinea spirituală. Marea parte însă va ajunge la culmea egoismului. Acel miez de omenire care dezvoltă Sinea spirituală va fi sămânţa celei de-a şasea rase-rădăcină, iar cei mai avansaţi din acest miez, Maeştrii care au provenit din omenire, aşa cum îi numim noi, vor conduce atunci omenirea. Înspre acest ţel se străduieşte mişcarea teosofică pentru cunoaşterea spiritului.

Misiunea Mişcării teosofice

Bielefeld, 3 noiembrie 1908 [Notiţe. Consemnate ulterior conferinţei de o persoană necunoscută.]

Conferinţă cu ocazia inaugurării Ramurii

Este altceva dacă se fondează o asociaţie obişnuită sau o lojă teosofică.

În anii patruzeci ai secolului al XIX-lea, oamenii erau adânciţi cel mai profund în materialism. Pentru ca să nu piară în el, a trebuit să fie dat un impuls spiritual. Maeştrii Lojei albe au făcut o încercare de a le aduce oamenilor din nou credinţa în spirit şi convingerea despre spiritul care stă în spatele materiei, prin faptul că au dat impulsul către spiritism. Ei vroiau să le înfăţişeze oamenilor, care credeau numai în ceea ce puteau să perceapă cu simţurile, şi spiritul în mod senzorial. Această încercare a eşuat sub două aspecte: în primul rând, oamenii au

exploatat spiritele care apăreau aşa pentru scopuri egoiste, prin faptul că vroiau să aibă ştiri despre tot felul de lucruri care le serveau scopurilor lor personale, iar în al doilea rând totuşi nu ajungeau la convingerea realului spirit suprasenzorial. Ei spuneau: Vedeţi, aceste spirite pot fi văzute ca şi toate celelalte din lume, deci nu există nimic ce nu putem să percepem cu simţurile noastre.

Această încercare eşuase aşadar. Dar nu trebuie obiectat: atunci aceştia nu sunt niciun fel de mari Maeştri, dacă ei fac asemenea încercări care eşuează. – Trebuie să ne gândim că oamenii nu sunt automate, nu sunt păpuşi cărora să le prescrii ce să facă, ci li se dă ocazia, pe care o pot folosi aşa sau aşa.

La sfârşitul anilor şaizeci a fost dat un nou impuls spiritual. Ceea ce a fost realizat în materie de spiritism începând de atunci nu mai porneşte de la Maeştri. Revărsarea acestui al doilea impuls a fost fondarea Societăţii Teosofice în anul 1875. Peste întreg Pământul este răspândită.

Şi aşa trebuie şi aici, acum, să fie format un centru pentru viaţă spirituală, de la care trebuie să radieze viaţă spirituală. Nu este atât de necesar ca învăţătura teosofică să fie comunicată acum la cât mai mulţi oameni, ci mult mai importantă este o muncă serioasă, mereu dedicată în cadrul lojei, în armonie, în dedicare reciprocă şi unire. Prin aceasta li se dă Maeştrilor înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor posibilitatea de a lăsa să se reverse forţa lor într-un asemenea centru. Iar Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor vor lăsa să se reverse forţa lor, vor participa la viaţa lojei atunci când aceasta lucrează în mod constant, cu dedicaţie şi în armonie.

Toţi [cei educaţi] caută societăţi, fie că sunt geografice, antropologice, filologice, filosofice ş.a.m.d., pentru că se crede că toate produsele culturale trebuie să se răspândească pe calea societăţii. Dar un lucru este altfel la mişcarea teosofică. Unde sunt uniţi teosofi, acolo nu vor să fie legaţi toţi prin adevăruri comunitare, prin convingeri comunitare, prin dogme, ci vor să

fie uniţi în lucrul în care poate să pătrundă nu raţiunea, intelectul, ci inima, inima ce pricepe şi este umplută de înţelepciune, care în acelaşi timp este inima iubitoare. Teosofii vor să fie umpluţi de o viaţă comună. În sufletul lor trebuie, atunci când sunt uniţi, să se unduiască această viaţă spirituală comună. Iar acolo unde este o lojă teosofică, unde s-au asociat personalităţi mai mult sau mai puţin teosofice ale prezentului, acolo vor să formeze un punct central, prin faptul că adună această forţă a sufletului şi a spiritului, această forţă de la care apoi, în toate direcţiile, se revarsă viaţa spirituală.

Un punct central trebuie să fie fiecare adunare, fiecare Ramură în sine, iar de aici trebuie să se reverse ceva invizibil. Nu contează ceea ce spune unul sau altul la aceste adunări, dacă el este mai mult sau mai puţin învăţat, dacă este una sau alta, ci dacă cei care sunt adunaţi sunt umpluţi de această viaţă spirituală corectă, care se revarsă de la punctul lor central, pentru ca omenirea prezentului să o poată pricepe tot mai mult şi mai mult.

Nu ceea ce spun eu aici contează, nu cuvintele mele, ci fiecare dintre noi în parte, cei care suntem adunaţi aici. Ceea ce trece prin toate sufletele noastre în acele clipe în care ne-am unit aici, acest lucru contează. Întâmplător doar vorbeşte unul, întâmplător doar îmbracă unul în cuvinte ceea ce este de spus. În faţa privirilor acelora care conduc mişcarea teosofică, ceea ce spune unul nu este mai important decât ceea ce trece prin sufletele celorlalţi. Lucrul care contează, acela este viaţa spirituală care trebuie să înflorească în aceste momente în toate sufletele şi care trebuie să iradieze în restul lumii, în omenirea culturală din prezent. Acest lucru este ceea ce este învăţătura adevărată a Societăţii noastre.

De ce a fost până acum reprezentat în cadrul Societăţii Teosofice ceea ce este de înţeles prin Mişcare teosofică?

Berlin, 14 decembrie 1911 [Text după o însemnare în timpul alocuţiunii, făcută de o persoană necunoscută, verificată şi completată în 1984 pe baza stenogramei realizate de Bertha Reebstein-Lehmann]

Alocuţiune la Adunarea generală a Secţiunii germane a Societăţii Teosofice

Dvs. aţi auzit gânduri şi idei foarte frumoase din cercul celor adunaţi aici şi aţi făcut cunoştinţă cu anumite dificultăţi ale Mişcării teosofice. A trebuit chiar să auzim că există numeroşi oameni care văd în existenţa Societăţii o piedică pentru sine, de a se afilia la această Societate şi, în plus, consideră că Mişcarea ca atare ar fi mai degrabă frânată decât stimulată prin existenţa Societăţii actuale. Acestea sunt puncte de vedere cu greutate, îndeosebi pentru cel care pune la inimă satisfacerea teosofică cu seriozitate şi în modul şi felul corect.

S-ar putea naşte întrebarea: Da, teosofia aşa cum o concepem noi este totuşi ceva real, care s-a revărsat într-o anumită măsură în timpul nostru mai nou în dezvoltarea omenirii, şi care şi-a creat un vas în această Societate Teosofică, aşa cum o avem, ce este răspândită în diferite ţări; şi cum e oare acum cu acest fapt, că acest vas a reieşit totuşi din teosofie şi că de fapt nu se potriveşte în momentul actual atât de bine cu această Mişcare? Aceasta este o întrebare care, după cum cred, mulţi dintre dvs. sunt îndreptăţiţi să o îndrepte într-o anumită măsură către mine însumi. Căci cineva ar putea spune: De ce reprezinţi ceea ce numeşti Mişcare teosofică, în cadrul acestei Societăţi?

Eu nu pot să explic în detaliu, pentru că nu vreau să ocup prea mult timp, lucru pe care poate să îl observe în fond fiecare cu uşurinţă dacă verifică faptele, şi anume că felul şi modul răspândirii teosofiei, aşa cum are loc dinspre mine şi cum a spus baronul Walleen, de fapt are destul de puţin de-a face, în fond, cu

ceea ce noi numim Societate Teosofică. Fiecare ar putea să citească acest lucru foarte uşor el însuşi din faptele ultimilor ani. Căci ce anume, din tot ce s-a întâmplat şi despre care a vorbit baronul Walleen, are legătură cu, ei bine, să zicem punctele centrale ale acelui lucru care este numit Societate Teosofică?

Şi la cea mai severă consultare s-ar găsi destul de puţin din ceea ce s-a revărsat din Societatea Teosofică pentru mişcarea despre care e vorba aici. La această întrebare se poate răspunde într-un anumit sens doar din punct de vedere istoric. Eu am făcut deja acest lucru pentru unele persoane în parte şi doresc să indic aici pur faptic asupra unor puncte de vedere. Fiecare poate să citească apoi el însuşi din aceste fapte ceea ce are nevoie pentru judecarea întrebărilor de faţă.

Primul lucru este acela că aici, la Berlin, am ţinut deja acele conferinţe teosofice care apoi au apărut ca un scurt fragment în lucrarea mea ***Mistica în zorii vieţii spirituale contemporane***; eu am ţinut conferinţe teosofice şi de alt gen aici sau alte cercuri, şi – la solicitarea unor teosofi şi non-teosofi – o parte a acelor conferinţe au dus la cartea ***Creştinismul ca fapt mistic***, fără ca eu să fi fost nici măcar înscris în Societatea Teosofică pe atunci. Asta înseamnă deci: pentru mine nu depindea nimic de faptul de a fi înscris în Societatea Teosofică sau nu, pentru a practica teosofie în aşa fel cum trebuia să fie practicată dinspre mine.

Apoi s-a făcut cunoştinţă cu acest fapt, [că eu nu eram membru al Societăţii Teosofice]. Şi am făcut cunoştinţă atunci cu o personalitate care din acel timp a rămas unită cu acest mod [reprezentat de mine] al mişcării teosofice, dar care mult mai curând decât mine se afiliase la Societatea Teosofică: aceasta este domnişoara von Sivers. Iar în timpul în care domnişoara von Sivers era deja membru, eu însumi însă nu, atunci a avut loc odată o discuţie între noi, în care ea a întrebat de ce nu mă afiliez oare la Societate. Iar eu am răspuns la acest lucru într-o dezbatere mai lungă, ce avea conţinutul: întotdeauna îmi va fi

imposibil să aparţin de o Societate în cadrul căreia se practică o asemenea teosofie care este pătrunsă în acel grad de mistică orientală neînţeleasc㠄 cum este cazul cu Societatea Teosofică; căci profesia mea este să cunosc faptul că există impulsuri oculte mai semnificative pentru prezentul nostru şi că este imposibil, în virtutea acestei cunoaşteri, să admit că din partea acestei mistici orientalizatoare Occidentul ar avea ceva de învăţat. Ceea ce am eu de reprezentat s-ar expune la o judecare greşită dacă aş spune: eu vreau să fiu membru într-o Societate care are ca semn de marcă mistica orientalizatoare. Acesta a fost conţinutul acelei discuţii.

Apoi a rezultat un alt fapt – iar eu povestesc doar fapte şi vă las dvs. judecata asupra lor. Am ţinut acele conferiţe despre „Mistica în zorii vieţii spirituale contemporane", care imediat după aceea au apărut mult prescurtate sub formă de carte. Această carte a apărut iarăşi în extras în traducere englezească în cadrul revistei ce apărea pe atunci: „Theosophical Review", care era editată de Mrs. Besant şi Mr. Mead. Extrasul sau, de fapt, referatul despre această carte, pe care l-a oferit atunci Mr. Keightley este altceva decât traducerea de care s-a îngrijit acum [1911]. Acest fapt îl definesc aşa şi l-am definit şi atunci, că prin aceasta era dat faptul că Societatea Teosofică nu a cerut nimic de la mine, nu a cerut să am ceva în comun cu elementele fundamentale, principiile, dogmele care trebuiau să fie reprezentate, ci a acceptat ceva ce a fost dat din afară de către mine. Era aşadar invitat în modul cel mai prietenos ceea ce era de dat.

Apoi au rezultat alte fapte. S-a luat în considerare să fie fondată o Secţiune germană. Acum era de altfel, prin ceea ce se întâmplase, pur şi simplu dată în cadrul realităţii un fel de legătură între Societatea Teosofică şi mine, în măsura în care mişcarea se exprimă în Societate. Acest lucru a condus la faptul – în timp ce pe de o parte exista tendinţa de a fonda o Secţiune germană – ca mie să îmi fie făcută propunerea din partea

conducătorului de atunci [contele Brockdorff] al „Societăţii Teosofice Germane” [din Berlin], care era o Ramură în [Secţiunea europeană] a Societăţii Teosofice Generale, de a mă primi în Societate şi a deveni în acelaşi timp preşedintele „Societăţii Teosofice Germane”. Aceasta însemna că eu nu mă includeam într-o Societate, ci că intram pentru a da ceea ce nu era înainte în ea, ceea ce nu avea înainte. Niciodată nu a fost făcută vreo cerere din partea mea, de a deveni membru în Societate, ci mi-am spus: dacă Societatea vrea să mă aibă, atunci poate să mă aibă. În afară de aceasta, eu am folosit atunci prevederea – ca să indic şi asupra unui lucru exterior – de a mă elibera de toate plăţile. Nu am plătit nimic. Apoi mi-a fost trimisă din Anglia diploma gratuită şi în acelaşi timp am fost preşedintele „Societăţii Teosofice Germane”. Dacă aş putea să vorbesc şi mai detaliat, atunci aş arăta că a fost o consecinţă necesară de a face cunoscut mereu faptul că eu niciodată nu am vrut ceva de la Societate şi nu am avut nevoie să preiau ceva din principiile şi dogmele ei, ci că s-a stabilit că se vrea să se aibă ceva de la mine.

Apoi a rezultat fondarea Secţiunii germane, „cu chiu cu vai, în agonie suspendată”, cu discuţii îngrozitoare, încoace şi încolo, de acestea vreau să vă scutesc. S-a găsit atunci o personalitate, care între timp a ieşit din Societate, care a fost şi mijlocitor al karmei – în ce mod, despre asta s-ar putea povesti mult în context ocult –, şi anume domnul Richard Bresch, preşedintele de atunci al Ramurii de la Leipzig, care, după ce discutase cu diferite personalităţi, a venit într-o zi la contele Brockdorff şi i-a spus: Dacă dr. Steiner este acum deja conducătorul Lojei berlineze, el poate să fie şi secretar general al Secţiunii germane. – Au rezultat acum toate necesităţile posibile de a accepta această cerere, de a deveni conducător al Secţiunii germane, şi vreau să vă rezum toate aceste necesităţi în câteva cuvinte, pentru ca să le cunoaşteţi ca atare:

În primul rând: Necesitatea de a reprezenta teosofia în felul în care este vorba aici, şi de a o aduce în lume.

În al doilea rând: Necesitatea de a nu face chestiunea mult prea dificilă pentru cei care trebuiau să lucreze, căci am început în cercuri foarte mici.

Ei bine, în consonanţă cu unele care s-au întâmplat pe teren ocult în toate timpurile, a trebuit să îmi spun: Această Societate este, de fapt, cu tot ce s-a dezvoltat în ea, numai o piedică pentru mişcarea teosofică. Şi cred că domnişoara von Sivers îşi mai aduce aminte cum am reprezentat acest punct de vedere într-o discuţie despre Schuré şi raportul său cu H.P. Blavatsky. În această discuţie i-am explicat în detaliu acelei personalităţi, care îmi era cea mai apropiată, cât de grea piedică este această Societate pentru Mişcare. Celălalt lucru pe care trebuia să mi-l spun este ceea ce în alte timpuri trebuia să se întâmple pe teren ocult, pentru a face faţă la rezistenţe: le absorbi, aceste rezistenţe, le preiei în propria corporalitate şi ele sunt prin aceasta scoase din lume într-o anumită măsură. Cei care stăteau atunci în cadrul mişcării din Germania vor putea să confirme faptul că în acei ani am fi avut cele mai incredibile piedici din partea Societăţii, dacă nu am fi devenit noi înşine această Societate. Nici nu am fi găsit destul timp să rezolvăm tot ce era pe atunci necesar pentru a înlătura din drum piedicile care se aglomerau din toate părţile şi să umplem mişcarea cu un conţinut pozitiv. Ar fi fost imposibil să nu mergi împreună cu Societatea. Căci nu trebuie să uitaţi că acea concentrare a piedicilor aşa cum apar acum deocamdată într-*un* punct – vor mai veni şi altele, asta nu face nimic – erau reprezentate în cadrul Societăţii de două persoane, că aceste piedici şi apoi multă vorbărie despre fraternitate erau răspândite în cele mai largi cercuri; acestea se înălţau pretutindeni. Şi vedeţi dvs., din punct de vedere metodic mi s-a întâmplat aceeaşi istorie care mi s-a întâmplat acum cu *un* om [Hugo Vollrath], atunci din partea unei întregi societăţi; şi anume că exact contrariul lucrului pe

care l-am spus a fost prezentat şi răspândit sub formă de broşură. Acest lucru era de-a dreptul metodă în cadrul diferitelor societăţi care s-au format în general pe principiul societăţii.

În acelaşi an în care intrasem în Societatea Teosofică, în care fusesem făcut conducător, fără vot – aşa ceva încă nu exista pe atunci –, a avut loc la Londra Congresul Secţiunilor europene, la care de altfel Secţiunea germană trebuia tocmai să se alăture. Acolo am avut o discuţie cu domnul Mead în prezenţa domnului Keightley, care se învârtea în principal în jurul „misticii" mele, pe care o cunoscuse din referatul făcut de Keightley. Atunci au picat cuvintele domnului Mead – trebuie să le menţionez ca fapt, căci sunt lămuritoare: „Înăuntrul cărţii dvs. stă de altfel toată teosofia". – Bineînţeles că într-o carte atât de subţire nu stă toată teosofia; într-un asemenea caz se poate spune: în ea stă scris acel lucru, din care poate rezulta drept consecinţă întreaga teosofie. – În fond stă totul tăinuit în „mistica" mea, ce a fost de atunci destăinuit. De aceasta doresc să leg întrebarea: Nu se află totuşi deja în această afirmaţie faptul că am putea presupune că se va veni cu dor în întâmpinarea acestui curent deosebit, de viaţă spirituală teosofică? Căci atunci când se spune: „înăuntru se află întreaga teosofie", este spus uimitor de mult cu aceasta.

După această afirmaţie era îndreptăţit de presupus că Societatea Teosofică s-ar putea configura treptat aşa încât să poată să fie un cadru pentru ceea ce s-a spus la Londra: în ea se află întreaga teosofie. Căci nimic din cele pentru care în prezent în Societatea Teosofică se spune „Nu", nu stă nici măcar pe departe în această carte.

Vedeţi, aşadar, că a existat o necesitate de a acţiona atunci aşa cum s-a acţionat. Din punctul de vedere cel mai ocult se lasă justificat acest lucru; căci Mişcarea teosofică despre care vorbim a reuşit cu totul să pregătească acel sol teosofic pe care am putut să i-l pregătim. Fără să se întâmple acest lucru atunci la început, nici cele ce au urmat nu s-ar fi putut întâmpla.

De fapt este lipsit de sens dacă spun asta, întrucât aş putea spune contrariul: pentru ca acum să se poată întâmpla tot ce s-a întâmplat, a trebuit atunci să fie făcut cum a fost făcut.

Eu m-am străduit mult pe parcursul anilor să provoc înţelegere pentru tot ce rezultă drept consecinţă a simţirii şi senzaţiei. Nimeni nu va putea spune, dacă analizează conştiincios, că am tratat Societatea în alt fel decât în sensul faptelor de atunci. şi a mai rezultat încă altceva. Acest lucru ne-a ieşit în evidenţă clar şi hotărât din frumoasele cuvinte ale prietenului nostru, baronul Walleen: faptul că din timpul acela s-au schimbat condiţiile, nu în cadrul mişcării noastre, ci, desigur, în afară. În cadrul mişcării noastre nu s-a schimbat nimic, ci s-a desfăşurat totul pas cu pas. Vreau să prezint şi aici iarăşi fapte.

Luaţi situaţia Societăţii Teosofice aşa cum era atunci când am devenit secretar general al Secţiunii germane. La acea adunare din Londra am făcut cunoştinţă şi cu Mrs. Besant, iar la al doilea congres, din anul următor, am făcut cunoştinţă cu colonelul Olcott. Menţionez acest lucru din acel motiv, că este necesar să subliniez că din niciun fapt care s-a desfăşurat atunci nu a reieşit ceva diferit decât o întărire a concepţiei de a reprezenta teosofia în felul nostru. Olcott a spus atunci că era destul de surprins să mă vadă – acesta era un fapt care pentru o clipă m-a pus întru câtva pe gânduri –, el spunea că s-ar fi aşteptat, după câte ştia despre mine deja de un an şi jumătate, să fiu cel puţin un domn tot atât de bătrân ca şi el însuşi.

Aceste fapte care s-au întâmplat până atunci au fost aşa, încât de fiecare dată când apăreau piedicile, acestea constau mereu în cele mai diferite lucruri, dar se îmbrăcau adesea în acele forme, încât unul sau altul spunea: Noi nu ne putem afilia la Societate, căci ei i se dictează totul din Adyar, ea are un principiu cu totul autocratic. – Atunci le spuneam mereu oamenilor – iar aceasta este una dintre consecinţele care rezultă din premise: Consider că este neîntemeiat să se vorbească astfel în cadrul Secţiunii germane, căci eu tratez „ucazurile" de la

Adyar aşa, că le pun jos unul după altul şi le las acolo, iar în rest fac ceea ce îmi pare a fi corect. – Iar eu i-am spus colonelului Olcott la prima noastră discuţie, chiar cu riscul ca el să fi preferat să o audă de la un bărbat de aceeaşi vârstă, că eu voi proceda aşa, ca să nu fie ceva neclar. Eu am vorbit întotdeauna cu multă căldură de Olcott, căci el a fost realmente idealul de fondator al unei asemenea societăţi. El înţelegea imediat orice mişcare de libertate şi nu s-a ridicat niciodată împotriva unei asemenea chestiuni; nici nu-i trecea prin minte. El nu vorbea mult despre asemenea lucruri, ci atunci când îi scria cineva că secretarul general al secţiunii germane pune ucazurile de la Adyar unul după altul jos şi nu le bagă în seamă, atunci şi el punea jos o asemenea scrisoare de plângere şi nu o băga în seamă. Vedeţi, mergea pe atunci excelent să lucrezi. Apoi au venit treptat alte timpuri. Observaţi că nu vorbesc, de fapt, deloc despre ceea ce este reprezentat cumva ca învăţătură, eu nu vorbesc nici despre faptul că ar fi fost important ca programul misticii mele să trebuiască să fie luat în considerare în măsură mai extinsă, ci vorbesc despre faptul care s-a întâmplat.

Apoi s-au întâmplat treptat-treptat alte lucruri. Acum ar duce foarte departe să povestesc diferitele alte lucruri. Ar trebui să se înceapă cu faptul că Olcott a murit şi deja atunci s-a întâmplat ceva ce ar fi putut fi conceput, într-adevăr, că apare în consonanţă cu spiritul Societăţii Teosofice, dar care este extraordinar de dificil să fie supus la o asemenea interpretare. Pe scurt, pot, desigur, să prezint că s-a răspândit dinspre Adyar faptul că atunci, lângă patul de moarte al lui Olcott, ar fi apărut Maeştrii şi ar fi desemnat cine trebuia să fie succesorul lui Olcott.

Acum există două posibilităţi de a concepe asemenea lucruri; nu vreau să spun acum concepţia interioară. Una dintre posibilităţi ar fi aceea care spune: În orice condiţie este absolut necesar, indiferent cum este considerat din punct de vedere al conţinutului, să se lase acest fapt în cercurile cele mai restrânse

şi nu cumva să se vorbească prin Societate. Cealaltă posibilitate este de a vorbi despre acest fapt. Bineînţeles că atunci merge un asemenea fapt de la gură la gură şi nu este de ţinut. Aşa s-a şi întâmplat.

Chiar dacă acum nicio personalitate nu a făcut ceva împotriva spiritului Societăţii, chiar dacă nu i se poate face niciun reproş vreunei personalităţi – căci doamna Besant avea dreptul să gândească despre asta cum vroia şi, totodată, să şi acţioneze aşa, deci să folosească această manifestare şi să conducă Societatea în acest sens –, totuşi este un fapt acela că din acel timp în Societate realmente nu mai stăm pe teren sănătos. Şi acesta este iarăşi un fapt.

Ceea ce a spus prietenul nostru Walleen se referă la judecata din partea unor oameni din afară, care se pot întreba dacă vor să intre sau nu. Ceea ce spun acum se referă la aspectul intern, la solul pe care stăm noi înşine. Nu mai era un sol sănătos, iar din acel moment întrebarea nu a mai fost scoasă din lume, dacă poţi să fii în general în cadrul Societăţii, dacă nu ar trebui să ieşi din ea. Ştiţi că au şi ieşit mulţi oameni din toată lumea; de exemplu, ca unul dintre cei mai remarcabili, Mr. Mead. Chiar din acel timp nu mai stăm pe teren sănătos – din cele mai diferite motive – şi foarte sigur din acel timp judecata lumii exterioare despre Societate a devenit aşa de proastă în acest fel, cum este acum. Căci din acel timp s-au întâmplat de altfel cele mai ciudate lucruri, care într-adevăr nu aparţin de latura administrativă a Societăţii, dar poartă semnătura Societăţii. S-au întâmplat diferite lucruri: a venit mai întâi cazul Leadbeater; dar nu cazul ca atare. Cei care cunosc poziţia mea vor şti că eu am adoptat punctul de vedere: ca personalitate trebuie să fie apărat Leadbeater în cea mai mare măsură. Singurul lucru rău la cazul Leadbeater este că şi acesta s-a întâmplat pe seama Societăţii. Asta a fost a doua oară că am subliniat: nu se mai poate, de fapt, lucra cu această Societate. Cunoscut este de altfel, prin indiscreţii, faptul că Mrs. Besant mai întâi l-a condamnat

personal pe Leadbeater şi apoi după scurt timp a aderat la el. Acesta este un fapt care a fost preluat în afară în semnătura Societăţii. Acum vine ceva ce, în sens strict, nici asta nu aparţine de aspectul administrativ al Societăţii Teosofice, dar care, dacă astăzi aş tăcea sau nu l-aş menţiona, ar putea fi interpretat ca un fel de lipsă de onestitate.

Pe lângă toate alte lucruri care ar duce prea departe, se adaugă faptul că Annie Besant a spus în faţa unui martor [Marie von Sivers], care va fi oricând dispus să depună mărturie pentru aceasta, la München în 1907, că în privinţa creştinismului ea nu ar fi competentă. Şi de aceea a cedat în seama mea mişcarea, în măsura în care trebuie să se reverse în ea creştinismul. După ce Annie Besant îmi spusese aceasta, au fost făcute unele lucruri care acum ar fi putut aduce ordine în Societate din acest punct de vedere. Dar se putea auzi atunci din multe părţi: Acum dr. Steiner s-a separat de Annie Besant; acum sunt două curente; acest lucru aduce lipsă de unitate în Societate. – Acest lucru i-a făcut suspicioşi pe oameni. Iar acum a început să devină practică obişnuită o metodă particulară, care consta în faptul că chestiunea era răsucită, şi din acel timp în mod straniu are loc răsucirea faptelor. Este greu să faci pe înţeles ce înseamnă această răsucire. Se spunea atunci: Da, se retrag mulţi oameni datorită lipsei de unitate! – Adevărul era acesta, că mulţi oameni s-ar fi retras, dacă nu ar fi venit această aşa-numită lipsă de unitate. Ei au rămas doar pentru că acel curent a ieşit în mod deplin legal din punctul de vedere al Societăţii, după ce Annie Besant a făcut acea înţelegere. [Explicaţiile din acest pasaj se referă la desprinderea din şcoala Esoterică].

Un alt fapt a apărut dintr-odată la doi ani după aceasta, deci în 1909. Vă rog să nu înţelegeţi greşit, ci fără niciun adaos de critică să luaţi acest lucru drept fapt, care bineînţeles trebuie să fie aşezat ca fapt pe cât este de îndreptăţit – în 1909 a anunţat Annie Besant pentru cele mai diferite localităţi o conferinţă despre fiinţa lui Christos. Pe atunci a apărut încet, ici şi colo,

ideea unui Christos care vine în carne, iar această idee a devenit tot mai puternică şi în final a devenit ceea ce de altfel cunoaşteţi. Iar dacă în ultimul timp judecata oamenilor din afară s-a configurat în ceva şi mai nefavorabil, atunci, fără îndoială, istoria despre Christos care vine în carne aparţine de aceasta, lucru care în mare măsură a adus această judecată.

Acum a fost creat un fapt – şi ca urmare a acelui fapt [la moartea lui Olcott] –, este imposibil astăzi să se mai separe aspectul pur administrativ şi cel care ţine de învăţătură. Este un fapt care a produs imposibilitatea unei asemenea separări, iar aceasta este situaţia fatală în care stăm astăzi în întreaga Societate. Acesta este deocamdată doar un simptom, de altfel. Veţi fi găsit sugerat desigur în cuvintele mele faptul că nu îi contest lui Mrs. Besant dreptul de a numi ca reprezentant al ei în chestiuni legate de „Steaua Orientului" pe cine vrea. Nu numai că nu îi contest acest drept, ci nu îi iau nici un moment în nume de rău, nici până în clipa de faţă, că tocmai pe Vollrath l-a numit pentru aceasta. Acesta este şi dreptul ei, pentru că este liberă să aibă despre Vollrath o altă părere decât mine. Dar nu despre asta a fost de altfel vorba, deşi ştiu foarte sigur că în timpul ce va urma se va spune ca şi cum aşa s-ar fi vorbit, ci despre altceva a fost vorba. Bineînţeles că nu concep ca cineva care îmi spune că aş fi furat linguri de argint nu poate fi reprezentant pentru altceva, dar este un fapt totuşi că prin aceasta a fost creată imposibilitatea de a reprezenta preşedinta, de a sta alături de ea, dacă ea face aşa ceva tocmai în acest moment în care apare un asemenea pamflet. [Hugo Vollrath din Leipzig fusese exclus în 1908 din Secţiunea germană, nu din Societate. Annie Besant a fost orientată în mod corespunzător de Rudolf Steiner. În 1911, Vollrath a solicitat reprimirea sa şi a lăsat să apară în acelaşi timp o scriere de denigrare împotriva lui Rudolf Steiner. În acelaşi timp a fost numit de Annie Besant pe lângă Wilhelm Hübbe-Schleiden drept reprezentant al Ordinului „Steaua Orientului" în Germania.] Căci prin aceasta – dacă preşedinta

este reprezentată mai departe, chiar dacă se spune ca de un fapt, că este iubită –, se va avea un drept să mi se spună: Aşa, tu stai de partea doamnei Besant, atunci eşti de acord cu ea; dar ce figură eşti tu!

Acesta este un fapt care este prezent; sau, pe de altă parte, ar trebui să se spună: Mrs. Besant nu ştie asta. – Dar asta nu e adevărat, căci ea cunoaşte cazul foarte exact. Într-o scrisoare detaliată a trebuit să îi comunic doamnei Besant aceste fapte, ca răspuns la o scrisoare către ea de la cealaltă parte [de la Vollrath]. În afară de aceasta, fiecare ar spune: Cum stau lucrurile oare cu capacitatea de judecată a acestei preşedinte pe care tu o reprezinţi, dacă ea nu vede că nu poate să facă asta? – Cu alte cuvinte asta înseamnă: eşti pus în faţa unei situaţii imposibile. Iar în faţa unor asemenea situaţii suntem puşi în fiecare clipă. Aceasta este tocmai acum semnătura Societăţii.

Nu vreau să vorbesc deloc despre Congresul de la Geneva, care înseamnă, de asemenea, o situaţie imposibilă. [În septembrie 1911 trebuia să aibă loc la Geneva un Congres al federaţiei Secţiunilor Europene ale Societăţii Teosofice, la care ar fi fost tratată deschis opoziţia dintre învăţătura despre Christos a lui Annie Besant şi cea a lui Rudolf Steiner. Annie Besant a evitat acest lucru şi l-a îndrumat pe secretarul general italian să contramandeze congresul în ultimul minut.] Dar vedeţi dvs., dacă doi oameni reprezintă concepţia opusă de pe o scenă, aşa cum a fost cazul în 1909 la Budapesta, atunci asta merge într-o societate care este construită pe acelaşi drept al opiniilor. Dar altceva nici nu se poate în cadrul unei Societăţi de oameni. Vreau să vă întreb pentru început: Să presupunem că sunteţi invitat şi îi aduceţi celui la care sunteţi invitat pe cineva care vă este extraordinar de valoros. Puneţi mare preţ pe faptul de a-l aduce cu dvs. pe respectivul. Veniţi apoi la cel la care sunteţi invitat şi el spune: De acesta nu vreau să ştiu nimic, el nu mă interesează. – Da, cum trebuie să consideraţi un astfel de lucru? Ca un fel de jignire a personalităţii dvs. Nici nu prea merge altfel.

Dacă îi prezentaţi cuiva pe altcineva, care vă este valoros, iar celălalt îl refuză, asta nu merge, acolo nu e posibilă o relaţie. Să presupunem că s-ar fi ajuns la Congresul de la Geneva: atunci am fi fost în acest caz. Indiferent ce este reprezentat de ceilalţi, din convingerea noastră am fi refuzat un om pe care l-ar fi adus Mrs. Besant – şi doar numai din acel motiv, pentru că ea vedea ceva cu totul deosebit în el, ba chiar avusese grijă suficient ca să se afle lucrul deosebit –, aşadar ar fi trebuit să îl ignorăm. [Krishnamurti era aşteptat în însoţirea lui Annie Besant la congres.] Orice altă posibilitate era exclusă. Am fi fost siliţi în acest mod să o jignim pe preşedintă. Dacă se amestecă lucrurile Societăţii cu aspecte personale, atunci reies şi aspecte personale. Puteţi să instruiţi lucrul cel mai opus; dar dacă puneţi persoane care sunt împletite cu aceasta, atunci ne este dat faptul că Societatea este împinsă în mod radical în aspectul personal. Cum se potriveşte asta cu ceea ce a spus cândva Olcott: Nu este vorba de H.P. Blavatsky, nici de mine, ci de chestiune, aici nu este permis să se amestece nicio personalitate? – Este valabil asta atunci când îi înfăţişezi Societăţii de-a dreptul personalităţi care ar aparţine de învăţătură? Nu s-a rupt aici legătura cu principiul Societăţii în modul cel mai lipsit de echivoc? Da – chiar dacă inconştient. Tot astfel, dacă se reprezintă fraternitatea aşa cum a fost criticat astăzi. Unde se află ceva în acele trei puncte care au fost enumerate iniţial de H.P. Blavatsky şi de colonelul Olcott, despre faptul că trebuie să fie cultivată o asemenea fraternitate, cum spun oamenii în cazul Vollrath că scrie în prima propoziţie? Dar scrie acolo despre un „miez", deci deloc un terci general, despre a forma miezul de oameni individuali uniţi fratern, care au sarcina de a purta teosofia în lume. Aceasta este ceva diferit faţă de a spune că ai avea datoria în primul rând să realizezi fraternitatea. Fraternitatea este ceva ce poate să rezulte de la sine, despre care taci cu castitate. Atunci este cel mai adesea prezentă; dacă se vorbeşte tare despre ea, atunci este cel mai puţin prezentă. Însă are legătură

cu toate celelalte lucruri faptul că tocmai acest terci general a apărut încetul cu încetul ca o chestiune de statut.

Vedeţi dvs., cu aceasta v-am înfăţişat şi câteva fapte. Dar a fost poate necesar să vorbesc despre aceste lucruri, pentru a fundamenta opinia, pentru a scoate la iveală judecata fundamentată că stăm acum totuşi, fără contribuţia noastră, în faţa unei situaţii deosebit de importante în cadrul Societăţii. Iar singurul lucru care este hotărâtor pentru mine însumi, până în acest moment, este faptul că eu ştiu – nu în măsura în care *dvs*. consideraţi îndreptăţit să vorbesc aşa, dar eu spun de aceea şi: pentru mine este lucrul hotărâtor – că există la individualităţile care sunt conducătoare ale Mişcării noastre teosofice opinia că trebuie ţinută Societatea atât de mult cât este posibil! Iar acest lucru este cel care face dificil pentru mine să recomand vreo iniţiativă nemijlocită pentru vreo distrugere a Societăţii. S-ar putea spune: Cu siguranţă, lucrurile care au fost atunci, astăzi nu mai sunt aici – asta nu ar fi cu totul corect –, pe de altă parte însă este totuşi valabil faptul că cu această Societate avem ceva ce a rezultat – nu prin noi, căci noi nu am intrat în ea, ci am dat de ea – din fundamentarea mişcării teosofice a timpului mai nou. Astfel că distrugerea Societăţii ca atare, acum, în această clipă cu siguranţă nu este lucrul corect; ci lucrul corect este aspectul pozitiv. Iar în ce îl priveşte pe acesta, acesta e mai dificil de făcut decât cel negativ. Acesta e imediat făcut, acolo mai e nevoie numai de o decizie. Ceva pozitiv are însă nevoie de fapte, care nu sunt numai la punctul de pornire, ci care trebuie să se întâmple necontenit. Acesta este lucrul esenţial care trebuie să ne fie clar; iar aici va fi vorba de faptul că ajungem la asemenea lucruri care sunt realmente pozitive, deci care rezultă treptat într-un anumit mod în ceea ce este o realizare a frumoaselor cuvinte ale baronului von Walleen: faptul că un conţinut îşi face oricând cadrul, dacă este prezent conţinutul. Este însă mereu necesar să se facă primul pas. Numai că mi se pare că acesta este un lucru care este extraordinar de important şi semnificativ, şi care acum

desigur că nu este permis să fie considerat poate atât de simplu cum se întâmplă din câte o parte. De aceea îmi permit să observ deja astăzi un lucru: faptul că voi fi nevoit ca, din acest loc, mâine cam pe la ora unsprezece să vă vorbesc despre un lucru care există deja ca atare, care a fost deja organizat la ocazii deosebit de festive în ultimul timp, dar care trebuie să devină un fel de bun comun într-un mod cu totul particular. Ceea ce va putea să fie anunţat în această direcţie se va întâmpla mâine. Vom vedea atunci cum este intenţionată chestiunea.

Scrisoare către Annie Besant despre chestiunea Vollrath

În textul manuscris pentru traducerea în engleză de către Marie von Sivers, în februarie 1909, privitor la chestiunea menţionată, Rudolf Steiner a scris:

... În ce priveşte chestiunea dr. Vollrath din Leipzig, eu sunt foarte departe de a vrea să intervin cumva în ceea ce dvs., dear Mrs. Besant, în calitate de preşedintă, consideraţi corect în acest caz. Cel mai mult mi-ar fi plăcut dacă excluderea dr. Vollrath din Secţiunea germană nu ar fi fost necesară. Eu nu am solicitat această excludere, ci Loja din Leipzig. Iar pentru mine a intrat în considerare doar întrebarea: Trebuie să mă opun excluderii? Pentru aceasta nu puteam să preiau răspunderea, de a-l menţine pe Vollrath în Secţiune. Acest lucru nu mergea, din cauză că dr. Vollrath *nu* este de tratat ca un om sănătos spiritual, pentru că el de fapt nici nu este deloc de făcut responsabil pentru acţiunile sale. Aceste acţiuni sunt însă unele care îi dăunează greu T.S., dacă dr. Vollrath este membru al ei. Înainte de toate nu poate să lucreze Loja noastră din Leipzig, dacă stă în faţa acţiunilor dr. Vollrath. Trebuie desigur să existe cea mai profundă milă faţă de dr. Vollrath; dar în cadrul T.S. el este imposibil. Scrisoarea pe care el a scris-o către dvs. este iarăşi o dovadă despre tot ceea ce poate acest bărbat. El vă scrie 6 puncte despre mine, *deşi ar trebui să ştie* că totul din aceste 6 puncte este absolut obiectiv

neadevărat. Aşa vă spune dvs. că eu aş fi impus la Secţiune un salariu de 1200 mărci, respecitv 2000 de mărci pentru mine, deşi nu e niciun cuvânt adevărat în asta. Această sumă a fost aprobată pentru organizarea sediului central berlinez al Secţiunii germane. Eu însumi nu doar că am refuzat să încasez ceva pentru mine din casieria Secţiunii, ci pun preţ pe faptul ca nici măcar călătoriile mele să nu fie plătite din contribuţiile către Secţiune, ci în alt mod. A vorbi despre celelalte afirmaţii neadevărate ale dr. Vollrath mi se pare un lucru nedemn şi pierdere de timp. Dar în ce priveşte acum întrebarea, dacă este bine a-l lăsa pe dr. Vollrath membru în T.S., eu nu doresc, după cum am spus, să intervin în decizia dvs., dar vă dau totuşi de gândit următorul lucru: Dacă dr. Vollrath rămâne membru al T.S., atunci el va profita de acest lucru în aşa mod, încât prin tipăriturile sale, al căror conţinut este realmente împotriva oricărei raţiuni umane sănătoase, va fi răspândit faptul: preşedintele ar fi dezavuat Secţiunea germană şi nominal pe mine; că i s-ar fi făcut o nedreptate. Aşa cum stau lucrurile aici, în Germania, prin aceasta este lezată grav, cu totul inutil Societatea Teosofică. Pentru dr. Vollrath este deja destul de caracteristic să îndrepte acuzele sale chiar împotriva mea, deoarece el ştie doar că eu am fost cel care l-a ţinut, atât cât s-a putut, în Societate. Bineînţeles că nu mă afectează cu nimic afirmaţiile neadevărate ale dr. Vollrath despre mine, pe care le va răspândi fără nicio îndoială în următorul timp; dar el îi dăunează Societăţii dacă poate să facă aceasta aşa, încât să spună în acelaşi timp că preşedintele T.S. m-ar fi dezavuat.

Cât de mult sunt eu cu totul ca şi dvs., dear Mrs. Besant, în general *împotriva* unei excluderi, asta puteţi să deduceţi din faptul că de luni de zile cere Loja din Leipzig ca şi un domn Zawadzki să fie exclus, iar eu deocamdată am recomandat contrariul ... În orice caz puteţi fi asigurată, dear Mrs. Besant, că nu aş fi permis excluderea dr. Vollrath dacă ar fi existat chiar şi cea mai mică posibilitate de a spera în însănătoşirea lui. Cu

acţiunile dăunătoare ale celor sănătoşi poţi să te descurci; însă faţă de acţiunile imprevizibile ale unora care nu sunt sănătoşi poţi să le priveşti personal cu cea mai mare milă, însă Societatea nu ar trebui să fie compromisă prin ele. Despre cât de mult m-am străduit să îl ajut personal pe dr. Vollrath mi-ar plăcea să nu vorbesc deloc.

Cu mereu acelaşi respect deosebit, cordial,
Dr. Rudolf Steiner

Un impuls de viitor social-esoteric. Încercarea de „fondare" a unei societăţi pentru măiestrie şi artă teosofică

Alocuţiune, Berlin, 15 decembrie 1911 (înainte de amiază)

De la această alocuţiune nu ne sunt păstrate niciun fel de redactări simultane complete, ci doar notiţe de la diferiţi ascultători. Pentru ediţia publicată de Marie Steiner în 1947 au stat la dispoziţie doar notiţele stenografice de la Berta Reebstein-Lehmann. La noua ediţie din 1984 au putut fi efectuate completări şi corecturi pe baza notiţelor, găsite între timp, de la Mieta Pyle-Waller şi Elisabeth Vreede. Notiţele de la Mieta Pyle-Waller le-a parcurs Rudolf Steiner însuşi şi a făcut unele corecturi. Pentru prima ediţie din GA 264 au putut să mai fie completate, respectiv corectate toate aceste suporturi de text pe bata notiţelor stenografice mai deta liate ale lui franz Seiler, care până atunci nu fuseseră încă transcrise.

Cuvânt înainte de Marie Steiner la ediţia privată publicată de ea în 1947, „Un impuls de viitor dat prin Rudolf Steiner şi ce a devenit acesta pentru început":

Apare ca o îndatorire stringentă din perspectiva greutăţii vremurilor şi a puţinului timp ce mi-a mai rămas de trăit, de a salva din impulsurile şi cuvintele dr. Steiner ceea ce mai poate fi salvat. De acestea aparţine şi câte ceva din ceea ce a vorbit numai în cerc intim în discuţie serioasă, în anumite puncte de cotitură ale evenimentelor, despre următoarele sarcini şi ţeluri

de lucru ale mişcării inaugurate de el. Există redactări ulterioare, însă nu în număr complet şi formă completă. Chiar dacă prezintă lacune şi poate vreo nuanţă mai fină nu este prinsă în ele, se poate totuşi simţi bine cât de variat, corespunzător cu sarcina indicată, este de fiecare dată modul de exprimare – conturat plastic şi ferm, sau diluându-se, lăsând să se bănuiască prin limbaj o lumină care trebuie să-l învăluie încă pe jumătate, pentru că nu ajung cuvintele. Se aşează deasupra ca un văl tăcut, dar prin care pot acţiona impulsurile ce indică spre viitor. Forţe de direcţionare pentru o acţiune viitoare punea el tot mereu în sufletele noastre, germeni de viitor, care după somnul sufletesc depăşit se vor putea desfăşura în mod viu; prin goana zilnică ei au fost mult prea des acoperiţi sau cuprinşi de vârtejul evenimentelor şi măturaţi deoparte. Printre sufletele care au putut să ia în primire asemenea germeni de viitor au existat cu siguranţă unele din care ele vor putea să se ridice cândva la o viaţă şi o luptă nouă; dar şi unele care – asemănătoare cu solul pietros al imaginii din Evanghelie – pentru început nu puteau să le ofere hrană. Nu numai natura, ci şi sufletele sunt supuse legităţii organice. Unele lucruri din cele care cad în ele în mod spiritual se întăresc sau pier, altele se dovedesc capabile de germinare şi se transformă în noi forme de existenţă. Trecerea prin moarte şi scufundarea în haos, cu forţele sale învârtejite, răscolitoare dau garanţia pentru o revigorare ulterioară a intervenţiei spirituale, trecând prin metamorfoze către forme de existenţă mai înalte. În microcosmos precum în macrocosmos, în existenţa pământeană precum şi în cea planetară domneşte legea transformării către noi forme de existenţă. Participând la această cale şi trăind-o imaginativ în funcţie de rasă şi de popor şi lămurind-o, religiile au urcat pe trepte de cunoaştere tot mai înalte, cuprinzând lumea şi luminând înăuntru, corespunzător cu parcursul timpului, în adâncurile ascunse.

Atunci când fusese atins un anumit punct culminant al acestei dezvoltări şi în acelaşi timp intervenise pericolul abstracţiunii filosofice, când vechile imagini şi semne nu mai ajungeau pentru a prinde viaţa ce pulsa nouă, s-a desfăşurat intervenţia christică, care a adus marele punct de cotitură. Însă atunci când acesta a păşit din întunericul catacombelor în lumea exterioară, a început şi pericolul durificării lui în dogme, iar forţele vii, de impuls şi-au căutat noi căi. Ele le-au găsit în societăţile secrete, care nu vroiau să se supună autorităţii conducătorilor bisericilor şi deciziilor conciliilor; acum erau urmărite ca erezii. Conţinutul lor, care se ascundea în faţa lumii exterioare, se trăia de altfel în semne şi simboluri. Ei îi dădeau artei o nouă intervenţie, care şi-a făcut apariţia mai întâi prin construcţiile arhitecturii gotice; creşterea organică a plantei – integrată pietrei. Şi în nume a curs viaţa nouă; acestea conţineau ceea ce trebuie să preia sufletul drept forţe de direcţionare, pentru a se putea dezvolta sănătos, înainte să ajungă la autonomie. Dar educaţia omenirii pentru autonomie, în care forţa de Eu nou trezită avea să se reverse, cerea mai întâi trecerea prin intelectualismul abstract, care separa sufletele o vreme de izvorul lor primordial spiritual, pentru ca ele, trecând prin răceala izolării, cuprinzând Eul superior, să se poată regăsi în spirit. Ştiinţa despre natură, desprinsă de spirit, nu îi mai dă sufletului forţe de ridicare pe verticală. Pentru ca acest lucru să fie trăit şi cunoscut, au trebuit spirite să spargă lumi. În mijlocul unor lumi zdrobite stăm noi acum; – o nouă căutare după rezolvarea enigmelor soartei a început. La această căutare şi întrebare poate să îi dea răspuns lucrarea vieţii lui Rudolf Steiner. El stăpânea cuprinsul ştiinţei exacte de astăzi; el poate să ne dezvăluie şi spiritul care prinde forţă ce stă ascuns în spatele ei şi era cândva tăinuit în vechile nume. Prin el putem să bănuim forţele de impuls care stau în spatele numelor. Colaci de salvare pentru naufragiul care se apropia inevitabil ne fuseseră întinşi astfel, pe care nu am fost destul de maturi să îi prindem şi

să îi folosim. Sufletele nu au fost destul de treze, mai erau prinse încă în vechile reprezentări. Încercările făcute în plan social au dat de cele mai dure rezistenţe din partea lumii exterioare. O durere grozavă ne poate cuprinde, dacă vedem cât de puţin am fost în stare să fructificăm cele oferite şi să fim instrumente potrivite pentru spiritul de foc al ajutătorului trimis la nevoie. Stând pe ruinele unor lumi zdrobite, trebuie să încercăm acum să ne aducem la conştienţă, din resturi de redactări ulterioare, cuvântul păstrat şi nu destul de înfocat cuprins, prin muncă individuală ridicându-l la Eul omenirii. Rudolf Steiner a încercat nu numai pe calea filosofiei şi a ştiinţei să ne ducă la libertate, ci şi prin educaţie în cadrul vieţii esoterice, care urma să transforme treptat vechiul raport de dependenţă faţă de învăţător în impulsul libertăţii şi al răspunderii în faţa spiritului. Sufletele care se simt ancorate în spirit trebuie încercate. Asemenea încercare auto-dorită cheamă la iveală întotdeauna o karmă accelerată; trebuie să iasă şi acel lucru la lumină, căruia i-ar mai plăcea să se învăluie încă faţă de sine însuşi. La asemenea încercări au eşuat încercările puterilor spirituale adesea aduse din străfunduri cosmice profunde, care au ca ţel să ridice dezvoltarea omenirii pe o treaptă superioară. Aşa a fost la Revoluţia franceză, aşa şi înainte de războaiele mondiale ale secolului nostru.

Pentru un cerc foarte mic dintre elevii săi vorbise Rudolf Steiner mai întâi despre asemenea sarcini de viitor, şi încercase să conducă sufletele înspre semnificaţia acelor sarcini îndepărtate care trebuie să crească dintr-o voinţă a oamenilor ce devenise liberă de egoism. El a repetat aceste cuvinte în faţa unui cerc mai mare, pe care l-a convocat cu ocazia Adunării generale din 15 decembrie 1911. Acest lucru nu avea loc în cadrul desfăşurării Adunării generale înseşi; el a declarat că acest lucru avea loc în afara programului. El a început această alocuţiune într-un mod deosebit de festiv şi impresionant. Acesta este poate motivul pentru care prima parte a alocuţiunii

este doar notată, dar nu redată cu cuvintele lui. El a subliniat că conţinutul acestei conferinţe era cu totul independent de tot ce fusese dat până atunci. Că era vorba, altfel spus, de o comunicare directă din lumea spirituală. Că era ca o chemare care era adusă către omenire, – apoi se aşteaptă, ce ecou îi vine în întâmpinare. O astfel de chemare are loc de regulă de trei ori. Dacă chemarea ar răsuna şi a treia oară fără să fie auzită, atunci era luată înapoi iarăşi în lumea spirituală pentru timpuri îndelungate. O dată a fost adusă această chemare deja către omenire, din păcate nu a găsit niciun ecou.[În conferinţa de la Dornach, 24 decembrie 1923, [GA 260] la deschiderea Congresului de Crăciun, se indică asupra faptului că „nu din arbitrarul pământean, ci din urmarea chemării care a răsunat dinspre lumea spirituală" a curs impulsul pentru Mişcarea antroposofică.]

Aceasta ar fi a doua oară. Este vorba despre lucruri pur spirituale. Cu fiecare dată ce este în zadar, condiţiile şi situaţiile devin mai dificile. În continuare, ce este conţinut drept cuvinte memorabile în redactarea ulterioară, el a spus:

Dragii mei prieteni!

Este obligaţia mea pentru început, ca în această clipă să port în afară în cercul dvs. mai larg o intenţie din cercul mai restrâns, pentru cei care ştiu deja despre aceasta. Iar înainte să se întâmple aceasta, permiteţi-mi să trimit înainte câteva cuvinte. În mod explicit trebuie însă să fie scos în evidenţă faptul că ceea ce este spus acum nu stă în nicio legătură cu ceea ce a premers în această Adunare generală sau cu ce se referă în orice fel la dezbaterile de până acum, lucru care nu exclude desigur, dacă s-ar găsi înclinaţia pentru aceasta, de a ţine cont de aceasta în dezbateri următoare.

Dacă privim în jur astăzi în lume, va trebui să ne spunem: Lumea din prezent este de fapt plină de idealuri. Iar dacă ne întrebăm: Este reprezentarea acestor idealuri din partea celor care cred în ele şi se pun în serviciul acestor idealuri una onestă şi cinstită? – atunci vom avea de răspuns în foarte multe cazuri:

Da, acesta este cazul. Este cazul tocmai cu acea credinţă şi acea dăruire de care sunt capabili oamenii în parte. – Dacă întrebăm acum: Cât se cere în mod obişnuit atunci când o astfel de reprezentare de idealuri este chemată la viaţă prin cineva – fie de cineva singular, fie de o societate? atunci va trebui să ne dăm răspunsul pornind din observarea vieţii: În majoritatea cazurilor am putea să spunem că se cere totul: înainte de toate însă se cere ca idealul pus să găsească o recunoaştere absolută, necondiţionată. Şi aproape întotdeauna stă la baza postării unui astfel de ideal faptul că, pentru un asemenea ideal, tocmai că se cere cea mai absolută aprobare. Şi de obicei se exprimă lipsa de realizare a unei asemenea aprobări printr-o critică depreciativă despre cei care nu au aprobat.

Cu aceste cuvinte trebuia să fie caracterizat modul în care a rezultat principiul unei alcătuiri la un loc a oamenilor dintr-odată, în mod cu totul natural, pe parcursul dezvoltării omenirii şi nu este de exprimat în niciun fel vreo îndoială cu privire la îndreptăţirea unui astfel de principiu, în această clipă. Dar este de pus (de deschis) acum o posibilitate în faţa dvs., pentru ca la tot ceea ce în cadrul structurărilor comune de oameni, societăţi, asociaţii şi aşa mai departe spre care s-a tins în lume, să adăugăm ceva ce nu poate să fie de fapt exprimat în cuvinte, deoarece ceea ce se poate spune nu poate fi niciodată hotărâtor pentru corectitudinea unei asemenea chestiuni. După cele pe care le poate gândi omul, el poate ca în clipa în care exprimă ceea ce a gândit să fie silit prin exprimarea însăşi să decadă într-o contradicţie cu realitatea. Trebuie spus câte ceva tocmai în această clipă, care nu stă în consonanţă cu multe din cele care au valabilitate în lume. Astfel, trebuie spus: Este posibil ca declararea în favoarea unui lucru să nu mai poată fi adevărată atunci când această declaraţie este exprimată. Un simplu exemplu doresc să indic, din care puteţi să deduceţi că poate să existe pericolul, tocmai prin rostirea unui lucru, de a deveni neadevărat. Şi doresc ca exemplul simplu pe care îl dau să fie

conceput în acord cu principiile rosicruciene începând din secolul al XIII-lea.

Să presupunem că cineva îşi exprimă starea din prezentul nemijlocit prin faptul că spune: „Eu tac", atunci acest lucru e ceva ce neapărat nu poate să fie adevărat, faptul că nu spune un adevăr cu asta. Dar atunci vă rog, dragii mei prieteni, să ne clarificăm faptul că există posibilitatea ca prin admiterea verbală a unui lucru acest lucru însuşi să fie negat. Căci din ceea ce a fost exprimat aici prin exemplu simplu „Eu tac", puteţi să deduceţi că este aplicabil la nenumărate lucruri din lume şi poate să apară tot mereu şi mereu.

Ce urmează acum însă dintr-un asemenea fapt? Urmează din asta că oamenii, atunci când vor să se adune în vreun fel pentru a reprezenta una sau alta, sunt într-o situaţie extraordinar de dificilă, că oamenii nu pot deloc să se adune împreună cu lucrul cel mai preţios pe care îl au, cu excepţia situaţiei în care motivele pentru care se adună sunt de aşa natură, care nu aparţine de lumea senzorială, ci de lumea suprasenzorială. Iar dacă înţelegem ce am putut să preluăm în noi în decursul timpului din tot ce a fost scos la iveală din ocultismul mai nou, atunci vom recunoaşte faptul că este o necesitate inevitabilă pentru viitorul (timpul) următor, de a reprezenta anumite lucruri ale acestui ocultism, de a le purta în faţa lumii. De aceea trebuie făcută încercarea faţă de toate principiile societăţilor, faţă de toate oganizaţiile care au fost posibile până acum, pentru ceva cu totul nou, ceva ce este născut întru totul din spiritul acelui ocultism despre care se vorbeşte atât de des în cercul nostru. Acest lucru nu poate fi însă făcut altfel decât prin faptul că odată este îndreptată privirea numai şi numai asupra ceva pozitiv, numai şi numai asupra ceva ce este deja ca un lucru real în lume şi care poate fi cultivat ca atare. Dar realităţi sunt de altfel în sensul nostru numai acele lucruri care în primul rând aparţin de lumea suprasenzorială. Căci întreaga lume senzorială ni se înfăţişează ca o copie a lumii

suprasenzoriale. De aceea va fi făcută odată încercarea, care este una cum trebuie făcută dinspre lumea suprasenzorială: încercarea de a nu înfiinţa o comunitate de oameni, ci de a o fonda.

Eu am scos în evidenţă deja odată cu o altă ocazie diferenţa dintre înfiinţare şi fondare; a fost odată cu mulţi ani în urmă. Pe atunci nu a fost înţeleasă şi de atunci de-abia dacă s-a gândit cineva la această diferenţă. De aceea au şi trecut cu vederea până acum peste purtarea acestei diferenţe în lume, acele puteri spirituale care sunt puse în faţa dvs. sub simbolul crucii cu trandafiri.

Însă din nou – şi de data aceasta într-un mod energic – trebuie făcută încercarea de a se vedea dacă se reuşeşte ca şi la o comunitate, care nu este înfiinţată ci fondată, să dobândim un succes. Dacă acest succes nu este dobândit, ei bine, atunci iarăşi a eşuat pentru o vreme (astfel că trebuie iarăşi să fie amânat pentru o vreme).

De aceea vă este de anunţat în această clipă faptul că, printre acei oameni care se vor găsi în mod corespunzător pentru aceasta, urmează să fie fondat un mod de lucru, care prin natura şi felul fondării are ca punct de pornire direct acea individualitate pe care o numim din timpuri anterioare occidentale cu numele de Christian Rosenkreutz. Ceea ce poate fi spus deja astăzi despre această fundaţie, acest lucru rămâne preliminar. Căci ceea ce s-a putut fonda până acum se referă doar la o parte a acestei fundaţii, care trebuie să păşească în lume într-un sens cuprinzător, când sunt date posibilităţile. Ceea ce a putut să fie fundamentat până acum se referă la una din Secţii, la una din Ramurile acestei fundaţii, şi anume la reprezentarea artistică a ocultismului rosicrucian.

Primul punct pe care am să vi-l comunic este acela că sub protectoratul nemijlocit al acelei individualităţi pe care o desemnăm cu numele pe care l-a avut pentru lumea exterioară pe timpul a două încarnări, şi anume, Christian Rosenkreutz, ca

fundaţie trebuie să aducă în viaţă un mod de lucru caracteristic, iar pentru câtva timp trebuie să poarte numele provizoriu: „Societate pentru măiestrie şi artă teosofică”. Acest nume nu este cel definitiv, ci va apărea un nume definitiv în locul acestuia atunci când au putut fi făcute în modul corespunzător primele pregătiri pentru purtarea acestei fundaţii afară, în lume. Ceea ce trebuie să cuprindă „măiestria teosofică”, asta este însă întru totul încă în stare de germene, căci va fi vorba mai întâi de faptul că vor mai fi făcute pregătiri care pot să ducă la o înţelegere a ceea ce se vrea cu aceasta. Dar ceea ce poate fi cuprins sub noţiunea de artă teosofică a început în mod variat, prin încercările noastre de la prezentările din München, prin încercarea plină de semnificaţie cu aşezământul nostru din Stuttgart şi, în special, prin înfiinţarea Johannes-Bauvereins (Asociaţia pentru Construcţia Johannes). Toate acestea au constituit un început deosebit de semnificativ. Cu privire la aceasta există un lucru căruia i se poate acorda avizul, ca ceva care este într-un anumit fel verificat.

Este vorba despre faptul că în cadrul cercului de lucru trebuie să se trezească o sarcină pur spirituală, o sarcină care se va epuiza într-un mod de lucru spiritual şi în ceea ce rezultă dintr-un asemenea mod de lucru spiritual. Şi este vorba despre faptul că nimeni nu poate deveni membru al acestui cerc de lucru (al acestui mod de lucru) dintr-un alt punct de vedere decât numai prin faptul că are o voinţă spre a-şi implica forţele pentru aspectul pozitiv al chestiunii. Veţi spune poate: Eu rostesc o varietate de cuvinte, care poate că nu sunt cu totul inteligibile. Acest lucru trebuie să fie aşa la o asemenea chestiune ca aceea despre care este vorba aici, căci chestiunea trebuie să fie cuprinsă în viaţa ei nemijlocită.

Ei bine, ceea ce a putut să se întâmple deja în cadrul acestei fundaţii constă în faptul că după principii (legi) pur oculte a fost creat mai întâi un cerc foarte mic, nespus de mic, care trebuie să îşi vadă îndatorirea de a acţiona împreună la

lucrul despre care este vorba aici. Acest cerc nespus de mic este alcătuit pentru început aşa, că odată cu el este făcut un început pentru această fundaţie, pentru ca într-un anumit sens să fie desprins de mine însumi ceea ce este curentul nostru spiritual şi a-i da o existenţă (substanţă) fundamentată în sine însuşi, o existenţă fundamentată în sine însuşi!

Astfel că pentru început păşeşte deci acest mic cerc în faţa dvs. cu *acel* aviz, că a primit ca atare sarcina sa în baza propriei sale recunoaşteri a curentului nostru spiritual şi că într-un anumit fel vede principiul suveranităţii străduaniei spirituale, principiul federalismului şi al autonomiei întregii străduanii spirituale drept necesitatea neapărată pentru viitorul spiritual, şi urmează să îl poarte înăuntrul omenirii în modul în care el consideră potrivit. De aceea eu însumi va trebui să fiu considerat, în cadrul fundaţiei despre care este vorba aici, mai întâi drept interpretul principiilor care sunt prezente ca atare numai în singură lumea spirituală, drept interpret al acelui lucru care este de spus în acest fel despre intenţiile care stau la baza chestiunii.

În schimb, va fi desemnat pentru început un curator pentru cultivarea exterioară a acestei fundaţii. Iar pentru că de funcţiile care urmează să fie create nu este legat nimic altceva decât îndatoriri, nicio cinstire, nicio demnitate, atunci este imposibil ca la înţelegerea corectă a chestiunii să poată apărea imediat vreo rivalitate sau alte neînţelegeri. Va fi, aşadar, vorba de faptul că domnişoara von Sivers este recunoscută pentru început drept curator. Această recunoaştere nu este altceva decât interpretarea pornită de la fundaţia însăşi; nu există numiri, ci doar interpretări: domnişoara von Sivers este interpretată drept curator al fundaţiei. Şi în următorul timp sarcina ei va fi să facă ceea ce poate fi făcut în sensul acestei fundaţii, pentru a atrage (aduna) un cerc corespunzător de membri – nu în sens exterior, ci numai aşa că ea îi va lăsa să se

apropie de ea pe cei care au voinţa serioasă de a colabora în acest mod de lucru.

Ulterior vor fi create în cadrul acestei Ramuri a fundaţiei noastre un număr de Ramuri secundare. Iar ca personalităţi conducătoare ale acestor Ramuri secundare – în măsura în care acestea există deja – vor fi puse iarăşi anumite personalităţi încercate în cadrul mişcării noastre spirituale, cu îndatoririle aferente corespunzătoare. Şi acest lucru este deocamdată o interpretare, în modul că este transpus postul conducerii unei asemenea Ramuri secundare singular către o personalitate. Interpretări vor fi pentru aceste Ramuri secundare singulare de câte un arhidiacon. Vom avea o Ramură secundară pentru artă generală. Drept arhidiacon a fost făcut public în cercul mic pentru artă generală – şi anume acest lucru a avut loc în recunoaşterea explicită a acelor lucruri pe care această personalitate le-a făcut pe parcursul ultimilor ani pentru această artă teosofică generală –: domnişoara von Eckhardtstein. De asemenea, a fost făcut public ca arhidiacon pentru literatură, provizoriu, curatorul domnişoara von Sivers. De asemenea, a fost făcut public faptul că arhidiacon pentru arta arhitecturală trebuie să fie prietenul nostru, domnul dr. Felix Peipers; pentru arta muzicală prietenul nostru, domnul Adolf Arenson; pentru pictură, prietenul nostru, domnul Hermann Linde.

Munca despre care urmează să fie vorba aici este de altfel una esenţial interioară, şi va urma să păşească pentru prima oară în faţa lumii ceea ce este munca ţinută în libertate absolută, îndeosebi a acestor personalităţi singulare. Va fi necesar ca într-un anumit fel să aibă loc o adunare a celor care aparţin de acest mod de lucru; această adunare va trebui să aibă loc într-un cu totul alt mod decât era cazul până acum la vreo organizaţie (obişnuită). Iar noi vom avea nevoie (va trebui să avem) de un supraveghetor al acestei adunări. Pentru supravegherea acestei adunări este creat postul de conservator, care ca funcţie este transpus pentru început domnişoarei Sophie Stinde. În legătură

cu această adunare însăşi va sta modul în care urmează să se desfăşoare adunarea (cum se găsesc la un loc personalităţile). Toate acestea cer încă muncă în timpul ce urmează; ea va trebui să mai fie realizată. Dar pentru ca genul adunării, cu alte cuvinte principiul organizării, să poată să aibă loc, să poată să păşească în lume, avem nevoie de un consevator de sigiliu. În calitate de conservator de sigiliu a fost anunţată public domnişoara Sprengel, în timp ce secretar va fi dr. Carl Unger.

Acesta este pentru început micul, minusculul cerc despre care este vorba. Să nu îl consideraţi drept ceva ce vrea să păşească lipsit de modestie în lume şi să spună: aicea sunt; ci consideraţi-l drept ceva ce nu vrea să fie nimic altceva decât un germene, în jurul căruia poate să se structureze chestiunea însăşi. Ea se va structura pentru început în aşa fel, încât până la următoarea sărbătoare de Bobotează un număr de membri ai acestei comunităţi vor fi interpretaţi; asta înseamnă că până atunci va fi primit un număr de membri comunicarea că pentru început ei sunt rugaţi să vrea să se îngrijească de afilierea lor. Astfel că pentru început urmează să fie asigurată cea mai largă libertate posibilă în această privinţă (direcţie), prin faptul că voinţa de a deveni membru nu poate să pornească de la nimeni altcineva decât de la respectivul însuşi, care vrea să devină membru. Iar faptul că este membru este produs prin aceea că pentru început este recunoscut ca un asemenea membru. Acest lucru se referă numai la cele din timpul imediat următor, numai pentru timpul până la următoarea Bobotează, 6 ianuarie 1912.

Aşadar, astfel avem în această chestiune ceva în faţa noastră care de altfel prin particularitatea sa tocmai se trădează ca fiind ceva ce curge dinspre lumea spirituală. Se va înfăţişa în continuare ca revărsându-se din lumea spirituală prin faptul că mereu se va baza calitatea de membru numai pe reprezentarea şi recunoaşterea intereselor spirituale şi pe eliminarea tuturor, a tuturor celor personale.

Există aici o deviere de la principii oculte mai vechi, care este făcută la acest anunţ, iar această deviere constă tocmai în faptul acestei anunţări. De aceea nu se va face uz de acea afirmaţie care ar exista poate la un om, dacă ar spune cu referire la prezent (la momentul actual): Eu tac. Căci lucrul este anunţat; iar în conştienţa deplină el este anunţat să se întâmple aceasta. Dar în acea clipă în care cineva arată în vreun fel că nu are nicio înţelegere pentru acest anunţ de astăzi, bineînţeles că nu i se va putea pune în vedere în niciun fel să aparţină de un asemenea mod de lucru – eu nu spun de o societate sau ceva asemănător. Căci nu poate exista nimic altceva decât voinţa absolut liberă de a aparţine de un asemenea cerc, de un asemenea mod de lucru. Veţi vedea însă, dacă ar fi să ia naştere aşa ceva – deci dacă timpul nostru, prin particularitatea sa, permite deja ca aşa ceva să ia naştere –, că atunci realmente se poate lucra în sensul recunoaşterii fundamentului spiritual; al fundamentului că nu numai la baza întregii naturi şi a întregii istorii, ci şi a tuturor faptelor umane care păşesc în lume stă lumea spirituală, suprasenzorială. Şi veţi vedea că pentru orice om cumsecade va fi imposibil să aparţină de o asemenea comunitate dacă nu este de acord cu această comunitate ca atare. Dacă dvs. consideraţi că este ceva destul de ciudat ce s-a spus aici, atunci vă rog să luaţi lucrul aşa, că s-a întâmplat cu deplină conştienţă, că este respectat aici tot ce aparţine de legi, de legile eterne ale existenţei. Iar de legile eterne ale existenţei aparţine şi faptul că se iau în considerare principiile *devenirii*.

Se poate deja, dragii mei prieteni, păcătui deja în această clipă împotriva spiritului acelui lucru care trebuie să se întâmple aici, dacă se merge acum în lumea exterioară şi se spune: Acolo a fost înfiinţat asta sau cealaltă. Nu numai că nu a fost înfiinţat absolut nimic, ci există faptul că a da o definiţie la ceea ce trebuie făcut nu va fi posibil la o anumită oră, căci totul trebuie să fie în devenire continuă. Iar ceea ce trebuie să se întâmple de fapt prin ceea ce a fost spus astăzi, asta nu se poate descrie

acum, despre asta nu se poate da acum nici o definiţie, nici o descriere şi tot ce s-ar spune despre asta ar fi neadevărat în acel moment. Căci ceea ce trebuie să se întâmple nu se bazează pe cuvinte, ci pe oameni, şi nici măcar pe oameni, ci pe ceea ce aceşti oameni vor face. Va fi într-o curgere vie, într-o devenire vie. Astfel că şi astăzi nu va fi formulat ca principiu decât acel (prim) principiu, care constă în aceasta: *Recunoaşterea lumii spirituale drept realitate fundamentală*.

Toate celelalte principii urmează să fie create abia în devenirea chestiunii. Aşa cum un copac nu mai este în următoarea clipă ceea ce era înainte şi a adăugat ceva nou, aşa urmează să fie această chestiune ca un copac viu. Niciodată să nu poată fi alterat în vreun fel ceea ce trebuie să devină această chestiune, prin ceea ce este. Deci dacă cineva ar vrea să definească ceea ce a fost desemnat cu aceasta drept început, drept înfiinţarea aceasta sau cealaltă, chestiuna aceasta sau cealaltă afară, în lume, atunci s-ar supune nemijlocit aceluiaşi neadevăr care se află acolo în expresia „Eu tac", atunci când îl referă la starea în care se află el şi foloseşte cuvintele „Eu tac". Deci acela care în vreun fel foloseşte cuvintele acestea sau altele, pentru a caracteriza chestiunea, acela spune în orice condiţii ceva incorect. Astfel că pentru început contează doar – căci se va afla totul în devenire – faptul că se găsesc la un loc acele personalităţi care vor aşa ceva. Doar acest lucru contează, ca acele personalităţi să se găsească la un loc, care vor aşa ceva. Atunci chestiunea va merge deja mai departe! Din tot ce a fost spus puteţi să deduceţi că atunci chestiunea va merge deja mai departe. Ea se va distinge în cel mai profund principiu şi de ceea ce este Societatea Teosofică. Căci nici una din caracteristicile care au fost exprimate astăzi nu pot fi valabile pentru Societatea Teosofică.

A trebuit să vorbesc despre această chestiune din simplul motiv că şi în faţa publicului Societăţii noastre Teosofice au păşit deja acele lucruri care stau într-o corelaţie organică

(organizatorică) cu această fundaţie şi pentru că prin această fundaţie – în sensul de intenţii care cu adevărat nu se află în lumea fizică şi care cu adevărat nu au nimic de-a face cu Ahriman – trebuie creată o contragreutate (imagine opusă) ideatic-spirituală împotriva tuturor acelor lucruri care deja sunt legate de o înfiinţare în lumea exterioară. Deci doar în această privinţă poate să fie văzută o relaţie, un raport (un context) cu ceea ce există deja, că această Ramură a fundaţiei noastre, Ramura pentru artă teosofică, trebuie să realizeze ceva ce este o contragreutate pentru ceea ce este legat pe planul fizic de aspectul ahrimanic.

Cu aceasta se speră că este creat un exemplu (model) prin existenţa acestei Ramuri a fundaţiei noastre – iar cealaltă Ramură îşi va face serviciile în mod corespunzător –, pentru că într-adevăr trebuie să se reverse din lumi spirituale în cultura noastră ceea ce trebuie să figureze ca artă în cadrul mişcării teosofice – dacă folosim această expresie astăzi. Trebuie să fie aşa, că peste tot stă deplin viaţa spirituală ca fundament al celor pe care le facem. Va fi imposibil să fie confundate, să fie încurcate cu această mişcare ideatic-spirituală alte mişcări care vin dinspre lumea exterioară şi care eventual vor şi ele să se desemneze şi să participe în calitate de „mişcare teosofică". Va fi vorba despre faptul că peste tot solul pe care stăm este spiritualul. Acest lucru s-a încercat la festivităţile de la München, la construcţia lojei din Stuttgart – deocamdată în limitele în care este posibil în condiţiile actuale –, dar s-a încercat peste tot astfel încât momentul spiritual a fost cel decisiv. Aceasta este *conditio sine qua non*, condiţia fără de care nimic nu trebuie să se întâmple.

[Lipsă în însemnări.]

Cei care au pătruns deja puţin în lucrul despre care este vorba aici, mă vor înţelege în această privinţă. Aceste cuvinte sunt spuse mai puţin pentru conţinut, cât mai ales pentru liniile directoare care ar trebui să fie date.

Din postfaţa Mariei Steiner pentru multiplicarea publicată de ea

Când după trecerea Anului Nou şi după ziua de Bobotează nu au fost făcute alte nominalizări, a fost adresată din partea unui ascultător întrebarea către Rudolf Steiner, când urma să se întâmple acest lucru. El a răspuns: faptul că acest lucru nu se întâmplase era şi acesta un răspuns. După câţiva ani, el a revenit la aceasta în conferinţa de la Dornach, 21 august 1915 [GA 253], cu următoarele cuvinte:

„Cândva a fost anunţat în toamnă că, deoarece se arătau anumite simptome imposibile în Societatea noastră, devenise necesar să fie înfiinţată încă o anumită Societate mai restrânsă, unde am încercat mai întâi să le atribui anumite titluri unui număr de personalităţi mai apropiate şi care trăiseră în Societate de un timp mai îndelungat, prin faptul că am presupus din partea lor că vor deveni autonomi în sensul acestor titluri. Am spus pe atunci: Dacă este să se întâmple ceva, atunci membrii vor auzi ceva până la Bobotează. Nimeni nu a auzit ceva, iar din aceasta rezultă că Societatea pentru Măiestrie şi Artă Teosofică nu există deloc. Acest lucru este de fapt de la sine înţeles, deoarece nu i-a fost făcută nimănui vreo comunicare. Aşa după cum este de la sine înţeles că ar fi fost făcută comunicarea dacă chestiunea ar fi fost realizată. Modul şi maniera în care a fost concepută într-un fel a făcut-o imposibilă. A fost o încercare."

IV. ANEXE

Observaţii preliminare ale editorului

La începutul activităţii lui Rudolf Steiner de instruire din ştiinţa spiritului, existau ca scrieri teosofice despre meditaţii în limba germană doar două broşuri *Licht auf dem Weg* (Lumină pe cărare) de Mabel Collins şi *Die Stimme der Stille* (Glasul tăcerii) de H.P. Blavatsky. Rudolf Steiner a recomandat scrierea lui Blavatsky, ce intermedia mistica indiană, conform documentelor existente, doar într-un singur caz (vezi scrisorile din 14 aprilie şi 14 mai 1904 către Doris şi Franz Paulus din Stuttgart), în schimb a recomandat adesea scrierea inspirată de un Maestru occidental *Lumină pe cărare* (vezi la p. 35 şi urm.), şi anume îndeosebi primele patru propoziţii care sunt lămurite în detaliu în următoarele însemnări, sau cele trei propoziţii: „Caută calea / Caută calea în adâncirea interioară / Caută calea, prin aceea că dârz în afara ta însuţi păşeşti". Lămuriri pentru aceasta vezi în scrisoarea din 4 octombrie 1905 şi în notiţele de la conferinţă din februarie/martie 1904 în GA 266.

Despre modul cum a luat naştere scrierea *Lumină pe cărare* relatează Mabel Collins în mai 1904 în „Broad Views" (Vederi largi) (în germană în „Der Vahan. Unabhängige Monatsschrift für Theosophie" – Vahan. Publicaţie lunară independentă pentru teosofie), an. VII, nr. 1, iulie 1905) următoarele:

„... Ca rezultat al eforturilor îndelungi şi stăruitoare am fost ridicată într-o zi din corpul meu şi mutată din locul în care mă aflam în altul, cu totul diferit de acela, unde mă mişcam într-un corp diferit, foarte puţin asemănător cu cel obişnuit, ale cărui simţuri le stăpâneam cu aceeaşi neajutorare ca un copil mic membrele sale de curând dobândite. Ca un copil eram dusă de mână de o fiinţă puternică; ea mi-a arătat ce trebuia să văd şi m-a învăţat să înţeleg acestea. Am trecut prin holul larg al unei hale

grozave şi ne-am oprit în faţa unuia dintre ziduri. Cu mare încântare l-am privit, căci era indescriptibil de frumos. El sclipea de pietre preţioase; de la podea până sus la acoperişul înalt ce se vedea destul de neclar, fiecare ţol al zidurilor minunate era acoperit cu acestea, iar scânteierea şi sclipirea erau feeric de frumoase. Mi s-a spus să privesc cu atenţie şi atunci am văzut că pietrele preţioase erau adunate în modele şi semne. Era nevoie de mai mult decât de propria mea atenţie şi cerea ajutorul activ al conducătorului meu pentru ca să pot vedea că aceste modele şi desene erau litere, care formau cuvinte şi propoziţii. Dar am fost pusă în stare să văd asta şi mi s-a spus că atât cât puteam citi, să păstrez cu grijă şi imediat ce mă întorc în corpul meu, să le notez. Asta am şi făcut. Foarte limpede îmi aduc aminte de modul ciudat al întoarcerii la mine însămi în camera slab luminată, unde cumnata mea (ea mă observase în timp ce eram plecată) aştepta răbdătoare rezultatul. Consta din puţine cuvinte, din puţine propoziţii, din primele propoziţii din *Lumină pe cărare*. Eu fusesem, pentru a le vedea eu însămi şi a le citi eu însămi, transpusă în extaz la zidul pe care stau scrise, unde toţi cei care păşesc în acest loc pot să le citească, el le este cunoscut cititorilor acestei cărţi drept «Halle des Lernes» (Hala citirii). În acelaşi fel am dobândit încetul cu încetul întregul conţinut al micii cărţi care, de când a fost dată lumii, a avut o viaţă atât de largă şi de bogată pentru sine însăşi şi cred că la acel zid stă scris mult mai mult decât am putut să citesc; restul era pentru ochii mei doar o strălucire feerică de giuvaeruri."

Anexa A. Lămuriri cu privire la anumite propoziţii din Lumină pe cărare de Mabel Collins

Adaos la scrisorile din 28 decembrie 1903 şi 9 august 1904 către Mathilde Scholl.

Partea I (Crăciun 1903)

[Următorile lămuriri se referă la propoziţiile introductive din *Lumină pe cărare*:

„Înainte ca ochiul să poată vedea, trebuie să se dezobişnuiască de lacrimi.

Înainte ca urechea să poată auzi, trebuie să îi dispară sensibilitatea.

Înainte ca glasul să poată vorbi în faţa maeştrilor, el trebuie să se dezvețe de a răni.

Înainte ca în faţa lor să poată sta sufletul, sângele inimii lui trebuie să ude picioarele".]

Ceea ce numeşte adevăr raţiunea direcţionată spre ceea ce e finit (Kama Manas), aceasta este doar un subgen din ceea ce esoteristul „*caută* ca adevăr". Căci adevărul raţiunii se referă la ceea ce a *devenit*, ce este *revelat*. Iar ceea ce este revelat e doar o parte a *fiinţării*. Fiecare obiect din mediul nostru este în acelaşi timp produs, creaţie (adică ceva devenit, revelat) şi *germene* (nerelevat, în devenire). Iar de-abia atunci când se consideră un lucru sub ambele aspecte (devenit şi în devenire), atunci ai în faţa ochilor faptul că este un membru al *vieţii unice*, al vieţii care nu are timpul în afara sa, ci în sine. Astfel este şi adevărul finit doar ceva *devenit*; el trebuie învigorat printr-un adevăr *în devenire*. Primul *îl cuprindem*, cel de-al doilea îl „respectăm". Tot adevărul care este doar ştiinţific aparţine de primul gen. *Lumină pe cărare* nu este scrisă pentru cel care caută doar un *asemenea* adevăr. Este scrisă pentru cei care caută *adevărul*, care este *astăzi* germene, pentru a deveni *mâine* produs; şi pentru cei care

nu cuprind ceea ce a devenit, ci *respectă* ceea ce e în devenire. Dacă cineva vrea să înţeleagă învăţăturile din *Lumină pe cărare*, atunci el trebuie să le producă ca ale sale proprii şi totuşi să le iubească pe deplin drept altele, aşa cum o mamă naşte copilul ei drept propriu şi îl iubeşte drept altul.

Primele patru învăţături sunt de un fel care deschide poarta de intrare în esoterism, atunci când sunt înţelese. – Ce aduce omul către obiectele cunoaşterii sale? Cine se verifică mereu, va găsi că bucuria şi durerea sunt răspunsul său la impresiile lumii senzoriale şi suprasenzoriale. Ne dedăm atât de uşor credinţei că am fi depus plăcerea şi neplăcerea. Trebuie însă să coborâm în cele mai ascunse colţuri ale sufletului nostru şi să ne aducem sus *plăcerea noastră*, *neplăcerea noastră*; căci numai când toată asemenea plăcere şi toată asemenea neplăcere sunt consumate de beatitudinea Sinei superioare, atunci este posibilă cunoaşterea. Gândim: prin aceasta devenim un om rece şi sobru. Acesta nu e cazul. O bucată de aur rămâne aceeaşi bucată de aur – după greutate şi culoare –, chiar dacă este prelucrată într-un obiect de podoabă. Astfel rămâne Kama [Desemnare teosofică pentru trupul astral.] ceea ce este – după conţinut şi intensitate –, chiar dacă este format din punct de vedere spiritual. Forţa de Kama nu e de eradicat, ci de întrupat în conţinutul *focului dumnezeiesc*. Astfel simţul gingăşiei ochiului nu trebuie să se descarce în lacrimi, ci să aurească impresiile primite. Dizolvă fiecare lacrimă şi acordă strălucirea de perlă pe care o are, razei care pătrunde în ochi. Forţa risipită este plăcerea *ta* şi durerea *ta*; risipită pentru cunoaştere. Căci forţa care se revarsă în această plăcere şi această durere trebuie să se reverse în obiectul cunoaşterii.

„Înainte ca ochiul să poată vedea, trebuie să se dezobişnuiască de lacrimi."

Cine îl dispreţuieşte pe răufăcător în sensul obişnuit şi cine încă se mai roagă la sfânt în acest sens obişnuit, acela nu şi-a dezobişnuit ochiul de lacrimi. Arde toate lacrimile tale în

voinţa de a ajuta. Nu plânge pentru cel sărac; *cunoaşte* situaţia lui şi ajută! Nu cârcoti despre rău; înţelege-l şi transformă-l în bine. Lacrimile tale tulbură numai claritatea curată a luminii. Tu *simţi* cu atât mai gingaş, cu cât mai puţin eşti *simţitor*. Sunetul devine clar pentru ureche, atunci când această claritate nu este dranjată prin încântarea, prin simpatizarea care îl întâlnesc la intrarea în ureche.

„Înainte ca urechea să poată auzi, trebuie să îi dispară sensibilitatea."

Altfel spus, asta înseamnă: Lasă bătăile inimii celuilalt să răsune în tine şi nu le deranja prin bătăile propriei tale inimi. Trebuie să îţi deschizi urechea şi nu terminaţiile tale nervoase. Căci terminaţiile tale nervoase îţi vor spune dacă un ton este *plăcut* sau nu; însă urechea ta deschisă îţi va spune *cum* este tonul însuşi. Dacă mergi la cel bolnav, atunci lasă fiecare fibră a trupului *său* să îţi vorbească şi omoară impresia pe care ţi-o face.

Iar în rezumat primele două propoziţii: Răstoarnă-ţi voinţa, las-o să devină cât mai plină de forţă posibil, dar nu o lăsa să se reverse drept *a ta* în obiecte, ci interesează-te de fiinţa obiectelor şi dă-le apoi voinţa ta; lasă-te pe tine şi pe voinţa ta să se reverse din obiecte. Lasă forţa de luminare a ochilor tăi să curgă din fiecare floare, din fiecare stea, dar reţine-te pe tine şi lacrimile tale. Dăruieşte cuvintele tale obiectelor care sunt mute, pentru ca ele să vorbească prin tine. Căci ele nu sunt un îndemn către plăcerea ta, aceste obiecte mute, ci sunt un îndemn către activitatea ta. Nu ceea ce *au devenit* ele fără tine este aici pentru tine, ci ceea ce trebuie ele să devină trebuie să fie prin tine aici.

Iar atâta timp cât îi impui dorinţa ta unui singur lucru, fără ca această dorinţă a ta să fie născută din obiectul însuşi, atâta timp răneşti obiectul. Atâta timp însă cât răneşti ceva, atâta timp nu te poate asculta niciun Maestru. Căci Maestrul îi aude doar pe cei care au nevoie de el. Însă nimeni nu are nevoie de Maestru, care vrea să se impună asupra obiectelor. Sinea inferioară a

omului este ca un vârf ascuţit, care vrea să se îngroape peste tot. Atâta timp cât vrea acest lucru, nici un maestru nu va vrea să audă glasul ei.

„Înainte ca glasul să poată vorbi în faţa Maeştrilor, el trebuie să se dezveţe de a răni."

Atâta timp cât vârfurile ascuţite ale lui „*Eu* vreau" pătrund din cuvintele omului, atâta timp cuvintele sale sunt mesagerii Sinei sale inferioare. Dacă aceste ace sunt îndepărtate şi dacă glasul lor a devenit moale şi maleabil, încât se aşează ca un veşmânt de voal în jurul tainelor tuturor obiectelor, atunci el se ţese pe sine însuşi ca veşmânt de spirit (Majavirupa), iar sunetul gingaş al Maestrului se îmbracă în el. Cu fiecare gând pe care omul îl dedică, în adevăratul sens al cuvântului, adevărului interior al obiectelor, el ţese un fir la haina în care se poate învălui Maestrul care îi apare. – Cine se face pe sine însuşi mesager al lumii, organ prin care vorbesc adâncurile tainelor lumii, acela „revarsă a sufletului său viaţă în lume", sângele inimii sale îi udă picioarele, pentru ca ele să îl poarte în grabă acolo unde trebuie acţionat. Iar dacă *sufletul* este acolo unde *nu* este Eul inferior, când nu este acolo unde omul *stă* savurând, ci acolo unde l-au purtat picioarele *active*, atunci apare şi acolo Maestrul.

„Înainte ca în faţa lor să poată sta sufletul, sângele inimii lui trebuie să ude picioarele."

Cine rămâne *stând* în sine, nu poate să găsească Maestrul; cine vrea să îl găsească trebuie să lase să curgă – forţa sufletului său – sângele inimii sale – în fapta sa – în picioarele sale active.

Aşa este *primul* sens al celor patru învăţături de bază. Cine trăieşte cu acesta primul, aceluia poate să îi fie dezvăluit al doilea şi apoi următoarele. Căci aceste învăţături sunt adevăruri oculte, şi fiecare adevăr ocult are cel puţin un sens înşeptit. –

Partea a II-a (vara 1904)

[Următoarele lămuriri se referă la paragrafele nr. 17 şi 18 din capitolul II din Lumină pe cărare:

§ 17. „Întreabă-l pe cel mai lăuntric, pe Unul, despre ultima dintre tainele sale, pe care ţie ţi-o cuprinde de milenii. Marea, greaua luptă, depăşirea dorinţelor propriului tău suflet, este o muncă de milenii. Nu aştepta de aceea premiul victoriei înainte să fi adunat experienţa mileniilor. Dacă vine atunci timpul în care această ultimă învăţătură devine adevăr, omul păşeşte pe pragul care îl ridică afară peste calitatea de om."]

§ 17, capitolul 2. În acest ultim paragraf al celui de-al doilea capitol din *Lumină pe cărare* este conţinută înţelepciune de genul cel mai profund. În § 17 este conţinut îndemnul de a-l întreba pe „cel mai lăuntric", pe „Unul", despre „ultima dintre tainele sale ". Cine luminează în jos în adâncurile acestui „cel mai lăuntric", acela găseşte în fapt rezultatele din „milenii". Căci ceea ce este omul astăzi, asta el a devenit pe parcurusl unor lungi milenii. Printre lumi a mers cel mai lăuntric, şi ascunse odihnesc în poala sa fructele pe care le-a luat cu el din aceste lumi. Faptul că cel mai lăuntric al nostru este aşa cum este acum, acesta îl datorează condiţiei că nenumărate formări au lucrat la construcţia sa, faptul că a trecut prin multe regnuri şi că iarăşi şi iarăşi mereu şi-a format din aceste regnuri organe. Prin aceste organe a intrat în relaţie de schimb cu lumile care l-au înconjurat temporar. Iar ceea ce a câştigat din această relaţie de schimb, asta a luat cu el în lumi noi, pentru ca, dotat cu cuceririle dinainte, să aibă pe trepte noi trăiri tot mai bogate. Iar astăzi folosim miezul fiinţial astfel diferenţiat al celui mai lăuntric al nostru, pentru a avea pe „planeta" pe care o numim „Pământ" o sumă de trăiri.

Toate trăirile „planetei Lună" şi ale celor dinainte sunt în cel mai lăuntric al nostru. Ele erau deja în acest cel mai lăuntric,

atunci când acesta s-a dezvoltat încoace printr-un Pralaya [Timp între întrupările planetei Pământ în opoziţie faţă de întrupare=Manvantara.] ajungând „Pământ". Şi astfel au fost aceste trăiri în natura de Pitri [Strămoş al omului.], aşa cum întregul crin – latent – se află în sămânţa de crin. Numai că, bineînţeles, această sămânţă de crin mai este încă ceva fizic-vizibil. „Sămânţa de Pitri" însă, care a dormit încoace de la „Lună" la „Pământ", a fost încarnat în materii de genul cel mai înalt, perceptibile doar pentru „ochiul deschis al lui Dangma" [Văzător.]. Dar aşa cum sămânţa de crin, atunci când este cufundată în pământ potrivit, ordonează materiile de pământ, apă şi aer în aşa fel încât se formează un nou crin, aşa ordonează „sămânţa de Pitri"[4] în ciclurile sale prin existenţa sa terestră materiile astfel, încât pe parcursul acestor cicluri ia naştere treptat, treptat „omul" deplin, care după parcurgerea celei de-a şasea şi începutul celei de-a şaptea runde terestre cu adevărat poate fi numit „asemănarea lui Dumnezeu". Până la mijlocul celei de-a patra runde – până la sfârşitul perioadei lemuriene – împarte natura Pitri umană munca la propriul ei organism cu „formatori" supremi şi înalţi; tot mai mult însă trebuie, începând de la acest moment, însuşi „cel mai lăuntric" al omului să preia această muncă. K.H. [Prescurtare uzuală pentru Maestrul Kuthumi.] spune despre această muncă următoarele: tot ceea ce ai „tu" de făcut este să devii „cu totul om". Căci să ştii: numai după natura ta fizică eşti tu acum deja – aproape – om. Căci şi după natura fizică vei fi de-abia la sfârşitul celei de-a patra runde. Încă neorganizate, încă haotice sunt însă trupul tău astral, trupul tău mental [Eu inferior (obişnuit).] şi trupul tău de Eu (Manas superior). La fel de desăvârşit ca trupul tău fizic după a patra, trebuie să fie trupul tău astral după a cincea, trupul tău mental după a şasea şi trupul tău arupic (mental superior) după a şaptea rundă, dacă la sfârşitul ciclurilor terestre este să-ţi fi atins determinarea ta. Şi numai atunci când ai atins *această*

determinare, poţi să treci dincolo la următoarea planetă în calitate de Pitri normal-terestru.

Dar cei care vor să meargă pe cărarea ocultă trebuie să lucreze tot mai mult cu conştienţă la această triplă organizare a trupurilor lor superioare dinăuntrul „celui mai lăuntric" al lor. Acesta este sensul meditării. Configurăm (organizăm) *trupul* nostru *astral* prin ridicarea la Sinea superioară şi prin autoverificare. Aşa cum forţe din afara omului au lucrat în rundele parcurse pentru a construi organele trupului fizic de astăzi, aşa lucrează Sinea superioară din lăuntrul omului la trupul astral, pentru ca acesta să devină o „asemănare a lui Dumnezeu", sau şi „cu totul om". Atunci devine el potrivit să trăiască prin organele *sale* tainele lumilor superioare în aşa fel, precum trupul fizic trăieşte prin organele sale de simţ tainele lumii fizic-minerale. Noi ne verificăm seara cu privire la trăirile noastre de peste zi, ne ridicăm prin formula cunoscută la „Sinea superioară" a noastră. În ambele activităţi acţionăm organizat, construind asupra corpului nostru astral. Abia prin aceasta îl facem organism astral, corp cu organe, în timp ce înainte fusese doar un fel de purtător. Această „formulă" este de altfel aceasta:

Strahlender als die Sonne,
Reiner als der Schnee,
Feiner als der Äther,
Ist das Selbst, Der Geist, inmitten meines Herzens.
Ich bin dieses Selbst.
Dieses Selbst bin ich.

Mai strălucitoare decât Soarele,
Mai curată decât zăpada,
Mai fină decât eterul,
Este Sinea,
Spiritul, în mijlocul inimii mele.
Eu sunt această Sine.
Această Sine sunt eu.

Mai strălucitor decât soarele / Mai pur decât zăpada / Mai subtil decât eterul / Este Sinele / Duhul inimii mele. / Eu sunt acest Eu / Acest Eu sunt eu.

Această formulă au primit-o atunci toţi elevii din şcoala Esoterică de Teosofie ca primă meditaţie şi a fost de aceea dată şi de Rudolf Steiner. Textul original în engleză sună: „More radiant than the sun / Purer than snow / Subtler than the ether / Is the Self / The Spirit of my heart. / I am this Self / This Self am I." Este de presupus că transpunerea în germană a fost realizată de Rudolf Steiner. Mai târziu a înlocuit această formulă prin cea configurată de el însuşi: „In den reinen Strahlen des Lichtes / Erglänzt die Gottheit der Welt ..." (În razele curate ale luminii / Străluceşte dumnezeirea lumii). Alte lămuriri privitoare la „Mai strălucitoare decât Soarele ..." oferă redactarea orei esoterice de la Berlin din 24 noiembrie 1905, în GA 266 ***Din conţinuturile orelor esoterice***.

Se deschide privirea în orice caz prin aceasta asupra unei „munci de milenii", aşa cum se spune mai departe în § 17. Aşa cum au fost necesare milenii până ce a fost atinsă asemănarea fizică exterioară, aşa va fi nevoie de o muncă de milenii până va fi atinsă această asemănare pentru corpurile superioare. De abia atunci stă omul la „pragul care îl ridică afară peste starea de om". Iar el trebuie să ajungă exact aşa în a şaptea rundă „la prag", cum a trebuit să fie la prag la sfârşitul epocii lunare (a Lunii), care l-a ridicat peste starea de Pitri lunar.

Prin meditaţia mentală a acestei propoziţii din scrierile inspirate, cel ce meditează îşi organizează trupul său mental. Dacă omul îşi ia asemenea propoziţii de meditaţie din Bhagavad-Gita sau din alte scrieri pe care i le pune la îndemână literatura teosofică, atunci el lucrează la organizarea acestui trup mental al său. Trebuie tot mereu şi mereu subliniat faptul că la această meditaţie contează mult mai puţin să parcurgi

propoziţia raţional – *acest* lucru trebuie să se întâmple pentru sine, în afara meditaţiei propriu-zise –, cât mai degrabă, cu un orizont de privire total liber al conştienţei, să *trăieşti* cu propoziţia. *Ea* trebuie să ne spună ceea ce are să ne spună. Noi trebuie să fim cei care primim de la ea. Dacă este o propoziţie inspirată, atunci ea începe să trăiască în conştienţa noastră, atunci se revarsă ceva viu din ea, atunci devine în noi plinătate, conţinut care era nebănuit înainte. Atâta timp cât speculăm despre ea, putem să punem anume numai acel lucru în ea care este deja în noi. Prin aceasta nu ajungem însă mai departe.

Organizarea trupului de Eu depinde de partea devoţională a meditaţiei noastre. La cât mai mult ajungem prin această devoţiune, cu cât mai adâncă, mai serioasă este ea, cu atât mai asemănători devenim cu entitatea în calitate de care trebuie să ieşim din viaţa noastră planetară către acele sarcini care ne sunt puse într-o fiinţare ulterioară.

[§ 18. „ştiinţa pe care o numeşti acum a ta proprie este doar proprietatea ta, pentru că sufletul tău este contopit în Una cu toate sufletele şi a devenit Una cu cel mai lăuntric. Îţi este încredinţată o comoară din partea Celui Suprem. Însă dacă îi înşeli încrederea, dacă abuzezi de ştiinţa ta, dacă o laşi să dormiteze acolo unde ar trebui să o foloseşti, atunci şi de pe înălţimea cucerită mai este posibilă prăbuşirea. La pragul însuşi, acolo dau înapoi chiar Sublimi, incapabili de a purta răspunderea şi ne-înstare să se avânte mai sus. De aceea gândeşte-te mereu cu frică sfântă, cu tremurare înfricoşată la această clipă şi înarmează-te dinainte pentru luptă."]

§ 18. Trebuie să trăim că suntem Una cu tot ce trăieşte. Trebuie să ne fie clar că ceea ce numim al nostru Propriu, *atunci* nu are viaţă când vrea să fie o particularitate. Atunci are la fel de puţin o viaţă cum ar avea degetul nostru mic o viaţă dacă ar fi tăiat de la întregul nostru organism. Iar ceea ce ar fi pentru degetul nostru mic tăierea fizic- senzorială, asta ar fi pentru particularitatea noastră o ştiinţă care ar vrea să se refere numai

la această particularitate însăşi. *Una* am fost noi, atunci când am păşit în cadrul unei entităţi atotdumnezeieşti pe planetă, cea care era a treia înaintea Pământului nostru; în cadrul entităţii atotdumnezeieşti eram noi, şi totuşi o particularitate, aşa cum fiecare ton dintr-o simfonie este o particularitate şi totuşi Una cu întreaga simfonie. Iar ceea ce suntem chemaţi să numin particularitatea noastră, asta trebuie să lase să acţioneze asupra sa ceea ce întâlneşte în cele 343 de lumi prin care trăieşte (şapte planete, şapte runde pe fiecare planetă, şapte aşa-numite globuri la fiecare rundă = 7 x 7 x 7 metamorfoze = 343). Ceea ce putem să trăim aici, aceasta este pus ca *substrat* în noi la *început*. Iar aceasta este comoara „încredinţată ţie de Cel Suprem". Şi aşa cum comoara ne este încredinţată, aşa să o punem în consonanţa simfoniei planetare. O trăire i se va oferi tot mereu aceluia care înţelege *aceste* lucruri deplin. Toată adâncirea în interiorul nostru rămâne infertilă, goală, dacă vrem să o avem doar pentru noi înşine. A tinde către desăvârşirea *noastră* înseamnă tot numai să cultivăm un egoism mai înalt. Ştiinţa noastră trebuie încontinuu să se reverse de la noi. Nu trebuie spus cu aceasta că trebuie neapărat să instruim mereu. Asta trebuie fiecare cum poate şi dacă poate. Dar cel mai mic gest al mâinii din viaţa zilnică face posibil să fie o trăire vie a ştiinţei cucerite în mod altruist. Iar dacă avem acest lucru în simţământ, că toată viaţa este Una, că toată existenţa separată este fundamentată doar în Maya: atunci toată adâncirea noastră în interiorul nostru este cucerită şi cu sentimentul viu că trebuie să devină vie în viaţa cu-Totul-Una. Dar atunci adâncirea noastră este mereu răsplătită prin fertilitate. Atunci suntem siguri că nu putem cădea. Cine se străduieşte spre cunoaştere numai pentru a şti, numai de dragul desăvârşirii sale proprii, numai pentru a ajunge mai departe pe scara cu trepte a existenţei: acela mai poate să cadă, chiar dacă ar fi să fie deja foarte sus urcat. Iar noi trebuie să fim conştienţi înainte de toate de „răspunderea" pe care o luăm asupra noastră prin dobândirea cunoaşterii

superioare. Posibilitatea de dezvoltare îi este acordată omenirii ca întreg pe calea de dezvoltare numai într-o anumită măsură. Aşadar dacă noi ne facem mai desăvârşiţi, dacă ne însuşim o măsură de desăvârşire mai devreme decât ar fi posibil în avansarea normală, atunci noi *luăm* din măsura comună a omenirii ceva pentru noi. Noi lăsăm să se încline talgerul balanţei pe partea noastră; balanţa saltă pe cealaltă parte în sus. Numai prin *darea* în vreun fel putem să reparăm ceea ce am *luat*. Dar nu este permis de aceea şi să gândim că ar fi mai bine să nu luăm. Asta ar însemna iarăşi să fim egoişti şi să ne sustragem de la a lua, ca să fim scutiţi şi de îndatorirea de a da. A nu lua şi a nu da înseamnă *moartea*; noi însă trebuie să servim *viaţa*. Trebuie să ne cucerim posibilitatea de a da; de aceea trebuie să ne asumăm răspunderea de a lua. Doar că trebuie să fim conştienţi în fiecare clipă de această răspundere. Trebuie necontenit să cugetăm cum dăm cel mai bine dacă am luat. Acest lucru produce o „luptă", o luptă serioasă, sfântă. Dar *această* luptă trebuie să fie. Nu este *permis* să o evităm. Mereu trebuie să ne înarmăm pentru această luptă. – Mai ales înalta semnificaţie a *acestei lupte* a fost şi este prezentată misticilor din toate şcolile de iniţiere. Ei sunt îndemnaţi să se umple, să se străbată cu conştienţa acestei lupte. Dacă „cel mai lăuntric" al nostru respiră viaţa acestei lupte drept dispoziţie fundamentală a sufletului, atunci se ridică la viaţă în acest interior vederea interioară şi auzirea interioară. Iar dacă putem să fim linştiţi, *cu totul liniştiţi* pe acest câmp de luptă, atunci încep pe cerul nostru astral şi mental să fulgere taine mai înalte. Atunci se simbolizează în noi sentimente, gânduri până la realităţi spiritual-palpabile; iar din negura acestor realităţi spiritual-palpabile răsună glasul Maestrului, se formează figura Maestrului. Începe pentru noi *relaţia* mai înaltă. Începem să fim în lume nu doar actori însoţitori, ci devenim pentru ea *mesageri* (Angelos).

Ceea ce este înfăţişat aici ca exegeză de la § 18 este propoziţie cu propoziţie realitate, realitate superioară de trăit.

Iar cine se străbate de sensul acestor propoziţii (§ 18) în acest mod, acela devine un cetăţean al lumilor superioare. (Continuarea în cel mai scurt timp.)[9]

[9] O continuare nu a mai urmat. Alte lămuriri se găsesc în cele patru conferinţe de la Berlin din februarie/martie 1904, în GA 266, *Aus Inhalten der esoterischen Studen* (***Din conţinuturile orelor esoterice***), volumul I. Referitor la prezentările din partea a doua a lămuririlor, vezi *Aus der Akasha Chronik* (1904–1908) (***Din Cronica Akasha.*** 1904-1908), GA 11.

Anexa B. Lămuriri cu privire la Glasul tăcerii de H.P. Blavatsky

Adaos la scrisoarea din 11 august 1904 către Doris şi franz Paulus.

[Următoarele lămuriri se referă la începutul de la Glasul tăcerii. Pentru textul acesteia]

În prima propoziţie din *Glasul tăcerii* se vorbeşte despre forţele sufleteşti inferioare (Iddhi sau Siddhi). şi se indică spre „pericolele acestor forţe sufleteşti". Mai întâi doresc să observ că tocmai mica lucrare *Glasul tăcerii* este desemnată să servească drept substanţă de meditaţie. Este scrisă întru totul din *cunoaştere ocultă*. Iar cunoaşterea ocultă este cunoaştere vie, adică acţionează ca forţă asupra întregului om, dacă acesta se pătrunde meditativ cu aceasta. Dar, aşa cum am mai spus odată, nu este vorba despre o preluare şi o descompunere raţională a acestei cunoaşteri, ci de o deplină dăruire către aceasta. Numai cine reuşeşte să obţină câmpul conştienţei, pentru scurt timp, cu totul liber de toate impresiile zilnice şi să se umple întru totul în acest timp cu gândul de meditat, acela primeşte fructul meditării.

Doresc să indic asupra unor lucruri care stau la baza *Glasului tăcerii* în calitate de cunoaştere ocultă. Dar în mod explicit trebuie să remarc faptul că nu este vorba de a specula o

asemenea cunoaştere în clipele meditaţiei în propoziţiile *Glasului tăcerii*, ci ca această cunoaştere să fie însuşită în momente care se află în afara meditaţiei. Atunci aceasta devine o componentă a sufletului nostru şi acţionează în noi, chiar dacă nu o descompunem în gânduri detaliate în timpul meditaţiei.

Toate propoziţiile cu adevărat oculte se bazează pe cunoaşterea dezvoltării lumilor şi sunt scrise pornind de la acea cunoaştere care vede omul în consonanţă cu acea Viaţă Unic-Întreagă, care se trăieşte în forme tot mereu noi. Omul însă trebuie să se cunoască pe sine însuşi drept una din aceste forme. El trebuie să înveţe să admită că procesele de dezvoltare a unui lung trecut s-au revărsat în fiinţa lui şi că el însuşi formează forma de trecere către stări superioare.

Aşa cum este omul astăzi, el constă dintr-o serie de corpuri, cel fizic, cel astral, corpul spiritual inferior, corpul spiritual superior. Iar corpuri şi mai înalte sunt deocamdată doar sugerate în el.

Abia acum se înţelege omul în mod just, dacă ştie că numitele corpuri nu sunt toate dezvoltate deplin în acelaşi grad. Căci chiar dacă, de exemplu, corpul astral ca atare stă mai sus decât cel fizic, totuşi corpul astral *de astăzi* al omului stă mai jos decât corpul său fizic. Trebuie făcută distincţia între desăvârşire *în felul său* şi desăvârşire în sine. Corpul fizic al omului a ajuns astăzi *în felul său* pe o anumită înălţime a desăvârşirii, iar acest lucru va fi cu totul atunci când actuala aşa-numită „rundă" a Pământului nostru va fi la sfârşit. Corpul astral însă mai stă astăzi încă pe un grad inferior al desăvârşirii şi va fi de-abia în a 5-a rundă atât de departe cât este *în felul său* trupul fizic deja astăzi. Şi mai mult în urmă în felul lor sunt apoi corpurile superioare. Se poate spune de aceea: Omul mai trebuie să lucreze mult la sine, pentru ca să fie corpurile sale superioare în aşa fel organizate, în aşa fel configurate, precum este corpul său fizic. Omul nu poate astăzi, în esenţă, să păcătuiască atât de mult la organizaţia sa fizică precum poate asta la corpurile sale

superioare. Desigur, se poate dăuna şi organizaţiei sale fizice; dar dăunarea corpurilor mai înalte înseamnă încă ceva cu totul diferit. Căci aceste corpuri mai înalte sunt încă într-un fel de stare embrionară, iar noi acţionăm, prin faptul că acţionăm asupra lor, asupra unor *substraturi*, nu asupra unor organe care au atins în regnul naturii forma lor finită până la un anumit grad. Cum gândim, cum percepem, simţim şi dorim, aşa ne organizăm corpurile noastre mai înalte. Noi facem asta în acelaşi fel cum au făcut-o forţele naturii în perioade care se află cu mult timp în urma noastră, când au format din formaţiuni inferioare organele noastre fizice, plămânii noştri, inima, ochii, urechile ş.a.m.d. Trebuie să ne considerăm continuatori ai naturii pe planurile (nivelurile) mai înalte. Pentru ca să îndrumăm gândurile, dorinţele, senzaţiile, sentimentele noastre aşa încât noi înşine să organizăm corpurile noastre mai înalte în acel mod în care natura a organizat corpul nostru fizic, există asemenea îndrumări precum *Glasul tăcerii*. Iar noi ne aducem în direcţia justă de dezvoltare atunci când lăsăm să acţioneze asupra noastră asemenea propoziţii în cadrul meditaţiei. Căci aceste propoziţii sunt tocmai forţe naturale spirituale care ne conduc şi prin care ne conducem pe noi înşine. Dacă ne conducem prin ele, atunci se organizează corpurile noastre mai înalte, iar noi dobândim organe de simţ şi de faptă pentru planurile mai înalte, devenim văzători, auzind şi acţionând pe aceste planuri superioare, aşa cum prin forţele naturii am devenit văzători, auzind şi acţionând pe planul fizic. Este de înţeles faptul că la o asemenea dezvoltare sunt prezente „pericole". Aşa-numitele forţe sufleteşti inferioare dau aceste pericole, dacă forţa spirituală nu este condusă în direcţia corespunzătoare. Pentru a dobândi această direcţie este scris *Glasul tăcerii*.

Este *deasemenea* un pericol pentru om, dacă îşi însuşeşte un sentiment incorect pentru propoziţia că „lumea exterioară" este o simplă lume de aparenţă. Acest lucru este cu siguranţă adevărat într-o direcţie. Dar omul nu este chemat pentru a se

retrage din această „lume exterioară" şi a se refugia în lumi superioare. Noi trebuie să ne facem rost de priviri în interiorul lumilor superioare; dar trebuie să ne fie clar faptul că trebuie să căutăm în aceste lumi superioare *cauzele* pentru *efecte* care se află în lumea *noastră* fizică în timpul de acum. Trebuie să ne menţinem mereu în faţă faptul că avem să ne adâncim în propriul nostru spirit. Printr-o asemenea adâncire învăţăm să înţelegem spiritul care vorbeşte în afara noastră prin fiecare frunză, prin fiecare animal, prin fiecare om. Dar greşit ar fi dacă am căuta spiritul şi am avea lipsă de respect faţă de organele sale, iar organele spiritului sunt manifestările şi procesele *acestei* lumi. Imboldurile, motivele pentru acţiunea în această lume trebuie să le aducem de pe planuri superioare; acţiunea însăşi trebuie să se afle, între naştere şi moarte, în *această* lume. Trebuie să nu dispreţuim lumea, ci s-o iubim; dar nu trebuie să o iubim aşa cum le apare ea simplelor simţuri fizice, ci trebuie să învăţăm zilnic, în fiecare oră, cum ea este o expresie a spiritului. Peste tot să se caute în sensul celei de a treia propoziţii din *Glasul tăcerii*, „Izvorâtorul" care se află pe un plan superior. Desigur, prin aceasta lumea simţurilor devine lumea aparenţelor. Dar numai în măsura în care omul o priveşte în mod obişnuit. De exemplu: Noi vedem un răufăcător. Aşa cum îl privesc pe unul ca acesta majoritatea oamenilor, ei văd doar *aparenţă*. Noi învăţăm să cunoaştem ceea ce este adevărat la răufăcător dacă păşim în faţa lui cu o privire care este ascuţită de lumile superioare. Dacă privim adânc în mecanismul lumii, atunci se modifică toate sentimentele noastre, toate senzaţiile faţă de realitatea care ne înconjoară. Iar printr-o astfel de cunoaştere devenim pricepuţi pentru lumea reală în care trăim. Trebuie să înţelegem tot mai mult şi mai mult că suntem pentru început mult mai puţin chemaţi să corectăm lumea decât să ne corectăm concepţiile noastre aparente despre lume. De abia atunci putem să intervenim îmbunătăţind în lume, dacă ne-am îmbunătăţit pe noi înşine prin faptul că ne-am luptat, trecând de

la concepţii greşite la unele adevărate. De aceea stă scris în *Glasul tăcerii*: „Numai atunci, de-abia atunci sentimentul se va închide faţă de regnul falsului şi se va deschide faţă de regnul adevăratului, când omul nu mai percepe multele entităţi ale aparenţei ca atare, ci îndreaptă privirea asupra Unului Adevărat."

„Spiritul creator" acţionează afară, în jurul nostru; dar „Spiritul creator" acţionează şi în interiorul nostru. Lumea exerioară ne va revela mereu acest Spirit creator, dacă obţinem „firul argintiu", care ne leagă pe noi înşine de Spiritul creator. De aceea trebuie să ascultăm la tot ce pătrunde la urechea noastră, trebuie să privim spre tot ce se pune în faţa ochiului nostru: dar niciodată nu trebuie să ne lăsăm dirijaţi de ceea ce e afară, ci trebuie să ne fie clar că în interior este cel care explică, dirijorul, care ne pune tot ce e exterior în lumina corectă. Prin ruperea „firului argintiu" din interior facem chiar şi lumea exterioară o lume a aparenţei, care atunci ne înşeală la fiecare pas; prin menţinerea legăturii interioare cu izvorul Spiritului se revarsă pentru noi şi toată acea lumină a adevăratului peste lumea exterioară.

În propriul spirit trebuie să cercetăm: atunci ni se desluşeşte Spiritul lumii. De obicei nu este acceptat faptul că aceasta este calea pentru vederea în lumi superioare. Dar ea este. – „Halele" din *Glasul tăcerii* sunt trăiri reale ale autocunoaşterii omului.

Contează ca noi să ne ducem clar în faţa sufletului treptele desemnate aici. Nu poate fi vorba să cuprindem raţional ce sens este intenţionat cu aceste „hale". Trebuie să *trăim* acest sens. Înţelegerea este cel mai puţin lucru; iar această înţelegere nu desluşeşte nici forţe superioare. Dar, chiar dacă credem că am înţeles de mult, tot mereu şi mereu e *de trăit* în acest sens: aceasta desluşeşte. Ocultiştii experimentaţi ştiu că înţelegerea teoremelor oculte nu este nimic. De aceea fiecare ocultist va lăsa tot mereu şi mereu cele de mult înţelese să trăiască în el. Iar

niciunui adevărat ocultist nu-i este permis să neglijeze să trăiască *zilnic* meditativ cu cele mai importante şi mai simple adevăruri. Acest lucru nu îi dă cunoaştere în sensul lumesc: el îi dă *forţă* şi *viaţă* în sens ocult. Aşa cum iubeşti un copil pe care totuşi îl ai zilnic în faţa ta şi îl cunoşti foarte exact, aşa iubeşte ocultistul adevărurile şi trebuie zilnic să fie împreună cu ele, să *trăiască* cu ele. Cunoaşterea ocultă este de aceea diferită de toată cunoaşterea educaţională exterioară a simplei civilizaţii. Pe aceasta o ai odată, am putea spune că eşti gata cu *înţelegerea*. Nu aşa este cu cunoaşterea ocultă. O ai tot mereu în mediul tău viu, chiar dacă o cunoşti, aşa cum îmbrăţişezi un copil în mod iubitor, chiar dacă îl cunoşti de mult.

„Prima hală" ne clarifică faptul că punctul nostru de vedere obişnuit este cel al *neştiinţei*. Iar neştiinţa trebuie să rămână partea noastră, dacă rămânem la ceea ce, am putea spune, ne-a revenit prin natura însăşi. Şi toată cunoaşterea exterioară este, de altfel, doar o adunare a celor pe care le rezultă neştiinţa. Atâta timp cât nu ne este clar faptul că la multă cunoaştere totuşi putem să rămânem în neştiinţă, atâta timp ne este imposibilă adevărata înţelepciune, progresul în general. Contează să ne pătrundem în mod viu cu atitudinea că trebuie să fim „cei ce învaţă". Viaţa trebuie să ne fie cu fiecare pas o şcoală. Atunci trăim viaţa în *a doua hală*. Întregul nostru raport faţă de lume se schimbă sub influenţa unei astfel de atitudini. Avem atunci credinţa că putem învăţa din *toate* care ne ies înainte. Devenim elevi ai vieţii cu totul Una, care ni se revelează încontinuu. Şi de-abia aşa învăţăm să iubim; să iubim Totul. Astfel se topeşte căutarea de separare care este ţintuită în Sinea *îngustă*, aşa învăţăm: să nu rămân la durere sau la bucurie, ci să ne lăsăm instruiţi de durere şi bucurie. Aşa reuşim să ajungem să înţelegem că propriul nostru organism este un organ de concepţie pentru întreaga lume. Înţelegem că Sinea noastră propriu-zisă este pentru întreaga lume. Noi admitem că Sinea noastră propriu-zisă nu este deloc identică cu acest organism;

învăţăm să ne privim drept instrument prin care lumea acţionează asupra Sinei noastre superioare, iar această Sine superioară asupra lumii. Vom găsi însă atunci şi curând că această Sine superioară este un membru în organismul de spirite al universului, ne este încredinţat în gaj, astfel încât ne putem considera mesageri ai voinţei universale dumnezeieşti. Ne simţim tot mai mult ca misionari ai marelui Spirit al lumilor. Iar dacă simţim aşa, atunci simţim ceva din atmosfera „*halei învăţării*". – Însă atunci putem şi să urcăm la sentimentul despre ceea ce este a treia hală, cea a „*înţelepciunii*". Trăim corelaţia cu Spiritul lucrurilor şi ne dăm seama că suprema cunoaştere se revarsă către noi în interiorul nostru. Începem să ne permitem să ne lăsăm pe seama acestui curent. Porţile inspiraţiei ni se deschid. Ne vom conduce pe noi înşine în adevăratul sens, nu vom fi conduşi prin imboldurile lumii exterioare. În acest fel suntem *renăscuţi*. Aşa cum înainte eram un copil al lumii, aşa devenim acum un copil al spiritului. Spiritul din interior ne arată căile. O siguranţă şi o linişte nesfârşită vin peste noi; tot succesul nu decide nimic despre făptuirea noastră, ci doar privirea înspre ceea ce e corect. Iar acest sentiment de siguranţă interioară deschide privirea înăuntrul halei beatitudinii. Iar acolo răsună atunci cele *şapte* glasuri.

Ele însele – la fel ca toate adevărurile oculte –, aceste şapte glasuri, au o interpretare înşeptită. Şi tot mai mult urcăm către cea mai înaltă interpretare, care de fapt nu mai este nicio interpretare, ci realitate spirituală. Dar trebuie să îţi desluşeşti trăind în tine următoarele interpretări prin intermediul meditaţiei, şi atunci se revelează interpretări mai înalte şi în final realităţi.

Pentru început prima interpretare (simbolic-alegorică).

Trebuie să simţim viu şi să ne adânceim în această simţire vie, să ne reînnoim mereu sentimentul că lumea, aşa cum se vede *pentru început*, este lucrare exterioară, lume de aparenţă. În credinţa vie trebuie să ne adâncim, că această lume ne va

revela tot mai mult adevărul nouă înşine, dacă ne adâncim în noi înşine. Nu uşor poate să ne fie, de altfel, să ne străbatem întru totul cu o asemenea dispoziţie. Căci nu trebuie să uităm că această lume este totuşi a noastră, că de altfel suntem chemaţi să iubim această lume. Dacă ne-ar fi foarte uşor să ne luăm rămas-bun de la felul în care trăim în lume, atunci această despărţire nu ar fi o jertfă. Atunci am căuta un nou mod de a trăi numai aşa cum alergăm de la distracţie la distracţie în viaţa obişnuită. De aceea glasul care ne vorbeşte în această clipă a despărţirii trebuie să fie glasul dulce al privighetorii; trebuie să existe aici un adevărat bun-rămas de la *sentimentele aparente ale vieţii*. Dacă putem să ne pătrundem adesea timp de clipe cu o asemenea dispoziţie, atunci urcăm treptele scării desăvârşirii mistice.

Şi putem să percepem în obiectele acestei lumi *al doilea glas.* Dizarmonios sună lumea la noi, atâta timp cât trăim în sentimentele aparente. Judecăm, criticăm, pentru că percepem disonanţe la *suprafaţa* obiectelor. Dar să estompăm percepţia pentru disonanţe, să estompăm judecata şi critica şi să ne adâncim într-o consonanţă în străfundul lucrurilor. Învăţăm chiar şi răul să-l înţelegem. Învăţăm să cunoaştem că răul este o forţă care iese în evidenţă în locul nepotrivit. Dacă ar fi la locul potrivit, atunci ea ar fi bună. Şi astfel se transformă în străfundul lucrurilor ceea ce înainte apărea drept disonanţă, în armonie. Nu a asculta şi a înţelege judecând, criticând face ca al doilea ton să sune către noi din linişte. Fiecare ocultist ştie că i-a ajutat nesfârşit de mult faptul că a încercat să înţeleagă pretutindeni, să înţeleagă fără critică, plin de compasiune; iar atunci i-a răsunat cinelul de argint, care este doar acoperit de ceea ce percepe o auzire exterioară dinspre suprafaţa lucrurilor.

„Ascultă înăuntrul lucrurilor", aşa ne îndeamnă ocultistul. De compari un lucru cu altul, atunci poţi să consideri desigur că unul este desăvârşit, celălalt nedesăvârşit. Dar nu o asemenea comparaţie trebuie să îţi spună ce anume este cu lucrul acela, ci

al treilea ton, care este ascuns în fiecare lucru ca tonul în scoica de mare. Ceea ce e urât în natură, sucit în viaţă, stricat în om nu înveţi să înţelegi prin faptul că compari una cu alta, ci dacă asculţi la interiorul propriu, ascuns al fiecărui lucru şi al fiecărei fiinţe înseşi. Mergi înăuntrul tăcerii, unde nimic nu se impune asupra ta care să îndemne la comparaţie, şi fii cu fiecare fiinţă în mod spiritual *singur*, atunci „liniştea" îţi revelează tonul estompat în fiecare lucru şi fiinţă.

Iar după un asemenea exerciţiu se depune seriozitate peste întreaga noastră fiinţă şi demnitate. Învăţăm să pricepem lumea în seriozitatea ei şi în demnitatea ei. Trebuie să se mişte ceva în noi, care ne permite să simţim faţă de *toate* fiinţele cu deplină seriozitate. Acesta este momentul în care ni se revelează felul în care totul este o expresie a celui mai demn întreg. Noi ne obişnuim să privim începând de la cel mai mic, în sus, la cel nesfârşit, pentru că nici faţă de cel mai mic nu ne părăseşte gândul că este o expresie a limbajului universului, care ne vorbeşte în demnitatea cea mai liniştită. Acest simţământ cuprins viu în meditaţia noastră dă al *patrulea* ton.

Dar apoi, când ne-am pregătit astfel, atunci încep fiinţele spirituale din lume să sune pentru noi; atunci răsună ca sunet de trompetă, căci pentru noi nu va mai răsuna taina unui lucru singular, ci tonul universului însuşi. Dacă lăsăm numai să ne vorbească Spiritul lumii, atunci el sună din toate lucrurile către noi; dar nu drept tonul singular al acestor lucruri, ci drept armonia universului. Acesta este al *cincilea* ton.

Iar acest ton poate să se potenţeze. El pătrunde pentru noi de la fiinţă la fiinţă. El ne revelează tainele lumii. Dacă am priceput că totul este revelaţia Unului Spirit, atunci putem să ne dedicăm cu totul acestei revelaţii. Lumea ne-o închipuim aşa drept ton al spiritului, pătrunzând de peste tot şi găsind peste tot un ecou. Acesta este al şaselea glas.

Trebuie să ne aducem la trăirea spirituală, meditativă a reprezentărilor sugerate prin aceasta. Trebuie să fim liniştiţi cu

noi, cu totul liniştiţi şi să ne ţinem înainte imaginile cu care sunt caracterizate tonurile în *Glasul tăcerii*, astfel încât să le ascultăm imaginativ, cu urechea spirituală. Iar în acest timp trebuie să ne umplem cu asemenea gânduri ca acelea care sunt date de mine aici spre exegeza tonurilor. Nu speculativ, ci în simţirea vie. Atunci meditǎm corect şi rodnic.

Iar în final lăsăm toate revelaţiile celor şase tonuri să sune împreună în Unul. Căci nu trebuie să rămânem într-un raport cu lumea, ci să fim multilaterali. Iar cel care percepe deja al şaselea glas trebuie să se întoarcă iarăşi la primul, la al doilea ş.a.m.d. Numai când iubim ceea ce e singular tot aşa precum consonanţa în întreg, ne apropiem de desăvârşire.

Anexa C. Din *Glasul tăcerii* de H.P. Blavatsky

[Manuscrisul acestei traduceri a începutului de la *The Voice of Silence* (Glasul tăcerii), aparţinând unui necunoscut, se află în arhivă la manuscrisul exegezei lui Rudolf Steiner despre *Glasul tăcerii* din 1904. Această traducere este foarte diferită de cea realizată de către Franz Hartmann (Editura Lotus, Leipzig, f.a.). Stilul ei permite presupunerea că a luat naştere la sfatul lui Rudolf Steiner; de asemenea, multele expresii indiene din original sunt transpuse în germană. Corecturile după originalul englez sunt indicate în paranteze drepte.]

Acest învăţământ este pentru cei care nu cunosc pericolele care îi cresc omului din forţele sale sufleteşti inferioare.

Cine vrea să perceapă glasul spiritului din afara lui, acela trebuie mai întâi să înţeleagă fiinţa propriului său spirit.

Dacă cel ce învaţă nu mai consideră că lumea percepţiilor exterioare este lucrul principal, atunci el trebuie să caute producătorul acestor percepţii, izvorâtorul de gânduri, cel care face din lumea simţurilor lumea aparenţelor.

Prin adâncire gânditoare în sine este pătrunsă cu privirea aparenţa realului în nimicnicia sa.

Aşa trebuie cel ce învaţă să dezbrace aparenţa de pe el.

Căci:

Dacă a cunoscut aparenţa drept caracteristică a realului, atunci va cunoaşte ceea ce este la el însuşi aparenţă, aşa cum se cunoaşte că visul este vis şi nu realitate, în momentul în care te trezeşti;

Dacă nu mai percepe multele entităţi ale aparenţei ca atare, atunci privirea sa este îndreptată către acel *Unul* adevărat.

Numai atunci se va închide simţirea sa faţă de domeniul falsului şi se va deschide faţă de domeniul realului.

Înainte ca sufletul său să poată vedea, trebuie atinsă pacea interioară şi ochii de carne trebuie să fi devenit tăcuţi cu exprimările lor.

Înainte ca sufletul să poată auzi, imaginea aparentă a omului trebuie să fi devenit surdă la ceea ce e puternic sonor şi slab sonor, la urletul strident al câinilor [al elefanţilor], precum şi la bâzâitul muştei [zborul licuriciului].

Înainte ca sufletul să poată vedea spiritul şi să-şi aducă aminte de faptele sale, el trebuie să fie unit cu ceea ce vorbeşte spiritual şi tace senzorial, aşa cum lutul olarului trebuie să cedeze din forţele care îi sunt proprii de la natură şi, dacă este să devină formă, trebuie să se unească cu spiritul olarului.

Atunci sufletul va auzi şi va pricepe:

Glasul tăcerii

şi va spune:

Dacă sufletul tău zâmbeşte în timp ce se mişcă în lumina solară a vieţii – dacă sufletul tău cântă în casa lui de carne şi substanţă – dacă sufletul tău plânge în coaja lui de aparenţă – dacă sufletul tău a rupt firul argintiu care îl leagă de Spiritul creator, atunci o, tu elevule, el îi aparţine Pământului.

Dacă sufletul tău ascultă la zgomotul zilei, – dacă sufletul tău se umple cu vuietul marii lumi a aparenţelor, – dacă sufletul

tău la strigătul de jale fuge în sine însuşi la fel ca broasca ţestoasă, care se sustrage fricoasă impresiei din afară, atunci sufletul tău este o casă nedemnă a spiritului.

Dar dacă, devenit mai puternic, sufletul tău se desprinde din locuinţa substanţei şi, părăsind-o pe aceasta, formează mai departe firul argintiu, dar numai pe sine însuşi, numai propria sa aparenţă o leagă de el, atunci el este acaparat în cea mai rea aparenţă.

Lumea substanţială, o, elevule, este aşezământul ispitirii; ea te conduce pe o cale de grele încercări; ea te ademeneşte la credinţa că Eul tău aparent ar fi adevăratul tău Eu.

Această lume a substanţei, o, elevule, este doar o intrare la lumină, o pregătire pentru aşezământul adevăratei lumini, la acea lumină a cărei strălucire nu o stinge nicio furtună şi care luminează fără fitil şi ulei.

Glasul înalt al spiritului spune: „Dacă vrei să vezi Sinea lumii luminând: trebuie să vezi mai întâi luminiţa ce mocneşte, ce sclipeşte, a Sinei tale proprii". Pentru a dobândi această cunoaştere, trebuie să pătrunzi cu privirea aparenta sine percepând calitatea ei de non-sine, atunci poţi să odihneşti în braţele fiinţei universale. În aceste braţe te aşteaptă o lumină care nu îşi aruncă lucirea pe naştere şi moarte, ci pe ceea ce trăieşte prin eternităţi: *Aum*.

Predă-te în braţele fiinţei universale, dacă vrei să devii ştiutor.

Mori şi devino.

Trei hale, o călătorule apăsat de aparenţă, te conduc la capătul stării tale de apăsare. Trei hale, o tu biruitor asupra lumii de aparenţă, te vor ridica prin trei stări într-o a patra, şi apoi în cele şapte lumi, în aşezământul etern al beatitudinii.

Dacă vrei să ştii numele lor, atunci ţine minte:

Numele primei hale este *neştiinţă*.

Aceasta este hala în care eşti născut, în care trăieşti şi vei muri. Numele celei de-a doua hale este cel al *învăţării*. În ea va învăţa sufletul tău să cunoască florile vieţii; dar în fiecare floare pândeşte un şarpe al ispitei.

Numele celei de a treia hale este *înţelepciune*; în spatele ei se întinde viaţa nemărginită a spiritului universal, izvorul cunoaşterii universale.

Dacă vrei să străbaţi în siguranţă prima hală, atunci nu lăsa sufletul tău să fie înşelat prin faptul că faci din ardoarea plăcerii şi dorinţelor care trăieşte în el lumina solară a vieţii tale.

Dacă vrei să străbaţi în siguranţă a doua hală, atunci nu te opri pentru a respira miresmele egoismului. Dacă vrei să fii liber de lanţurile care te încătuşează de lume, nu căuta în lumea aparenţelor sinei inferioare conducătorul tău.

Înţelepţii se sustrag ademenirilor lumii senzoriale.

Înţelepţii nu pleacă urechea la glasurile ispititoare ale lumii aparenţelor.

Numai când cauţi în hala înţelepciunii renaşterea ta, găseşti lumina pe care nu o tulbură nicio umbră şi care luminează în tărie nicicând scăzătoare prin eternităţi.

Caută acolo lucrul ce trăieşte necreat în tine; îl găseşti în această hală. Dacă vrei să îl vezi în lumina justă şi vrei să devii una cu el, atunci trebuie să vezi prin înşelăciunea aparenţei. Estompează ceea ce vorbesc simţurile care locuiesc în carne, nu permite niciunei imagini pe care ţi-o formează simţurile să se pună între tine şi această lume; numai atunci poţi să devii una cu ea. Iar când ai recunoscut înţelepciunea vederii tale senzoriale, pleacă de acolo unde doar se învaţă. Hala învăţării este plină de pericole în frumuseţea sa ademenitoare; ea este aşezământul încercărilor tale. Păzeşte-te prin faptul că, la aşezământul Eu-lui aparent şi al iluziei, eziţi să fii ţinut în orbire.

Această lumină a Eu-lui iluzoriu luminează din fiinţa ispititorului. El te ţine prins în lumea simţurilor; el îi oferă

raţiunii tale iluzia simţurilor drept adevăr, iar în iluzie este azvârlit fără fiinţă cel ispitit.

Fluturele este atras la flacăra lucitoare a lămpii tale de noapte şi moare din cauza uleiului necurat. Sufletul ispitit, care rămâne înghiţit în aparenţă, trebuie să se întoarcă la substanţa pe care marele ispititor o desface din înşelăciune, de la iluzie la adevăr.

Priveşte la mulţimea sufletelor. Cunoaşte cum plutesc peste marea furtunoasă a talazului omenesc al vieţii şi cum ele, căzute pradă aparenţei, orbite de lumină, cu forţele pierdute, unul după altul se scufundă în undele furtunoase. Aruncate încoace şi încolo de vânturile creatoare de simţuri, incitate de furtunile poftitoare ale pornirilor sălbatice, ele cad în valurile fără fiinţă şi sunt înghiţite de vidul vârtejului.

Dacă vrei să te muţi prin hala înţelepciunii în valea beatitudinii, o elevule, închide simţurile tale, care îţi ţin înainte aparenţa înşelătoare a multor obiecte, te separă de obiectele în care locuieşte spiritul universal ca în tine însuţi şi care în izolarea ta îţi iau liniştea.

Nu-l lăsa pe cel ceresc născut dinăuntrul tău să se scufunde în undele aparenţei şi să se întoarcă de la strămoşul său etern, ci lasă violenţa înfocată să devină liniştită prin retragerea în cămara cea mai lăuntrică, cămara inimii, locuinţa Mamei lumii.

Atunci va trece din inimă acea forţă în regnul al şaselea, cel de mijloc, în spaţiul dintre ochii tăi. Atunci se va revărsa acolo forţa sufletului universal, glasul care rezonează prin univers, glasul spiritului creator.

Atunci poţi deveni Unul care alunecă peste talazul lumii simţurilor şi ale cărui tălpi nu sunt udate de apele aparenţei.

Înainte să poţi pune piciorul tău pe cele de mai sus trepte ale scării, pe scara tonurilor mistice, trebuie să auzi sunând înşeptit glasul Dumnezeului interior.

Primul glas sună ca un sunet dulce de privighetoare, cântând un blând bun-rămas tovarăşilor aparenţi ai lumii tale dinainte.

Al doilea glas vorbeşte ca sunetul unui cinel argintiu, despre armoniile fiinţelor conducătoare de lume.

Al treilea este un cântec melodios de jale, estompat precum tonul prins în scoica de mare.

Precum tonul puternic, serios şi demn, sună al patrulea glas.

Al cincilea vuieşte precum răsunetul fluierelor din tub de bambus, până la sunetul de trompetă se potenţează.

Ca un tunet turbat în prăpastia stâncoasă te străbate furtunos al şaselea glas.

În al şaptelea ton mor toate celelalte tonuri. Imperceptibile s-au scurs ele în fiinţa sa.

Când cele şase glasuri au murit astfel şi s-au aruncat la picioarele Maestrului, de-abia atunci a devenit elevul una cu *Unul*: el trăieşte în El şi Acesta în el.

Înainte să poţi păşi pe această cale trebuie să stingi tot focul pornirilor tale; gândurile poftitoare trebuie să le cureţi, iar inima ta trebuie să o cufunzi în castitate.

Valurile curate ale undelor vieţii eterne, care sunt transparente precum cristalul, nu suportă nicio amestecare cu tălăzuirea sumbră a lumii inferioare.

Roua cerului în sânul florii de lotus, strălucind în prima rază de soare a dimineţii, căzând la pământ devine ea însăşi o bucată de praf de pământ; o picătură murdară a devenit nobila perlă.

Stinge gândurile tale încărcate de pofte, pentru ca apăsarea poftelor să nu te supună în gândurile tale. Comportă-te tu cu ele lipsit de pofte, aşa cum s-ar comporta ele cu tine, înzestrate cu pasiuni; căci dacă le laşi să ardă nestinse, atunci să ştii că ele şi se aprind în tine însuţi ca poftă şi omoară Eul tău. Nu lăsa nici oglindirea gândurilor căutătoare de pasiuni să se

apropie de tine. Căci aceste umbre vor creşte; dobândind mărime şi forţă, ele vor prinde fiinţa ta în mrejele lor, înainte să fi dobândit deplina conştienţă despre prezenţa lor respingătoare.

Înainte ca forţa mistică să poată trezi Dumnezeul în tine, trebuie să fii capabil să stingi în tine focul poftelor.

Sinea substanţei şi Sinea spiritului nu pot să se întâlnească niciodată. Dacă este ca unul să lucească în tine, celălalt trebuie să stea în întuneric; pentru amândoi nu ai spaţiu.

Înainte ca forţa spirituală a sufletului tău să poată percepe lumina interioară, trebuie să fie stinsă iluzia personalităţii, viermele aparenţei senzoriale omorât pentru totdeauna.

Până ce nu te jertfeşti pentru cărare, nu poţi umbla pe cărare.

Aşa cum cupa lotusului îşi deschide inima către soarele lucitor al dimineţii, aşa lasă tu sufletul tău să fie deschis, atunci când spiritul universal te cheamă din creatura suferindă.

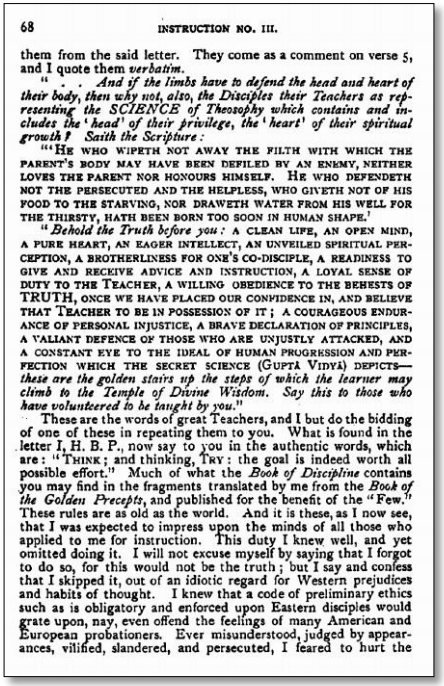
Nu lăsa nici o singură lacrimă să fie uscată de focul solar, înainte să o fi luat tu de la creatura suferindă.

Lasă să cadă a creaturilor suferinţă la propria ta inimă şi dă-le un aşezământ al odihnei; nu şterge nicio milă în inima ta, până ce nu este stinsă durerea care a născut-o.

Aceste lacrimi, o, tu, a cărui inimă este plină de disponibilitate spre jertfă, sunt undele care trăiesc iubirea eternă. Pe acest sol creşte floarea de la miezul nopţii a iubirii eterne, mai greu de găsit şi mai rar de văzut decât floarea pomului Vogay. Dacă ai găsit-o, ai câştigat privirea în acel regn care nu este prins în aparenţa simţurilor. Ea îl eliberează pe văzătorul ce iubeşte mistic de lupta senzorială şi de plăcerea senzorială; ea îl poartă în sus peste tărâmul existenţei slabe omeneşti către aşezământul păcii, unde înfloreşte altruismul dumnezeieşte de puternic.

Anexa D. Citat din H.P. Blavatsky, E.S. Instruction No. III

Citatul de la pagina 152 este o traducere din *The Esoteric School of Theosophy. Instruction No. III* de H.P. Blavatsky, din aprox. 1889 (tipăritură privată pentru elevi ai E.S.T., f.a.). Aici urmează textul englez în facsimil:

68 INSTRUCTION NO. III.

them from the said letter. They come as a comment on verse 5, and I quote them *verbatim*.

" . . . *And if the limbs have to defend the head and heart of their body, then why not, also, the Disciples their Teachers as representing the SCIENCE of Theosophy which contains and includes the 'head' of their privilege, the 'heart' of their spiritual growth?* Saith the Scripture:

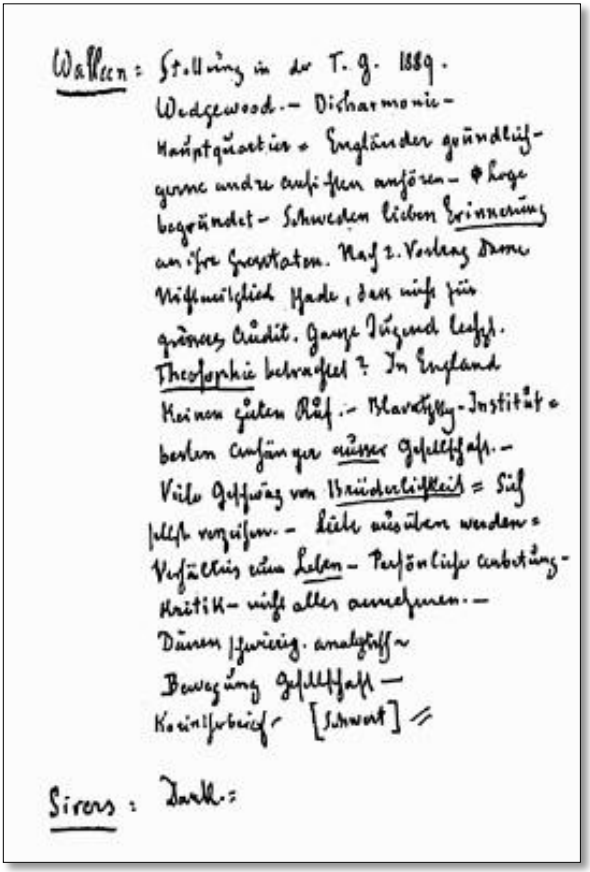
"'HE WHO WIPETH NOT AWAY THE FILTH WITH WHICH THE PARENT'S BODY MAY HAVE BEEN DEFILED BY AN ENEMY, NEITHER LOVES THE PARENT NOR HONOURS HIMSELF. HE WHO DEFENDETH NOT THE PERSECUTED AND THE HELPLESS, WHO GIVETH NOT OF HIS FOOD TO THE STARVING, NOR DRAWETH WATER FROM HIS WELL FOR THE THIRSTY, HATH BEEN BORN TOO SOON IN HUMAN SHAPE.'

"*Behold the Truth before you:* A CLEAN LIFE, AN OPEN MIND, A PURE HEART, AN EAGER INTELLECT, AN UNVEILED SPIRITUAL PERCEPTION, A BROTHERLINESS FOR ONE'S CO-DISCIPLE, A READINESS TO GIVE AND RECEIVE ADVICE AND INSTRUCTION, A LOYAL SENSE OF DUTY TO THE TEACHER, A WILLING OBEDIENCE TO THE BEHESTS OF TRUTH, ONCE WE HAVE PLACED OUR CONFIDENCE IN, AND BELIEVE THAT TEACHER TO BE IN POSSESSION OF IT; A COURAGEOUS ENDURANCE OF PERSONAL INJUSTICE, A BRAVE DECLARATION OF PRINCIPLES, A VALIANT DEFENCE OF THOSE WHO ARE UNJUSTLY ATTACKED, AND A CONSTANT EYE TO THE IDEAL OF HUMAN PROGRESSION AND PERFECTION WHICH THE SECRET SCIENCE (GUPTA VIDYA) DEPICTS—*these are the golden stairs up the steps of which the learner may climb to the Temple of Divine Wisdom. Say this to those who have volunteered to be taught by you.*"

These are the words of great Teachers, and I but do the bidding of one of these in repeating them to you. What is found in the letter I, H. B. P., now say to you in the authentic words, which are: "THINK; and thinking, TRY: the goal is indeed worth all possible effort." Much of what the *Book of Discipline* contains you may find in the fragments translated by me from the *Book of the Golden Precepts*, and published for the benefit of the "Few." These rules are as old as the world. And it is these, as I now see, that I was expected to impress upon the minds of all those who applied to me for instruction. This duty I knew well, and yet omitted doing it. I will not excuse myself by saying that I forgot to do so, for this would not be the truth; but I say and confess that I skipped it, out of an idiotic regard for Western prejudices and habits of thought. I knew that a code of preliminary ethics such as is obligatory and enforced upon Eastern disciples would grate upon, nay, even offend the feelings of many American and European probationers. Ever misunderstood, judged by appearances, vilified, slandered, and persecuted, I feared to hurt the

Anexa E. Notiţe privitoare la prezentări făcute de C.A. Walleen

Referitor la prezentările baronului Walleen din 14 decembrie 1991, menţionate la pagina 385, notă de subsol, Rudolf Steiner şi-a făcut următoarele notiţe (carnet de notiţe, nr. arhivă 290):

Walleen = Poziţie în S.T. 1889 Wedgewood. – dizarmonie – cartier general = englezi temeinici – ascultă cu plăcere alte păreri – Lojă înfiinţată – suedezilor le place amintirea faptelor lor mari. După a 2-a conferinţă doamnă nemembră păcat că nu pentru audit. mai mare. Întregul tineret tânjeşte. Considerată teosofia? În Anglia nu are renume bun. – Blavatsky-Institut = cei mai buni începători în afara Societăţii – Multă vorbărie despre

fraternitate = A se ierta pe sine însuşi. – Vor exercita iubirea = Raport faţă de viaţă – Adulare personală – critică – a nu accepta totul. – Danezi dificili. analitici ~ Mişcare Societate – Epistola către Corinteni – [sabie] =

Sivers: Mulţumire =

CUVÂNT DE ÎNCHEIERE AL EDITORULUI

Trebuie să ai un simţ pentru tragism, dacă
vrei să înţelegi dezvoltarea omenirii.

Prin documentele acestui volum trece ca un fir roşu faptul că trebuie să fi existat o problemă, dacă nu chiar problema decisivă în acţiunea lui Rudolf Steiner din ştiinţa spiritului, în lupta sa cu polaritatea *Mişcare – Societate*. Până la Congresul de Crăciun de la trecerea dintre anii 1923/24, el reprezentase principiul de a ţine strict despărţite conducerile de la Mişcare/şcoală Esoterică, pe de o parte, şi Societate pe de altă parte, tocmai pentru că este dificil ca „ceea ce cere în timpul nostru de astăzi o funcţie exterioară, fie şi cea a preşedintelui Societăţii Antroposofice, să fie unit cu îndatoririle oculte faţă de revelaţiile lumii spirituale" (Torquay, 12 august 1924, [GA 260a). Într-un alt loc el a exprimat acest lucru astfel: „Mişcarea antroposofică, care este de fapt un curent spiritual condus de puteri spirituale şi forţe spirituale din lumea suprasenzorială, ce îşi au doar manifestarea aici în lumea fizică, nu a fost permis să fie pusă la un loc cu Societatea Antroposofică, care este o societate administrativă pentru cultivarea impulsurilor antroposofice – în măsura în care poate acest lucru." (Berna, 16 aprilie 1924, [GA 260a]).

Asupra acestei diferenţieri atrăsese de la început atenţia deosebit de insistent cu ocazia constituirii interioare a şcolii sale

esoterice, în conferinţa de la Berlin, din 22 octombrie 1905, [GA 93], cu cuvintele:

„Aceste lucruri trebuie strict separate unele de celelalte; niciodată nu este permis să fie amestecate între ele. Dar nu este permis nici ca, atunci când se vorbeşte despre Societatea Teosofică exterioară, să se vorbească despre personalităţile oculte care stau la punctul de pornire. Niciodată nu se amestecă în aceste chestiuni acele forţe care stau pe planul mai înalt şi care datorită dezvoltării omenirii trăiesc în afara trupului fizic. Niciodată nu dau ele nimic altceva decât impulsuri. Dacă acţionăm în mod obiectiv pentru răspândirea Societăţii Teosofice, întotdeauna ne stau alături marile individualităţi, pe care noi le numim Maeştri; ne este permis să ne îndreptăm către ele şi să le lăsăm să vorbească prin noi. Dacă este vorba despre răspândirea vieţii oculte, atunci vorbesc Maeştrii. Dacă este vorba numai de organizarea Societăţii, atunci ei lasă acest lucru în seama celor care trăiesc pe planul fizic. Aceasta este diferenţa dintre curentul ocult şi cadrul organizării teosofice. Permiteţi-mi să exprim diferenţa acelui lucru care merge ca un curent spiritual interior şi care se trăieşte prin personalităţile distincte, aşa cum poate să fie exprimat, poate, cel mai bine: Dacă este vorba despre viaţa spirituală, atunci vorbesc Maeştrii; dacă este vorba de simpla organizaţie, atunci este posibilă eroarea, căci atunci tac Maeştrii" (22 octombrie 1905, [GA 93]).

După ce apoi în anul 1907 Mişcarea teosofică şi Societatea au fost aruncate la un loc datorită faptului că Annie Besant, în calitate de conducătoare a şcolii Esoterice a devenit şi preşedintă a Societăţii, el a corectat acest lucru pentru sine prin faptul că a desprins primul său cerc de lucru esoteric din şcoala Esoterică a lui Annie Besant.

În mod lipsit de echivoc a încercat Rudolf Steiner să clarifice problematica legată de polaritatea Mişcare – Societate, atunci când prin excluderea, ce urma să aibă loc, a Secţiunii germane din Societatea Teosofică s-a făcut pasul pentru

formarea unei Societăţi independente, prin faptul că în cadrul acesteia nici nu a preluat vreo funcţie, nici nu a devenit membru. El a acţionat ca învăţător spiritual ce stătea cu totul liber şi nu mai avea de-a face oficial cu chestiuni de administraţie a Societăţii. Dar foarte curând a izbucnit Primul Război Mondial (1914-1918), lucru prin care viaţa Societăţii a fost foarte puternic depreciată. Când în anii de după sfârşitul războiului, prin extinderea înfiinţării de secţiuni, faţă de chestiunea antroposofică a crescut o puternică opoziţie care a culminat cu incendierea primului Goetheanum în noaptea de Anul Nou 1922/23 şi s-a arătat că Societatea nu era pe măsura acestei lupte, ieşind iarăşi la iveală raportul Mişcare – Societate, într-un mod ce cântărea incomparabil mai greu. Acum a luat naştere pentru Rudolf Steiner întrebarea cum ar putea să fie soluţionat acest raport divergent, o problemă personală decisivă pentru viaţă. Marie Steiner relatează că într-un moment greu, de eşec faţă de lupta atât de urât dusă de către oponenţi a exprimat următoarele: „Cine ştie dacă nu ar fi mai bine să fie condusă Mişcarea fără Societate. Pentru toate greşelile Societăţii sunt făcut eu răspunzător şi din cauza asta suferă Mişcarea."

Când se pornise apoi la începutul anului 1923 noua organizare a Societăţii prin fondări de Societăţi naţionale, reconstrucţia Goetheanumului era decisă şi fondarea unei Societăţi Antroposofice Generale fusese stabilită pentru Crăciunul 1923, Rudolf Steiner a ţinut în iunie 1923 la Dornach opt conferinţe despre ***Istoria şi condiţiile Mişcării antroposofice în relaţie cu Societatea Antroposofică***, [GA 258]. Cu aceasta vroia să cheme la autodeterminare şi să clarifice faptul că trebuiau să ajungă, cu conştienţa de Societate, de la aspectul exterior al Societăţii la interiorul realităţii veridice a spiritului, căci: „o Mişcare antroposofică poate să trăiască doar într-o Societate Antroposofică ce este o realitate" (conferinţa a 6-a). La acel moment, în iunie 1923, tot se mai lupta încă pentru soluţionarea problemei Mişcare – Societate. Chiar în noiembrie

1923, când a fost în Olanda cu ocazia înfiinţării Societăţii naţionale olandeze, se mai îndoia încă puternic dacă pentru el „mai era în general posibilă o continuare cu Societatea ca atare. El se plângea de faptul că nicăieri nu părea că se înţelege ce vroia el de fapt şi că s-ar putea să fie nevoie să lucreze mai departe doar cu foarte puţini oameni, în cadrul unei uniuni severe." Iar după ce se hotărâse la scurt timp după aceasta să taie nodul gordian prin faptul ca, pe lângă activitatea sa de cercetător în spirit şi de instruire, să preia personal şi răspunderea pentru conducerea Societăţii, el a legat de anunţarea deciziei sale încă o dată cuvintele: „E chiar aşa, că în prezent lucrurile trebuie luate foarte, foarte serios, cât se poate de serios, căci altfel ar trebui de fapt să intervină totuşi acel lucru despre care am vorbit de altfel de multe ori, ca eu să trebuiască să mă retrag din Societatea Antroposofică" (Dornach, 23 decembrie 1923, [GA 259]).

Pentru a salva Mişcarea şi Societatea, ajunsese după „o grea biruire interioară" (Dornach, 24 decembrie 1923, [GA 260]) la decizia de a rupe cu linia directoare ocultă de până atunci, de a ţine separate conducerile de la Mişcare/şcoală Esoterică şi Societate. Peste tot unde a vorbit pe parcursul anului 1924 despre noua constituţie, el declara drept gând fundamental al ei această modificare incisivă şi sublinia că, prin faptul că el însuşi devenise preşedintele Societăţii, Mişcarea şi Societatea deveniseră identice. Practic, acest lucru însemna pentru el, pe lângă instruire şi cercetare spirituală, „în mod activ, pe plan pământean, să prelucrez ceea ce astăzi vrea să se reveleze în lumile spirituale" (Dornach, 5 septembrie 1924, [GA 260a]), să încarce asupra sa şi întreaga povară grea a administraţiei exterioare a unei mari organizaţii. Ce însemna acest lucru îi stătea prea limpede în faţa ochilor, din perioada sa de zece ani în funcţia de secretar general al Secţiunii germane a Societăţii Teosofice.

Dincolo de aceasta, pentru el decizia de la Congresul de Crăciun însemna „preluarea de noi responsabilităţi, tocmai dinspre domeniul spiritual, pentru mişcarea antroposofică" (Breslau, 9 iunie 1924, [GA 239]), şi trebuia să fie inaugurat ceva cu totul nou. Atât pentru Societate, cât şi pentru şcoala esoterică trebuiau create de atunci încolo forme de administraţie care să facă posibil să fie reprezentată antroposofia în lume în aşa fel, încât să poată să facă faţă „sarcinii mondiale" a ei, de a forma pentru corpul lumii, creat prin cultura materială, sufletul care îi era necesar (Paris, 25 mai 1924, [GA 260a]). Una din premisele esenţiale pentru aceasta el a văzut-o în deplina deschidere către public a Societăţii şi a Şcolii Esoterice, cu păstrarea în acelaşi timp a condiţiilor de viaţă necesare pentru munca esoterică. Pe această cale trebuia să devină Societatea, până în cuprinsul statutului, cea mai modernă societate a lumii (Berna, 16 aprilie 1924, [GA 260a]). De aceea au fost şi date liber cursurile interne ţinute în conferinţe, care înainte puteau fi obţinute doar de membri. Noua şcoală esoterică trebuia să fie de asemenea organizată aşa, încât să nu fie ataşat de ea în niciun fel caracterul unei societăţi secrete. Dacă şcoala din 1904 până în 1914 nu avea nicio organizare exterioară reală – era chiar atât de independentă de Societate, încât mulţi membri nici măcar nu ştiau de existenţa ei, deoarece cei care participau la ea erau invitaţi de Rudolf Steiner în mod exclusiv personal –, acum ea trebuia să fie ancorată în statutele Societăţii ca „Şcoală Superioară Liberă pentru ştiinţa Spiritului" cu trei clase şi cu secţiuni pentru diferitele ramuri de ştiinţă şi de artă, drept centru al acţiunii Societăţii, iar membrilor să le fie recunoscut dreptul de a putea solicita admiterea. În cea mai largă măsură urma să se ştie întotdeauna ce se întâmpla în ea (Dornach, 30 ianuarie 1924, [GA 260a]).

Tocmai prin decizia ce cântărea atât de greu, de a aduce raportul anterior, opus, dintre Mişcare/Şcoală esoterică şi Societate, prin intervenţia propriei sale persoane, la o nouă

sinteză, devine încă o dată deosebit de limpede atitudinea suverană a lui Rudolf Steiner faţă de puterile spirituale conducătoare. Căci cu aceasta, conform propriei sale exprimări, el se angajase într-o mare cutezanţă, deoarece nu ştia cum se vor poziţiona faţă de aceasta acele puteri care conduc Mişcarea antroposofică în lumile spirituale; ba chiar ar fi trebuit să ţină cont de pericolul ca, odată cu preluarea conducerii exterioare, revelaţiile spirituale, „de care noi totuşi depindem întru totul, dacă este vorba despre răspândirea antroposofiei", să secе (Paris, 23 mai 1924, [GA 260a]). Acum, în perioada ce a urmat i s-a arătat într-adevăr că acţionase corect, deoarece decizia sa fusese preluată cu bunăvoinţă de puterile spirituale conducătoare, iar curentul revelaţiilor spirituale devenise mai puternic decât oricând – însă se ridicaseră în acelaşi timp, prin aceasta, puternice forţe oponente; puteri oponente în domeniul spiritual, „care se servesc totuşi de oameni pe Pământ, pentru a-şi îndeplini acţiunile" (Paris, 23 mai 1924, [GA 239, GA 260a]). Acest lucru a trebuit să îl simtă pe trupul propriu, încă în timpul zilelor în care Societatea şi Şcoala esoterică fuseseră nou-înfiinţate, printr-o încercare de otrăvire comisă asupra lui. El a reuşit, într-adevăr, să reziste pe moment acestui atac asupra sănătăţii sale, dar forţele sale fizice au rămas totuşi tare slăbite. Timp de nouă luni a mai realizat o activitatee excesivă de instruire şi pentru constituirea de noi forme administrative, apoi s-a îmbolnăvit grav şi a fost rechemat de la acţiunea sa fizică pe 30 martie 1925.

Ceea ce fusese început de el ca lucrare esoteric-socială a viitorului, în stil mare, a trebuit să lase nedesăvârşit.

Ca la toţi oamenii spirituali ieşiţi din comun, şi viaţa lui Rudolf Steiner este plină de tragism, dar de un tragism de un gen deosebit. Aristotel defineşte esenţa tragismului ca raport tensionat, care rezultă din legătura *de neocolit* a omului cu opusul puterilor care îl determină. Modul diferit al tragismului din viaţa lui Rudolf Steiner constă în faptul că el s-a postat din

voinţă cu totul *liberă* în raporturi de tensiune, pentru a echilibra, a surmonta contradicţii, până ce chiar şi forţele sale puternice au fost cu totul consumate de aceasta.

Sensul mai adânc al ultimei sale încercări, cu o străduinţă copleşitoare, care a determinat moartea sa mult prea timpurie, de a echilibra raportul de opoziţie dintre Mişcare şi Societate, poate că se apropie cel mai degrabă printr-o comparaţie de polaritatea dintre punct şi circumferinţă. Căci direcţia fundamentală a creaţiei sale fusese determinată, în mod dovedit, printr-o trăire de cunoaştere, un fel de intuiţie primordială, care se reprezintă prin polaritatea punct-cerc. Această intuiţie primordială – „intuiţia este punctuală" – se pare că este identică cu prima, cea mai cuprinzătoare din cele şapte mari taine ale vieţii, căci îndrumarea din misterii privitoare la aceasta sună astfel: „Cugetă, cum punctul devine sferă şi totuşi rămâne el însuşi. Dacă ai cuprins felul în care sfera infinită este totuşi numai punct, atunci vino iarăşi, căci atunci ceea ce e infinit îţi va străluci în ceea ce e finit." Asupra modului de trăire interioară a acestei polarităţi indică acel terminus tehnicus valabil pentru această mare taină a vieţii: „prăbuşirea în abis"; căci pentru a ajunge de la punct la circumferinţă trebuie să fie depăşit un abis – în alte contexte numit de Rudolf Steiner şi „răsfrângere". De abia atunci se poate deschide calea către cunoaşterea reală a polarităţii fundamentale pentru om, cea dintre Eu şi lume.

Când Rudolf Steiner a aflat la începutul perioadei sale de studii, în anul 1879/80, prin geometria sintetică, faptul că se poate dovedi realmente că punctul nesfârşit de îndepărtat aflat în dreapta este acelaşi cu punctul nesfârşit de îndepărtat aflat în stânga, adică faptul că cercul este, din punct de vedere calitativ, acelaşi cu punctul, a putut fi cuprinsă pentru el şi din punct de vedere matematic reprezentarea spirituală despre curentul interferent dublu, al evoluţiei şi involuţiei, care stă la baza timpului. Pe atunci a fost născută cunoaşterea despre principiul de configurare a lumii cu acţiune triplu structurată, în sensul

echilibrării de polarităţi, iar de atunci începând a fost construită metodic.

Din acest lucru se poate deduce faptul că Rudolf Steiner a dobândit cunoaşterea sa despre Eu şi lume pe calea ce trece prin trăirea răsfrângerii polarităţii punct–cerc. Pentru trei dintre creaţiile sale reprezentative este clar de recunoscut acest lucru. Aceste trei creaţii sunt: în domeniul gnoseologic lucrările care aparţin împreună ca polarităţi, ***Filosofia libertăţii*** şi ***Ştiinţa ocultă***; în domeniul plastic-artistic construcţia cu dublă cupolă a primului Goetheanum; în domeniul esoteric-social al formării Societăţii concepţia dublei cupole a Goetheanum-ului spiritual.

Faptul că lucrările ***Filosofia libertăţii*** şi ***Ştiinţa ocultă*** aparţin laolaltă în calitate de reprezentanţi principali ai cunoaşterii Eu-lui şi ai lumii, în sensul polarităţii punct–cerc înconjurător, acest lucru l-a afirmat Rudolf Steiner însuşi. Când a fost întrebat odată dacă în timpul în care a scris ***Filosofia libertăţii*** îi erau deja conştienţi constructorii spirituali ai lumii, ierarhiile, aşa cum sunt înfăţişate în ***Ştiinţa ocultă***, el a răspuns: Conştienţi au fost; dar din limbajul pe care îl vorbea atunci nu ar fi rezultat o posibilitate de formulare; aceea a venit mai târziu. Însă chiar dacă în ***Filosofia libertăţii*** ierarhiile nu sunt formulate, ele sunt totuşi conţinute în ea. Căci dacă te lupţi să ajungi până la trăirea libertăţii înfăţişată în ea, nu se percepe numai omul ca fiinţă spirituală, ci şi ierarhiile, deoarece ele toate sunt în om. Iar apoi a urmat propoziţia decisivă: „În vederea spirituală, ceea ce este în om apare drept mediu spiritual." În acelaşi sens el a indicat asupra intuiţiei punct–cerc în privinţa polarităţii dintre cunoaşterea Eu-lui şi cunoaşterea lumii, în încheierea ciclului de conferinţe *Die geistigen Hierarchien und ihre Widerspiegelung in der physischen Welt* (***Ierarhiile spirituale şi oglindirea lor în lumea fizică***) (GA 110), prin rezumarea prezentărilor sale în cuvintele: „Noi ne-am ... întrebat în legătură cu sensul omului şi am încercat să cercetăm acest sens al omului, al punctului din mijlocul universului, conform

îndrumării din misterii, prin aceea că am încercat să desluşim enigma punctului, a omului dinspre cercul înconjurător – punctul dinspre cercul înconjurător! Dar cu aceasta se poziţionează cunoaşterea noastră înăuntrul realităţii. ... Iar cunoaşterea noastră este reală atunci când ne păşeşte în faţa ochilor precum construcţia şi procesul întregului univers." De asemenea, faptul că şi legile de formare care stau la baza figurii umane pot fi cunoscute din dinamica polarităţii punct–cerc înconjurător rezultă din afirmaţia că te poţi apropia de om de-abia când poţi să înţelegi „cu totul lăuntric", că un cerc este un punct, un punct un cerc, căci în om este realizat acel fapt, că „punctul de Eu al capului devine cerc în omul de membre, care este configurat natural" (Dornach, 5 iulie 1924, [GA 317]).

Şi tot astfel precum natura creează figura umană din dinamica punct–cerc, la fel a configurat Rudolf Steiner şi planul fundaţiei primei construcţii a Goetheanum-ului ca două cercuri ce se întrepătrund şi a caracterizat de aceea construcţia cu cuvintele: „Iar construcţia devine om". Parcurgând istoria gândului despre construcţie se poate chiar citi cum s-a dezvoltat la Rudolf Steiner gândul planului fundaţiei. În anul 1907, când gândul construcţiei a apărut prima dată cu ocazia Congresului de la München, sala pentru eveniment mai fusese încă organizată încă, în conformitate cu templul de iniţiere rosicrucian, ca o singură încăpere. Aşa a mai rămas şi pentru construcţia-model de la Malsch, stimulată prin München. Dar deja în timpul lucrărilor preliminare pentru Malsch, din anul 1908, i-a apărut lui Rudolf Steiner intuiţia de a extinde acea unică încăpere-cupolă la o încăpere cu dublă cupolă. Semnificaţia care îi revine acestei extinderi devine inteligibilă din sarcina modernă esoteric-istorică, de a pune cunoaşterea suprasenzorială şi aşezământul de lucru al iniţiatului, „templul", care până acum se afla ascuns, în viaţa culturală publică, adică să includă spaţiul public. Problema care a luat naştere prin această sarcină esoteric-istorică, a opoziţiei dintre „Mişcare", cu

caracterul ei în mod necesar aristocratic, şi „Societate", cu caracter public-democratic, a fost măiestrită de Rudolf Steiner prin configurarea fundamentului în două cercuri ce se întrepătrundeau. El însuşi a desemnat odată construcţia lor diferită (încăperea-cupolă mare, drept sală pentru spectatori, printr-un calcul obişnuit al cercului, încăperea-cupolă mică, drept spaţiu de scenă-cultic prin calcule de diviziune a cercului) în corelaţie cu polaritatea punct şi cerc înconjurător drept „nou gând al artei construirii" (Dornach, 28 iunie 1914, [GA 286]). Prin incendierea construcţiei în noaptea de Anul Nou 1922/23 a fost nimicită această încercare de a aduce în echilibru prin formă artistică opoziţia dintre Eu şi lume, respectiv Mişcare şi Societate. În ciuda acestei mari nenorociri, reconstrucţia nu a fost pusă sub semnul întrebării. Timp de un an de zile a purtat în sine Rudolf Steiner gândul pentru configurarea noii construcţii, până ce i-a rezultat întrepătrunderea a două corpuri de construcţie într-un mod cu totul nou.

În acelaşi timp s-a maturizat acum, în anul fatidic atât de greu 1923, din intuiţia punct–cerc şi figura formei pentru noua consolidare a Societăţii, care era deja de mult necesară. Din lupta pentru aceasta, de la incendierea clădirii până la noua înfiinţare stabilită pentru Crăciunul 1923 s-a născut decizia de a depăşi opoziţia dintre Mişcare şi Societate, prin intervenţia propriei sale persoane. Gândul configurării planului fundaţiei pentru „construcţie" a devenit şi principiul de configurare a corpului Societăţii. „Congresul de Crăciun 1923/24" pentru noua înfiinţare a Societăţii şi a şcolii esoterice a devenit punerea pietrei de temelie ideatică pentru o nouă construcţie, socială, cu dublă cupolă. Şcoala esoterică în calitate de „şcoala Superioară Liberă pentru ştiinţa Spiritului", sub singura conducere a lui Rudolf Steiner, trebuia legată ca aşa-numită cupolă mică de cupola mare, Societatea democratic-publică. Cu această cutezanţă se pare că a vrut Rudolf Steiner să depăşească abisul care existase până atunci între viaţa aristocratică a Mişcării oculte şi viaţa democratică a

deschiderii către public a Societăţii. Deosebit de puternic trebuie să fi trăit în el conştienţa acestui abis în anul 1923, când încă se mai lupta pentru noua formă de Societate. Căci, conform unor cuvinte cheie de la o oră esoterică din acest an 1923, el vorbea despre această situaţie de abis ca despre o „tragedie eroică" în istoria omenirii mai noi.

Decizia de la Crăciunul 1923/24 l-a costat pe Rudolf Steiner viaţa. Marie Steiner a arătat deseori asupra „nesfârşitului tragism" legat de acest Congres de Crăciun. Din semnificaţia uriaşă ce a considerat că o are polaritatea dintre Mişcare şi Societate rezultă ca aproape de la sine înţeles faptul că Rudolf Steiner nu putea să numească un succesor pentru continuarea impulsului inaugurat atunci: „Că de acum Mişcarea antroposofică va fi configurată în aşa fel, încât nu mai ţine cont de nimic decât de ceea ce vrea de la ea lumea spirituală" (Dornach, 12 aprilie 1924, [GA 236, GA 260a]). Intermediarul acesteia putea doar el să fie, motiv pentru care el a spus în acelaşi context: „Bineînţeles că Societatea Antroposofică (trebuie) să fie ceva cu totul diferit, dacă este condusă de mine sau dacă este conducă de altcineva" (Dornach, 12 aprilie 1924, [GA 236]).

Chiar dacă toate acestea pot fi percepute ca un tragism profund, totuşi este un tragism care cheamă la cunoaştere activă şi lucrare rodnică mai departe. Căci drept aspect decisiv în sensul lui Rudolf Steiner ar trebui să fie considerat sensul acestei propoziţii de meditaţie notate cândva de el: „Devenirea lumilor este dispariţia spiritului pe de o parte în abis şi apariţia strălucitoare pe de altă parte din abis." [Foaie de notiţă, nr. arhivă 634.]

Hella Wiesberger

Registru de nume cu date biografice privitoare la persoanele menţionate în texte de Rudolf Steiner

Numeroşi elevi ai lui Rudolf Steiner dintre cei numiţi aici se găsesc descrişi în cartea de amintiri a lui Andrej Belyi, *Verwandeln des Lebens* (Transformarea vieţii), Basel, 1975.

ARENSON, ADOLF (Hamburg-Altona, 1855 – 1936, Stuttgart-Bad Cannstatt)

Iniţial neguţător, mai târziu s-a dedicat cu totul studiului muzicii. Interesat de teosofie deja dinaintea înfiinţării Secţiunii germane, al cărei membru a devenit la 15 decembrie 1902. L-a cunoscut pe Rudolf Steiner la prima Adunare generală a Secţiunii germane din octombrie 1903 de la Berlin, şi din acel moment s-a pus complet în serviciul chestiunii antroposofice. Elev esoteric al lui Rudolf Steiner din 1904, iar din 1906 conducător al grupului esoteric de la Stuttgart. Din 1904 până în 1913, în consiliul Secţiunii germane. În Stuttgart a luat naştere curând, prin colaborarea sa cu prietenul său mai tânăr şi mai târziu ginerele său, Carl Unger, un centru radiant al acţiunii antroposofice. Ramura din Stuttgart înfiinţată în 1905 de ei, exclusiv pentru studiul scrierilor lui Rudolf Steiner, a devenit tot mai mult Ramura centrală de acolo. Din 1910 până în 1913, Arenson a compus la îndemnul lui Rudolf Steiner muzica pentru cele patru drame-misteriu ale acestuia. Activitate extinsă de conferenţiere în spaţiul lingvistic german, pentru introducerea şi aprofundarea ştiinţei spiritului a lui Rudolf Steiner. Lucrarea principală: *Leitfaden durch 50 Vortragszyklen Rudolf Steiners* (Fir călăuzitor prin 50 de cicluri de conferinţe ale lui Rudolf Steiner), Stuttgart, 1930, 1984.

BAUER, MICHAEL (Gössersdorf/Bavaria, 1871–1929, Breitbrunn/Bavaria)

Începând din 1900 activează ca învăţător la Nürnberg. Acolo s-a format în jurul lui un mic cerc interesat de teosofie, care însă nu era încă afiliat la nicio organizaţie. Fiind o cunoştinţă de-a Helenei Lübke, ea l-a rugat să vină la Weimar la conferinţa lui Rudolf Steiner din 25 martie 1904. Acolo a făcut cunoştinţă personal cu Rudolf Steiner şi Marie von Sivers, după care s-a afiliat cu grupul lui din Nürnberg drept „Albrecht-Dürer-Zweig" (Ramura Albrecht Dürer) la Secţiunea germană a Societăţii Teosofice. Din 1905 până în 1913 a făcut parte din Consiliul Secţiunii germane. În 1913 a format împreună cu Marie von Sivers şi Carl Unger Consiliul central al Societăţii Antroposofice. În 1921 se retrage din motive de sănătate. Din 1904, Bauer a fost elev esoteric al lui Rudolf Steiner şi conducător al grupului esoteric din Nürnberg. Lit.: Margaretha Morgenstern, *Michael Bauer – ein Bürger zweier Welten* (Michael Bauer – un cetăţean din două lumi), München, 1950.

BESANT, ANNIE, născ. Wood (Londra, 1847–1933, Adyar/India)

Din familie irlandeză, cu educaţie religioasă, s-a căsătorit în 1867 cu preotul anglican frank Besant, de care s-a despărţit în 1873. A urmat o perioadă de activităţi semnificative, cu caracter de liber-cugetător şi social-politic. Pe atunci era considerată cea mai bună oratoare din viaţa publică a Angliei, dar şi ca expertă pentru chestiuni de hipnotism şi spiritism şi a primit după apariţia *Doctrinei secrete* (1888) a lui Blavatsky această lucrare pentru recenzie. Impresionată profund de aceasta, ea a căutat legătura cu Blavatsky, a devenit eleva ei personală, s-a alăturat T.S. şi a părăsit cercul ei de activitate de până atunci. De atunci s-a implicat cu toate forţele în favoarea teosofiei şi a intrat prin intermediul lui Blavatsky şi în legătură cu Maeştrii. După moartea lui Blavatsky ea a devenit succesoarea ei la conducerea şcolii Esoterice, iar în 1907, după moartea preşedintelui-fondator Olcott, şi preşedintă a T.S. În viaţa publică a Indiei a

jucat, de asemenea, un rol. Sub preşedinţia ei, a fost fondat la Benares în 1898 Central Hindu College, din care s-a dezvoltat Universitatea Hindu. În timpul Primului Război Mondial ea a fost internată de guvernul anglo-indian, din cauza susţinerii indienilor în lupta lor pentru autoguvernare. Puţin timp a fost şi preşedintă a Congresului Indian Naţional, până ce s-a retras după 1920 din politica activă. În timp ce până la alegerea ei ca preşedintă a T.S. în anul 1907 şi-a dobândit mari merite, după aceasta a luat-o tot mai mult şi mai mult pe o cale de cult autoritar al personalităţii. Acest lucru a dus la mari dificultăţi în Societate şi mulţi dintre membrii mai vechi şi mai buni au părăsit-o sau s-au retras. Datorită modului discutabil al conducerii Societăţii din partea ei şi a neroziei oculte cu Ordinul propagat de ea, „Steaua Orientului", s-a ajuns şi la ruptura cu Rudolf Steiner. Lit.: Referitor la activitatea ei până la perioada teosofică: Arthur H. Nethercot, *The first five lives of Annie Besant* (Primele cinci vieţi ale lui Annie Besant), Londra, 1961. Referitor la dificultăţile din India: Bhagavan Das, anterior secretar general al Secţiunii indiene a T.S., *Das Central Hindu College und Mrs. Besant* (Central Hindu College şi Mrs. Besant), Berlin 1914. Referitor la separarea, resp. excluderea Secţiunii germane din T.S.: Eugen Levy, *Mrs. Besant und die Krisis in der Theosophischen Gesellschaft* (Mrs. Besant şi criza din Societatea Teosofică), Berlin, 1913, precum şi Carl Unger *Wider literarisches Freibeutertum! Eine Abfertigung des Herrn Dr. Hübbe-Schleiden* (Împotriva pirateriei literare! O lichidare a domnului dr. Hübbe-Schleiden), Berlin, 1913.

BLAVATSKY, HELENA PETROVNA (H.P. B.) (Ekaterinoslav /Rusia, 1831–1891, Londra)

Fiica colonelului Peter von Hahn şi nepoată a generalului-locotenent Alexis Hahn von Rottesheim-Hahn, o familie din Mecklenburg care se stabilise în Rusia. Din copilărie este înzestrată cu puternice forţe psihice, dar şi foarte încăpăţânată.

Din revoltă împotriva familiei, s-a căsătorit la 18 ani cu viceguvernatorul din Erevan (Caucaz) Nikofor v. Blavatsky, care era cu 30 de ani mai în vârstă decât ea, de care însă s-a separat imediat. În perioada următoare a făcut lungi călătorii prin diferite continente. La Londra, în august 1951, l-a întâlnit pe Maestrul care îi era familiar din perspectivă spirituală de pe timpul viziunilor din copilăria ei, învăţătorul spiritual cunoscut în literatura teosofică drept „Mahatma M.". La indicaţia lui, ea s-a pregătit prin studii şi şcolire ocultă, pentru a acţiona într-o societate ocultă. În 1873 a călătorit la New York, la indicaţia lui interioară, pentru a acţiona lămuritor împotriva spiritismului care inunda pe atunci America. Aici s-a ajuns la legătura cu colonelul Olcott şi în toamna lui 1875 la înfiinţarea „Societăţii Teosofice", al cărei cartier general a fost mutat în 1879 în India. În timp ce Olcott a devenit organizatorul şi administratorul Societăţii, H.P. B. a devenit punctul ei spiritual central. Ea a scris marile ei lucrări *Isis dezvăluită* (1877), *Doctrina secretă* (1888), *Cheia către teosofie* (în germană în 1907), *Glasul tăcerii* (în germană la Leipzig, f.a.) şi multe altele. În 1886 a părăsit India şi a trăit de atunci – cu scurte şederi la Würzburg şi Ostende – în Londra până la moartea ei. Lit.: Annie Besant, *H.B. Blavatsky und die Meister der Weisheit* (H.P. Blavatsky şi Maeştrii înţelepciunii), 1908. A doua ediţie germană Leipzig 1924.

BOESÉ, LOUISE († 1960, Alvère/Franţa)

Franţuzoaică, poliglotă. Membră de timpuriu a Secţiunii germane, care a condus şi grupe de lucru în Ramura din Berlin şi o vreme a realizat serviciul de secretară. În 1911 a înlocuit-o pe Marie von Sivers, care se îmbolnăvise, pentru a traduce în italiană conferinţa lui Rudolf Steiner ţinută la Congresul filosofilor din Bologna. De prin 1909 până în 1922 a redactat notiţe de la numeroase conferinţe ale lui Rudolf Steiner. Timp de mulţi ani a trăit în Dornach, după care s-a întors în Franţa la o vârstă înaintată.

BRANDIS, ALMA VON (anii de viaţă necunoscuţi)

Membră a Secţiunii germane din 1906 şi elevă esoterică a lui Rudolf Steiner. A trăit mai întâi la Berlin, apoi în America, temporar şi la Dornach. În anul 1919 a donat împreună cu prieteni americani o sumă mai mare pentru continuarea lucrului la Grupul statuar din lemn.

BREDOW, EUGENIE VON, născ. contesa Schwerin († 1922)

De la finele anului 1904, membră a Secţiunii germane şi elevă esoterică a lui Rudolf Steiner. Prietenă în mod deosebit cu Mathilde Scholl. Pe proprietatea Bredow din Landin/Westhavelland a petrecut Rudolf Steiner câteva zile împreună cu un mic grup de membri în vara anului 1906 şi a ţinut acolo o conferinţă despre Parsifal (29 iulie 1906, în GA 97). Avea o reşedinţă şi în Berlin, Motzstraße 17 şi a fost de la sfârşitul lui 1911 până în 1913 în Consiliul Secţiunii germane a Societăţii Teosofice.

BROCKDORFF, CONTE CAY LORENZ VON (Neumünster, 1844–1921, Meran)

Împreună cu soţia lui, contesa Sophie von Brockdorff, legat de primele începuturi ale teosofiei în Germania. În calitate de conducător al Societăţii Teosofice Germane (fondată în 1894) şi al Bibliotecii Teosofice, l-a îndemnat pe Rudolf Steiner în 1900 să ţină conferinţe şi l-au rugat imediat după aceea să îi elibereze din funcţiile lor, pentru că vroiau să se retragă din motive de vârstă. Fiica, Hedda, i-a scris lui Rudolf Steiner pe 1 februarie 1902 din India: „Tocmai citesc în «Theosophical Review» din 15 ianuarie un articol foarte elogios ieşit de sub pana lui Bertram Keightley, despre noua dvs. carte, ***Mistica în zorii vieţii spirituale a timpului nostru*** etc. ... Mă bucur atât de mult că englezii evidenţiază apreciativ cartea dvs. şi mai ales faptul că ei o fac în acest mod, ei care spun de obicei mereu: «Germania nu este încă matură», sau ce poate să vină bun din Germania! După

părerea mea, le-aţi arătat englezilor cu adevărat că dvs. nu numai că sunteţi matur, ci că dvs., sau să zicem mai degrabă misticii germani şi dvs. cu concepţia dvs. despre aceştia, vă aflaţi mult înaintea englezilor. Eu însămi am asistat la naşterea cărţii dvs., nouă ne-aţi vorbit mai întâi, ca un învăţător către elevii şi elevele sale şi am simţit faţă de cele pe care le-aţi prezentat mult mai multă simpatie şi înţelegere decât faţă de caracterul doct din Adyar; orele pe care le-am petrecut la bibliotecă cu dvs. mi-au adus mai mult câştig decât învăţaţii plini de artă ai lui Mrs. Besant, ale căror posibilităţi şi cunoaştere le-am admirat cu uimire, dar inima mea şi-a găsit justeţea numai la dvs. ... Aici există mult mai mulţi membri ai Societăţii Teosofice, şi anume membri învăţaţi, iar eu cred că Societăţii ca atare i-a trecut timpul, ce e mai bun vine de la acei oameni care nu sunt membri pe hârtie, dar care stau mult mai aproape de adevăr, fără diplomă din Adyar sau Londra..."

COLLINS, MABEL (Mrs. Kenningdale Cook, 1851–1927)

O scriitoare foarte cunoscută şi prolifică din vremurile teosofice de început. Cunoscută personal de Rudolf Steiner şi Marie von Sivers.

DEINHARD, LUDWIG (Deidesheim, 1847–1917, München)

Inginer şi industriaş. Alături de Hübbe-Schleiden, cel mai vechi membru al Societăţii Teosofice, iar în anii 1894–1896, conducător al unei prime Ramuri teosofice în München. Colaborator la revista „Sphinx", editată de Hübbe-Schleiden. A activat din 1900 cu Günther Wagner pentru formarea unei Secţiuni germane şi a făcut parte din 1902 până în 1908 din consiliul acesteia. După reţineri iniţiale, mai târziu s-a apropiat tot mai mult de Rudolf Steiner. Scrierea sa *Das Mysterium des Menschen* (Misteriul omului) (1910) a fost foarte apreciată de Rudolf Steiner.

DESSAUER, D-ŞOARA VON

Nu ne sunt cunoscute detalii despre viaţa şi activitatea sa.

ECKHARDTSTEIN, BARONEASĂ IMME VON (1871–1930)

De la sfârşitul anului 1905, membră în Secţiunea germană. La reprezentaţiile de la München din anii 1909–1913, Rudolf Steiner i-a încredinţat roluri importante, precum şi conducerea confecţionării de costume. La iniţiativa ei a luat naştere „Kalender 1912/13" (Calendarul) pentru care a desenat semnele Cercului Zodiacal după schiţe ale lui Rudolf Steiner, iar Rudolf Steiner a creat „Seelenkalendar" (Calendarul sufletesc). Ea aparţinea de asemenea de elevii săi esoterici. În 1914/15 a lucrat la construcţia primului Goetheanum. Datorită unor neînţelegeri cu ceilalţi colaboratori, ea a părăsit Dornach-ul. Când după moartea lui Rudolf Steiner Marie Steiner a început să pună din nou în scenă dramele-misteriu, ea a revenit la rugămintea acesteia şi a creat iarăşi toate costumele. Imediat după îndeplinirea acestei sarcini ea a murit.

FLEISSNER

Nu se cunosc detalii despre viaţa şi activitatea sa.

GRÄSER, GUSTO (1879–1958)

Apostol al naturii. Vezi Ulrich Linse, *Barfüßige Propheten. Erlöser der zwanziger Jahre* (Profeţi desculţi. Mântuitori ai anilor douăzeci), Berlin, 1983.

HARTMANN, DR. MED. FRANZ (Donauwörth, 1838–1912, Kempten i.A.)

Medic şi teosof. După o viaţă aventuroasă, în timpul căreia a făcut personal cunoştinţă cu H.P. Blavatsky, a fondat în 1897 Societatea Teosofică din Leipzig, independentă de Adyar.

HENNING, HORST VON

Concert-maestru la Curtea saxonă a marelui duce din Weimar. Rudolf Steiner a fost prieten cu el din perioada sa petrecută la Weimar, fiind şi naş al fiului său. Henning a fost din 1895 membru în Societatea Teosofică şi cofondator al Ramurii din Weimar a Secţiunii germane, înfiinţată pe 1 mai 1903. Elev esoteric al lui Rudolf Steiner din 1904.

HOOK, DR. WELLER VAN (1862–1933)

Profesor de chirurgie la Chicago. Secretar general al Societăţii Teosofice în America din 1907 până în 1912. Fiul său, Hubert, a fost printre primii tineri care i-au fost încredinţaţi lui Leadbeater pentru a fi educaţi.

HÜBBE-SCHLEIDEN, WILHELM (Hamburg, 1846–1916, Göttingen)

A avut un nume în spaţiul public, în calitate de politician colonial şi călător pentru cercetări, prin publicaţiile din acest domeniu. În anul 1884 a făcut cunoştinţă cu H.P. Blavatsky şi a lucrat temporar în sediul central al Societăţii Teosofice din India. A devenit primul organizator al Societăţii Teosofice din Germania. În anii 1886–1895 a editat „Sphinx, Monatsschrift für Seelen- und Geistesleben" (Sphinx. Revistă lunară pentru viaţă sufletească şi spirituală), care era în acelaşi timp organ al „Theosophische Vereinigung" (Uniunea Teosofică), înfiinţată de el în 1892, în 1894 fondează „Deutsche Theosophische Gesellschaft" (Societatea Teosofică Germană) din Berlin. El era considerat candidat principal pentru funcţia de secretar general al Secţiunii germane aflate în proces de înfiinţare, pe care însă a refuzat-o atunci. Din 1902–1903 a fost membru al consiliului. În iunie 1911 a fost numit de Annie Besant drept reprezentant al Ordinului „Steaua Orientului" în Germania, devenind astfel oponent al lui Rudolf Steiner. După excluderea Secţiunii germane din Societatea Teosofică, el a devenit secretar general ad interim al noii Secţiuni germane. El aparţinea de şcoala Esoterică de Teosofie din Londra,

dar a participat şi la ore esoterice ale lui Rudolf Steiner. Dacă a primit de la el exerciţii personale nu este cunoscut. A se vedea scrisorile lui Rudolf Steiner către Hübbe-Schleiden în legătură cu fondarea Secţiunii germane şi cu scrierea acestuia *Diene dem Ewigen! Was nützt die Theosophische Gesellschaft ihren Mitgliedern?* (Serveşte eternului! Ce le foloseşte Societatea Teosofică membrilor ei?), Berlin, 1902, în „Rudolf Steiner, Briefe II" (Rudolf Steiner, Scrisori II), Dornach, 1953. Alte date biografice în Emil Bock, *Rudolf Steiner. Studien zu seinem Lebensgang und Lebenswerk* (Rudolf Steiner. Studii despre viaţa şi opera sa), Stuttgart, 1961.

JINARAJADASA, CURUPPUMULLAGE (Ceylon, 1875–1953)

Din casă budistă. A fost descoperit de Leadbeater şi adus în Anglia, unde a studiat la Cambridge. A devenit teosof şi elev supus al lui Leadbeater şi al lui Besant. În anii 1945–1952, preşedinte al Societăţii Teosofice.

JUDGE, WILLIAM QUAN (1851–1896)

Avocat, în 1875 cofondator al Societăţii Teosofice şi vicepreşedinte, secretar general al Secţiunii americane, confidentul lui Blavatsky şi împuternicit E.S. pentru America. Exclus din Societatea Teosofică în 1895, în legătură cu scrisori ale Maeştrilor care s-a presupus că au fost falsificate. Ca semn de protest s-a scindat aproape întreaga comunitate a membrilor; dar când după moartea sa a preluat Mrs. Tingley conducerea, această mişcare de scindare a decăzut curând în neseriozitate.

KALCKREUTH, CONTESĂ PAULINE VON (Düsseldorf, 1856–1929, München)

În cea mai strânsă comunitate de lucru cu prietena ei, Sophie Stinde, a activat la München. În 1911–1913, în consiliul Secţiunii germane, iar din 1911 şi în consiliul Asociaţiei pentru

construcţie. Ca şi prietena ei, Sophie Stinde, a fost şi ea elevă esoterică a lui Rudolf Steiner.

KAMENSKY, D-ŞOARA (născ. la Petersburg, dec. la Genf)

Teosofă rusă. 1. Secretar general al Secţiunii ruseşti a Societăţii Teosofice (1908).

KEIGHTLEY, BERTRAM (1860–1949)

Împreună cu nepotul său Archibald K., colaborator şi însoţitor în călătorii al lui H.P. Blavatsky. În 1900, secretar general al Secţiunii indiene a Societăţii Teosofice din Benares, în 1901–1905 şi secretar general al Secţiunii europene din Londra. Keightley stăpânea limba germană, iar după apariţia scrierii lui Rudolf Steiner ***Mistica în zorii vieţii spirituale moderne*** a publicat un referat despre aceasta în „Theosophical Review" (ianuarie 1902) şi în vară întregi pasaje din aceasta. În 1911 a apărut traducerea completă *Mystics of Renaissance*. Rudolf Steiner a locuit la prima sa vizită la Londra, în iulie 1902, în casa lui Keightley din Bayswater. În 1921 a revizuit traducerea engleză a cărţii ***Teosofie*** şi în 1923 a făcut donaţie pentru reconstrucţia Goetheanum-ului.

KILI, MARIE (anii de viaţă sunt necunoscuţi)

Membră în Straßburg din 1908. La vizita lui Rudolf Steiner la Straßburg, unde a ţinut o conferinţă la 30 august 1908, ea a primit primul exerciţiu şi promisiunea de a o admite ca elevă la următoarea revedere. Acest lucru se pare că a avut loc, deoarece în anul 1924 a rugat şi pentru admiterea în prima clasă a şcolii Superioare Libere.

KINKEL, ALICE (Stuttgart, 1866–1943)

Membră a Societăţii din 1903. Rudolf Steiner a fost, împreună cu Marie von Sivers, cu plăcere musafir în casa ei. În 1911–1920 ea a organizat şi a locuit la propunerea lui Rudolf

Steiner în Casa din Stuttgart, Landhausstr. 70. Din 1906 a organizat la toate evenimentele, din iniţiativă proprie, stand de cărţi la librărie, până la interzicerea Societăţii de către naţional-socialişti în anul 1935. O serie întreagă de însemnări, respectiv notiţe redactate ulterior conferinţelor i se datorează ei.

KOLBE, ADOLF (anii de viaţă sunt necunoscuţi)

Hamburg. Membru al Societăţii Teosofice din 1897. A fondat, împreună cu Bernhard Hubo, Ramura din Hamburg (Pythagoras- Zweig), care aparţinea de ramurile care formau în 1902 Secţiunea germană. În anii 1905–1913 a fost în consiliul acesteia. Elev esoteric al lui Rudolf Steiner.

KÜNSTLER, EUGEN (1869–1942) şi MAUD, născ. Capon († 1916)

Prieteni şi colocatari ai Mathildei Scholl din Köln. Membri de la finele anului 1903. Au lucrat împreună cu Mathilde Scholl în Köln. Elevi esoterici ai lui Rudolf Steiner. În anul 1917 Rudolf Steiner a modelat un portret în relief a lui Maud Künstler, care între timp murise.

LAGUTT VON OSTHEIM, DR. JAN (Polonia, 1873–1944, Basel)

De origine poloneză. Studiile la Zürich, apoi activitate într-o uzină chimică din Basel. La începutul secolului s-a format în jurul lui un mic grup teosofic, care a fondat în 1906 Ramura din Basel („Paracelsus-Zweig"), a cărei conducere a avut-o el până în 1921. Elev esoteric al lui Rudolf Steiner.

LANGEN, MARTHA (Mariahalden/Zürich, 1865–1950, Arlesheim)

Din neamul conţilor Strachwitz din Silezia de Nord. După ce a trăit în diferite staţiuni, a locuit ani de zile în Eisenach. A fondat Ramura Eisenach, care a fost inaugurată în prezenţa lui

Rudolf Steiner, la 13 iunie 1908. Rudolf Steiner a ţinut în casa ei câteva conferinţe. Începând din 1915 s-a mutat la Dornach. Încă din tinereţe a publicat poezii. Mai târziu a scris şi drame, printre care *Schwarz-Weiß* (Negru- alb) (o dramă depre templieri), 1926; *Julian*, 1928; *Tycho Brahe*, 1929. A devenit membră a Secţiunii germane în anul 1907 şi mai târziu şi elevă esoterică a lui Rudolf Steiner.

LEADBEATER, CHARLES WEBSTER (Northumberland, 1847–1934, Perth/Australia)

Datorită profesiei tatălui, a petrecut o parte a tinereţii sale în America de Sud (Brazilia). Din 1879, câţiva ani a fost preot la High Church în Anglia. În acest timp – interesat de manifestările spiritismului – l-a cunoscut pe Sinnett şi a devenit la sfârşitul lui 1883 membru al Societăţii Teosofice. Când H.P. Blavatsky i-a intermediat în 1884 o scrisoare din partea lui Mahatma K.H., în care îi erau explicate condiţiile pentru calitatea de elev, el a renunţat la toate legăturile sale din Anglia şi a însoţit-o pe Blavatsky în India. După o şedere de cinci ani – în 1888/89 a fost secretar general al Secţiunii ceyloneze a Societăţii Teosofice – s-a întors în 1889 la Londra, pentru a deveni învăţător particular al fiului lui Sinnett, aducând cu el pe băiatul singhalez C. Jinarajadasa şi i-a facilitat acestuia studiul. În Londra a lucrat tot mai puternic împreună cu Annie Besant, care devenise între timp şi ea teosofă. După aşa-numitul „caz Leadbeater", a trebuit să se retragă din Societate în 1906, dar deja în 1909 a fost chemat înapoi de Annie Besant; el l-a descoperit pe băiatul Krishnamurti şi a devenit inspiratorul propriu-zis pentru fondarea Ordinului „Steaua Orientului". În 1913 a mers în Australia şi în 1916 a fondat Liberal Catholic Church, al cărei episcop a devenit. Deşi adesea se afla în Australia, el a rămas până la moartea sa eminenţa cenuşie din T.S. El e considerat o figură foarte controversată a mişcării teosofice. Vezi Gregory Tillet, *The Elder Brother* (Fratele mai vârstnic), Londra, 1982.

LINDE, HERMANN (Lübeck, 1863–1923, Arlesheim /Elveţia)

Pictor. Membru al Secţiunii germane din 1906. Aparţinea de cercul de la München din jurul Sophiei Stinde. Pentru reprezentaţiile din anii 1907, 1909–1913 el a realizat decorurile şi s-a numărat în 1911, în calitate de al doilea preşedinte, printre fondatorii Asociaţiei pentru construcţie. Chemat de Rudolf Steiner pentru pictarea cupolei mari de la primul Goetheanum, el a trăit din 1914 la Dornach. Pentru ciclul său de ilustraţii la „Basmul" lui Goethe, Rudolf Steiner i-a dat multe sugestii. Elev esoteric al lui Rudolf Steiner.

LINK, ANTONIA (1857–1940, Marburg)

Învăţătoare în Ehrenbreitstein, mai târziu Pfaffendorf bei Koblenz, prietenă cu Mathilde Scholl. Membră a Societăţii Teosofice engleze, din 1905 a Ramurii din Köln, iar din vara lui 1905 elevă esoterică a lui Rudolf Steiner. Prietenă cu Keightley, care prin ea solicita în 1913 scrieri antroposofice, deoarece atunci se retrăgea de la Annie Besant. Din 1920 până în 1924 ea l-a informat pe Rudolf Steiner tot mereu despre Keightley.

LOHf, BERNHARD (anii de viaţă necunoscuţi)

Membru al Secţiunii germane din 1905 şi al Ramurii Düsseldorf I.

LÜBKE, HELENE (anii de viaţă necunoscuţi)

Soţia istoricului de artă Wilhelm Lübke provenit din Rheinland, decedat în 1893. Probabil deja la trecerea dintre secole, devine membră a Societăţii Teosofice din Londra şi a şcolii Esoterice a acesteia. Aparţinea din 1902/03 şi de Secţiunea germană. 1903/04 a trăit la Weimar, unde a organizat în aprilie 1903 trei conferinţe publice ale lui Rudolf Steiner. Cu conferinţa pentru membri din 18 aprilie 1903 a fost fondată Ramura Weimar. În 1905/06 a organizat conferinţe ale lui

Rudolf Steiner şi în Eberfeld şi Düsseldorf. Apoi s-a mutat din nou în Anglia, unde trăise deja înainte de trecerea dintre secole.

MEAD, GEORGE R.S. (1863–1933)

Scriitor teosofic. Secretar al lui H.P. Blavatsky în ultimii săi ani de viaţă şi temporar secretar general al Secţiunii germane a Societăţii Teosofice din Londra. A editat la Londra, împreună cu H.P.B., revista acesteia, „Lucifer", fondată în 1886; mai târziu, împreună cu A. Besant. În 1897, numele revistei a fost schimbat în „Theosophical Review".

MEAD, MRS. L.M.

Secretară a E.S. din Londra. A părăsit în 1908 Theosophical Society, după reprimirea lui Leadbeater prin A. Besant, împreună cu bărbatul ei, George.

MEEBOLD, ALFRED (Heidenheim/Brenz, 1863–1952, Havelock/Noua Zeelandă)

Călător prin lume cu interese artistice, filosofice, naturaliste, îndeosebi botanice. În 1898 a devenit la Londra membru al Theosophical Society. În anii următori a trăit la München şi a colaborat la formarea, în 1904, a unei Ramuri de către teosofii grupaţi în jurul lui Sophie Stinde şi al lui Pauline von Kalckreuth, care în septembrie 1904 a fost inaugurată de Annie Besant cu ocazia conferinţei ei de la München. Cu această ocazie, Meebold s-a întâlnit pentru prima oară cu Rudolf Steiner, nu a fost impresionat în mod deosebit şi a plecat în India la scurt timp după aceasta. Acolo a avut o discuţie nesatisfăcătoare cu Annie Besant despre întrebări legate de educaţia esoterică. După ce s-a întors, l-a vizitat pe Rudolf Steiner, la sugestia lui Sophie Stinde şi Pauline von Kalckreuth, pentru a-l ruga să îl lămurească în privinţa unei trăiri oculte pe care o avusese în India. În locul lămuririi solicitate, Rudolf Steiner a refuzat scurt şi categoric solicitarea sa şi i-a dat în schimb exerciţii esoterice

cu cuvintele: „Dacă veţi urma metoda mea, vechile rezultate vor dispărea şi atunci trebuie să aşteptăm până vin cele noi." Meebold a rămas antroposof până la moartea sa şi le-a creat multor oameni o legătură cu Rudolf Steiner. În 1916 a publicat încercarea unei biografii sufleteşti, *Mein Weg zum Geist* (Calea mea către Spirit).

MINSLOFF, ANNA R. (anii de viaţă necunoscuţi)

Rusoaică. Fiica unui cunoscut avocat din Petersburg. Membră a Societăţii Teosofice. În 1904 şi 1905 a venit la Berlin, a făcut cunoştinţă cu Rudolf Steiner şi a devenit şi elevă esoterică a lui. În aceşti ani ea a jucat un rol deosebit pentru teosofii ruşi. Conform descrierii făcute de Margarita Woloschin în amintirile ei *Die grüne Schlange* (Şarpele verde), Stuttgart, 1954, şi de Assja Turgenieff în *Erinnerungen an Rudolf Steiner und die Arbeit am Ersten Goetheanum* (Amintiri despre Rudolf Steiner şi munca la Primul Goetheanum), Stuttgart, 1972, ea era o personalitate remarcabilă, „de o înaltă educaţie, cu grijă arzătoare faţă de viitorul Europei, mai ales faţă de pericolele care ameninţau Rusia. Înzestrată cu puternice forţe clarvăzătoare, însă haotică, nu întotdeauna capabilă să distingă cele văzute de realitatea exterioară, ea aduce aminte de figura tragică a lui H.P. Blavatsky. Ea considera că misiunea ei era să formeze un centru esoteric, de unde putea să se acţioneze împotriva nenorocirii ce se apropia. Multe cunoştinţe oculte, scrieri şi meditaţii au întărit influenţa ei." Mai târziu se pare că s-a îndepărtat de Rudolf Steiner şi a dispărut din orizontul prietenilor ei.

MOLTKE, ELIZA VON, născ. contesa Moltke-Huitfeldt (Bellevue/Elveţia, 1859–1932, Ambach/Oberbayern)

Soţia lui Helmuth von Moltke junior (1906–1914, şef al Statului Major General). A făcut cunoştinţă cu Rudolf Steiner la Berlin la scurt timp după trecerea dintre secole, a devenit

membră a Secţiunii germane şi din 1904 elevă esoterică a lui Rudolf Steiner.

OLCOTT, HENRY STEEL (Orange/New Jersey în SUA, 1832–17 februarie 1907, Adyar/India)

Specialist în agricultură, scriitor şi colaborator la diferite reviste. În Războiul Civil American (1861–1865) a avansat la gradul de colonel. Mai târziu a avut un cabinet de avocatură. Datorită interesului său pentru hipnotism şi mesmerism, el a relatat într-un ziar din New York despre fenomenele spiritiste, care apăruseră în 1874 în America, ce au stârnit senzaţie. Prin intermediul acestui lucru el a ajuns personal în legătură cu H.P. Blavatsky şi a fondat împreună cu ea în toamna lui 1875 la New York Societatea Teosofică, al cărei preşedinte-fondator a rămas până la moartea sa în anul 1907. El a scris *People of the Other World* (Oameni din lumea cealaltă) (1875), a editat, începând din 1879, revista „Theosohist" şi a publicat în 1895 însemnările sale din jurnal *Old Diary Leaves* (Foi vechi de jurnal) despre colaborarea lui cu H.P. Blavatsky.

PAULUS, Doris şi Franz (anii de viaţă necunoscuţi)

Probabil, deja membri ai Societăţii Teosofice înainte de fondarea Secţiunii germane. În 1903/04 au participat la construirea Ramurii din Stuttgart. Elevi esoterici ai lui Rudolf Steiner din 1904. În 1906 s-au mutat la Ascona/Elveţia şi l-au rugat pe Rudolf Steiner pentru trecerea calităţii lor de elevi la Annie Besant, care ţinea pe atunci adesea ore esoterice în Milano, ce se afla în apropiere. La sfârşitul anului 1911 au ieşit din Secţiunea germană, datorită divergenţelor dintre Annie Besant şi Rudolf Steiner.

PEIPERS, DR. FELIX (Bonn, 1873–1944, Arlesheim)

Prin intermediul prietenului său din tinereţe, Michael Bauer, aparţinând din 1904 la Secţiunea germană. Din 1907 el a

condus la München un sanatoriu particular şi aparţinea acum de cercul de la München. A colaborat la reprezentarea dramelor-misteriu din anii 1910-13 (interpretarea lui Benediktus) şi a aparţinut de fondatorii Asociaţiei pentru construcţie. De la sfârşitul lui 1911 până în 1913, şi în conducerea Secţiunii germane. Aparţinea de primii medici care lucrau după îndrumări ale lui Rudolf Steiner. În 1921–1924 a fost unul din medicii de frunte de la Institutul clinico-terapeutic din Stuttgart. Mai târziu a trăit timp de mulţi ani, din motive de sănătate, în Teneriffe. Aparţinea de elevii esoterici ai lui Rudolf Steiner.

SCHOLL, MATHILDE (1868–1941, Dornach)

Învăţătoare provenind din Rheinland. În timpul în care a activat în Italia ca educatoare, a intrat în legătură cu personalităţi conducătoare ale Societăţii Teosofice şi a devenit membră a acesteia. La adunările de fondare a Secţiunii germane din Berlin, în octombrie 1902, a făcut cunoştinţă cu Rudolf Steiner şi cu Marie von Sivers şi s-a pus la dispoziţie în mod activ pentru lucru, începând de atunci. Din 1903 până în 1913 ea a aparţinut de consiliul Secţiunii germane şi a editat din 1905 până în 1914 organul de presă al Societăţii („Mitteilungen für die Mitglieder der deutschen Sektion der Theosophischen Gesellschaft") (Comunicări pentru membrii Secţiunii germane a Societăţii Teosofice), din martie 1913, la „Anthroposophische Gesellschaft" (Societatea Antroposofică)). Din 1902/03 a trăit la Köln avându-i colocatari pe prietenii ei Maud şi Eugen Künstler, împreună cu care a fondat Ramura Giordano Bruno, care a devenit un centru radiant. Acolo a fost fondată în 1912 şi Societatea Antroposofică. Din 1914 ea a trăit la Dornach, unde s-a adunat mereu în jurul ei un cerc de studiu antroposofic, până la moartea ei. Deja înaintea activităţii lui Rudolf Steiner din domeniul ştiinţei spiritului ea a aparţinut de şcoala Esoterică de Teosofie şi a devenit apoi elevă esoterică a lui Rudolf Steiner. Prin intervenţia ei şi a prietenilor ei, Künstler, Köln a devenit

până la izbucnirea Primului Război Mondial în vara lui 1914 un centru de evenimente esoterice, îndeosebi pentru elevii lui Rudolf Steiner din ţările vecine apusene.

SCHURÉ, EDOUARD (Straßburg, 1841–1929, Paris)

Scriitor francez. Membru al Societăţii Teosofice din Franţa. Din 1899, în schimb prietenesc de scrisori cu Marie von Sivers, care a tradus în germană mai multe din lucrările sale. În 1906, la Congresul teosofic, Schuré a făcut cunoştinţă personal cu Marie von Sivers şi Rudolf Steiner, după care amândoi au fost oaspeţi de câteva ori în casa lui din Barr în Elsaß. Pe atunci a devenit şi elev esoteric al lui Rudolf Steiner. Un an mai târziu, pentru Congresul teosofic de la München, Rudolf Steiner a organizat premiera adaptării sale cu „Sfânta dramă de la Eleusis", pe care o tradusese Marie von Sivers. În 1909 şi 1911 a fost prezentată şi piesa lui, *Kinder des Luzifer* (Copii ai lui Lucifer). În 1913 a ieşit din Societatea Teosofică şi s-a alăturat Societăţii Antroposofice. După o înstrăinare de Rudolf Steiner şi Marie Steiner cauzată de Primul Război Mondial, el a regretat mai târziu comportamentul său şi s-a împăcat iarăşi cu ei cu ocazia unei vizite la Dornach în anul 1922. Vezi Camille Schneider, *Edouard Schuré. Seine Lebensbegegnungen mit Rudolf Steiner und Richard Wagner* (Edouard Schuré. Întâlnirile vieţii sale cu Rudolf Steiner şi Richard Wagner), freiburg i.Br., 1971.

SELLIN, ALBRECHT WILHELM (Berlin-Ludwigslust, 1841–1933, München)

Colonizator în Brazilia, mai târziu comerciant angrosist în Hamburg. A jucat un rol ca pregătitor şi cofondator al „Gesellschaft für Experimentalpsychologie" (Societatea pentru Psihologie experimentală). În cadrul acesteia a făcut experimente în anii 1888–1892 cu Max Dessoir, Albert Moll ş.a., pentru a răspunde la întrebarea despre diferenţa dintre magnetism animal şi hipnotism. A făcut cunoştinţă atunci şi cu

teosofia lui Blavatsky, care însă nu îl mulţumea. Când l-a auzit în 1904 pe Rudolf Steiner ţinând o conferinţă la Hamburg, el a devenit imediat membru în Secţiunea germană şi elev esoteric al lui Rudolf Steiner. Deoarece curând după aceea a fost pensionat, el s-a dedicat de atunci cu totul şi cu totul studiului ştiinţei spiritului orientată antroposofic şi a mai activat încă, fiind deja în vârstă de 70 de ani, cu roluri importante în reprezentările dramelor-misterii ale lui Rudolf Steiner de la München din anii 1910–1913. Vezi, A.W. Sellin, *Erinnerungen aus dem Berufs- und Seelenleben eines alten Mannes* (Amintiri din viaţa profesională şi sufletească a unui bărbat bătrân), Konstanz, 1920.

SELLING, WILHELM (Steinau an der Oder, 1869–1960, Berlin)

După frecventarea gimnaziului din Breslau a studiat Construcţia de maşini la Technikum din Mittweida. În 1894 s-a alăturat expediţiei în Africa de Est a economistului Theodor Herzka. După eşuarea întreprinderii a rămas ca tehnician în Serviciul imperial în Africa. Un colaps al sănătăţii a făcut necesară întoarcerea sa în Germania cu puţin timp înainte de trecerea dintre secole. De la oficiul colonial al imperiului din Berlin el a fost preluat ca funcţionar, dar pensionat timpuriu. În anul 1903 a audiat o conferinţă a lui Rudolf Steiner, a devenit membru al Secţiunii germane şi s-a pus cu totul la dispoziţie pentru munca de acolo. Ani de zile a condus, printre altele, biblioteca şi a fost considerat iniţiatorul muncii de tineret.

SINNETT, ALFRED PERCY (Anglia, 1840–1921, Londra)

Jurnalist. Din 1872 redactor-şef la „The Pioneer", cel mai influent ziar englez din India, care apărea la Allahabad. Prin interesele sale faţă de fenomene spiritiste s-a împrietenit cu H.P. B. şi cu Olcott. Blavatsky i-a intermediat o corespondenţă cu Mahatma K.H., pe baza căreia au luat naştere scrierile sale *Die okkulte Welt* (Lumea ocultă) (1881) şi *Esoterischer Buddhismus*

(Buddhism esoteric) (1883). În 1882 s-a întos în Anglia, deoarece a fost demis din postul său. Acordase în „Pioneer" prea mult spaţiu pentru întrebările oculte şi acţiunea lui H.P.B., conform părerii proprietarilor ziarului. În Anglia a activat în cadrul Societăţii Teosofice engleze şi a fost, din 1895 până în 1907, vicepreşedinte al Societăţii Teosofice internaţionale.

SIVERS, MARIE VON
Vezi, Steiner, Marie

SIVERS, OLGA VON († 1917 la Petersburg)

Sora Mariei von Sivers. Membră din ziua fondării Secţiunii germane, 20 octombrie 1902. Cuvinte rostite în amintirea ei, de Rudolf Steiner (Berlin, 21 august 1917), în „Unsere Toten" (***Morţii noştri***), GA 261. După moartea ei, Rudolf Steiner i-a modelat un portret în relief.

SMITS, CLARA (St. Johann/b. Saarbrücken, 1863–1948, Laufenburg/Baden)

Membră a Societăţii Teosofice din 1903 şi elevă esoterică a lui Rudolf Steiner. Pe domeniul ei, Haus Meer lângă Düsseldorf, a organizat conferinţe ale lui Rudolf Steiner. În calitate de preşedintă a Ramurii Düsseldorf I, ea a fost din 1908 până în 1913 în consiliul Secţiunii germane. O convorbire cu Rudolf Steiner la sfârşitul anului 1911 despre pregătirea profesională a fiicei ei Lory a devenit punct de pornire pentru dezvoltarea noii arte a mişcării, euritmia.

SPINK, KATE (anii de viaţă necunoscuţi)

Teosofă engleză. În 1905, succesoare a lui Keightley ca secretar general al Secţiunii britanice a Societăţii Teosofice.

SPRENGEL, ALICE (anii de viaţă necunoscuţi)

Cam din 1904, membră a Ramurii din München. La reprezentările anuale ale Secţiunii germane de la München din

anii 1907 până în 1913 a activat din punct de vedere actoricesc. În cele patru drame-misteriu ale lui Rudolf Steiner a jucat rolul „Theodora". În calitate de artist artizan s-a ocupat cu realizarea de bijuterii simbolice pentru membri şi probabil pe baza acestui fapt a fost nominalizată de Rudolf Steiner, în anul 1911, la încercarea sa de a da viaţă unei Societăţi pentru Măiestrie şi Artă Teosofică, drept „păstrător al sigiliului". În legătură cu construcţia din Dornach ea a ajuns în 1914 acolo şi a ajutat în diferite domenii de lucru. La începutul anului 1915 a apărut la ea un element psihopatologic puternic, cu care a produs multe necazuri. Datorită acestui fapt ea a fost exclusă din Societate în toamna anului 1915 de către Consiliul central al Societăţii Antroposofice. Ea a părăsit Dornach-ul şi s-a retras în Tessin/Elveţia.

STEINER, MARIE, NĂSC. VON SIVERS (Wlotzlawek /Gubernia Varşovia, pe atunci aparţinătoare de Rusia, 1867–1948, Beatenberg/Elveţia)

Dintr-o familie germano-baltică (tatăl: Jakob von Sivers, general-locotenent în serviciu rusesc), crescută în Petersburg. Formată în arta recitării şi actoriei la Petersburg, Paris şi Berlin. Prin Edouard Schuré – către care se îndreptase pentru traducerea dramei sale *Kinder des Luzifer* (Copii ai lui Lucifer) – a fost făcută atentă asupra teosofiei, ea l-a întâlnit pentru prima dată pe Rudolf Steiner în noiembrie 1900 la Bibiloteca Teosofică din Berlin. Ea a trăit atunci felul în care el era împins să se alăture Societăţii şi cum a răspuns la aceasta: „Acest lucru este imposibil, căci eu fac o mare distincţie între mistica orientală şi cea apuseană". Un an mai târziu, cu ocazia unei adunări sociale de ziua înfiinţării Societăţii, la 17 noiembrie, ea i-a adresat întrebarea, dacă nu ar fi necesară să se cheme la viaţă o mişcare spirituală în Europa ţinându-se cont de creştinism? Despre semnificaţia acestei întrebări s-a exprimat mai târziu Rudolf Steiner: „Cu aceasta îmi era dată posibilitatea să acţionez acolo în sensul care plutea în faţa mea. Întrebarea îmi fusese adresată

şi puteam, conform legilor spirituale, să încep să dau răspunsul la o asemenea întrebare." Drept urmare , în ianuarie 1902 el a preluat conducerea, deja de mult timp oferită, a Societăţii Teosofice Germane din Berlin, iar când i-a fost oferită în primăvară funcţia de secretar general al Secţiunii germane ce se afla în proces de fondare, el a condiţionat acceptul lui de faptul dacă Marie von Sivers ar fi dispusă să lucreze împreună cu el în calitate de secretară. Astfel a devenit ea, din 1902 până la sfârşitul activităţii lui, colaboratoarea sa cea mai apropiată. De la Crăciunul anului 1914, Marie Steiner. Ea a organizat nu numai construirea întregii Societăţi, ci s-a implicat şi cu toate capacităţile ei pentru dezvoltarea unei arte scenice antroposofice şi a fondat pentru opera literară a lui Rudolf Steiner o editură proprie. După moartea lui, ea a continuat publicarea operelor sale şi a fondat pentru continuarea acestei sarcini Rudolf Steiner-Nachlassverwaltung (Administraţia moştenirii lui Rudolf Steiner). Vezi, *Aus dem Leben von Marie Steiner-von Sivers. Biographische Beiträge und eine Bibliographie* (Din viaţa Mariei Steiner-von Sivers. Contribuţii biografice şi o bibliografie), alcătuită de Hella Wiesberger, Dornach, 1956.

STINDE, SOPHIE (1835–1915, München)

În 1904 a participat la noua fondare a Ramurii din München care, pe lângă Berlin, a devenit un centru principal al activităţii lui Rudolf Steiner. Din 1904 până în 1913, în consiliul Secţiunii germane. În 1911, iniţiatoare şi primă preşedintă a Asociaţiei pentru construcţie. „Ei îi datorăm, pe lângă construirea muncii din München, transpunerea în realitate scenică a dramelor-misteriu ale dr.-ului Steiner. Iar în continuare la aceasta, realizarea gândului despre construcţie. Ea face parte dintre cei care au avut curajul printre primii să cuprindă acest gând îndrăzneţ şi să îl prezinte dr.-ului Steiner. Atunci când această dorinţă nu a fost respinsă şi a fost verificată, planul s-a maturizat în detaliile lui. Iar Sophie Stinde a fost cea

care a creat documentele, pentru a face posibilă o bază pentru realizarea proiectului" (Marie Steiner). Elevă esoterică a lui Rudolf Steiner din 1904 şi conducătoare a Centrului esoteric de la München. După moartea ei, Rudolf Steiner i-a modelat – ca şi în cazul lui Maud Künstler şi al Olgăi von Sivers – un portret în relief.

STOCKMEYER, familie

Pictor, Karl. H.W. († la 72 de ani, în 1930 la Malsch lângă Karlsruhe). Soţia sa, Johanna, conducea în Malsch o pensiune pentru teosofi. Amândoi, membri ai Secţiunii germane din 1907 şi elevi esoterici ai lui Rudolf Steiner. Cu copiii lor, Hilde şi E.A. Karl, au fondat în 1909 în prezenţa lui Rudolf Steiner şi a unor prieteni teosofi Ramura Francesco din Assisi. Rudolf Steiner a desfăşurat atunci în acelaşi timp punerea pietrei de temelie pentru construcţia-model inaugurată de familia Stockmeyer.

STRYCZEK-HÜBBE-SCHLEIDEN, PAULA († 1945, Celle)

A fost în legătură cu Hübbe-Schleiden, de care a fost adoptată mai târziu. Aparţinea de cercul teosofilor germani, deja dinaintea activităţii de instruire a lui Rudolf Steiner din domeniul ştiinţei spiritului. Alături de Hübbe-Schleiden se pare că a dus o viaţă plină de muncă şi de renunţări, iar după moartea acestuia a condus, din nou ca o adevărată fiică a lui Günther Wagner, gospodăria şi l-a îngrijit pe acesta până la moartea lui. Conform necrologului Mariei Steiner, ea a recunoscut imediat caracterul ieşit din comun al lui Rudolf Steiner. Contrar tatălui ei adoptiv, Hübbe-Schleiden, ea şi-a declarat mereu fidelitatea, în mod constant, până la sfârşit în favoarea lui Rudolf Steiner.

UNGER, DR.ING. CARL (Bad Cannstatt, 1878–1929, Nürnberg)

La vârsta de paisprezece ani l-a cunoscut pe Adolf Arenson, care era mai în vârstă cu 20 de ani decât el, lucru care a

dus la o prietenie de-o viaţă bazată pe interese spirituale comune. După ce Arenson a devenit la sfârşitul anului 1902 membru al Societăţii Teosofice, Unger s-a alăturat acesteia în octombrie 1903. A făcut cunoştinţă cu Rudolf Steiner personal în primăvara anului 1904 la Stuttgart şi a fost atât de adânc impresionat de el, încât de atunci a pus întreaga sa forţă în serviciul acestei activităţi. În 1905 a fondat împreună cu Adolf Arenson la Stuttgart o Ramură în care urmau să fie studiate exclusiv operele lui Rudolf Steiner şi care a devenit mai târziu Ramura principală din Stuttgart. De la sfârşitul lui 1904, şi elev personal al lui Rudolf Steiner. La Congresul de la München, de Rusaliile din 1907, el a ţinut o conferinţă în care a rezumat rezultatele muncii sale din Ramură de până atunci. Acesta a devenit punctul de pornire pentru o activitate de conferenţiere larg desfăşurată în toate ramurile germane şi elveţiene, pentru introducerea si prelucrarea sistematică a ştiinţei spiritului. În anii 1908–1913 el a făcut parte din consiliul Secţiunii germane, în anii 1913–1923 a fost în Consiliul central al Societăţii Antroposofice, iar după noua înfiinţare a acesteia a devenit administrator al Societăţii naţionale germane a Societăţii Antroposofice Generale. De asemenea, în consiliul Asociaţiei pentru construcţia Goetheanum-ului, fondată în 1911, a cărui conducere de şantier fusese în răspunderea lui pentru un an, în timpul Primului Război Mondial. După încheierea războiului 1918/19, el s-a implicat pentru impulsurile sociale ale lui Rudolf Steiner şi a inclus fabrica sa de maşini de şlefuit cu precizie, în cadrul întreprinderii asociative „Kommende Tag AG". Activ neobosit pentru antroposofie şi Societatea Antroposofică, el a fost ucis la Nürnberg în 4 ianuarie 1929, chiar înainte de începerea conferinţei sale publice „Ce este antroposofia?", de glonţul unuia întunecat spiritual. Marie Steiner l-a numit pe Unger „cel mai dedicat şi mai capabil elev şi tovarăş de lucru al lui Rudolf Steiner".

VOLLRATH, DR. HUGO (născ. 1877, Leipzig)

Librar şi editor pentru literatură ocultă şi teosofică (Theosophisches Verlagshaus) din Leipzig. Deoarece el mai aparţinea, în afară de Secţiunea germană, şi la aşa-numita Societate din Leipzig şi vroia să aducă intenţiile cu totul altfel orientate ale acesteia în Secţiunea germană, colaborarea a devenit foarte dificilă. În principal la insistenţele Ramurii din Leipzig, el a fost exclus din Secţiunea germană conform deciziei celei de-a VII-a Adunări generale a Secţiunii germane din octombrie 1908.

WAGNER, AMALIE (1837–1910)

Sora lui Günther Wagner, locuind la Hamburg. Membră a Secţiunii germane de la înfiinţarea ei în anul 1902 şi elevă esoterică a lui Rudolf Steiner.

WAGNER, ANNA (1847–1905, Lugano)

Soţia lui Günther Wagner şi elevă esoterică a lui Rudolf Steiner. Pentru ea a redactat Rudolf Steiner conţinutul orei esoterice de la Berlin, din 24 octombrie 1905, la care ea nu putuse să participe din motive de boală (vezi GA 245). La scurt timp după aceasta ea a murit.

WAGNER, GÜNTHER (Hamburg, 1842–1930, Herrenalb /Schwarzwald)

Fondator al fabricii pentru produse Pelikan de la Hanovra. Din 1895, membru în Societatea Teosofică Germană în Berlin. Văr cu Hübbe-Schleiden. Cu acesta şi cu Ludwig Deinhard, s-a străduit pentru fondarea unei Secţiuni germane. Wagner trăia pe atunci la Lugano şi a fondat acolo, în 1902, o ramură care a contribuit la formarea secţiunii germane. O anumită perioadă el a fost considerat şi drept candidat pentru funcţia de secretar general. S-a alăturat cu totul lui Rudolf Steiner şi a devenit elevul esoteric al acestuia. După moartea soţiei sale (1905) s-a mutat la

Berlin. În anii de după Primul Război Mondial a trăit retras la ţară, îngrijit de Paula Hübbe-Schleiden (Stryczek), care şi pentru el era ca şi fiica lui. Până la sfârşit a participat la manifestări ale Societăţii Antroposofice. Rudolf Steiner l-a desemnat cu drag drept „senior" al Societăţii.

WALLEEN-BORNEMANN, BARON CARL ALPHONSE († 1941, Copenhaga)

„În perioada dinainte de război un pionier sârguincios al muncii noastre, activ în calitate de conferenţiar, de conducător de grup în diferite ţări, unul dintre reprezentanţii purtători de cuvânt ai Uniunii Antroposofice în anul de luptă al desprinderii de Societatea Teosofică, 1912." (Marie Steiner, în „Was in der Anthroposophischen Gesellschaft vorgeht. Nachrichten für deren Mitglieder" (Ce se întâmplă în Societatea Antroposofică. ştiri pentru membrii acesteia), anul 18, nr. 51 din 21 decembrie 1941)

WOHLBOLD, PROF. DR. HANS (Nürnberg, 1877–1949, Tutzing/Obb.)

Profesor de ştiinţele naturii la Nürnberg şi München până la punerea lui pe linie moartă de către naţional-socialişti. În 1904 a făcut cunoştinţă, împreună cu soţia lui, cu Rudolf Steiner şi a devenit astfel unul dintre membrii cei mai vechi şi mai activi în afară, iar mai târziu şi conducător al Ramurii din München. Activitate bogată de conferenţiere şi scriitoricească, pentru a intermedia înţelegerea ştiinţei despre spirit a lui Rudolf Steiner. Pentru a deschide drum semnificaţiei acesteia, el s-a apropiat, de exemplu, de cercul din jurul lui Oswald Spengler, pentru studiul morfologiei culturii. În 1929 i s-a făcut solicitarea din partea Muzeului Naţional din Weimar să editeze *Teoria culorilor* a lui Goethe în sensul propriu-zis pe care îl intenţionase Goethe. De asemenea, el a editat *Teoria culorilor* a lui Goethe cu o introducere detaliată, la Editura Diederich din Jena.

WOLFRAM, ELISE (1868–1942)

Membră a Secţiunii germane din 1905, iar din 1906 preşedintă a Ramurii din Leipzig şi elevă esoterică a lui Rudolf Steiner. Activă în calitate de conferenţiară şi scriitoare. Din 1908 până în 1913, în consiliul Secţiunii germane. „O femeie bogat înzestrată, impulsivă şi rezistentă, tare în muncă, o natură de luptător, care ţinea piept cu curaj loviturilor sorţii" (Marie Steiner).

ZAWADZKI, CASIMIR (anii de viaţă necunoscuţi)

Iniţial, colaborator al dr.-ului Vollrath din Leipzig, mai târziu editor independent de reviste ş.a. În 1914 a fondat „Bund für Theosophie und Geheimwissenschaft" (Uniunea pentru Teosofie şi ştiinţă Ocultă) şi o editură proprie. Deoarece scrierile sale s-au dovedit a fi plagiate după operele lui Rudolf Steiner şi ale lui Annie Besant, el a fost exclus din Secţiunea germană. Vezi, Mathilde Scholl, *Literarisches Parasitentum. Plagiate und falsche Zitate* (Parazitare literară. Plagiate şi citate false), Berlin, 1914.

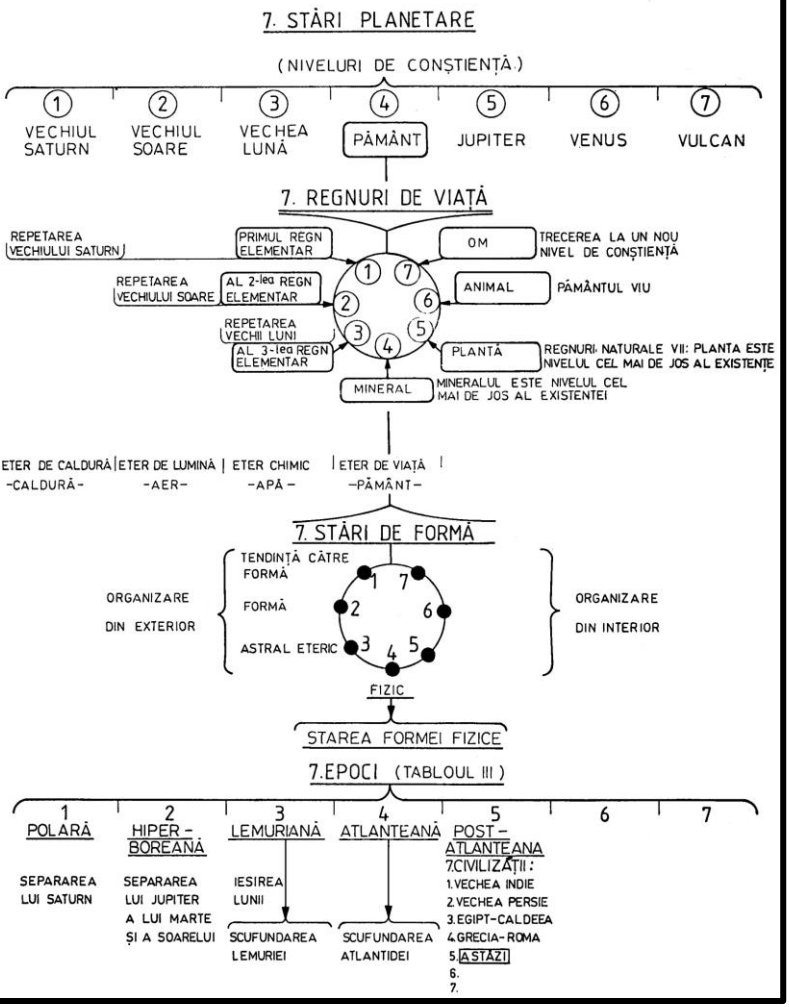
EPOCI DIN ISTORIA PĂMÂNTULUI ȘI PERIOADE GEOLOGICE

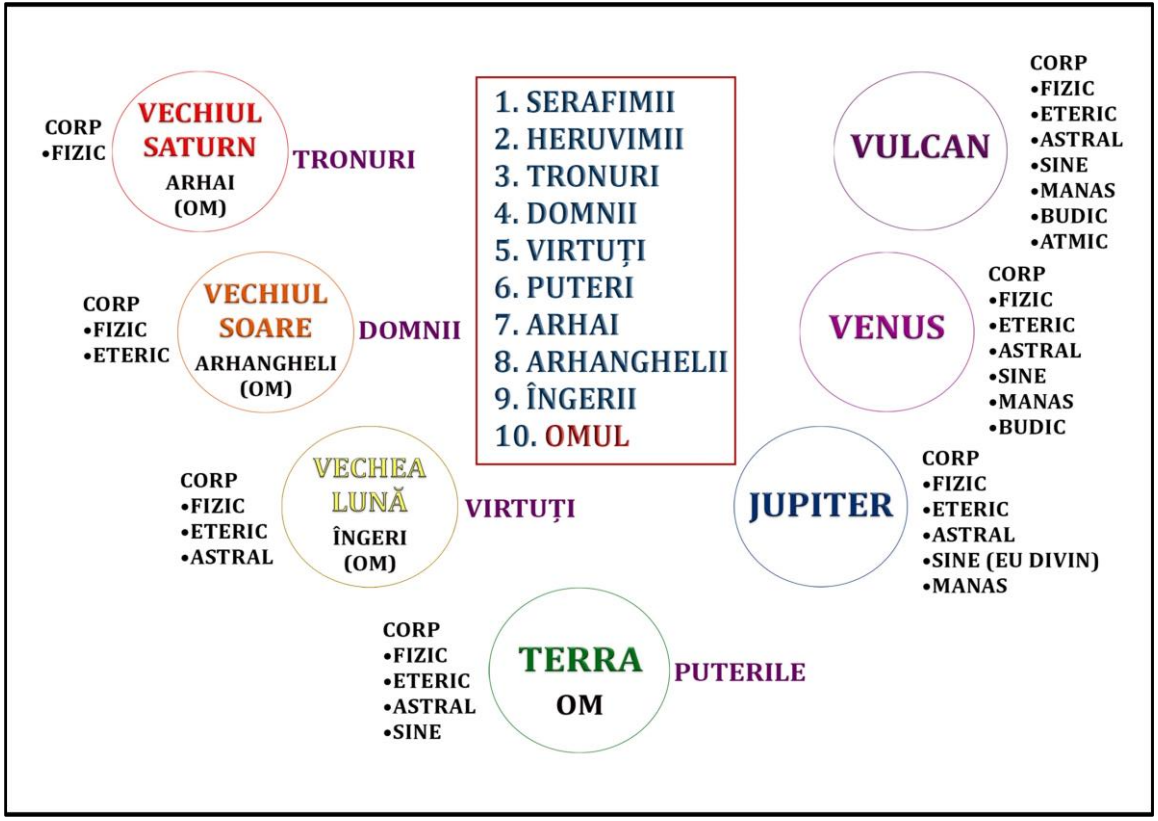
(cf. G. WACHSMUTH – Die Entwicklung der Erde)

REPETAREA FAZELOR MAI VECHI LA UN NIVEL SUPERIOR	ERA	ÎMPĂRȚIREA ÎN EPOCI		FAUNA	FLORA	FORMAREA ȘI STRUCTURA PĂMÂNTULUI
REPETAREA VECHIULUI SATURN	FAZE COSMICE	1. EPOCA POLARĂ		Stadii cosmice preliminare ale formării sistemului solar Formarea sferei și a corpului lui Saturn		Diferențierea prin contracție a sferelor planetare
REPETAREA VECHIULUI SOARE		2. EPOCA HIPERBOREANĂ		Formarea sferei și a corpului lui Jupiter Formarea sferei și a corpului lui Marte Separarea Pământului și a Soarelui Pământul, organism planetar (înglobând și Luna) începe să evolueze în jurul Soarelui		
REPETAREA VECHII LUNI	PALEOZOIC	3. EPOCA LEMURIANĂ	INCEPUT	Epocă vitalizată Biosfera generatoare Diferențierea învelișurilor și a nucleului Archaic	Procese de schimb în atmosferă. Compuși albuminoizi Coloizi – suspensii Primele forme animale și vegetale în atmosfera vitalizată.	Formarea straturilor periferice. Atmosfera (TABLOU IV)
REPETAREA EPOCII POLARE ÎN EPOCA LEMURIANĂ						Precipitare de substanțe primitive, viitoare roci primare
REPETAREA EPOCII HIPERBOREENE ÎN EPOCA LEMURIANĂ				Diferențierea internă și formarea straturilor Cambrian Silurian Devonian	Nevertebrate marine Trilobiți. Brahiopode. Corali. Pești primitivi Înmulțirea cochiliilor calcaroase	Forme vegetale primitive între două ape, alge, varec. Primele plante de uscat.	Sedimentare. Tendința de formare a unei suprafețe terestre plastice. Atmosferă apoasă și caldă.
MIJLOCUL EPOCII LEMURIENE			MIJLOC	Carbonifer Permian Triasic	Amfibii Reptile	Ferigi Criptogame Lycopode Păduri de conifere	Cutarea suprafeței terestre (climat tropical în emisfera nordică) (Tendință puternică dar trecătoare de durificare)
SFÂRȘITUL EPOCII LEMURIENE	MEZOZOIC		SFÂRȘIT	Jurasic Cretacic Scufundarea Lemuriei	Archeopterix Animale uriașe Saurieni Mamifere inferioare Păsări cu dinți Saurieni	Ferigi arborescente Primii arbori foioși și plante cu flori angiosperme	Ieșirea „Lunii Purificarea atmosferei Puternice transgresiuni marine. Mobilitate reînoită a suprafeței terestre. Scufundarea Lemuriei
EPOCA ATLANTEANĂ	NEOZOIC (CENOZOIC)	4. EPOCA ATLANTEANĂ	1. 2. 3. Terțiar: Paleocen, Eocen, Oligocen, Miocen, Pliocen	Primele copitate sălbatice. Mamifere superioare Vite Primate	Continuarea diferențierii plantelor până la flora actuală.	Atmosferă caldă încă, dar în curs de răcire. Deformarea plastică a Pământului până în Cuaternar. (TABLOU VII, VIII, IX)	
			4. 5. 6. 7. Cuaternar: Diluviu, Glaciații (TABLOU X), Scufundarea Atlantidei	(Schelete umane) Nici o nouă specie, însă modificări geografice ale florei și ale faunei.		Glaciații Scufundarea Atlantidei	
EPOCA POST-ANTLANTEANĂ		5. EPOCA POST-ATLANTEANĂ	1. Vechea Indie 2. Vechea Persie 3. Egipt-Caldeea 4. Grecia-Roma 5. Astăzi 6. 7.	Actuală	Actuală	Creșterea căldurii și micșorarea căldurii pe Pământ (TABLOU XI)	

STADII PRELIMINARE ȘI PERIOADE EVOLUTIVE IN ORGANISMUL COSMIC

(cf. G. WACHSMUTH – Die Entwicklung der Erde)

CORP
•FIZIC
VECHIUL SATURN
ARHAI (OM)
TRONURI
CORP
•FIZIC
•ETERIC
VECHIUL SOARE
ARHANGHELI (OM)
DOMNII
CORP
•FIZIC
•ETERIC
•ASTRAL
VECHEA LUNĂ
ÎNGERI (OM)
VIRTUȚI
CORP
•FIZIC
•ETERIC
•ASTRAL
•SINE
•ATMIC
VULCAN
CORP
•FIZIC
•ETERIC
•ASTRAL
•SINE
•MANAS
•BUDIC
VENUS
CORP
•FIZIC
•ETERIC
•ASTRAL
•SINE
•MANAS
•BUDIC
JUPITER
CORP
•FIZIC
•ETERIC
•ASTRAL
•SINE
TERRA
OM
PUTERILE
1. SERAFIMII
2. HERUVIMII
3. TRONURI
4. DOMNII
5. VIRTUȚI
6. PUTERI
7. ARHAI
8. ARHANGHELII
9. ÎNGERII
10. OMUL